

HC 77
NOUL TESTAMENT

AL

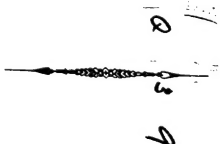
251 EY1a
AL 552

DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU

IISUS CHRISTOS.

PUBLICAT DE SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA ȘI
STRĂINĂTATE.

JASSY.

Tipografia H. Goldner, strada Primăriei.
1871.

31101
CĂRȚILE NOULUI TESTAMENT.

Matheiū.
Marcu.
Luca.
Ioan.
Faptele apostolilor.
Romanī.
Corinthenī I.
" II.
Galatenī.
Efesenī.
Filippenī.
Colossenī.
Thessalonicenī I.
" II.
Timotheiū I.
" II.
Tit.
Filemon.
Ebrei.
Iacob.
Petru I.
" II.
Ioan I.
" II.
" III.
Iuda.
Apocalips.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

MATHEIU.

CAP. I.

Geneațiunea și Nașcerea lui Iisus Christos.

Carte geneațiunei lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Abraam.

Abraam a născut pre Isaac; ear Isaac a născut pre Iacob; ear Iacob a născut pre Iuda și pre frații lui; Ear Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Thamar; ear Fares a născut pre Esrom; ear Esrom a născut pre Aram; ear Aram a născut pre Aminadab; Ear Aminadab a născut pre Naason; ear Naason a născut pre Salmon; Ear Salmon a născut pre Booz din Rachab; ear Booz a născut pre Obed din Ruth; ear Obed a născut pre Iesse; Ear Iesse a născut pre David regele;

Ear David regele a născut pre Solomon din cea *ce fusese femeie* lui Urias; Ear Solomon a născut pre Roboam; ear Roboam a născut pre Abia; ear Abia a născut pre Asa; Ear Asa a născut pre Iosafat; ear Iosafat a născut pre Ioram; ear Ioram a născut pre Ozias; Ear Ozias a născut pre Iotham; ear Iotham a născut pre Achaz; ear Achaz a născut pre Ezechias; Ear Ezechias a născut pre Manasse; ear Manasse a născut pre Amon; Ear Amon a născut pre Iosia; ear Iosia a născut pre Iechonias și pre frații sei, la timpul strămutărei în Babilon.

Ear după strămutarea în Babilon Iechonias a născut pre Salathiel; ear Salathiel a născut pre Zorobabel; Ear Zorobabel a născut pre Abiud; ear Abiud a născut pre Eliakim; ear Eliakim a născut pre Azor; Ear Azor a născut pre Sadok; ear Sadok a născut pre Achim; ear Achim a născut pre Eliud; Ear Eliud a născut pre Eliazar; ear Eliazar a născut pre Matthan; ear Matthan a născut pre Iacob; Ear Iacob a născut pre Iosef, bărbatul Mariei, din care s'a născut Iisus, ce se dăce Christos.

Deci toate geneațiunile de la Abraam până la David *sunt* patru-spre-zece geneațiuni; și de la David până la strămutarea în Babilon *sunt* patru-spre-zece geneațiuni; și de la strămutarea în Babilon până la Christos *sunt* patru-spre-zece geneațiuni.

- și vedând, m'am prosternat și mă închin înaintea piciorilor
 9 gerului, care 'mi arăta acestea. Atunci îmi dăcea: Feresce-te
de a face acesta, căci eu sunt conservul tău și al fraților tei
 profeți, și al celor ce pădesc cuvintele acestei cărți; închină-te
 lui Dumnezeu.
- 10 Și'mi dăcea: Si nu sigilezi cuvintele profeției acestei cărți:
 11 căci timpul este aproape. Cel ce este nedrept, si mai fie ne-
 drept; și cel ce este spurcat, si mai fie spurcat; și cel ce este
 drept, si mai fie drept; și cel ce este sânt, si mai fie sânt.
- 12 Eca vin degrab; și plata mea cu mine, si dau fie-căruia după
 13 fapta lui. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și finalul, cel d'in-
 14 tăiu și cel de pe urmă. Fericiți *sunt* cei ce fac comanda-
 mentele lui, ca si aibă drept la arborele vieții, și si intre pe
 15 porți in cetate. Căci afară *sunt* câinii, și fermecătorii, și dis-
 franații, și ucigașii, și idololatrii, și tot cel ce iubesc și face
 16 minciună. Eu Iisus am trimis pre ângerul meu, ca si mărtu-
 risescă voue acestea in biserici. Eu sunt rădicina și semința
 lui David, steua cea strălucitoare și de deminătă.
- 17 Și Spiritul și mirésu dăc: Vîno. Și cel ce aude si dăc: Vîno.
 Și cel insetat si vie, și cel ce voiesce si în apa vieții in dar.
- 18 Căci mărturisesc la tot cel ce aude cuvintele profeției a-
 19 cestei cărți: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
 Domnul plăgile cele scrise într'această carte; Și de va scôte
 cineva din cuvintele cărței acestei profeții, va scôte Dumnezeu
 partea lui din cartea vieții, și din cetatea cea sântă, și din cele
 scrise într'această carte.
- 20 Cel ce mărturisește acestea dăc: De sigur vin curând. A-
 21 min. Așa, vîno, Dómnne Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
 Christos *fie* cu voi toți. Amin.

- 18 Ear născerea lui Iisus Christos așa a fost: fiind logodită
Maria, mama lui, cu Iosef, mai înainte de a fi ei împreună, s'a
19 aflat având în pântec din Spiritul Sânt. Dar Iosef, barba-
tul ei, fiind drept, și nevrând s'o vădască, a vrut s'o lăsa pre
ascuns.
20 Și pre când gândia la acésta, éca ângerul Domnului i s'a
aretat în vis, zicend: Iosefe! fiul lui David, nu te teme de ați
lua pre Maria, femea ta; căci ce s'a conceput într'însa este
din Spiritul Sânt.
21 Și ea va nasce un fiu, și vei chiâma numele lui IISUS;
căci el va mântui pre poporul său de păcatele lor.
22 Ear acestea tôte s'au făcut, ca să se împlinescă ceea ce s'a
23 zis de Domnul prin profetul, ce zice: Éca feciôra va conce-
pe, și va nasce un fiu, și vor chiâma numele lui Emanuel, ce
înseamnă: Cu noi Dumnezeu.
24 Și sculându-se Iosef din somn, a făcut precum i a ordonat
25 ângerul Domnului, și și-a luat pre femea sa. Și nu o cunosea,
până ce a născut pre fiul seu cel întâiu-născut, și a chiănat
numele lui IISUS.

CAP. II.

Venirea Magilor la Ierusalem. Erod. Iisus Christos în Egipt.

- 1 **E**ar dacă s'a născut Iisus în Bethlehemul Iudeei, în zilele
regelui Erod, éca Magii de la răsărit au venit la Ierusalem,
2 Dicend: Unde este născutul rege al Iudeilor? căci noi am ve-
3 dut steaua lui la răsărit, și am venit și ne închinăm lui. Au-
dind *acesta* regele Erod, s'a turburat, și tot Ierusalemul cu
dânsul.
4 Și adunând pre toți archiereii și Cărturarii poporului i-a.
5 întrebat pre ei, unde este și se nască Christos. Ear ei i-au
zis lui: În Bethlehemul Iudeei; căci așa s'a scris prin profetul:
6 Și tu Bethleheem! țerra Iudeei, nici de cum nu ești mai mic
între domni lui Iuda; căci din tine va eși un conducător, ca-
re va pasce pre poporul meu Israel.
7 Atunci Erod, chiamând pre Magi într'ascuns, a cercetat cu
de-amenuntul de la dinșii despre timpul, în care s'a arătat
8 steaua. Și trimițându-i la Bethlehem, a zis: Mergeți și cer-
cetați cu de-amenuntul despre prunc; și dacă' veți afla, anun-
9 țati-mi, ca și eu să merg și mă închin lui. Ear ei ascultând
pre regele, s'au dus; și éca steaua, pre care o văduseră la
răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și s'a oprit asu-
10 pra *locului* unde era pruncul. Și vădend steaua, s'au bucurat
11 cu bucurie foarte mare. Și intrând în casă, au vădut pruncul
cu Maria, mama lui, și prosternându-se s'au închinat lui; și

dischidându-și tesaurile lor, 'i au oferit daruri: aur și tămăie
și smirna. Și fiind înscințați prin vis, ca si nu se întorcă la 12
Erod, s'au dus în țerra lor pe altă cale.

Ear după ce s'au dus, eca ângerul Domnului s'a arătat lui 13
Iosef în vis, dicend: Scolă-te, și ia pruncul și mama lui, și fugi
în Egipt, și remăi acolo până 'ți voi dice; căci Erod va si
caute pruncul, spre a'l perde. Deci Iosef sculându-se, a luat 14
pruncul și pre mama lui nôptea, și s'a dus în Egipt. Și a 15
remas acolo până la mórtea lui Erod; ca si se implinescă ceea
ce s'a dis de Domnul prin profetul, ce dice: Din Egipt am
chiamat pre fiul meu.

Atunci Erod, vödend că s'a batjocorit de cătră Magi s'a 16
mâniat fôrte, și a trimis si se omóre toți pruncii cari erau în
Bethlehem și în tôte hotarele lui, de doi ani și mai jos, după
timpul, pre carele 'l aflate de la Magi. Atunci s'a implinit 17
ceea ce s'a dis prin profetul Ieremia, ce dice: Voce în Rama 18
s'a audit, plângere și tânguire și bocet mult, Rachel plângên-
du-și copii sei; și ea nu vrea si se mângae, pentru-că nu sânt.

Ear după ce a murit Erod, eca ângerul Domnului s'a ară- 19
tat în vis lui Iosef în Egipt, și 'i-a dis: Scolă-te, și ia pruncul 20
și pre mama lui, și du-te în țerra lui Israel, căci au murit cei
ce căuta vița pruncului. Atunci s'a sculat și a luat pruncul și 21
pre mama lui, și a venit în țerra lui Israel. Dar audind, că Ar- 22
chelaû domnesce în Iudeea în locul lui Erod, părintelui său, s'a
temut si mERGă acolo, ear fiind înscințat prin vis, s'a dus în
pârțile Gahlecei. Și veniud a locuit în orașul ce se numesce 23
Nazaret; ca si se implinescă ceea ce s'a dis prin profeti:
Nazarian se va chiama.

CAP. III.

*Ioan Botezătorul predică în pustie, botéză pre Iisus Christos
în Iordan.*

În zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, și a predicat în 1
deșertul Iudeei, dicend: Pocăiți-ve; căci s'a apropiat 2
imperăția ceriurilor. Acesta este cel predis de profetul Isaia,
ce dice: Vocea celui ce strigă în pustie, dicend: Gătiți calea 3
Domnului, drepte faceți cărările lui. Ear acest Ioan avea 4
îmbricămintea lui de perî de cămilă, și cingătoare de curea îm-
prejurul cōpselor lui; ear hrana lui era locuste și miere sil-
batică.

Atunci eșia la diusul Ierusalemul și tôte Iudeea și tôte îm- 5
prejurimile Iordanului; Și se botezaû de diusul în Iordan, 6
mărturisindu-și peccatele lor. Ear vödend pre mulți din Fa- 7
risei și din Sadukei viind la Botezul lui, li-a dis: Pui de vi-

- peră! cine v'a prevenit ca să fugiți de mânia ce va să fie;
- 89 Deci faceți fructe vrednice de pocăință; Și nu gândiți nici
 dieți în voi însuși: Parinte avem pre Abraam; căci zice voue,
 că Dumnezeu poate și din pietrele acestea să rădească fiu lui
 10 Abraam. Secura zace deja la rădăcina arborilor; deci tot
 arborele, care nu face fruct bun, se taie și se aruncă în foc.
 11 Eu vă botez numai cu apă spre pocăință; dar cel ce vine
 după mine este mai puternic decât mine, ale cărui încălțăminte
 eu nu sunt vrednic a le purta; acesta va va boteza cu
 12 Spirit Sânt și cu foc. El are vânturătoarea sa în mânele lui,
 și va curăți arirea sa, și va aduna grâul în grânarul său, dar
 plevele le va arde cu foc nestins.
- 13 Atunci a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, spre
 14 a se boteza de dînsul; Dar Ioan îl opria, zicînd: Eu am
 15 trebuință a me boteza de tine, și tu vii la mine! Și respu-
 zînd Iisus i-a zis: Lasă acum, căci așa mi se cuvine, ca să
 împlinim totă dreptatea. Atunci l'a lăsat.
- 16 Și botezându-se Iisus, îndată a eșit din apă, și éca i s'a
 deschis cerurile, și a vădut pre Spiritul lui Dumnezeu pogor-
 17 indu-se ca un porumb și viind preste dînsul. Și éca o voce
 din ceruri, zicînd: Acesta este fiul meu cel iubit, în carele
 am bine-voit.

CAP. IV.

*Postul și ispitirea lui Iisus. Chiamarea lui Petru, a lui Andreă,
 a lui Iacob și a lui Ioan.*

- 1 A tunci Iisus a fost dus de Spiritul în pustie, ca să se is-
 2 pitescă de diabolul. Și după ce a postit patru-deci de
 3 zile și patru-deci de nopți, a flămândit. Atunci s'a apropiat
 de dînsul ispititorul și a zis: De esci tu fiu al lui Dumnezeu,
 4 și ca pietrele aceste să se facă pâni. Dar răspunzînd Iisus
 a zis: Scris este: Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot
 cuvîntul ce ese priu gura lui Dumnezeu.
- 5 Atunci l'a dus diabolul în Sânta Cetate, și l'a pus pe aripa
 6 templului; Și i zise lui: De esci tu fiu al lui Dumnezeu, a-
 runcă-te jos; căci este scris: Ângerilor seî va ordona despre
 tine, și te vor purta pe mîni, ca nu cum-va să lovești de pia-
 7 tră piciorul tîu. Zis-a Iisus lui: Scris este earăși: Si nu i-
 spitesci pre Domnul Dumnezeul tîu.
- 8 Apoi l'a dus diabolul într'un munte foarte înalt, și i-a ară-
 9 tat toate împărățiile lumei și gloria lor; Și i-a zis: Acestea
 toate îți le voi da, dacă te vei prostorne și te vei închina mie.
 10 Atunci i-a zis Iisus: Lipsesci, Satano! căci scris este: Domnului
 Dumnezeului tîu si te închini, și numai pre dînsul si adorezi.

Atunci l-a lăsat diabolul, și éca ângerî s'a apropiat și l' servia. 11
 Auzind Iisus, că Ioan s'a pus în închisore, s'a retras în 12
 Galileea. Și lăsând Nazaretul s'a dus și locuiesc în Caper- 13
 naum. *un oraș* lângă mare, în hotarele lui Zabulon și ale lui
 Neftali. Ca și se împlinască ceea ce s'a dis prin profetul 14
 Isaia, ce dice: Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali, 15
pe calea mării de dincolo de Iordan, Galileea *păgânilor*; Po- 16
 porul cel ce se ședea în întunecet a vădut lumină mare; și celor 17
 ce ședeau în locul și în umbra morții li-a răsărit lumină. De 17
 atunci a început Iisus a predica și a dice: Pocăiți-vă, căci s'a
 apropiat imperăția cerurilor.

Și Iisus âmbland pe lângă marea Galileei a vădut pre doi 18
 frați, pre Simon, ce se numesce Petru, și pre Andrei fratele 19
 lui, aruncându-și mreja în mare, căci erau pescari. Și li-a 19
 dis: Urmați-mă, și ve voi face pescari de omeni. Indată 20
 și-au lasat mrejele, și l-au urmat. Și de acolo mai înainte 21
 mergend, a vădut pre alți doi frați, pre Iacob al lui Zebedeu,
 și pre Ioan fratele lui, în corabie cu Zebedeu, părintele lor, repă-
 rându-și mrejele lor, și l-a chiamat. Ear ei indată lăsând 22
 corabia și pre părintele lor l-au urmat.

Și a străbătut Iisus totă Galileea, învățând în sinagogle lor, 23
 și predicând evangelia imperăției, și vindecând ori ce bolă și
 ori ce neputință în popor.

Și a eșit vestea despre dînsul în totă Siria, și aduceau la 24
 dînsul pre toți cei ce se aflau în suferințe, fiind cuprinși de
 diferite bôle și chinuri, și pre cei demonisați, și pre cei luna-
 tici și pre cei paralitici, și ei îi vindeca. Și au urmat lui mul- 25
 ție mare de popor din Galileea și din Decapole, și din Ieru-
 salem și din Iudeea și de dincolo de Iordan.

CAP. V—VII.

Iisus predică pe un munte.

Ear Iisus vădend mulțimea s'a suit pe un munte, și se- 1
 chidend acolo, au venit la dînsul discipulii sei. Și dis- 2
 ciplend-și gura, l' învăța pre dînsul, dicend:
 Fericiți *sînt* cei seraci cu spiritul, că a lor esto imperăția 3
 cerurilor. Fericiți *sînt* cei ce plâng, că aceia se vor măn- 4
 găia. Fericiți *sînt* cei blâzi, că aceia vor mosceui pământul. 5
 Fericiți *sînt* cei ce flămâdesc și insetcă de dreptate, că a- 6
 ceia se vor sătura. Fericiți *sînt* cei milostivi, că aceia se vor 7
 milui. Fericiți *sînt* cei curați cu ânima, că aceia vor vedea 8
 pre Dumnezeu. Fericiți *sînt* făcătorii de pace, că aceia fiil 9
 lui Dumnezeu se vor chiama. Fericiți *sînt* cei persecu- 10
 tați pentru dreptate, că a lor este imperăția cerurilor. Fe- 11

- riciți veți fi, când pentru mine ve vor înjura, și ve vor persocuta, și vor dice ori ce cuvânt rău și vor minți în contra voastră.
- 12 Bucurați-ve! și ve veseliți! pentru-că mare este plata voastră în ceruri, căci așa au persecutat pre profeții cei mai înainte de voi.
- 13 Voi sunteți sarea pământului; ear dacă sarea se va strica, cu ce se va sara? nimic nu mai este buna fără numai si se
- 14 arunce afara, și si se calce de oameni. Voi sunteți lumina lui
- 15 mei; cetatea așediată pe munte nu pôte a se ascunde. Nici nu se aprinde lumina, și se pune sub obroc, ci în sfecinik, și
- 16 luminează tuturor celor ce sânt în casă. Așa se lumineze lumina voastră înainte oamenilor, ca ei si vedă faptele voastre cele bune, și si glorifice pre Părintele vostru cel din ceruri.
- 17 Nu gândiți că am venit se disfiinez legea scûn profetii;
- 18 nu am venit si disfiinez ci si completez. Căci adevăr dic voue: Până ce nu va trece cerul și pământul, nici o iotă scûn nici o cirtă nu se va perde din lege, până ce nu se vor întempla
- 19 toate. Deci cel ce va disființa una din aceste comandamente mai mic, și va înveta ast-fel pre oameni, se va chiama mai mic în imperăția cerurilor; dar cel ce va învăța și va face,
- 20 acela mare se va chiama în imperăția cerurilor. Căci dic voue: De nu va întrece dreptatea voastră cu mult pre acea a Carturarilor și a Fariseilor, nu veți intra în imperăția cerurilor.
- 21 Ați audit că s'a dis celor de demult: Si nu uciți; și cine
- 22 va ucide vinovat va fi judecâtei. Dar eu dic voue, că tot cel ce se mâniă asupra fratelui său fără causă vinovat va fi judecâtei; și cine va dice fratelui său: Raca, vinovat va fi sinedriului; dar
- 23 cine va dice: Nebunule, vinovat va fi focului gheennei. Deci de'ți veți aduce darul tîu la altar, și acolo 'ți veți aduce amin-
- 24 te că fratele tîu are ceva contra ta; Lasă acolo darul tîu înaintea altarului, și du-te mai întâiu de te împacă cu fratele
- 25 tîu, și atunci vino și ofere darul tîu. Învoesce-te cu adversarul tîu curînd, pînă esci pe cale cu dînsul, ca nu cumva adversarul si te trădea judicatorului, și judicatorul si te trădea
- 26 servitorului, și si te arunce în închisore. Adevăr dic tie, că nu veți eși de acolo, pînă când nu veți plăti banul cel mai de pe urmă.
- 27 Ați audit că s'a dis celor de demult: Si nu comiți adul-
- 28 teri; Ear eu dic voue, că tot cel ce caută la femei spre
- 29 a o postî a comis deja adulteri; cu dînsa în înima sa. Dacă ochiul tîu cel drept îți va fi de pedică, scôte 'l, și 'l lăpădă de la tine; căci mai de folos îți este, ca si pără unul din membrii
- 30 tîi decît tot corpul tîu si se arunce în gheenna. Și dacă mîna ta cea dreaptă 'ți va fi de pedică, taie-o, și o lăpădă de la tine; căci mai de folos îți este, ca se pără unul din membrii tîi decît tot corpul tîu se se arunce în gheenna.

S'a mai ȋdis : Cel ce va lăsa pre femeea sa, si dea ei carte 31
de despărtire. Ear eu ȋdic voue, că tot cel ce va lăsa pre 32
femeea sa, afară din cauza de fornicățiune, o face si comită a-
duleriă, și cel co va lua pre cea lasată de demult : Si nu juri strimb, 33
Earăși ați audīt că s'a ȋdis celor de demult : Si nu juri strimb, 33
ei si implinesci Domnului jurămintele tale. Ear eu ȋdic voue : 34
Nu te jura nici de cum ; nici pe ceriū, căci este tronul lui Dum-
neșu ; Nici pe pământ, căci este asternutul piciorcelor lui ; 35
nici pe Ierusalem, căci este cetatea marelui rege ; Nici pe ca- 36
pul tēu nu jura, căci nu poți si faci un pir alb sēu negru.
Ți fie cuvēntul vostru : Da, da ; Nu, nu ; căci ceea ce este mai 37
mult decât acestea este de la cel rēu.

Ați audīt că s'a ȋdis : Ochiū pentru ochiū, și ȋdinte pentru 38
ȋdinte. Ear eu ȋdic voue : Nu vē opuneți celui rēu ; și de te 39
va lovi cineva preste falca cea drēptă, întorče-i și pre ceea-l-
altă. Și celui ce voiescu si se judece cu tine, și si ȋti ia 40
mantaua ta lasă-i și vestmēntul. Și cel ce te va sili si mergi o mi- 41
la, mergi cu diusul doue. Celui ce cere de la tine, dă-i ; 42
și nu refusa celui ce voiescu si se imprumute de la tine.

Ați audīt că s'a ȋdis : Si iubesci pre aprōpele tēu, și si u- 43
risici pre inimicul tēu. Ear eu ȋdic voue : Iubiți pre inimici 44
vostri, bine-cuvēntați pre cei ce ve blăstemă, faceți bine celor
ce ve urise, și ve rugați pentru cei ce ve vatămă și ve perse-
cută ; Ca si ȋți fi Părintelui vostru celui din ceriuri ; căci el 45
răsare sōrele seu preste cei rēi și preste cei bunī, și plōuă pres-
te cei drēpti și preste cei nedrēpti. Căci de iubiți pre cei 46
ce ve iubesc, ce plată veți avē ? aū nu fac și vameși aceași ?
Și de salutați numai pre frații vostri, ce faceți mai mult ? aū 47
nu fac și vameși așa ? Fiți deci perfecti, precum Părintele 48
vostru cel din ceriuri este perfect.

Luați aminte si nu faceți milostenia vōastră înaintea ōmenilor VI
spre a fi vēduți de diuși ; alt-miuttelea nu veți avē pla-
ta de la Părintele vostru cel din ceriuri. Deci când faci miloste-
nie, si nu trāmbițezi înaintea ta, precum fac făcārciū in sinagogi 2
și in uliți, spre a fi lāudați de ōmeni. Adevēr ȋdic voue, 3
că și iau plata lor. Ear tu, când faci milostenie, si nu scie
stānga ta ce face drēptu ta ; Ca si fie milostenia ta într-as- 4
cuns ; și Părintele tēu cel ce vede într-ascuns iți va respălăti la
arătare.

Și când te rogī, nu fii ca făcārciū, căci li place si se rō- 5
ge stānd in sinagogi și in unghiurile stradelor, ca si fie vēduți
de ōmeni. Adevēr ȋdic voue, că și iau plata lor. Ear tu când 6
te rogī, intră in camera ta, și inchidind ușa ta, rōgă-te Părin-
telui tēu cel într-ascuns ; și Părintele tēu cel ce vede într-ascuns
iți va respălăti la arătare. Dar când ve rugați, nu bolborosiți 7

- ca păgânii; căci ei gândesc, că vor fi audiți pentru multa lor
8 vorbire. Deci nu ve asemuați lor, căci știe Părintele vostru de
9 ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la dînsul. Deci
așa și ve rugați voi. Părintele nostru, carele esci în ceruri,
10 sântescă-se numele tău. Vie imperația ta. Fie voea ta, precum
11 în ceru și pe pămînt. Pînea noastră cea de toate zilele da-
12 ni-o astă-ți. Și ni eartă datorile noastre, precum și noi er-
13 tăm datornicilor nostri. Și nu ne duce în ispită, ci ne scapa
de cel rău. Căci a ta este imperația și puterea și gloria în
14 etern. Amin. Căci de veți erta omenilor greșelele lor, vi va
15 erta și voue Părintele vostru cel ceresc. Dar de nu veți erta
omenilor greșelele lor, nici Părintele vostru nu vi va erta voue
greșelele vîstre.
- 16 Și cînd postiți, nu fiți ca făcărnicii posomorîți; căci ei dis-
figurăză fețele lor, ca si se arete omenilor că postesc. A-
17 devăr dic voue, că-și iaă plata lor. Dar tu, cînd postesci,
18 unge-ți capul tău și spală fația ta; Ca si nu te arăți ome-
nilor că postesci, ci Părintelui tău celui în ascuns; și Părintele tău
cel ce vede într'ascuns îți va respăti la arătare.
- 19 Nu vi adunați tesauze pe pămînt, unde molia și rugina le
20 strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vi adunați tesauze în
ceru, unde nici molia nici rugina nu le strică, și unde furii
21 nu le sapă nici le fură. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va
22 fi și înima voastră. Luminătorul corpului este ochiul; deci de
23 va fi ochiul tău curat, tot corpul tău va fi luminat. Dar de va fi o-
chiul tău rău, tot corpul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina care
este în tine este întunerece, întunerecul ore cât de mare va fi!
- 24 Nimine nu pôte servi la doi domni, căci sêu pre unul va
uri, și pre altul va iubi; sêu de unul se va alipi și pre altul
va disprețui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamou.
- 25 Pentru acesta eu dic voue: Nu ve îngrijii de viața voastră, ce
veți mîncea și ce veți bé; nici de corpul vostru, cu ce ve veți
îmbrăca. Aă nu viața este mai mare de cît hrana, și corpul
26 decît haîna. Căutați la paserile cerului! căci nici sêmăna
nici seceră nici adună în granarie, și Părintele vostru cel ceresc
27 le nutresee. Aă nu sunteți mai mult decît acestea? Și cine
din voi prin grija sa pôte și-și adăogă un cot la statura sa.
- 28 Și de haîna ce ve îngrijii? Priviți crimii cîmpului cum cresc,
29 ei nu se ostenece, nici nu tore; Ear dic voue, ca nici Solomon în
30 totă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr' acestia. Deci da-
că Dumnezeu așa îmbracă ierba cîmpului, care este astă-ți
și mâne se aruncă în cuptor, aă nu cu mult mai virtos pre
31 voi, puțin-credincioșilor! Deci nu ve îngrijii, dicînd: Ce
vom mîncea? sêu ce vom bé? sêu cu ce ne vom îmbrăca?
- 32 Căci aceste toate le caută păgânii, și șcie Părintele vostru cel

ceresc, că aveți trebuință de toate acestea. Ci căutați mai 33
 întâiu imperația lui Dumnezeu și dreptatea lui; și toate a-
 cesteia se vor adauge voue. Drept aceea nu ve îngrijii de 34
 ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de sine. Ajunge
 zilei reutarea ei.

Nu judecați, ca și nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care VII
 veți judeca, veți fi judecați; și cu măsura cu care veți mă-
 sura, vi se va măsura și voue. Și pentru ce veți paui ce 3
 este în ochiul fratelui tău, ear birna care este în ochiul tău
 nu-o bagi în seamă? Său cum dăci fratelui tău: Lasă și scotu 4
 paui din ochiul tău, și cea birna este în ochiul tău. Făcar- 5
 nice! scote întâiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedea și
 scoti paui din ochiul fratelui tău.

Nu dați cele sante cânilor, nici aruncați mărgăritarii vostri 6
 înaintea porcilor, ca nu cumva să-i calce cu picioarele lor, și
 întorcându-se să ve sfășie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se 7
 va deschide. Căci tot cel ce cere ia, și cel ce caută află, și 8
 celui ce bate i se va deschide. Său care este omul dintre 9
 voi, de la carele va cere fiul lui păne și i va da piatră? Său 10
 de va cere pesce i va da șerpe? Deci dacă voi fiind rei, 11
 scitiți să dați dări bune copiilor vostri, cu cât mai mult Părin-
 tele vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul.

Deci toate câte voiți să vi facă oamenii, faceți și voi lor asc- 12
 menea; căci acesta este legea și profeții.

Întrați prin porța cea strîmtă; că largă este porța și lată 13
este calea ce duce spre pierzare; și mulți sunt cei ce intră prin-
 trînsa; Inse strîmta *este* porța, și îngustă calea, carea duce 14
 la viață, și pușini sînt cei ce o află.

Pășiți-ve de profeții cei mincinoși, cari vin la voi în vest- 15
 minte de oi, dar pe din lăuntru sînt lupi răpitori. Din fruc- 16
 tele lor îi veți cunoște. Se culeg ore struguri din spiui, său
 smochine din cîlini? Ast-feliu tot arborele bun face fructe 17
 bune, ear arborele putred face fructe rele. Nu pôte arborele 18
 bun să facă fructe rele, nici arborele putred să facă fructe bu-
 ne. Tot arborele care nu face fructe bune se tace, și se arun- 19
 că în foc. Așa dar după fructul lor îi veți cunoște. 20

Nu tot cel ce'mi dăce: Dōmne! Dōmne! va intra în imperația 21
 cerurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu carele este în ce-
 riuri. Mulți înii vor dăce în ziua aceea! Dōmne! Dōmne! nu am 22
 profeții în numele tău? și nu am scos demoni în numele tău?
 și nu am făcut lucruri minunate în numele tău? Și atunci li 23
 voi mărturisi: Nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-ve de
 la mine, voi cei ce lucrați fără-de-legea!

Deci tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și le face, îl voi 24

- asemena bărbatului înțelept, care 'și-a zidit casa sa pe piatră:
 25 Și a ploat, și au venit riurile, și au suflat vânturile, și au lo-
 vit în casa aceea, și nu a cădut; căci era întemeiată pe piatră.
 26 Și tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, se va
 asemena bărbatului nebun, care 'și-a zidit casa sa pe nisip.
 27 Și a ploat, și au venit riurile, și au suflat vânturile, și au lo-
 vit în casa aceea; și a cădut, și mare era căderea ei.
 28 Și s'a întâmplat, că după ce a finit Iisus aceste cuvinte
 29 se mira mulțimea de învățătura lui; Căci el îi înveța ca cel
 ce are autoritate, ear nu ca Cărturarii.

CAP. VIII.

Iisus vindecă pre un leproș, pre servitorul unui sutaș, pre sókra lui Petru, și doi demonisați Gergheseni.

- 1 După ce Iisus s'a pogorît din munte, a urmat lui popor
 mult.
 2 Și éca un leproș a venit și se închina lui, dîcînd: Dómné!
 3 dacă vofesci, poți si me curățesci. Și tinzînd Iisus mîna, s'a
 atins de dînsul, dîcînd: Voiesc, fii curățit. Și îndată s'a cu-
 4 rățit lepra sa. Și a dîs Iisus lui: Veđi si nu spui nimenui;
 ci mergi de te arată prețului, și ofere darul, care l'a ordon-
 at Moise, intru marturie lor.
 5 Ear intrînd Iisus în Capernaum, s'a apropiat de dînsul un
 6 sutaș, rugându-l. Și dîcînd: Dómné! servitorul meu jace în
 7 casă paralic, cumplit chinuindu-se. Și a dîs Iisus lui: Eú
 8 voiú veni și 'l voiú vindeca. Și respunzînd sutașul a dîs:
 Dómné! eú nu sînt vrednic ca si intri sub acoperemîntul meu,
 9 ci ți numai un cuvînt, și se va vindeca servitorul meu. Căci
 și eú sînt om sub autoritate, avînd sub mine ostași; și dîc
 acestuia: Du-te, și se duce; și altuia: Vino, și vine; și servito-
 10 rului meu: Fă acesta, și face. Ear Iisus auđind acestea s'a mi-
 nunat, și a dîs celor ce 'l urmau: Adevêr dîc voue, nici în
 11 Israel nu am aflat atîta credință. Și dîc voue, că mulți vor veni
 de la răsărit și de la apus, și vor ședea cu Abraam și cu Isaac
 12 și cu Iacob în imperăția cerurilor. Dar fii imperăției vor fi
 aruncați în întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plîngere
 13 și schirsnirea dinților. Și a dîs Iisus sutașului: Du-te, și pre-
 cum ai cređut, facă-se ție. Și s'a vindecat servitoriul lui în-
 tr' acea oră.
 14 Apoi viind Iisus în casa lui Petru a vîđut pre sókra lui
 15 jăcînd și bolnavă de friguri. Și s'a atins de mîna ei, și o au
 lăsat frigurile, și s'a sculat și servia lor.
 16 Ear făcîndu-se scră au adus la dînsul pre mulți demoni-
 sați, și a scos spiritele cu un cuvînt și a vindecat pre toți bol-

navii; Ca si se implinescă ceea ce s'a đis prin profetul Isala, 17
carele ădice: Acesta a luat neputințele noastre, și a purtat bô-
lele *noștre*.

Și vedënd Iisus mult popor imprejurul seü a ordonat si 18
trécă de ceea parte. Atunci s'a apropiat uu Cărturar și a 19
đis lui: Învătătorule! voiü urma ție ori unde vei merge. Dar
Iisus a đis lui: Vulpile au vizuni, și paserile cerului cuiburi; 20
dar fiul omului nu are unde siși plece capul.

dar altul din discipulii sei a đis lui: Dómnle! dă-mi voc 21
Ear altul si me duc si înmormentez pre părintele meü. Dar 22
mai întâiu si me duc si înmormentez pre părintele meü. Dar 22
Iisus a đis lui: Urméză mie, și lasă morții siși înmormente pre
morții lor.

Și intrând in corabie, au urmat lui discipulii sei; Și éca 23
s'a rădicat un vifor mare pe mare, încât se acoperea cora- 24
bia de valuri, ear el dormia. Și viind discipulii lui l-au dis- 25
cepat, đicëndui-i: Dómnle! mântuesce-ne, *căci* perim. Și 26
li-a đis: Pentru ce sunteți fricoși, puțin-credincioșilor! Atunci
sculându-se a certat vânturile și marea, și s'a făcut linisce mare.
Ear ómenii se miraü, đicënd: Ce fel de om este acesta! că și 27
vânturile și marea l' ascultă.

Când a ajuns de ceea parte in latura Ghergheseului, 28
l-au întimpinat doi demonisați eșind din morminte, fôrte cum-
pliți, încât nimenea nu putea si trécă pe cale aceea. Și éca 29
au strigat, đicënd: Ce avem noi cu tine, Iisuse! Fiul lui Dum-
neșeu? Ai venit aici si ne chinnesci mai 'nainte de timp?
Și era departe de diuși o turmă de porci mulți pascënd. 30
Ear demonii îl rugau, đicënd: De ne scoți, dă-ni voc si ne du- 31
cem in turma de porci. Atunci a đis lor: Duceți-va. Ear ei 32
eșind, s'au dus in turma de porci; și éca tóta turma de porci
s'a precipitat in mare, și a murit in ape. Ear păstorii au fu- 33
git, și viind in oraș au spus tóte, și cele despre demonisați.
Și éca tot orașul a eșit intru întimpinarea lui Iisus; și vedên- 34
du'l l'au rugat, ca si trécă din latirea lor.

CAP. IX.

Iisus vindecă mai multe bôle, învieză pre fiu lui Iair.

Ear Iisus intrând in corabie a trecut, și a venit in orașul 1
seü. Și éca au adus la dîsul pre un paraltic, carele jăcea 2
in pat; și vedënd Iisus credința lor a đis paralticului: Îndrăz-
nesce, fiule! ertă-ți-se pecatele tale! Și éca unui din Cărtu-
rari au đis in sine: Acesta blasfemă! Dar Iisus cunoscënd 3 4
gândurile lor a đis: Pentru ce gaudiți rele in ânimele vóstre?
Căci ce este mai lesne—a ădice: Ertă-ți-se pecatele tale, seü a 5
ădice: Scólă-te și âmblă? Ci ca si sciți că Fiul omului are 6
putere pe pământ a erta pecatele, (atuuci a đis paralticului);

- 7 Scâlă-te, rădică-ți patul tău, și du-te la casa ta. Și sculân-
 8 du-se s'a dus la casa sa. Ear mulțimea vădend *acésta* se mi-
 ra, și gloriîca pre Dumnezeu, carele a dat o putere ca *acésta*
 9 ômeilor.
- 10 Și trecend Iisus de acolo a vădut pre un om ce se numea
 Matheiu ședend la vamă, și a dis lui: Urmază măi. Și sculân-
 11 du-se 'i-a urmat. Și s'a întemplat, când el ședea la măsă in
 casa, éca mulți vameși și păcătoși au venit și au ședut cu
 12 el și cu discipulii sei. Dar vădend *acésta* Fariseii au dis
 13 discipulilor lui: Pentru ce învătătorul vostru mănâncă cu va-
 14 meși și cu păcătoși? Ear Iisus auînd *acésta* li-a dis: Nu au
 15 trebuință de medic cei sănătoși, ci cei bolnavi. Mergeți dar
 de învetați ce însemnează *acésta*: Milă voesc, ear nu sacrificie;
 căci nu am venit să chiâm la pocăință, pre cei drepti, ci pre cei
 păcătoși!
- 16 Atunci au venit la dinsul discipulii lui Ioan, dîcend: Pen-
 17 tru ce noi și Fariseii postim mult, dar discipulii tăi nu pos-
 18 tesc? Și Iisus li-a dis: Aū dora pot nuntași si postescă pe
 19 cât timp mirele este cu dișii? Inse vor veni zile când se va
 20 lua mirele de la dișii, și atunci vor posti. Nimeni nu pune o
 21 petecă de pânză nouă la un vestmēt vechiu; căci petecul tra-
 22 ge din vestmēt, și ruptura se face mai rea. Nici nu pun vin
 nou în foi vechi; altmintealea, se sparg foi, și viul se versă,
 și foi se perd; ci pun vin nou în foi noi, și amēdoue se
 conservă.
- 23 Pre când el vorbea *acestea* către dișii, éca ôre-care dregă-
 24 tor a venit și i s'a închinat, dîcend: Fiica mea a murit de cu-
 rēnd; vino dar, și pune mâna ta preste dinsa, și va învia.
- 25 Și sculându-se Iisus, 'i-a urmat cu discipulii sei.
- 26 Și éca o femeie, avēnd curgerea sângelui de doi-spre-dece
 27 ani, viind din-apoi s'a atins de pōla vestmētului său; Căci
 28 dîcea în sine: Numai de me voiū atinge de vestmētul lui, me
 29 voiū mântui. Dar Iisus întorcēdu-se, și vădēdu-o, 'i-a dis:
 30 Îndrăznesce, fiică! credința ta te-a mântuit; și s'a vindecat fe-
 31 meea din acea oră.
- 32 Și viind Iisus în casa dregătorului și vădend fluerătorii și
 33 mulțimea gâlcevind, Li-a dis: Plecați, copila nu a murit, ci
 34 dorme. Și-'și rideau de dinsul. Ear când s'a scos afară mul-
 35 țimea, a intrat și a apucat-o de mână, și s'a rădicat copila.
- 36 Și s'a răspândit vestea despre *acésta* preste tot pămētul acela.
- 37 Și trecend Iisus de acolo, au urmat lui doi orbi, strigând
 38 și dîcend: Fiul lui David! miluesce-ne. Ear după ce a venit
 39 în casă, s'a apropiat către dinsul orbii, și li-a dis Iisus: Cre-
 40 deți că pot și fac eu *acésta*? Ei 'i-au dis: Da, Dōmne! Atunci
 41 s'a atins de ochii lor, dîcend: Dupre credința voastră facă-se

ronc. Și s'au deschis ochii lor; și a ordonat lor, zicând: 30
Vedeți minune și nu știți. Ear ei eșind au răspândit fuma 31
lui în tot pământul acela.

Și eșind ei, éca au adus la' dinsul pre un om surdo-mut 32
demonizat. Și după ce s'a scos demonul, mutul a vorbit; 33
și s'a mirat mulțimea, zicând: Nici odată nu s'a vedut aseme-
ne în Israel. Ear Fariseii diceau: El scôte pre demoni prin 34
domnul demonilor.

Și străbătea Iisus toate orașele și satele, învâțând în sinu- 35
gurile lor și predicând evangelia împărăției, și vindecând ori-
ce bolă și ori-ce neputință în popor. Ear vedând el mulțimea, i s'a 36
făcut milă de dinșii; pentru că erau lăngețiți și imprăsciați ca oile
ce nu au păstor. Atunci a dis discipulilor lui: Secerișul este 37
mult, dar lucrătorii *sunt* pucini. Deci rugați pre Domnul se- 38
cerișului, ca și scôtă lucratori la secerișul său.

CAP. X, XI.

*Numele celor doi-spre-dece Apostoli; Iisus îi trimite, îi învâță și îi
mângăie în privința persecuțiunilor, ce vor se suferi.*

Și chiamând Iisus pre cei doi-spre-dece discipuli ai săi, 1
li-a dat putere *asupra* spiritelor necurate, ca și le scô-
ță, și si vindece ori-ce bolă și ori-ce neputință.

Ear numele celor doi-spre-dece apostoli sunt acestea: Cel 2
d'întăiu Simon ce se dice Petru, și Andrei, fratele lui; Iacob al
lui Zebedei, și Ioan, fratele lui; Filip și Bartolomei; Tho- 3
ma și Mathei, vameșul; Iacob al lui Alfeu, și Lebbi ce s'a su-
pranumit Thaddei; Simon Cananitul, și Iuda Iscariot, ca- 4
rele l-a și trădat.

Pre acești doi-spre-dece l'a trimis Iisus, și li-a ordonat, zi- 5
când: Si nu mergeți pe calea păgânilor, și si nu intrați în
vre-un oraș Samariten; Ci mai bine mergeți la oile cele per- 6
dute ale casei lui Israel. Și mergând predicați, zicând: S'a 7
apropiat împărăția ceriurilor. Vindecați pre bolnavi, curățiți 8
pre leproși, învieți pre morți, scôteți pre demoni; in dar ați
luat, in dar dați. Nu căscați aur, nici argint, nici aramă 9
pentru cingătorile voștre; Nici traistă in cale, nici două vest- 10
minte, nici încălțăminte, nici tocg; căci vrednic este lucrăto-
rul de hrana sa.

Și ori în care oraș său sat veți intra, cercetați cine într'- 11
insul este vrednic, și acolo si petreceți până când veți eși. Și 12
când veți intra în casă, salutați-o. Și de va fi casa aceea 13
vrednică, pacea voastră si vină preste dinsa; dar de nu va fi
vrednică, pacea voastră si se întorcă la voi. Și ori cine nu ve 14
va primi, nici vi va asculta cuvintele voștre, eșind din casă său
din orașul acela scuturați pulberea de pe picidrele voștre. A- 15

deveți dic voue; *că* va fi mai de suferit pământului Sodomei și al Gomorrei în ziua judecării de cât orașului acela.

16 Eca eu ve trimit ca oi în meșlocul lupilor; deci fiți înțelepți

17 ca serpi și inocenți ca porumbii. Dar ferivi-vă de oameni; căci ve vor trăda la tribunale, și ve vor biciui în sinagogle lor;

18 Și veți fi duși înaintea guvernătorilor și regiilor pentru mine intru

19 mărturie lor și păgânilor. Dar când ve vor trăda, nu ve îngrijiți

cum s'en ce si vorbiți; căci vi se va da într' aceea oră ce si

20 vorbiți; Căci nu voi s'unteți cei ce vorbiți, ci Spiritul Părintelui

21 vostru, care vorbesce în voi; Și va trăda frate pre frate la

morte, și părinte pre fiu; și se vor rescula copiii în contra pă-

22 rinților și li vor omori; Și veți fi urțiți de toți pentru nume-

le meu; ear cel ce va răbda până în sfuit acela se va mântui.

23 Și când ve vor alunga din vre un oraș, fugiți în altul; căci

adever dic voue, *că* nu veți fi trecut orașele lui Israel, pă-

24 nă ce va veni Fiul omului. Nu este discipul mai presus de

25 învățator, nici serv mai pre sus de stăpânul său. Ajunge

discipulului si devină ca învățatorul său, și servitorului ca stă-

pânul său. Dacă pre stăpânul casei l-au numit Beelzebul, cu

26 cât mai mult pre casnicii sei. Deci nu ve temeți de dișii;

căci nimic nu este acoperit, care si nu se descopere, nici as-

27 cuns, care si nu se cunoască. Ceea ce vi dic în întunerec,

spuneți-o la lumina; și ceea ce auziți la urechie predicați de

28 pe case. Și nu ve temeți de cei ce ucid corpul, dar sufle-

29 tul nu pot si l ucidă; ci temeți-ve mai bine de cel ce pôte si

perdă și sufletul și corpul în gheenna. Aă dără nu se vënd

doue vrăbii pentru un ban, și nici una dintr'insele nu cade pe

30 pământ fără *voea* Părintelui vostru. Ear cât pentru voi și perii

31 capului v'e s'unt toți numerați. Pentru aceea nu ve temeți;

32 căci voi s'unteți de mai mult preț de cât multe vrăbii. Deci

tot cel ce me va mărturisi înaintea oamenilor, și eu voi mă-

33 turisi pentru dinsel înaintea Părintelui meu care este în ceriuri.

Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, me voi

lepăda și eu de dinsel înaintea Părintelui meu care este în

ceriuri

34 Nu gândiți că am venit si aduc pace pe pământ; nu am ven-

35 it si aduc pace, ci sabie. Căci am venit si disbin pre om

de părintele său, și pre fiică de mama sa, și pre noră de so-

36 37 cra sa. Și inimicii omului *vor fi* casnicii lui. Cel ce iubesc

ce pre părinte său pre mamă mai mult de cât pre mine nu

este vrednic de mine; și cel ce iubesc pre fiu său fiică mai

38 mult de cât pre mine nu este vrednic de mine. Și cel ce nu

iea crucea sa, și nu urmăză după mine nu este vrednic de mi-

39 ne. Cel ce și-a aflat vieța sa o va perde; și cel ce și-a per-

40 dut vieța sa pentru mine o va afla. Cel ce ve primesce, me

primesce pre mine; și cel ce me primesce, primesce pre cel
ce m'a trimis pre mine. Cel ce primesce profet în nume de 41
profet va primi plata profetului; și cel ce primesce pre un
drept în nume de drept va primi plata dreptului. Și cel ce 42
va adăpa pre unul dintr'acești mici munai cu un pahar de apă
rece în nume de discipul, adevăr Țic voue, că nu-și va perde
plata sa.

Și s'a întâmplat, când a finit Iisus de ordonat celor doi-spre- XI
cece discipuli ai săi, a trecut de acolo, ca si învețe și si
predice în orașele lor.

Ear Ioan auzind în închisore de faptele lui Iisus, a trimis 2
pre doi din discipulii săi. Și i-a Țis: Tu ești cel ce vine, 3
scâr și asceptăm pre altul? Răspundend Iisus li-a Țis: Du- 4
ceți-ve și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți: Orbi ved, 5
și schiopă ambli, leproși se curățesc, surdi aud, morți înviează,
și seracilor se predică evangelia; Și fericit este cel ce nu se 6
va scandalisa despre mine.

După ce s'a dus aceia, a început Iisus a vorbi cătră mul- 7
Țime despre Ioan: Ce ați eșit în pustie si vedeți? Ați trestie
clătită de vânt? Dar ce ați eșit si vedeți? Om îmbrăcat 8
în vestimente moi? Eca cei ce poartă *restimente* moi sânt în ca-
sele regilor. Dar ce ați eșit si vedeți? Profet? Da, Țic voue, 9
și mai mult de cât profet. Căci acesta este cel despre care 10
este scris: Eca eu trimit pre ângerul meu înaintea feței tale,
carele va prepara calea ta înaintea ta. Adevăr Țic voue, 11
că între cei născuți din femei nu s'a rădicat mai mare de cât
Ioan Botezătorul; înse cel mai mic în imperăția ceriurilor este
mai mare de cât dînsul. Și din Țilele lui Ioan Botezătorului 12
până acum imperăția ceriurilor se silește, și silitorii o ră-
pesc. Căci toți profetii și legea au profetit până la Ioan. 13
Și de voiți si primiți, acesta este Ilie cel ce are si vie. 14
Cel ce are urechi de auzit, auză! Dar cu cine voiți asemē- 15 16
na acēsta generațiune? Asemenea este copiilor celor ce șed în
pieță, și strigă cătră socii lor, Și Țic: V'am fluerat, si nu ați 17
danțat; v'am cântat de jale, și muțați plâns. Căci Ioan a ve- 18
nit nici mănecând nici bēnd, și ei Țic: Are demon. A venit 19
Fiul omului mănecând și bēnd, și ei Țic: Eca om mănecător
și beutor de vin, amic al vameșilor și al pēcătoșilor. Înse în-
Țelepciunea s'a justificat de cătră fiii săi.

Atunci a început Iisus a mustra orașele în cari se făcuse 20
cele mai multe minuni ale sale, pentru-că nu s'a u pocăit: -
Vai Ție, Chorazine! vai Ție, Bethsaida! căci de s'ar fi făcut în 21
Tir și în Sidon minunile cari s'a u făcut între voi, de demult s'ar
fi pocăit în sac și în cenușă. Înse eu vē Țic, că va fi Tirului 22
și Sidonului mai de suferit în Țiua judecării de cât voue. Și 23

- tu, Capernaume! carele te-ai înălțat până la ceriū te vei pogori până la iad; căci de s'ar fi făcut în Sodoma minunile ce s'au
 24 făcut intru tine, ar fi ramas până în ziua de astăzi. *Inse eu*
 ve' dic, că pământului Sodomei va fi mai de suferit în ziua judecării de cât ție.
- 25 În acel timp Iisus luând cuvânt a dis: Mulțumesc ție, Părinte! Domne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pruncilor. Da,
 26 Părinte! așa a fost bună-voință înaintea ta. Tote 'mi sunt
 27 trădate de la Părintele meu; și nimenea nu cunoște pre Fiul de cât numai Părintele, și nimenea nu cunoște pre Părintele de cât numai Fiul, și acela căruia voește Fiul și 'l descopere.
- 28 Veniți cătră mine, toți voi cei osteniți și însărcinați, și eu v' ve
 29 voiū da repaus. Luați jugul meu preste voi, și v' ve învețați de la mine, căci sunt blând și umil cu ânima, și veți afla repaus
 30 pentru sufletele vōstre. Căci jugul meu este bun, și sarcina mea este ușoră.

CAP. XII.

Despre Sămbătă. Vindecarea unui demonizat. Păcatul contra Sântului Spirit.

- 1 În timpul acela s'a dus Iisus sămbăta prin ogōre; ear disci-
 2 pulii lui au flămândit, și au început a smulge spice și a
 3 le mânca. Dar Fariseii vedēnd *acesta* 'l-a dis: Eca disci-
 4 pulii tēi fac aceea ce nu se cade a face sămbăta. Dar el
 5 li-a dis: Nu ați cetit ce a făcut David, când a flămândit el și
 6 cei ce erau cu dînsul? Cum a intrat în casa lui Dumnezeu,
 7 și a mîncat pînile punerii înainte, cari nu se cuvinea lui și
 8 le mîncea nici celor ce erau cu dînsul, ci numai preuților?
 9 Sēu nu ați cetit în lege cum că sămbăta preuți în templu cal-
 10 că sămbăta, și sînt nevinovați. Dar eu v' dic, că aici este
 11 ceva mai mare de cât templul. Ear de ați fi știut ce însem-
 12 nēză *acesta*: Milă voesc și nu sacrificie, nu ați fi condamnat pre
 13 cei inocenți. Căci fiul omului este Domn și al sămbetei.
- 14 Și trecēnd de acolo a venit în sinagoga lor. Și eca un
 15 om *era acolo*, carele avea mîna uscată. Și ei 'l-au întreat, di-
 16 cēnd: Se cuvine ôre a vindeca sămbăta? ca si'l pōtîm acusa.
 17 Dar el li-a dis: Ce om va fi între voi, carele ar avē o oac, și
 18 dacă ar cădē *acesta* sămbăta în grōpă, nu ar apuca-o și scō-
 19 te-o? Dar cu cât mai mult este un om de cât o oac? Decī se
 20 cuvine a face bine sămbăta. Atunci a dis omului: Întinde mî-
 21 na ta; și el o-a întins; și a devenit sănătōsă ca și cea-l-altă.
 22 Apoi Fariseii eșînd afară au jînut consiliū contra lui, cu si'l
 23 perdă.

Dar Iisus sciind *acésta* s'a dus de acolo: și l'a urmat 15
 mulțime mare, și el l'a vindecat pre toți. Și a ordonat lor, 16
 ca si nu l' facă cunoscut; Ca si se implinescă ceea ce s'a dis 17
 prin profetul Isaia, ce dice: Ecă servul meu, pre care am a- 18
 les; iubitul meu, in care sufletul meu a bine-voit; eu voi p-
 ne spiritul meu preste dînsul, și el va anunța judecată națio- 19
 nilor. El nu va certa, nici va striga, nici va auzi cineva vo-
 cea lui in uliți. Trestie zdrobită nu va frânge, și muc fumegând 20
 nu va stânge, până când nu va scôte judecată spre biruință.
 Și in numele lui vor spera națiunile. 21
 Atunci aũ adus la dînsul pre un demonizat orb și mut; și 22
 el l'a vindecat, in cât orbul și mutul vorbea și vedea. Și se 23
 mira totă mulțimea, și dicea: Nu cum-va acesta este Fiul lui
 David? Dar Fariseii auzind diceau: Acesta nu scôte de- 24
 moni decât numai prin Beelzebul, domnul demonilor. Îns 25
 Iisus cunoscînd gîndurile lor li-a dis: Totă imperăția ce se
 disbină între sine se pustiesce, și tot orașul său casă ce se
 disbină între sine nu va sta. Și dacă Satana scôte pre Sata- 26
 na, s'a disbinat între sine; deci cum va sta imperăția lui. Și 27
 dacă eu scot demoni prin Beelzebul, prin cine-î scot fiil vo-
 stri? pentru acesta ei vi vor fi judicători. Dar dacă eu scot 28
 demoni prin Spiritul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi impe-
 răția lui Dumnezeu. Său cum pôte cineva si între in casa 29
 celui tare, și si prăde vasele lui, de nu va lega întâiu pre cel
 tare? și atunci va prăda casa lui. Cel ce nu este cu mine 30
 este contra mea, și cel ce nu adună cu mine răsipesce. Pen- 31
 tru acesta vi dic: Tot păcatul și blasfema se va erta ômenilor;
 dar blasfema *contra* Spiritului Sânt nu se va erta ômenilor.
 Și ori-carele va dice un cuvînt contra Fiului omului, se va 32
 erta lui; dar cel ce vorbesce in contra Spiritului Sânt, nu-
 se va erta, nici in seculul de acum, nici in cel ce va si fie.
 Ori faceți arborele bun, și fructul lui *va fi* bun; ori faceți arbo- 33
 rele putred, și fructul lui *va fi* putred; căci din fruct se cunósce
 arborele. Pu! de viperă! cum puteți vorbi cele bune, fiind 34
 înșive rei? căci din abundență ânimei vorbesce gura. Omul 35
 cel bun scôte cele bune din tesaurul cel bun al ânimei; ear
 omul cel rău din tesaurul cel rău scôte cele rele. Deci vi 36
 dic, că pentru tot cuvîntul deșert care vor vorbi ômenii, vor da
 semă de dînsul in ziua judecării. Căci din cuvintele tale te 37
 vei justifica, și din cuvintele tale te vei condamna.
 Atunci l'aũ respuns unii din Cărturari și din Farisei, di- 38
 cînd: Învătătorule, voim si vedem semn de la tine. Ear el 39
 răspundînd li-a dis: Generațiunea rea și adulteră caută semn,
 dar *alt* semn nu-î se va da decât numai semnul profetului
 Iona. Căci precum Iona a fost trei zile și trei nopți in pân- 40

tecele chitului, așa va fi Fiul omului trei zile și trei nopți în
41 sinul pământului. Barbați din Nineve se vor scula la judecată
cu generațiunea acesta, și o vor condamna; căci ei s'au pocăit

la predicarea lui Iona; și éca aici mai mult de cât Iona.
42 Regina de la mēdă-ți se va scula la judecată cu generațiunea
acesta, și o va condamna; căci ea a venit de la marginile pā-
mētului și aude înțelepciunea lui Solomon; și éca aici mai
mult de cât Solomon.

43 Când spiritul cel necurat a eșit din om, āmbă prin locuri
44 seci, căutând repaus, și nu află. Atunci dīce: Me voiți întor-
ce în casa mea, de unde am eșit; și viind, o află deșertă, mā-

45 turată și înfrumșetată. Atunci se duce și ia cu sine alte șēpte
spirite mai rele decât sine, și intrānd locuiesc acolo, și se
fac cele de pe urmă ale omului acelaia mai rele decât cele
d'întāiū. Ast-feliū va fi și cu acēstă rea generațiune.

46 Incă vorbind el poporului, éca mama lui și frații lui stāū
47 afară, căutānd si vorbēscă cu dīnsul. Atunci ôre-care 'i-a

dīs: Éca mama ta și frații tēi stāū afară, căutānd si vorbēs-
48 că cu tine. Dar el respundēnd a dīs celui ce 'i-a-spūs:

49 Cine este mama mea, și cari sūnt frații mei? Și tinđēndu-și
māna sa spre discipulii seī a dīs: Éca mama mea și frații

50 mei! Căci ori-cine va face voea Pārintelūi meū celui din ceruri,
acela imi este frate și soră și mamă.

CAP. XIII.

*Parabolele despre semănător, aluat, grăuntele de muștar și altele.
Iisus disprețuiuit în patria sa.*

1 2 In acea dī Iisus eșīnd din casă ședea lângă mare. Și s'a
adunat la dīnsul o mulțime mare, în cât el a intrat în co-
3 rabie și a ședut acolo, și totă mulțimea sta pe țerm. Și li-a
vorbit multe în parabole, dīcēnd:

4 Éca a eșit semănătorul si sēmene; Și precād semāna,

unele aū cădūt lângă cale, și aū venit paserile și le-aū mān-
5 cat. Ear altele aū cădūt pe locuri petroșe, unde nu aveau pā-

mēt mult, și îndată aū rāsārit, pentru-că nu aveau pāmēt
6 adānc. Dar când a resārit sōrele, s'aū pālīt; și pentru-că

7 nu aveau rădicină, s'aū uscat. Ear altele aū cădūt în spinī,

8 și aū crescut spinīi și le-aū înecat. Dar altele aū cădūt
pe pāmēt bun, și aū făcut fruct; unele o sută, ear altele șēse-

9 decī, ear altele trei-deci. Cel ce are urechī de aude, aude.

10 Și apropiīndu-se discipulii 'i-aū dīs: Pentru ce li vorbesci în
11 parabole? Ear el respundīnd li-a dīs: Pentru că voue s'a dat

a sci misteriele împērații cerurilor, dar acelora nu s'a dat.

12 Căci cel ce are 'i se va da, și-'i va prisosi; dar cel ce nu are,
13 și ceea ce are se va lua de la dīnsul. De aceea li vorbesc

in parabole, pentru că vedând nu ved, și auzind nu aud, nici nu înțeleg. Așa se împlinește cu dinșii profeția lui Isaia, ce 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

Deci ascultați voi parabola semănătorului. De aude cine 18 19
 va cuvântul imperației și nu-l înțelege, atunci vine cel rău și
 răpescce ceea ce este semănat în anima lui. Acesta este cea
 semănată lângă cale. Ear cea semănată pe locuri petroșe, a- 20
 cesta este cel ce aude cuvântul, și îndată 'l prinesce cu bu-
 curie; Inse nu are rădăcină în sine, ci este numai până la un 21
 timp; ear când se face strimtorare se'u persecuțiune pentru cuvânt,
 îndată se scandalisează. Ear cea semănată între spini, acesta este 22
 cel ce aude cuvântul; dar grija lunei acesteia și amăgirea bo-
 găției înecă cuvântul, și se face nefructifer. Ear cea semă- 23
 nată în pământ bun, acesta este cel ce aude cuvântul și-l înțe-
 lege; care și face fruct, și produce unul o sută, altul șese-deci,
 și altul trei-deci.

Altă parabolă li-a propus, 24
 Imperația ceriurilor este asemenea omului care a semănat
 semență bună în țărina sa; Ear pre când dormiau oamenii, a ve- 25
 nit inimicul, și a semănat neghine prin grâu, și s'a dus. Dar 26
 când a crescut ierba și a făcut fruct, atunci s'a arătat și ne-
 ghinele. Atunci au venit servitorii stăpânului casei, și 'i-au 27
 dis: Dă-mne, nu ai semănat semență bună în țărina ta? deci de
 unde ore neghine? El li-a dis: Un inimic a făcut acesta. Ser- 28
 vitorii 'i-au dis: Voiesci dar si mergem și si le plivim? Dar 29
 el a dis: Nu; ca nu cum-va plivind neghinele si smulgeți și
 grăul împreună cu dinsele. Lăsați pre amândouă si crescă 30
 împreună până la seceriș, și la timpul secerișului voiți dice se-
 cerătorilor: Pliviți întâiu neghinele, și le legați snopi spre a le
 arde; dar grăul adunați-l în grânarul meu.

Altă parabolă li-a propus: 31
 Imperația ceriurilor este asemenea grăunțului de muștar, pre
 care 'l-a luat un om, și a semănat în țărina sa. Acesta este 32
 mai mic decât toate semănțele; ear când crește, este mai mare
 de cât toate legumele, și se face arbore, încât vin paserile ce-
 riului și locuesc în ramurile lui.

Altă parabolă li-a vorbit el;

Imperăția ceriurilor este asemenea alutului, pre care l'a luat o feneo, și l'a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s'a dospit totă.

34 Acestea tôte a vorbit Iisus mulțimei în parabole; și fară de
35 parabole nu li vorbia; Ca si se împlinescă ceea ce s'a dis
prin profetul, ce dicce: Eu voi deschide gura mea în parabole,
voi spune cele ascunse din începutul lumei.

36 Atunci Iisus lăsând mulțimea a mers în casă; și s'a apropiat de dînsul discipulii lui, diccînd: Spune-ni noue parabola
37 neghinelor țérinei. Ear el respundînd li-a đis:

38 Cel ce a semănat semēța cea bună este Fiul omului. Têrîna
este lumea; semēța cea bună sînt fiii imperăției; ear neghinele
39 sînt fiii celui rău; Inimicul care le-a semănat este diabolul;
40 secerișul este finitul lumei; ear secerătorii sînt ângerii. Deci
precum se adună neghinele, și se ard cu foc, ast-feliu va fi la
41 finitul lumei acesteia. Fiul omului va trimite pre ângerii sei,
și acestia vor aduna din imperăția lui tôte scandalele și pre cei
42 ce fac nelegiuiri; Și i vor arunca în cuptorul de foc; acolo
43 va fi plângere și scrișnirea dinților. Atunci dreptii vor străluci ca sôrele în imperăția Părintelui lor. Cel ce are urechi de
audît, audē.

44 Erăși imperăția ceriurilor este asemenea cu un tesaur ascuns în țérînă, pre carele aflându-l omul, l'a ascuns; și de bucuriă merge, și vinde tôte câte are, și cumpără țérîna aceea.

45 Erăși imperăția ceriurilor este asemenea neguțitorului, ce
46 căută mărăgăritari buni. Carele, aflând un mărăgăritar de preț mare, a mers și a vîndut tôte câte avea, și l'a cumpărat.

47 Erăși imperăția ceriurilor este asemenea năvodului, aruncat
48 în mare, care a adunat tot feliul de pesci; Carele, după ce s'a împlut, îl scot la țerm, și ședînd aleg pre cei buni în vase, dar pre
49 cei rei îi aruncă afară. Așa va fi la finitul lumei; vor eși ângerii, și vor despărți pre cei rei din meșilocol celor drepti; Și
50 i vor arunca în cuptorul de foc; acolo va fi plângere și scrișnirea dinților.

51 Dis-a lor Iisus: Ați înțeles tôte acestea? Ei i-au đis: Da,
52 Dómne. Ear el li-a đis: Pentru acēsta tot cărturarul, care
este bine inițiat în imperăția ceriurilor este asemenea omului,
stăpân al casei, care scôte din tesaurul seî noue și vechi.

53 Și s'a întemplat, după ce a finit Iisus aceste parabole, a ple-
54 cat de acolo. Și viind în patria sa, învêța pre dinșii în sinagoga lor, încât se mirău și diceau: De unde are acest om a-
55 cestă înțelepciune și fapte minunate? Aū nu este acesta fiul
teslarului? aū nu se numesce mama lui Maria? și frații lui, Iacob
56 și Iose și Simon și Iuda? Și surorile lui, aū nu sînt tôte la
57 noi? dar de unde are acesta tôte acestea. Și se scandală-

sau despre dînsul. Ear Iisus li-a   is: Nu este profet fără on  re
dec  t numai în patria sa   i în casa sa.   i nu a făcut acolo 58
minuni multe pentru necredin  a lor.

CAP. XIV.

Istoria mor  ii Ioan Botezătorului. Diverse minuni.

Într' acél timp a au  dit Erod Tetrarchul fama lui Iisus; 1
  i a   is servitorilor sei: Acesta este Ioan Botezătorului; 2
el s'   sculat din mor  i,   i d'aceea se fac minuni print'r'insul.
Căci Erod prinsese pre Ioan, il legase   i'l pusese în inchi- 3
s  re, pentru Erodiada, femeea lui Filip, fratelui său. Căci Ioan 4
  i dicea: Nu-  i se cade si a  bi pre ea.   i voind si-   om  re 5
s'a temut de mul  ime, pentru că ei il aveau ca pre un profet.
Ear c  nd se celebra   iua n  scerii lui Erod, a jucat fia Ero- 6
diadei înaintea lor,   i a plăcut lui Erod. Pentru aceea a pro- 7
mis cu jur  m  nt si-   dea ori-ce va cerc. Ear ea, d'înainte fiind 8
indemn  t   de mama sa, a   is: D  m   aici în tîpsie capul lui Ioan
Botezătorului.   i regele s'a intristat; înse din cauza jură- 9
m  ntului   i celor ce se  deau la m  s   cu el a ordonat si-   se
dea.   i trimi  nd a decapitat pre Ioan în   nchis  re.   i s'a 10 11
adus capul lui în tîpsie,   i s'a dat fetei,   i ea l-a dus la mama
sa. Atunci au venit discipulii lui,   i au luat corpul   i l-au 12
immorm  ntat;   i merg  nd au anun  at lui Iisus.
  i au  dind Iisus *ac  sta* s'a dus de acolo cu cor  bia în loc 13
de  sert deosebi.   i inform  ndu-se mul  imea a urmat lui pe jos
din orașe.

  i e  sind Iisus a v    t o mul  ime mare,   i i s'a făcut milă 14
de ea,   i a vindecat pre bolnavii lor.

Ear f  c  ndu-se s  r   s'au apropiat c  tr   d  nsul discipulii lui, 15
dic  nd: Locul este pustiu,   i ora a trecut deja; dimit   mul  i-
mea, ca si se ducă în sate si-   cumpere bucate. Dar Iisus 16
li-a   is: Ei nu trebuie si merg  ; dați-li voi si m  n  nce. Ear 17
ei i-au   is: Nu avem aici dec  t c  inci p  n  i   i doi pesci. Ear 18
el a   is: Aduceți-mi-le aici.   i după ce a ordonat mul  imei 19
si s      pe i  rb  , lu  nd cele c  inci p  n  i   i cei doi pesci,   i c  ut  nd
la ceriu, le-a bine-cuv  ntat,   i fr  ng  ndu-le a dat discipulilor
p  nile, ear discipulii mul  imei.   i au m  ncat to  i,   i s'au să- 20
turat;   i au luat rem      ile de f  r  m  turi doue-spre-  ce panere
pline. Ear cei ce m  ncaser   erau ca la c  inci mii de barba  i 21
afără de femei   i de copii.

  i îndată a indemn  t Iisus pre discipulii sei si întră în co- 22
rabie,   i si merg   mai 'nainte de el dincolo, p  n   ce va dimit  
mul  imea.   i după ce dimise mul  imea, s'a suit pe munte de- 23
osebi si se roge,   i f  c  ndu-se s  r   era singur acolo. Ear co- 24
rabia era deja în me  ilocol mării, învăluindu-se de valuri, căci

25 vântul era contrariu. Ear într'a patra străjă a nopții Iisus a
 26 mers la dinșii, âmbând pe mare. Și vedându-l discipulii âmbând pe mare s'au turburat, dicend: Este ualucă; și au strigat
 27 de frică. Dar Iisus îndată li-a vorbit, dicend: Îndrăzniți, eu
 28 sânt! nu ve temeți! Atunci Petru luând cuvântul, a ȳis: Dôm-
 29 ne, de ești tu, ordonă-mi se vii la tine pe apă. El a ȳis:
 Vino. Și pogorindu-se Petru din corabie a mers pe apă spre
 30 a veni la Iisus. Inse vedend vântul tare s'a temut, și începând
 31 a se afunda a strigat, dicend: Dômne, mântuesce-me. Și Iisus
 îndată întindend mâna, l'a apucat, și l'a ȳis: Pucin-credincio-
 32 sule! pentru ce te-ai indoit? Și intrând ei în corabie, a in-
 33 chinat vântul. Ear cei ce erau în corabie au venit și i s'au
 închinat, dicend: Adevăr Fiul lui Dumnezeu ești.
 34 Ear după ce au trecut lacul au venit în pământul Gheuzare-
 35 tului. Și cunoscându-l ômenii locului acestuia au trimis în
 36 tôte împrejurimile acele, și au adus la dinsul toți bolnavii. Și
 l' rugau ca numai si se atingă de pôlele vestmântului lui; și
 câți s'au atins de dinsul s'au vindecat.

CAP. XV.

Iisus condamnă tradițiunea. Hanaîneia. Diverse minuni.

1 A tuncî au venit la Iisus Cărturarii și Fariseii de la Ieru-
 2 salem, și au ȳis: Pentru ce discipulii tîi calcă tradiți-
 3 unea bătrânilor? căci nu și spală mânilor, când mănâncă
 4 pâne. Ear el respundend li-a ȳis: Pentru ce și voi calcați co-
 5 mandamentul lui Dumnezeu prin tradițiunea vöstră? Căci Dum-
 6 nedeu a ordonat, dicend: Onöra pre părinte și pre mamă; și:
 Cel ce va vorbi de reu pre părinte său pre mamă cu mörte
 7 va muri. Dar voi diceți: Cel ce ar ȳice părintelui său mamei:
 Este un ȳar aceea cu care te-ai puté ajuta de la mine, nu este
 8 dator; și așa nu va onora pre părintele său pre mama sa.
 9 Așa ați dissințat comandamentul lui Dumnezeu prin tradițiunea
 10 vöstră. Făcarnicilor, bine a profețit Isaia despre voi, dicend:
 11 Acest popor se apropie de mine cu gura lor, și me onöra cu
 12 buzele; înse ânima lor este departe de mine. Dar în zadar
 13 m'adoră, învățaturî comandamente omenescl.
 14 Și chiâmând la sine pre mulțimea li-a ȳis: Ascultați și in-
 15 țelegeți: Nu ceea ce intră în gură spurcă pre om, ci ceea
 ce ese din gură, aceea spurcă pre om.
 16 Atunci apropiindu-se discipulii lui l'a ȳis: Scii, că Fariseii
 17 s'au scandalizat, când au audît acest cuvânt? Ear el respu-
 18 dend a ȳis: Ori ce plantă, pre care nu a plantat Părintele meu
 19 cel ceresc, se va disrădicina. Lăsați pre dinșii; ei sânt con-
 20 ducetori orbi ai orbilor. Și de va conduce orb pre orb, amândoi
 21 vor căde în gröpă. Atunci Petru respundend l'a ȳis: Spune

noie acestă parabolă. Ear Iisus a ȃis: Ȃncă și voi sȃnteȃi 16
nepricepuȃi? Ore ȃncă nu ĩnȃlegeȃi, cȃ tot ce ĩnrȃ ĩn gurȃ 17
merge ĩn pȃntece și se aruncȃ ĩn urinar. ĩnse cele ce es 18
din gurȃ es din ȃnimȃ, și acelea spurcȃ pre om. Cȃci din ȃ- 19
nimȃ es cugetȃri rele, ucideri, adulterii, fornicȃȃiuni, furturi,
mȃrturii minciunoșe, blasfeme. Acelea sȃnt cele ce spurcȃ pre 20
om; dar a mȃnca cu mȃni nespȃlate nu spurcȃ pre om.

Atȃnci Iisus eșănd de acolo s'a dus ĩn pȃrȃile Tirului și ale Si- 21
donului. Și eȃcȃ o femeie Hananeȃ, eșănd din acele hotare 22
a strigat cȃtrȃ dănsul, ȃȃicȃnd: Miluesce-me, Dȃmne! Fȃiul lui
David; fȃica mea se chinuesce rȃu de demon. Dar el nu ĩ-a 23
respuns cuvȃnt. Atȃnci apropiȃndu-se discipulii lui ĩl rugȃu, ȃȃicȃnd: Dimite-o pre ea, cȃci strȃgȃ ĩn urma nȃstrȃ. Ear el 24
respȃndȃnd a ȃis: Eȃ nu sȃnt trimis decȃt numȃi cȃtrȃ oile
cele perdute ale casei lui Israel. Dar ea viȃnd ĩ s'a ĩnchinat, 25
ȃȃicȃnd: Dȃmne, ajutȃ'mi. Ear el respȃndȃnd a ȃis: Nu este 26
bine a lua pȃnea copiilor și a o arunca cȃnilor. Ea a ȃis: 27
Adeverȃt, Dȃmne, cu tȃto aceștea cȃni mȃnȃncȃ din fȃrȃmȃtu-
rile ce cad din masa stȃpȃnilor lor. Atȃnci respȃndȃnd Iisus 28
ȃ-a ȃis: O femeie! mare este credinȃȃ ta; facȃ-ȃi-se ȃie precum
voiesȃi. Și fȃica ei s'a vindecat din acea orȃ.

Și trecȃnd de acolo Iisus a venit lȃngȃ marea Galileei, și 29
suȃndu-se pe munte a șȃdut acolo. Și a venit la dănsul mul- 30
ȃime mare, avȃnd cu sine sciȃpi, orbȃi, muȃi, ciungi și mulȃi alȃi,
și ȃu aruncat pre dinșii la picȃforele lui Iisus; și el ĩ-a vindecat;
ȃncȃt se mira mulȃimea, vȃdȃnd pre muȃi vorbind, pre ciungi 31
sȃnȃtoșȃi, pre sciȃpi ȃmblȃnd și orbȃi vȃȃȃnd; și glorificȃu pre
Dumnezeul lui Israel.

Ear Iisus chȃmȃnd *la sine* discipulii sei a ȃis: Milȃ-'mi este 32
de mulȃime, pentru cȃ sȃnt deja treȃ ȃile de cȃnd staȃ lȃngȃ
mine, și nu ȃu ce mȃnca; și nu voiesc ȃ'ă dimite flȃmȃnȃȃi, ca nu
cumva si slȃbȃscȃ pe cale. Și discipulii sei ĩ-aȃ ȃis: De unde 33
si ȃvem ĩn pustie atȃtea pȃni, ĩncȃt si se sature atȃta mul-
ȃime! Iisus li-a ȃis: cȃte pȃni aveȃi? Ei ȃu ȃis: Șȃpte, și 34
pucȃni pescișori. Atȃnci el a ordonat mulȃimei si șȃȃȃ pe 35
pȃmȃnt. Apȃi luȃnd pre cele șȃpte pȃni și pescȃi, mulȃu- 36
mȃnd, *le-a frȃns* și *le-a dat* discipulilor lui, ear discipulii mul-
ȃimei. Și ȃu mȃncat toȃi și s'aȃ sȃturat; și ȃu rȃdicat remȃ- 37
șȃle de fȃrȃmȃturi șȃpte pȃuere pline. Ear cei ce mȃncase 38
erȃu patru mi de bȃrȃȃi ȃfȃrȃ de femeȃi și copii.

Și dimiȃȃnd mulȃimea a ĩntrat ĩn corabie, și a trecut ĩn pȃrȃile 39
Magdalului.

CAP. XVI.

Isus refuză de a face vre o minune. Mărturisirea lui Petru. Isus își predică morțea sa.

- 1 A atunci s'au apropiat Fariseii și Sadukeii, ispitindu-l, și ce-
- 2 rënd de la dinsul si li arete un semn din ceri. Ear
- 3 el respondend li-a dis: Când se face sëră, diceți: *Va ji senin.*
- 3 caci ceriul se roșesce. Și dimineța: Astă-ți *va ji* furtună, caci
- 4 ceriul este roș și posomorit. Făcarnicilor! sciți si deosebiți fața
- 4 cerinlui; inse semnele timpurilor nu puteți *deosebi*. Genera-
- țiune rea și adulteră caută un semn, dar nu i se va da semn,
- de cât numai semnul profetului Iona. Și lăsându-i s'a dus.
- 5 Și când au trecut discipulii lui de cea parte, uitase si la
- 6 pâne. Ear Isus li-a dis: Vedeți, pădiți-ve de aluatul Fariseilor
- 7 și al Sadukeilor! Dar ei se gândeau iu sine și, dicend: Nu am
- 8 luat pâni. Dar Isus cunoscend *acesta* li-a dis: Pucin-credin-
- cioșilor! pentru ce ve gândiți in sine-ve, că nu ați luat pâne?
- 9 Âncă nu înțelegeți nici ve aduceți aminte de cele cinci pâni
- 10 ale celor cinci mi, și câte panere ați rădicat? Nicî de cele
- 11 șapte pâni ale celor patru mi, și câte panere ați rădicat? Cum
- nu înțelegeți, că nu r'am vorbit despre pâni, ci ca si ve pădiți
- 12 de aluatul Fariseilor și al Sadukeilor! Atunci au înțeles cum
- că nu li-a dis si se pădescă de aluatul pâni, ci de învătăura
- Fariseilor și a Sadukeilor.
- 13 Ear Isus viind in părțile Cesarei lui Filip a întrebat pre
- discipulii sei, dicend: Cine 'mi dic ômenii că sânt eu, Fiul o-
- 14 mului? Ei au dis: Unii *dic* că *esci* Ioan Botezătorul; alții
- 15 Ilie; ear alții Ieremia, seú unul din profeți. El li-a dis: Dar
- 16 voi, cine 'mi diceți că sânt? Simon Petru respondend a dis:
- 17 Tu *esci* Christosul, Fiul lui Dumneđeu celui viu. Isus res-
- pondend i-a dis: Fericit *esci*, Simone, fiul lui Iona! căci trup
- 18 și sânge nu a descoperit ție, ci Părintele meú cel din ceriuri. Și
- eú îți dic, că tu *esci* Petru, și pe acéstă piatră voiú edifica bise-
- 19 rica mea; și porțile iadului nu o vor birui. Si 'ți voiú da ție
- cheile imperăției ceriurilor; și ori ce vei lega pe pământ va fi
- legat in ceriuri; și ori ce vei dislega pe pământ va fi dislegat
- 20 in ceriuri. Atunci a ordonat discipulilor sei, ca si nu spue
- nimeni că el este Isus, Christosul.
- 21 De atunci a început Isus a arăta discipulilor sei, cum că
- trebuie el a merge in Ierusalem, și a pătini multe de la bătrâni,
- și de la archierei și de la Cărturari, și a fi omorit, și a iuvia
- 22 a treia zi. Atunci Petru luându-l a început a l certa, dicend:
- Îndură-te de tine, Dômne! si nu ți se întemple acesta.
- 23 Dar el intorcându-se a dis lui Petru: Lipsesci, Satano! tu 'mi
- esci* pedică; căci nu cugeți cele ce sânt ale lui Dumneđeu, ci
- 24 cele ce sânt ale ômenilor. Atunci Isus a dis discipulilor sei:

De voiesce cineva să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și ia crucea sa, și să-și urmeze. Căci cine voiesce să-și mântuiească viața sa o va perde; ear cine 'și va pierde viața sa pentru mine o va afla. Căci ce folosește omului, de ar doborîndi totă lumea, și ar perde sufletul său? Său ce va da omul schimb pentru sufletul său? Căci Fiul omului va să vie în gloria Părintelui său cu îngerii săi, și atunci va respăla ficăruia după faptele lui. Adevăr dic voue, că stăut unii 28 din cei ce stău aici, cari nu vor gusta morțe, până ce vor redea pre Fiul omului viind în împărăția sa.

CAP. XVII.

Transfigurațiunea lui Iisus. El vindecă pre un lunatic, și plătesce darea.

După șese zile a luat Iisus pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, fratele lui, și 'i-a suit pe un munte înalt deosebi. Și s'a transfigurat înaintea lor, și făca lui a strălucit ca soarele, și vestimintele lui s'a'u făcut albe ca lumina. Și éca li s'a'u arătat Moise și Ilie vorbind cu dînsul. Atunci Petru luând cuvîntul a dis lui Iisus: Dîmne, bine este să fim noi aici; de voiesci, și facem aici trei colibî, ție una, lui Moise una, și lui Ilie una. Încă vorbind el, éca nor luminos i-a umbrit; și éca voce din nor, dicînd: Acesta este Fiul meu cel iubit, în care am bine-voit; pre acesta să ascultați. Și auzind discipulii au cădut cu fecele la pămînt, și s'a'u spăimîntat foarte. Dar Iisus apropiindu-se s'a atins de dinșii, și a dis: Sculați-ve, și nu ve temeți. Atunci rădicându-și ochii lor, nu au vădut pre nimeni decăt numai pre Iisus.

Pre când ei se pogoriau din munte Iisus li-a ordonat, dicînd: Nu spuneți nimenui ce ați vădut, până când Fiul omului se va scula din morți. Și discipulii lui l'au întreat, dicînd: Dar de ce dic Cărturarii, că Ilie trebue să vie mai 'nainte? Iisus răspundînd li-a dis: Ilie într' adevăr va veni mai 'nainte, și va restabili toate. Ear dic voue, că Ilie chiar a venit, și ei nu l'au cunoscut, ci au făcut lui ori-ce ei au voit. Așa și Fiul omului va suferi de la dinșii. Atunci au înțeles discipulii, că el li-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

Și viind ei la mulțime s'a apropiat cătră dînsul un om, în genunchind înaintea lui, și dicînd: Dîmne! miluesce pre fiul meu; căci este lunatic, și sufere rău; căci de multe ori cade în foc și de multe ori în apă. Și l'am adus la discipulii tăi, dar nu au putut să l vindece. Iisus răspundînd a dis: O generațiune necredincioasă și perversă! până când voiți fi cu voi? până când voiți suferi pre voi? aduceți-mi-l aici. Si l'a cerat Iisus, și a eșit demonul dintr'însul, și s'a vindecat copilul dintr'acea oră. Atunci apropiindu-se discipulii cătră Iisus de-

- 20 osebi! au dis: Pentru ce noi nu am putut si-l scotem? Iisus
li-a dis: Pentru necredinta voastra; caci adevăr dic voue,
de veti ave credinta ca un graunte de mustar, veti dice mun-
telui acestuia: Mută-te de aici acolo, si se va muta; si nimic nu
21 vi va fi imposibil. Dar acest soiul nu eso decât numai prin
rugăciune si post.
- 22 Si petrecend ei in Galileea li-a dis Iisus: Fiul omului va fi
23 trădat in mainile omenilor; Si 'l vor omori, dar a treia zi
va invia. Si s'au intristat forte.
- 24 Si ajungend ei la Capernaum au venit la Petru cei ce străn-
geau tributul, si au dis: Invetătorul vostru nu plătesce tribut?
25 El a dis: Da. Si când a intrat in casă, 'l-a prevenit Iisus,
dicend: Ce ți se pare, Simone? regii pământului, de la cine
26 iau tribut seu cens? de la fiii lor seu de la cei străini? Dis-a
Petru lui: De la străini. Dis-a Iisus lui: Așa dar sunt liberi
27 fiii. Inse ca si nu scandalisam pre dinșii, mergi la mare, si
aruncă undița; si pescele, care vei prinde întâiu, ia-l, si dischi-
dend gura lui, vei afla un statir; ia acela, si dă-l lor pentru
mine si pentru tine.

CAP. XVIII.

*Invetătura Domnului despre umilintă și scandale. Parabola oacii răta-
cite. Ertarea injuriilor. Parabola despre un servitor nemilosie.*

- 1 Intr'aceia oră s'au apropiat discipulii cătră Iisus, si 'i-au
2 dis: Ore cine este mai mare in imperăția ceriurilor? Si
3 chiamând Iisus un prunc, 'l-a pus in meșilolocul lor, Si a dis:
Adevăr dic voue: De nu ve veti întorce, si nu veti devini
4 ca pruncii, nu veti intra in imperăția ceriurilor. Cine se va
umili ca acest prunc, acela este cel mai mare in imperăția ce-
5 riurilor. Si cine va primi pre un prunc ca acesta in numele
6 meu, prinesce pre mine. Ear cine va scandalisa pre unul din-
tr'acești mici cari cred in mine, mai de folos îi este, ca si se și
spândure o piatră de móră la grumazul lui, si si se innece in
adâncul mării.
- 7 Vai lumii din cauza scandalelor; căci trebuie si vie scan-
8 dale; dar vai de omul acela prin carele vine scandalul. Ear
de te va scandalisa mâna ta, seu piciorul têu, taie-le, si arun-
că-le de la tine; îți este mai bine si întri in viață schiop seu
ciung, de cât avend amêdoue mâinile seu amêdoue picioarele si
9 fi aruncat in focul cel etern. Si dacă te va scandalisa o-
chiul têu, scôte-l pre el si aruncă-l de la tine; îți este mai
bine si întri in viață cu un ochi, decât avend amêdoi ochii
si fi aruncat in focul gheennei.
- 10 Feriți-ve si nu disprețuiți pre vre unul dintr'acești mici;
căci dic voue, că ângerii lor in ceriuri vêd pururea fața Pă-

rintelui meu care este în ceriū. Căci Fiul omului a venit și 11
mântuiește ceea ce este pierdut. Ce vi se pare? când un om 12
are o sută de oi, și s'ar rătăci una dintr'insele, aū nu lăsând
pre cele nouă-deci și nouă, merge în munți și caută pre cea
rătăcită. Și de i se va întâmpla și o găsească, adevăr 13
voue, că se bucură de dinsa mai mult de cât de cele nouă-
deci și nouă ce nu s'au rătăcit. Așa nu este voea Părintelui 14
vostru celui din ceriuri, ca și se pîrdă unul dintr'acești mici.

Și de va pecătui contra ta fratele tău, mergi, mustră pre din- 15
sul între tine și el singur; de te va asculta, ai dobândit pre
fratele tău. Dar de nu te va asculta, *atunci* mai ia împreună 16
cu tine pre unul seū doi, ca prin gura a doi seū a trei martori
și se întărescă tot cuvîntul. Ear de nu va asculta de dinșii, 17
spune-l biserice; și de nu va asculta nici de biserică, și 'ți fie
ca un păgân și vameș. Adevăr 18
dic voue: Ori ce veți lega 18
pe pămînt vor fi legate și în ceriū; și ori ce veți dislega pe
pămînt vor fi dislegate și în ceriū. Earăși 19
dic voue, că dacă 19
doi din voi se vor uni pe pămînt pentru ori-ce lucru ce vor
cere, li se va face lor de la Părintele meu care este în ceriuri.
Căci unde sînt doi seū trei adunați intru numele meu, acolo 20
sînt eu în mijlocul lor.

Atunci apropiîndu-se cătră dînsul Petru a 18
zis: Dîmne, de 21
câte ori imi va greși fratele meu și 'i voiū erta? aū dîră pînă
de șapte ori? Iisus 'i-a 18
zis: Eū nu-ți 18
dic, pînă de șapte ori, 22
ci pînă de șapte-dece de ori câte șapte. Pentru aceșta im-
perăția ceriurilor este asemenă unui rege, carele a voit să cîră
socotela de la servitorii sei. Și începînd să cîră socotelă, aū 24
adus la dînsul pre unul ce datorla 18
dece mii de talanți. Și ne-
avînd el cu ce plăti, domnul seū a ordonat să vîndă pre el și
pre femeela lui și pre copii și tôte cîte avea; și așa si se plă-
tîscă. Decî prosternîndu-se servitorul acela i s'a închinat, 26
dicînd: Dîmne, mai îngăduesce-me, și 'ți voiū plăti tot. Atunci 27
domnul servitorului acelaia îndurîndu-se, l-a eliberat, și 'i-a
ertat și datorla. Dar eșînd servitorul acela a aflat pre unul 28
din socii lui, care 'i era dator o sută de lei; și apucîndu-l //
stringea de gît, dicînd: Plătesce-mi ce'mi esci dator. Decî 29
cădînd sociul acela la picîorele lui îl ruga, dicînd: Mai îngă-
duesce-me, și 'ți voiū plăti tot. Dar el nu a voit; ci mer- 30
gînd l-a pus în închisore, pînă cînd va plăti datorla. Socii 31
lui vîdînd cele ce s'au făcut, s'au întristat fîrte, și viind aū
informat pre domnul lor de tôte cele petrecute. Atunci chiă- 32
mîndu-l domnul lui i-a 18
zis: Servitorule scelerat! eu 'ți-am
ertat totă datorla aceea, pentru că m'ai rugat. Dar 33
ție aū
fost milă de tine? și mîniîndu-se domnul lui l-a trădat chi- 34

35 nuiitorilor. până când va plăti totă datoria lui. Așa și Părintele meu cel ceresc va face voue. de nu veți erta din animă fie. care fratelui său greșelele sale.

CAP. XIX, XX.

Înzădura lui Iisus asupra despărțeniei. Pericolul bogățiilor. Parabolă de lucrătorii vii tocniți la oscbite ore. Cererea fiilor lui Zebedeu. Iisus vindecă doi orbi.

- 1 Și s'a întâmplat când a finit Iisus cuvintele acestea, a trecut din Galileea și a venit în părțile Iudeei dincolo de Iordan. Și a urmat lui mulțime mare; și el 'i-a vindecat acolo.
- 3 Și au venit la dînsul Fariseii, ispitindu'l și dicându'i: Ore se cade omului să lase femea sa pentru ori-care cauză? El răspundînd li-a dîs: Nu ați citit, că cel ce 'i-a făcut din început 'i-a făcut bărbat și femeie? Și a dîs: Pentru acesta va lăsa omul pre părinte și pre mamă, și se va lipi de femea sa, și vor fi amîndoi un trup; Încât nu mai sînt doi, ci un trup. Deci ce a împreunat Dumnezeu și nu dispață omul.
- 7 Ei 'i-au dîs: Pentru ce dar a ordonat Moise să se dea cartea de despărțire și si o lase? El li-a dîs: Moise duple împețirirea aîmei vîstre v'a învoit să vî lăsați femeile vîstre; dar din început nu a fost așa. Și eu dic voue: Cel ce va lăsa femea sa afară de cauza fornicățiunii, și va lua alta, comite adulteriu, și cel ce va lua pre cea lăsată comite adulteriu.
- 10 'I-au dîs discipulii lui: Dacă cauza omului cu femea este așa, nu este de folos a se însura! Ear el li-a dîs: Nu toți cușînt eunuchi, cari s'au născut așa diu mitrele mamei lor; și sînt eunuchi, cari s'au făcut eunuchi de omîni; și sînt eunuchi, cari s'au făcut însuși eunuchi pentru imperăția ceriurilor. Cel ce pôte cuprinde și cuprindê!
- 13 Atunci s'au adus la dînsul copii, ca să pue mînilor preste ei, și si se rîge; dar discipulii 'i-au certat pre ei. Ear Iisus a dîs: Lăsați pre copii să vie la mine, și nu-'i opriți; căci a unora ca acestora este imperăția ceriurilor. Și 'și a pus mînilor preste ei, și s'a dus de acolo.
- 16 Și ăca unul viind la el 'i-a dîs: Învătătorule bune, ce bine si fac, ca si am viața eternă? El 'i-a dîs: Pentru ce me numesci bun? nimene nu este bun, fără numai unul, Dumnezeu; El dar de voiesci să între în viață, pădesce comandamentele. El 'i-a dîs: Cari? Ear Iisus a dîs: Si nu uciđi; și nu comiți adulteriu; și nu furî; și nu mărturisesci mărturie mincinosă; Onoră pre părintele tîu și pre mama ta; și, si iubesci pre a-propele tîu ca însuși pre tine. 'I-a dîs tînerul: Tôte acestea am păđit din tenerețele mele, ce mî mai lipsesc? 'I-a dîs

Iisus: De voiescî si fii perfect, mergi și vinde averile tale, și le dă seracilor, și vei ave tesaur in ceriû; și vino, urmează-mi. Dar teneurul auîind acest cuvânt s'a dus întristat; căci avea 22 multe averi.

Atunci a dis Iisus discipulilor sei: Adevăr dic voue, că 23 cu aueove va intra bogatul in imperăția ceriurilor. Și earăși 24 dic voue: că mai lesne este si trecă funia prin urechia acului decât bogatul si intre in imperăția lui Dumneđu. Auîind a- 25 ceta discipulii lui s'au uimit forte, și au dis: Cine dar pôte si se mântuiescă? Iar Iisus căutând spre dinșii li-a dis: La ô- 26 meni este acesta imposibil, dar la Dumneđu sunt tôte posibile.

Atunci Petru luând cuvântul i-a dis: Eca noi am lăsat tôte, 27 și am urmat ție; ôre ce ni va fi? Iisus li-a dis: Adevăr 28 dic voue, că voi cari ați urmat mie, in ziua renascerei, când Fiul cre-omului va ședea pe tronul gloriei lui, veți ședé și voi pe doue-spre-dece tronuri, judecând pre cele doue-spre-dece seminții ale lui Israel. Și tot cel ce a lăsat case, său frați, său surori, 29 său părinte, său mamă, său femeie, său copii, său țereni, pentru numele meu, va primi însutit, și va mosceui viață eternă. Dar 30 mulți din cei d'intăiu vor fi cei mai din urmă; și cei mai din urmă cei mai d'intăiu.

Căci imperăția ceriurilor este asemenea unui om stăpân a XX casei, care a eșit des-diminetă si tocmescă lucrători la via sa. Și inoindu-se cu lucrătorii câte un leu pe di, i-a trimis in via 2 sa. Și eșind la a treia oră a vedut pre alții stând in piață 3 fără de lucru. Și a dis acelora: Mergeți și voi in vie, și eu 4 vi voiû da ce va fi cu drept. Și ei au mers. Earăși eșind la 5 a șeslea și la a noua oră a făcut asemenea. Ear la a un-spre- 6 decea oră eșind, a aflat pre alții stând fără de lucru, și li-a dis: Pentru ce stați aici totă ziua fără de lucru? Ei i-a dis: 7 Pentru că nimene nu ne-a tocmît. El li-a dis: Mergeți și voi in vie, și veți primi ce va fi cu drept. Ear dacă s'a făcut 8 sêră, a dis domnul viei îngrijitorului său: Chiamă pre lucrătorii, și dă-li plata, începînd de la cei de pe urmă până la cei d'intăiu. Decî când au venit cei de la a un-spre-decea oră, au primit câte 9 un leu. Dar când au venit cei d'intăiu au socotit că vor pri- 10 mi mai mult; in se au primit și ei câte un leu. Ear după ce 11 l-au primit, murmurău contra stăpânului casei, dicînd: Acesti 12 de pe urmă au lucrat numai o oră, și ai făcut pre dinșii aseme- 13 ne cu noi, cari am purtat greutatea și arsura zilei. Ear el 14 a respuns unuia dintrînșii, și a dis: Amice, eu nuți fac ne- 15 dreptate; au nu te-ai învoit cu mine câte un leu? Iați al têu 16 și mergeți! eu voiesc si dau și acestuia de pe urmă ca și ție. Aû doră nu mi este permis si fac cu ale mele ce voiesc? Aû 15 este ochiul têu rêu, pentru că eu sînt bun? Așa vor fi cei 16

- de pe urmă întâiu, și cei d'întăiu mai pe urmă; căci mulți sînt chemați, dar puțini aleși.
- 17 Și suindu-se Iisus la Ierusalem, a luat de o parte pe cale pe
18 cei doi-spre-zece discipuli și, li-a zis: Eca ne suim la Ieru-
salem, și Fiul omului se va trăda archiereilor și Cărturarilor.
19 și 'l vor condamna la mörte; Și 'l vor trăda păgănilor și 'l
batjocorescă, și si 'l bicăniască, și si 'l crucifice; și a treia zi
va învia.
- 20 Atunci s'a apropiat cătră dinsul mama fiilor lui Zebedeu
împreună cu fiii sei, închinându-se, și cerënd ceva de la dinsul.
21 Ear el 'i-a zis: Ce vorești? Ea 'i-a zis: Promite că vor ședé a-
cesti doi fii ai mei, unul d'a dreapta ta, și altul d'a stînga ta
22 în imperăția ta. Ear Iisus respundënd a zis: Nu știți ce cereți.
Puteți si beți potirul care eu voi și bea, și si ve botezați
23 cu botezul cu care eu me botez? Ei 'i-au zis: Putem. Și el
li-a zis: Adevăr veți bé potirul meu, și ve veți boteza cu
botezul cu care eu me botez; dar a ședé d'a dreapta mea și
d'a stînga mea nu pot eu si da, ci se va da celora pentru
cari este pregătit de Părintele meu.
- 24 Și auzind cei zece *acesta* s'a învignat asupra clor doi
25 frați. Ear Iisus chiamănd pre dinșii a zis: Șciți, că domni
păgănilor domnesc pre ei, și cei mari stăpănesc pre dinșii.
26 Dar între voi si nu fie așa: ci cel ce între voi va voi s fie
27 mai mare si fie voue servitor; Și cel ce între voi va voi si
28 fie întâiu si fie voue serv; Precum și Fiul omului nu a venit
a fi servit, ci a servi, și ași da viața sa rescumparare pen-
tru mulți.
- 29 30 Și eșind ei din Ierichon li-a urmat mulțime mare. Și éca
doi orbi ce ședeau lângă cale, auzind că trece Iisus, au strigat,
31 dicënd: Miluesce-ne Dómné, Fiiul lui David! Dar mulțimea
a certat pre dinșii, *ordonându-li* si tacă; ear ei strigau mai
32 tare, dicënd: Miluesce-ne, Dómné, Fiiul lui David! Și stănd
33 Iisus 'i-a chiamat, și a zis: Ce vóiți si vî fac? Ei 'i-au zis: Dómné!
34 si se dischiță ochii noștri. Și făcëndu-se milă lui Iisus, s'a
atins de ochii lor; și îndată au vedut ochii lor, și 'i-au urmat.

CAP. XXI, XXII

Intrarea lui Iisus în Ierusalem. Alungarea vëndătorilor din templu.

Parabola de doi fii, și de lucrătorii viei. Parabola de muntă.

Fariseii și Sadukeii caută a prinde pre Iisus.

- 1 **S**i când s'a apropiat de Ierusalim și au venit în Bethfage,
și la muntele Olivilor, atunci a trimis Iisus doi discipuli,
2 dicëndu-li: Mergeți în satul care este înaintea vóstră, și îndată
veți afla o asină legată și un minz cu dînsa; dislegați-le, și
3 aduceți-le la mine. Și de vî va dice cineva ceva, diceți: Dom-

mului trebuiesc acestea; și îndată el le va trimite. Acestea tot
 te s'au făcut, ca să se împlinescă ceea ce s'a dîs prin profetul,
 ce dîce: Spuneți fîci Sionului: Éca regele tîu vine la tine,
 blînd și calare pe asină, și pe un mînz, fiul celei de sub jug.
 Discipulii s'au dus, și au făcut precum li-a ordonat Iisus.
 Au adus asina și mînzul, și au pus d'asupra lor vestmintele lor,
 și l-au pus d'asupra lor. Și fôrte mare mulțime 'și-au așter-
 nut vestmintele pe cale; alții tăiau ramuri din arbori, și le aș-
 terneau pe cale. Ear mulțimea care mergea înainte și care
 urma, striga, dîcînd: Osanna Fiului lui David; bine-cuvîntat
 este cel ce vine în numele Domnului; Osanna în înălțimi.

Și intrînd el în Ierusalem s'a cutremurat tîtă cetatea, dîcînd: 10
 Cine este acesta? Ear poporul dîcea: Acesta este Iisus, pro- 11
 fetul cel din Nazaretul Galileei.

Și intrînd Iisus în templul lui Dumnezeu a scos pre toți 12
 cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a resturnat mesele
 schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbi.
 Și li-a dîs: Scris este: Casa mea se va chîama casă de rugă- 13
 ciune; ear voi o ați făcut pesceră de tîlhari. Și au venit la 14
 dînsul orbi și schiopî în templu, și el i-a vindecat. Ear cînd 15
 arhierii și cărturarii au vîdut minunile ce a făcut, și pre co-
 pii strigînd în templu și dîcînd: Osanna Fiului lui David, s'au
 indignat. Și i-au dîs: Audi ce dîc acestia? Iisus li-a dîs: 16
 Da; nu ați cetit nici odată: Din gura pruncilor și a celor ce
 sug ai pregătît laudă? Și lăsîndu-i a eșit afară din cetate 17
 la Bethania, și a mas acolo.

Ear a doua dîi întorcîndu-se în cetate, a flămîndît. Și vî- 18 19
 dînd un smochin lîngă cale, a venit la dînsul, dar nu a aflat
 nimic întrînsul de cît numai frunze, și i-a dîs: De acum și
 nu se mai facă fruct din tine în etern. Și îndată s'a uscat
 smochinul. Și vîdînd *acésta* discipulii s'au minunat, dîcînd: 20
 Cît de curînd s'a uscat smochinul. Și rîspundînd Iisus li-a 21
 dîs: Adevîr dîc voue, de veți avé credință, și nu ve veți îndoi,
 nu numai veți face *acésta* ce s'a făcut smochinului, ci chiar de
 veți dîce muntelui *acésta*: Rădică-te și te aruncă în mare,
 se va face. Și tîte cîte veți cere prin rugăciune, creșdînd, 22
 veți primi.

Și viind el în tîmplu, s'au apropiat de dînsul, cînd el în- 23
 vîta, arhierii și bătrînii poporului, și dîceau: Cu ce autori-
 tate faci tu acestea, și cine-ți-a dat autoritatea *acésta*? Res- 24
 pundînd Iisus li-a dîs: Și eu vî voiî întreba ceva, pre care
 de 'mî veți spune, și eu vî voiî spune cu ce autoritate fac a-
 cîtea. Botezul lui Ioan, de unde a fost? din cerîu, sîu de 25
 la ômeni? Ear ei cugetau în sine, dîcînd: De vom dîce: Din
 cerîu, el ni va dîce: Pentru ce dar nu ați creșut lui? Dar de 26

vom dice: De la ómenii, ne temem de popor; cãci toți au pre
27 Ioan ca pre un profet. De aceea respundend lui Iisus 'i-au
dis: Nu scim. Li-a dis: Nici eu nu voiú spune voue cu ce au-
toritate fac acestea.

28 Dar ce vi se pare? Un om avea doi fii, și viind la cel d'-
intãiu 'i-a dis: Fiule! du-te de lucrézã astã-ði in via mea.

29 Dar el respundend a dis: Nu voiú; ear mai pe urmã cându-se

30 a mers. Atunci a venit la cel-l-alt, și a dis asemenea. El
respundend a dis: Eu voiú merge, Dómn; dar nu a mers.

31 Care dintr'acești doi a fãcut voea pãrintelui seú? Ei 'i-au dis:
Cel d'intãiu. Li-a dis Iisus: Adevér dic voue, cã vameși și
meretricile merg mai 'nainte de cãt voi in imperãția lui Dum-

32 nedeú. Cãci Ioan a venit la voi, in calea dreptãței, dar voi
nu l-ați cređut; ear vameși și meretricile 'l-au cređut, pre când
voi vèdend acestea, nu v'ați cãit mai in urmã, ca si'l credeți.

33 Ascultați altã parabolã: Era un om stãpãn de casã, care a
plãntat vie, și o a ingrãdit cu gard, și a sãpat teasc intr'insa, și

34 a zidit turn, și o a dat lucrãtorilor, și s'a dus departe. Ear
când s'a apropiat timpul fructelor, a trimis pre servitorii sei

35 la lucrãtori, ca si ia fructul ei. Dar lucrãtorii prinđind pre
servitorii lui, pre unul au bătut, pre altul au omorit, ear pre

36 altul 'l-au ucis cu petre. Earãși a trimis pre alți servitori

37 mai mulți de cãt cei d'intãiu, și ei li-au fãcut asemenea. Mai
pe urmã a trimis la ei pre fiul seú, dicend: Vor respecta pre

38 fiul meú. Dar când lucrãtorii au vèđut pre fiul, au dis intre
sine: Acesta este moscenitorul; veniți si'l omorim, și si ni in-

39 sușim moscenirea lui. Și prinđendu-'l l-a scos afarã din vie,

40 și 'l-a omorit. Decí când va veni domnul viei, ce va face lu-

41 crãtorilor acelora? Ei 'i-au dis: Fíind ei rei, el 'i va perde

pre ei cu rêu, și va da via altor lucrãtori, cari îi vor da fruc-

42 tele in timpul lor. Dis-a lor Iisus: Aú nici odatã nu ați cetit

in scripturì: Piatra pre care o au deconsiderat ziditorii s'a fãcut

capul unghiului; Domnul a fãcut acest lucru, și este minunat

43 in ochii nostri; Pentru acestã dic voue, se va lua de la voi

imperãția lui Dumundeú, și se va da unui popor care va face

44 fructele sale. Și cel ce va cãde preste acestã piatrã se va

sfiãrãma, dar preste care va cãde il va strivi.

45 Și auđind archiereii și Fariseii parabolele lui, au cunoscut

cã vorbesce despre dinșii. Și cãuta si'l prinđe, dar s'au te-

mut de popor, pentru-cã ei il aveaú ca pre un profet.

XXII

Iisus luãnd cuvèntul a continuat a vorbi cu dinșii in para-

2 bole, și li-a dis: Imperãția ceriurilor este asemenea unui

3 rege, care a fãcut nuntã pentru fiul seú, Si a trimis pre ser-

vitorii sei si chiãme pre cei invitați la nuntã; dar ei nu vreaú

4 si vie. Earãși a trimis pre alți servitori, și a dis: Spuneți ce-

lor invitați: Ecă eu am gătit prânzul meu; juncii mei și cele
 îngrășate a le mele s'au junghiat, și toate sunt gata; veniți la
 nuntă. Dar ei neluând sêmă de *acéstă* s'au dus, unul la țeri- 5
 na sa, altul la neguțatoria sa; Ear cei-l-alti prințend pre 6
 servitorii lui 'i-au batjocorit și 'i-au omorit. Și auînd rege- 7
 le *acéstă* s'a mâniat, și trimițend oștirea lui a perdut pre uci-
 gașii aceia și a ars orașul lor. Atunci a dis servitorilor sei: 8
 Nunta este gata, dar cei invitați nu au fost vrednici. Deci 9
 mergeți la respântiile câilor, și căți veți afla invitați-'i la nuntă.
 Și eșind servitorii aceia la căi, au adunat pre toți căți au 10
 aflat, și rei și buni; și s'a implut nunta de oșpeți. Și intrând 11
 regele și vedc pre oșpeți, a vedut acolo un om care nu era
 îmbrăcat în vestmânt de nuntă; Și 'i-a dis: Amice, cum ai 12
 intrat aici, neavend vestmânt de nuntă? Ear el a remas mut.
 Atunci a dis regele servitorilor: Legați-'i mâinile și picioarele, 13
 luați-'l, și 'l aruncați în întunerecul cel mai din afară; acolo
 va fi plângere și scrișnirea dinților. Căci mulți sunt chiamați, 14
 dar puțini aleși.

Atunci mergend Fariseii s'au sfătuit cum si'l prinđe în cu- 15
 vânt; Și au trimis la dînsul pre discipulii lor împreună cu 16
 Erodianii, cari 'i-au dis: Învătătorule, noi scim că esci sin-
 cer, și invēți calea lui Dumneđu în adevăr, și nu-ți pêsă de
 nimenea; căci tu nu cauți în fața ômenilor. Deci spune-ni, 17
 ce-ți se pare? Se cade a da tribut Cesarului séu nu? Dar 18
 Iisus cunoscend reutatea lor, a dis: Pentru ce me ispititi, fă-
 çarnicilor! Arătați-mi banul tributului. Și ei 'i-au adus un 19
 dinar. El li-a dis: A cui este *acéstă* imagine și inscripțiu- 20
 nea. Ei 'i-au dis: Ale Cesarului. Atunci li-a dis: Dați Ce- 21
 sarului cele ce sînt ale Cesarului, și lui Dumneđu cele ce
 sînt ale lui Dumneđu. Și auînd *acéstă*, s'au mirat, și lă- 22
 sându'l s'au dus.

Într'aceasți di au vinit la dînsul Sadukeii, cari dic că nu 23
 este înviere, și 'l-au întrebato, dicend: Învătătorule, Moise a 24
 dis: De va muri cineva, neavend copii, fratele lui si ia femea
 lui, și si rădice semēnță fratelui seü. Deci erau la noi șapte 25
 frați, și cel d'întăiu însurându-se a murit, și neavend semēnță
 a lăsat pre femea sa fratelui seü. Asemenea și al doilea și 26
 al treilea până la al șeptelea. Ear mai pe urmă de toți a 27
 murit și femea. Deci la înviere a căruia dintr'acești șapte 28
 va fi femea? căci toți o au avut. Iisus respundend li-a dis: 29
 Vē rătăciți, neșciind scripturile nici puterea lui Dumneđu.
 Căci la înviere nici se însoră nici se mărită, ci sînt ca ângerii 30
 lui Dumneđu în ceriü. Dar despre învierea morților, au nu 31
 ați cetit ceea ce vi s'a dis de Dumneđu, dicend: Eu sînt 32
 Dumneđuul lui Abraam, și Dumneđuul lui Isaac, și Dumneđuul

lui Iacob? Dumnezeu nu este Dumnezeu al morților, ci al celor vii. Și auzind poporul *acestea* s'a uimit de învățătura lui.

33 lor vii. Și auzind că a amușit pre Sadukei s'au adunat.

34 Ear Fariseii auzind că a amușit pre Sadukei s'au adunat împreună. Și unul din ei, legiuitor, l-a întrebat, ispitindu-l.

35 și zicând: Învățătorule, care comandament este cel mai mare și zicând: Învățătorule, care comandament este cel mai mare

36 și zicând: Învățătorule, care comandament este cel mai mare și zicând: Învățătorule, care comandament este cel mai mare

37 în lege? Iisus i-a zis: Si iubesci pre Domnul, Dumnezeuul tău, cu totă anima ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău. Acesta este cel întâiu și mai mare comandament. Ear

38 al doilea și asemenea acestuia este: Si iubesci pre aproapele tău ca însuși pre sine. Intr'aceste doua comandamente a-

40 tirnă totă legea și profeții.

41 Și fiind adunați Fariseii, i-a întrebat Iisus, Si a zis: Ce vi se pare de Christos? al cui fiu este? Ei i-au zis: Adunat David. El li-a zis: Dar cum îl numesce David în spirit —

43 Domn? zicând: Dis-a Domnul Domnului meu: Sezi d'a drăpăta mea, până ce voi pune pre inimiile tăi așternut piciorilor tale. Deci dacă David îl numesce Domn, cum este el fiu al

45 lui? Și nimenea nu putea să i răspundă nici un cuvânt, nici a mai îndrăznit cineva dintr'acea zi să îl mai întrebe.

CAP. XXIII.

Iisus mustră făcările Cărturarilor și a Fariseilor.

1 A tunci Iisus a vorbit poporului și discipulilor săi, Și a zis:

2 Cărturarilor și Fariseilor șed pe scaunul lui Moise; Deci

3 toate câte ei vi vor zice să păziți, păziți și faceți, dar după fa-

4 tele lor nu faceți; căci zic, dar nu fac. Căci ei legă sarcini grele și cu anevae de purtat, și le pun pe umerile oamenilor;

5 înse nici cu un deget al lor nu vor să le misce. Și ei fac toate lucrurile lor, spre a fi veduți de oameni; ei își fac facacterile lor late

6 și își fac mari fimbriile vestmintelor lor; Și iubesc locurile cele mai întâiu la ospeturi, și scaunele cele mai întâiu în sinagogi,

7 Și salutările în pieți, și a fi chemați de oameni Rabbi, Rabbi.

8 Voi înse și nu vă numiți Rabbi; căci unul este învățătorul vostru, *adică* Christos; ear voi toți sunteți frați. Și si nu numiți pre nimeni pe pământ părinte; căci unul este părintele vostru, cel

10 în ceruri. Nici si vă numiți învățători, căci unul este învă-

11 țatorul vostru, *adică* Christos. Ear cel ce este mai mare în-

12 tre voi să fie voue servitor. Căci cel ce se înalță se va umili; și cel ce se umilește se va înalță.

13 Dar văi voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; voi nu intrați,

14 și pre cei ce vor să între nu i lasați. Văi voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi consumați casele veduvelor și sub pretext faceți lungi rugăciuni; pentru acesta veți primi mai

15 mare condamnare. Văi voue, Cărturarilor și Fariseilor făcar-

nic! căci incunjurată marea și uscatul, ca și faceți un proselit, și când s'a făcut, faceți pre el fiu gheennei îndoit mai mult de cât voi. Vai voue, conducătorilor orbi! cari diceți: Dacă cineva 16 se jură pe templu, acesta nu este nimic; dar cel ce jură pe aurul templului este dator. Nebunilor și orbilor! căci ce este 17 mai mare—aurul seî templul care sântesce aurul? Și dacă cineva 18 se jură pe altar, acesta nu este nimic; dar cel ce se jură pe darul ce este d'asupra lui, este dator. Nebunilor și orbilor! 19 ce este mai mare — darul seî altarul care sântesce darul? Deci cel ce se jură pe altar, se jură pe el și pe toate câte sunt 20 d'asupra lui. Și cel ce se jură pe templu, se jură pe el și 21 pe cel ce locuesce într'însul; Și cel ce se jură pe ceriul, se 22 jură pe tronul lui Dumnezeu și pe cel ce șede pe dînsul.

Vai voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi de- 23 ciuți izma și mărariul și chimenul, dar ați lăsat cele mai importante ale legii—dreptatea și mila și fidelitatea; acestea se cădea și le faceți, și acelea și nu le lăsați. Conducătorilor 24 orbi! cari strecurați țințarul și înghițiți cămila. Vai voue, 25 Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi curățiți partea cea din afară a paharului și a blidului, dar din intru sunt pline de răpire și de nedreptate. Farisee orbe! curătesce întâiu par- 26 tea cea din intru a paharului și a blidului, ca și fie curată și cea din afară.

Vai voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi vă a- 27 semenați mormintelor celor văruiate, cari se arată frumoase pe din afară, dar pe din laintru sunt pline de ose de morți și de totă necurătenia. Așa și voi, pe din afară vă arătați omenilor drepti, 28 dar pe din laintru sunteți plini de făcărie și de nelegiuire. Vai 29 voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi zidiți mormintele profeților, și împodobiți gropile dreptilor, Și diceți: De am 30 fi fost în zilele părinților nostri, nu am fi luat parte cu dinșii la sângele profeților. Drept aceea mărturisiți de voi înși-ve, 31 că sunteți fii ai celor ce au omorît pre profeți. Voi deci 32 împliniți măsura părinților vostri. Șerpilor! pui de viperă! 33 cum veți scăpa de judecata gheennei! Pentru acesta, éca eu 34 trimit la voi profeți și înțelepți și cărturari; și pre unii dintr'înșii veți ucide, și 'i veți crucifica; și pre unii dintr'înșii veți bicui în sinagoglele vóstre, și 'i veți persecuta din oraș în oraș; Ca și vic asupra vóstră tot sângele inocent, care s'a vârsat pe 35 pământ, de la sângele dreptului Abel până la sângele Zechariei, fiul Barachiei, pre care ați omorît între templu și între altar. Adevăr dic voue, vor veni toate acestea preste acéstă 36 generațiune.

Ierusalame! Ierusalame! cel ce omorî pre profeți, și uciđi 37 cu petre pre cei trimiși la tine; de câte ori am voit și adun

pre fiu tîi, precum adună gîina puil sei sub aripî, dar nu ați voi.
 38 39 Eca vi se lasă casa voastră pustie. Căci dic voue: De acum
 nu me veți mai vedé, până când veți dice; Bine-cuvîntat este
 cel ce vine in numele Domnului.

CAP. XXIV, XXV.

*Predicarea de dărămarea templului și a națiunii Iudeilor, și de a doua
 venire a lui Iisus Christos. Indemnare spre priveghiere. Para-
 bolele de dece seciore și a talanților. Descrierea judecării
 de a doua venire.*

- 1 **E**șind Iisus și depărtându-se din templu, s'a apropiat că-
 tră *dinsul* discipulii lui, ca si'i arete zidirile templului.
- 2 Ear Iisus li-a dis: Vedeți toate acestea? Adevăr dic voue, că
 nu va rămâne aici piatră pe piatră, care nu se va risipi.
- 3 Și ședînd el pe Muntele Olivilor, discipulii s'aû apropiat de
 dînsul deosebi, și aû dis: Spune noue, când vor fi acestea?
- 4 Și care *este* semnul venirii tale și al finitului lumii?
- 5 pîndînd Iisus li-a dis: Vedeți si nu ve amăgescă cineva. Căci
 mulți vor veni in numele meu, glicînd: Eu sînt Christos; și
- 6 vor amăgi pre mulți. Și veți aûdi de reshoe și de veste de
 reshoe; vedeți si nu ve turburați; căci toate acestea trebuie si
- 7 fie, dar încă nu *este* finitul. Căci se va scula națiune contra
 națiunii și regat contra regatului, și vor fi fîmeți și cîmii și
- 8 cutremuri pe alocurea. Toate acestea *sînt* începutul durerilor.
- 9 Atunci v_e vor trăda la strîmtoare, și v_e vor omori; și veți fi
- 10 urîți de toate națiunile pentru numele meu. Și atunci se vor
 scandalisa mulți, și se vor trăda unul pre altul, și se vor uri
- 11 unul pre altul. Și se vor rădica mulți profeți mincinoși, și
- 12 vor amăgi pre mulți; Și pentru-că fără-de-legea se va înmulți,
- 13 va rîci dragostea multora. Dar cel ce va răbda până in finit,
- 14 acela se va mîntui. Și se va predica acastă Evanghelie a im-
 perăției in totă lumea, spre mărturie la toate națiunile; și atunci
 va fi finitul.
- 15 Deci când veți vedé abominațiunea pustiirii, cea pređisă
 prin profetul Daniel, stînd in locul cel sânt (cel ce citește si în-
 țelégă); Atunci cei ce sînt in Iudeea si fugé in muș.
- 16 Și cel ce este pe casă si nu se pogóre, si ia ceva din casa sa.
- 17 Și cel ce este in cîmp si nu se întorcă înapoi, si-și ia vest-
- 18 mîntele sale. Ear vai celor îngreunate și celor ce alăptéză
- 19 într'acele zile! Ci rugați-v_e ca si nu fie fuga voastră érna
- 20 nici sîmbăta. Căci atunci va fi strîmtoare mare, care nu a
- 21 fost de la începutul lumii până acum, nici nu va mai fi. Și
- 22 de nu s'ar fi scurtat zilele acelea, nu s'ar fi mîntuit nici un
 trup; dar pentru cei aleși se vor scurta zilele acelea.
- 23 Atunci de vi va dice cine-va: Eca aici *este* Christos seú a-

colo, și nu credeți. Căci se vor rădica Christosul mincinos, 24
 și profeti mincinoși, și vor arăta semne mari și minuni; în cât
 și amăgescă, de *va fi* posibil, și pre cei aleși. Eca am pre- 25
 dis voue. Deci de vi vor dice: Eca el este în pustie; și nu 26
 ești!; eca în câmpuri; și nu credeți. Căci precum ese fulgerul 27
 de la răsărit, și se arată până la apus, așa va fi și venirea
 Fiului omului. Căci ori-unde este cadavrul, acolo se vor a- 28
 duna vulturii.

Înse după strimtorarea acelor zile se va întuneca soarele, 29
 și luna nu va da lumina sa, și stelele vor căde din ceri, și
 puterile cerurilor se vor clăti. Și atunci se va arăta semnul 30
 Fiului omului în ceri, și atunci vor plânge toate semințiile pă-
 mântului; și vor vedé pre Fiul omului viind pe norii cerului
 cu putere și cu mare gloriă. Și va trimite pre ângerii seî cu 31
 mare voce de trâmbiță; și ei vor aduna pre cei aleși ai seî
 din cele patru vânturi, de la o margine a cerurilor până la cea-
 l-altă margine a lor.

Ear de la smochin vă învățați parabolă: Când mlădița lui 32
 este môle și infrundesce, știți că *este* aproape vîra. Așa și 33
 voi, când veți vedé toate acestea, și știți că este aproape, lângă
 uși. Adevér dic voue, că nu va trece acest neam, până când 34
 nu se vor face toate acestea. Cerul și pămîntul vor trece, 35
 dar cuvintele mele nu vor trece.

Ear de ziua aceea și de ora aceea nimeni nu scie, nici ân- 36
 gerii din ceri, fără numai Părintele meu singur. Ear precum 37
 a fost în zilele lui Noe, așa va fi și la venirea Fiului omului.
 Căci precum erau în zilele cele mai 'nainte de deluviu: mân- 38
 ca și bea, se însura, și se mărita, până în ziua în care a
 intrat Noe în arcă; Și nu au știut, până când a venit delu- 39
 viul și a luat pre toți: așa va fi și venirea Fiului omului.
 Atunci doi vor fi în câmp; unul se va lua, și altul se va lăsa; 40
 Doue măcénind la móră; una se va lua, și alta se va lăsa. 41

Deci priveghiați, căci nu știți în care oră va veni Domnul 42
 vostru. Dar acesta și știți, că de ar sci stăpânul casei în ca- 43
 re stréjă vine furul, ar priveghia, și nu ar lăsa si'i sape casa
 lui. Pentru acesta și voi—fiți gata; căci în oră în care nu gân- 44
 diți va veni Fiul omului. Ore cine este servul cel credincios 45
 și înțelept, pre care domnul seî 'l-a pus preste servitorii seî, ca
 si li dee hrana la timp? Fericit *este* servul acela, pre care 46
 viind domnul seî îl va afla făcënd așa. Adevér dic voue, că 47
 'l va pune preste toate averile sale. Dar de *va fi* un serv réu, 48
 care 'și va dice în ânima sa: Domnul meu întărđiă de a veni;
 Și va începe a bate pre socii seî, și a mânca și a bé cu beți- 49
 vii: Va veni domnul servului acelula în ziua în care nu 'l 50
 ascéptă, și în oră în care nu scie; Și 'l va tăia în doue și 51

va pune partea lui cu făcarnicii; acolo va fi plângere și scrierea dinților.

XXV

- A tunci se va asemena împărăția cerurilor cu șapte virgini. cari luându-și candelile lor au eșit spre întimpinarea
2 mirelui. Și cinci dintr'însele erau înțelepte, ear cinci erau
3 nebune. Cele nebune luându-și candelile lor, nu au luat oleu
4 cu sine. Dar cele înțelepte au luat oleu în vasele lor cu can-
5 delele lor. Și întârziându-se mirele, au dormitat toate, și au
6 adormit. Ear la mеду-ноptii s'a făcut strigare: Eca mirele
7 vine! eșiți spre întimpinarea lui. Atunci s'au sculat toate vir-
8 ginile acelea, și și au pregătit candelile lor. Ear cele ne-
9 bune au ăis celor înțelepte: Dați-ni din oleul vostru, căci can-
10 delele noastre se sting. Dar cele înțelepte au răspuns, dicend:
11 Nu așa, nu cumva și nu ni ajungă și noue și voue; ci mai bi-
12 mers și cumpere, a venit mirele, și cele ce erau gata au intrat
13 cu el la nuntă, și s'a închis ușa. Ear mai pe urmă au venit
14 și cele-lalte virgini, și diceau: Dómnue! Dómnue! deschide noue.
15 Dar el răspundend a ăis: Adevăr ăic voue; nu vе cunosc.
16 Drept aceea priveghiați; căci nu știți ziua nici óra în care va
17 veni Fiul omului.
18 Căci este ca un om, carele mergend departe a chiamat ser-
19 vitorii seі, și li-a dat averia sa: Și unuia i-a dat cinci ta-
20 lanți, ear altuia doi, ear altuia unul; fie-căruia după puterea
21 lui, și a plecat îndată. Deci mergend cel ce luase cinci ta-
22 lanți a lucrat cu dinșii, și a făcut alți cinci talanți. Aseme-
23 nea și cel cu doi; a câștigat și acesta alți doi. Dar cel ce
24 luase unul, ducendу-se a săpat în pământ, și a ascuns argin-
25 tul domnului seі. Ear după mult timp a venit domnul servi-
26 torilor acelora, și li-a cerut socotélă. Și viind cel ce a luat
27 cinci talanți, a adus alți cinci talanți, dicend: Dómnue! cinci
28 talanți mi-ai dat; éca alți cinci talanți am câștigat cu ei.
29 ăis-a lui domnul seі: Bine, servitorule bun și credincios; în-
30 tră pucine ai fost credincios, preste multe te voi ă pune; întră
31 întru bucuria domnului tеі. Și viind și cel ce a luat doi ta-
32 lanți a ăis: Dómnue! doi talanți mi-ai dat; éca alți doi talanți
33 am câștigat cu ei. ăis-a lui domnul seі: Bine, servitorule
34 bun și credincios! întru pucine ai fost credincios, preste multe
35 te voi ă pune; întră întru bucuria domnului tеі. Și viind și
36 cel ce a luat un talant a ăis: Dómnue! te-am știut că ești om
37 aspru, secerând unde nu ai seménat, și adunând de unde nu
38 ai împrăsciat; Și temendу-me, m'am dus de am ascuns ta-
39 lantul tеі în pământ; éca al tеі! Răspundend domnul seі
40 i-a ăis: Servitorule rău și leneș! ai știut că secerу unde nu am
41 seménat, și adunу de unde nu am împrăsciat; Se cădea deci

că tu si fi dat argintul meu schimbătorilor, și viind eu așa fi
 luat al meu cu dobândă. Luați dar de la el talantul, și 'l dați 28
 celui ce are de ce talanți. Căci tot celui ce are 'i se va da,
 și 'i va prisosi; Dar de la cel ce nu are, și ceea ce el are 29
 i se va lua de la dînsul. Și pre servitorul cel netrebnic, a 30
 runcuți'l întru întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plân-
 gere și scrisnirea dinților.

Când va veni Fiul omului în gloria sa și toți sînții îngeri 31
 cu dînsul, atunci va ședé pe tronul gloriei sale. Și se vor a- 32
 duna înaintea lui toate națiunile; și el va dispărți pre dinșii
 unul de altul, precum disparte păstorul oile din capre. Și va 33
 pune oile d'a drépta lui, ear caprele d'a stînga.

Atunci va dice regele celor d'a drépta lui: Veniți, bine-cu- 34
 vîntuții părintelui meu! mosceuiți imperăția cea gătită voue de
 la întemeierea lumii; Că am flămîndit, și 'mî-ați dat de am 35
 mîncat; am însetat, și 'mî-ați dat de am bîut; străin am fost,
 și m'ați primit; Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost, 36
 și m'ați vizitat; în închisóre am fost, și ați venit la mine. A- 37
 tunci îi vor responde dreptii, dicînd: Dómné! când te am vî-
 dut flămînd, și te-am nutrit; sîu însetat, și 'ți-am dat de ai
 bîut? Sîu când te-am vîdut străin și te-am primit; sîu gol 38
 și te-am îmbrăcat? Sîu când te-am vîdut bolnav, sîu în in- 39
 chisóre și am venit la tine? Și respondînd regele li va dice: 40
 Adevér dic voue, în cât ați făcut *acestea* unuia dintr'acești frați
 ai mei mai mici, mie ați făcut.

Atunci va dice și celor d'a stînga lui: Duceți-ve de la mine, 41
 blestemaților, în focul cel etern, *care* este gătit diabolului și
 îngerilor lui. Că am flămîndit și nu 'mî-ați dat si mîncînc; 42
 am însetat, și nu 'mî-ați dat si bîu; Străin am fost, și nu- 43
 m'ați primit; gol, și nu m'ați îmbrăcat; bolnav și în închisóre,
 și nu m'ați vizitat. Atunci îi vor responde și ei: Dómnue, când 44
 te-am vîdut flămînd sîu însetat, sîu străin, sîu gol, sîu bol-
 nav, sîu în închisóre, și nu am servit ție? Atunci va responde 45
 lor, dicînd: Adevér dic voue: În cât nu ați făcut *acestea* unuia
 dintr'acești mai mici, nici mie nu ați făcut. Și vor merge 46
 acestia la chin etern; ear dreptii în viața eternă.

CAP. XXVI.

*Iisus își preface mórtea sa. O femeie tórnu mir pe capul său. Iuda
 îl trădează. El face Pascile. Instituesce sînta cină. Suferinșile
 sale în Gethsemane; Petru se lepădă de dînsul.*

Și după ce a finit Iisus toate cuvintele acestea, a dis dis- 1
 cipulilor sei: Sciți, că după doue zile Pascile vor fi, 2
 și Fiul Omului se va trăda spre a fi cruciat.
 Atunci s'au adunat Archiereii și Cărturarii și bătrânii po- 3

- 4 porului în curtea arhierelui, ce se numia Caiafa. Și au
 5 ținut consiliu ca să prinză pre Iisus cu vicleșug, și să-l omore; Dar diceau: Nu în serbătoare, ca să nu se facă turburare între
 6 popor.
- 7 Ear fiind Iisus în Bethania în casa lui Simon leprosul,
 8 Venit-a la dinsul o femeie având un vas de alabastru cu mir
 9 de preț mare, și l-a turuat pe capul lui, ședând el. Dar disci-
 10 pulii vădând *acesta* s-au indignat, dicând: Pentru ce s'a făcut
 11 această risipă? Căci se putea vinde acest mir drept mult, și
 12 să se dea seracilor. Dar Iisus cunoscând *acesta* li-a zis: De
 13 ce superați pre femeie? căci bun lucru a făcut cu mine. Pre
 14 seraci pururea îi aveți cu voi; ear pre mine nu me aveți puru-
 15 rea. Căci versând *acesta* acest mir pe corpul meu, spre în-
 16 gropa mea a făcut *acesta*. Adevăr dic voue: Ori-unde se va
 17 predica *această* evanghelie în tota lumea, zice-se-va și ceea ce a
 18 făcut *acesta*, spre memoria ei.
- 19 Atunci unul din cei doi-spre-dece, care se numia Iuda Is-
 20 cariot, au mers la Archierei, Și li-a zis: Ce mi veți da, și
 21 eu îl voi trăda voue? Și ei i-au oferit trei-deci de arginți.
- 22 Și de atunci căuta ocaziune ca să-l trădea.
- 23 Ear în ziua cea dintăiu a azimelor au venit discipulii la
 24 Iisus, dicându-i: Unde voiesci să gătim ție și mănânci Pascile?
- 25 Ear el a zis: Mergeți în oraș la cutare, și diceți-i: Învățăto-
 26 rul dice: Timpul meu aproape este, la tine voi face Pascile cu
 27 discipulii mei. Și au făcut discipulii precum li-a ordonat Iisus,
 28 și au gătit Pascile.
- 29 Ear făcându-se sêră a ședut la măsă cu cei doi-spre-dece;
 30 Și mâncând ei, a zis: Adevăr dic voue, că unul din voi m'ea
 31 va trăda. Ear ei intristându-se foarte au început a i dice fie-care
 32 dintr'înșii: Nu cumva eu sunt, Dómne? Ear el răspundând a
 33 zis: Cel ce întinge cu mine mâna în blid, acela m'ea va trăda.
- 34 Fiul omului se duce, precum este scris despre el; dar vai de
 35 omul acela, prin care Fiul omului se trădă! mai bine ar fi fost
 36 omului acelaia, de nu s'ar fi născut. Atunci Iuda, cel ce l-a
 37 trădat răspundând a zis: Învățătorule! nu cumva sunt eu?
 38 zis-a lui: Tu ai zis.
- 39 Deci mâncând ei, a luat Iisus pâne, și bine-cuvântând, o
 40 a frânt și o a dat discipulilor, și a zis: Luați, mâncați; ace-
 41 sta este corpul meu. Și apoi luând potirul a mulțumit și l-a
 42 dat lor, dicând: Beți dintr'acesta toți, căci acesta este sân-
 43 gele meu al noului testament, care se versă pentru mulți spre
 44 ertarea pecatelor. Și dic voue, că de acum nu voi mai be
 45 dintr'acest fruct al viței, până în ziua aceea, când îl voi be
 46 nou cu voi în împărăția Părintelui meu.
- 47 Și cântând psalmi au eșit în Muntele Olivilor. Atunci li-a

dis Iisus: Voi toți ve veți scandaliza despre mine în această 31
 noapte; căci scris este: Bate-voiu păstorul, și se vor imprăscia 32
 oile turmei. Dar după ce voiți învia, voiți merge mai 'nainte 32
 de voi în Galileea. Și răspundând Petru 'i-a dis: Chiar toți, 33
 de se vor scandaliza despre tine, ear eu nici odată nu me voiți
 scandaliza. Dis-a Iisus lui: Adevăr ȕic ȕie, într'astă noapte, 34
 mai 'nainte de a cânta cocoșul, de trei ori te ve lepăda de
 mine. Dis-a Petru lui: De mi s'ar iutêmpla și a muri impre- 35
 ună cu tine, nu mă voiți lepăda de tine. Asemenea au ȕis
 încă și toți discipuli.

Atunci Iisus a venit cu dinșii în locul ce se numesce Geth- 36
 semane, și a ȕis discipulilor: Ședeți aici până voiți merge și
 me închin acolo. Și luând cu sine pre Petru și pre cei doi 37
 fii ai lui Zebedeiu, a început a se întrista și a se amări.
 Atunci li-a ȕis: Întristat este sufletul meu până la mörte, re- 38
 mâneți aici, și priveghiați cu mine. Și mergend puciu mai 39
 'nainte a călüt cu fața la pământ rugându-se și ȕicend: Pă-
 rintele meu, de este posibil, trecă de la mine acest potir; in-se nu
 precum eu voiesc, ci precum tu voiesci. Și a venit cătră dis- 40
 cipuli, și 'i-a aflat dormind, și a ȕis lui Petru: Așa! nu ați pu-
 tut o oră priveghia cu mine? Priveghiați și ve rugați, ca 41
 si nu cădeți în ispită; căci spiritul este vegiător, dar trupul ne-
 putincios. Earăși a doua oră mergend s'a rugat, ȕicend: Pă- 42
 rintele meu, de nu pöte trece de la mine acest potir, ca si
 nu'l beaü, fie voea ta. Și viind 'i-a aflat earăși dormind, căci 43
 ochii lor erau îngreuiați. Și lăsându-'i a mers earăși, și s'a 44
 rugat a treia oră, ȕicend aceleași cuvinte. Atunci a venit la 45
 discipuli scî, și li-a ȕis: Dormiți de acum și ve repausați; éca
 s'a apropiat ora, și Fiul omului se va trăda în mânilor pecăto-
 șilor. Sculați-ve si mergem; éca s'a apropiat cel ce m'a 46
 trădat.

Și încă el vorbind, éca Iuda, unul din cei doi-spre-ȕeccc, a 47
 venit, și cu el glötă multă cu sabii și cu fusti, de la archiereii
 și de la bătrânii poporului. Ear cel ce'l trădase li-a dat 48
 semn, ȕicend: Pre care voiți săruta, acela este; prindeți'l Și 49
 îndată apropiindu-se de Iisus a ȕis: Bucură-te, Învetătorule!
 Și 'l-a sărutat. Ear Iisus 'i a ȕis: Amice! pentru ce ai venit? 50
 Atunci apropiindu-se ei au pus mânilor pre Iisus, și 'l-au prins.
 Și éca unul din cei ce erau cu Iisus, întindindu-și mâna a 51
 scos sabia sa; și lovind pre servitorul archiereului, a tăiat ure-
 chia lui. Atunci 'i a ȕis Iisus: Întörce sabia ta în locul ei; 52
 căci toți cei ce apucă sabiä vor peri de sabiä. Au 'ți se pu- 53
 re că nu pot ruga acum pre Părintele meu, și si 'mi puia
 înainte mai mult decât doue-spre-ȕece legiöne de ängeri? Dar, 54
 cum se vor implini scripturile, cari ȕic, că așa trebuie si fie?

- 55 In aceeași oră a ȋdis Iisus glótelor: Ca la un fur aȋ ȋșit cu sabii și cu fusti și me prindeȋ? In tóte ȋdilele ședcam la voi, învêțând in templu. și nu m'aȋ prins. Inse acestea tóte sau făcut, ca si se implinescă scripturile profeȋilor. Atunci toȋ discipulii lăsându-l aȋ fugit.
- 57 Dar ȋi prindend pre Iisus, l-aȋ adus la Caiafa archiereul. 58 unde Cărturarii și bătrânii erau adunaȋi. Ear Petru ȋ urma de departe până la curtea archiereului; și intrând in intru șe- 59 dea cu servitorii si vêde finitul. Ear archiereii și bătrânii, și tótă adunarea căutaȋ mărturiă mincinosă contra lui Iisus, ca 60 si'l omóre. Și nu aȋ aflat; deși mulȋ martori mincinoși viind de față, nu aȋ aflat; ear mai pe urmă viind doȋ martori min- 61 cinoși, Aȋ ȋdis: Acesta a ȋdis: Pot si stric templul lui Dum- 62 neȋeȋ, și in trei ȋdile si'l rădic. Și sculându-se archiereul, ȋ a ȋdis: Nimic nu respunȋ? ce este ceea ce mărturisesec acestia 63 contra ta? Dar Iisus tăcea. Și respundend archiereul ȋ a ȋdis: Te jur pe Dumneȋeȋ cel viȋ, ca si ni spuȋ, de esci tu 64 Christosul, Fiul lui Dumneȋeȋ. ȋdis-a Iisus lui: Tu aȋ ȋdis; inse ȋic voue; De acum veȋi vedé pre Fiul omului ședend d'a 65 dreȋta puterei și viind pe norii ceriului. Atunci Archiereul și-a rupt vestimintele sale, ȋicend: El a blasfemat; ce ni mai 66 trebuesc martori? éca acum aȋ aȋdit blasfemia lui. Ce vi se 67 pare? Ei respundend aȋ ȋdis: Vinovat este de mórte. At- tunci aȋ scuȋpit in faȋa lui, și'l-aȋ pumnit; ear alȋi ȋ-l-aȋ pâl- 68 muit, ȋicend: Profeȋesce-ni, Christóse, cine este cel ce te-a lovit? 69 Ear Petru ședea afară in curte, și a venit la el o servitóre, 70 ȋicend: Și tu eraȋ cu Iisus Galilénu. Dar el a negat inain- 71 tea tuturor, ȋicend: Nu sciȋ ce ȋici. Și eșind el la pórtă, ȋ-a vêȋut alta, și a ȋdis celor de acolo: Și acesta era cu Iisus Na- 72 zariénu. Și earăși a negat cu jurăment: Nu cunosc pre a- 73 cest om. Ear preste puȋin apropiindu-se cei ce sta acolo, aȋ ȋdis lui Petru: Adeverat și tu esci dintr'inșii; căci graiul tȋu 74 te trădă. Atunci a început a se blestema, și a se jura: Nu 75 cunosc pre acest om. Și îndată a cântat cocoșul. Și ȋși-a a- dus aminte Petru de cuvintele lui Iisus, ce ȋ ȋdisese: Mai ȋa- inte de a cânta cocoșul, de trei ori te veȋ lepăda de mine. Și eșind afară a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

Iisus Christos adus înaintea lui Pilat. Iuda se spândură. Iisus spus mai multor chinuri cumplite; se crucifisă. Mîinile din óra morȋei sale. Immorméntarea sa.

- 1 Ear când s'a făcut ȋiua toȋ archiereii și bătrânii poporului 2 aȋ ȋinut consiliȋu contra lui Iisus, ca si'l omóre. Și legău- du'l ȋ-l-aȋ dus, și'l-aȋ trădat guvernătorului, Pontiu Pilat.

Atunci Iuda, care îl trădase, vădënd că s'a condamnat, că-
indu-se a întorc cei trei-deci de arginți archiereilor și bătră-
nilor. Dîcënd: Pecătuit-am trădând sânge inocent. Ear ei au
dis: Ce ni pasă? tu vei vedé. Și aruncând arginții in templu
s'a dus de acolo, și mergënd s'a spândurat. Ear archiereii
luând arginții au dis: Nu se cuvine a pune pre acestia in cor-
vana, pentru că este preț de sânge. Și ținënd consiliu au
cumpărat cu ei țérina olarului, pentru immorméntarea străini-
lor. Pentru aceea s'a numit țérina aceea: Țérina sângelui
până in ziua de astă-đi. Atunci s'a împlinit ceea ce s'a dis
prin profetul Ieremia, ce dîce: Și au luat cei trei-deci de ar-
ginți, prețul celui prețuit, care s'a prețuit de fiu lui Israel;
Și au dat pre ei pentru țérina olarului duple cum mî-a ordon-
nat Domnul.

Ear Iisus sta inaintea guvernătorului, și 'l întreba guvernă-
torul, dîcënd: Tu esci regele Iudeilor? Ear Iisus i-a dis: Tu
dîci. Și când se acusa de archierei și de bătrâni, nimic nu
răspundea. Atunci i-a dis Pilat: Nu auzi căte mărturisesc
contra ta? Și nu 'i-a răspuns la nici un cuvënt; încât se mi-
ra foarte guvernătorul.

Ear la asemenea serbătore era îndatinat, ca guvernătorul si
elibereze poporului un arestant, pre care'l vroeau ei. Și avea
atunci un arestant vestit, ce se numia Barabba. Decî adu-
nëndu-se ei, li-a dis Pilat: Pre care voiți si vi'l eliberez, pre
Barabba, seũ pre Iisus, ce se dîce Christos? Căci el scia că 18
pentru invidia 'l-au trădat.

Și ședënd el la judecată a trimis la dînsul femeea lui, dî-
cënd: Si nu faci nimic dreptului acestuia! căci am suferit mul-
te astă-đi in vis pentru dînsul.

Dar archiereii și bătrânii au înduplecat pre glóte, ca si 20
ceré pre Barabba, și si përdé pre Iisus. Și răspundënd gu-
vernătorul li-a dis: Care dintr'amëndoi voiți si vi eliberez? Ei
au dis: Pre Barabba. Dis-a lor Pilat: Dar ce voiți face lui Iisus
ce se dîce Christos? dis-au lui toți: Si se crucifieze! Ear 23
guvernătorul a dis: Dar ce rêu a făcut? Ear ei mai mult strî-
gaũ: Si se crucifieze! Decî Pilat vădënd că nimic nu folo- 24
sesce, ci mai multă turburare se face, luând apă, și-a spălat
măinile inaintea mulțimei, dîcënd: Inocent sînt de sângele drep-
tului acestuia; voi veți vedé. Și răspundënd tot poporul a 25
dis: Sângele lui *sic* asupra noastră și asupra fiilor nostri. A- 26
tunci li-a eliberat pre Barabba; ear pre Iisus bătându-l 'l-a
trădat spre crucifiare.

Atunci ostași guvernătorului, ducënd pre Iisus in pretoriu, 27
adunat-au la dînsul tótă cohorta. Și disbrăcându-l, 'l-au îm- 28
brăcat cu hlamidă roșă. Și împletind cunună de spini, au 29

- pus pe capul lui, și trestia în drépta lui; și ingenuunchind înaintea lui, își băteau joc de el, dicénd: Bucură-te, regele Iudeilor!
- 30 Și scupînd asupra lui, au luat trestia, și 'l băteau preste cap.
- 31 Și după ce l-au batjocorit, 'l-au disbrăcat de hlamidă, și 'l-au îmbrăcat în vestimintele sale, și 'l-au dus și 'l crucifizeze.
- 32 Și eșind afară au aflat pre un om Cirinén a nume Simon;
- 33 pre acesta 'l-au silit si ducé crucea lui. Și viind la locul mitecat cu fiere; dar gustănd, nu vrea si bea.
- 34 Ear după ce 'l-au crucifiat, au împărțit vestimintele sale, aruncănd sorți; ca si se împlinescă ceea ce s'a đis de profetul: Împărțit-au loruși vestimintele mele, și pentru chitonul meu
- 36 37 au aruncat sorți. Și ședénd il pădeau acolo. Si au pus d'asupra capului seii acusațiunea lui scrisă: ACESTA ESTE
- 38 IISUS REGELE IUDEILOR. Atunci au crucifiat împreună cu dînsul doi hoți; unul d'a drépta și altul d'a stînga.
- 39 Ear cei ce treceau il insultau, clătînd cu capetele lor,
- 40 Și dicénd: Tu, care destrugi templul și in trei zile îl zidesci, mântuesce-te însuși! De esci Fiul lui Dumneđu, pogóre-te de pe cruce. Asemenea încă și archiereii batjocorindu-'l împreună cu Cărturarii și cu bătrânii, diceau: Pre alții a mântuit, ear pre sine nu pôte si se mântuescă. De este regele lui Israel, pogóre-se acum de pe cruce, și vom crede într'însul. A sperat in Dumneđu; libereze-'l acum, de'l voiesce; căci a đis: 43 Fiul al lui Dumneđu sînt. Aseménea și hoții, ce erau crucifiați cu el, il injurau.
- 44 Ear de la óra a șesea s'a făcut întunec preste tot pămîntul până la óra a noua. Ear in óra a noua a strigat Iisus cu voce tare, dicénd: Eli, Eli, lama sabachtani? adică: 45 Dumneđu meu, Dumneđu meu, de ce m'ai lăsat? Ear unui din cei ce staū acolo, auđînd *acésta*, diceau: Pre Ilie strigă a- 46 cesta. Și îndată alergănd unul dintr'înșii, și luănd un burete, 'l-a împlut de oțet, și puindu-'l într'o trestie i-a dat de beut.
- 47 Ear cei-l-alți diceau: Lasă si vedem de va veni Ilie ca si-'l mântuescă.
- 48 Dar Iisus earăși strigănd cu voce tare, și-a dat spiritul.
- 49 Și écal perdeaua templului s'a rupt in doue, de sus până jos; și pămîntul s'a cutremurat, și piétrele s'au dispicat; Și mormintele s'au deschis; și multe corpuri ale sântilor ce adorau miseră s'au sculat; Și eșind din morminte după învieria lui 50 au venit in sânta cetate, și s'au arătat multora.
- 51 Ear sutașul și cei ce pădeau împreună cu el pre Iisus, vedénd cutremurul și cele ce s'au făcut, s'au înfricoșat forte, dicénd: Adeverat Fiul al lui Dumneđu a fost acesta.
- 52 Și erau acolo și multe femei, privind de departe, cari ur-

maseră lui Iisus din Galileea, servindu-îi; Intre cari era Ma- 56
ria Magdalena, și Maria, mama lui Iacob și a lui Iosie, și ma-
ma fiilor lui Zebedeiu.

Far făcându-se sēră a venit un om avut din Arimathia, a 57
nume Iosef, care și el fusese discipul al lui Iisus. Acesta vi- 58
ind la Pilat a cerut corpul lui Iisus. Și Pilat a ordonat
sî se dea corpul. Atunci luând Iosef corpul, l-a înfășurat in 59
gulgîu curat; Și l-au pus într' un mormēt nou al seū, pe 60
care'l săpase în piatră; și prăvălind o piatră mare pe ușa
mormētului s'a dus. Și era acolo Maria Magdalena și cea-l- 61
altă Mariă, ședēnd în fața mormētului.

Far a doua zi, care este după vineri, s'au adunat archiereii 62
și Fariseii la Pilat, Dicēnd: Domnule, ne-am adus aminte că 63
amăgitorul acela, încă fiind viu, a dis: După trei zile mă voiū
scula. Decī ordonă si se întărescā mormētul până a treia 64
zi; ca nu cumva viind discipulii lui nōptea s'îl fure, și sî dicē
poporului, că s'a sculat din morți; și va fi rătăcirca cea de a- 65
poi mai rea de cāt cea d'intăiu. Dis-a lor Pilat: Aveți cus- 66
todii; mergeți de întăriți, cum sciți. Far ei mergēnd au in-
tărit mormētul, sigilând piatra și puind custodiă.

CAP. XXVIII.

Înviere și arătarea lui Iisus Christos. Trimiterea Apostolilor.

Far Sămbăta târdiū, precānd începea aurora celei întâi 1
zile a săptămānei, au venit Maria Magdalena și cea-l- 2
altă Mariă, sî veldā mormētul. Și ēca, s'a făcut cutremur 2
mare; căci āngerul Domnului, pogorindu-se din ceriū, a venit
și a prăvălit piatra de pe ușa, și ședea d'asupra ei. Și era 3
aspectul lui ca fulgerul, și îmbrăcăminteā lui albă ca zăpada.
Și de frica lui s'au cutremurat păditoriī, și s'au făcut ca nisce 4
morți. Far āngerul luând cuvētul a dis femeilor: Nu vē temeți; 5
cāci sciū că pre Iisus cel crucifiat căutați. Nu este aici; căci 6
s'a sculat, precum a dis. Veniți de vedeți locul unde a jăcut
Domnul. Și curēnd mergēnd, spuneți discipulilor lui, că s'a 7
sculat din morți; și ēca va merge mai 'nainte de voi în Ga-
lelea; acolo il veți vedē; ēca am spus voue. Și depărtāndu- 8
se curēnd de la mormēt cu frică și cu mare bucuriă, au aler-
gat sî anunțe discipulilor lui.

Și cāud mergeau ele sî anunțe discipulilor lui, ēca Iisus le-a 9
întimpinat, dicēnd: Bucurați-vē! Far ele apropiindu-se au cu-
prins piciorēle lui, și i s'au închinat. Atunci li-a dis Iisus: Nu 10
vē temeți; mergeți de vestiți fraților mei, ca sî mērgă în Ga-
lelea, și acolo mă vor vedē.

Far mergēnd ele, ēca unū din custodiă viind în oraș a ves- 11
tit archiereilor tōte cele ce s'au făcut. Și adunāndu-se împre- 12

- ună cu bătrânii, și ținând cousiliu, au dat arginți mulți ostași.
 13 lor; Dicând: Spuneți: Discipulii lui viind noaptea 'l-au furat
 14 precând dormiam noi. Și de se va auzi acesta la guvernător,
 15 noi îl vom potoli, și ve vom face fără de grijă. Ear ei luând
 arginții au făcut cum i-au învățat; și s'a răspândit acest cuvânt
 între Iudei până astăzi.
 16 Ear cei uu-spre-dece discipuli au mers în Galileea, în mun-
 17 tele unde li-a ordonat Iisus. Și vădându-l i s'au închinat;
 18 dar unii s'au judioit. Și apropiindu-se Iisus li-a vorbit, dicând:
 19 Datu-mi-s'a totă puterea în ceriū și pe pământ. Drept aceea
 mergeți și învățați pre toate națiunile, botezându-le în numele
 20 Parintelui și al Fiului și al Sântului Spirit. Învățând pre dinșii
 si pădescă toate câte v'am ordonat; și eca eu sunt cu voi în toate
 zilele până la finitul lumei. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

MARCU.

CAP. I.

Ioan Botezătorul. Botezul și ispitirea lui Iisus. Chiămarea lui Petru, a lui Andrei, a lui Iacob și a lui Ioan. Iisus vindecă pre bolnavi, pre demonisați și pre un lepros.

- 1 Începutul evangheliei lui Iisus Christos, fiul lui Dumne-
- 2 deu. Precum s'a scris în profeți: Eca eu trimit pre ângerul
 meu înaintea fecei tale, care va prepara calea ta înaintea ta;
- 3 Vócea celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte
- 4 faceți cărările lui. Ioan boteza în pustie, și predica botezul
- 5 pocăinței spre ertarea pecatelor. Și mergeau la dinsul totă la-
 turea Iudeei și cei din Ierusalem, și se botezau toți de dinsul
- 6 în riul Iordanului, mărturisindu-și pacatele lor. Și era Ioan
 îmbrăcat cu per de cămilă și avea cingătoare de curea impre-
- 7 jurul cóselor lui, și mânca locuste și miere silbatică. Și a
 predicat, dicând: Vine după mine cel mai tare decât mine,
 căruia nu slintă vrednic, plecându-me și disleg cureua încălță-
- 8 mintelor lui. Eu v'am botezat numai cu apă, ear acela ve va
 boteza cu Spirit Sânt.
- 9 Și în acele zile a venit Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a
- 10 botezat de Ioan în Iordan. Și îndată eșind din apă a văzut
 ceriurile deschise, și Spiritul ca un porumb pogorindu-se preste
- 11 dinsul. Și vóce a venit din ceriuri, dicând: Tu ești Fiul meu
 cel iubit în care am bine-voit,

Și îndată l-a scos Spiritul în pustie. Și era acolo în pustie 12 13
patru-șeci de zile, ispitindu-se de Satana; și era cu ferele; dar
ângerii îi serviau.

Și după ce Ioan s'a pus în închisore, a venit Iisus în Ga- 14
lileea, predicând evanghelia împărăției lui Dumnezeu. Și zicând: 15
S'a împlinită timpul, și s'a apropiată împărăția lui Dumnezeu;
pocăiți-vă, și credeți în evanghlie.

Și amblându pe marea Galileei a vădută pre Simon și pre 16
Andrieu, fratele lui, aruncând mreja în mare; căci erau pescari.
Și li-a zis Iisus; Urmați-mă, și vă voi face a fi pescari de 17
omeni. Și îndată lăsându-și mrejele i-au urmat. Și de acolo 18 19
mergând puciu mai înainte a vădută pre Iacob al lui Zebedeu,
și pre Ioan, fratele lui, cari erau și ei în corabie, reparându-și
mrejele. Și îndată i-a chemat; și ei lăsând pre părintele lor 20
Zebedeu în corabie cu nămitii, s'au dus după dînsul.

Și au intrat în Capernaum; și îndată sâmbăta intrând el în si- 21
nagogă a învățat. Și s'au uimit toți de învățătura lui; căci a 22
învățat pre ei ca cel ce are autoritate, ear nu ca Cărturarii. Și era 23
în sinagoga lor un om cu spirit necurat, și a strigat, Zicând: 24
Lasă! ce avem noi cu tine, Iisus Nazariene? ai venit să ne
perzi? te știu cine ești — Sântul lui Dumnezeu. Ear Iisus 25
l-a certat, zicând: Tacă, și ești dintr'însul. Și sdruncinându-l 26
spiritul cel necurat, și strigând cu voce tare, a eșit dintr'însul.
Și s'au uimit toți, încât se întrebau între sine, zicând: Ce 27
este acesta? ce este această învățătură nouă? că cu autoritate el
ordună și spiritelor celor necurate, și'l ascultă. Și îndată s'a 28
respândit fama lui în toate împrejurimile Galileei.

Și îndată eșind din sinagogă au venit în casa lui Simon și 29
a lui Andreiu, cu Iacob și cu Ioan. Ear sócra lui Simon jă- 30
cea cuprinsă de friguri; și îndată i-au spus de dînsa. Și 31
viind și apucând-o de mână o a rădicat; și îndată o au lăsat
frigurile; și li servia.

Ear făcându-se sêră, când apunea sórele, aduceau la dînsul 32
pre toți bolnavii și demonisații. Și tot orașul era adunat la 33
ușa. Și el a vindecat pre mulți, cari pățineau de multe fe- 34
luri de bóle, și a scos mulți demoni; și nu lăsa pre demoni și
vorbescă, pentru că'l cunoscău.

Și a doua zi fórte de dimănătă sculându-se a eșit, și s'a dus 35
în loc pustiū, și acolo se ruga. Și l-au urmărit Simon și socii 36
lui. Și găsindu-l i-au zis: Toți te caută. Și el li-a zis: Si 37 38
mergem în orașele cele mai aproape, ca să predic și acolo; căci
spre acesta am venit. Și predica în sinagogile lor prin totă 39
Galileea, și scotea demoni.

Și a venit la dînsul un lepros rugându-l, și ingenunchind 40
înaintea lui, și zicându-i: Dacă voiesci, poți și me curățesci,

41 Ear făcându-i-se milă lui Iisus, 'și-a întins mâna, s'a atins de
42 el, și 'i-a ȃis: Voiesc, fii curățit. Și vorbind el îndată a ȃis-
43 părut de la dinsul lepra, și s'a curățit. Și oprindu-l de a
44 vorbi de acesta îndată-l-a dimis. Și 'i-a ȃis: Veȃi și nu spui
nimic nimenui, ci mergi de te arată preutului, și ofere pentru
45 curățirea ta cele ce a ordonat Moise, spre mărturie lor. Ear
el eșind a început a vorbi multe și a respândi cuvântul; încât
Iisus nu mai putea să între de față în oraș, ci era afară în lo-
curi pustii; și veniau la el de pretutindenea.

CAP. II.

*Iisus vindecă pre un paraltic; chiamă pre pecătoșii la pocăință, și
apără discipulii seii.*

1 Și earăși a intrat în Capernaum după câteva ȃile; și s'a
2 Sădit că este în o casă. Și îndată s'aun adunat mulți,
incât nu mai putea încăpe nici pe lângă ușă, și el îi predica.
3 Și aū venit la dinsul, aducend pre un paraltic, care se purta
4 de patru. Și neputend ei a se apropia de el pentru multime
aū descoperit acoperemntul casei unde se afla el; și spărgân-
5 du-l aū pogorit patul în care jăcea paralticul. Ear Iisus
vedend credința lor a ȃis paralticului: Fiule! ertă-ȃi-se pe-
6 tele tale. Și erau acolo unii din Cărturari ședend și cugetând
7 în inimile lor: Pentru ce acesta vorbesce ast-feliu de blas-
femiă? cine pôte erta pecatele decât numai unul Dumnezeu?
8 Și îndată cunoscend Iisus în spiritul seū, că aceia așa cugetau
în sine-șii, li-a ȃis: De ce cugetaȃi acestea în inimile vōstre?
9 Ce este mai lesne — a ȃice paralticului: Ertă-ȃi-se pecatele?
10 seū a ȃice: Scōlă-te, rădică-ȃi patul tēu și ămblă? Dar ca și
sciȃi că Fiul omului are putere pe pământ a erta pecatele (a
11 ȃis paralticului): Tie ȃic: Scōlă-te și rădică-ȃi patul tēu și
12 mergi la casa ta. Și îndată s'a sculat, și rădicându-șii patul,
a eșit înaintea tuturor, încât se uimiau toȃi, și glorificaū pre
Dumnezeu, ȃicend: Nici o dată nu am vedut așa.
13 Și earăși a eșit la mare, și tōtă mulțimea venia la dinsul,
14 și el îi înveta. Și trecend a vedut pre Levi al lui Alfeiu șe-
ȃend la vamă, și 'i-a ȃis: Urméză'mi. Și sculându-se 'i-a ur-
15 mat. Și precând ședea el în casa lui, mulȃi vameșii și pe-
cătoșii ședeau împreună cu Iisus și cu discipulii seii; căci erau
16 mulȃi și 'i urmau. Ear Cărturarii și Fariseii vedendu-l, că măn-
năncă cu vameșii și cu pecătoșii, ȃiceau discipulilor lui: Pentru
17 ce cu vameșii și cu pecătoșii, mănăncă și bea? Și auȃnd Ii-
sus li-a ȃis: Nu aū trebuință cei sănătoșii de medic, ci cei bol-
navi; nu am venit să chiam pre cei drepȃi ci pre cei pecătoșii
la pocăință.
18 Ear discipulii lui Ioan și ai Fariseilor cari postiau aū veni

și i-au ȋis: De ce postesc discipulii lui Ioan și ai Fariseilor, 19
 car discipulii tȃi nu postesc? Ȋis-a lor Iisus: Aũ dȃrȃ pe cȃt
 nuntașii si postȃscȃ, pȃnȃ cȃnd este mirele cu ȃinșii? pe cȃt
 timp aũ pre mirele cu ei, nu pot si postȃscȃ. Dar vor veni 20
 ȃile, cȃnd se va lua mirele de la ȃinșii, și atunci vor posti in
 acele ȃile. Și niminea nu cȃse petec de pȃnzȃ nouȃ la un 21
 vestmȃnt vechiu; altmintrelea petecul cel nou trage din celȃ
 vechiu, și ruptura se face mai rea. Și niminea nu pune vin 22
 nou in fȃi vechi; altmintrelea vinul cel nou sparge fȃi, și vi-
 nul se vȃrsȃ, și fȃi se perd; ci vinul nou trebuie si se pune in
 fȃi noi.

Și mergȃnd el sȃmbȃta prin ogȃre, aũ inceput discipulii lui, 23
 pre cȃnd mergeaũ, a smulge spice. Ear Fariseii i-au ȃis: 24
 Veȃi ce fac ei sȃmbȃta, lucru ce nu se cuvine. Ear el li-a 25
 ȃis: Aũ nicȃ odȃtȃ nu aȃi cetit ce a fȃcut David, cȃnd a avut
 lipsȃ, și a flȃmȃndit, el și cei ce eraũ cu ȃinsul? Cum a in- 26
 trȃt in casa lui Dumneȃu in timpul archiereului Abiathar, și
 a mȃncat pȃnile punerei inainte, care nu i se cȃdea si le mȃ-
 nȃnce, decȃt numȃi preuȃilor; și a dat și celor ce eraũ cu el.
 Și li-a ȃis: Sȃmbȃta pentru om s'a fȃcut, ear nu omul pentru 27
 sȃmbȃtȃ. Drept aceea Domn este Fiul omului și al sȃm- 28
 betci.

CAP. III.

*Iisus vindecȃ pre un bolnav in ȃiua sȃmbȃteȃi. Ȋiȃmarea celor doȃ spre-
 dece apostoli. Iisus refutȃzȃ pre Farisei, și nu cunȃce de aȃ
 sei decȃt numȃi pre cei ce fac voea lui Dumneȃu.*

Și earȃși a intrat in sinagogȃ; și era acolo un om, care 1
 avea mȃna uscatȃ. Și pȃndeaũ pre Iisus de va vindeca sȃm- 2
 bȃta, ca si l pȃtȃ acusa. Și el a ȃis omului, care avea mȃna 3
 uscatȃ: Vino in meȃilȃc! Atunci li-a ȃis: Se cuvine sȃmbȃta 4
 a face bine seũ a face rȃu? a scȃpa vieȃ seũ a ucide? Ear ei
 tȃceaũ. Și cȃutȃnd spre ei cu mȃniȃ, și intristȃndu-se pentru 5
 ȃmpetrirea ȃnimei lor, a ȃis omului: ȃntinde-ȃi mȃna ta. Și o a
 ȃtins, și a devenit mȃna lui earȃși sȃnȃtȃsȃ, ca și cea-l-altȃ.
 Și eșind Fariseii, inȃdȃt s'aũ sfȃtuit cu Erodianiȃi contra lui, ca 6
 si l pȃrdȃ.

Dar Iisus s'a retras cu discipulii sei cȃtrȃ mare; și i-au 7
 urmat mulȃime mare din Galileea și din Judeea, Și din Ie- 8
 rusalem, și din Idumeea, și de dincolo de Iordan, și cei din
 prejurul Tirului și al Sidonului: mulȃime mare, aȃȃȃ cȃte fȃcea,
 a venit la ȃinsul. Și a ȃis discipulilor sei si l ascepte o 9
 luntre din cauza mulȃimei, ca si nu l ȃmpresȃre. Cȃci pre 10
 mulȃi a vindecat, inȃt se ȃmbulzeaũ spre el, ca si se atȃngȃ de
 ȃinsul cȃȃi aveaũ chinuri. Și spiritele cele necurate, cȃnd il 11

- vedeau, se prostorneau înaintea lui, și strigau, zicând: Tu ești
 12 Fiul lui Dumnezeu. Și i-a certat mult și nu-l făc cunoscut.
 13 Și s'a suit în munte, și a chemat pre cari a voit, și au venit
 14 la dînsul. Și a orînduit doi-spre-zece, ca și fie cu el, și ca
 15 să trîmîț pre dinșii și predice, și să aibă putere a vindeca
 16 bôlele și a scôte demonii. Și a pus lui Simon numele Petru;
 17 Și pre Iacob al lui Zebedeu, și pre Ioan, fratele lui Iacob; și
 18 li-a pus numele Boanerges, adică: Fiii tunetului; Și pre
 Andreu, și pre Filip, și pre Bartolomeu, și pre Matheu, și pre
 pre Thoma, și pre Iacob al lui Alfeu, și pre Taddeu, și pre
 19 Simon Cananitul; Și pre Iuda Iscariotul, care l-a și trădat.
 20 Și au venit în casă. Și earăși s'a adunat mulțimea, încât nu
 21 puteau ei nici pâine și mîncănce. Și auzînd ai lui de acêta
 22 au eșit, ca s'il apuce; căci diceau: Este în uimire. Și Câr-
 turarii cei ce se pogoriseră din Ierusalem diceau: El are pre
 23 Beelzebul, și prin domnul demonilor scôte demonii. Și chia-
 mându-l li-a vorbit în parabole: Cum pôte Satana și scôte pre
 24 Satana? Și dacă o imperăția se va disbina în sine, nu pôte
 25 și stea imperăția aceea. Și dacă o casă se va disbina în sine,
 nu pôte și stea casa aceea.
 26 Și dacă Satana s'a sculat însuși contra sa, și s'a disbinat,
 27 nu pôte și stea, ci are finit. Nimeni nu pôte și între în casa
 celui tare și răpescă vasele lui, de nu va lega mai întăiu pre
 28 cel tare, și atunci va prăda casa lui. Adevăr dic voue: Tote
 29 pecatele se vor erta fiilor ômenilor și orî-cari blasfeme. Dar
 cine va blasfema contra Sântului Spirit, nu i se va erta în e-
 30 tern; ci este vinovat judecării eterne. Pentru că diceau: Spi-
 rit necurat are.
 31 Deci au venit frații lui și mama lui, și stînd afară au
 32 trimis la el, chemându-l. Și ședea mulțimea împrejurul
 seü, și i-au dis: Eca mama ta și frații tîi afară te cău-
 33 tă. Ear el li-a respuns, zicînd: Cine este mama mea, seü
 34 frații mei? Si cîntînd la cei ce ședeau împrejurul seü, a
 35 dis: Eca mama mea și frații mei! Căci ori-cine va face voea
 lui Dumnezeu, acela îmi este frate și soră și mamă.

CAP. IV.

Parabola semîntorului, a semîntei și a grăuntelui de muștar. Iisus potolesce furtuna.

- 1 Și earăși a început a învăța lângă mare; și s'a adunat la
 2 dînsul mulțime mare, încât a intrat în corabie, și a se-
 3 fîvîț mult în parabole, și în învățatura sa li-a dis: Ascultați!
 4 Eca un semîntor a eșit și semene. Și semîntînd, unele au că-
 dut lângă cale, și au venit paserile cerului și le-au mîncat.

Ear altele au cădut pe locuri petroase, unde nu aveau mult
pământ; și îndată au răsărit, pentru că nu aveau pământ a-
dănc. Dar resărind sorele, s'au pălit; și pentru că nu aveau
rădăcină, s'au uscat. Ear altele au cădut între spini, și au
crescut spini, și le-a înecat, și nu au făcut fruct. Ear altele
au cădut pe pământ bun, și au făcut fruct, înălțându-se și cres-
când, și au produs unele trei-deci, și altele șese-deci, ear altele
o sută. Și li dicea: Cel ce are urechi de audit, audă.

Ear când a fost singur, cei ce erau lângă el împreună cu
cei doi-spre-dece l-au întrebat despre parabolă. Și li-a dis:
Voue s'a dat a sci misterul imperăției lui Dumnezeu, dar celor
de afară se fac toate în parabole; Ca privind și privescă, dar
și nu cunoscă; și auzind și audă, dar și nu înțelegă; ca nu
cumva și se întorcă, și si li se erte peccatele lor. Și li-a dis:
Au nu înțelegeți această parabolă, cum dar veți înțelege toate pa-
rabolele? Semănătorul semăna cuvântul. Și acestia sunt cei
de lângă cale, unde se semăna cuvântul; dar când îl aud, in-
dată vine Satana, și ia cuvântul care este semănat în animale
lor. Și acestia sunt asemenea cei ce se semăna pe locuri pe-
troase, cari când aud cuvântul, îndată îl primesc cu bucurie;
Dar nu au rădăcină în sineși, ci sunt numai până la un timp,
și apoi rădicându-se strimtorare seî persecuțiune pentru cuvânt,
îndată se scandalisază. Și acestia sunt cei ce se semăna între
spini, cari aud cuvântul; Dar grijile lumii acesteia, și amă-
girea avuției, și poftile celor-lalte intrând, înecă cuvântul, și
se face ne-fructifer. Și acestia sunt cei semănați pe pământ
bun; cari aud cuvântul, și îl primesc, și fac fruct, unii trei-deci,
alții șese-deci, și alții o sută.

Și li-a dis: Au dora se aduce lumină ca si se pue sub o-
broc, seî sub pat? au nu ca si se pue în sfecnic? Căci nu
este ceva tănuît, care si nu se vedescă; nici ascuns decât ca
si vie la arătare. De are cine-va urechi de audit, si audă!
Și li-a dis: Vedeti ce auziți! cu ce măsură măsurați, vi se va
măsura; și voue, celor ce aud, vi se va mai adăoge. Căci cel
ce are, i se va da, ear cel ce nu are, chiar cea ce are i se va lua.

Și dicea: Ast-fel este imperăția lui Dumnezeu, ca și când
aruncă un om semănta în pământ, Și dacă dorme seî dacă se
scolă, noptea și ziua semănta resare și cresce cum nu scie el.
Căci pământul produce din sine, întâiu érbă, apoi spic, după
aceea grâu deplin în spic. Ear când se cõe fructul, îndată
pune secerea, pentru-că a sosit secerișul.

Și dicea: Cui vom asemăna imperăția lui Dumnezeu, seî
cu ce parabolă o vom reprezenta? Este ca grăuntele de muștar, si
care, când se semăna în pământ, este mai mic decât toate se-
mințele de pe pământ; Dar după ce s'a semănat, cresce și

se face mai mare decât toate legumele, și produce ramuri mari, încât pot să locuască paserile cerului sub umbra lui.

33 Și cu multe parabole ca acestea li vorbîa cuvîntul, precum
34 puteau să audă. Ear firă de parabolă nu li vorbîa; dar cănd
erau singuri, explica toate discipulilor sei.

35 Și în acea zi, făcîndu-se sēră, li-a ȑis: Sî trecem de ceea
36 parte. Și lăsănd mulținea, l-a ȑut în corabie, precum era.

37 Și erau și alte corabii cu diusul. Și s'a rădicat vîfor mare
de vînt, și valurile năvăliau în corabie, încât ea se împluse.

38 Dar el era la cîrmă dormind pe pernă; și disceptăndu-l l-a ȑu
39 ȑis: Învătătorule, aũ nu-ȑi este grijă cā perim? Și sculāndu-
se a certat vîntul, și a ȑis mării: Tacă, liniscesce-te! Și a in-
40 cetat vîntul, și s'a făcut linisce mare. Și li-a ȑis: De ce sîn-
41 teȑi aȑa fricoȑi? cum! nu aveȑi credinȑă? Și s'a ȑu înfricoȑat cu
frică mare, și ȑiceau unul cātră altul: Őre cine este acesta? cā
și vîntul și marea îl ascultă.

CAP. V.

*Iisus rindecā pre un demonisat, și pre o femeie bolnavă; învieȑă pre
fiu lui Iair.*

12 Și aũ venit dincolo de mare în laturea Gadarenilor. Și
ȑeșind el din corabie, îndată l-a întîmpinat un om din
3 morminte cu spirit necurat, Care avea locuinȑă sa în mor-
4 minte; și nimeni nu putea s'î lege nici chiar cu lanțuri; Căci
de multe ōri fiind legat cu cătuȑi și cu lanțuri, el rupea lan-
țurile, și sfărāma cătuȑile, și nimeni nu putea s'î înfrāneze.

5 Și pururea, nōptea și ȑiua, era prin munȑi și prin morminte,
6 strigānd și lovindu-se cu pietre. Ear vȑdēnd pre Iisus de de-
7 parte a alergat, și i s'a închinat. Și strigānd cu vōce tare
a ȑis: Ce am eu cu tine, Iisuse, Fiul lui Dumneȑeȑu celui Pre-
8 ȑnalt? te jur pe Dumneȑeȑu, sî nu mē chinuesci. Căci ȑi ȑise:
9 Eȑi, spirite necurat, din om! Și l-a întrebāt: Care-ȑi este nu-
mele? Și a respuns, ȑicēnd: Legeŋă ȑmî este numele; cāci
10 sîntem mulȑi. Și l ruga mult, sî nu-l trimiȑă afară din acea
11 lature. Și era acolo lāngă munte o turmă mare de porci, pā-
12 scēnd. Și l-aũ rugat toȑi demonii, ȑicēnd: trimite-ne în porci.
13 ca sî intrăm într'ȑnȑii. Și îndată Iisus li-a dat vōe. Și eșind
spiritele necurate, aũ intrat în porci; și s'a precipitat turma în
14 mare (erau ca la douē mii); și s'aũ înecat în mare. Ear cei
ce pūseau porcii aũ fugit, și aũ vestit în oraȑ și prin țerine,
15 și aũ eșit, ca sî vȑdē ce s'a petrecut, Și aũ venit la Iisus,
și aũ vȑduȑ pre cel ce fusese demonisat și avusese legiŋă,
16 ședēnd și îmbrăcat și întreg la minte, și s'aũ spāimēntat. Și
naraũ lor cei ce vȑduse, ce s'aũ făcut celui demonisat, și cele
17 despre porci. Și aũ început a l ruga sî eșē din laturea lor.

Și intrând el în corabie, cel ce fusese demonizat îl ruga, ca și 18
 fie cu dînsul. Inse Iisus nu l-a lasat, ci l-a dîs: Mergi în casa 19
 ta la ai tîi, și li vestesc ce ți-a făcut Domnul și cît te-a miluit.
 Și s'a dus, și a început a vesti în Decapole ce l-a făcut Iisus; 20
 și toți se minunau.

Și trecînd Iisus în corabie earăși de ceca parte, s'a adunat 21
 la el mulțime mare; și el era lângă mare. Și cîca a venit u- 22
 nul din mai marii sinagogei cu numele Iair: și vedîndu-l
 a cădut la picîtoarele lui; Și l ruga mult, dîcînd: Fiica mea este 23
 aproape de mîrte; vino, *me roy*, și puce-ți mâunile preste dînsa,
 ca si se vindece, și va trăi. Și a mers Iisus cu dînsul, și l-a 24
 urmat mulțime mare, și l impresura.

Ear ôre-care femee, avînd curgerea sîngelui de doi-spre- 25
 dece ani, Și care multe suferise de la mulți medici, și și chel- 26
 tuse tôte cele ce avuse, fără a se folosi, ci i se făcea tot mai
 rău; Audînd despre Iisus, a venit între mulțime din-apoi, și 27
 s'a atins de vestmîntul lui. Căci dîcea: Numai de mîc voiî 28
 atinge de vestmîntele sale me voiî vindeca. Și îndată s'a us- 29
 cat isvorul sîngelui ei, și a simțit în corp, că s'a vindecat de
 chinul seî. Și îndată Iisus cunoscînd în sine și puterea ce a 30
 eșit din el, întorcîndu-se cătră mulțimea a dîs: Cine s'a atins
 de vestmîntele mele? Ear discipulii lui l-au dîs: Veđi că mul- 31
 țimea te impresură, și dîci: cine s'a atins de mine? Și căuta 32
 împrejur, ca si vedî pre cea ce a făcut acesta. Ear femeea, în- 33
 uit și a cădut înaintea lui, și l-a spus tot adevêrul. Ear el 34
 l-a dîs: Fiică, credința ta te-a însănătoșat; mergi în pace și
 fii liberă de chinul tîu.

Âncă vorbind el, au venit unîi de la mai marele sinagogei, 35
 dîcînd: Fiica ta a murit; pentru ce mai superi pre învățatorul?
 Ear Iisus îndată ce a audît cuvîntul, ce se vorbîa, a dîs mai 36
 marelui sinagogei: Nu te teme; crede numai! Și nu a lasat 37
 pre nici unul si l urmeze, decăt numai pre Petru și pre Iacob,
 și pre Ioan, fratele lui Iacob. Și a venit în casa mai marelui sina- 38
 gogei, și a privit sgomotul și pre cei ce plîngeau și se vîitaî mult.
 Și intrînd li-a dîs: De ce vî turburați și plîngeți? copila nu a 39
 murit, ci dîrme. Și și rideau de dînsul. Ear el scotînd 40
 afară pre toți, a luat pre părintele și pre mama copilei, și pre
 cei ce erau cu el, și a intrat unde jăcea copila. Și apucînd pre 41
 copilă de mînă l-a dîs: Talitha cumi! adică: Copilă (îți dîc)
 scole-te! Și îndată s'a sculat copila și âmbლა, căci era de doi- 42
 pre-dece ani. Și s'au uimit cu uimire mare. Și li-a ordonat 43
 nimeni si nu scie acesta, și a dîs si l dea si mînănce.

CAP VI.

Iisus deconsiderat în patria sa; el trimite discipulii săi în Iudeea; se scotea a fi Ioan Botezătorul înviat; satură cu cinci pâni și doi pești pre cinci mii de ômeni: âmbă pe mare, și vindecă pre mulți bolnavi.

- 1 Și a eșit de acolo, și a venit în patria sa; și i-au urmat
- 2 discipulii săi. Și fiind sâmbătă, a început a învăța în
- 3 sinagogă, și mulți auzindu-l se miraū, dicend: De unde are
- 4 acest om acestea? Și ce felii de înțelepciune i s'a dat? încât
- 5 și minuni ca acestea să se facē prin mânilor lui? Aū nu este
- 6 acesta teslarul, fiul Mariei, și fratele lui Iacob, și al lui Iose, și
- 7 al lui Iuda, și al lui Simon? Și aū nu sūnt surorile lui aici la
- 8 noi? Și se scandalisau despre dînsul. Ear Iisus li-a ȳis: Nu
- 9 este profet fără onore, decăt în patria sa, și între rudele sale,
- 10 și în casa sa. Și acolo nu putea să facē nici o minune, decăt
- 11 numai puindu-și mânilor sale preste pucini bolnavi și-a vindecat.
- 12 Și se mira de necredința lor. Și âmbლა prin satele cele
- 13 din'prejur, învățând.
- 14 Și a chiămat pre cei doi-spre-dece, și a început a-i trimi-
- 15 te câte doi, și li-a dat putere asupra spiritelor celor necurate.
- 16 Și li-a ordonat să nu ȳa nimic pe cale, decăt numai toēg; nici
- 17 traistă, nici pâne, nici bani în cingătore; Ci numai să fie în-
- 18 călțați cu sandali; și să nu se îmbrace cu douē vestiminte. Și
- 19 li-a ȳis: Orî unde veți intra în casă, acolo petreceți până ce
- 20 veți eși de acolo. Și orî căți nu vē vor primi, nici vē vor
- 21 asculta, eșind de acolo, scuturați pulberea de sub piciorē-
- 22 le vōstre, spre mărturie contra lor. Adevēr ȳic vouē: Va fi mai
- 23 ușor Sodomei și Gomorreii în ȳiua judecătēi decăt orașului a-
- 24 celuia. Și eșind predicaū, ca să se pocăească; Și scoteau
- 25 pre mulți demoni, și ungeau cu oleū pre mulți bolnavi, și i vin-
- 26 decau.
- 27 Și a aūdit despre dînsul regele Erod (căci numele lui se
- 28 făcuse cunoscut); și ȳicea: Ioan Botezătorul s'a sculat din morți.
- 29 și pentru acēsta lucrēză puterile într'însul. Alții ȳiceau: Este
- 30 Ilie; ear alții ȳiceau: Este profet, seū ca unul din profeți. Ear
- 31 Erod auzind a ȳis: Acesta este Ioan, pre care eu l-am deca-
- 32 pitat; el s'a sculat din morți. Căci acest Erod trimițend a
- 33 prins pre Ioan, și l-a legat în închisore, pentru Erodiada, fe-
- 34 meea lui Filip, fratele seū; căci o luase de femeē. Căci Ioan ȳi-
- 35 cea lui Erod: Nu ȳi se cade să aibî pre femeea fratelui tēu. Ear
- 36 Erodiada îl pândeā, și vrea să l' omóre, dar nu putea. Căci
- 37 Erod respecta pre Ioan, sciindu-l om drept și sânt, și l' ocrotia:
- 38 și ascultându-l, făcea multe, și l' asculta bucuroș. Dar viind o
- 39 ȳi oportună, când Erod făcea ospet la ȳiua nascereii sale no-
- 40 bililor seii, și căpitanilor, și celor mai mari ai Galileei; Și in-
- 41 trând fiica Erodiadei, și dântând, și plăcend lui Erod și celor

ce şedeau la măsă cu dînsul, a şis regele fetei: Cere de la
mine ori-ce voiesci, şi'ti voiû da. Şi s'a jurat ei: Ori-ce vei 23
cere de la mine iti voiû da, până la jumătate din imperăia mea.
Ear eşind a şis mamei sale: Ce si cer? Ear aceea a şis: Ca- 24
pul lui Ioan Botezătorul. Şi îndată intrând cu grăbire la 25
regele a cerut, şicînd: Voiû ca si'mi dai acum in tîpsie capul
lui Ioan, Botezătorului. Şi s'a intristat regele fôrte; dar din 26
causa jurămîntului şi pentru cei ce şedeau împreună cu dînsul nu
a voit si'i refuse. Şi îndată trimiţînd regele pre unul din 27
guarda sa, a ordonat si aducă capul lui; ear el mergînd 'l-a
decapitat in închisore; Şi a adus capul lui in tîpsie, şi 'l-a dat 28
fetei, şi fata 'l-a dat mamei sale. Şi auşind discipulii lui aû 29
venit, şi aû rădicat corpul lui, şi'l-aû pus in mormînt.

Şi s'aû adunat apostolii la Iisus, şi 'i-aû vestit tôte căte aû 30
făcut şi căte aû învîtat. Şi el li-a şis: Veniţi voi singuri de- 31
osebi in loc pustiu, şi vî repausaţi pucin; căci erău mulţi cari
veniau şi se duceau, şi nu aveaû timp nici si mânânce. Şi 32
s'aû dus in loc pustiu deosebi cu corabia.

Şi 'i-a vîşut mulţimea mergînd, şi mulţi 'l-aû cunoscut, şi 33
alergău acolo pe jos din tôte oraşele, şi aû venit mai 'nainte de
cât ei, şi s'aû adunat la dînsul. Şi eşind Iisus a vîşut mul- 34
ţime mare, şi i s'a făcut milă de ei, pentru-că erău ca oile ce
nu aû păstor; şi a început a'î învîta multe.

Şi fiind ora deja înaintită, s'aû apropiat la dînsul discipulii 35
lui, şicînd: Locul este pustiu, şi ora deja înaintită; Dimi- 36
te-î, ca mergînd in oraşele cele din'prejur şi in sate si'şi cum-
pere pânî; căci nu aû ce si mânânce. Ear el respundînd li-a 37
şis: Daţi-li voi si mânânce. Şi 'i-aû şis: Aû döră vom mer-
ge şi vom cumpăra pânî de doue sute de lei, şi li vom da si
mânânce? Ear el li-a şis: Câte pânî aveţi? mergeţi de ve- 38
deţi. Şi când aû aflat, aû şis: Cinci, şi doi pesci. Şi li-a 39
ordonat si aşede pre toţi cete cete pe erbă verde. Şi aû 40
şedut rînduri rînduri, căte o sută, şi căte cinci-deci. Şi lu- 41
ănd cele cinci pânî şi cei doi pesci, căutănd la ceriû, a bine-
cuvîntat, şi a frănt pânile, şi le-a dat discipulilor sei si le pue
înaintea lor, şi cei doi pesci 'i-a împărţit la toţi. Şi aû mân- 42
cat toţi, şi s'aû săturat. Şi aû luat doue-spre-dece panere 43
pline de fărămături şi din pesci. Şi cei ce mîncaseră erău 44
ca la cinci mii de bărbaţi.

Şi îndată a constrins pre discipulii sei si între in corabie, 45
şi si mîrgă mai 'nainte de el de ceea parte la Bethsaida, până
ce va dimitte mulţimea. Şi după ce 'i-a dimis, s'a dus in mun- 46
te, ca si se rîge.

Şi făcîndu-se sêră era corabia in meşilocul mării, şi el sin- 47
gur pe uscat. Şi 'i-a vîşut, că se chinuiau vîşind; căci 48

vântul li era contrariu; ear într'a patra strajă a nopții a venit
 49 la dinșii, âmbland pe mare, și vrea să trecă pe lângă ei. Ear
 el vedându-l âmbland pe mare, li s'a părut că este năluca, și
 50 au strigat. Căci toți l-au vădut, și s'au turburat. Și îndată
 a vorbit cu dinșii, și li-a dis: Indrăsniiți, eu sunt; nu vă temeți.
 51 Și s'a suit la dinșii în corabie, și a încetat vântul; și ei se uimi-
 52 ră foarte între sine, și se minunară. Căci nu au înțeles
ce se făcuse cu pânile, pentru-că ânima lor era învîrtoșată.
 53 Și trecend, au venit în laturea Ghenesaretului, și au statut
 54 55 la ferm. Și cîind ei din corabie, îndată l-au cunoscut; și
 alergând prin toate împrejurimile acelea au început a aduce pe
 56 bolnavi acolo unde aușiau că era el. Și ori-unde intra în
 sate seû în orașe seû în cătune, puneau în pieți pre cei bol-
 navi, și l rugau ca măcar de pôlele vestmintelor lui să se a-
 tingă; și căți se atingeau de el se însănătoșau.

CAP. VII.

Iisus mustră pre Farisei și pre Cărturari; condamnă tradițiunea lor; vindecă pre o păgână demonisată, și pre un surdo-mut.

- 1 Atunci s'au adunat la dinsul Farisei și unii din Cărturari,
- 2 cari veniseră de la Ierusalem, și vedend pre unii din discipulii lui
- măncând pâne cu mânilor spurcate, adică nespălate, l-au mustrat
- 3 Căci Farisei și toți Iudei, de nu și spală mânilor de multe ori, nu
- 4 mănâncă, fiind tradițiunea bătrânilor. Și dacă vin din tir,
- de nu se spală, nu mănâncă; și altele multe sunt cari au primit a
- le pădi, precum spălarea paharelor și a ulciorelor și a căldarilor și a
- 5 paturilor. Atunci l-au întrebat Farisei și Cărturarii: Pentru ce
- nu âmbli discipulii tăi dupre tradițiunea bătrânilor, ci mănân-
- 6 că pâne cu mânilor nespălate? El respundend li-a dis: Bive
- a profeșit Isaia despre voi făcarnicilor, precum este scris: Po-
- 7 porul acesta cu buzele me ouă, ear ânima lor departe este
- de la mine. Și în gladar me adoră, invetând invetături co-
- 8 mandamente omenesci. Căci lăsând comandamentul lui Dum-
- neșu, țineți tradițiunea omênilor: spălarea ulciorelor și a pa-
- 9 harelor, și alte asemenea ca acestea multe faceți. Și li di-
- cea: Bine! lepădați comandamentul lui Dumneșu, ca să țineți
- 10 tradițiunea voastră. Căci Moise a dis: Ouă pre părintele tău
- și pre mama ta; și: Cel ce va injura pre părintele seû, seû pre
- 11 mama sa, cu mörte să möră. Ear voi dițeti: De va dițe cu
- om părintelui seû, seû mamei sale: Corban, adică dar este ceea
- 12 cu ce te-ai fi putut ajuta de la mine. Apoi nu l mai lăsuți
- și mai facă ce-va pentru părintele se-ai seû pentru mama sa;
- 13 Disfiind ast-felii cuvântul lui Dumneșu prin tradițiunea
- voastră, care ați trădat; și asemenea ca acestea multe faceți.
- 14 Și chiâmând la sine pre totă mulțimea li-a dis: Ascultați-mă

toti, și înțelegeți. Nimic nu este din-afară de om, ce intrând 15
 într'insul poate să-l spurce; ci cele ce es dintr'insul, acele sunt
 cele ce spurcă pre om. De are cine-va urechi de audīt, audē. 16
 Și după ce a intrat în casă de dinaiutea poporului, 'l-aū 17
 întrebat discipulii lui despre parabolă. Și li-a ȑis: Sūnteȑi și 18
 voi așa de nepricepuȑi? Aū nu înțelegeȑi, că tot ce intră în om
 de din afară nu poate să-l spurce? Pentru-că nu intră în om- 19
 ma lui, ci în pânȑce, și ese în urinar, curățind tôte bucatele.
 Și dicea: Ceea ce ese din om, aceea spurcă pre om; Căci 20 21
 din lăuntru, din anima ômenilor, es cuȑetari rele, adulterii, forni-
 caȑiuni, ucideri; Furturi, lăcomii, vicleșug, înelăciuni, des- 22
 frănari, invidiă, blasfemiă, trufie, nebuuie. Tôte aceste rele 23
 es din lătru, și spurcă pre om.

Și sculându-se de acolo, s'a dus în laturea Tirului și a Si- 24
 donului; și intrând în casă, voia ca nimeni să nu scie; înse 25
 nu a putut fi ascuns. Căci o femeie, a căreia fiică avea spirit 26
 necurat, auȑind despre dînsul, a venit și a căȑut la piciorȑe
 lui. Și femeia era Ellină, de naȑiune Siro-finiciană; și'l ru- 26
 ga, ca să scôte demonul din fiica ei. Ear Iisus i-a ȑis: Lasă 27
 și se sature mai întâi copii; căci nu este bine a lua pâna
 copiilor, și a o arunca cânilor. Ear ea respundēd i-a ȑis: 28
 Adeverat, Dômnē; totuși și câni sub mēsă mănăncă din fără-
 măturile copiilor. Și i-a ȑis: Pentru acest cuvēnt mergi; a 29
 eșit demonul din fiica ta. Și mergēd la casa sa, a aflat 30
 demonul eșit, și pre fiică jăcēd în pat.

Și earăși eșind din laturea Tirului și a Sidonului, a venit 31
 la marea Galileei, în meȑilocol laturei Decapoliei. Și aū a- 32
 dus la dînsul pre un surd, ce vorbia cu anevoe; și 'l-aū rugat
 să-și pue mâna preste dînsul. Și luându-l din mulȑime deo- 33
 sebi, a pus deȑetele sale în urechiile lui, și scuihind, s'a atins
 de limba lui; Apoi căutând la ceriū a suspinat, și i-a ȑis: 34
 Effatha, adică: Dischide-te. Și îndată i s'a dischis au- 35
 ȑul, și i s'a dislegat legătura limbei, și vorbia bine. Și li-a 36
 ordonat să nu spue nimēnui; înse pe cât el li ordona, ei mai mult
 vestiau. Și se umiau preste mēsură, ȑicēd: Tôte le-a făcut 37
 bine: și pre surȑi i-a făcut de aud și pre muȑi de vorbesc.

CAP. VIII, IX.

*A doua înmulȑire a pânilor. Iisus lepădă cererea Fariseilor de a
 li face minuni. Muștră pre discipulii săi; vindecă pre un orb, vor-
 besce de persôna sa și de suferinȑile sale; muștră pre ai săi și i
 îndemnă să se lepede de sine. Transȑiguraȑiunea sa; vindecă pre
 un mut demonizat, și-și preȑice môrte și învierea sa.*

În acele ȑile, fiind mulȑime fôrte mare, și neavēd ce măn- 1
 ca, a chiănat Iisus pre discipulii săi, și li-a ȑis: Milă 'mă 2
 este de mulȑime, pentru că sūnt trei ȑile de când ascēptă lăngă

- 3 mine, și nu au ce mânca. Și de 'i voiu dămite flămânți la casele lor, vor slăbi pe cale; căci unii dintr'înși au venit de departe. Și 'i-au răspuns discipulii lui: De unde va pute ci-
 4 ne-va si sature cu pâne pre acestia aici in pustie? Și 'i-a
 5 întrebat: Câte pâni aveți? Ei au ȳis: Șapte. Și a ordonat
 6 mulțimei se ședă pe pământ; și luând cele șapte pâni și mul-
 7 ȳimind, a frânt și a dat discipulilor, ca si le pue înaintea lor;
 8 și le-au pus înaintea mulțimei. Și aveau și pucini pesciori;
 9 și bine-cuvântând, a ȳis si pue și pre aceia înaintea lor. Și au
 10 mâncat, și s'au săturat; și au luat remășiți de fărâmaturi
 11 șapte panere. Și cei ce mâncaseră erau ca la patru mi; și
 12 'i-a ȳimis.
- 13 Și îndată intrând în corabie cu discipulii sei, a venit în păr-
 14 țile Dalmanutei. Și au ȳisit Fariseii, și au început a se între-
 15 ba cu dînsul, cerend de la dînsul semn din ceri, ispitindu-l.
- 16 Și suspinând in spiritul sei a ȳis: Pentru ce generațiunea l-
 17 cestă cere semn? adevăr ȳic voue; Nu se va da generațiunei
 18 acesteia semn. Și lăsându-'i a intrat earăși in corabie, și a
 19 trecut de ceea parte.
- 20 Și discipulii uitaseră si ia pâne, și nu aveau cu dînsii in co-
 21 rabie mai mult de căt o pâne. Și i-a prevenit, ȳicend: Ve-
 22 deți, păȳiți-vă de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Erodi!
- 23 Și convorbiau între sine, ȳicend: Pentru-că nu avem pâne.
 24 Ear Iisus cunoscend, li-a ȳis: Pentru ce vorbiți între sine-vă,
 25 că nu aveți pâne? încă nu înțelegeti nici pricepeti? încă
 26 învortoșată aveți ânima vȳostră? Ochi avend nu vedeți?
 27 și urechi avend nu aȳȳiți? și nu vi aduceți aminte? Când
 28 am frânt cele cinci pâni la cele cinci mi, câte panere pline de
 29 fărâmaturi ați rădicat? ȳis-au lui: Doue-spre-dece. Și când
 30 cele șapte la cele patru mi, câte panere pline de fărâmaturi
 31 ați rădicat? Ear ei au ȳis: Șapte. Și li-a ȳis: Dar cum încă
 32 nu înțelegeti?
- 33 Și a venit la Bethsaida; și 'i-au adus un orb, și 'l-au rugat
 34 si se atingă de dînsul. Și apucând pre orb de mână 'l-a
 35 scos afară din sat; și scuipind pe ochii lui, și puindu-'si mâ-
 36 nile sale preste dînsul, 'l-a întrebat de vede ce-va. Și căutând
 37 ȳicea: Văd ômenii ca arborii âmblând. După acesta earăși
 38 'și-a pus mânil pe ochii lui, și 'l-a făcut de a vădu; și s'a
 39 îndreptat, și a vădu lămurit pre toți. Și 'l-a trimis la casa sa,
 40 ȳicend: Nici în sat si intri, nici si spuî cui-va in sat.
- 41 Și a ȳisit Iisus și discipulii lui in satele de lângă Cesarea
 42 lui Filip; și pe cale a întrebat pre discipulii sei, ȳicendu-li:
 43 Cine ȳic ômenii că sînt eu? Ear ei au răspuns: Ioan Bote-
 44 zătorul; alții: Ilie; ear alții: Unul din profeți. El li-a ȳis:
 45 Dar voi, cine ȳiceți că sînt eu? Și răspundend Petru 'i-a ȳis:

Tu eşti Christosul. Și li-a ordonat, ca și nu spue nimeni 30
despre dinsul.

Și a început a-î învăța, că trebuie să sufere multe Fiul o- 31
mului, și a fi reprobat de bătrâni și de archierei și de Cărtu-
rari, și a fi omorât, și după trei zile a învia. Și de față vor- 32
bia acest cuvânt; și apucându-l Petru începu a-l certa. Ear 33
el întorcându-se, și căutând spre discipulii sei, a certat pre Pe-
tru, zicând: Lipsesci, Satano! căci nu cugești cele ce sunt ale
lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor.

Și chiamând la sine mulțimea împreună cu discipulii sei, li-a 34
zis: Ori cine voriesce să vie după mine, să se lepede de sine, și
și-și iea crucea sa, și și-și urmeze. Căci cel ce va voi și-și 35
mântuiescă viața sa o va perde; înse cel ce va perde viața sa
pentru mine și pentru evanghelie, acela o va mântui. Căci ce 36
va folosi omul, de ar câștiga lumea totă, și-și va perde sufle-
tul său? Său ce va da omul schimb pentru sufletul său? 37
Deci cel ce se va rușina de mine și de cuvintele mele într-a- 38
cest neam adulter și păcătos, de acela și Fiul omului se va ru-
șina, când va veni în gloria Părintelui său cu sântii îngeri.

Și el li dicea: Adevăr zic voue, că sunt unii din cei ce IX
stați aici, cari nu vor gusta moarte, până când nu vor vedé
imperăția lui Dumnezeu viind în putere.

Și după șese zile a luat Iisus pre Petru și pre Iacob și pre 2
Ioan, și i-a suit în munte înalt deosebi singuri, și s'a transfi-
gurat înaintea lor. Și vestmintele lui deviniră strălucite, foarte 3
albe ca zăpada, în ce chip nălbitorul pe pământ nu poate să năl-
bescă. Și li s'a arătat Ilie împreună cu Moise, și vorbeau cu 4
Iisus. Și răspundând Petru a zis lui Iisus: Învățătorule, bine 5
este nouc a fi aici! și facem trei colibi: ție una, lui Moise una,
și lui Ilie una. Că nu scia ce să vorbescă, căci erau înfrico- 6
șați. Și s'a făcut nor, umbrindu-i; și a venit voce din nor, 7
zicând: Acesta este Fiul meu cel iubit; pre acesta ascultați.
Și fără de veste căutând ei împrejur, nu au mai vădut pre ni- 8
meni decât pre Iisus singur cu dinșii.

Ear pogorindu-se ei din munte, li-a ordonat, să nu spue ni- 9
menii cele ce au vădut, până când Fiul omului va învia din
morți. Și au ținut cuvântul între sine, întrebând unul pre al- 10
tul ce este aceea—a învia din morți. Și i-au întrebat, zicând: 11
Pentru ce zic Cărturarii, că Ilie trebuie să vie mai înainte?
Ear el răspundând li-a zis: Ilie viind mai înainte va restabili 12
tote; și, cum este scris de Fiul omului, ca să suferă multe și
să fie disprețuit. Dar zic voue, că Ilie a venit deja, (și i-au 13
făcut câte au voit), precum este scris despre el.

Și viind la discipulii sei a vădut mulțime mare împrejurul 14
lor, și Cărturarii întrebându-se cu dinșii. Și îndată tot po- 15

- 16 porul vădându-l s'a uimit, și alergând l-a salutat. Și el a
 17 întrebat pre Cărturari: Ce vă întrebați cu dinși? Și răspun-
 dând unul din mulțime a ȝis: Învățătorule, am adus la tine
 18 pre fiul meu care are spirit mut; Și ori-unde îl apucă, îl
 zdrobesce, și spumeasă, și scrisnesce cu dinții sei, și se usuca;
 și am rugat pre discipulii tȝi ca si'l scôte, dar nu au putut;
 19 Ear el răspundând li-a ȝis: Genațiune necredicioasă! până când
 voi fi cu voi? până când voi suferi pre voi? aduceți-l la
 20 mine. Și l-au adus la dinsul; și vădându-l, îndată l-a sdrun-
 21 cinat demonul, și cădând la pământ se tăvălia spumând. Și a
 întrebat pre părintele lui: Cât timp este de când i s'a făcut
 22 acêsta? El a ȝis: Din copilărie. Și de multe-ori l-a aruncat
 in foc și in apă, ca si'l pârde; ci dacă poți ceva, miluesce-ne,
 23 și ajută-ne. Ear Iisus i-a ȝis: Dacă poți crede, toate sunt
 24 posibile celui ce crede. Și îndată părintele copilului strigând
 24 ca lacrimi a ȝis: Cred, Dómne, ajută necredinței mele. Ear
 vădend Iisus, că năvălesce poporul, a ordonat spiritului strigând
 necurat, ȝicându-i: Spirit mut și surd, eă îți ordon: eși din-
 26 tr'insul, și de acum si nu mai intri in el. Și strigând, și mult
 sdruncinându-l, a eșit; și el s'a făcut ca un mort; încât mulți
 27 ȝiceau, că a murit. Dar Iisus apucându-l de mână, l-a ră-
 dicat; și s'a sculat.
 28 Și intrând el în casă, l-au întrebat discipulii lui deosebii:
 29 Pentru ce noi nu am putut si'l scótem? El li-a ȝis: Acest
 soiú cu nimic nu póte eși decât priu rugăciune și prin post.
 30 Și de acolo eșind, mergeau prin Galileea, și el nu vrea ca
 31 si'l scie cine-va. Căci învăța pre discipulii sei, și li ȝicea:
 Fiul omului se va trăda in mânilé ómenilor, și'l vor omori; și
 32 după ce îl vor omori, va învia a treia ȝi. Ear ei nu înțele-
 geau cuvântul, și se temeau si'l întrebe.
 33 Și a venit la Capernaum; și fiind in casă, i-a întrebat: De-
 34 spre ce ați convorbit între sine-vé pe cale? Ear ei au tăcut;
 35 căci avuse vorbe între sine și pe cale, cine ar fi mai mare. Și
 ședend, a chîămat pre cei doi-spre-dece, și li-a ȝis: Cel ce va
 si fie întâiú, *acesta* si fie mai pe urmă de toți, și serv tuturor.
 36 Și luând un copil, l-a pus in meșilocul lor; apoi luându-l in
 37 brațele lui, li-a ȝis: Cel ce va primi pre unul dintr'acești
 copil in numele meu, primesce pre mine; și cel ce trimesce pre
 mine, nu primesce pre mine, ci pre cel ce m'a trimis.
 38 Atunci Ioan luând cuvântul i-a ȝis: Învățătorule, am vedut
 pre óre-cine intru numele tȝeu scóțend demoni, și el nu ni ur-
 39 méză; și l-am oprit, pentru că nu ni urmézá. Dar Iisus a ȝis:
 Nu'l opriți; căci nimeni nu este care va face minui in numele
 40 meu, și si póta lesne a me vorbi de réu. Căci cel ce nu este
 41 contra noastră este pentru noi. Și ori-cine vi va da de béut

un pahar de apă în numele meu, pentru că sunteți ai lui Christos, adevăr dic voue, nu și va perde plata sa.

Și ori-cine va scandaliza pre unul dintr' *acești* mici, cari cred 42 în mine, mai bine ar fi lui, dacă i s'ar lega o piatră de mără de grumazul său, și s'ar arunca în mare. Și de te scandalisă 43 mâna ta, taie-o; mai bine îți este ciung si intri în viață, decât dănești mâna ta, taie-o; mai bine îți este schiop si intri în viață, decât dănești piciorul tău, taie-l; mai bine îți este sciot si intri în viață, decât dănești piciorul tău, scote-l; mai bine îți este cu un 47 ochi si intri în imperăția lui Dumnezeu, decât doi ochi având si fii aruncat în focul gheennei. Unde viermele lor nu mure, și focul nu se stinge. 48 Și de te scandalisă ochiul tău, scote-l; mai bine îți este cu un 47 ochi si intri în imperăția lui Dumnezeu, decât doi ochi având si fii aruncat în focul gheennei. Unde viermele lor nu mure, 48 și focul nu se stinge. Căci fie-care cu foc se va săra; și totă 49 sacrificia cu sare se va săra.

Bună este sarea; dar făcându-se sarea nesărată, cu ce o veți 50 dreg? Aveți sare în voi, și fiți în pace unul cu altul.

CAP. X.

Înzădura lui Iisus supra dispărțeniei. El bine-cvrântă pre prunci, vorbesce de pericul avuției, predice suferințele sale și mărta sa; mustră pre fiii lui Zebedeu, și vendcă pre orbul Bartimeu.

Și sculându-se de acolu a venit în hotarele Iudeii, dincolo 1 de Iordan; și earăși s'aun adunat glotele la dinsul, și pre-cum areu datină, earăși îi învăța.

Și apropiindu-se Fariseii, l-au întrebat: Oare este permis 2 bărbatului să lase femeia? ispitindu-l. El răspundând li-a 3 dis: Ce v'a ordonat Moise? Ei au dis: Moise a permis să scrie 4 carte de dispărțenie, și să o lase. Și răspundând Iisus, li-a dis: 5 După împetrirea inimii văstre v'a scris acest comandament. Dar de la începutul creațiunei i-a făcut Dumnezeu bărbat și fe- 6 mee. Pentru acesta va lăsa omul pre părintele său, și pre 7 mama sa, și se va lipi de femeia sa; și amândoi vor fi un 8 trup; de aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deci ce a în- 9 preunat Dumnezeu, si nu disparte omul.

Și în casă earăși l-au întrebat discipulii lui de acesta. 10 Și li-a dis: Ori-cine și va lăsa femeia sa, și va lua alta, comi- 11 te adulteriu contra ei. Și femeia deși va lăsa bărbatul, și se 12 va mărita după altul, comite adulteriu.

Și aduceau prunci la dinsul, ca si se atingă de ei; ear dis- 13 cipulii mustrău pre cei ce i aduceau. Dar Iisus vedând *acesta*, 14 s'a indignat, și li-a dis: Lăsați pruncii să vie la mine, și nu-i opriți; căci a unora ca acestora este imperăția lui Dumnezeu. 15 Adevăr dic voue: Ori-cine nu va primi imperăția lui Dumnezeu

- 16 ca un prunc, nu va intra într'însa. Și luându-îi în brațe, și-l-a pus mâinile peste ei, și i-a bine-cuvântat.
- 17 Și eșind el în cale, alergând ôre-care și ingenunchind înaintea lui, îl întreba: Învățătorule bun, ce să fac, ca să mă mosce-
- 18 nesc viața eternă? Iisus i-a zis: Pentru ce mi zici bun? nimeni nu este bun, decât numai unul, Dumnezeu.
- 19 Comandamentele seîi: Să nu comiți adulteriu; și nu uciși; și nu furi; și nu mărturisești marturie mincinosă; și nu răpesci; și nu faci pre-
- 20 părintele tău și pre mama ta. El răspundând, i-a zis: Învățătorule, toate acestea le-am pădît din tineretele mele.
- 21 Iisus cîntînd spre el l-a iubit, și i-a zis: Încă una-ți lipsește; mergi, vinde-ți câte ai, și le dă seracilor, și vei avea tezaur în ceriuri; și vino, ia crucea, și urmază-mă. Ear el supărându-se de acest cuvînt, s'a dus întristat; căci avea avuții multe.
- 22 Și cîntînd Iisus împrejur a zis discipulilor seîi: Cît de anevoe vor intra în împărăția lui Dumnezeu cei ce au avuții!
- 23 Ear discipulii se uîmiau de cuvintele lui. Dar Iisus carăși răspundînd, li-a zis: Fiilor! cît de anevoe este să intre în împărăția lui Dumnezeu cei ce se încred în avuții!
- 24 Mai lesne este ca funia să treacă prin urechia acului, decât avuțul să intre în împărăția lui Dumnezeu. Ear ei mai mult se uîmiau, zicînd:
- 25 unu! cîtră altul: Și cine pôte să se mîntuiească? Ear cîntînd Iisus la dinșii, li-a zis: La ômeni este imposibil, dar nu la Dumnezeu; căci la Dumnezeu sînt toate posibile.
- 26 Atunci Petru a început a-i zice: Eca noi am lăsat toate, și am urmat ție. Și răspundînd Iisus, i-a zis: Adevăr zic voue, nimeni nu este care-și-a lăsat casă, seîu frați, seîu surori, seîu părinte, seîu mamă, seîu femeie, seîu copii, seîu țîrine, pentru mine și pentru evanghelie,
- 27 Care nu va primi iusutite acum în acest timp: case, și frați, și surori, și mame, și copii, și țîrine, și persecuțiuni; și în lumea cea viitoare viața eternă. Dar mulți dintre cei întăii vor fi pe urmă; și dintre cei de pe urmă întăii.
- 28 Și erau pe cale, suindu-se la Ierusalem, și mergea Iisus înaintea lor; ear ei se spăimîntau, și urmîndu-îi li era frică. Și luînd earăși pre cei doi-spre-dece, a început a li vorbi des-
- 29 pre cele ce erau să se întîmple; Dicînd: Eca ne suim la Ierusalem, și Fiul omului se va trăda archiereilor și cărturarilor, și-l vor condamna la mîrte, și-l vor trăda păgînilor. Și-l vor batjocori, și-l vor biciui, și-l vor scuipi, și-l vor omori; și a treia zi va învia.
- 30 Apoi au venit la el Iacob și Ioan, fiii lui Zebedei, zicînd:
- 31 Învățătorule, voim ca să ni faci ce vom cere. Ear el li-a zis: Ce voiți ca să vi fac? Ei i-au zis: Dă-ni ca să ședem, unul d'a dreapta ta, și altul d'a stînga ta, în gloria ta.
- 32 Iisus: Nu știți ce cereți; puteți să beți potirul care eu beau?

și si vă botezați cu botezul cu care me botez? Ei 'i-au ȳis: 39
 Putem. ȳis-a lor Iisus: Potirul, pre care cū beū, cu adevē-
 rat il veți bē; și cu botezul, cu care cū mē botez, vē veți boteza;
 Inse a sedē d'a drēpta și d'a stinga mea nu pot si dāū; ci se 40
 ra da celor pentru cari s'a gātit.
 Și aūdinđ acēsta cēi dece, aū început a se indigna asupra 41
 lui Iacob și lui Ioan. Dar Iisus chiāmāndu-'i la sine, li-a ȳis: 42
 Sciți, cū cēi ce se socotesc domni ai națiunilor le domnesc;
 și cēi mai mari ai lor le stāpānesc. Dar între voi si nu fie 43
 așa; ci cel ce voiesce si fie mare între voi, si fie voue serv;
 Și cel ce din voi voiesce si fie întâiū, si fie tuturor serv. Cāci 44 45
 si Fiul omului nu a venit si fie servit, ci si servescā, și si'și
 dea viēta sa rescumparare pentru mulți.
 Și aū venit la Ierichon; și eșind el din Ierichon cu disci- 46
 puli lui și cu popor mult, orbul Bartimeiū, fiul lui Timeiū,
 ședea lângā cale cerșind. Și aūdinđ cū este Iisus Nazariēuul, 47
 a început a striga, și a ȳice: Iisuse, fiul lui David, miluesce- 48
 mē! Si'l certāū mulți cu si tacē; inse el cu mult mai vīrtos
 striga: Fiul lui David, miluesce-mē! Și stānd Iisus a ȳis si'l 49
 chiāme. Și aū chiāmat pre orbul, ȳicēndu-'i: Indrāznesce! scō-
 lā, el te chiāmā. Ear el, lepādāndu-'și vestmēntul scū, s'a scu- 50
 lat, și a venit la Iisus. Și respundēnd Iisus i-a ȳis: Ce vo- 51
 iesci, si'ți fac? Orbul 'i-a ȳis: Învețatorule! ca si vēd. Ear 52
 Iisus i-a ȳis: Mergi, credința ta te-a mântuit; și îndatā a vē-
 dut, și a urmat lui Iisus in cale.

CAP. XI.

*Întrarea lui Iisus în Ierusalem. Smochinul blestemat. Vinȳetorii
 alungați din templu. Tāria credinței și a rugāciunei.*

Și apropiindu-se de Ierusalem, în Bethfage și Bethania, cātrā 1
 ȳi Muntele Olivilor, a trimis doi din discipuli sei; Și li-a 2
 ȳis: Mergeți în satul care este înaintea vōstrā; și îndatā intrānd
 într'insul, veți afla un mīnz legat, pe care nici un om nu a șe- 3
 dūt; dislegāndu-'l, aduceți-'l. Și de vi va ȳice cine-va; Pen-
 tru ce faceți acōsta? ȳiceți, cā Domnului trebuesce; și îndatā 4
 il va trimite aici. Și aū mers, și aū aflat mīnzul legat lângā 5
 ușā, afarā la rāspāntie; și 'l-aū dislegat. Dar ore-cari din
 cēi ce sta acolo li-aū ȳis: Ce faceți de dislegați mīnzul? 6
 Ear ei li-aū ȳis, procum li ordonase Iisus; și 'i-aū lāsāt. 7
 Și aū adus mīnzul la Iisus, și 'și-aū pus vestmīntele lor pe el; 8
 și a ședūt pe dīnsul. Și mulți așterneaū vestmīntele lor pe
 cale; ear alții taeaū ramuri din arbori și le așterneaū pe cale.
 Și cēi ce mergeaū înainte, și cēi ce urmaū, strigaū, ȳicēnd: 9
 Osanna! bine-cuvēntat fie cel ce vipe în numele Domnului;

- 10 Bine-cuvântată *fie* împărăția părintelui nostru David, carea vine
in numele Domnului; Osanna în înălțimi.
- 11 Și a intrat Iisus în Ierusalem și în templu; și după ce a vădut
tôte, fiind ôra înaintită, a eșit la Bethania cu cei doi-spre-dece.
- 12 13 Și a doua zi eșind el din Bethania, a flămândit; și vedând
un smochin de departe arënd frunze, a venit. că döră va afla
ce-va într'insul; dar viind la el nu a aflat nimic decât numai
14 frunze; căci încă nu era timpul smochinelor. Și Iisus luând
cuvântul i-a đis: De acum înainte nimeni și nu mai mănânce
fruct din tine în etern. Si auđiau discipulii lui.
- 15 Și au venit la Ierusalem; și intrând Iisus în templu a in-
ceput a scôte pre cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a
resturnat mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce
16 vindeau porumbi; Si nu lăsa si pörte cine-va vas prin tem-
17 plu. Și i învêta, dîcënd: Aũ nu este scris: Casa mea se va
chiãma casă de rugăciune pentru tôte națiunile? voi inse ô ați
18 făcut pesceră de tâlhari. Și au auđit carturarii și archiereii,
și căutaũ cum si'l pierde; căci se temeau de dînsul, pentru că
19 tot poporul se mira de învățatura lui. Și făcëndu-se sêră a
eșit afară din oraș.
- 20 Și a doua zi trecënd a vădut smochinul uscat din rădicină.
- 21 Și aducëndu-și aminte Petru, i-a đis: Învêtătorule, veđi smo-
22 chinul, pre care l-ai blestemat, s'a uscat. Și respundënd Iisus,
23 li-a đis: Aveți credință în Dumnezeu. Căci, adevêr dîc voue,
că ori-cine va dîce muntelui acestuia: Rădică-te, și te aruncă
în mare; și nu se va îndoi în ânima sa, ci va crede că cele ce
24 va dîce vor fi: îi va fi ori-ce va dîce. Pentru acesta dîc voue:
că tôte câte cereți, rugându-vê, credeți că veți primi, și se va
25 face voue. Și când stați de vê rugați, ertați ori-ce aveți con-
tra cui-va; ca și Părintele vostru cel din ceriuri si' vi erte
26 greșelele vöstre. Înse dacă voi nu veți erta, nici Părintele
vöstru cel din ceriuri nu vi va erta greșelele vöstre.
- 27 Și au venit carăși la Ierusalem; și âmblând el în templu,
28 au venit la dînsul archiereii și carturarii și bătrânii; Și i-au
đis: Cu ce autoritate faci acestea? și cine i'i-a dat acestă au-
29 toritate, ca si faci acestea? Ear Iisus respundënd li-a đis:
întreba-voiũ și eũ pre voi un cuvênt, și si'mi respondeți; și
30 voiũ spune și eũ voue cu ce autoritate fac acestea. Botezul
31 lui Ioan, din ceriũ a fost, sêu de la ômeni? respondeți-mi. Și
ei vorbiãu între sine, dîcënd: de vom dîce: din ceriũ, va dîce:
32 Pentru ce nu ați cređut lui? Ear de vom dîce: de la ômeni,
se temeau de popor; căci toți socotiaũ pre Ioan, că în adevêr
33 a fost profet. Și respundënd au đis lui Iisus: Nu scim. Și
respundënd Iisus a đis lor: Nicî eũ nu voiũ spune voue cu ce
autoritate fac acestea.

CAP. XII.

Parabola lucrătorilor viei: piatra deconsiderată de ziditori; tributul Cesarului; cîrta Sadukeilor despre înviere; despre comandamentul cel mai mare; Christos fiu și domn al lui David; nădura care pune pucini bani în corbană.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Și a început a li vorbi în parabole: Un om a plantat vie,
și a îngrădit-o împrejur cu gard, și a sapat tesc într'însa,
și a zidit turn, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe. Și
la timp a trimis un servitor la lucrători, ca si a da la dinși din
fructul viei. Inse ei apucându-î, l'-au bătut, și l'-au retrimis
deșert. Earăși a trimis cătră dinși pre alt servitor; și pre acela,
aruncând cu pietre în el, l'-au rănit capul, și l'-au retrimis insultat.
Earăși a trimis pre altul; și pre acela l'-au omorît; și mulți alții,
pre unii bătându-î, și pre alții omorîndu-î. Deci avînd încă un
servitor, iubit al său, a trimis și pre acela mai pe urmă la ei, di-
cînd: Vor respecta pe moștenitorul: veniți și l' ucidem, și
între sîine: Acesta este moștenitorul: veniți și l' ucidem, și
moștenirea va fi a noastră. Și apucându-l, l'-au omorît, și
l'-au scos afară din vie. Deci ce va face stăpînul viei? veni-
rău, și va perde pre acei lucrători, și va da viaa altora. Aū
nu ați cetit această scriptură: Piatra, pre care au deconsiderat-o
ziditori, a devenit capul unghiului; Domnul a făcut acest lu-
cru, și este minunat în ochii noștri?
Căci aștepta ei l' prîndă: dar se temeau de onor: căci aū

Și căutați și 'l prindeți; dar se temeău de popor; căci au 12
cunoscut că a dis parabola in contra lor; și lăsându-'l s'au dus.

Apoi au trimis către dînsul pre unii din Farisei și din Ero- 13
diani, ca să-l prindă în cuvînt. Ear ei viind i-au dîs: Invê- 14
tătorule, scim că esci sincer și nu 'ți pesă de nimeni; căci
nu cauți în fața ômenilor, ci înveți calea lui Dumnezeu în a-
devér: Se cade a da tribut Cesarului, sêu nu? Si dăm, sêu si
nu dăm? Dar el sciind făcarnicia lor li-a dîs: Pentru ce m'e 15
ispitiți? aduceți-mi un dinar, ca să 'l vîd. Ear ei i-au adus. 16
Și li-a dîs: A cui este acêstă imagine și înscritpțiune? Ei i-au
dîs: Ale Cesarului. Și respundînd Iisus li-a dîs: Dați Cesa- 17
rului cele ce sînt ale Cesarului; și lui Dumnezeu cele ce
sînt ale lui Dumnezeu. Si s'au mirat de dînsul.

Și au venit la dinsul Sadukciî, cari dic că nu este înviere, 18
și l-au întrebat, dicend: Învețătorule, Moise ni-a scris; De 19
a muri fratele cui-va, și-i'v a rămâne femeea sa, și ni u va lă-
sa copii, și la fratele său pre femeea lui, și îi rădice semենță
fratelui său. Deci au fost septe frați; și cel d'întăiu a luat 20
femei, și murind nu a lăsat semենță. Și al doilea a luat-o, 21
și a murit; și nici acela nu a lăsat semենță; și al treilea ase-
menea. Și a luat-o tus-septe, și nu au lăsat semենță; mai 22
pe urmă de toți a murit și femeea. Deci la înviere, când vor 23

- invia, al căruia dintr'înșii va fi femeea? căci tus-septe au avut-o
 24 de femece. Și răspundând Iisus li-a ȝis: Vê rătăciți, pentru-că
 25 nu sciți scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. Căci când
 vor invia din morți, nici se vor insura, nici se vor mărita; ci
 26 vor fi ca ȱngerii în ceriuri. Dar despre morți, că se vor scu-
 la, au nu ați cetit în cartea lui Moise, cum 'i-a vorbit Dum-
 neȝeu în rug, ȝic nd: E  sunt Dumnezeuul lui Abraam,  i Dumne-
 27 ȝeu lui Isaac,  i Dumnezeuul lui Iacob. El nu este Dumnezeuul al
 morților, ci Dumnezeuul al viilor; dec  voi mult v  rătăciți.
 28  i apropiindu-se unul din C rtur ri, carele 'i auȝise discu-
 t nd, pricep nd că li-a respuns bine, 'l-a intreb : Care co-
 29 mandament este cel mai int i  din t te. Ear Iisus 'i-a res-
 puns: Cel mai int i  de t te comandamentele este: Auȝi
 30 Israele, Domnul, Dumnezeuul nostru, unul este Domn.  i
 si iubescă pre Domnul, Dumnezeuul tău din t t   nima ta,  i
 din tot sufletul tău,  i din tot cugetul t u,  i din t t  puterea
 31 ta; acesta este cel int i  comandament. Ear al doilea, ase-
 menea aceluia este acesta: Si iubescă pre apr pele t u ca in-
 su'ți pre tine. Alt mai mare comandament dec  acesta nu este.
 32  i 'i-a ȝis Cărturarul: Bine, inv t torule! adev rat ai ȝis; căci
 33 unul este Dumnezeu,  i nu este altul afară de ȝinsul; căci
 iubi din t t   nima,  i din tot cugetul,  i din tot sufletul,  i
 din t t  puterea;  i a iubi pre apr pele ca in-su-'și pre sine este
 34 mai mult dec t t te olocaustele  i sacrificiile. Ear Iisus v -
 ȝ nd că a respuns cu  ntelepȝiune, 'i-a ȝis: Nu esc  departe
 de imper tia lui Dumnezeu.  i nimeni nu mai indr znia si'l
 intreb  mai mult.
 35  i Iisus inv t nd în templu a luat cuv ntul ȝic nd: Cum
 36 ȝic Cărturarii, că Christos este fiu  al lui David? Căci inuș 
 David a ȝis prin Spiritul S nt: ȝis-a Domnul Domnului meu:
  eȝi d'a dr pta mea, p n  ce voi  pune pre inimici t i  ster-
 37 nut pic orelor tale. Dec  in-su-'și David il numesce Domn;
 de unde dar este el fiu  al lui?  i poporul il ascultă bucurosi.
 38  i li vorbia în invătătura sa: P ȝiti-ve de C rtur ri, cărora li
 39 place a imbla în vestimente lungi,  i iubesc salutări în pieșe,  i
 scaunele cele mai de sus în sinagogi,  i locurile cele mai int i 
 40 la ospete; Cari consumă casele v duvelor,  i cu pretext fac
 lungi rug ciuni; acestia vor primi mai mare condemnare.
 41  i  eȝ nd Iisus în fața corbanei, privia cum aruncă popo-
 42 rul ban  în corbană;  i mulți avuți aruncau multe.  i viind
 43 o v duv  seracă a aruncat doi fileri, ce fac cinci ban .  i ch -
 m nd pre discipulii se  li-a ȝis: Adev r ȝic voue, că acest  v duv 
 seracă a aruncat mai mult, dec t toți cei ce au aruncat în cor-
 44 ban . Căci toți din abundența lor au aruncat; dar acest  din
 lipsa sa a aruncat t te c te a avut, adică tot avutul se .

CAP. XIII.

*Predicarea dărmării templului și a Ierusalimului. Semnele înaintea
acestei întemplieri și a venirii a doua a lui Iisus Christos.
Îndemnare la priveghiare.*

Și eșind el din templu, i-a dis unul din discipulii săi: În-
veștorurile, vești ce felii de pietre și ce felii de zidiri! Și
răspundând Iisus i-a dis: Vești aceste zidiri mari? nu va remă-
né piatră pe piatră, care nu se va risipi.

Și ședând el pe Muntele Olivilor în fața templului, l-a în-
trebat deosebi Petru și Iacob și Ioan și Andrei: Spune noue,
când vor fi acestea? și prin care semn se va recunoște, că se
vor îndeplini acestea? Ear Iisus răspundându-li a început
a dice: Căutați si nu vă amăgescă cine-va. Căci mulți
vor veni în numele meu, dicând: Eu sunt *Christos*; și vor a-
măgi pre mulți. Ear când veți auzi de resboae și de vesti
de resboae, si nu vă spăimântați; căci trebuie si fie *acestea*; inse
ăncă nu *este* finitul. Căci se va scula națiune contra națiunei,
și regat contra regatului; și vor fi cutremuri pe alocurea, și
vor fi fomeți și turburări.

Acestea *sunt* începutul durerilor. Deci pădiți-vă; căci
vă vor trăda la tribunale; și veți fi bătuți în sinagogi; și veți
fi duși înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine, spre mărtu-
ria lor. Și mai întâiu trebuie si se predice evangelia între
tote națiunile. Ear când *vă* vor duce, și *vă* vor trăda, si nu
vă îngrijii mai înainte ce veți vorbi, nici si meditați; ci ori-
vi se va da într'acea oră, aceea si vorbiți; căci nu voi sunteți
cei ce vorbiți, ci Spiritul Sânt. Și va trăda frate pre frate
spre moarte, și părinte pre fiu; și se vor scula copii contra pă-
rinților, și i vor lăsa si i omóre. Și veți fi urii de toți pentru
numele meu; ear cel ce va răbda până în finit, acela se va
mântui.

Ear când veți vedé abominațiunea pustiurei, cea predișă de
profetul Daniel, stând unde nu se cade (cel ce cetesce si în-
telege), atunci cei ce sunt în Iudeea si fugé la munți; Și cel
ce este pe casă si nu se pogóre în casă, nici si între si ia ce-
va din casa sa; Și cel ce este în câmp si nu se întorcé ina-
poi si i ia vestmântul său. Ear vai de cele îngreunate, și de
cele ce vor alapta în zilele acelea. Și rugați-vă, ca si nu
fie fuga voastră érna. Căci va fi în zilele acelea strimtorare,
asemene căreia nu a fost de la începutul creațiunei până a-
cum, și nici va mai fi. Și de nu ar fi scurtat Dumnezeu di-
lele acelea, nu ar scăpa ori-ce corp; inse pentru aleșii lui
va scurta zilele acelea. Atunci de vi va dice cineva: Ecă aici
este Christos! său, ecă acolo! nu credeți. Căci se vor scula
Christoși mincinoși, și profeti mincinoși, și vor arăta semne și

- minuni, încât si amăgescă. de ar fi posibil, și pre cei aleși.
- 23 Ear voi pădiți-vă; écă mai 'nainte v'am spus tôte. cei aleși.
- 24 In dîile acelea, după strîmtoarea aceea, sôrele se va in-
- 25 tuneca, și luna nu'si va da lucorea sa; Și stelele cerului
- 26 vor căde. și puterile cele din ceriuri se vor clăti. Și atunci
- vor vedé pre Fiul omului viind pe nori cu mare putere și glo-
- 27 riă. Și atunci va trimite pre ângerii sci, și va aduna pre cei
- aleși ai sei de la cele patru vînturi, de la marginea pămîntului
- până la marginea ceriului.
- 28 Ear de la smochin vè învețați parabolă: Când mlădița lui
- 29 este môle, și înfrun-desce, sciți că este aprôpe vëra. Așa și
- voi, când veți vedé acestea făcându-se, si sciți că este aprôpe.
- 30 lângă uși. Ade-văr dîc voue, că nu va trece neamul acesta,
- 31 până când nu se vor întempla tôte acestea. Cerul și pămên-
- tul vor trece; inse cuvintele mele nu vor trece.
- 32 Ear de dîua aceea și de ôra aceea nimeni nu scie, nici ân-
- gerii cari sînt in ceriu, nici Fiul, ci numai Părintele.
- 33 Pădiți-vă, priveghiați și vè rugați; căci nu sciți când va fi
- 34 acel timp. Căci este ca și când un om, ducându-se departe,
- și lăsându-'și casa sa, dă putere servitorilor sei, și fie-căruia
- 35 lucrul seû, și ordônă portarului si privegheze. Deci prive-
- ghiați; căci nu sciți când va veni stăpânul casei, sêra seû la
- 36 miezul nopții, seû la cîntatul cocoșilor, seû deminătă. Ca nu,
- 37 viind fără de veste, si vè aște dormind. Ear cele ce dîc voue,
- dîc tuturor: Priveghiați.

CAP XIV.

*O femeie tórănă mir pe capul lui Iisus; el serbăză pascile; predîce trăda-
rea lui Iuda: înstîtuesce sânta cină; suferințele sale în Gethsemane;
el se duce înaintea archiereului. Petru se lepădă de dînsul.*

- 1 După doué dîle erau pascile și azimile; și archiereii și Cărtu-
- 2 rari căutaû cum si'l prîndé cu viclesug, și si' omóre. Dar
- dîceaû: Nu in serbătóre, ca si nu fie turburare in popor.
- 3 Și fiind el in Bethania in casa lui Simon leprosul, și se-
- 4 dînd el, a venit o femeie avênd un vas de alabastru cu mir de
- nard adevêrat, de mult preț, și făcênd spărtură in vas, l'-a turnat pe
- 4 capul lui. Și erau unii, cari s'aû indignat între sine, și dîceaû:
- 5 Pentru ce se făcu acéstă risipă de mir? Căci se putea vinde
- acesta drept mai mult de cît trei sute de lei, și si se dea se-
- 6 racilor. Și murmuraû contra ei. Ear Iisus a dîs: Lăsați-o;
- 7 pentru ce o superați? ea a făcut lucru bun cătră mine. Căci
- pre seraci pururea v-aveți cu voi, și când vreți, puteți a li face
- 8 bine; dar pre mine nu mă aveți pururea. Acésta a făcut ce
- a putut; a venit mai 'nainte de a uns corpul meu, spre îngro-
- 9 pare. Ade-văr dîc voue: Ori-unde se va predica acéstă evan-

gelii în totă lumea se va spune și *ceea* ce a făcut ea, spre
memoria ei.

Și Iuda Iscariot, unul din cei doi-spre-dece, a mers la ar- 10
chiere, ca să-l trădeze lor. Ear ei auând *acesta* s'au bucurat, 11
și i-au promis și-i dea bani. Și el cânta cum l-ar trăda mai
la bun timp.

Ear în ziua cea d'întăiu a azimilor, când sacrificău pascile, 12
au dis către dînsul discipulii sei: Unde voiesci să mergem și
gătim ca să mănânc pascile? Și a trimis doi din discipulii 13.
sei, și li-a dis: Mergeți în oraș, și ve va întîmpina un om, pur-
tând o caua cu apă; urmați-l. Și ori-unde va intra, țineți 14
stăpînului casei: Învățătorul ține: Unde este locul, în care să
mănînc pascile cu discipulii mei? Și el vi va arăta un foisor 15
mare, așternut și gătit; acolo gătiți pentru noi. Și eșind 16
discipulii lui, au venit în oraș, și au aflat precum li dîsesse;
și au gătit pascile.

Și făcându-se seară, a venit cu cei doi-spre-dece. Și se- 17 18
dînd ei și mănîcînd, a dis Iisus: Adevăr ține voue: Unul din voi,
ce mănîncă cu mine, mă va trăda. Ear ei au început a se în- 19
trista, și a-i ține unul câte unul: Nu cumva *sînt* eu? și altul:
Nu cumva *sînt* eu? Ear el răspundînd li-a dis: *Este* unul 20
din doi-spre-dece, care întînge cu mine în blid. Fiul omului 21
în adevăr merge, precum este scris despre dînsul; dar vai de o-
mul acela prin care Fiul omului se trădă! mai bine ar fi fost
acelu om, de nu s'ar fi născut.

Și mănîcînd ei, a luat Iisus pâine, și bine-cuvențînd-o a frînt, 22
și li-a dat, și a dis: Luați, măncați; acesta este corpul meu.
Și luînd potirul, și mulțumind, li-a dat; și au bîut toți dintr'însul. 23
Și li-a dis: Acesta este sîngele meu al noului testament, care 24
se vîrșă pentru mulți. Adevăr ține voue: De acum nu voi 25
mai bé din fructul viței, până în ziua aceea, când îl voi bé
noii în împărăția lui Dumnezeu.

Și cîntînd psalmii au eșit în Muntele Olivilor. Și li-a dis 26 27
Iisus: Toți ve veți scandaliza despre mine în această noapte; căci
este scris: Lovi-voiu păstorul, și se vor risipi oile. Dar după ce 28
voi iuvia, voi merge mai 'nainte de voi în Galileea. Ear 29
Petru i-a dis: Deși toți se vor scandaliza, ear eu nu *mă voi*
scandaliza. Și i-a dis Iisus: Adevăr ține ție, că astă-ți, în noaptea 30
această, mai 'nainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei le-
păda de mine de trei ori. Ear el cu mult mai virtos asigura: 31
De va trebui să mor cu tine, nu me voi lepăda de tine. Ase-
menea asigură și toți.

Și au venit în locul, care se numește Gethsemane; și el a 32
dis discipulilor sei: Ședeți aici, până mă voi ruga. Și a luat 33
cu sine pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și a început a se

- 34 ulmi și a se amări. Și li-a dis: Întristat până la moarte este
 35 sufletul meu; rămâneți aici și priveghiați. Și mergând puțin
 36 mai înainte a căzut la pământ și se ruga, ca, de este posibil,
 37 să treacă de la dinsul acea oră. Și dicea: Abba, Părinte! toate
 38 îți sînt posibile; treci de la mine acest potir; înse nu după cum vo-
 39 iesc eu, ci după cum voiești tu. Și a venit și i-a găsit dormind;
 40 și a dis lui Petru: Simone! dormi? nu putești și priveghezi o oră?
 41 Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Spiritul este
 42 veghiător, dar trupul neputincios. Și earăși mergend s'a ru-
 43 gat, dîcînd aceleași cuvinte. Și întorcîndu-se i-a aflat earăși
 44 dormind (căci ochii lor erau îngreuiați), și nu sciașe ce să i res-
 45 pundă. Și a venit a treia oră, și li-a dis: Dormiți de acum,
 46 și vă repausați; destul este, a venit ora; eca se trădă Fiul o-
 47 ce m'a trădat s'a apropiat. Sculați-vă și mergem; eca cel
 48 care s'îndată, încă vorbind el, a venit Iuda, unul din cei doi-
 49 spre-dece, și cu el glotă multă, cu sabii și cu fustă, de la ar-
 50 chierei și cărturari și bătrâni. Și cel ce l'a trădat li dedu-
 51 se semn, dîcînd: Pre care îl voiți săruta, acela este; prindeți-l.
 52 Și i-a dis: Învătătorule! Învătătorule! și l'a sărutat. Ear el
 53 și-au pus mâinile pe el, și l-au prins.
 54 Ear unul din cei ce sta lângă el, scoțînd sabia, a lovit pre
 55 servitorul archiereului, și i-a tăiat urechia lui. Și răspundînd
 56 Iisus li-a dis: Ca la un talhar ați eșit cu sabii și cu fustă, și
 57 mă prindeți? În toate zilele am fost la voi în templu, învî-
 58 tînd, și nu m'ați prins; înse trebuie să se împlinescă scripturile.
 59 Și lăsându-l toți, au fugit. Ear ore-care tîner urma lui, im-
 60 lăsînd giulgiul a fugit de la ei gol.
 61 Și au dus pre Iisus la archiereu, și s'au adunat la dinsul
 62 toți archiereii și bătrânii și cărturarii. Ear Petru i urma de
 63 departe, până în intru în curtea archiereului; și ședea între
 64 ună cu servitorii și se încălzea la foc. Ear archiereii și totă
 65 adunarea căutau mărturie contra lui Iisus să l'omore, dar nu
 66 aflău. Căci mulți mărturisiau mărturie mincinosă contra lui,
 67 ear mărturiile lor nu erau asemenea. Și unii sculându-se, au
 68 mărturisit mărturie mincinosă contra lui, dîcînd: Noi l'am au-
 69 dît dîcînd: Eu voi strica acest templu făcut de mîni, și în
 70 trei zile voi zidi altul nefăcut de mîni. Și nici așa nu era
 71 mărturia lor asemenea. Și sculându-se archiereul în meșloc
 72 a întreat pre Iisus, dîcînd: Nimic nu răspunzi? ce mărturi-
 73 sesc acestia contra ta? Ear el tăcea, și nimic nu răspundea.
 74 Earăși l'a întreat archiereul, și i-a dis: Aă tu ești Christo-
 75 sul, Fiul celui bine-cuvîntat? Ear Iisus a dîs: Eu sînt; și

vei vedé pre Fiul omului ședénd d'a drépta puterei, și viind
pe norii cerului. Ear archiereul rupédu-și vestmintele sale 63
a ăis: Ce ni măi trebuesc mărturii? Ași aúdit blasfemia; ce vi
se pare? Ear ei toți 'l-au condamnat ca vinovat morții. Și 64
aú început unil a'l scuipi, și a'l acoperi ăața lui, și a'l pumni,
și a'l ăice: Profeșesci-ni. Și servii il pălmuiău. 65
Și fiind Petru jos in curte, a venit nna din servitórele ar- 66
chiereului. Și vėdénd pre Petru încăldindu-se, și cãntând la 67
el a ăis: Și tu erai cu Iisus Nazarianul. Ear el a negat, ăi- 68
când: Nu știu nici înțeleg ce vorbesci. Și a eșit afară in pro-
patul; și a cãntat cocoșul. Ear servitóra earăși vėdéndu-'la in- 69
ceput a ăice celor ce sta acolo: Acesta este dintr'inșii. Ear
ceput a ăice celor ce sta acolo: Acesta este dintr'inșii. Ear 70
el earăși a negat. Și preste pucin earăși cei ce sta acolo 70
aú ăis lui Petru: Adeverat tu ești dintr'inșii; căci ești Gali-
lian, și graiul tēu séménă. Ear el a început a se blestema 71
și a se jura, ăicénd: Nu cunosc pre acest om, de care vorbiți.
Și a doua óră a cãntat cocoșul. Și 'și-a adus aminte Petru 72
și a doua óră a cãntat cocoșul. Și 'și-a adus aminte Petru 72
de cuvéntul care 'i-a ăis Iisus: Măi 'nainte de a cãnta cocoșul
de două óri, te vei lepăda de mine de trei óri. Și gândin-
du-se la acésta, a început a plãnge.

CAP. XV.

*Iisus înaintea lui Pilat. Barabba eliberat. Condamnarea lui Iisus
Christos. Mórtea și inmorméntarea sa.*

Și îndată deminéța ținénd consiliu archiereii cu bătrânii și 1
cu cărturarii și cu tot sinedriul, și legând pre Iisus, 'l-aú dus,
și 'l-aú trădat lui Pilat. Și 'l-a întrebat Pilat: Tu ești rege- 2
le Iudeilor? El respundénd 'i-a ăis: Tu ăici. Și'l acusaú ar- 3
chiereii de multe. Ear Pilat earăși 'l-a întrebat, ăicénd: Ni- 4
mic nu respunđi? Veđi cãte mărturisesc contra ta. Ear Iisus 5
nu a respuns nimic; încât se mira Pilat.
Ear la serbătórea li elibera cãte un arestant, pre care ei il ce- 6
reau. Și era unul ce se numia Barabba, prins cu socii seí, și 7
care într'o rescólă făcuse un onor. Și strigând mulțimea, a 8
început a cere *s'í facé*, precum li făcea pururea. Ear Pilat 9
li-a respuns, ăicénd: Voiți ca si vi eliberez pre regele Iudei-
lor? Căci scia că 'l-aú trădat archiereii pentru invidiă. Ear 10 11
archiereii aú înduplecat pre popor, că măi bine si li elibereze
pre Barabba. Pilat respundénd earăși li-a ăis: Dar ce voiți 12
ca si fac *acesta* pre care'l ăiceți rege al Iudeilor? Ear ei 13
earăși aú strigat: Crucifiă-'l. Ear Pilat li-a ăis: Dar ce rēu a 14
făcut? Ear ei măi mult strigau: Crucifiă-'l. Deci Pilat vrénd 15
si satisfăc glóta, li-a eliberat pre Barabba; și băténd pre Iisus
'l-a-trădat si se crucife.

Ear ostași 'l-aú adus in întru curții, ce se ăice pretoriu; 16

- 17 și au adunat totă cohorta. Și l-au îmbrăcat în purpură, și im-
 18 pletind cunună de spini l-au pus pe cap. Și au început a-l
 19 saluta: Bucură-te, Rege al Iudeilor; Și l'loviau preste cap
 cu trestie, și l' sculptau, și plecându-și genunchiele i se închinau.
 20 Și după ce l-au batjocorit, l-au disbrăcat de purpură, și l-au
 îmbrăcat în vestimintele sale, și l-au dus ca și se crucifică.
 21 Și au silit pre ôre-care, Simon, Cirinean, părintele lui Ale-
 sandru și a lui Ruf, care viind din țerină trecea pe acolo, ca
 22 să ducă crucea lui. Și l-au adus la locul Golgotha, ce în-
 23 semnează: Locul căpăținei. Și l-au dat să bea vin amestecat
 24 cu smirnă; dar el nu a luat. Și crucifiându-l, au împărțit
 25 vestimintele lui, aruncând sorți pe dinsele cine ce să iee. Și
 26 era a treia oră, și l-au crucificat. Și era inscripțiunea acusați-
 27 uneii lui scrisă d'asupra: REGELE IUDEILOR. Și împreună
 cu dînsul au crucificat doi hoți; unul d'a dreapta, și altul d'a
 28 stînga lui. Și s'a împlinit scriptura, care dice: Și s'a soco-
 29 tit cu cei fără-de-lege. Și cei ce treceau îl batjocoriau, clă-
 tînd cu capetele lor, și dîcînd: Uă! tu cel ce strici templul și l'
 30 zidesci în trei zile, Mântuesce-te însu-ți, și te pogori de pe
 31 cruce! Asemenea și archiereii cu cărturarii bătîndu-și joc,
 diceau unul către altul: Pre altii a mîntuit; ear pre sine nu
 32 pôte să se mîntuască. Christos regele lui Israel pogore-se acum
 de pe cruce, ca să vedem și să credem. Și cei ce erau cruci-
 fiați cu el îl insultau.
 33 Ear în a șesea oră s'a făcut întunec preste tot pămîntul, pî-
 34 nă la a noua oră. Ear în ora a noua a strigat Iisus cu voce
 tare, dîcînd: Eloi, Eloi, lama sabachtani? ce însemnează: Dum-
 35 neșul meu, Dumneșul meu, pentru ce m'ai lasat? Ear unii
 din cei ce sta acolo, auzînd, diceau: Eca el chiamă pre Ilie.
 36 Și alergînd unul, și împlînd un burete cu oțet, și puindu-l
 într-o trestie, îi da de bînt, dîcînd: Lăsați să vedem aș va veni
 Elie să-l pogore.
 37 38 Ear Iisus strigînd cu voce tare a expirat. Și perdeaua tem-
 39 plului s'a rupt în două de sus pînă jos. Și vîdînd suteașul
 cel ce sta în fața lui, că așa strigînd a expirat, a dîs: Adeve-
 40 rat, omul acesta fiu al lui Dumneșu a fost. Și erau acolo și
 femei, privind de departe; între cari era Maria Magdalena, și
 Maria mama lui Iacob celui mic, și a lui Iose, și Salome;
 41 (Cari și cînd era el în Galilcea, îi urmau și îi serviau); și al-
 tele multe cari se suiseră cu el în Ierusalem.
 42 Și făcîndu-se deja sêră, fiind-că era vineri, care este ziua
 43 precedentă sâmbetei; A venit Iosef din Arimathia, consi-
 liar însemnat, care și el accepta îperăția lui Dumneșu, și în-
 44 drăznind a intrat la Pilat, și a cerut corpul lui Iisus. Ear
 Pilat s'a mirat, de a murit deja; și chiamînd pre suteaș, l-a

întrebat de a murit de mult. Și înțelegând de la sutașul, a 45
dăruit lui Iosef corpul. Și cumpărând giulgiu, și pogoriindu-l, 46
l-a înfășurat cu giulgiu, și l-a pus în mormânt, care era să-
pat în piatră; și a prăvălit o piatră pe ușa mormântului. Ear 47
Maria Magdalena și Maria a lui Iosef priviau unde îl pun.

CAP. XVI.

*Învierea lui Iisus. El se arată lui mulți discipuli. Înălțarea
lui Iisus.*

Și trecând sâmbătă, Maria Magdalena, și Maria lui Iacob, 1
și Salome au cumpărat miresme, ca să meargă să-l ungă. Și 2
fărte de demineța în întâia zi a săptămânei au venit la mor-
mânt, răsărind sorele. Și dicea una către alta: Cine ni va 3
prăvăli piatra de pe ușa mormântului? Și căutând au văzut 4
piatra prăvălită; căci era fărte mare. Și intrând în mormânt 5
au văzut pre un ténér ședând d'a dréptu, îmbrăcat în vestmint
alb; și s'au spăimântat. Ear el li-a đis: Nu vè spăimântați; 6
căutați pre Iisus Nazarianul cel cruciñat; s'a sculat; nu este
aici; eea locul unde l-au pus. Ci mergeți de spuneți discipu- 7
lilor lui și lui Petru, că va merge mai 'nainte de voi în Gali-
leea; acolo îl veți vedé, precum el v'a đis. Și eșind curénd 8
au fugit de la mormânt; căci erau cuprinse de cutremur și de
spaimă; și nimenul nimic nu au spus; căci se temeau.

Ear după ce a înviat Iisus demineța în întâia zi a septă- 9
mănei, s'a arătat mai întâiu Mariei Magdalenei, din care sco-
sesese șapte demoni. Aceea mergénd a vestit celor ce fusese 10
cu el, cari se tânguiau și plângeau. Și aceia, auđind că este 11
viu și a fost văduț de dinsa, nu i-au creduț.

După aceea s'a arătat într'alt chip la doi dintr'înșii pe cale, 12
când mergeau la țerină. Și aceia mergénd a spus celor-l-alți; 13
și nici pre aceia nu au creduț.

După aceea s'a arătat celor un-spre-dece, când ședeau la 14
mésă; și i-a muștrat pentru necredința lor și învîrtoșarea ânimei
lor, fiind că nu au creduț celor ce l-au văduț după ce a înviat.

Și li-a đis: Mergeți în totă lumea, și predicați evangelia la 15
totă creatura. Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; 16
ear cel ce nu va crede se va condamna. Și celor ce vor cre- 17
de vor urma aceste semne: În numele meu vor scóte demoni;
în limbî noue vor vorbi; Șerpi vor lua; și de vor bé ce-va 18
de mórte, nu'i va vătămă; își vor pune mânil preste bolnavi,
și li va fi bine.

Deci Domnul, după ce a vorbit cu dinșii, s'a înălțat la ce- 19
rii, și a ședut d'a dréptu lui Dumneđu. Ear ei eșind, au 20
predicat pretutindenea, Domnul împreună lucrând, și adeverind
cuvéntul prin semnele ce urmau. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE
LUCA.

CAP. I.

Un ânger anunță Zachariei născerea lui Ioan Botezătorul, și Mariei pre cea a lui Iisus. Cântarea Mariei; născerea lui Ioan; cântarea Zachariei.

- 1 Fiind-că mulți au întreprins a compune istoria lucrurilor pe-
2 trecute între noi, Precum ni-au trădat-o cei ce au fost
3 de la început marturi oculari, și miniștri ai Cuvântului; Mi-am
4 propus și eu, urmărind cu de-amenuntul toate de la înce-
5 put, a îți scrie în urmăre, pre-escelente Theofil, Ca si fii con-
6 vins despre cele ce te-ai învățat.
- 7 Fost-a în zilele lui Erod, regele Iudeei, un preut a nume
8 Zacharia, din clasa lui Abia; și femeea lui din fiele lui Aron,
9 și numele ei era Elisabeta. Și erau amândoi dreptți înaintea
10 lui Dumnezeu, ămlând în toate comandamentele și aședemin-
11 tele Domnului fără prihană. Dar nu aveau copil; căci Elisa-
12 beta era stérpă, și amândoi înaintiți în etate.
- 13 Și pre când preuția înaintea lui Dumnezeu în șirul clasei
14 sale, Și după datina servirei preuției, I-a cădut sortul și tă-
15 măzeze, intrând în templul Domnului, Și pre când totă mulțimea
16 poporului era afară, rugându-se în timpul tămărierii, I s'a ară-
17 tat ângerul Domnului, stând d'a drépta altarului tămărierii. Și
18 vădându-l Zacharia s'a turburat, și frică a cădut preste din-
19 sul. Ear ângerul a ăis cătră dînsul: Nu te teme, Zacharia!
20 căci s'a auzit rugăciunea ta, și femeea ta Elisabeta îți va nas-
21 ce un fiu, și vei chîama numele lui Ioan. Și vei ave bucu-
22 rie și veselie; și mulți se vor bucura de născerea lui. Căci
23 va fi mare înaintea lui Dumnezeu, și nu va bé nici vin nici
24 bătură îmbătătoré; și se va împle de Spirit Sânt încă din mi-
25 tra mamei sale. Și pre mulți din fiii lui Israel va întorče la
26 Domnul, Dumnezeu lor. Și el va merge înaintea lui în Spi-
27 ritul și în puterea lui Ilie, și întorče âmelele părinților spre
28 copii, și pre cei neascultători spre înțelepciunea dreptilor; și
29 gătéscă popor pregătit Domnului. Și a ăis Zacharia cătră
30 ânger: În ce voiú cunósce acésta? căci eu sînt bătrân și fe-

mea mea înaintită în etate. Și răspundând îngerul *îi* a *dis*: 19
Eu sunt Gabriel, cel ce stau înaintea lui Dumnezeu, și *sunt*
 trimis a vorbi către tine, și a anunța ție acesta. Și *eca* vei fi 20
 mut, neputând vorbi, până în ziua aceea în care vor fi acces-
 tea; pentru-că nu ai creșut cuvintelor mele, căl se vor împlini
 în timpul lor.

Și accepta poporul pre Zacharia, și se mira că întârșia în 21
 templu. Și eșind el, nu putea si li vorbescă; și au cunoscut 22
 ei, că a vedit vedenie în templu; și li făcea semn, și a re-
 mas mut.

Și când s'au împlinit șilele serviciului lui, s'a dus la casa 23
 sa. Ear după acele șile a conceput Elisabeta, femea lui, și 24
 s'a ascuns cinci luni, dicend: Așa 'mi-a făcut Domnul în ăi- 25
 lele în carî a căutat si rădice oprobiul meu dintre ômenî.

Ear în a șeslea lună a fost trimis îngerul Gabriel de la 26
 Dumnezeu în orașul Galileei, al căruia nume era Nazaret. La 27
 o fecioră logodită cu bărbat, al căruia nume era Iosef, din ca-
 sa lui David; și numele feciorei era Mariam. Și intrând ân- 28
 gerul la dinsa, a *dis*: Bucură-tel cea înhăruită; Domnul *este*
 cu tine; bine-cuvântată *esci* tu între femei. Ear ea veditu-*l* 29
 s'a turburat de cuvântul lui, și cugeta *în sine*, ce felu de saluta-
 re si fie acesta. Și *îi*-a *dis* îngerul: Nu te teme, Mariam; căci 30
 ai aflat har la Dumnezeu; Și *eca* vei concepe, și vei nasce 31
 fiu, și vei chiâma numele lui Iisus. Acesta va fi mare, și Fiu 32
 al celui Pre-înalț se va chiâma, și *îi* va da Domnul Dumnezeu
 tronul lui David, părintelui lui; Și va domni preste casa lui 33
 Iacob în etern, și imperăția lui nu va avé finit. Atunci a *dis* 34
 Mariam către ânger: Cum va fi acesta, de vreme ce nu cunosc
 bărbat? Și răspundând îngerul *îi*-a *dis*: Spiritul Sânt se va 35
 pogori preste tine, și puterea celui Pre-înalț te va umbri; pen-
 tru acesta și Sântul, ce se va nasce din tine, se va chiâma Fiu 36
 al lui Dumnezeu. Și *eca* Elisabeta, rudenia ta, și aceea a 36
 conceput fiu la bătrânețele ei; și acesta ce se chiâmase stér-
 pă este în a șeslea lună. Căci la Dumnezeu nimic nu este 37
 imposibil. Și a *dis* Mariam: Eca servă Domnului, fie mie du- 38
 pre cuvântul tău. Și s'a dus îngerul de la dinsa.

Și sculându-se Mariam în acele șile, a mers degrab la munte, 39
 în un oraș numit Iuda; Și a intrat în casa Zachariei, și a salu- 40
 tat pre Elisabeta. Și când a audit Elisabeta salutarea Mariei, 41
 a săltat pruncul în mitra ei; și Elisabeta s'a împlut de Spirit
 Sânt; Și a strigat cu voce tare, și a *dis*: Bine-cuvântată *esci* 42
 tu între femei, și bine-cuvântat *este* fructul mitrei tale. Și de 43
 unde imi *este* acesta, ca si vie mama Domnului meu la mine?
 Căci eca, cum s'a audit vocea salutării tale în urechile mele, 44
 a săltat pruncul în mitra mea de bucurie. Și fericită *este* ceea 45

- ce a crezut, că va fi împlinirea celor făcute ei de la Domnul
- 46 Și a zis Mariam:
Măresce sufletul meu pre Domnul,
- 47 Și s'a bucurat spiritul meu de Dumnezeu mântuitorul meu;
- 48 Că a căutat spre starea cea umilă a servei sale;
Căci éca de acum mă vor fericii toate generațiunile;
- 49 Că 'mi-a făcut lucrări mari cel puternic,
Și sânt *este* numele lui;
- 50 Și mila lui din generațiune în generațiune spre cei ce se tem de el;
- 51 Facut-a tăria cu brațul său;
Răsipit-a pre cei mândri în cugetul ânimei lor;
- 52 Pogorît-a pre cei puternici de pe scaune,
Și a înălțat pre cei umiliți;
- 53 Pre cei flămânzi 'i-a împlut de bunătați,
Și pre cei avuți 'i-a dinis deserți;
- 54 Ajutat-a pre Israel, servul său,
Amintindu-'și de îndurarea sa;
- 55 Precum a promis părinților noștri,
Lui Abraam și seminției lui, în etern.
- 56 Și a ramas Mariam cu dînsa ca la trei luni, și s'a întors la casa sa.
- 57 Ear Elisabetei i s'a împlinit timpul și nascé, și a născut fîu.
- 58 Și auzit vecinii și rudenile ei, că a mărit Domnul mila sa cu dînsa; și se bucurău împreună cu ea.
- 59 Și în ziua a opta auz venit și circumcizé pruncul; și îi puneău
- 60 numele, duple numele părintelui său, Zacharia. Dar luând cu-
- 61 vîntul mama lui a zis: Nu așa; ci se va chîama Ioan. Și auz
- 62 zis cătră dînsa: Nimeni nu este în rudenia ta, care se chîamă
- 63 cu acest nume. Și auz făcut semn părintelui său ce nume s'î
- 64 dea. Și cerénd el o tablă a scris, zicénd: Ioan este numele
- 65 lui. Și s'a mirat toți. Și i s'a deschis gura lui îndată, și i s'a
- 66 *dislegat* limba lui, și vorbia, lăudănd pre Dumnezeu. Și a cu-
- 67 prins frică pre toți vecinii lor, și s'a răspândit toate aceste cu-
- 68 vînte în tot pămîntul iudeei de pe lângă munte. Și toți
- 69 cei ce auzău cugetău în ânima lor, zicénd: Ce va deveni
- 70 acest prunc! Și mâna Domnului era cu dînsul.
- 71 Și Zacharia, părintele lui s'a împlut de Spirit Sânt și a pro-
- 72 feșit, zicénd:
- 73 Bine-cuvéntat *ie* Domnul, Dumnezeu lui Israel,
- 74 Că a cercetat și a rescumpărat poporul său;
- 75 Și n'î-a rădicat corn de mântuire,
- 76 În casa lui David, servul său;
- 77 Precum a vorbit prin gura sînșilor profeți ai săi,
- 78 Celor din vechime;
- 79 Mântuire de inimiștri noștri,

Și din mâna tuturor celor ce ne urisc; 72
 Și facă îndurare cu părinții noștri,
 Și să-și aducă aminte de așădementul său cel sânt;
 De jurământul ce a făcut lui Abraam, părintele nostru; 73
 Că ni va da, scâlpându-ne 74
 Din mâna inamicilor noștri,
 Și't servim fără frică,
 În săntenie și în dreptate înaintea lui, 75
 În toate țiile vieții noastre. 76
 Și tu, pruncule!
 Profet celui Pre-înalt te vei chiâma,
 Căci vei merge înaintea feței Domnului, și gătesci calea lui. 77
 Că ai dai cunoștința mântuirii poporului său,
 Ca și dai ertarea pecatelor lor; 78
 Prin îndurarea din animă a Dumneșului nostru;
 Prin care ne-a cercetat resăritul cel din înălțimi;
 Și lumineze celor ce ședeau în întunec și în umbra mórții, 79
 Și îndrepteze picioarele noastre în calea păcii.
 Ear pruncul creștea, și se întăria în spirit; și a fost în pus- 80
 tie până în ziua arătării lui către Israel.

CAP. II.

Nascerea lui Iisus. Ducerea lui în templu. Cântarea lui Simeon.
Iisus în etate de doi-spre-zece ani stă în templu cu învățați.

În țiile acelea a eșit edict de la Cesarul August, și se în- 1
 scrie totă lumea. (Acastă inscriere s'a făcut mai întâiu, când 2
 Cireneu era guvernătorul Siriei.) Și mergeau toți și se în- 3
 scrie, fie-care în orașul său. Și s'a suit și Iosef din Galileea, 4
 din orașul Nazaret, la Iudeea, în orașul lui David, care se
 chiamă Bethlehem; (fiind-că el era din casa și din semênția
 lui David;) Si se înscrie cu Mariam, promisa lui femeie, fiind 5
 îngreunată.
 Și când erau ei acolo, s'a-implinit țiile ca și nascé ea. 6
 Și a nascut pre fiul său cel întâiu-născut, și'l-a înfășat, și'l-a 7
 culcat în esle, pentru-că ei nu aveau loc în ospetăria.
 Și erau păstori în acea lature, petrecând pe câmp, și pă- 8
 dind nóptea împrejurul turmei lor. Și éca, ângerul Domnului 9
 a stătat înaintea lor, și gloria Domnului a strălucit împrejurul
 lor; și s'a-înfricoșat cu frică mare. Și li-a đis ângerul: Nu 10
 vă temeți; căci éca vi anunț bucurie mare, care va fi la tot
 poporul. Căci astă-đi vi s'a nascut mântuitor, care este Chris- 11
 tos Domnul, în orașul lui David. Și acésta vi va fi semn: Veți 12
 afla un prunc înfășat, culcat în esle. Și îndată împreună cu 13
 ângerul mulțime de óste cerescă lăuda pre Dumneșeu, și đicea:
 Gloriă lui Dumneșeu în înălțimi, și pace pe pământ, și bună 14

- 15 voință între oameni. Și când s'au dus ângerii de la dinșii la ceri, au ȋis păstorii unii cǎtrǎ alȋii: Si mergem dar pânǎ la Bethlehem, și si vedem ceea ce s'a întemplat, despre care Dom-
 16 nul ni-a făcut cunoscut. Și au venit degrab, și au aflat pre
 17 Mariam și pre Iosef, și pruncul in esle. Și vedându-l au făcut
 18 cunoscut cuvântul ce li se vorbise despre acest prunc. Și toți
 19 cei ce au auzit, s'au mirat de cele ce li s'a ȋis de păstori. Ear
 20 Mariam pădia tôte acelea cuvinte, meditându-le in ânima sa.
 21 Și s'au întors păstori, glorificând și lăudând pre Dumneȋu
 pentru tôte cele ce au auzit și au vȋȋut, precum li s'a vorbit.
 22 Și implinindu-se opt ȋile pentru circumciderea pruncului,
 s'a chiămat numele lui IISUS, care s'a numit de ânger mai
 înainte de a se concepe in mitră.
 23 Și implinindu-se ȋilele curățirei lor duple legea lui Moise,
 24 l-au adus la Ierusalem, spre a l' presenta Domnului. (Precum
 este scris in legea Domnului: Tôtǎ partea bărbătescǎ ce dis-
 25 chide mitră, se va chiăma sânt Domnului); Și si ofere sacrifi-
 ciu, duple ceea ce s'a ȋis in legea Domnului, o pǎreche de
 26 turtulele, seũ doi pui de porumb. Și ȋca, era un om in Ieru-
 salem, a nume Simeon; și acel om era drept și temȋtor de
 Dumneȋu, asceptând mângâierea lui Israel; și Spiritul Sânt
 27 era preste dînsul. Și el era însciințat de la Spiritul Sânt, că
 nu va vedȋ mȋrtea, pânǎ ce va vedȋ pre Christosul Domnului.
 28 Și a venit in Spirit la templu; și când pǎrinȋii au adus in lă-
 untru pre pruncul Iisus, si facȋ pentru el duple datina legii,
 29 Atunc l-a luat in braȋile sale, și a bine-cuvântat pre Dumne-
 deũ, și a ȋis:
 29 Stăpâne, acum dimiȋi pre servul tȋu
 In pace, duple cuvântul tȋu;
 30 Căci ochii mei vȋȋurǎ mântuirea ta,
 31 Care ai gătȋt inaintea feȋei tuturor popȋrelor;
 32 Lumină pentru descoperire naȋiunilor,
 Și gloriǎ poporului tȋu Israel.
 33 Și Iosef și mama lui se miraũ de cele ce se ȋiceau despre
 34 dînsul. Și l-a bine-cuvântat Simeon, și a ȋis cǎtrǎ Mariam
 mama lui: Țca, acesta este pus spre căderea și scularea mul-
 35 tora in Israel, și spre semn contra căruia se va vorbi; (Ța,
 prin însuși sufletul tȋu va trece sabie), ca si descopere cuȋetǎrile
 din multe ânimi.
 36 Și era Anna, profetǎ, fiia lui Fanuel, din semȋnȋia lui Asser;
 acȋstǎ trăise cu bărbat șapte ani de la feciȋria sa, și era acum
 37 înaintitǎ in etate, Și vȋȋuvǎ ca la opt-deȋi și patru de ani,
 care nu se depǎrta de la templu, ci servia lui Dumneȋu cu
 38 posturi și cu rugǎciuni ȋiua și nȋpȋtea. Și aceea viind intrǎ-
 cea ȋrǎ lăuda pre Domnul, și vorbea despre dînsul tuturor ce-
 lor ce asceptau mântuirea in Ierusalem.

Și după ce au finit toate după legea Domnului, s'au întors 39
 în Galileea, în orașul lor Nazaret. Ear pruncul creștea, și se 40
 întăria în spirit, implându-se de înțelepciune; și harul lui Dum-
 nedeu era preste dînsul.

Și se duceau părinții sei în fie-care an la Ierusalem la ser- 41
 batorea pascilor. Și când el a fost de doi-spre-dece ani, su- 42
 indu-se ei la Ierusalem după datina serbătorei, și fiind 43
 lele, când s'au întors ei, a ramas pruncul Iisus în Ierusalem;
 inse nu au știut Iosef și mama lui. Și socotind că este el cu 44
 cei-l-alți asociați, au venit cale de o zi, și l-au căutat între
 rudenii și cunoscuții lor. Și neaflându-l s'au întors la Ieru- 45
 salem, căutându-l.

Și după trei zile l-au aflat în templu, ședînd în meșilo- 46
 cul învățaților, ascultându-l și întrebându-l. Și se mirați toți 47
 cei ce-l auăiau de priceperea și de răspunsurile lui. Și vedînd 48
 du-l s'au uimit; și a zis către el mama lui: Fiule, de ce ni-ai
 făcut așa? eca, părintele tău și eu, îngrijii fiind, te căutam.
 Și a zis către dinșii: Pentru ce mă căutați? au nu ați știut, 49
 că mi se cade să fiu în cele ce sînt ale părintelui meu? Dar 50
 ei nu au înțeles graiul, care li-a vorbit. Și s'a pogorit cu din- 51
 șii, și a venit la Nazaret, și se supunea lor; și mama lui pădăia
 toate aceste cuvinte în înima sa.

Și Iisus creștea în înțelepciune, și în etate, și în favoare 'na- 52
 întea lui Dumnezeu și a oamenilor.

CAP. III.

*Predicarea lui Ioan Botezătorul. Botezul lui Iisus Christos
 și generațiunea sa.*

Ear în anul al cincî-spre-decelea al împărăției Cesarului Ti- 1
 berie, Pontiu Pilat fiind guvernătorul Iudeei, și Erod fiind
 tetrarch în Galileea, și Filip, fratele lui, tetrarch în Itureea și
 în latimea Trachonie; și Lisanie, tetrarch în Abilena; În di- 2
 lele archiereilor Anna și Caiafa a fost cuvîntul lui Dumnezeu
 către Ioan, fiul Zacheiei, în pustie.

Și el a venit în toate împrejurimile Iordanului, predicând 3
 botezul pocăinței, spre ertarea pecatelor. Precum este scris 4
 în cartea cuvîntelor profetului Isaia, care dice: Vocea celui ce
 strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările
 lui; Totă valea se va împli, și tot muntele și delul se va 5
 înjosi; și cele strîmbe se vor face drepte, și cele aspre căi
 netede. Și va vedea tot corpul mântuirea lui Dumnezeu. 6
 Atunci dicea mulțimei celor ce vineau să se boteze de la el: 7
 Pui de viperă! cine v'a prevenit să fugiți de mânia ce va să fie?
 Deci faceți fructe vrednice de pocăință, și nu începeți a dice 8
 în voi înși-vă: Părinte avem pre Abraam; căci dic voue, că

- póte Dumnezeu și din pietrele acestea și rădăce fi lui Abraam.
- 9 Și deja jace securea la rădăcina arborilor; deci tot arborele, care nu face fruct bun, se taie, și se aruncă în foc.
- 10 11 Și-l întreba poporul, dicēnd: Dar ce și facem? El răspundēnd li-a dīs: Cel ce are done vestiminte, și dea celui ce nu are nici-unul; și cel ce are bucate și facē asemenea. A tunci aū venit și vameșii și se boteze, și i-aū dīs: Învețătore, ce și facem. El a dīs cătră dinșii: Nu luați nimic mai mult de cāt vī este oriduit. Și il întrebaū și ostașii, dicēnd: Și noi ce și facem? El li-a dīs: Nu asupriți pre nimeni, mei nu acușați fals pre nimeni; și vē mulțumiți cu lefele vōstre.
- 15 Ear poporul asceptānd, și cugetānd toți in ānimele lor de Ioan, nu cum-va și fie el Christos, A respuns Ioan și a dīs tuturor: Eū vē botez cu apă; dar vine cel mai tare de cāt mine, căruia eū nu sūnt vrednic a-ī dislega cureua încălțămintelor lui; acesta vē va boteza cu Spiritul Sānt și cu foc; A aduna grāul in grānarul seū; ear plevile le va arde cu foc nestins. Și multe altele predica poporului, indemnāndu-l.
- 19 Ear Erod tetrarchul muștrat fiind de el pentru Erodiada, femeea fratelui seū, și pentru tōte relele cari a făcut Erod.
- 20 A adāogat și acēsta preste tōte, de a închis pre Ioan in închisōre.
- 21 După ce s'a botezat tot poporul, și Iisus botezāndu-se, și rugāndu-se, s'a deschis ceriul. Și s'a pogorit Spiritul Sānt in chip trupesc ca un porumb preste dīnsul, și s'a aūdit vōce diu ceriū, dicēnd: Tu ești Fiul meū cel iubit; in tine am binevoit.
- 23 Și Iisus incepuse a fi ca de trei-deci de ani, fiind (precum se socotia) fiul lui Iosef, al lui Eli, Al lui Mathat, al lui Le-
25 vi, al lui Melchi, al lui Ianna, al lui Iosef, Al lui Mattathia.
26 al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagge, Al lui Maath, al lui Mattathia, al lui Semei, al lui Iosef al lui Iuda.
27 Al lui Ioanna, al lui Rhessa, al lui Zorobabel, al lui Salathiel.
28 al lui Neri, Al lui Melchi, al lui Addi, al lui Cosam, al lui Elmodam, al lui Er, Al lui Iose, al lui Eliezer, al lui Iorim.
30 al lui Mathat, al lui Levi, Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosef, al lui Ionan, al lui Eliakim, Al lui Melea, al lui Melchior, al lui Mattatha, al lui Nathan, al lui David, Al lui Iesse.
33 al lui Obed, al lui Booz, al lui Salmon, al lui Naassou, Al lui Aminadab, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda, Al lui Iacob, al lui Isaac, al lui Abraam, al lui Thara, al lui Nahor, Al lui Saruch, al lui Ragav, al lui Falec, al lui Eber, al lui Sala, Al lui Cainan, al lui Arfacsad, al lui Sem, al lui Noe, al lui Lamech, Al lui Mathusela, al lui Enoch,

al lui Iared, al lui Malaleel, al lui Cainan, Al lui Enos, al 38
lui Seth, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

*Iisus ispitit de diabolul; alungat din Nazaret; vindecă în Capernaum
pe mai mulți bolnavi și demonizați.*

Ear Iisus plin de Spirit Sânt s'a întors de la Iordan, și 1
finindu-se ele, mai pe urmă a flămândit. Și i-a ăis diabolul: 2
De ești tu fiul al lui Dumnezeu, și pietrei acesteia si se facă 3
pâne. Și i-a respuns Iisus, ăicând: Scris este: Nu numai cu 4
pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu. Și suin- 5
du-l diabolul într'un munte înalt, i-a arătat toate regatele lu- 6
mei într'un moment. Și i-a ăis diabolul: Tie voiŭ da 7
puterea acestă totă, și gloria lor, căci imi este dată; și ori- 8
cărui voiesc o dau. Deci tu, de te vei inchina înaintea mea, 9
vor fi toate ale tale. Și răspundând Iisus i-a ăis: Lipsesci, 10
Satano! căci scris este: Domnului, Dumnezeului tui si te în- 11
chini, și numai pre el si adori. Și i-a adus la Ierusalem, și 12
i-a pus pe aripa templului, și i-a ăis: De ești tu Fiul al lui 13
Dumnezeu, aruncă-te jos de aici; Căci scris este: Ordona-va 14
ăngerilor sei despre tine, si te pădescă, Și pe mâni te vor 15
purta, ca si nu lovesci de piatră piciorul tui. Și răspundând 16
Iisus i-a ăis: S'a ăis: Si nu ispitesci pre Domnul, Dum- 17
nezeul tui. Și finind diabolul totă ispita, s'a depărtat de la 18
dinsul pe un timp.

Și s'a întors Iisus în puterea Spiritului la Galileea, și a 14
eșit vestea despre dinsul în toate împrejurimile. Și el înveta 15
în sinagogle lor, fiind lăudat de toți.

Și a venit la Nazaret, unde era crescut, și a intrat după 16
datina sa în ziua sâmbătei în sinagogă, și s'a sculat si cetescă. 17
Și i s'a dat cartea profetului Isaia. Și dischiđend cartea, a 18
aflat locul unde era scris: Spiritul Domnului este preste mine, 19
pentru care m'a uns a predica evangelia seracilor; m'a trim- 20
is a vindeca pre cei frânși cu ânima, a anunța scapare cap- 21
tivilor, și vedere orbilor, și a pune în libertate pre cei apăsați; 22
A anunța anul favorabil al Domnului. Și inchiđend cartea o 23
a dat servitorului, și a ședut. Și ochii tuturor celor din sina- 24
gogă erau ațintiți spre el. Și a început a dice cătră dinșii: 25
Astă-ăi s'a împlinit acestă scriptură în urechile vostre. Și 26
toți îl mărturisiau, și se miraŭ de cuvintele harului, cari eșiau 27
din gura lui. Și diceau: Aŭ nu este acesta fiul lui Iosef? 28
Și el a ăis cătră ei: Cu adevărat imi veți dice acest proverb: 29
Medice, vindecă-te însuși; câte am auzit că s'aŭ făcut în Ca-

- 24 pernaum, fă și aici în patria ta. Și a zis: Adevăr Țic voue:
 25 Nici un profet nu este primit în patria sa. Ear în adevăr Țic voue, că multe veduve erau în Israel în zilele lui Ilie, când s'a închuiat ceriul trei ani și șese luni, făcându-se fomete mare
 26 preste totă țerra; Dar cătră nici una dintr'acelea nu a fost trimis Ilie, de cât numai la o femeie veduvă din Sarepta nu a fost
 27 nului. Și mulți leproși erau în Israel în zilele profetului Eli-sei; dar nici unul dintr'înșii nu s'a curățit, ci Neaman, Sirianul.
 28 Și toți cei din Sinagogă auzind acestea, s'a uimplut de mâ-
 29 nie; Și sculându-se, l-au scos afară din oraș, și l-au dus pă-nă în vârful muntelui, pe care era zidit orașul lor, ca să l'a
 30 runce jos. Inse el trecând prin meșilocol lor s'a dus.
 31 Și s'a pogorit la Capernaum, un oraș al Galileei, și l'a înve-
 32 Ța sâmbăta. Și se uimia de învețătura lui; căci cuvântul lui
 33 era cu putere. Și în sinagogă era un om, care avea spirit de
 34 demon necurat, și a strigat cu voce tare, Dicând: Lasă; ce
 35 scii cine ești — Sântul lui Dumnezeu. Și l'a certat Iisus, Țic-
 36 cend: Tacă, și ești dintr'insul. Și aruncându-l demonul în me-
 37 loc, a eșit dintr'insul, nevătămându-l de loc. Si s'a făcut
 38 spaimă preste toți, și convorbiau între sine, Țicend: Ce felu de
 39 cuvânt este acesta! căci cu autoritate și putere ordonă spirite.
 40 lor celor necurate, și es. Și se respândia vestea despre du-
 41 sul în tot locul d'imprejur.
 42 Și sculându-se din sinagogă a intrat în casa lui Simon.
 43 Ear sócra lui Simon era tare cuprinsă de friguri, și l'a ru-
 44 gat pentru dinsa. Și stând lângă ea a certat frigurile, și o
 45 au lăsat; și îndată sculându-se li serviă.
 46 Și apuind sórele toți căți aveaă pre bolnavi de diferite bôle l'a
 47 adus la dînsul; ear el puindu-și mânilor pe fie-care din ei l'a
 48 vindecat. Și eșiau și demoni din mulți, strigând și Țicend:
 49 Tu ești Christos, Fiul lui Dumnezeu. Ear certându-i, nu l'a
 50 sa si vorbescă; căci il sciau că este Christos.
 51 Ear făcându-se Țiuă, eșind s'a dus în loc pustiū, și popo-
 52 rul il căuta, și a venit până la dînsul, și l'a ținea, ca si nu se
 53 ducă de la dînșii. Ear el li-a Țis: Eū trebuie si predic impe-
 54 răȚia lui Dumnezeu și în alte orașe; căci spre acesta sūnt tri-
 55 mis. Și predica în sinagogile Galileei.

CAP. V.

Chiāmarea lui Petru, a lui Iacob și a lui Ioan. Vindecarea unui lepros, și a unui paralic. Iisus justifică urmarea sa și a discipulilor cătră Farisei.

- 1 Și când il îmbulȚia poporul si audă cuvântul lui Dumne-
 2 Țeșu, și el sta lângă lacul Ghenesaretului: A vȚut doue co-

rabii stând lângă lac; ear pescarii eșind dintr'însele, spălaū mrejele. Și intrând într-una din corabiū, care era a lui Simon, 3
l-a rugat si o depărteze pucin de la pământ. Și ședend, în-
veța poporul din corabie.

Ear când a încetat a vorbi, a ăis cătră Simon: Depărtéză-o 4
la adănc, și aruncați mrejele vóstre spre pescuire. Și res- 5
pundend Simon 'i-a ăis: Invățătorule, ne-am ostenit totă nóp-
tea, și nimic nu am prins; inse duple cuvêntul têu voiū arun- 6
tea, și năic nu am prins; inse duple cuvêntul têu voiū arun- 7
ca mreja. Și făcend acêsta, aū prins multe mare de pesci,
in cât se rupea mreja lor. Și aū făcut semn socilor din cea- 8
l-altă corabie, ca si vie si li ajute. Și aū venit, și aū implut
l-altă corabie, in cât se afundău ele. Ear Simon Pe- 9
amêndoue corabiile, a căđut la genunchiele lui Iisus, dicend:
tru vêdend acêsta, a căđut la genunchiele lui Iisus, dicend: 9
Eși de la mine, căci om pecătos sūnt, Dómne! Căci il cuprin-
sesse spaimă, și pre toți cei ce erău cu dinsul, pentru pescuirea 10
ce făcuse. Asemenea și pre Iacob și pre Ioan, fiūi lui Zebe-
deū, cari erău socii lui Simon. Și a ăis Iisus cătră Simon: 11
Nu te teme; de acum vei prinde omeni. Și scoțend corabiile lor
la pământ, și lăsând tôte, 'i-aū urmat.

Și când era el in unul din orașe, éca un om plin de lepră, 12
vêdend pre Iisus, a căđut cu fața la pământ, și 'l-a rugat, di-
cend: Dómne, de voiesci, poți si me curățesci. Și tinđend 13
măna s'a atins de dinsul, dicend: Voiesc, fi curățit. Și îndă-
tă 'l-a părăsit lepra sa. Și el 'i-a ordonat si nu spue nime- 14
nui; ci mergi, și te arată preutului, și ofere pentru curățirea ta,
precum a ordonat Moise, spre mărturiā lor. Ear vestea des- 15
pre dinsul se respândia din ce in ce mai mult; și se aduna
multime mare si aude, și si se vindece de dinsul de bólele
lor. Ear el se ducea in pustie, și se ruga. 16

Și într-una din ăile, precând invêța, ședeau Fariseii și in- 17
vțătorii de lege, cari veniseră din tôte orașele Galileei, și ale Iu-
deeii și din Ierusalem; și puterea Domnului lucra, spre vinde-
carea lor. Și éca óre-cari bărbați purtau in pat pre un om, 18
care era paralytic; și căutaū si'l ducē in intru, și si'l pue ina-
intea lui. Dar neaflând pe unde si'l ducē in intru, pentru 19
multime, suindu-se pe acoperemênt, 'l-aū coborit printre cără-
miđi cu patul in međiloc inaintea lui Iisus. Și vêdend cre- 20
dința lor 'i-a ăis: Omule, értă-ți-se pécatele tale. Și aū in- 21
ceput Cărturarii și Fariseii a convorbi între sineși, dicend:
Cine este acesta ce vorbesce blasfeme? Cine póte si erte pē-
catele de cât numai Dumneđeū. Ear Iisus cunoscend gându- 22
rile lor, respundend li-a ăis: Ce gândeți in ânimile vóstre?
Ce este mai lesne — a dice: Értă-ți-se pécatele tale, séu a ăi- 23
ce: Scolă și âmbli? Inse ca si sciți că Fiul omului are pu- 24
tere pe pământ a erta pécatele (a ăis paralyticului) iți dic:

- 25 Scoală, și luând patul său mergi la casa ta! Și îndată sculându-se înaintea lor, a luat patul pe care jăcen, și s'a dus la casa sa, glorificând pre Dumnezeu. Și spaimă a cuprins pre toți, și glorificau pre Dumnezeu, și s'a împlat de frică, zicând: Lucruri minunate am văzut astăzi.
- 26 Și după acestea a eșit, și a vădut un vameș, anume Levi, ședând la vamă, și i-a zis: Urmază-mă. Și lăsând toate s'a sculat, și i-a urmat. Și i-a făcut Levi ospet mare în casa sa; și era mulțime mare de vameși și de alții, cari ședeau la masă cu dișii. Și murmurau Cărturarii lor și Fariseii către discipulii lui, zicând: Pentru ce mâncați și beți cu vameși și cu pecătoși? Și răspundând Iisus li-a zis: Nu au trebuință de medic cei sănătoși, ci cei bolnavi. Nu am venit și chiam pre cei drepti, ci pre cei pecătoși la pocăință.
- 33 Ear el i-a zis: Pentru ce discipulii lui Ioan postesc a desori, și fac rugăciuni, asemenea și ai Fariseilor; dar ai tăi mănâncă și beau? El li-a zis: Ați dora puteți face și voi tescă nuntașii, pe cât timp mirele este cu dișii? Dar vor veni zile, când se va lua mirele de la dișii, și atunci voi posți înțeleze zile. Și zicea și parabolă către dișii: Nimene nu pune potec de vestmânt nou la vestmânt vechiu; altmintelea și pre cel nou rupe, și petecul cel nou nu se potrivește cu cel vechiu. Și nimene nu pune vin nou în foi vechi; altmintelea va sparge vinul cel nou foi, și el se va vârsa, și foii se vor perde. Ci vinul nou trebuie pus în foi noi, și amândouă se vor conserva. Și nimenea, carele bea vin vechiu, voiesce îndată nou; căci zice: Cel vechiu este mai bun.

CAP. VI.

Iisus justifică pre discipulii săi, cari smulg spice în ziua sâmbătei; vindecă pre un om cu o mână uscată; alege pre cei doi-spre-zece apostoli.

- 1 Și în sâmbăta ce se numesce adoua-întăiu, trecea el prin Sinagoga; și discipulii lui simlgeau spice, și mâncau, frecându-le cu mâinile. Ear ore-cari din Farisei li-a zis: Pentru ce faceți ce nu se cade a face sâmbăta? Răspundând Iisus li-a zis: Nu ați cetit ce a făcut David, când a flămândit el și cei ce erau cu dînsul; Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a luat pâinile punerei-înainte, și a mâncat, și a dat și celor ce erau cu el; cari nu se cădea să le mănânce, ci numai preuții?
- 5 Și li zicea: Domn este Fiul omului și al sâmbătei.
- 6 Și în altă sâmbăta a intrat în sinagogă, și învăța; și era acolo un om, a căruia mână cea dreaptă era uscată. Și l'pădău Cărturarii și Fariseii, de' va vindeca sâmbăta, ca să adde acusațiunea contra lui. Ear el scia gândurile lor, și a zis o-

mului, care avea mâna uscată: Scâlă-te și stăi în meșfloc. Ear el sculându-se a stătut. Atunci Iisus li-a ȑis: Vă voiŭ 9
intrebu: Co se cuvine sâmbăta — a face bine seŭ a face rău?
a scăpa viotă seŭ a perde-o? Și căutând spre toȑi a ȑis o- 10
mului: Întinde-ȑi mâna ta; și el a făcut așa; și a devenit mă-
na lui sântătăsă ca și cea-l-altă. Ear ei s'aŭ implut de furie 11
până la nobunio; și vorbeau unul cătră altul, ce ar fi de făcut
lui Iisus.

Și in acele ȑile el a eșit la munte si se rȑge, și a petre- 12
cut totă noȑtea in rugăciune cătră Dumneȑeu. Și făcându-se 13
ȑiă, a chiămat *la sine* pre discipulii seȑ; și a ales dintr'insă
ȑiă, a chiămat pre cari 'i-a numit și apostoli: Pre Simon (pre 14
doi-spre-ȑece, pre cari 'i-a numit și apostoli: Pre Simon (pre 14
care 'l-a numit Petru), și pre Andreiŭ, fratele lui; pre Iacob,
și pre Ioan; pre Filip și pre Bartolomeiŭ; Pre Matheiŭ și 15
pre Thoma; pre Iacob al lui Alfeiŭ și pre Simon, ce se chiămă
Zelot; Pre Iuda al lui Iacob și pre Iuda Iscariot, care s'a 16
făcut și trădător. Și pogorindu-se cu dișii a stătut in loc 17
șes, și mulțimea discipulilor lui, și mult popor din totă Iudeea
și din Ierusalem și de pe lângă țermul Tirului și al Sidonului
cari veniseră si' l'asculte, și si se vincede de bolele lor; Si 18
cei ce se chinău de spirite necurate; și se vindeau. Și tot 19
poporul căută si se atingă de el; căci eșia dintr'insul putere,
și vindeca pre toȑi.

Și el rădicându-'ș ochii seȑ spre discipulii lui, ȑicea: Fe- 20
riciȑi *sînteȑi*, seracilor; că a voștră este imperăȑia lui Dumne-
ȑeu. Fericȑi *sînteȑi* cari flămânȑiȑi acum; că vă veȑi sătura. 21
Fericȑi *sînteȑi* cari plânȑeȑi acum; că veȑi rȑde.

Fericȑi sînteȑi când ȑmenii vă vor urȑ, și când vă vor alun- 22
ga, și vă vor insulta, și vor scȑte numele voștru ca rău, pentru
Fiul omului. Bucuraȑi-vă într'acea ȑi, și saltaȑi; că ȑca pla- 23
ta voștră mare *este in ceriuri*; căci într'aceș chip făceaŭ pă-
rinȑii lor profeȑilor. Inse vai voue, bogaȑilor! căci v'aȑi luat 24
ȑeja mângăierca voștră. Vai voue celor ce sînteȑi sături! căci 25
veȑi flămânȑi. Vai voue celor ce rȑȑeȑi acum! căci veȑi plân-
ȑe, și vă veȑi tângui. Vai voue, când vi vor ȑice bine toȑi ȑ- 26
menii! căci într'aceș chip făceaŭ părinȑii lor profeȑilor celor
minciuoșȑi.

Ci voue celor ce auȑiȑi, vi ȑic: Iubiȑi pre inimiȑi voștri, 27
faceȑi bine celor ce vă urisc, Bine-cuvētaȑi pre cei ce vă ble- 28
stemă, și vă rugaȑi pentru cei ce vă asupresc. Celui ce te 29
bate preste o falcă, întȑrce-'i și cea-l-altă; și celui ce-'ȑi
in mantaua nu 'l opri a'ȑi lua și vestmēntul. Fie-că- 30
ruia ce cere de la tine, dă-'ȑi; și de la cel ce-'ȑi ia ale tale nu
cere inapoi. Și precum voiȑi ca si vi facă ȑmenii, asemenea 31
li faceȑi și voi. Inse de iubiȑi pre cei ce vă iubesc, ce har 32

- 33 aveți? căci și pecătoșii iubesc pre cei cari îi iubesc. Și de fa-
ceți bine celor ce vi fac bine, ce har aveți? căci și pecătoșii
34 fac aceeași. Și de dați împrumut celor, de la cari sperați
a lua, ce har aveți? căci și pecătoșii dau împrumut pecătoșii
35 lor, și ia întocma. Ci iubiți pre inimicii vostri, și faceți bine,
și dați împrumut, nimic sperând; și va fi plata voastră mare;
și veți fi fi ai celui Pré-inalt; căci el este bun către cei ne-
36 mulțumitori și rei. Deci fiți milostivi. precum Părintele vos-
37 tru este milostiv. Nu judecați, și nu veți fi judecați; nu cou-
demnați, și nu veți fi condamnați; ertați, și vi se va erta;
38 Dați, și vi se va da: măsură bună, îndesată, și scuturată, și ver-
sându-se, vor da în sinul vostru. Căci cu aceeași măsură cu ca-
re măsurați, vi se va măsura.
- 39 Și li-a dat parabolă: Aă dădă pôte si conducă orb pre orb?
40 aă nu vor căde amândoi în grăpă? Nu este discipul mai pe-
sus de învățătorul său; ear tot cel perfect va fi ca învăța-
torul său.
- 41 Și pentru ce vedeți paiful ce este în ochiul fratelui tău, ear
42 birna care este în ochiul tău nu-o bagi în sémă? Séu cum
poți dice fratelui tău: Frate, lasă si scot paiful care este în o-
chiul tău, însu-ți nevedând birna care este în ochiul tău? Fă-
carnice! scôte întâiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedé
43 si scoti paiful care este în ochiul fratelui tău. Căci nu este
arbore bun care si facé fruct rău, nici arbore putred care si
44 facé fruct bun. Căci tot arborele se cunósce din fructul său.
Nu se adună smochine din spină, nici nu se culeg struguri din
45 rug. Omul cel bun scôte cele bune din tesaurul cel bun al
ânimei sale; și omul cel rău din tesaurul cel rău al ânimei sale
scôte cele rele; căci din abundența ânimei vorbesce gura lui.
- 46 Și pentru ce mă chiămați Dómnne, Dómnne; și nu faceți cele
47 ce dic? Tot cel ce vine către mine și aude cuvintele mele
48 și le face, vi voi arăta cui este asemenea: Asemenea este
unui om ce-și zidesce casă, care a săpat adânc, și a pus te-
meliă pe piatră; și făcându-se inundare de apă, a lovit riul în
acea casă, dar nu o a putut clăti; căci era întemeiată pe pia-
49 tră. Ear cel ce a auzit, și nu a făcut, este asemenea unui om,
care și-a zidit casa pe pământ fără temeliă, în care a lovit
riul, și îndată a cădut, și mare a fost ruina casei acelea.

CAP. VII.

*Iisus vindecă pre servitorul unui sutaș; înviéză pre fiul u-
nei văduve; răspunde trimișilor lui Ioan Botezătorul, și er-
tă pre femeia cea pecătósă.*

- 1 Și fiind tóte cuvintele sale în auzul poporului, a intrat în
2 Capernaum. Ear servitorul unui sutaș, care îi era prețios, era

- îmbrăcat în vestminte moi? Eca cei ce sînt frumos îmbrăcați și petrec în desfătare, sînt în casele regilor. Dar ce ați eşit 26 si priviți? Ați profet? adevăr dic voue, și mai mult de cât 27 profet. Acesta este de care s'a scris: Eca, eu trimit îngrul 28 meu înaintea fecei tale, care va găti calea ta înaintea ta. Cei dic voue: Între cei născuți din femei nu este mai mare pro- fet de cât Ioan Botezătorul, ear cel mai mic în imperăția lui Dumnezeu este mai mare de cât el.
- 29 Și tot poporul și vameșii auzindu-*'l* au îndreptătit pre Dum- 30 neđeu, botezându-se cu botezul lui Ioan. Ear Fariseii și ju- du-se de la dinsul.
- 31 Ear Domnul a đis: Cu cine dar voiđ compara pre ómenii 32 acestei generațiunii? și cu cine sînt asemenea? Asemenea sînt cu copii ce șed în piétă și strigă unii cătră alții, đicînd: V'am fluerat și nu ați danțat; v'am cîntat de jale, și nu ați 33 plâns. Căci Ioan Botezătorul a venit nici pîne mîncînd, 34 nici vin bînd; și điceți: Are demon. Fiul omului a venit mîncînd și bînd; și điceți: Eca om mîncător și beutor de 35 vin, amic vameșilor și pecătoșilor. Dar înțelepciunea s'a ju- stificat de cătră toți fii sei.
- 36 Și l ruga óre-care din Farisei, ca si mînănce cu el. Și în- trînd în casa Fariseului a ședut la mész.
- 37 Și eca o femeie din oraș, care era pecătósă, înțelegînd că șede la mész în casa Fariseului, aducînd un vas de alabastru 38 cu mir, și stînd la picioarele lui din-apoi plîngînd, a înce- put a uda picioarele lui cu lacrimi, și le stergea cu perii capu- 39 lui seú; și săruta picioarele lui, și le ungea cu mir. Ear vê- đînd Fariseul care l chiămasese, a vorbit în sine, đicînd: Ace- sta, de ar fi profet, ar sci cine și ce feliu de femeie este cea ce se atinge de el, căci este pecătósă.
- 40 Atunci luînd cuvîntul Iisus *'i*-a đis: Simone, am óre-ce 41 siți đic. El a đis: Învătătorule, đic. Un creditor avea doi datornici; unul era dator cu cinci sute de lei, ear cel-l-alt cu 42 cinci-đeci. Și neavînd ei cu ce plăti, pre amândoi a gra- țiat. Decí spune-*'mi*, care dintrînșii îl va iubi mai mult. Si- 43 mon respundînd a đis: Socotesc că *acela* care a fost mai mult 44 grațiat. Ear el *'i*-a đis: I'rept ai judicat. Și întorcîndu-se cătră femeie a đis lui Simon: Veđi acóstă femeie? Am intrat în casa ta: apă pe picioarele mele nu ai dat; dar acosta cu la- crimii *'mi*-a udat picioarele mele, și *le*-a sters cu pîrul capului 45 seú. Sărutare nu *'mi*-ai dat: ear acosta, de cînd am intrat, 46 nu a încetat de a-*'mi* săruta picioarele mele. Cu oleu nu ai uns capul meú: ear acosta cu mir *'mi*-a uns picioarele mele. 47 Pentru aceea đic ție: Ertă-se pecatele ei cele multe, căci a

inbit mult; ear cui se ertă pucin, iubesc pucin. Și a 48
 el: Ertă-ți-se păcatele tale. Și au început cei ce ședeau la 49
 mesă cu el a dice între sine'și: Cine este acesta care ertă pă-
 catele? Și a 48 cătră feme: Credința ta te-a mântuit? mergi 50
 in pace.

CAP. VIII.

Parabola despre semănătorul. Iisus potolește o furtună; vindecă pre un demoniat și pre o feme bolnavă; și învieză pre fua lui Iair.

După acestea el ămbla prin orașe și prin sate, predicând 1
 și vestind evangelia împărăției lui Dumneșu; și cei doi- 2
 spre-dece erau cu dîsul. Și nisce femei, care erau vindecate 3
 de spirite rele, și de bôle: Maria ce se chîama Magdalena, din 3
 care eșiseră șapte demoni; Și Ioanna, femeia lui Husa, ingri- 3
 jitorul lui Erod; și Susanna și altele multe, cari il serviau din 3
 averea lor.

Și adunându-se mult popor, venind la dîsul din tôte ora- 4
 șele, a 48 in parabolă: A eșit semănătorul și semene se- 5
 mența sa; și semănend, unele au cădut lângă cale, și s'au căl- 6
 cat, și paserile ceriurilor le-au mîncat. Și altele au cădut 6
 pe piatră; și când au resărit, s'au uscat, pentru că nu aveau 7
 suc. Și altele au cădut între spinî; și crescend spinî le-au 7
 inecat. Ear altele au cădut pe pămînt bun, și resărint, au 8
 făcut fruct insutit. Acestea 48cend, a strigat: Cel ce are urechi 8
 de audit, audă.

Și l-au întrebat discipulii lui, 48cend: Ce însemneză acestă 9
 parabolă? El a 48: Vouă este dat a sci misteriele împărăției 10
 lui Dumneșu; dar celor-l-alfi in parabole; ca vîdend si nu 10
 vîde, și audind si nu înțeleg. Parabola este acestă: Semên- 11
 ta este cuvîntul lui Dumneșu. Cei de lângă cale sînt cei 12
 ce aud; apoi vine diabolul și ia cuvîntul din ânima lor, ca nu 12
 cumva creșend si se mîntuască. Cei de pe piatră sînt cei 13
 cari, când aud, primesc cuvîntul cu bucurie; dar acestia nu au 13
 rădicină, ci cred până la un timp, și in timp de ispită se lé- 14
 pădă. Ear cele ce au cădut in spinî sînt acestia, cari, după 14
 ce au audit, ămblând după griji, după averi, și disfătările vieței, 15
 se înecă, și nu fac fruct. Ear cele de pe pămînt bun sînt 15
 acestia, cari cu ânimă bună și sinceră audind cuvîntul, il țin, 15
 și fac fruct in răbdare.

Nimene aprindend lumina nu o acopere cu vas, séu nu o 16
 pune sub pat; ci o pune in sfecînic, ca cei ce întră si vîde lu- 16
 mină. Căci nimic nu este ascuns, care si nu se arăte; nici 17
 acoperit, care si nu se facă cunoscut, și si nu vie la arătare. 17
 Deci vedeți cum audiți; căci cel ce are, i se va da; și cel ce 18
 nu are, și ceea ce i se pare că are, i se va lua.

- 19 Atunci au venit la dînsul mama și frații lui, și nu puteau
 20 să se întîlnescă cu dînsul pentru mulțime. Și 'l-a spus cineva,
 21 dîcînd: Mama ta și frații tîi stau afară, vrînd să te vîdă. Ear
 el rîspundînd li-a dîs: Mama mea și frații mei sînt acestia,
 cari aud cuvîntul lui Dumnezeu și 'l fac.
- 22 Și într-una din zile a intrat în corabie cu discipulii lui;
 23 și li-a dîs: Si trecem dîncolo de lac. Și au plecat. Ear plu-
 tind ei, a adormit; și s'a rădicat vîfor de vînt în lac; și corabia se
 24 împlea de apă; și erau în pericol. Și apropiindu-se 'l-au disceptat,
 dîcînd: Învîțătorule, Învîțătorule, ne perilem! Atunci sculându-se
 a certat vîntul și vîforul apei; și au încetat, și s'a făcut linise.
- 25 Și a dîs lor: Unde este credința voastră. Ear ei spălmîntați
 s'au minunat, dîcînd unul către altul: Cine este acesta? că
 ordonă și vînturilor și apei, și 'l ascultă.
- 26 Și au venit în laturea Gadarenilor. care este dîncolo de
 27 Galileea. Și eșînd el la uscat, 'l-a întîmpinat ore-care om
 din oraș, care avea de mulți ani demoni, și nu se îmbracă în
 28 vestmînt, nici nu mînea în cre-o casă, ci prin morminte. Ear
 vîdînd pre Iisus și strigînd, a cădît înaintea lui, și a dîs cu
 voce tare: Ce am eu cu tine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui
 29 Pré-înalț; te rog, nu me chinui. (Căci ordona spiritului celui
 necurat să iasă din acel om. Căci de multe ori îl apucase; și
 de și se pădîia, și se lega cu lanțuri și cu cătuși, el sfărîma
 30 legăturile și se gonîa de demon în pustie.) Și 'l-a întrebîat
 Iisus; dîcînd: cum te chiămî? El a dîs: Legeonă; pentru-că
 31 întraseră demoni mulți într'însul. Și 'l rugau, ca să nu li or-
 done să mîrgă în adînc.
- 32 Ear era acolo o turmă de porci mulți ce se păscău în
 33 munte, și 'l rugau, ca să li dea voce să între într'însii. Și li-a
 dat voce. Atunci au eșit demonii din om, și au intrat în porci;
 34 și s'a precipitat turma în lac, și s'a înecat. Ear păstorii vî-
 dînd ce se făcuse, au fugit, și au spus în oraș și în țîrîne.
- 35 Atunci au eșit să vîdă ce s'a făcut; și au venit la Iisus, și
 au aflat pre omul, din care eșiseră demonii, ședînd la picîo-
 36 rele lui Iisus, îmbrăcat și întreg la mînte; și s'au temut. Și
 cei ce vîduseră li-au spus cum s'a vindecat cel demonizat.
- 37 Atunci tot poporul laturei Gadarenilor 'l-a rugat, să se ducă
 de la dînsii; căci erau cuprinși de frică mare; ear el intrînd
 38 în corabie s'a întors. Ear bărbatul, din care eșiseră demonii,
 39 îl ruga, ca să fie cu dînsul; înse Iisus 'l-a dimis, dîcînd: In-
 tîorce-te în casa ta, și spune căte țî-a făcut Dumnezeu. Și
 s'a dus, vestînd prin tot orașul căte 'l-a făcut Iisus.
- 40 Și cînd s'a întors Iisus, 'l-a primit poporul; căci toți îl as-
 41 ceptau. Și éca a venit un om, al căruia nume era Iair, și a-
 cesta era mai marele sinagogei; și cădînd la picîorele lui Iisus,

El ruga ca si intre in casa lui. Căci avea o fiică una - nă- 42
 cută, ca de doi-spre-zece ani, și aceea era și morî. Ear mer-
 gînd el îl impresura mulțimea.
 Și o femeie, avînd curgerea sîngelui de doi-spre-zece ani, 43
 care cheltuisese toată averea sa la medici, și nici de la unul nu
 a putut să se vindece; Apropiindu-se dinapoi, s'a atins de 44
 poala vestimentului lui; și îndată a stătut curgerea sîngelui ei.
 Și a zis Iisus: Cine s'a atins de mine? Ear negînd toți, a zis 45
 Petru și cei ce erau cu el: Învătătorule, mulțimea te îmbulze-
 ce și te impresură, și zici: Cine s'a atins de mine? Ear Iisus a 46
 zis: S'a atins de mine ôre-cine; căci am priceput puterea care
 a eșit din mine. Ear femeia, vîdînd că nu a remas ascunsă, 47
 a venit tremurînd; și cîdînd înaintea lui 'i-a spus înaintea a
 tot poporul, pentru care cauza s'a atins de el, și cum s'a vin-
 decat iudată. Ear el 'i-a zis: Îndrăznesce, fiică, credința ta 48
 te-a vindecat; mergi în pace.

Ancă vorbind el vine ôre-care de la mai marele sinagogei, 49
 zicîndu-i: Fiica ta este deja mîrtă, nu supăra pre Învătătorul.
 Ear Iisus auzînd, 'i-a respuns, zicînd: Nu te teme; crede nu- 50
 mai, și se va mîntui. Ear el intrînd în casă, pre nimeni nu 51
 a lăsat să intre, de cît pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și
 pre părintele și pre mama copilei. Și plîngeau toți, și se 52
 tînguiau de dînsa; ear el a zis: Nu plîngeți; nu a murit, ci
 dorme. Șiși rideau de dînsul, sciînd că a murit. Ear el 53 54
 scoțînd pre toți afară, și apucându-o de mână a strigat, zicînd:
 Copilă, scîlă-te. Și s'a întors spiritul ei, și a înviat în- 55
 dată; și el a ordonat si'i dea și mînănce. Și s'a uimit pă- 56
 rinții ei; ear el li-a ordonat și nu spue nimenui ceea ce se făcuse.

CAP. IX.

*Iisus trimite pre apostolii săi să predice și să vindece; el satură cinci
 mii de ômeni cu cinci pîni, vorbesce de suferințele sale și de lepă-
 darea de sine. Transfigurațiunea sa; el vindecă pre un demonizat,
 și mustră zelul nesocotit al lui Iacob și al lui Ioan.*

A tunci chîmînd pre cei doi-spre-zece discipuli, li-a dat pute- 1
 re și autoritate preste toți demonii, și a vindeca bólele. Și 2
 'i-a trimis să predice imperăția lui Dumnezeu, și să vindece pre cei
 bolnavi. Și li-a zis: Nimic și nu luați pe cale: nici toég, 3
 nici traistă, nici pîne, nici argint; nici și aveți câte doue vest-
 mînte. Și in ori-ce casă veți intra, acolo și petreceți, și de 4
 acolo si eșiți. Și ori-căți nu vî vor primi, eșînd din acel o- 5
 raș scuturați și pulberea de pe picîóarele vóstre, spre mărturie
 contra lor. Și eșînd, ămbლაუ prin sate, predicînd evangelia, 6
 și vindecînd pretutîndea.

- 7 Ear tetrarchul Erod a auzit toate cele ce se făceau de el; și nu se pricepea, pentru-că unii diceau, că Ioan s'a sculat din morți. Ear alții, că Ilie s'a arătat; ear alții, că un profet din cei de demult a înviat. Și a zis Erod: Pre Ioan eu l-am decapitat; dar acesta cine este, de care aud unele ca acestea? Și căuta să-l vedă.
- 10 Și întorcându-se apostolii, i-au narat toate câte au făcut. Și luându-l, s'a dus deosebi în loc pustiu lângă orașul ce se cheamă Bethsaida. Ear poporul auzind aceasta i-au urmat; și primindu-l, li vorbea de înfrățirea lui Dumnezeu, și vindeca pe cei ce aveau trebuință de vindecare.
- 12 Ear ziua începând a se pleca, fiind cei doisprezece i-au zis: Dă-mi mulțimea, ca mergând în satele și în orașele cele din împrejur, să găzduiesc, și să-mi aflu bucate; căci aici suntem în loc pustiu. Ear el li-a zis: Dați-li voi să mănânce. Ear ei au zis: Nu avem mai mult de cât cinci pâni și doi pesci; ear ei cât si ne ducem și să cumpărăm bucate pentru tot poporul acesta. Căci erau ca la cinci mii de bărbați. Și a zis discipulilor săi: Puneți-i câte câte cinci-deci. Și au făcut așa, și ei au așezat pre toți. Atunci luând cele cinci pâni și cei doi pesci, și căutând la ceriu, le-a bine-cuvântat, și le-a frânt, și le-a dat discipulilor să le pue înaintea poporului. Și au mâncat și s'au săturat toți, și au luat ceea ce prisosisse lor doisprezece panere de fărâmaruri.
- 18 Și fiind el singur rugându-se, și numai discipulii săi cu din sul, i-a întrebat, zicând: Cine-mi dăc omenii că sânt? Ei răspundând au zis: Ioan Botezătorul; ear alții, Ilie; ear alții, că un profet din cei de demult a înviat. Li-a zis: Dar voi, cine-mi dăceți că sânt? Petru răspundând a zis: Christosul lui Dumnezeu. Ear el oprindu-l li-a ordonat să nu spuie aceasta nimenui; zicând: Fiul omului trebuie a suferi multe, și a fi reprob de bătrâni, și de archierei și de cărturari, și a fi omorât, și a învia a treia zi.
- 23 Și vorbea către toți: Ori-cine voiesce să vie după mine, să se lpede de sine, și să-și ia crucea sa în toate zilele, și să-și lpezeze. Căci cel ce voiesce să scape viața sa o va pierde; ear cel ce-și va pierde viața sa pentru mine, acesta o va scăpa.
- 25 Căci ce folosește omului, de va dobândi totă lumea, ear însuși se va pierde, se-și va păgubi? Căci cel ce se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiul omului, când va veni în gloria sa, și a Părintelui, și a sântilor îngeri.
- 27 Ear în adevăr dăc voue, sânt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta mărte, până când vor vedea înfrățirea lui Dumnezeu.
- 28 Și ca la opt zile după aceste cuvinte a luat pre Petru și pre Ioan și pre Iacob, și s'a suit în munte și se roge. Și ră-

gându-se, s'a schimbat clupul feței lui, și îmbrăcămiutea lui s'a
făcând albă și strălucind. Și éca, vorbeau cu dînsul doi băr- 30
bați, cari erau Moise și Ilie; Cari arătându-se în gloriă, vor- 31
bînd de esirea lui, care era și o împlinescă în Ierusalem. Ear 32
Petru și cei cu dînsul erau îngreuiati de somn; și disceptându-
se au vădit gloria lui, și pre cei doi bărbați stînd împreună
cu dînsul. Și depărtându-se ei de la dînsul, a ăis Petru cătră 33
Iisus: Învățătorule, bine ni este a fi aici, și si facem trei colibi;
te una, și lui Moise una, și lui Ilie una; nesciind ce vorbea. 34
Ear aceștea vorbind el, s'a făcut nor și l'a umbrît; și s'au spăi- 35
mentat când au intrat în nor. Și s'a auzit voce din nor, ăi- 36
cînt: Acesta este Fiul meu cel iubit, ascultați-l. Și după ce
s'a auzit vocea, s'a aflat Iisus singur. Și ei au tăcut, și nime-
nui nu au spus în acele ăile nimic din cele ce văduseră.

Ear a doua-ăi, pogorindu-se ei din munte, l'a întîmpinat po- 37
por mult. Și éca un bărbat din multime a strigat, ăicînd: 38
Învățătorule, te rog, caută spre fiul meu; căci este unicul meu.
Și éca spirit îl apucă, și de odată strigă și l' struncină cu 39
spumă, și sfărămăndu-l, abia se duce de la dînsul. Și m'am 40
rugat de discipulii tîi si l' scoté; dar nu au putut. Ear Iisus 41
răspundé a ăis: O neam necredincios și pervers, până când
voi fi cu voi, și voi suferi pre voi? Adu pre fiul tîu aici.
Și încă apropiindu-se el l'a trântit demonul, și l'a struncinat. 42
Ear Iisus a certat pre spiritul cel necurat, și a vindecat co- 43
pilul, și l'a dat părintelui său. Și se uimiau toți de mă-
rirea lui Dumnezeu.

Și mirându-se toți de tóte cari a făcut Iisus, a ăis discipu- 44
lilor sei: Puneți aceste cuvinte în urechile vóstre; căci Fiul
omului se va trăda în mările ómenilor. Ear ei nu înțelegeau 45
acest cuvént, și era ascuns de dinșii, ca si nu l' pricépé; și se
temeau si l' întrebe de acest cuvént.

Și s'a născut dispută între ei care dintr'înșii ar fi mai 46
mare. Ear Iisus, sciind gîndul áimei lor, a luat un prunc, 47
și l'a pus lângă sine. Și li-a ăis: Cel ce va primi acest 48
prunc în numele meu, primesce pre mine; și cel ce va primi
pre mine, primesce pre cel ce m'a trimis; căci cel ce este mai
mic între voi toți, acesta va fi mare.

Ear Ioan luând cuvéntul a ăis: Învățătorule, noi am văcut 49
pre un óre-care scoténd demoni în numele tîu; și l'am oprit,
pentru-că nu urmécă cu noi. ăis-a Iisus lui; Nu l' opriți; căci 50
cel ce nu este contra nóstră este pentru noi.
Și când s'au împlinit ăilele înălțării lui, el s'a determinat 51
si mergic la Ierusalem. Și a trimis vestitori înainte sa; și 52
mergic au intrat într'un oraș al Samaritenilor si l' gătésacă.
Dar nu l'au primit, pentru-că fața lui era îndreptată cătră 53

- 54 Ierusalem. Și vedând discipulii lui, Iacob și Ioan, au zis: Domne, voiesci ca și dîcem și se pogore foc din ceru, și se 'i-a certat, și a zis: Nu știți ai cărui spirit sînteți voi, le scape. Și au mers într'un alt sat.
- 57 Și mergînd ei pe cale, a zis ôre-care lui: Domne, iți voi urma ori-unde vei merge. Zis-a Iisus lui: Vulpile au vizu-nii, și paserile cerului cuiburi; ear Fiul omului nu are unde a zis: Domne, dă-mi voe întăiu și merg și îngrop pre părimorții lor; ear tu mergi de vestesc imperăția lui Dumne-deu.
- 60 Și a zis și altul: Domne, iți voi urma; dar întăiu dă-mi voe și mă puindu-și mîna lui pe plug, și căutînd înapoi, nu este propriu pentru imperăția lui Dumne-deu.

CAP. X.

Iisus trimite șapte-deci de discipuli să predice evangelia. Întorcerea și lăcuria lor. Parabola Samariteanului. Iisus în casa Marthei și Mariei.

- 1 După acestea a orînduit Domnul și pre alți șapte-deci, și 'i-a trimis căte doi înaintea sa în orașul și locul, unde vrea el și să vie. Și dicea cătră dinșii:
- Secerișul este mare, ear lucrătorii sînt pucini; deci rugați pre Domnul secerișului, ca și scôte lucrători la secerișul seii.
- 34 Mergeți; éca, eu vî trimit ca mieii în meșlocul lupilor. Și nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pre nimeni nu salutați pe cale. Și în ori-ce casă veți intra, întăiu dîceți: Pace casei acesteia. Și de va fi acolo fiul păcei, se va repausa preste dînsul pacea vîstră; ear de nu, se va întorce la voi. Și într'aceiași casă remăneți, mîncînd și bînd cele ce sînt; căci lucrătorul este vrednic de plata sa. Și nu vî mutați din casă în casă. Și în ori-ce oraș veți intra, și vî vor primi, mîncăți cele ce vor pune înaintea vîstră. Și vindecați bolnavii cari sînt într'însul, și dîceți-li: S'a apropiat spre voi imperăția lui Dumne-deu. Dar în ori-ce oraș veți intra, și nu vî vor primi, eșînd la ulițele sale, dîceți: Și pulberea ce s'a lipit de noi din orașul vostru, o scuturăm spre voi; înse același si știți, că s'a apropiat spre voi imperăția lui Dumne-deu. Dîc voue, că mai ușor va fi Sodomei în acea dî, decăt celui oraș.
- 13 Vai ție, Horazine! vai ție, Bethsaido! căci de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon lucrurile minunate, cari s'au făcut în voi, de de mult s'ar fi pocăit, ședînd în sac și în cenușă. Înse mai ușor va fi Tirului și Sidonului la judicată, decăt voue. Și tu, Ca

pernaume! care te-ai înălțat până la ceriū, până la iad te vei pogori. Cel ce ascultă pre voi, ascultă pre mine; și cel ce de- 16
consideră pre voi deconsideră pre mine; ear cel ce deconsideră
pre mine, deconsideră pre cel ce m'a trimis.

Și s'a'u întors cei șapte-șeci cu bucurie, dicënd: Dómnne, și 17
demonii ni se supun in numele tēu. El li-a đis: Am vėđut 18
pre Satana cāđēnd din ceriū ca un fulger. Eca, eū vi daū 19
pre Satana cāđēnd preste șerpi, și preste scorpiū și preste tótă
putere si inimicului; și nimic nu vė va vėtāma. Iuse nu vė bu- 20
puterea inimicului, cā spiritele vi se supun; ci vė bucurāți
curați pentru acēsta, cā numele vóstre s'a'u scris in ceriuri.

mai virtos, cā numele vóstre s'a'u scris in ceriuri.
Intr'acea oră s'a bucurat Iisus in spirit, și a đis: Mulțumesc 21
ție, Părinte, Dómnne al ceriului și al pāmēntului, cā ai ascuns
acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pruncilor;
adevėrat, Părinte; cāci așa a fost bunā-voința inaintea ta.

Tóte imi sunt trādate de la Părintele meū; și nimeni nu scie 22
cine este Fiul, decāt numai Părintele; și cine este Părintele,
decāt numai Fiul, și cārui a voiesce Fiul si'l discopere.

Și întorcēndu-se cātră discipulī deosebi a đis: Fericiți sūnt 23
ochii cari vėd cele ce vedeți voi; Cāci đic voue, cā mulți pro- 24
feți și regi aū voit si vėdē cele ce vedeți voi, și nu aū vėđut;
și si aude cele ce audeți, și nu aū audeți.

Și eca un jurist s'a sculat, ispitindu-l, și dicēnd: În vėtāto- 25
rule, ce si fac si moscenesc viėtā eternā? El i-a đis: Ce este 26
scris in lege? cum cetesci? El respundēnd a đis: Si iubesci 27
pre Domnul Dumnezeuul tēu din tótă ānima ta, și din tot su-
fletul tēu, și din tótă puterea ta, și din tot cugetul tēu; și pre
aprópele tēu ca inuși pre tine. Și i-a đis: Drept ai respuns; 28
acēsta fă, și vei trăi. Ear el, vrēnd si se justifice, a đis lui 29
Iisus: Și care este aprópele meū?

Ear Iisus respundēnd a đis: Un om se ducea din Ierusalem 30
la Ierichon, și a căđut intre tálhari, cari disbracăndu-l și rā-
nindu-l s'aū dus, lāsāndu-l abia viū. Și din întâmplare 31
se ducea un preut pe acea cale; și vėđēndu-l a trecut
pe alătura. Asemenea și un Levit viind la acel loc, și vėđēndu-l 32
a trecut pe alătura. Ear un Samaritean mergēnd pe cale, a 33
venit la el, și vėđēndu-l, i s'a făcut milă. Și apropiindu-se, 34
a legat ranele lui, turnānd oleū și vin; și puindu-l pe animalul
lui, l-a dus la o casă de óspeți, și a purtat grijă de el. Și 35
a doua đi plecānd, scoțēnd doi lei a dat gazdei, și i-a đis:
Pórtā grijă de dinsul; și ori-ce vei mai cheltui, eū, când mē
voiū întorče, voiū da ție inapoī. Decī care dintr'acei trei ți 36
se pare a fi aprópele celui ce căđuse intre tálhari? El a đis: 37
Cel ce a făcut milă cu dinsul. Atunci i-a đis Iisus: Mergi de
fă și tu asemenea.

- 38 Și ducându-se ei, el a intrat într'un sat; ear o femeie anume
 39 Martha l-a primit în casa sa. Și aceea avea o soră, ce se cheama
 40 Ear Martha era distrasă de multă servire, și viind la dînsul lui
 41 dis: Dîmne, au nu'ți pîsa, cî sîra mea singura m'a lîsat și ser-
 42 vîsc? deci dî ei ca sî mî ajute. Și rîspundînd Iîsus, l'a dîs:
 42 Martho, Martho, te îngrijesci și te turburi de multe. Îne un la-
 va lua de la dîusa.

CAP. XI.

Iîsus înrîță pre discipulî sîi cum trebue sî se rîge: rîndecî pre un demonizat, și refutîză pre Farisei cari însusesc acîsta minune lui Beelzebub. Li mustrî pentru moravurile rele și făcîria lor.

- 1 Și cînd el era într'un loc, rugîndu-se, după ce a încetat
 2 ță-ne sî ne rugîm, precum și Ioan a învîțat pre discipulî sîi.
 3 Și lî-a dîs: Cînd vî rugați, dîceți: Pîrintele nostru, carele ești
 4 în ceriuri, Sîntîescî-se numele tîu. Vie imperîția tîa. Fîcî-se
 5 voea tîa, precum în ceriû, și pe pîmînt. Pîncea nîstrî cea dî
 6 tîte dîlele dî-nî-o astî-dî. Și nî ertî pîcatele nîstre, precum
 7 și noi ertîm tuturor celor ce nî sînt datori. Și nu ne duce
 8 în ispitî, ci ne scapî de cel rîu.
 9 Și lî-a dîs: dacî cineva dintre vîi ar avî un amic, și ar venî
 10 la dînsul la mîedul nopții, și lî-ar dîce: Amice, dî-mî impru-
 11 mut trei pîni; Cîcî a venit din cale un amic la mîne, și nu
 12 am ce pune înaintea lîi; Și acela din intru rîspundînd ar
 13 dîce: Nu mî supra; deia s'a încuiat ușa, și copîii mîi sînt în
 14 așternut cu mîne; nu pot sî me scol sî'ți dîu. Dîc voue: Mî-
 15 char de nu se va scula sî'î dea pentru cî este amicul sîu, dar
 16 pentru stîruința lîi se va scula sî'î dea cîte lî trebue. Și dîc
 17 voue: Cereți, și vî se va da; cîutați, și veți afla; bateți, și vî
 18 se va deschide. Cîcî tot cel ce cere, îa; și cel ce cautî,
 19 aflî; și celui ce bate î se va deschide.
 20 De va cere fiul pîne de la unul dintre vîi care este pîrinte,
 21 aû dîrî lî va da pîatrî? sîu de va cere pesce, aû dîrî lî va da
 22 șîrpe în loc de pesce? Sîu de va cere ou, aû lî va da scor-
 23 pis? Decî dacî vîi, fiind rei, sciți sî dați daruri bune copîi-
 24 lor vostri: cu cît mîi mult Pîrintele vîstru cel din ceriû va
 25 da Spirit Sînt celor ce cer de la dînsul?
 26 Și scotea un demon, și acela era mut. Și după ce a eșî
 27 demonul, a vorbit mutul; și s'a mirat mulțimea. Ear ôre-cari
 28 dintrînșîi dîceaû: El scôte demonî prin Beelzebub, domul de-
 29 16 monilor. Alțîi ispitîndu-l cereaû de la dînsul semn din ceriû.
 30 17 Ear el sciînd gîndurile lor, lî-a dîs: Tîtî imperîția ce se dî-

bind între sine, se pustiesce; și casă care este contra sa cade.
 Dacă chiar Satana s'a disbinat între sine, cum va sta imperația 18
 lui? pentru-că dicești, că eu scot demonii prin Beelzebul. Ear 19
 dacă eu scot demonii prin Beelzebul, prin cine îi scot fiii vo-
 tri? pentru-acESTA ei vi vor fi judecatori. Ear dacă eu scot 20
 demonii prin degetul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi impe-
 demonii prin Dumnezeu. Când cel tare înarmat pădșesce curtea 21
 rășia lui Dumnezeu. Dar când vine un mai tare de 22
 su, este în pace averea lui. În toate armele lui, în cari se încredea, și
 cât el și 7 biruesce. Cel ce nu este cu mine este contra mea, 23
 împarte prădile lui. Cel ce nu adună cu mine risipește.

Când spiritual cel necurat ese din om, amblă acesta prin 24
 locuri seci, căutându-și repaus; dar neaflând, dice: Mă voi 25
 întorče în casa mea, de unde am eșit. Și viind, o află mătă- 25
 rată și înfrumșetată. Atunci merge și mai în alte șapte spirite 26
 rată și înfrumșetată. Atunci merge și mai în alte șapte spirite 26
 mai rele decât sine; și ei intrând locuesc acolo; și se fac cele
 mai rele decât sine; și ei intrând locuesc acolo; și se fac cele
 de pe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele d'întăiu.
 Vorbind el acestea, o femeie rădicându-și voce din popor 27
 i-a dis: Fericită este mitra care te-a purtat, și țitele cari ai spt.
 Ear el a dis: Da, fericiți sânt cei ce ascultă cuvântul lui Dum- 28
 neșeu și'l pădșesc.

Ear adunându-se glótele, a început a dice: Acéstă gene- 29
 rațiune este rea; cere semn; și semn nu i se va da, decât nu-
 mai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost semn 30
 pentru Nineviți, așa va fi și Fiul omului pentru generațiunea a-
 pentru Nineviți, așa va fi și Fiul omului pentru generațiunea a-
 pentru Nineviți, așa va fi și Fiul omului pentru generațiunea a-
 cESTA. Regina de la mEdă-đi se va scula la judicată cu bAr- 31
 cESTA. Regina de la mEdă-đi se va scula la judicată cu bAr-
 bații acestei generațiunii, și'i va condamna; căci a venit de la
 bații acestei generațiunii, și'i va condamna; căci a venit de la
 marginile pământului și anđe înțelepciunea lui Solomon; și éca
 mai mult decât Solomon aici. Barbații de la Nineve se vor 32
 scula la judicată cu acéstă generațiune, și o vor condamna;
 căci ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și éca mai mult de-
 cât Iona aici.

Nimene aprinđend lumină o pune în loc ascuns, nici sub o- 33
 broc, ci în sfecinic, ca cei ce intră si vEdē lumina. Lumină- 34
 torul corpului este ochiul; deci de este ochiul tEu curat, tot
 corpul tEu este luminat; dar de este rEu, și tot corpul tEu ra 35
 ă întunecat. Drept aceea caută, ca lumina care este în tine 35
 si nu fie întunec. Deci dacă corpul tEu este tot luminat, ne- 36
 avEnd vre o parte întunecósă, tot va fi luminat, ca și când lu-
 minătorul te-ar lumina cu strălucirea lui.

Ear vorbind el, îl ruga un Fariseu si prândescă la el; și 37
 intrând a ședut la mEdă. Ear Fariseul vEdēnd, că nu s'a spă- 38
 lat întăiu, mai înainte de prând, s'a mirat. Dar Domnul i-a 39
 dis: Acum voi Fariseii curățiți partea cea din afară a paharu-
 lui și a blidului; dar cea din intrul vostru este plină de răpire

- 40 și de reutate. Nebunilor! aș nu cel ce a făcut cea din-afară
 41 a făcut și cea din-între? Inse dați milostenie din cele ce
 42 aveți; și eca toate vi sînt curate. Dar vai voue, Fariseilor!
 căci deciuși izma și ruta și toate legumelor, dar neglijați drep-
 tatea și dragostea lui Dumnezeu; acestea se căden și le faceți
 43 și acelea și nu le lăsați. Vai voue, Fariseilor! căci iubiiți drep-
 44 nele cele mai de sus în sinagogi, și salutările căci iubiiți scau-
 voue, Cărturarilor și Fariseilor făcărnicii! căci sunteți ca mor-
 mintele ce nu se ved, și omenii ce amblă d'asupra lor nu le sciu.
 45 Atunci răspundînd unul din juristi, i-a dis: Învățătorule,
 46 acestea dîcînd, și pre noi injuri. El a dis: Vai și voue ju-
 ristilor! căci însărcinați pre omeni cu sarcini cu anevoe de
 purtat, ear voi nici cu un deget al vostru nu vî atingeți de
 47 sarcini. Vai voue! căci zidiți mormintele profeților, pre cari
 48 părinții vostri i-au ucis. Deci mărturisii că conveniiți la sap-
 tele părinților voștri; căci aceia i-au ucis, ear voi zidiți mor-
 49 mintele lor. Pentru acesta și înțelepciunea lui Dumnezeu a
 dis: Trimite-voiu cătră ei profeți și apostoli; și pre unii din-
 50 trîșii vor ucid și i vor persecuta; Ca si se cîrî de la a-
 cest neam sângele tuturor profeților, ce s'a vîrsat de la a-
 51 meiereia lumii: De la sângele lui Abel pînă la sângele Za-
 chariei, care s'a omorit între altar și între templu; adevîr dîc
 52 voue: Se va cere de la acest neam. Vai voue, juristilor! pen-
 ce vreați și între i-ați oprit.
 53 Și dîcîndu-li el acestea, a început Cărturarii și Fariseii a
 se mânia tare, și a-l ademini si li vorbescă despre mai multe;
 54 Pîndindu-l, și căutînd si scôtî ceva din gura lui, ca si-l
 pôt acusa.

CAP. XII.

*Iisus învîță pre discipulii săi a se pădi de făcîrie și de lăcomie.
 Că nu trebuie să se tîmî decăt numai de Dumnezeu. Blasfemea con-
 tra Sîntului Spirit. Privigherea. Impăcarea cu adversarii.*

- 1 Și fiind adunate mai multe mîi de popor, încat se călcău
 , unii pre alții, a început a dîce discipulilor săi: Mai în-
 2 tăii pădiți-vî de aluatul Fariseilor, care este făcîria. Căci
 nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi, nici ascuns,
 3 care nu se va cunoște. Decî ori-ce veți dîce la întunec se
 va auzi la lumină; și ceea ce veți vorbi la urechie în cămări
 se va anunța d'asupra caselor.
 4 Ear dîc voue amicilor mei: Nu vî temeți de cei ce ucid
 6 corpul, și după aceea nu mai aș nimic de făcut. Ci vi voi
 arăta de cine și vî temeți: Temeți-vî de cel ce are putere, după
 ce a ucis, și arunce în gheenna; adevîr dîc voue: Temeți-vî

Au nu se vînd cînci vrăbiî drept doi bani? și nici 6
de acela. Așu nu se vînd cînci vrăbiî drept doi bani? și nici 6
una dintr'inselo nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Inse 7
și porî capului vostru toți sînt numerați. Deci nu vî temeți ;
cîci voi sînteți de mai mult preț decît multe vrăbiî.

Și dic voue: Tot cel ce mî va mărturisi pentru dînsul înaintea ăngerilor, 8
și Fiul omului va mărturisi pentru dînsul înaintea ăngerilor
lui Dumnezeu. Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea ă- 9
menilor va fi lepădat înaintea ăngerilor lui Dumnezeu. Și tot 10
cel ce va dice cuvînt contra Fiului omului, i se va erta; ear
celul ce va blasfema contra Săntului Spirit nu i se va erta.
Ear cînd vî vor aduce la sinagogi, si la magistraturi și auto- 11
rități, nu vî îngrijiiți cum și ce veți responde, seû ce veți dice;
Căci Spiritul Sănt vî va învîta într'acea oră ce vî se cuvine 12
a dice.

Și i-a ăis ore-care din mulțime: Învătătorule, ăi fratelui meû 13
ca si împărț cu mine moscenirea. Ear el i-a ăis: Omule, 14
cine m'a pus judicător seû împărțitor preste voi? Și li-a ăis: 15
Vedeți și vî feriți de lăcomie; căci vieța cui-va nu consistă în
abundanta averei sale.

Și a ăis lor parabolă: Unui om bogat i-a rodit țérina. 16
Și acesta cugeta în sine, dicînd: Ce voiû face? fiind-că nu am 17
unde aduna fructele mele. Și a ăis: Acesta voiû face: Voiû 18
strica grănarele mele, și le voiû zidi mai mari; și acolo voiû
stringe tôte fructele mele și bunurile mele; Și voiû dice su- 19
fletului meû: Suffete, ai multe bunuri strinse spre mulți ani;
repausă-te, mănăncă, bea, și veselesce-te. Dar Dumnezeu i-a 20
ăis: Nebune, într'acastă nópte va fi cerut de la tine sufletul tîu;
atunci cele ce ai gătit, ale cui vor fi? Așa este cel ce strîn- 21
ge lui-și tesaur, dar nu este bogat în Dumnezeu.

Și a ăis discipulilor sei: Pentru acestă vî dic: Nu vî îngri- 22
jiți de vieța voastră, ce veți mîncă; nici de corp, ce ce vî
veți îmbrăca. Vieța mai mult este decît hrana, și corpul de- 23
căt vestmîntul. Căutați la corbi; căci nu sémînă nici seceră; 24
nu au cămări nici grănarie; și Dumnezeu îi nutresce; cu cât
mai buni sînteți voi decît paserile? Și cine dintre voi prin 25
grija sa pôte si adaogē staturei sale un cot? Decî dacă nu 26
puteți face nici ce este mai mic, de ce mai îngrijiiți de cele-l-
alte? Priviți criniî, cum cresc; nu se ostenesce, nici torc; ear 27
dic voue, că nici Solomon în tîtă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca
unul dintr'acestia. Decî dacă Dumnezeu așa îmbracă érba, 28
care este astă-ăi în câmp, și mîne se aruncă în cuptor, cu cât
mai mult pre voi, pucin-credincioșilor?

Si nu întrebați dar ce veți mîncă, seû ce veți bé, nici nu vî 29
luptați cu gîndul. Căci tôte acestea le căută gintele lunei aces- 30
tela; ear Părintele vostru scie că vî trebuiesc acestea. Inse 31

- căutați imperăția lui Dumnezeu; și acestea toate vi se vor a-
- 32 daoge. Nu te teme, turmă mică; căci a bine-voit părintele
- 33 vostru și vi dea imperăția. Vindeți averea voastră și dați mil-
- ostenie; faceți-vi pungi, cari nu se învechiesc, tesaun în ceria,
- care nu se impucineze, unde furul nu se apropia, nici molia nu
- 34 strică. Căci unde este tesaunul vostru, acolo va fi și au-
- ma voastră.
- 35 36 Și fie cōpsele vōstre incinse și făciule aprinse; Și voi in-
- și-vē asemenea cu ȍmenii, cari ascēptă pre domnul lor, ciud
- se va întōrce de la nuntă; ca viind și bătēnd îndată și'l dis-
- 37 chiđē. Fericiți sūnt servitorii aceia, pre cari viind domnul
- ii va afla privighind; adevēr đic voue, că se va incinge, și'i va
- 38 pune si ședē la mēsă, și viind li va servi. Și de va veni la
- a doua strajă, sēu de va veni la a treia strajă, și'i va veni la
- 39 fericiți sūnt servitorii aceia. Dar acēsta si sciți, că de ar sci
- stăpānul casei in care ȍră vine furul, ar privighie, și nu ar lăsa
- 40 si'l sape casa lui. Deci și voi fiți gata; căci in ȍra in care nu
- gāndiți Fiul omului va veni.
- 41 Ear Petru 'i-a đis: Dōmne, cātră noi đici acēstă parabolă.
- 42 sēu și cātră toți? Domnul a đis: Cine este ȍre ingrijitorul
- cel credincios și înțelept, pre care il va pune domnul sēu preste
- 43 servitorii sei, si li dea la timp porțiunea lor? Fericit este a-
- 44 cel servitor, pre care viind domnul sēu il va afla așa făcēnd. A-
- 45 devēr đic voue, că 'l va pune preste toate averile sale. Dar de
- va đice acel servitor in ānima sa: Domnul meū întârđiā a veni,
- și va incepe a bate pre servitorii și pre servitōre, și a mānca și
- 46 a bē și a se imbāta. Va veni domnul servitorului aceluia in
- điua in care nu ascēptă, și in ȍra in care nu scie, și 'l va dis-
- 47 pica, și 'i va pune partea lui cu necredincioșii. Și servitorul,
- cel ce a sciut voea domnului sēu, și nu a gātīt, nici a făcut
- 48 dupre voea lui, se va bate mult. Dar cel ce nu a sciut, și
- a făcut cele vrednice de bātāi, se va bate pucin. Căci ȍri-cā-
- ruia s'a dat mult, mult se va cere de la dīnsul; și cāruia i s'a
- incredințat mult, mai mult vor cere de la dīnsul.
- 49 Foc am venit si arunc pe pāmēnt, și ce volesc dacă s'a și
- 50 aprins! Ear cu botez am si mē botez; și cum mē strimto-
- 51 rez până ce se va îndeplini! Aū vi se pare, că am venit si
- 52 daū pace pe pāmēnt? Nu, đic voue; ci disbinare. Căci de a-
- cum înainte cinci într'o casă vor fi disbinați, trei contra a doi,
- 53 și doi contra a trei. Se va disbina părinte in contra fiului,
- și fiul in contra părintelui; mama in contra fiiei, și fiia in con-
- tra mamei; sōcra contra norā-sa, și nora contra sōcrā-sa.
- 54 Și đicea și poporului: Când vedeți norul rădicāndu-se de
- 55 la apus, îndată diceți: Vine plōfă mare; și este așa, Și când
- 56 vedeți austrul suflānd, diceți: Va si fie arșiță, și se face. Fă-

carnicilor! făca cerului și a pământului sciți a cerca, dar a-
cest timp, cum nu'l cereați?

Da, pentru ce nu judicați și de la sine ceea ce este drept? 57
Când mergi cu adversarul tău la magistrat, șilesc-te pe cale 58
a to disface de el; ca nu cum-va și te tragă la judicator, și
judicatorul și te trădea servitorului; și servitorul și te arunce
în închisoare. 59
Dic ție; Nu vei eși de acolo până ce nu vei 59
plăti și banul cel mai de pe urmă.

CAP. XIII.

Iisus cu ocasiunea Galilienilor uciși chiamă la pocăință. Parabola smochinului uscat. Iisus vindecă o femeie bolnavă în ziua sâmbătei. Parabola grăunțelui de muștar. Indemnare a intra pe porța cea strîmtă. Preficere de dărămarea Ierusalimului.

În acel timp erau de făca unii, cari 'i-au spus despre Ga- 1
lilianii, al căror sânge 'l-a amestecat Pilat cu sacrificiile 1
lor. Și răspundând Iisus li-a ăis: Aū vi se pare, că Galiliani 2
acestia aū fost mai păcătoși decât toți Galiliani, pentru că aū 3
suferit acestea? Nu, ăic voue; ci de nu vē veți pocăi, toți vē 3
veți pierde așa. Sēu acei opt-spre-ăece, preste cari a cădūt 4
turnul in Siloam, și 'i-a omorit, vi se pare, că acestia aū fost 5
mai păcătoși decât toți ămenii, cari locuiaū in Ierusalem? Nu, 5
ăic voue; ci de nu vē veți pocăi, toți vē veți pierde așa.
Și vorbia acēstă parabolă: ăre-cine avea un smochin plan- 6
tat in viea lui, și a venit căutând fruct intr'insul, și nu a aflat.
Atuaci a ăis cătră vier: ăca, trei ani sūnt de când viu căutând 7
fruct in acest smochin, și nu aflu; taie-'l; de ce zădărnicesce
pământul? El răspundând i-a ăis: Dămne, lasă-'l și intr'acest 8
an, până ce 'l voiū sāpa imprejur, și voiū pune gunoi. Și de 9
va face fruct, bine; ear de nu, după aceea il vei tăie.

Și invēța in una din sinagogi sâmbăta. Și ăca, era o fe- 10 11
mee, care avea spiritul neputinței de opt-spre-ăece ani, și ora
girbovă, și nu putea si se rădice in sus nici de cum; Ear li- 12
sus vėdēndu-o, o a chiămat, și 'i-a ăis: Femece, esci liberă de
bōla ta. Și 'și-a pus mănile pe dinsa, și îndată s'a îndreptat, 13
și glorifica pre Dumnedeū.

Ear mai marele sinagogei mănându-se, pentru-că o vinde- 14
case Iisus sâmbăta, a respuns și a ăis poporului: Șese ăile sūnt
in cari se cade a lucra; deci intr'acestea viūd vē vindecați,
dar nu in ădua sâmbătei. Atunci Domnul 'i-a respuns, și a 15
ăis: Făcarnice! fie-care din voi sâmbăta aū nu 'și dislēgē boul
sēu asinul de la esle, și 'l duce de 'l adapă? Dar acēsta, care 16
este fiică a lui Abraam, și pre care o a legat Satana de opt-
spre-ăece ani, aū nu se cădea a se dislega de acēstă legătură
in ădua sâmbătei? Și acēstea ăicēnd, se rușinaū toți adver- 17

- sarii lui; și tot poporul se bucura de toate cele minunate ce se făceau de dînsul.
- 18 Atunci zicea: Cui este asemenea împărăția lui Dumnezeu?
- 19 și cu ce o voi asemăna? Asemenea este grăuntelui de muștar, pre care luându-l un om l-a aruncat în grădina sa; și a crescut, și s'a făcut arbore mare, și paserile cerului au locuit în ramurile lui.
- 20 Earăși a zis: Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu?
- 21 Asemenea este aluatului, care luându-l o femeie, l-a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s'a dospit totă.
- 22 Și ămbla prin orașe și prin sate, învățând și călătorind la Ierusalem.
- 23 Ear ore-care i-a zis: Dîmne, au pucini sînt cei ce se mîndă tuiesc? Ear el li-a zis: Stăruieți a intra prin porța cea strîmtă;
- 24 căci mulți, dic voue, vor căuta si între, și nu vor pute. Când se va fi sculat stăpînul casei, și va fi închis ușa, și voi veți începe a sta afară și a bate în ușă, zicînd: Dîmne, Dîmne, deschide-ni; și el răspunzînd vi va dice: Nu vî cunosc de unde sînteți;
- 25 Atunci veți începe a dice: Am mîncat și am bîut înaintea ta, și tu ai învățat în ulițele noastre. Dar el va dice: Dîc voue: Nu vî cunosc de unde sînteți; depărtați-vă de la mine toți lucrătorii nedreptății.
- 26 Acolo va fi plîngere și scriș-nirea dinților, când veți vedé pre Abraam, și pre Isaac, și pre Iacob, și pre toți profetii în împărăția lui Dumnezeu, ear pre voi *înși-vă* scoși afară.
- 27 Da, vor veni de la răsărit, și de la apus, și de la mîdă-nópte, și de la mîdă-zi, și vor ședé la mîsă în împărăția lui Dumnezeu. Și éca sînt cei mai din urmă, cari vor fi întâi; și sînt întâi, cari vor fi cei mai din urmă.
- 28 Într-acea zi s'au apropiat ore-cari Farisei, zicîndu-i: Eși și te du de aici: căci Erod va si te omóre. Ear li-a zis: Mergeți de spuneți vulpei aceleia: Éca eu scot demoni și fac vindecări astă-zi și mâne, și a treia zi mă voi sfârși.
- 29 Înse mi se cade a merge astă-zi și mâne și in cea-l-altă zi; căci nu este posibil si se piérdé profet afară din Ierusalem.
- 30 Ierusalem, Ierusalem! cel ce omori profetii, și uciți cu pietre pre cei trimiși la tine; de câte ori am vrut si adun pre fiii tîi, cum *adună* gîina puii seî sub aripî, dar nu ați voit. Éca, vi se lasă casa voastră pustă; căci în adevér dic voue: Nu mă veți vedé, până, va veni *împul* când veți dice: Bine-cuvîntat este cel ce vine in numele Domnului.

CAP. XIV.

Fisul vindece pre un idropic in ziua sambătei; el recomenădă umi-
lindu și facerea de bine. Parabola despre cina cea mare. Lepă-
darea de sine. Ierusalim, care înșală și ucide profeții, și călca în picioare sâmbura din măt mare. Fericeilor

Întrând Iisus în casa bre-căruia din mai marii Fariseilor, 1
ca si mânănăce pâne sâmbăta, acestia îl pândiau. Şi că un 2
om bolnav de idropică era înaintea lui. Şi Iisus luând cuvântul, 3
a vorbit către juristi şi către Farisei, zicând: Őre se cade sâmbă- 4
ta a vindea? Ear ei au tăcut. Şi apucându-l l-a vinde- 5
bat, şi l-a demis. Şi răspundându-li a dis: Al căruia dintre 6
voi asin sêu bôu, de va căde în puţ, aû nu îndată îl va scôte 7
în ziua sâmbătei? Şi nu aû putut si'î răspunde la acestea. 8
Şi dicea parabolă către cei invitaţi, observând cum isî a- 9
legeau şederile mai sus, dicându-li: Când vei fi invitat de ci-
neva la nuntă, nu şedea la locul cel mai de sus; ca nu cumva 10
neva la nuntă, nu şedea altul mai cinstit de cât tine; Şi viind 11
si fie invitat de dînsul altul mai cinstit de cât tine; Şi viind 12
cel ce a invitat pre tine şi pre acela, itî va dice: Dă acestuia
locul; şi atunci vei începe cu ruşine a lua pe rînd locul cel 13
mai de jos. Ci când vei fi invitat, mergi de şedi la locul cel 14
mai de jos; pentru ca, când va veni cel ce te-a invitat, si'ti
dică: Amice, sue-te mai sus; atunci vei avé onóre înaintea ce- 15
lor ce vor sedé împreună cu tine. Căci tot cel ce se înaltă 16
pre sine se va umili; şi cel ce se umileşte se va înaltă. 17
Şi dicea şi celui ce l' chîmase: Când faci prînd sêu cină, 18
nu invita pre amicii tîi, nici fraţii tîi, nici rudele tale, nici 19
vecini bogăti, ca nu cumva şi ei si te invite pre tine, şi si tî
se facé respătire. Ci când faci ospet, invită seraci, nevoeşi, 20
schiopi, şi orbi. Şi fericit vei fi; căci ei nu pot si'ti întorcé; 21
ci tî se va întorce la învierea dreptilor. 22
Şi auzind acestea unul din cei ce şedeaû la măsă cu el a 15
dis: Fericit este cel ce va prîndi în imperătia lui Dumnezeu. 23
El l-a dis: Un om a făcut cină mare, şi a invitat pre mulţi; 24
Şi a trimis pre servitorul sêu în ôra cinei si dicé celor invi-
taţi: Veniţi, căci tôte sunt deja gata. Şi aû început toţi de 18
o-dată a se scusa. Cel d'întăi l-a dis: Am cumpărat ţerînă, 19
şi am nevoe si es şi si o vêd; te rog si mē erţi. Altul a 19
dis: Am cumpărat cinci părechî de boi, şi merg si l' cerc;
te rog si mē erţi. Şi altul a dis: Mi-am luat femei, şi pentru 20
acesta nu pot veni. Deci întorcându-se acel servitor, a spus 21
domnului sêu acestea. Atunci mîniându-se stăpânul casei, a 22
dis servitorului sêu: Eşi curênd la pietile şi stradele oraşului,
şi adu aici seracii şi nevoeşii, şi schiopi şi orbi. Şi a dis 22
servitorul: Dômné, s'a făcut cum ai ordonat, şi încă mai este
loc. Şi a dis domnul către servitor: Eşi la drumuri şi la gar- 23
duri, şi l' silescé si între, ca si se împle casa mea. Căci dic 24

voue: Nici unul din acei bărbați ce erau invitați nu va gusta din cina mea.

- 25 Și mergea cu dînsul popor mult; și el întorcându-se li-a
26 dis: Când cine-va vine către mine, și nu uresco pre părin-
tele seî și pre mamă, și pre femeie, și pro copii, și pre frați,
27 și pre surori, și chiar vieța sa, nu'mi pôte fi discipul. Și cel
ce nu'și pörtă crucea sa, și nu vine după mine, nu'mi pôte
28 fi discipul. Căci cine dintre voi vrënd si zidescă un turn, au
nu întâiu se pune si'și calculeze chîeltucla, de are cu ce si fi-
29 nescă. Ca nu cum-va puind temelîa, și neputënd fini, toți cei
30 ce'l vor vedé si începé a'l lua in ris, Dicënd: Acest om a
31 început a zidi, dar nu a putut fini. Seî care rege, mergënd
spre a purta resboiî in contra altui rege, au nu se pune mai
întăiu si se sfătuescă, de va puté cu dece miî si intimpine pre
32 cel ce vine contra lui cu doue-deci de miî? Ear de nu, încă
33 fiind acesta departe, trimițënd solie, se rögé de pace. Așa
nu'mi pôte fi discipul.
- 34 Bună este sarea; inse dacă sarea se va strica, cu ce se va
35 drege? Nici în pămënt nici în gunoiî nu este trebnică; ci se
aruncă afară. Cel ce are urechi de auidit, audé.

CAP. XV.

*Iisus justifică conduita sa cu păcătoșii prin parabolele despre oaie,
drahme și fiul risipitoră.*

- 1 Atunci s'au apropiat de dînsul toți vameșii și păcătoșii, ca
2 si'l asculte. Și murmurău Fariseii și Cărturarii, și
3 cënd: Acesta primesce pre păcătoșii, și mănăncă cu dinșii. Și
li-a vorbit acestă parabolă, dicënd:
4 Care om dintre voi avënd o sută de oi, și perdënd una
dintr'insele, au nu lasă pre cele noue-deci și noue in pustie, și
5 merge după cea perdută, până când o află? Și aflându-o, o
6 pune pe umerile sale, bucurându-se. Și viind a casă, chiamă
amicii și vecinii, dicëndu-li: Bucurați-vé cu mine, că am găsit
7 oaea cea rătăcită. Dic voue, că așa va fi bucurie in ceri de
un păcătos ce se pocăesce, mai mult decât de noue-deci și
noue de drepti, căroră nu li trebuie pocăință.
- 8 Seî care femeie, avënd dece drahme, de pierde o drahmă, au
nu aprinde lumină, și mătură casa, și caută cu dinadinsul, până
9 o află. Și aflându-o, chiamă amicele și vecinele, dicënd: Bu-
curați-vé cu mine, că am găsit drahma care o am perdut.
- 10 Așa, dic voue, se face bucurie înaintea ângerilor lui Dumnezeu
de un păcătos ce se pocăesce.
- 11 12 Și a dis: Un om avea doi fi; Și a dis cel mai ténér din
ei părintelui seî: Părinte, dă'mi partea de avere ce mi se

cade. Și li-a împărțit averea. Și după pucine zile, adunând 13
 toto fiul cel mai ténér, s'a dus iutr'o térră departe, și acolo
 a risipit averea sa, viețuind în desfrânări. Și chieluind 14
 el tóte, s'a făcut fómec mare într'acea térră; și el a început
 a suferi de lipsă. Și mergénd s'a lipit de unul din cetățenii 15
 terrei aceia; și l'a trimis la țérinele sale și pascé porcii. Și 16
 doria si și sature pântecel seú de roșcovele ce mâncău porcii;
 înse nimene nu l'a da. Și viinlu-și în sine a dis: Câți argați 17
 ai părintel meu au prisosință de pâne, ear eu perú de fómec!
 Mé voiú scula și mé voiú duce la părintele meu, și i voiú díce: 18
 Părinte, pécătuit-am contra ceriului și înaintea ta; Și nu mai 19
 sînt vrednic a mă chiâma fiul têu; fă-mé ca pre unul din ar-
 gați tói. Și sculându-se a venit la părintele seú. Ear încă 20
 fiind departe, l'a vădút părintele seú, și i s'a făcut milă; și
 alergând a cădút pe grumazul lui, și l'a sărutat. Și i-a dis 21
 fiul: Părinte, pécătuit-am contra ceriului și înaintea ta, și nu
 mai sînt vrednic a mă chiâma fiul têu. Și a dis părintele 22
 cătră servitorii seí: Aduceți îmbrăcăminteá cea mai bună, și l'
 înbrăcați pre el, și dați inel în mâna lui, și încălțăminte în
 picioréle lui. Și aduceți vițelul cel mai îngrășat, și l' junghiați; 23
 și si mâncăm și si ne veselim. Căci acest fiú al meu mort 24
 era, și a înviat; perdut era, și s'a aflat. Și au început a se
 veseli. Dar fiul lui cel mai mare era la țérină; și viind și 25
 apropiindu-se de casă a aúdit musică și jocuri; și chiâmând 26
 pre unul din servitorii, l'a întreat ce sînt acestea? El i-a 27
 dis: Fratele têu a venit, și părintele têu a junghiat vițelul cel
 îngrășat, pentru-că l'a primit sánătos. Ear el s'a mâniat, și 28
 nu vrea si între. De aceea părintele lui eșind îl ruga. Dar 29
 el respundénd a dis părintelui seú: Éca de atâția ani îți ser-
 vesc, și nici o-dată nu am călcat comandaméntul têu, și nici
 o-dată nu m'i-ai dat măchar un ed, ca si mé veselesc cu a-
 micii mei. Înse când veni acest fiú al têu, care a consumat 30
 averea ta cu meretricile, îi junghiași vițelul cel îngrășat. Ear 31
 el i-a dis: Fiúle, tu ești cu mine în tot timpul, și tóte a le
 mele sînt a le tale; Se cădea a ne veseli și a ne bucura; căci 32
 acest frate al têu mort era, și a înviat; perdut era, și s'a aflat.

CAP. XVI.

Parabola despre îngrijitorul necredincios. Nimene nu poate servi la doi domni. Parabola despre bogatul și despre Lazar.

Și dícea și discipulilor seí: Era un om bogat, care avea 1
 un îngrijitor; și acesta a fost pârít la el că risipesce a-
 vereá lui. Deci chiâmându-l i-a dis: Ce aud despre tine? dă 2
 socotélă de îngrijitoria ta; căci nu mai poți fi îngrijitor. Ear 3
 îngrijitorul a dis în sine: Ce voiú face? căci domnul meu ia de

- 4 la mine îngrijitoria; a săpa nu pot, a cere îmi este rușine. Scii
ce voiți face, ca, dacă voiți fi scos din îngrijitoria, si mă primescă
5 în casele lor. Și chiamând pre fie-care din datornicii dom-
nului său, a ȋis celui întâiu: Cu cât ești dator domnului meu?
6 El a ȋis: Cu o sută de măsurii de oleu. Și ȋi-a ȋis: Ia-ȋi in-
7 scrisul, și ședî curînd, și scrie ciuci ȋeci. Atunci a ȋis altuia:
Dar tu, cu cât ești dator? El a ȋis: Cu o sută de măsurii de
8 grâu. Și ȋi-a ȋis: Ia-ȋi înscrisul, și scrie opt ȋeci. Și a lăudat
domnul pre îngrijitorul nedrept, pentru-că a făcut înțelepțesce,
căci fiii lumii acesteia sînt mai înțelepți decăt fiii luminei în
generațiunea lor.
- 9 Și ȋic voue: Faceți-vi amici din mamonul nedreptăței; ca,
dacă veți fi în lipsă, si vë primescă în corturile cele eterne.
10 Cel ce este credincios în pucine, este credincios și în multe.
11 și cel ce este nedrept în pucine, este nedrept și în multe. ȋeci
dacă nu ați fost credincioși în mamonul cel nedrept, cine vi
12 va încredința cele adevărate? Și dacă nu ați fost credincioși
13 în cel străin, cine vi va da ce este al vostru? Nici un ser-
vitor nu pôte servi la doi domni; căci seü pre unul va uri și
pre altul va iubi; seü de unul se va alipi și pre altul va dis-
prețui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon.
- 14 Și auȋiau tôte acestea și Fariseii, cari erau iubitori de ar-
15 gint, și ȋi rideau de dinsul. Și li-a ȋis: Voi sînteți cei ce
vë faceți drepti înaintea ômenilor; înse Dumnezeu cunõe
ânimile vöstre; și cea ce este între ômeni prețios, abomina-
16 ȋiune este înaintea lui Dumnezeu. Legea și profeȋii erau până
la Ioan; din acest timp se predică imperăȋia lui Dumnezeu, și
17 fie-care se silește spre aceea. Și mai lesne este si trecë ce-
18 riul și pămîntul, decăt si cadë o cirtă din lege. Tot cel ce ȋi
lasă femeea sa și ia alta comite adulteriu; și tot cel ce ia pre
cea lăsată de bărbat comite adulteriu.
- 19 Era un om bogat, ce se îmbrăca în purpură și în mătasă,
20 veselindu-se în strălucire în tôte ȋilele; Și era un serac, a-
nume Lazar, care era aruncat înaintea ușei lui plin de bube;
21 și doria si se sature din fărămăturile, cari cădeau din mēsa
22 bogatului, și cānii viind lingeau bubele lui. Și a murit seracul,
și s'a dus de ângerii în sinul lui Abraam; și a murit și bogatul,
23 și s'a îngropat. Și în iad rădicându-ȋi ochii seü, fiind în chi-
nuri, vede pre Abraam de departe, și pre Lazar în sinul seü.
- 24 Și el strigănd a ȋis: Părinte Abraame, miluesce-mă, și trimite
pre Lazar, si ȋi întingă vërful degetului seü în apă, ca si ȋi
25 răcorescă limba; căci mă chinuesc în acöstă văpae. Înse A-
braam a ȋis: Fiule, adu-ȋi aminte, că tu ai primit cele bune
a le tale în viața ta, și Lazar asemenea cele rele; dar acum
26 el se mîngăie, și tu te chinuesci. Și pe lângă tôte acestea

Intre noi și intre voi este un mare abis, încât cei ce vor să treacă de aici către voi nu pot; nici cei de acolo nu pot să treacă la noi. Atunci a zis: Te rog dar, părinte, ca să 'l trimiți în casa părintelui meu; Căci am cinci frați; cărora si 28 li mărturisescă despre această, ca nu cumva să vie și ei la acest loc de chiu. I-a zis Abraam: Aū pre Moisi și pre profeți; 29 și 'l asculte. Ear el a zis: Nu, părinte Abraame; ci de va 30 merge la dișii cineva din morți, se vor pocăi. Și 'i-a zis: 31 Dacă nu ascultă de Moise și de profeți, măchar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede.

CAP. XVII.

Iisus vorbesce despre scandale, despre ertarea greșelilor, și despre puterea credinței; el vindecă dece leproși; vorbesce despre întemeierea imperăției lui Dumne-deu, și despre venirea Fiului omului.

Atunci a zis discipulilor săi: Este imposibil si nu vie 1 de folos 'i-ar fi, ca si i se spânzure o piatră de móră de grumazul lui, și si se arunce in mare, decât si scandalisă pre unul dintr'acești mici. Pădiți-vă: De 'ți va greși fratele tău, 3 cărtă-l; și de se va pocăi, ertă-'i. Și măchar de șapte ori 4 in zi de 'ți va greși, și de șapte ori in zi se va întorče la tine dicend: Mă căesc; si 'i ertă.

Și aū zis apostolii către Domnul: Adaoge-ni credință. Ear 5 6 Domnul a zis: De ați avé credință ca un grăunte de muștar, ați dice dudului acestuia: Disrădicinéză-te și te plantéză in mare, și 'ar asculta.

Ear cine dintre voi, dacă ar avé serv arând, séu pascend 7 vite, 'i-ar dice îndată, după ce a venit de la câmp: Du-te și te pune la mésză? Aū nu mai virtos îi va dice: Gătesce-mi 8 cina, și încingându-te servesce-'mă, până voiū mânca și voiū bé eū; și după aceea vei mânca și vei bé și tu? Aū dóră va 9 mulțumi servului aceluia, pentru-că a făcut cele ce i s'a ordonat? Nu, mi se pare. Așa și voi, când veți fi făcut tóte cele 10 ce vi s'a ordonat, diceți: Sântem servi netrebniți; făcurăm ce am fost datorți a face.

Ear mergend el la Ierusalem a trecut prin Samaria și Galilea. Și intrând intr'un sat, 'l-aū intimpinat dece bărbați 12 leproși, cari aū stătut de departe; Și aceia aū rădicat voce, 13 dicend: Iisuse, Învețătorule, miluesce-ne. Și vedendu-'i li-a 14 zis: Mergeți și vă arătați preuților. Și s'a întemplat precând mergeați, s'aū curățiți. Ear unul dintr'inșii vedend că s'a vin- 15 decat, s'a întors, glorificând pre Dumne-deu cu voce tare; Și a 16 cădut cu fața la picióarele lui, mulțumindu-'i; și acela era Samaritean. Iisus luând cuvântul a zis: Aū nu dece s'aū curățiți? 17

- 18 dar cei noue unde *sunt*? Nu s'au aflat si se întorc si dea
 19 gloriă lui Dumnezeu decât numai acest străin. Și i'a dîs:
 Scôlă-te și mergi; credința ta te-a mântuit.
 20 Și fiind întrebat de Farisei, când va veni imperăția lui Dum-
 neđeū, li-a respuns și a dîs: Imperăția lui Dumnezeu nu vine
 21 vîdînd cu ochii. Nici vor dice: Eca aici! seî eca acolo! căci
 eca imperăția lui Dumnezeu este *deja* între voi.
 22 Și a dîs discipulilor: Vor veni zile, când veți dori si vedeți
 23 una din zilele Fiului omului, și nu veți vedea. Și vi vor dice:
 24 Eca aici! seî eca acolo! nu mergeți, nici nu urmăriți. Căci
 precum fulgerul, fulgerînd din o parte a cerului luminează pînă
 25 la altă; așa va fi și Fiul omului in ziua sa. Dar mai intai
 trebuie a suferi multe și a fi reprobat de această generațiune.
 26 Și precum a fost in zilele lui Noe, așa va fi și in zilele Fi-
 27 iului omului: Măncău, beau, se însurău, se măritău, pînă la
 ziua in care a intrat Noe in arcă și a venit deluviul, și a per-
 28 dut pre toți. Asemenea și precum a fost in zilele lui Lot:
 29 măncău, beu, cumpărau, vindeau, sădiau, zidiau; Dar in ziua
 in care a eșit Lot din Sodoma, a ploiat foc și puciosă din ceru,
 30 și a perdut pre toți. Ast-feliu va fi in ziua in care Fiul o-
 31 mului se va arăta. Intr'acea zi cel ce va fi d'asupra casei și
 vasele lui in casă, si nu se pogore si le ia; și cel din câmp,
 32 asemenea si nu se întorc înapoi. Aduceți-vă aminte de fe-
 33 meea lui Lot. Cel ce va căuta si scape viața sa o va perde,
 34 și cel ce o va perde o va conserva. Dic voue: Intr'acea
 noapte vor fi doi într'un pat: unul se va lua, și altul se va lăsa.
 35 Doue vor măcina împreună: una se va lua, și alta se va lăsa.
 36 37 Doi vor fi in câmp: unul se va lua, și altul se va lăsa. Și
 răspundînd i-au dîs: Unde Dómnne? El li-a dîs: Unde este tru-
 pul, acolo se vor aduna vulturii.

CAP. XVIII.

*Parabolele despre judecătorul nedrept și despre Fariseu și vameș.
 Iisus bine-cuvîntă pre prunci. Pericolul bogățiilor. Iisus își pre-
 dice suferințele sale, și vindecă pre un orb.*

- 1 Și li dîcea parabolă cu acest scop, că se cade a se ruga
 2 tot-de-una, și a nu se discurgea; Dîcînd: Intr'un o-
 raș era un judecător, care nu se temea de Dumnezeu, nici nu
 3 i păssea de om. Și era o vîduvă într'acel oraș, și venia la
 4 dînsul, dîcînd: Scapă-mă de inimicul meu. Și nu vroea mult
 timp; ear după aceea a dîs in sine: De și nu mă tem de Dum-
 5 neđeū, nici nu 'mî pêsă de om, Dar fiind-că această vîduvă
 mă superă, o voi scăpa, ca si nu mă chinîlescă viind necontent.
 6 7 Și a dîs Domnul: Audiți ce dice judecătorul cel nedrept. Și
 Dumnezeu aî nu va face scăpare aleșilor seî, cari strigă cătră

dusul ziua și noptea, de și îndelung rabdă pre *adversarii* lor? 8
 Dic voue, că 'i va scăpa curând. Inse când va veni Fiul omului, ore va afla credință pe pământ?

Ear către ore-curi ce se încredea în sine, că sunt drepti, 9
 și disprețuiau pre cei-l-alți, dicea acestă parabolă: Doi ô- 10
 meni s'au suit în templu, ca si se rîge; unul Fariseu și altul
 vameș. Fariseul stînd se ruga în sine așa: Dumnezeu, 11
 îți mulțumesc, că nu sînt ca cei-l-alți ômeni, răpitori, nedrepti,
 adulteri, seî și ca acest vameș; Postesc de doue ori în sep- 12
 tămană; dau deciuîtelă din tôte câte căscig. Dar vameșul, 13
 stînd de departe, nu vroea nici ochii si rădice spre ceriî, ci și
 bîtea peptul seî, dîcînd: Dumnezeu, fii milostiv mie pîcăto-
 sului. Dic voue, acesta s'a dus la casa sa *mai îndreptat* de- 14
 cît acela; căci tot cel ce se înalță însuși se va umili; dar cel
 ce se umilește se va înalță.

Și aduceau la el și prunci, ca si se atingă de ei; inse disci- 15
 puli vîdînd 'i-au certat. Ear Iisus chîmîmîndu-'i *la sine* a 16
 dis: Lăsați pre prunci si vie la mine, și nu 'i opriți; căci a u-
 nor asemenea este imperăția lui Dumnezeu. Adevăr dic voue: 17
 Cel ce nu va primi imperăția lui Dumnezeu ca un copil nu va
 intra într'însa.

Și 'l-a întrebant un dregător, dîcînd: Învîțătorule bune, ce 18
 si fac si moscenesc viêtă eternă? Iisus 'i-a dis: Pentru ce 19
 mă numesci bun? nimene nu *este* bun, fără numai unul, Dum-
 neșeu. Comandamentele scîi: Si nu comiți adulteriî; si nu 20
 ucîi; si nu furî? si nu mărturisesci mărturie mincinosă; Onoră
 pre părintele tîu și pre mama ta. Acela a dis: Tôte acestea 21
 le-am pădit din teneretele mele. Iisus auînd acestea 'i-a dis: 22
 Ancă una îți lipsește; vinde tot ce ai, și împarte seracilor; și
 vei avé tesaur în ceriî; și vino, urmază-'mî. Dar el auînd 23
 acestea s'a întristat; căci era fôrte avut.

Și vîdîndu-'l Iisus, că s'a întristat, a dis: Cât de anevoe 24
 vor intra în imperăția lui Dumnezeu cei ce au avuți. Căci 25
 mai lesue este si trecă funia prin urechia acului, decăt bogatul
 si intre în imperăția lui Dumnezeu. Ear ei auînd *acestea* aî 26
 dis: Cine dar pôte si se mîntuască? El a dis: Cele ce sînt 27
 imposibile la ômeni sînt posibile la Dumnezeu.

Atunci a dis Petru: Eca noi am lăsat tôte, și 'ți am urmat. 28
 El li-a dis: Adevăr dic voue; Nimene nu este care 'și-a lăsat 29
 casă, seî părinți, seî frați, seî femei, seî copii pentru împe-
 răția lui Dumnezeu. Care si nu ia imulțite în acest timp, 30
 și în lumea cea viitoare viêtă eternă.

Atunci luând *cu sine* pre cei doi-spre-șece, a dis: Eca ne 31
 suim la Ierusalem, și se vor împlini tôte cele scrise prin pro-
 feți despre Fiul omului. Căci se va trăda păgânilor, și va fi 32

- 33 batjocorit, și va fi insultat și va fi scuipit. Și bîcîindu-⁷ il
 34 vor omori; și a treia-⁸ li va învia. Înse ei nimic nu au înțeles
 din acestea; și era ascuns cuvîntul acesta pentru diușii, fiind
 că nu înțelegeau cele dîse.
- 35 Și apropiindu-se el de Ierichon, ședea un orb lângă cale,
 36 cerșind; și auzînd mulțimea trecînd, a întrebat ce este a-
 37 38 cîsta. Și ⁹ i-au dîs: că trece Iisus Nazarianul. Atunci a str-
 39 gut, dîcînd: Iisuse, Fiul lui David, miluesce-mă. Ear cei ce
 40 mai virtos striga; Fiule al lui David, miluesce-mă. Ear el cu mult
 Iisus a ordonat si 'l aducă la sine; și apropiindu-se el de dîn-
 41 sul 'l-a întrebat, Dîcînd: Ce voesci si 'ți fac? El a dîs:
 42 Dîmne, si vîd earăși. Și Iisus ¹⁰ i-a dîs: Veđi; credința ta te-a
 43 mîntuit. Și îndată a veđut, și ¹¹ i urma, gloriîcînd pre Dum-
 neđeū; și tot poporul veđînd, a lăudat pre Dumneđeū.

CAP. XIX.

*Iisus chîamă pre Zaccheū. Parabola celor dece mnale. Intrarea lui
 Iisus in Ierusalem, căruia 'i pređice dărămarea; el alungă din
 templu pre cei ce'l pîngăriaū.*

- 1 2 Și intrînd, trecea Iisus prin Ierichon. Și éca un om a-
 nume Zaccheū, care era mai marele vameșilor, și bogat,
 3 Căuta si veđe pre Iisus cine este; dar nu putea pentru mul-
 4 țime, pentru că era mic de statură. Și alergînd înainte s'a
 5 suit într'un dud si'l veđe, căci era si trecē pe acolo. Și viind
 Iisus la acel loc căuta, și'l a veđut, și a dîs cătră diusul: Zac-
 chee, grăbesce de te pogorē; căci astă-⁶ dî trebuie si petrec in
 6 casa ta. Și grăbindu-se s'a pogorit, și'l-a primit bucuros.
 7 Și toți cari vedeau acēsta murmurau, dîcînd: A intrat la un
 8 om pecătōs si găsduescă. Ear Zaccheū stînd a dîs cătră
 Domnul: Éca, Dîmne, jumătate din averea mea o dau ser-
 9 cilor, și de am înșelat pre cineva cu ceva, întorc împătrit.
 10 Dîs-a Iisus lui: Astă-⁷ dî s'a făcut mîntuire casei acesteia, că și
 10 acesta este fiū al lui Abraam. Căci fiūl omului a venit si
 caute și si mîntuescă aceea ce este perdut.
- 11 Și ascultînd ei acestea, el a adăogit o parabolă, pentru că
 era aprōpe de Ierusalem, și pentru-că li se părea că îndată va
 12 si se arete imperăția lui Dumneđeū. Decî a dîs:
 Un om nobil s'a dus într'o țerră departe, si'și ia regat, și
 13 si se întorcē. Și chîamînd dece servitori ai sei, li-a dat dece mnale
 14 și li-a dîs: Neguțatoriți până voiū veni. Dar cetățenii lui il
 ura, și au trimis solie după el dîcînd: Nu voim pre acesta si
 15 domnescă preste noi. Dar luînd regatul, s'a întors, și a dîs
 si se chîame la diusul pre servitoriī aceia, cărora li dedese ar-
 16 gîntul, ca si ađe ce fie-care a căscigat. Atunci a venit cel

d'întâiu, zicînd: Dîmne, mînuu ta a adus dece mînale. *Î-a 17*
 zis: Bine, servule bunu; pentru-cî ai fost credincios preste pucin, si
 ai putere preste dece cetăți. Și a venit cel al doilea, zicînd: 18
 Dîmne, mînuu ta a adus cinci mînale. Și a zis acestuia: 19
 Si tu fi preste cinci cetăți. Și altul a venit, zicînd: Dîmne, 20
 dea mînuu ta, care o am ținut legată în basma; Căci m'am 21
 ținut de tine, pentru-că esci om aspru; Iai ce nu ai pus, și
 seceri ce nu ai semănat. Și 'i-a zis: Din gura ta te voi ju- 22
 dica, servule rîu. Ai știut că eu sînt om aspru, luînd ce nu
 am pus, și secerînd ce nu am semănat. Deci pentru ce nu ai 23
 dat argintul meu schimbătorilor, și eu viind, aș fi luat al meu
 cu dobîndă. Și celor ce sta înaintea a zis: Luați de la el 24
 mînuu, și o dați celui ce are dece mînale. (Ei 'i-au zis: Dîmne, 25
 acela are *deja* dece mînale). Căci zic voue, că tot celui ce 26
 are, i se va da; ear de la cel ce nu are, și ceea ce are, i se
 va lua. Iuse pre inimiții mei aceia, cari nu au voit si dom- 27
 nesc preste dinșii, aduceți-'i aici, și 'i sfășiați înaintea mea. 28

Și acestea zicînd, mergea înaintea, suindu-se la Ierusalem. 29
 Ear apropiindu-se de Bethfage și Bethania, cătră muntele 30
 ce se chiamă al Olivilor, a trimis pre doi din discipulii sei,
 zicînd: Mergeți în satul care este înaintea *văstră*, în care intrînd 30
 veți afla un mînz legat, pe care nici un om nici o dată nu a ședut;
 dislegați-'l, și 'l aduceți. Și de vî va întreba cineva; Pentru ce 31
 îl dislegați? îi veți dice așa: Pentru că Domnului trebuesce. 32

Și mergînd cei trimiși, au aflat precum el li disese. Și 32 33
 dislegînd ei mînzul, li-au zis stăpînii lui; Pentru ce dislegați
 mînzul? Ei au zis: Domnului trebuesce. Și 'l-au adus la 34 35
 Iisus; și aruncîndu-'și vestmintele lor pe mînz, au pus pre
 Iisus d'asupra. Și mergînd el, așterneau vestmintele lor pe 36
 cale. Și apropiindu-se el la pîlele muntelui Olivilor, a în- 37
 ceput totă mulțimea discipulilor, bucurîndu-se, a lăuda pre
 Dîmnedeu cu voce tare, pentru tôte cele minunate cari vîduseră;
 zicînd: Bine cuvîntat *fi* regele, cel ce vine în numele Dom- 38
 nului; pace în ceri și gloriă în înălțimi. Și ôre-cari Farisei 39
 d'între mulțime 'i-au zis: Învîțătorule, cîrtă-'ți discipulii tîi.
 Iuse el respundînd a zis: Dic voue, că de vor tăce acestia 40
 pietrele vor striga.

Ear apropiindu-se, a vîdut cetatea și a plîns de dînsa, 41
 zicînd: De ai fi cunoscut și tu, măchar în acîstă zi a ta, 42
 cele ce sînt spre pacea ta! Dar acum s'au ascuns de la ochii
 tîi. Căci vor veni zile asupra ta, cînd inimiții tîi vor face 43
 un val împrejurul tîu, și te vor împresura, și te vor îmbulzi de
 tôte părțile; Și te vor face întocmai cu pămîntul, și pre fiii 44
 tîi în tine; și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră; pentru-că
 nu ai cunoscut timpul cercetărei tale.

- 45 Și intrând în templu a început a scote la început a scote pre cei ce vindesă
46 într'iusul, și pre cei ce cumpărau; Dicându-li: Scris este: Casa
mea casă de rugăciune este; dar voi o ați făcut pescară tal-
harilor.
47 Și învăța în templu în toate zilele. Ear archiereii și Cărtu-
48 rarii și bătrânii poporului căutaă si 'l pîrîle. Dar nu puteau
afila ce si 'l facē, pentru-că tot poporul se ținea de el, ascu-
tându-'l.

CAP. XX.

*Autoritatea lui Iisus Christos. Parabola lucrătorilor viei. Tributul
datorit Cesarului. Christos fiul și Domnul lui David.*

- 1 Și într'una din zilele acelea învățând el poporul în templu
și predicând evangelia, a venit archiereii și Cărturarii
2 cu bătrânii; Și a vorbit către el, dicend: Spune-ni, cu ce
autoritate faci acestea? seū cine este care-ți-a dat această au-
3 toritate? El răspundend li-a dis: Vē voiū întreba și eu de
4 un cuvēt, și răspundeți-mi. Botezul lui Ioan, din ceriū a
5 fost, seū de la omeni? Ear ei convorbiau între sine, dicend:
De vom dice: Din ceriū, va dice: De ce dar nu ați creștut lui?
6 Ear de vom dice: De la omeni; tot poporul ne va ucide cu
7 pietre; căci este incredințat că Ioan a fost profet. Și a re-
8 spus, că nu știu de unde. Și Iisus li-a dis: Nicī eū nu vi
voiū spune cu ce autoritate fac acestea.
9 Atunci a început a dice către popor acēstă parabolă: Un
om a plantat vie, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe
10 mult timp. Și la timp a trimis un servitor către lucrători,
ca si 'l dea din fructul viei; dar lucrătorii bătendu-'l 'l-au retri-
11 mis deșert. Earăși a mai trimis alt servitor; dar ei bătend
12 și pre acela, și insultându-'l 'l-au retrimis deșert. Earăși a tri-
mis și al treilea; ear ei rănind și pre acela 'l-au scos afară.
13 Atunci a dis domnul viei: Ce voiū face? voiū trimite pre fiul
14 meu cel iubit; dōră vēdendu-'l 'l vor respecta. Ear lucrătorii
vēdendu-'l, convorbiau între sine, dicend: Acesta este mosceni-
15 torul; veniți si 'l ucidem, ca si fie moscenirea a noastră. Și
16 scoțendu-'l afară din vie, 'l-au omorit. Decī ce li va face
domnul viei? Va veni, și va perde pre acești lucrători, și va
da viea altora.
17 Ear ei aușind acēsta aū dis: Ferescă Dumneșeu! Ear el
cătând spre ei a dis: Dar ce este acēsta ce este scris: Piatra
pre care o aū deconsiderat ziditorii, acēstă s'a făcut capul un-
18 ghiului? Cel ce va cădē pe acea piatră se va sfărâma; ear
19 preste care va cădē il va strivi. Intr'acea oră căutaū archie-
reii și Cărturarii, ca si 'și pue mănile pe el; inșe s'a aumt de
popor; căci înțelesēră că a dis acēstă parabolă contra lor.

Și pândindu-⁷ au trimis iscóde, cari se prefăceau a fi drepti, 20
 ca si 'l prindé în cuvânt, și si 'l poté tráda puterei și auto-
 rităței guvernătorului. Și 'l-au întreat, dîcînd: Învătătorule, 21
 scim că vorbesci și invēți drept, și nu cauți la față, ci invēți
 culea lui Dumneđu în adevér: Ni se cade a da tribut Ce- 22
 sarului sêu nu? Ear el pricepînd viclenia lor li-a đis: Pentru 23
 ce mē ispitîți? Arătați-mi un dinar. A cui imagine și inscrip- 24
 țione are? Ei respundînd au đis: Ale Cesarului. El li-a đis: 25
 Dați dar Cesarului cele ce sînt ale Cesarului, și lui Dumneđu
 cele ce sînt ale lui Dumneđu. Și nu 'l-au putut prinde în 26
 cuvânt înaintea poporului; și minunându-se de răspunsul lui
 au tăcut.

Atunci apropiindu-se unii din Sadukei, cari đic că nu este 27
 înviere, 'l-au întreat, dîcînd: Învătătorule, Moise ni-a scris: 28
 De va muri fratele cîui-va avînd femeie, și acesta va muri fără
 copii, si ia fratele sêu pre femeia lui, și si rădice semēnță fra-
 telui sêu. Decî au fost șapte frați; și cel d'întăiu luând fe- 29
 mee a murit fără copii. Și a luat al doilea pre femeia aceea, 30
 și acela a murit fără copii. Și al treilea o a luat, și asemenea 31
 tus-șapte; și nu au lăsat copii, și au murit. Ear mai pe urmă 32
 de toți a murit și femeia. Decî la înviere a căruia c'întrîșii 33
 va fi femeia? căci tus-șapte o au avut de femeie. Și respundînd 34
 li-a đis: Fiii lumei acesteia se însoră și se mărită; Inse 35
 cei vrednici de lumea aceea și de învierea cea din morți nici se
 însoră nici se mărită; Nici vor mai poté muri; căci sînt a- 36
 semenea ângerilor, și sînt fii ai lui Dumneđu, fiind fii ai în-
 vierei. Dar cum că vor invia morții a arătat și Moise la rug. 37
 cînd numesce pre Domnul Dumneđu lui Abraam și Dumne- 38
 đeu al morților, ci al viilor, căci toți sînt vii înaintea lui.
 Atunci unii din Cărturari respundînd au đis: Învătătorule, bine 39
 ai vorbit. Și de atunci nu mai îndrăsneau si 'l mai întrebe 40
 nimic.

Și li-a đis: Cum đic, că Christos este fiul lui David? Și 41 42
 însuși David đice în cartea Psalmilor: Dis-a Domnul Domnului
 meü; Șeđi d'a drépta mea, Până voiü pune pre inimiți tēi 43
 așternut picîórelor tale. Decî dacă David îl chiamă Domn, cum 44
 dar este fiü al lui?

Atunci a đis discipulilor seî în auđul a tot poporului: Pă- 45 46
 đîți-vē de Cărturari, căroră li place a âmbli în vestminte lungi,
 și iubesc salutările în pieți, și scaunele cele mai de sus în si-
 nagogi, și șederele cele mai întăiu la ospete; Cari consumă 47
 casele vėduvelor, și sub pretext fac lungi rugăciuni; acestia vor
 lua mai mare condamnare.

CAP. XXI.

Darul văduvei serace. Iisus predice persecuțiunea ce așteaptă pre discipulii sei, și dărămarea Ierusalemului. Indemnare spre a prigonia și a se ruga.

- 1 Și căutând a vedut pre cei bogați aruncând darurile lor in
- 2 corbană. Și a vedut și pre o văduvă seracă aruncând acolo
- 3 doi bani. Și a zis: Adevăr zic voue, că această văduvă seracă
- 4 a aruncat mai mult decât toți. Căci toți aceștia din abundența
- lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu; înse această din lipsa
- 5 sa a aruncat totă averea sa, care o a avut.
- 6 Și unii zicând despre templu, că este împodobit cu pietre
- 7 frumoase și cu daruri sacre, el a zis: *Cât pentru acestea cari*
- vedeți, vor veni zile in cari nu va rămâne piatră pe piatră,
- 8 care nu se va risipi. Și l-au întrebat, zicând: Învățătorule,
- 9 acestea? El a zis; Vedeți si nu vă amăgiți; căci mulți vor
- veni in numele meu, zicând: Eu sunt *Christos*; și s'a apropiat
- 10 timpul; dar si nu mergeți după ei. Și când veți auzi de res-
- boae și de disordine, si nu vă spăimântați; căci acestea trebuie
- 11 si aibă loc întâi; dar nu este îndată finitul. Atunci li zicea:
- Se va scula națiune contra națiunei, și regat contra regatului;
- 12 Și vor fi cutremuri mari pe alocuri, și fomete și ciumi și spai-
- me, și semne mari vor fi din ceri.
- 13 Ear mai înainte de toate acestea vor pune mâinile lór preste
- 14 voi, și vă vor persecuta, trădându-vă la sinagogi și in închisori,
- ducându-vă inaintea regilor și guvernătorilor pentru numele meu.
- 15 Și vi se va întâmpla si mărturisiți. Decî puneți in ânimele
- 16 vóstre, si nu meditați ce veți responde. Căci eu vi voi da
- gură și înțelepciune, contra căria nu vor pute vorbi nici a se o-
- 17 pune toți adversarii vostri. Și veți fi trădați și de părinți, și de
- 18 frați, și de rude, și de amici; și pre unii dintre voi vor omori.
- 19 Și veți fi urâți de toți pentru numele meu. Înse nici un pir
- 20 din capul vostru nu va peri. Intru răbdarea vóstră căsigați
- sufletele vóstre.
- 21 Ear când veți vedé Ierusalemul încunjurându-se de armate,
- 22 atunci si știți, că s'a apropiat pustiirea lui. Atunci cei ce
- sunt in Iudeea si fugé la munti; cei ce sunt in mediuloc Ieru-
- salemului si ése, și cei ce sunt in țărine si nu între într'insul.
- 23 Căci acestea sunt zilele resbunării, ca si se împlinescă toate
- 24 cele scrise. Ear vai de cele ce sunt îngreunate, și de cele ce
- alăptéză într'acele zile! căci va fi nevoie mare in țerră și mă-
- 25 nie asupra acestui popor. Și vor cadé de ascuțitul sabiei, și
- se vor duce captivi la toate națiunile; și Ierusalemul va fi cal-
- cat de Ginte, până se vor împlini timpurile Gintelor.
- 26 Și vor fi semne in sóre, și in lună, și in stele; și pe pământ

mânt strîmtoare popórelor cu nedumerire; mugind marea de sgu-
ditura valurilor: **26** *Maî murind ómenii de frică și de asceptarea*
celor ce vor sî fio pe pămînt; cîci puterile ceriurilor se vor
clăti. **27** *Și atunci vor vedé pre Fiul omului viind pre nori cu*
putere și cu gloriă mare. **28** *Deci începînd acestea a se face,*
cîntați în sus, și rădicați capetele vóstre; cîci se apropie re-
scumperarea vóstră.

29 *Și li-a dis parabolă: Vedeți smochinul și toți arborii;*
Cînd deja infrundesc, vîdînd cunósceți de la sine, că deja este
aprópe vîra. **30** *Așa și voi, cînd veți vedé acestea făcîndu-se,*
și știți, că este aprópe imperăția lui Dumneđu. **31** *Adevăr dic 32*
roue: Nu va trece acest neam, pînă cînd nu se vor face tóte
acestea. **32** *Ceriul și pămîntul vor trece, înse cuvintele mele nu 33*
vor trece.

34 *Dar luați aminte de voi înși-vé, ca si nu se îngruzeze ânimele*
vóstre cu sațiul mîncărei și cu beția, și cu grijile lumei, și fără
de veste si vie acea di asupra vóstră. **35** *Cîci ca o cursă va*
veni preste toți cei ce locuesc pe fața a tot pămîntului. **36** *Deci*
priveghiați și vè rugați în tot timpul, ca si fiți vrednici a scăpa
de tóte cele ce aũ si se întemple, și a sta înaintea Fiului o-
mului.

37 *Și înveța diina în templu; ear nóptea eșînd petrecea în*
muntele ce se chiamă al Olivilor. **38** *Și tot poporul vinea de de-*
măneță la dînsul în templu, ca si 'l asculte.

CAP. XXII.

*Iuda se învoiesce si trădea pre Iisus. Pascile. Înstituirea sântei
cîini. Suferințele lui Iisus în Gethsemane; el este dus înaintea ar-
chiereului; Petru se lepădă de dînsul; el este dus înaintea consili-
ului Iudeilor.*

1 *Și se apropia serbătórea azimelor, care se chiamă pascile.*
2 *Și căutați archiereii și Cărturarii, cum 'l-ar omóri; cîci*
se temeau de popor.

3 *Ear Satana a intrat în Iuda, ce se chiăma Iscariot, care era*
4 *din numărul celor doi-spre-đece. Și mergînd a vorbit cu ar-*
5 *chiereii și cu căpitanii, cum li 'l-ar trăda. Și s'aũ bucurat,*
6 *și s'aũ învoit si 'i dea bani. Și el s'a făgăduit, și căuta timp*
oportun si li'l trădea în absența poporului.

7 *Și a venit diina azimelor, în care se cădea si se sacrifice*
8 *pascile. Și a trimis pre Petru și pre Ioan, dicînd: Mergeți*
9 *de ni gătiți pascile, ca si mîncăm. Ei 'i-aũ dis: Unde voiesci*
10 *ca si gătim? El li-a dis: Eca intrînd voi în oraș vè va in-*
11 *timpina un om ducînd o cană cu apă: urmați-'i în casa unde*
12 *va întra. Și si diceți stăpînului casei: Învătătorul dicé ție: 11*
Unde este locul, unde si mînănc pascile cu discipulii mei? 12

- 13 el vi va arăta un foișor mare, așternut; acolo gătiți. Și mer-
gând au aflat precum el li dădese; și au gătit pascile. Și mer-
14 Și când a venit ora, a ședut la mäsă, și cei doi-spre-șapte
15 discipuli cu el. Și li-a dăis: Cu dorință am dorit și mânânc
16 cu voi aceste pasci mai 'nainte de patima mea. Căci dăic voue:
De acum nu voi mai mânca dintr'acestea, până când se vor
17 împlini în imperăția lui Dumneșeu. Și luând potirul și mul-
18 țumind, a dăis: Luați acesta și 'l împărțiți între voi. Căci dăic
voue: Nu voi mai bé din fructul viei, până când va veni
imperăția lui Dumneșeu.
19 Și luând pânea și mulțumind, o a frânt, și o a dat lor, dă-
când: Acesta este corpul meu, care se dă pentru voi; acesta
20 faceți spre memoria mea. Asemenea și potirul după ce au
cinat, dăicând: Acest potir este noul testament în sângele meu,
care se vërsă pentru voi.
21 Înse éca mâna trădătorului meu este cu mine pe mäsă.
22 Și fiul omului merge, precum este otărit; dar vai de omul a
23 cela, prin care se trădă. Și au început a se întreba între sine,
care dintr'înși ar fi cel ce vre si facé acesta.
24 Și s'a născut dispută între dinși, care dintre ei s'ar păré a fi
25 mai mare. Dar el li-a dăis: Regii națiunilor le domnesc, și cei
26 ce le stăpănesc se chiamă făcători de bine. Înse voi si nu fiți
așa; ci cel ce este mai mare între voi, si fie ca cel mai mic;
27 și cel ce este mai întâiu ca servitorul. Căci cine este mai mare,
cel ce șéde la mäsă, seü cel ce servește? au nu este cel ce
șéde la mäsă? ear eu sânt în medilocol vostru ca cel ce ser-
28 vesce. Voi sânteti acei ce ați ramas cu mine în ispitele mele.
29 Și eu vi orinduesc imperăția, precum mi-a orinduit Părintele
30 meu. Ca si mâncați și si beți la mäsă mea în imperăția mea,
și si ședeti pe scaune, giudicând cele doue-spre-șapte seminții a
le lui Israel.
31 Și a dăis Domnul: Simone, Simone, éca, Satana v'a cerut, ca
32 si vë cernă ca grăul. Dar eu m'am rugat pentru tine, ca si
nu péré credința ta, și tu, când te vei întorče, întăresce pre
33 frați tēi. El 'i-a dăis: Dăme, sânt gata a merge cu tine și
34 în închisóre și la mórte. Ear el a dăis: Dăic ție, Petre, nu va
cânta astă-đi cocoșul, mai 'nainte până ce de trei ori te vei
lepăda că nu mă șci.
35 Și li-a dăis: Când v'am trimis fără de pungă, și fără de tra-
istă, și fără de încălțăminte, au ați avut lipsă de ce-va? Ei au
36 dăis: De nimic. Atunci li-a dăis: Dar acum cel ce are pungă
si o ia, asemenea și traista; ear cel ce nu are sabie, si si vëndé
37 vestmântul seü, și si si cumpere. Căci dăic voue: că încă si a-
césa ce este scris trebuie si se împlinéscă cu mine, care dăic:
Și cu cei fără-de-lege s'a socotit; căci cele despre mine au fi-

nit. El aŭ ȝis: Dómnue, écă aici doue sabii. Şi el li-a ȝis: 38
destul este.

Şi eşind a mers duple datina sa in Muntele Olivilor; şi 'i-aŭ 39
urmat şi discipulii lui. Şi sosind la loc, li-a ȝis: Rugaţi-vă, 40
ca si nu intraţi in ispită. Şi el s'a depărtat de dinşii ca 41
la o aruncătură de piatră, şi iugenunchind se ruga, ȝicând: 42
Părinte, do voiesci, si trecē de la mine acest potir; înse nu
voea mea, ci a 'ta si se facē. Şi i s'a arătat ânger din cerii, 43
intărindu-l. Şi fiind in agonie mai cu dinadinsul se ruga; 44
şi s'a făcut sudorea lui ca picăturile de sânge picând la pă-
mēt. Şi sculându-se de la rugăciune, şi viind la discipulii 45
lui, 'i-a aflat dormind de intristare. Şi li-a ȝis: Ce dormiţi? 46
sculaţi-vă şi v' rugaţi, ca si nu intraţi in ispită.

Ear încă vorbind el éca *venia* mulţime, şi cel ce se chiăma 47
Iuda, unul din cei doi-spre-ȝece, mergea inaintea lor, şi s'a a-
propiat de Iisus si'l sârute. Ear Iisus 'i-a ȝis: Iudo, cu să- 48
rutare trădezi pre Fiul omului. Ear cei ce erau lângă el, v' 49
ȝend ce era si fie, 'i-aŭ ȝis: Dómnue, si lovim cu sabia? Şi 50
unul dintr'inşii a lovit pre servitorul archiereului, şi 'i-a tăiat
urechea cea dréptă. Ear Iisus luând cuvēntul a ȝis: Lăsaţi 51
până aici. Şi atingēdu-se de urechea lui 'l-a vindecat. A- 52
tunci a ȝis Iisus archiereilor şi căpitanilor templului, şi bătră-
nilor, cari veniseră la dinsul: Aţi eşit ca la un tâlhar cu sabii
şi cu fustî? In tóte ȝilele fiind eu cu voi in templu nu aţi 53
intius mânila contra mea; înse acēsta este óra vóstră şi stăpi-
nirea intunerecului. Atunci prindēdu-l 'l-aŭ adus, şi 'l-aŭ dus 54
in casa archiereului.

Ear Petru urma de departe. Şi făcēnd ei foc in medi- 55
locul curţii, şi şedēnd împreună, şedea şi Petru între ei.
Atunci vȝedēdu-l o servitoare şedēnd la foc, şi căutând la 56
el, a ȝis; Şi acesta era cu el. Dar el s'a lepădat de 57
dinsul, ȝicând: Femea, nu'l cunosc. Şi după pucin altul v' 58
ȝēdu-l a ȝis: Şi tu esci dintr'inşii. Dar Petru a ȝis: Omule,
nu sūnt. Şi trecēnd ca o óră, altul sustinea, ȝicēnd: In a- 59
dever şi acesta a fost cu dinsul, căci este Galilian. Dar Petru a
ȝis: Omule, nu sciū ce ȝici. Şi îndată încă vorbind el a 60
cântat cocoşul. Şi întorcēdu-se Domnul a căutat spre Petru; 61
şi Petru 'şi-a adus aminte de cuvēntul Domnului, cum îi ȝisese:
Mai 'nainte de a cânta cocoşul, de trei orî te v' lepăda de mine.
Şi eşind Petru a plâns cu amar. 62

Ear ómeii cei ce ţineau pre Iisus il batjocoriau, bătându-l. 63
Şi acoperindu-l il loviau preste faĝa, şi 'l întrebaū, ȝicēnd: Pro- 64
fētesce cine este cel ce te-a lovit? Şi multe alte injurii ȝi- 65
ceaū contra lui.

Şi făcēdu-se diuă, s'aŭ adunat bētrânii poporului, şi ar- 66

chieriei și cărturarii, și 'l-a dus la adunarea lor, zicând:
 67 Oare tu ești Christosul? spune-mi. El li-a zis: De vi voiți
 68 spune, nu veți crede; Și de v-e voiți întreba, nu mi voiți
 69 răspunde, nici nu mă veți elibera. Dar de acum va ședea Fi-
 70 iul omului d-a dreapta puterii lui Dumnezeu. Atunci toți au
 71 zis: Dar tu ești Fiul lui Dumnezeu? El li-a zis: Voi ziceți;
 noi însă-ne am auzit din gura lui.

CAP. XXIII.

*Iisus înaintea lui Pilat și a lui Erodi; el se condamnă și se crucifică.
 Mărtea sa și Mormântul său.*

12 Și sculându-se totă mulțimea lor, 'l-a dus la Pilat. Și
 vrând poporul, și oprind a da tribut Cesarului, zicând că el
 3 este Christos rege. Ear Pilat 'l-a întrebat, zicând: Tu ești
 4 regele Iudeilor? El răspundând 'i-a zis: Tu zici. Și Pilat a zis
 5 Ear ei stăruiau, zicând: El întărită poporul, învățând preste
 6 totă Iudeea, începând din Galileea până aici. Ear Pilat au-
 7 zind de Galileea, a întrebat, dacă omul este Galilian? Și în-
 find și el în Ierusalem într'acele zile.
 8 Ear Erodi vedând pre Iisus s'a bucurat foarte; căci doria de
 demult si 'l vedea, pentru-că auzea multe de el; și spera si vedea
 9 vre-un semn făcându-se de el. Și 'l-a întrebat cu multe cu-
 10 viute; dar el nimic nu 'i-a răspuns. Ear archiereii și cărtu-
 11 rarii sta, tare acuzându-l. Ear Erodi cu ostașii sei disprețu-
 12 indu-l și batjocorindu-l, 'l-a îmbrăcat într'un vestmânt strălucit,
 13 și 'l-a trimis earăși la Pilat. Și într'aceiași zi Pilat și Erodi
 s'au făcut amici; căci mai 'nainte erau în inimizetă între dișii.
 14 Ear Pilat chiamând pre archierei și pre cei mai mari și
 15 pre popor, Li-a zis: Mi-ați adus pre acest om, ca un res-
 vrător de popor, și éca eu înaintea voastră întrebându-l, nici
 o vină nu am aflat într'acest om, despre acele de care 'l acu-
 16 sați; Și nici Erodi; căci v'am trimis la el; și éca nimic vred-
 17 nic de mărte nu este făcut de dișul. Deci pedepsindu-l il
 18 voiu elibera. (Căci avea trebuință si li olibero pre un arestant
 19 la serbătore). Și a strigat totă mulțimea, zicând: Ia pre a-
 20 cestă, și ni eliberăză pre Barabba; (Care era aruncat în o-
 închisore pentru o rescolă și pentru o ucidere ce se făcuse în o-
 21 raș). Deci Pilat voind si eliberăză pre Iisus, a vorbit earăși
 22 către dișii. Dar ei strigaū, zicând: Crucifia-l, crucifia-l!
 El a treia oră a zis către ei: Dar ce rău a făcut acesta? nici
 o vină de mărte nu am aflat într'insul; deci pedepsindu-l il

roiu elibera. Dar ei stăruiau cu voce tare, cerând si 'l cru- 23
 cifeze. Si vocilo lor si ale arhierilor au prevalat. Deci Pi- 24
 lat a hotărit, ca si se facă cererea lor. Atunci li-a eliberat 25
 pre cel aruncat in inchisoare pentru rescoldă si ucidere, pre care
 il cereau oi; dar pre Iisus 'l-a trădat duple voea lor.
 Si pe când il duceau, prindend pre un Simon Cirinean, ce 26
 venea din țorină, a pus pe ol crucea, ca si o ducă după Iisus.
 Si 'l urma multe mare de popor si de femei, cari se vătaă 27
 si se tângulaă pentru dînsul. Dar Iisus întorcenduse- 28
 ele /i-a dis: Fiicele Ierusalemului, nu mă plângeți pre mine, ci vâ
 plângeți pre voi înșivă si pre copiii vostri. Căci eca, vin zile 29
 in cari vor dice: Pericite sînt cele sterpe, si mitrele cari nu au
 născut, si țifele cari nu au alăptat. Atunci vor începe a dice 30
 de fac acestea cu lemnul cel verde, ce se va face cu cel uscat.
 Si aduceau împreună cu el si pre alți doi, făcători de rele, 32
 spre a 'l crucifia. Si viind la locul ce se chiamă al căpătîinii, 33
 acolo 'l-au crucifiat, si pre făcătorii de rele: unul d'a drēpta
 si altul d'a stînga. Ear Iisus dicea: Părinte, ertă-li, căci nu 34
 știu ce fac. Si împărțind vestmintele lui au aruncat sorți. Si
 poporul sta privind. Si cei mai mari împreună cu dînsii își 35
 făcneau ris de dînsul, dîcend: Pre alții a mântuit; mântuiescă-se
 pre sine, de este Christosul, alesul lui Dumnezeu. Si 'și bă- 36
 teaă joc de dînsul si ostașii, apropiindu-se de el, si aducendul
 oțet; Si dîcend: De esci tu regele Iudeilor, mântuesce-te 37
 pre sine! Si era si inscripțiune scrisă d'asupra lui cu litere 38
 elline si latine si evreesci: ACESTA ESTE REGELE IU-
 DEILOR.

Si unul din făcătorii de rele cei crucifiați il batjocoria, dî- 39
 cend: De esci tu Christosul, mântuesce-te pre sine! si pre noi.
 Dar cel-a-alt respundend il certa, dîcend: Ore nu te temi tu de 40
 Dumnezeu, pre când esci într'acești condamnare. Si noi su- 41
 ferim duple dreptate; căci noi primim cele cuvenite faptelor
 noastre; înse acesta nici un reu nu a făcut. Si dicea lui Iisus: 42
 Pomenesce-mă, Dómnne, când vei veni in imperăția ta. Dis-a 43
 Iisus lui: Adevăr dîc ție: Astă-ți vei fi cu mine in paradis.

Si era la a șesca oră, si s'a făcut întunec pre tot pă- 44
 mēntul până la a noua oră. Si s'a întunecat sórele, si s'a 45
 rupt perdeua templului prin meșiloc. Si strigand Iisus cu 46
 voce tare a dis: Părinte, in mânia tale încredințez spiritul
 meū; si acestea dîcend 'și-a dat spiritul.

Si sutașul vedend ce se făcuse, glorifica pre Dumnezeu, dî- 47
 cend: In adevăr, drept a fost acest om. Si tot poporul ce se 48
 adunase la acea privescete, vedend cele ce se făcuseră, bătân-
 du-și pepturile lor, se întorceau. Ear toți cunoscuții lui, si 49

femeile, cari îi urmau din Galileea sta de departe, privind acesteia.

- 50 Și éca un bărbat, anume Iosef din Arimathea, oraș al Jude-
 51 ilor, consilier, bărbat bun și drept; Care nu a consumit la
 52 sfatul și fapta lor, care și accepta imperăția lui Dumnezeu; A-
 53 cesta viind la Pilat a cerut corpul lui Iisus. Și pogorindu-l
 54 l'a înfășurat în giulgiu, și l'a pus în mormânt ce era săpat
 54 în piatră, în care nimene nu fusese încă pus. Și era ziua
 55 vineri, și sâmbăta se apropia.
 55 Dar și femeile, cari veniseră cu dinsul din Galileea, au ur-
 56 tórându-se au gătit mirezme și miruri; și sâmbăta s'au repa-
 usat duple comandament.

CAP. XXIV

Învierea lui Iisus. El se arată discipulilor săi. Înălțarea sa la ceru.

- 1 **E**ar în întâia zi a săptămânei, forțe de demănătă au venit
 la mormânt, aducând mirezmele cele ce gătiseră, și u-
 2 nele ore cari împreună cu ele. Și au aflat piatra resturnată de
 3 pe mormânt. Și intrând nu au aflat corpul Domnului Iisus.
 4 Și mirându-se ele de acestea, éca doi bărbați în vestimente stră-
 5 lucite sta înaintea lor. Și înfricoșindu-se ele și plecându-și
 6 fețele la pământ, diceau către ele: Pentru ce căutați pre cel
 viu între cei morți? Nu este aici, ci s'a sculat; aduceți-vă a-
 7 minte cum el v'a vorbit, încă fiind în Galileea, Dicând: Fiul
 omului trebuie să se trădea în mâinile ômenilor păcătoși, și să se
 8 crucificeze, și a treia zi să învieze. Și 'și-au adus aminte de
 cuvintele lui.
 9 Și întorcându-se de la mormânt, au narat toate acestea ce-
 10 lor un-spre-dece, și tuturor celorl-alti. Și erau Maria Mag-
 dalena, și Ioanna, și Maria lui Iacob și celelalte cu dinsele,
 11 cari diceau acestea către apostoli. Și li s'au părut cuvintele
 12 lor ca cuvinte deșerte, și nu le credeau. Ear Petru sculându-
 se a alergat la mormânt, și plecându-se a văgut giulgiurile ja-
 cend singure; și s'a dus de acolo, mirându-se în sine de cele
 ce se făcuseră.
 13 Și éca doi dintre ei mergeau într'aceeași zi la un sat, numit
 Emmaus, care era departe de Ierusalem ca la șese-deci de stadii.
 14 15 Și ei vorbăiau între sine de toate cele ce se întâmplaseră. Și
 vorbind ei și discutând, însuși Iisus apropiindu-se mergea cu
 16 17 dinșii. Dar ochii lor se țineau, ca să nu-l cunoscă. Și li-a
 18 dis: Ce felii de vorbe sunt acestea, cu cari convorbiți pe
 cale, și sunteți triști? Și răspundând unul dintr'înșii, al că-
 ruia nume era Kleopa, i-a dis: Oare tu singur esci așa străin

ia Ierusalem, încât nu știi cele ce s'au făcut într'insul în aceste
 zile? Și li-a zis: Care? Ei l-au zis: Cele despre Iisus Na- 19
 zariatul, care era profet puternic în lucru și în cuvânt înaintea
 lui Dumnezeu și a tot poporul; Și cum l-au trădat archie- 20
 reii și mai maril noștri a fi condamnat la moarte, și l-au cru-
 citat. Dar noi sperăm, că acela este cel ce avea și rescum- 21
 pere pre Israel; ci cu toate acestea este astăzi a treia zi de
 căut. Na, și nisce femei d'intr'ale noastre 22
 ne-au spăimântat, cari au fost forte de demănătă la mormânt;
 și neaflând corpul lui au venit, zicând că văduseră și vedere 23
 de îngeri, cari diceau că el este viu. Și s'au dus unii dintre noi 24
 la mormânt, și au aflat așa, precum au zis și femeile; dar pre
 el nu l-au vădut. Atunci el li-a zis: O nepricepuților și târzi 25
 la înțelegere! Dar toate câte au vorbit profeții! Au nu trebuia 26
 la înțelegere a suferi acestea, și a intra în gloria sa? Și începând 27
 Christos a suferi acestea, și a intra în gloria sa, li explica toate scrip-
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip-
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 28
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip-
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 29
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip-
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 30
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip-
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 31
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip-
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 32
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip-
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 33
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 34
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 35
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 36
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 37
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 38
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 39
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 40
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 41
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 42
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 43
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 44
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 45
 tura de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip- 46

Si sculându-se într'acea oră s'au întors la Ierusalem, și au 33
 aflat adunați pre cei un-spre-dece și pre cei ce erau cu dinșii;
 Cari diceau: S'a sculat Domnul în adevăr, și s'a arătat lui Si- 34
 mon. Și ei narați cele ce se făcuseră pe cale, și cum s'a cu- 35
 noscut de dinșii în frângerea pâinii.

Și vorbind ei acestea însuși Iisus a stătut în mijlocul lor, 36
 și li-a zis: Pace voue. Ear ei spăimântându-se și înfricoșân- 37
 du-se, li se părea că ved un spirit. Dar el li-a zis: Pentru 38
 ce s'unteți turburați? și pentru ce se sue gânduri în ânimele
 voștre? Vedeți mânilo și piciorole mele, că însuși eu sunt; 39
 pipăți-mă, și vedeți; căci spiritul nu are carne și ôse, precum
 vedeți că eu am. Și acestea zicând li-a arătat mânilo și pi- 40
 ciorole. Și încă necreștând ei de bucurie, și mirându-se, li 41
 dicea: Aveți aici ceva de mâncare? Ear ei l-au dat o pântec 42
 de pesce fript, și dintr'un fagur de miere. Și luându-le a 43
 mâncat înaintea lor.

Și li-a zis: Acestea sunt cuvintele cari v'am vorbit, încă 44
 fiind cu voi, că trebuie a se împlini toate cele scrise despre mine
 în legea lui Moise și în profeți și în psalmi. Atunci li-a dis- 45
 chis muntea lor, ca să înțelegă scripturile. Și li-a zis: Așa este 46

scris, și așa trebuia să sufere Christos, și să învieze din morți
 47 a treia zi; Și ca să se predice în numele lui pocăință și erta-
 48 rea păcatelor la toate națiunile, începând de la Ierusalim. Ear
 voi sunteți martorii acestora. Și eca eu vi trimit acea ce Pa-
 49 rintele meu v-a promis; Ear voi ședeți în cetatea Ierusalimului,
 până ce veți îmbrăca cu putere de sus.
 50 Și ducându-și afară până la Bethania, și rădicându-și mâ-
 51 nile sale, l-a bine-cuvântat. Și s'a întemplat pre când l-a
 bine-cuvântat, s'a depărtat de la dișii, și se înălța la ceriu.
 52 Ear ei închinându-se lui, s'au întors la Ierusalim cu bucurie
 53 mare; Și erau tot-dea-una în templu, laudând și bine-cuvân-
 tând pro Dumnezeu. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

IOAN.

CAP. I.

Iesus Christos este cuvântul lui Dumnezeu întrupat. Ioan Botezătorul îl mărturisește; el se face cunoscut lui Andrei, lui Petru, lui Filip și lui Nathanael.

- 1 La început era cuvântul, și cuvântul era la Dumnezeu, și
- 2 cuvântul era Dumnezeu. Acesta era întru început la
- 3 Dumnezeu. Toate printr'insul s'au făcut; și fără de dînsul ni-
- 4 mic nu s'a făcut ce s'a făcut. Intr'insul era viață, și viața era
- 5 lumina oamenilor. Și lumina luminează în întunec, și întune-
- 6 recul nu o a cuprins.
- 7 Fost-a un om trimis de la Dumnezeu, al căruia nume era
- 8 Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească de lu-
- 9 mină, ca să crede toți prin el. Nu era acela lumina, ci fu
- trimis să mărturisească despre lumină.
- 10 Era lumina cea adevărată, care luminează pre tot omul ce
- 11 vine în lume. În lume era, și lumea printr'insul s'a făcut, și
- 12 lumea nu l-a cunoscut. Într'ale sale a venit, și ai seî nu l-au
- 13 primit. Dar căți l-au primit, aceluia li-a dat drept să se facă
- 14 fii ai lui Dumnezeu, adică celor ce cred în numele lui. Cari
- nu sînt născuți din sânge, nici din poartă trupescă, nici din poartă
- 15 bărbătescă, ci de la Dumnezeu. Și cuvântul s'a făcut trup,
- și s'a sălășluit între noi, (și am văzut gloria lui, gloriu ca a
- unui-născut de la Părintele) plin de har și de adevăr.

dis: Tu ești Simon, fiul lui Iona; tu te vei cheama Kefa, adică Petru.

43 A doua zi a vrut Iisus să meargă în Galileea, și a aflat pre
44 Filip, și i-a dis: Urmază-mă. Dar Filip era din Bethsaida, o-
45 rașul lui Andrei și al lui Petru. Filip a aflat pre Nathanael,
și i-a dis: Noi am aflat pre acela, de carele a scris Moise
46 în lege, și profeții: pre Iisus Nazareanul, fiul lui Iosef. Dis-a
Nathanael lui: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip a dis lui:
47 Vino, și vezi. Vădută-a Iisus pre Nathanael viind către dinsul,
și a dis despre el: Eca în adevăr Israelit, în care nu este vi-
48 cleșug! Dis-a Nathanael lui: De unde mă cunoști? răspuns-a
Iisus, și i-a dis: Mai înainte de a te cheama Filip, fiind tu sub
49 smochin, te-am vădută. Răspuns-a Nathanael și i-a dis: Răb-
50 tu ești Fiul lui Dumnezeu; tu ești regele lui Israel. Res-
puns-a Iisus și i-a dis: Pentru-că i-am dis, că te-am vădută
51 sub smochin, crești? mai mari decât acestea vei vedea. Și cară-
i-a dis: Adevăr, adevăr ție voue: de acum veți vedea cerul
rindu-se preste Fiul omului.

CAP. II.

*Iisus prefăce apa în vin la nunta din Cana: el alungă din templu
pre cei ce vindeau, și predice învierea sa.*

1 A treia zi s'a făcut nuntă în Cana Galileei; și mama lui
2 Iisus era acolo; și au fost invitați la nuntă și Iisus și
3 discipulii lui. Și lipsind vinul, ție mama lui Iisus către din-
4 sul: Nu au vin. Ție el Iisus: Femeie, ce am eu cu tine?
5 ora mea încă nu a venit. Ție mama lui servitorilor: Ori-ce
6 vi va ție, faceți. Și erau acolo șese vase de piatră, puse
7 vedre. Ție lor Iisus; Împleți vasele cu apă. Și le-au împlut
8 până sus. Și ție lor: Scoteți acum, și duceți nunului. Și au
9 dus. Și după ce a gustat architriclinul apa ce se făcuse vin, și nu
10 șia de unde este, (dar servitorii, cari scosera apa, șiau), a
11 chemat architriclinul pre mire, și i-a ție: Tot omul pune întâiu vi-
nul cel bun; și după ce s'au îmbătat, atunci pre cel mai prost;
12 car tu ai ținut vinul cel bun până acum. Acest început de
minuni l-a făcut Iisus în Cana Galileei, și i-a arătat gloria
lui; și au creșt într'însul discipulii lui.
12 După acesta s'a pogorit la Capernaum, el și mama lui, și
frații lui, și discipulii lui; și nu au ramas acolo multe zile.
13 Și erau aproape pascile Iudeilor, și s'a suit Iisus la Ierusalem.
14 Și a aflat în templu pre cei ce vindeau boi, și oi, și porumbi,
15 și pre schimbătorii de bani ședend. Și făcend biciu de funii,
pre toți i-a scos afară din templu, și oile și boii; și a vărșat

banii schimbătorilor, resturnând mesele; Și a ȃis celor ce 16
vindeau porumbi: Luați acestea de aici, nu faceți casa Părin-
telui meu casă de neguțatorie. Ear discipulii lui 'și-au adus 17
aminte că este scris: Zelul casei tale m'a consumat.

Atunci luând cuvântul Iudeii 'i-au ȃis: Ce semn ni arăți, că 18
faci acestea. A respuns Iisus și li-a ȃis: Stricați acest tem- 19
plu, și în trei zile il voi rădica. Atunci au ȃis Iudeii: În 20
patru-ȃeci și șese de ani s'a rădicaț acest templu, și tu il vei
rădica în trei zile? Ear el vorbea despre templul corpului 21
seu. Pentru acesta când s'a sculat din morți, 'și-au adus a- 22
minte discipulii lui, că li ȃicea acesta; și au cređut scripturei
și cuvântului care ȃisese Iisus.

Ear fiind el în Ierusalem la serbătorea Pascilor, au cređut 23
mulți în numele lui, vȃdȃnd semnele lui ce făcea. Ear Iisus 24
nu se incredea lor, fiind-că cunoscea pre toți; Și nu avea 25
trebuință ca si mărturisescă cineva despre om; căci el scia ce
era în om.

CAP. III.

*Iisus vorbește cu Nicodem despre renascere și mântuire. Ioan Bote-
zătorul îl mărturisește din nou.*

Era un om din Farisei, a nume Nicodem, dregător al lu- 1
deilor. Acesta a venit la Iisus noȃtea, și 'i-a ȃis: Rabbi, 2
scim că ai venit de la Dumnezeu învățător; căci nimeni nu pȃte
face aceste semne, cari tu faci, de nu va fi Dumnezeu cu ȃinsul.

Respundȃnd Iisus 'i-a ȃis: Adevȃr, ȃic ție: De nu se va 3
nascē cine-va de sus, nu va putȃ si vȃdȃ imperăția lui Dumnezeu.

'I-a ȃis Nicodem: Cum pȃte omul si se nascē fiind betrȃn? 4
Au dȃră pȃte a doua ȃrȃ si între în mitra mamei sale, și si
se nascē?

Respuns-a Iisus: Adevȃr, adevȃr ȃic ție: De nu se va nascē 5
cine-va din apă și din spirit, nu va putȃ si între în imperăția
lui Dumnezeu. Ce este născut din trup trup este, și ce este 6
născut din Spirit spirit este. Nu te mira, că 'ȃi-am ȃis: Vi 7
se cade a vȃ nascē de sus. Vȃntul suflă unde voiesce, și auȃi 8
sunetul lui, dar nu scii de unde vine, și unde merge; așa este
tot cel născut din Spirit.

Respuns-a Nicodem, și 'i-a ȃis: Cum pot si fie acestea? 9

Respuns-a Iisus, și 'i-a ȃis: Tu ești învățător al lui Israel, 10
și nu scii acestea! Adevȃr, adevȃr ȃic ție: Noi vorbim ce scim, 11
și mărturisim ce am vȃdȃt; dar voi nu primiți mărturia noastră.
Dacă v'am spus cele pământesci, și nu credeți, cum veți crede, 12
de vi voiȃ spune cele ceresci? Și nimeni nu s'a suit în ceriȃ, 13
decăt numai cel ce s'a pogorit din ceriȃ, *adică* Fiul omului,
care este în ceriȃ. Și precum Moise a înălțat șȃrpele în pustie, 14

- 15 așa trebuie a se înălța Fiul omului; Ca tot cel ce crede în
 16 el și nu se pierdă, ci și aibă viață eternă. Căci așa a iubit
 tot cel ce crede în el și nu se pierdă, ci și aibă viață eternă.
 17 Căci nu a trimis Dumnezeu pre Fiul său în lume, ca și con-
 18 demne lumea; ci ca și se mântuască lumea prin el. Cel ce
 crede în el nu se condamnă; dar cel ce nu crede este deja
 condamnat, pentru-că nu a creșut în numele unui-născut Fiū
 19 al lui Dumnezeu. Ear acesta este condamnarea, că lumina a
 venit în lume, și omeniū a iubit întunerecul mai mult decât lu-
 20 mina, pentru-că faptele lor erau rele. Căci tot cel ce face
 rele, uredse lumina, și nu vine la lumină, ca și nu se vâ-
 21 descă faptele lui. Ear cel ce face adevărul vine la lumină.
 22 După acestea a venit Iisus cu discipuliū lui în latorea lu-
 23 deei; și acolo petrecea cu ei și boteza. Și boteza și Ioan în
 Enon, aproape de Salem, pentru-că erau acolo ape multe; și
 24 veniaū, și se botezaū. Căci Ioan încă nu era pus în închisore.
 25 Atunci s'a născut dispută între discipuliū lui Ioan și între
 26 Iudei despre curățenie. Și aū venit cătră Ioan, și i-aū dis:
 mărturisit, éca, el botéză, și toți merg la diusul.
 27 Respunđend Ioan a dis: Nimic nu póte lua omul, de nu' va
 28 fi dat din ceriū. Voi înși-vă imi dați mărturie, că am dis:
 29 Nu sūnt eū Christosul, ci sūnt trimis înaintea acestuia. Cel ce
 are mirésă mire este; ear amicul mirelui, care stă și l'ascultă,
 se bucură fórté de vócea mirelui: decí acéstă bucurie a mea
 30 s'a implinit. Acela trebuie si créscă, ear eū si mé micșorez.
 31 Cel ce vine de sus este deasupra tuturor; cel ce este din pământ
 este pământesc, și vorbesce cele pământesci; cel ce vine
 32 din ceriū este d'asupra tuturor. Și ce a vēđut și a aūdit a-
 33 ceea mărturisesce; dar nu primesce nimene mărturia lui. Cel ce
 primesce mărturia lui a adeverit, că Dumnezeu este adevărat.
 34 Căci pre care l'a trimis Dumnezeu vorbesce cuvintele lui Dum-
 35 neđeū; căci Dumnezeu nu dă Spiritul cu măsură. Părintele
 36 iubesce pre Fiul, și a trădat tóte în mâna lui. Cel ce crede
 în Fiul are viață eternă; ear cel ce nu ascultă pre Fiul nu
 va vedé viață, ci mânia lui Dumnezeu rămâne preste el.

CAP. IV.

*Convorbirea lui Iisus cu Samariteana. Mai mulți cred într'insul.
 El vindecă pre fiul unui nobil din Capernaum.*

- 1 **D**ecí înțelegend Domnul, că aū aūdit Fariseiū, că Iisus face
 2 și botéză mai mulți discipuli decât Ioan, (Măchar că
 3 însuși Iisus nu boteza, ci discipuliū lui), A lăsat Iudeea, și

s'a dus earăși la Galileea. Ear el trebuia și trecă prin Sa-
maria. Atunci a venit într'un oraș al Samariei, ce se chiamă
Sichar, aproape de locul care a dat Iacob fiului său Iosef. Ear
acolo era puțul lui Iacob. Deci Iisus fiind ostenit de călătorie,
ședea așa la puț, și era ca la a șesca ora.

Venit-a o femeie din Samaria și scotă apă; și Iisus:
Dă-mi și beu. (Căci discipulii săi se duseseră în oraș și cum-
părau apă.) Atunci i-a zis femeia Samaritană: Cum tu,
fiind Iudeu, ceri de la mine și beu, care sunt femeie Samari-
tene? căci Iudeii nu au a face cu Samaritenii.

Respuns-a Iisus și i-a zis: De ai fi știut darul lui Dum-
neșu, și cine este cel ce-ți dă apă via. Dis-a lui femeia: Dom-
ne, nici gâletă ai, și puțul este adînc; de unde dar ai apa
născută? Aș dori să știu mai mare decît părintele nostru Ia-
coba, care ni-a dat puțul, și a bătut dintr'însul însuși, și copiii lui,
și dobitoacele lui? Respuns-a Iisus și i-a zis: Tot cel ce be
din această apă va înseta earăși. Dar cel ce va be din apa
care eu îi voi da nu va înseta în etern; ci apa care eu îi
voi da se va face într'însul isvor de apă isbucnitoare în viața
eternă. — Dis-a lui femeia: Domnule, dă-mi această apă, ca să
nu însetez, nici să nu vii aici și scot.

Dis-a ei Iisus: Mergi, chiamă pre bărbatul tîu, și vino aici.
Respuns-a femeia și a zis: Nu am bărbat. Dis-a ei Iisus: Bine
ai zis: Nu am bărbat; Căci cinci bărbați ai avut; și pre care
ai acum nu-ți este bărbat; adevărat ai zis acesta. Dis-a lui
femeia: Domnule, ved că tu ești profet. Părinții nostri s'au
închinat în acest munte, și voi diceți că în Ierusalem este lo-
cul unde se cuvine a se închina. Dis-a ei Iisus: Femeie, crede
mie, va veni timpul, cînd nici în acest munte, nici în Ierusa-
lem numai ve veți închina Părintelui. Voi ve închinați că-
ruia nu știți; noi ne închinăm căruia scim; căci mîntuirea este
din Iudei. Iuse vine timpul, și acum este, cînd închinătorii
cei adevărați se vor închina Părintelui în spirit și în adevăr;
căci Părintele caută pre unii ca acestia și se închine. Dumne-
șu este spirit; și cel ce i se închină trebuie să se închine în
spirit și în adevăr. Dis-a lui femeia: Știu că vine Mesia, care
se chiamă Christos; cînd va veni acela ni va spune toate.

Dis-a ei Iisus: Eu sînt, cela ce vorbește cu tine. Atunci
a venit discipulii, și se mira că el vorbea cu femeia; înse-
nimele nu i-a zis: Ce cauți? s'eu ce vorbești cu dînsa? Ear
lăsându-și femeia vasul său de apă, a mers în oraș, și a zis
omnilor: Veniți de vedeți un om, care mi-a spus toate câte
am făcut; nu cumva acesta este Christosul? Atunci aș
din oraș, și veniau la dînsul.

- 31 Ear între acestea îl rugău discipulii, zicând: Rabbi, mănâncă;
 32 Ear el li-a zis: Eu am de a mânca mâncare, de care voi nu
 33 știți. Deci discipulii vorbeau între sine: Nu cumva 'i-a adus
 34 cineva și mănâncă? Ii-a zis Iisus: Măncarea mea este, și
 35 fac voea celui ce m'a trimis, și si finesc lucrul lui. Au nu zic
 Rădicați ochii voștri, și priviți ogórele; căci sunt deja albe spre
 36 seceriș. Și cel ce seceră ia plată, și adună fruct spre vîie
 eternă; ca și cel ce sîmînă, și cel ce seceră si se bucură împreună.
 37 Căci într'acesta este cuvîntul adevărat: Altul este cel ce sîmînă,
 38 și altul cel ce seceră. Eu v'am trimis si secerăți unde nu v'ați
 ostenit; alții s'au ostenit, și voi ați intrat în ostenela lor.
 39 Ear mulți din Samaritenii aceluia oraș au crezut într'insul,
 40 pentru cuvîntul femeii, care mărturisia: El m'i-a spus tôte câte
 41 mîe la dinșii; și a ramas acolo două zile. Și mult mai mulți
 42 au crezut pentru cuvîntul lui; Și diceau femeii: Nu mai cre-
 dem numai pentru vorba ta; căci însine am auzit, și șcim că
 aceasta este Christosul, Mîntuitorul lumii.
 43 Ear după două zile eșind de acolo, a mers în Galileea.
 44 Căci însuși Iisus a mărturisit, că profet nu are onore în patria
 45 sa. Atunci viind el în Galileea, 'l-au primit Galilenii, pentru
 că au fost vîdut tôte câte a făcut în Ierusalem la serbătore;
 46 căci și ei fuseseră la serbătore. Și a venit Iisus earăși în Ca-
 na Galileei, unde a făcut apa vin.
 Și eră în Capernaum un om nobil, al căruia fiu era bolnav;
 47 Acesta auzind că a venit Iisus din Iudeea în Galileea, a mers
 la el; și 'l ruga, ca si vină și se vindece pre fiul său; căci era
 48 si mîre. Ear Iisus 'i-a zis: De nu veți vedé semne și minuni,
 49 nu veți crede. Omul cel nobil 'i-a zis: Dîmne, vino mai 'na-
 inte până a nu muri fiul meu. Zis-a Iisus lui: Du-te, fiul tîu
 50 trăește. Și a crezut omul cuvîntul care 'i-a zis Iisus, și s'a
 51 dus. Și éca ducendu-se el, servitorii lui 'l-au întîmpinat, și
 52 'i-au spus, zicînd: Fiul tîu trăește! Atunci îi întreba de óra
 în care 'i-a fost mai bine. Și 'i-au zis: Eri în óra a aceea 'l-au
 53 lăsat frigurile. Atunci a cunoscut pîrintele, că era aceea 'l-au
 care 'i-a zis Iisus: Fiul tîu trăește; și a crezut, el și tótă casa lui.
 54 Acesta este earăși al doilea semn ce a făcut Iisus, după ce
 a venit din Iudeea în Galileea.

CAP. V.

*Iisus vindecă pre un om paraltic în ziua Sîmbăteii. Perscúțiunea
 lui de către Iudei. Cuvîntul lui Iisus la această ocaziune.*

- 1 După acestea era serbătoreea Iudeilor, și s'a suit Iisus la
 2 Ierusalem. Ear în Ierusalem este scaldătoreea oilor, care

mirați de acesta; căci vine ora, în care toți cei din morminte
 29 vor auzi vocea lui; Și vor eși, cei ce au făcut cele bune, spre
 învierea vieții, ear cei ce au făcut cele rele spre învierea con-
 30 demnărei. Eu de la mine însumi nu pot să fac nimic; precum
 aud judic, și judicata mea este dreptă; pentru că nu caut voa-
 31 mea, ci voea Părintelui celui ce m'a trimis. De mărturisesc
 32 eu despre mine, mărturia mea nu este adevărată. Altul este
 cel ce mărturisește despre mine, și știu, că mărturia ce sa-
 33 ce despre mine este adevărată. Voi ați trimis către Ioan, și
 34 el a mărturisit adevărul. Ear eu nu iau mărturie de la om;
 35 ci acestea ȋic, ca să vă măntuiți. Acela era lumină care ardea
 și lumina, și voi ați voit să vă veseliți un timp în lumina lui.
 36 Ear eu am mărturie mai mare decât a lui Ioan; căci lucrurile
 cari m'au dat Părintele și le împlinesc, aceste lucruri, cari eu
 37 fac, mărturisesc despre mine, că Părintele m'a trimis. Și Pă-
 rintele, care m'a trimis, a mărturisit despre mine. Nici vocea
 38 lui nu ați auzit vre-o dată, nici chipul lui nu ați vădut. Și cu-
 vântul lui nu l'aveți remănând între voi; căci pre care el a
 39 trimis, acestuia nu credeți. Cerați scripturile; căci vi se pare
 a avea într'însele viață eternă; și acelea sunt cele ce mărturi-
 40 sesc despre mine. Și nu voiți să veniți la mine, ca să aveți
 41 42 viață. Eu nu primesc onore de la oameni. Însă vă cunosc,
 43 că nu aveți dragostea lui Dumnezeu cu voi. Eu am venit în
 numele Părintelui meu, și nu mă primiți; de va veni altul în
 44 numele său, pre acela veți primi. Cum puteți voi să credeți,
 cari primiți onore unul de la altul, și nu căutați onore de
 45 la unul Dumnezeu. Și nu gândiți, că eu vă voi acușa la Pă-
 rintele; este cel ce vă acasă, *adică* Moise, în care voi vă incre-
 46 deți. Căci de ați fi creșut lui Moise, ați fi creșut și mie; căci
 47 el a scris despre mine. Ear dacă nu credeți scripturilor lui,
 cum veți crede cuvintelor mele?

CAP. VI.

Isus satură cinci mii de oameni cu cinci pâni; el ămbă pe apă. El este pâinea adevărată, care s'a pogorât din cerii.

1 După acestea s'a dus Isus dincolo de marea Galileei, care
 2 este a Tiberiadei. Și i urma mulțime mare, pentru că
 3 vedeau semnele lui, cari făcea la bolnavi. Ear Isus s'a suit
 4 în munte, și a ședut acolo cu discipulii sei. Și erau aproape Pas-
 5 cile, serbătore a Iudeilor. Decă rădicându-și Isus ochii, și
 vedând că mult popor vine la dinsul, ȋice lui Filip: De unde
 6 vom cumpăra pâni, ca să mănânce acestia? Ear acesta ȋicea,
 7 ispitindu-l, căci el însuși scia ce vrea să facă. Răspuns-a Fi-
 lip lui: De doue sute de lei pâni nu li va ajunge, ca fie-care
 8 dintr'înșii să ia câte pucin. Unul din discipulii lui, Andrei,

- 33 Căci pânea lui Dumnezeu este ceea ce se pogorî din ceriù și dă viață
 34 lumii. Atunci 'i-au dîs : Dîmne, dă-ni această pâne tot-dea-una.
 35 Ear Iisus li-a dîs : Eù sînt pânea vieții; cel ce vine cîtră mine
 nu va flămîndi, și cel ce crede în mine nu va înseta nici odată.
 36 37 Inse v'am dîs, că m'ați vîdut, și nu credeți. Tot ce 'mi dă
 Pîrintele va veni la mine, și pre cel ce vine la mine, nu 'l voiù
 38 scôte afară. Căci m'am pogorit din ceriù, nu ca si fac voea
 39 mea, ci voea celui ce m'a trimis. Și acesta este voea Pîrin-
 telui care m'a trimis, ca din tot ce 'm'i-a dat, si nu perî ni-
 40 mic, ci si 'l înviez în ziua cea de pe urmă. Și acesta este
 el si aibă viață eternă; și eù il voiù învia în ziua cea de
 pe urmă.
 41 Deci murmurău Iudeii contra lui, pentru că a dîs : Eù sînt
 42 pânea ce s'a pogorit din ceriù; Și diceau : Aù nu este acesta
 Iisus, Fiul lui Iosef, al căruia pîrinte și mamă cunoscem? dar
 43 cum dice el : M'am pogorit din ceriù? Deci a respuns Iisus
 44 și li-a dîs : Nu murmurăți între voi. Nimene nu pôte si vie
 cîtră mine, de nu 'l va trage Pîrintele ce m'a trimis: și eù il
 45 voiù învia în ziua cea de pe urmă. In profeți este scris : Și
 vor fi toți învîțați de Dumnezeu. Deci tot cel ce aude și se
 46 învîță de la Pîrintele vine cîtră mine. Nu că a vîdut cine-
 va pre Pîrintele, decât numai cel ce este de la Dumnezeu, a-
 47 cela a vîdut pre Pîrintele. Adevêr, adevêr dic voue : Cel ce
 48 49 crede în mine are viață eternă; Eù sînt pânea vieții. Pă-
 50 rinții vostri aù mîncat manna în pustiă, și aù murit. Acesta
 este pânea care se pogorî din ceriù, ca si mînînce cine-va din-
 51 tr'însa, și si nu mîrê. Eù sînt pânea cea vie, care s'a po-
 gorit din ceriù; de va mînce cine-va din această pâne va trăi
 în etern, și pânea care eù voiù da, corpul meù este, pre care
 il daù pentru viața lumii.
 52 Deci Iudeii disputaù între sine, dîcînd : Cum pôte acesta
 53 și 'și dea noua corpul seù si 'l mîncăm? Atunci li-a dîs Ii-
 sus : Adevêr, adevêr dic voue : De nu veți mînce corpul Fiin-
 lui omului, și nu veți bea sîngele lui, nu veți avea viață în voi.
 54 Cel ce mînîncă corpul meù și bea sîngele meù are viață eter-
 55 nă; și eù il voiù învia în ziua cea de pe urmă. Căci corpul
 meù este adevêrat mîncare, și sîngele meù este adevêrat bîu-
 56 tură. Cel ce mînîncă corpul meù și bea sîngele meù, rămîne
 57 în mine, și eù în el. Precum m'a trimis Pîrintele cel viù, și
 eù viez prin Pîrintele; așa și cel ce mî mînîncă va trăi prin
 58 mine. Acesta este pânea care s'a pogorit din ceriù; nu pre-
 cum pîrinții vostri aù mîncat manna, și aù murit; cel ce va
 59 mînce pânea această va trăi în etern. Acestea a dîs în sină-
 gogă învîțînd în Capernaum.

Deci mulți din discipulii lui auzind acestea, au zis: Greu 60
 este acest cuvânt; cine poate să 'l auză? Ear Iisus sciind în 61
 sine, că discipulii lui murmurau despre acestea, li-a zis: Acé-
 suie, că scandalisă? Dar de veți vedea pre Fiul omului suin- 62
 du-se unde era mai înainte? Spiritul este, care face viu; cor- 63
 pul nu folosește nimic; cuvintele cari eu vi vorbesc sunt spirit
 și viață. Inse sunt unii din voi, cari nu cred, și care este cel ce era 64
 din început. Și dicea: Pentru acesta v'am zis, că nimene nu 65
 si 'l trădea. Și dicea: Pentru acesta v'am zis, că nimene nu 65
 poate să vie la mine, de nu 'i va fi dat de la Părintele meu.
 Dintr'acel timp mulți din discipulii lui s'au întors înapoi, și nu 66
 mai amblau cu dînsul. Atunci a zis Iisus celor doi-spre-zece: 67
 Au dora și voi voiți să vă duceți? Atunci i-a răspuns Simon 68
 Petru: Dîmne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții
 eterne. Și noi credem și cunoșcem, că tu ești Christosul, Fiul 69
 lui Dumnezeu celui viu.~ Răspuns-a Iisus lor: Au nu v'am 70
 ales pre voi doi-spre-zece? Și unul din voi este diabol. De 71
 Iuda Iscariot al lui Simon vorbea, căci acela era și 'l trădea,
 fiind unul din cei doi-spre-zece.

CAP. VII.

*Iisus se duce într'ascuns la serbarea corturilor; el dispută cu Iudeii
 asupra persoanei și învățături sale.*

După acestea ambla Iisus în Galileea; căci nu voia să am- 1
 ble în Iudeea, pentru că Iudeii căutau să 'l omore.

Și era aproape serbătorea Iudeilor, înfigerea corturilor. Deci 2 3
 'i-au zis frații sei: Trece de aici, și mergi în Iudeea, ca și dis-
 cipulii tăi să vădă lucrurile ce faci. Căci nimene face ceva în 4
 ascuns, când caută însuși și se face cunoscut. De faci acestea, a-
 rată-te lumii. Căci nici frații sei nu credeau într'însul. A-5 6
 tunci li-a zis Iisus: Timpul meu încă nu a venit; ear timpul
 vostru este gata tot-dea-una. Nu poate lumea să vă urască, ear 7
 pre mine mă urăște, pentru că eu mărturisesc de dînsa, că lucruri-
 le ei sunt rele. Voi suiți-vă la această serbătoare; eu încă nu 8
 mă suiți la această serbătoare; căci timpul meu încă nu s'a îm-
 plinit. Și acestea zicîndu-li, a ramas în Galileea. Ear su- 9 10
 ndu-se frații lui, atunci și el s'a suit la serbătoare, nu de față,
 ci cam pe ascuns.

Atunci Iudeii îl căutau la serbătoare, și diceau: Unde este 11
 acela? Și murmur mult era între popor despre dînsul; căci 12
 unii diceau: Bun este; alții diceau: Nu, ci amăgește poporul.
 Iuse nimene nu vorbea de față de dînsul pentru frica Iudeilor. 13

Ear fiind la jumătatea serbătoarei, s'a suit Iisus în templu, și 14
 învăța. Și se mirau Iudeii, zicînd: Cum scie acesta carte, 15
 nefiind învățat. Răspuns-a lor Iisus, și a zis: A mea învăță- 16

- 17 tură nu este a mea, ci a celui ce m'a trimis. De voiesce cineva să facă voea lui, va cunoște din această învățătură, ore es-
 18 te de la Dumnezeu, său ore eă vorbesc de la mine. Cel ce vorbesce de la sine, caută onorea sa; ear cel ce caută onorea celui ce l-a trimis, acesta este adevărat, și nedreptate nu este
 19 într'insul. Aă nu Moise v'a dat legea? și minene din voi nu ține legea. De ce căutați și mă omoriți? Respus-a poporul
 20 și a dis: Demon ai; cine caută și te omore? Respunđend li-
 21 sus li-a dis: Un lucru am făcut, și toți v' mirați *despre acesta*.
 22 Decă Moise v'a dat circumcisiunea; (nu că este de la Moise, ci de la părinți); și sâmbăta circumcideți pre om. Dacă omul
 23 primește circumcisiune sâmbăta, ca și nu se strice legea lui Moise, v' mâniați pre mine, pentru că am făcut om iutreg sâmbăta
 24 nătos sâmbăta? Nu judicați duple față, ci judicați dreptă judică.
 25 Atunci diceau unii din Ierusalemiteni: Aă nu este acesta,
 26 pre care l' caută și l' omore? Dar éca el vorbesce de față, și nimic nu i' dic; nu cum-va aă cunoscut in adevăr dregători,
 27 că acesta este in adevăr Christosul? Iuse noi scim pre acesta de unde este; ear când va veni Christos, nimene nu scie de unde este.
 28 Atunci striga Iisus in templu, învățând și dicend: Și pre mine sciți, și de unde sunt sciți; și nu am venit de la mine insumi, ci cel ce m'a trimis este adevărat, pre care voi nu l' cunoșteți;
 29 Ear eă il cunosc; căci de la dinsul sunt, și acela m'a trimis.
 30 Atunci il căuta și l' prind; dar nimene nu 'și-a pus mâinile
 31 pe dinsul, fiind-că ora lui încă nu venise. Și mulți din popor aă cređut într'insul, și diceau: Când va veni Christos, aă dora va face mai multe semne decăt acestea, cari a făcut acesta?
 32 Aă auđit Fariseii pre popor murmurând acestea despre dinsul, și Fariseii și archiereii aă trimis servitori și l' prind. Atunci li-a dis Iisus: Âncă pucin timp sunt cu voi, și atunci
 33 merg la cel ce m'a trimis. Mă veți căuta, și nu mă veți afla;
 34 și unde sunt eă, voi nu puteți veni. Atunci aă dis Iudeii între siue: Unde va si m'ergé acesta, că noi nu l' vom afla? nu cum-va va si m'ergé la cei împrăsciați printre păgâni, și si
 36 învețe pre păgâni? Ce este cuvântul acesta care a dis: Mă veți căuta, și nu mă veți afla, și unde sunt eă, voi nu puteți veni?
 37 Ear in ziua cea de pe urmă, cea mare a serbătorei, a stă-tut Iisus, și a strigat, dicend: De insetéază cineva, si vie la mine și si bea. Cel ce crede in mine, precum a dis scriptura,
 38 din pântecele lui vor curge riuri de apă vie. (Ear acesta a dis el despre Spiritul, pre care era si l' priméscă cei ce cred într'insul; căci Spirit Sânt încă nu era, pentru că Iisus încă

nu se glorificase.) Decî mulţi din popor auzînd acest cuvînt 40
 diceau: Acesta este în adevăr profetul. Alţii diceau: Acesta 41
 este Christosul. Ear alţii diceau: Aû dórã va sî vie Christos din 42
 Galileea? Aû nu a dis scriptura, cã va veni Christos din se-
 menţa lui David, şi din cetatea Bethlehem, unde a fost David?
 Decî s'a făcut disbinare între popor despre dînsul. Ear unii 43 44
 dintr'înşii vreau sî 'l prîndê; dar nimene nu 'şi-a pus mînile pe
 dînsul.

Decî aû venit servitorii cãtrã archierei şi cãtrã Farisei, şi 45
 acestia li-aû dis: De ce nu 'l-aţi adus? Respuns-aû servito- 46
 ri: Nici odatã nu a vorbit om aşa ca acest om. Atunci li-aû 47
 respuns Fariseii: Aû dórã şi voi v'aţi amãgit? Aû dórã a 48
 creðut intr'însul cineva din drãgãtori sãu din Farisei? Îne 49
 acest popor, care nu scie legea, este blestemat. Dis-a lor Ni- 50
 codem, (care venise la dînsul nãptea, fiind unul dintr'înşii),
 Aû dórã legea nãstrã judicã pre om, de nu va auzi de la el 51
 mai 'nainte, şi va cunoşce ce face? Respuns-aû şi 'i-aû dis: 52
 Aû dórã şi tu eşi din Galileea? Cãrcã şi veði; cãci din Gali-
 leea nu s'a sculat profet. Şi a mers fie-care la casa sa. 53

CAP. VIII.

*Iisus ertã pre femeea cea pãcãtoşã. El se sileşte a convinge pre
 Iudei de generaþiunea sa, şi de chiãmare sa dumnezeiescã.*

Ear Iisus s'a dus in Muntele Olivilor. Şi fãrte de demã- 1 2
 nãtã a venit earãşi in templu, şi tot poporul a venit la
 dînsul, şi şodënd el îi invãta. Şi aû adus la dînsul Cãrturarii 3
 şi Fariseii pre o femeie prinsã in adulteriù; şi puindu-o in
 meðilloc, I-aû dis: Invãtãtorule, pre acẽstã femeie o am prins 4
 asupra faptulu, comiþënd adulteriù. Decî Moise in lege nã- 5
 ordonat, ca sî se ucide cu pietre unele ca acestea; dar tu ce
 dici? Acestã diceaû, ispitindu-'l; ca sî aibã cu ce a 'l acusa. 6
 Ear Iisus plecãndu-se jos, scria cu degetul pe pãmẽnt. Şi 7
 continuãnd ei a 'l întreba, s'a rãdicat, şi li-a dis: Cel ce este
 fãrã de pãcat între voi, acela întãiu sî arunce piãtra asupra ei.
 Şi earãşi plecãndu-se jos, scria pe pãmẽnt. Ear ei auzînd, 8 9
 şi muştraþi fiind de consciinþã, eşiãu unul dupã altul, începënd
 de la cei mai bãtrãni pãnã la cei mai de jos; şi a remas Iisus
 singur, şi femeea stãnd in meðilloc. Şi rãdicãndu-se Iisus, şi 10
 nevãdënd pre nimene decãt numãi pre femeie, 'i-a dis: Femeie,
 unde 'þi sũnt acusatãtori tãi? aû nimene nu te-a condamnat?
 Ear ea a dis: Nimene, Dãmnẽ. Dis-a Iisus ei: Nici eû nu te 11
 condãmn; du-te, şi de acum sî nu mai pãcãtuesci.
 Atunci earãşi li-a vorbit Iisus, dicënd: Eû sũnt lumina lu- 12
 mei; cel ce 'mi urmẽzã nu va ãmbãla in întunec, ci va avẽ
 lumina vieþei. Decî 'i-aû dis Fariseii: Tu mãrturisesci despre 13

- 14 tine însuși; mărturia ta nu este adevărată. *Respons-a Iisus și li-a ȋdis: De și eũ mărturisesc despre mine insumi, totuși mărturia mea este adevărată; căci știu de unde am venit, și unde merg; ear voi nu știți de unde vii și unde merg. Voi judecați duple corp, eũ nu judec pre nimene. Și de voiți și judeca eũ, judecata mea este dreptă; căci nu sũnt singur, ci eũ, și Părintele ce m'a trimis. Și in legea vostră este scris, că mărturia a doi ȋmeni este adevărată. Eũ sũnt unul ce mărturisesc despre mine insumi; și mărturisește despre mine și Părintele ce m'a trimis. Atunci li ȋdiceaũ: Unde este Părintele tȃu? Respons-a Iisus: Voi nu știți nici pre mine, nici pre Părintele meũ; de m'ați sci pre mine ați sci și pre Părintele meũ.*
- 20 Aceste cuvinte a vorbit Iisus in vistierie, invȃtând in templu; inse nimene nu 'l-a prins; căci încă nu venise ȋra lui.
- 21 Atunci earăși li-a ȋdis Iisus: Eũ merg, și mȃ veți cãuta, și veți muri in pȃcatul vostru; unde merg eũ, voi nu puteți veni. Atunci ȋdiceaũ Iudeii: Aũ dȃră va si se omȃre inșuși, cã ȋdice: Unde merg eũ, voi nu puteți veni? Și li-a ȋdis: Voi sũnteți de jos, eũ sũnt de sus; voi sũnteți din lumea acȃsta, eũ nu sũnt din lumea acȃsta. Decȃ v'am ȋdis, cã veți muri in pȃcatele vȃstre; cãci de nu veți crede, cã eũ sũnt, veți muri in pȃcatele vȃstre.
- 25 Atunci 'i-aũ ȋdis: Tu, cine esci? ȋdis-a lor Iisus: Ceea ce am ȋdis voue de la inȃput. Multe am a vorbi și a judeca despre voi; dar cel ce m'a trimis este adevȃrat; și eũ vorbesc lumȃi cele ce am aũdit de la dinsul. Ear ei nu aũ inȃeles, cã li vorbia despre Părintele.
- 28 Atunci li-a ȋdis Iisus: Cãnd veți inãlȃa pre Fiul omuluĩ, atunci veți cunȃsce, cã eũ sũnt; și cã nu fac nimic de la mine insumi; ci precum m'a invȃtat Părintele meũ, acestea vorbesc.
- 29 Și cel ce m'a trimis este cu mine; Părintele nu m'a lãsat singur; cãci eũ fac tot-dea-una cele ce 'i sũnt plãcute.
- 30 31 Acestea vorbind el, mulți aũ creȃut intr'insul. Atunci ȋdicea Iisus acelor Iudei ce creȃuseră intr'insul: Dacã remãneți in cuvȃntul meũ, atunci sũnteți discipuli ai mei in adevȃr; și veți cunȃsce adevȃrul, și adevȃrul vȃ va face liberi. Respons-aũ lui: Noi sũntem semȃnȃ a lui Abraam, și nimeni nu am fost servi nici o-datã; cum ȋdici tu dar: veți fi liberi?
- 34 Respons-a Iisus lor: Adevȃr, adevȃr ȋdic voue: Tot cel ce face pȃcatul, servul pȃcatului este. Ear servul nu remãne in casã pururea; dar Fiul remãne pururea. Decȃ dacã vȃ va face liberi Fiul, veți fi liberi in adevȃr. Știu cã sũnteți semȃnȃ a lui Abraam; dar cãutați si mȃ omoriți, pentru-cã cuvȃntul meũ nu incape in voi. Eũ vorbesc ceea ce am vȃȃut la Părintele meũ; și voi faceți ceea ce ați vȃȃut la pãrintele vostru.
- 39 Respons-aũ și 'i-aũ ȋdis: Abraam este pãrintele nostru. ȋdis-a lor

Iisus: De ați fi fiți ai lui Abraam, ați face faptele lui Abraam. 40
 Ear acum căutați și mă omoriți pre mine, omul carele v'am 40
 vorbit adevărul, care am auzit de la Dumnezeu; acesta nu a
 făcut Abraam. Voi faceți faptele părintelui vostru. Atunci i-au 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

CAP. IX. X.

Vindecarea unui orb din nascere. Iisus declară că este păstorul cel bun; că 'și va da viața pentru oile sale. El arată la lucrurile sale, spre a dovedi dumnezeirea sa.

- 1 2 **S**i trecând a vădut pre un om orb din nascere. Si 'l-
 3 cеста s'eu părinții lui, dicend: Rabbi, cine a păcătuit, a-
 Nici acesta nu a păcătuit, nici părinții lui; ci ca si se arete
 4 lucrurile lui Dumnezeu intr'insul. Eu trebuie si lucrez lucruri
 5 mene nu p'ote lucra. Până când sunt in lume, când ni-
 6 lumei. Acestea dicend, a scuipat jos, și a făcut tină din lumina
 7 pat, și a uns ochii orbului cu tină; Si 'i-a dis: Mergi de te
 și s'a spălat, și a venit vădend.
 8 Ear vecinii, și cei ce 'l văduseră mai 'nainte, că era orb,
 9 diceau: Aū nu este acesta cel ce ședea și cerșitoria. Unii
 diceau: Acesta este; ear alții: Séménă cu el; ear acela dice:
 10 Eū sūnt. Deci îi diceau: Cum ți s'aū dischis ochii? Respons-a
 11 acela și a dis: Un om, ce se numesce Iisus, a făcut tină,
 și a uns ochii mei, și 'm-i-a dis: Mergi la scăldătorea Siloa-
 mului, și te spală; și mergend și spălându-mă, am vădut.
 12 Atunci 'i-aū dis: Unde este acela? Dis-a: Nu știu.
 13 14 **Î**l aduc la Farisei pre cel ce ore-când a fost orb. Si e-
 ra sâmbătă, când Iisus a făcut tină, și 'i-a dischis ochii lui.
 15 Atunci earăși 'l-aū întrebat și Fariseii, cum a primit vedere.
 Dis-a el: Tină a pus pe ochii mei, și m'am spălat, și văd.
 16 Deci diceau ore-cari din Farisei: Acest om nu este de la Dum-
 nezeu; căci nu pădesce sâmbăta. Alții diceau: Cum p'ote om pē-
 17 cătos si facē semne ca acestea? Si era disbinare între ei. Dis-au
 orbului earăși: Tu, ce dici despre dinsul, că a dischis ochii
 18 tēi? El a dis: Este profet. Ear Iudeii nu aū cređut despre
 dinsul, că a fost orb, și a primit vedere, până ce aū chīamat
 19 pre părinții acestuia ce a primit vedere. Si 'i-aū întrebat,
 dicend: Acesta este fiul vostru, care voi diceți, că s'a născut
 20 orb? cum dar acum vede? Respons-aū lor părinții lui, și aū
 21 dis: Scim că acesta este fiul nostru, și că s'a născut orb; Dar
 cum acum vede, nu scim; s'eu cine 'i-a dischis ochii lui nu
 scim; el este in etate, întrebați-'l; el va vorbi pentru sineși.
 22 Acestea a dis părinții lui, pentru-că se temeau de Iudei; căci
 deas s'aū înțeles Iudeii, că de 'l va mărturisī cineva a fi Chris-
 23 toș, si fie scos din sinagogă. Pentru aceea aū dis părinții
 lui: El este in etate, întrebați-'l.
 24 Atunci aū chīamat a doua oră pre omul care fusese orb, și
 'i-aū dis: Dă gloriă lui Dumnezeu; noi scim, că acest om este

peccătos. Ear acela a respuns și a ȕis: De este peccătos, nu 25
scii; una scii: că am fost orb, și acum vȕd. Atunci 'i-au 26
ȕis earăși: Ce 'ȕi-a făcut? cum 'ȕi-a dischis ochii? Respuns-a 27
lor: 'Anu ȕis deja, și nu aȕi audit; pentru ce earăși voiȕi si a-
uȕiȕi? aȕ dȕră și voi voiȕi si vȕ faceȕi discipuli ai lui? Atunci 28
'i-au injurat, și 'i-au ȕis: Tu esci discipul al aceluia; ear noi
suntem discipuli ai lui Moise. Scim că cu Moise a vorbit 29
Dumneȕeu; ear pre acesta nu scim de unde este. Respuns-a 30
omul, și li-a ȕis: Într'acȕsta este minunea, că voi nu sciiȕi de
unde este, și el a dischis ochii mei. Ear scim, că Dumneȕeu 31
nu ascultă pre peccătoși; ci de se inchină cineva lui Dumneȕeu
și face voea lui, pre acesta il ascultă. Din etern nu s'a aȕdit, 32
că si fi dischis cineva ochii vre-unui orb din nascere. De nu 33
ar fi acesta de la Dumneȕeu, nu ar putȕ face nimic. Respuns- 34
aȕ și 'i-au ȕis: În peccate tu te-ai născut cu totul, si tu ne
inveȕi pre noi! și 'i-au scos afară.

Aȕdit-a Iisus, că 'i-au scos afară; și aflându-l, 'i-a ȕis: 35
Credȕi în Fiul lui Dumneȕeu? Respuns-a acela și a ȕis: Cine 36
este, Dȕmne, ca si cred într'insul? ȕis-a Iisus lui: 'L-ai vȕ- 37
este, Dȕmne, ca si credȕi cu tine, acela este. Ear el a ȕis: Cred, 38
ȕut, și cel ce vorbesce cu tine, acela este. Ear el a ȕis: Cred, 38
ȕut, și i s'a inchinat. Și a ȕis Iisus: Spre judicată am 39
venit într'acȕstă lume, ca cei ce nu vȕd si vȕȕȕ, și cei ce vȕd
si fie orbi.

Și aȕ audit acestea unȕ din Farisei, cari erau cu ȕinsul, 40
și 'i-au ȕis: Aȕ dȕră și noi suntem orbi? ȕis-a lor Iisus: 41
De aȕi fi orbi, nu aȕi avȕ peccat; ear acum ȕiceȕi; Vedem; pen-
tru acȕsta remăne peccatul vostru.

Adevȕr, adevȕr ȕic voue: Cel ce nu întră prin uȕă în sta- X
ulul oilor, ci sare pe aȕurea, acela este fur și hoȕ. Ear 2
cel ce întră prin uȕă este păstorul oilor. Aceluia i dischide 3
portarul; și oile ascultă vȕcea lui, și oile sale le chiamă pe
nume, și le scȕte. Și când scȕte oile sale, merge înaintea 4
lor, și oile i urmȕză; căci cunosc vȕcea lui. Ear unȕ străin 5
uu 'i urmȕză, ci fug de la ȕinsul; căci nu cunosc vȕcea străi-
nilor. Acȕstă parabolă li-a ȕis Iisus; ear ei nu aȕ înȕeles ce 6
eraȕ acelea ce li vorbea.

Atunci earăși li-a ȕis Iisus: Adevȕr, adevȕr ȕic voue: Eȕ 7
sunt uȕă oilor. Toȕi căȕi aȕ venit mai 'nainte de mine sunt 8
furi și hoȕi; dar nu 'i-aȕ ascultat oile. Eȕ sunt uȕă; prin 9
miue de va întră cineva, se va mântui, și va întră, și va eȕi,
și va aȕla pășune. Furul nu vine decăt numai si fure, și si 10
juughie, și si piȕȕȕȕ; cȕ am venit, ca si aibȕ vieȕă și cu priso-
sinȕă. Eȕ sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun își pune 11
vieȕă sa pentru oi. Dar năimitul și care nu este păstor, că- 12
rula nu sunt oile ale lui, vede lupul viind, și lasă oile, și fuge;

- 13 și lupul le răpesc, și risipește oile. Năimitul fuge, pentru-că
 14 este năimit și nu are grijă de oi. Eu sunt păstorul cel bun,
 15 și cunosc pre ale mele, și sunt cunoscut de ale mele. Precum
 Părintele mă cunoște, și eu cunosc pre Părintele; și 'mi pui
 16 viața mea pentru oi. Și alte oi am, cari nu sunt din staulul
 acesta; și pre acelea trebuie să le aduc, și vor auzi vocea mea;
 17 și va fi o turmă și un păstor. Pentru acesta mă iubește Pă-
 rintele meu, pentru-că eu 'mi pui viața mea, ca earăși și o
 18 ia. Nimene nu o ia de la mine, ci eu o pui însumi. Am
 dat am primit de la Părintele meu. Acest man-
 19 Deci earăși s'a făcut disbinare între Iudei din cauza acestor
 20 cuvinte. Și diceau mulți dintr'înșii: Are demon, și este ne-
 21 bun; de ce îl ascultați? Alții diceau: Aceste cuvinte nu sunt
 de demonisat; poate demon și deschide ochii orbilor?
 22 Și se celebra atunci serbătorea innoirii în Ierusalem, și era
 23 érnă. Și amblând Iisus în templu, în porticul lui Solomon,
 24 'L-au incunjurat Iudeii, și 'i-au dis: Până când ne ții în
 25 încoială? De esci tu Christosul, spune-ni de față. Respons-a
 lor Iisus: Eu v'am dis, și nu credeți; lucrurile cari eu fac în
 26 numele Părintelui meu, acelea mărturisesc despre mine. Inse
 voi nu credeți, pentru-că nu sînteți din oile mele, precum v'am
 27 dis. Oile mele ascultă vocea mea, și eu le cunosc, și ele 'mi
 28 urmăz. Și li dau viață eternă, și nu se vor perde în etern;
 29 și nimene nu le va răpi din mîna mea. Părintele meu, care
 mi le-a dat, este mai mare decît toți; și nimene nu le poate
 30 răpi din mîna Părintelui meu. Eu și Părintele sîntem una.
 31 Atunci Iudeii earăși au rădicat pietre ca să arunce asupra lui.
 32 Respons-a lor Iisus: Multe lucruri bune v'am arătat de la Părintele
 meu; pentru care lucru din acestea aruncați cu pietre asupra mea?
 33 Respons-au lui Iudeii: Pentru lucru bun nu aruncăm cu pietre
 asupra ta, ci pentru blasfemă, și pentru-că tu, fiind om, te faci
 34 însuși Dumnezeu. Respons-a lor Iisus: Aș nu este scris în
 35 legea voastră: Eu am dis, deși sînteți? Dacă pre aceia 'i-a nu-
 mit deși, cătră cari a fost cuvîntul lui Dumnezeu, (și nu se poate
 36 strica scriptura); Pre acela ce Părintele a sîntit, și 'l-a tri-
 mis în lume, voi diceți că blasfemă, pentru-că a dis, că este
 37 'Iiul al lui Dumnezeu? De nu fac lucrurile Părintelui meu,
 38 și nu 'mi credeți. Dar de fac, dacă nu credeți în mine, cre-
 deți lucrurilor; ca să înțelegeți și să credeți, că Părintele este
 în mine, și eu în el.
 39 Deci căutați earăși să 'l prind; ear el a scăpat din mîna
 40 lor; Și a mers earăși dincolo de Iordan, în locul unde Ioan
 41 boteza întâiu, și a ramas acolo. Și mulți veniau la diusul,
 și diceau: Ioan nici un semnu nu a făcut; ear toate câte a dis

Ioan despre acesta erau adevărate. Și mulți au creștut acolo 42
într-însul.

CAP. XI.

Iisus înviează pre Lazar. Iudeii caută să 'l prindă.

Și era bolnav un om, anume Lazar, din Bethania, satul 1
Mariei și al Marthei surorii ei. (Era aceea Marie ce a 2
pus pre Domnul cu mir, și a sters picioarele lui cu părul capului
ei, al căria frate Lazar era bolnav). Deci au trimis surorile 3
cătră el, zicând: Dómnne, éca acela pre care iubesci este
bolnav.

Ear Iisus aușind a zis: Acéstă bólă nu este spre mórte, ci 4
spre gloria lui Dumneșeu, ca să se glorifice printr-însa Fiul lui
Dumneșeu. Și iubia Iisus pre Martha, și pre sora ei, și pre 5
Lazar. Deci aușind că este bolnav, a remas doue zile în lo- 6
cul în care era. Și apoi a zis discipulilor: Si mergem earăși 7
în Iudeea. Zis-au lui discipulii: Rabbi, acum te căutaú Iudeii 8
să te ucidă cu pietre, și earăși mergi acolo? Răspuns-a Iisus: 9
Aú nu sînt doue-spre-șee ore în zi? De va ámbła cineva ziua,
nu se va potecni, pentru-că vede lumina lumii acestiea. Ear 10
de va ámbła cineva nóptea se va potecni, pentru-că nu are lu-
mină. Acestea vorbind, apoi li-a zis: Lazar amicul nostru a 11
adormit; înse merg ca să 'l discept. Atunci au zis discipulii 12
lui: Dómnne, de a adormit, îi va fi bine. Înse Iisus vorbea 13
despre mórtea lui; ear lor li se părea că vorbește despre dor-
mirea somnului. Atunci li-a zis Iisus de față: Lazar a murit; 14
și mé bucur pentru voi, că nu am fost acolo, ca să credeți; 15
înse si mergem la el. Deci a zis Thoma, care se numește 16
gémén, condiscipulilor sei: Si mergem și noi, ca si murim cu el.

Atunci viind Iisus a aflat, că era de patru zile deja în mor- 17
mént. Și era Bethania aproape de Ierusalem, ca la cinci-spre- 18
șee stadii. Și mulți din Iudei veniseră la Martha și la Ma- 19
ria, să le mângăie pentru fratele lor. Atunci Martha aușind 20
că vine Iisus a eșit spre întimpinarea lui; ear Martha ședea
în casă. Atunci a zis Martha cătră Iisus: Dómnne, de ai fi 21
fost aici, fratele meu nu ar fi murit; Dar și acum știú, că ori- 22
câte vei cere de la Dumneșeu îți va da Dumneșeu. Zis-a ei 23
Iisus: Fratele tău va învia. Zis-a Martha lui: Știu că va învia 24
la înviere în ziua cea de pe urmă. Zis-a ei Iisus: Eú sînt 25
învierea și viața; cel ce crede în mine nu va muri în etern; 26
Și tot cel ce trăește și crede în mine nu va muri în etern; 26
Cređi acéstă? Zis-a lui; Da, Dómnne; cred, că tu ești Chris- 27
tosul, Fiul lui Dumneșeu, cel ce ai venit în lume.
Și acestea zicând, s'a dus și a chiămat pre Maria sora sa 28
într-ascuns, zicând: Învețătorul a venit, și te chiămă. A ceea, 29

- 30 cum a auđit, s'a sculat iute, și a mers la dinsul. *Inse Iisus*
 încă nu venise în sat, ci era în locul unde l-a întîmpinat Mar-
 31 tha. Ear Iudeii, cari erau cu dinsa în casă și o mîngăiau, vî-
 dînd pre Maria, că s'a sculat iute și a eșit, i-a urmărit, și a lăcri-
 32 Merge la mormînt, ca să plîngă acolo. Atunci Maria, dîcînd:
 de era Iisus, și vîdîndu-l, a cădut la picioarele lui, dîcîndu-i:
 33 Dîmne, de ai fi fost aici, fratele meu nu ar fi murit. Deci
 Iisus, cînd o a vîdut plîngînd, și pre Iudeii, cari veniseră cu
 34 dinsa plîngînd, a suspinat în spirit, și s'a turburat; *Și a dîs:*
 35 Unde l-ați pus? Dîs-a lui: Dîmne, vino, și veđi. *Și a lăcri-*
 36 mat Iisus. Atunci dîceau Iudeii: Eca, cum îl iubia! Ear
 37 unii dintr'înșii au dîs: Au nu putea acesta, care a dischis
 38 ochii orbului, si facă ca și acesta si nu mîră? Atunci Iisus
 39 era preste dinsa. Dîs-a Iisus: Rădicăți piatra. *Dîs-a lui Mar-*
 40 tha, sora mortului: Dîmne, pute deja: căci este mort de patru
 41 zile. Dîs-a ei Iisus: Au nu 'ți-am spus că, de vei crede, vei
 42 vedea gloria lui Dumneđu? *Și au rădicat piatra de unde*
 43 jăcea mortul. Ear Iisus 'și-a rădicat ochii sei în sus, și a dîs:
 42 Părinte, îți mulțumesc, că m'ai ascultat. *Și sciam, că tot-dea-*
 43 una mă ascuți; așe pentru poporul care stă împrejur am vor-
 44 bit; ca si cređe, că tu m'ai trimis. *Și acestea dîcînd, a stri-*
 45 gat cu vîce tare: Lazare, vino afară! *Și a eșit cel mort înfă-*
 46 șurat la mîni și la picioare cu fașă, și fața lui era legată cu
 măhramă. Dîs-a lor Iisus: Dislegați-l și l lăsați si mîrgi!
 45 Atunci mulți din Iudeii, cari veniseră la Maria, și au vîdut
 46 cele ce a făcut Iisus, au cređut într'însul. Ear ore-cari din
 ei au mers la Farisei, și li-au spus cele ce a făcut Iisus.
 47 Atunci archiereii și Fariseii au adunat consiliu, și dîceau:
 48 Ce facem noi? căci acest om face multe semne; De l vom
 lăsa așa, toți vor crede într'însul; și vor veni Romanii, și vor
 49 lua și locul și națiunea noastră. Ear unul dintr'înșii, *anume*
 50 Caiafa, fiind archiereu în anul acela, li-a dîs: Voi nu sciți ni-
 51 mic; Nicî cugetați, că ni este de folos, ca si mîră un om
 51 pentru popor, și ca si nu se plîrđe națiunea întregă. Ear
 acesta nu o a dîs de la sine; ci, fiind archiereu în anul acela,
 52 a profețit că era si mîră Iisus pentru popor; *Și nu numai*
 pentru poporul acesta, ci și ca si adune într'una fiu lui Dumne-
 53 54 đeu cei imprăsciați.
 Și dintr'acea dî s'au sfătuit, ca si l omîre. Deci Iisus nu
 mai ambla de față între Iudei, ci s'a dus de acolo într'un loc
 aprîpe de pustie, într'un oraș, ce se chiamă Efraim; și acolo
 petrecea cu discipulii sei.
 55 Și erau aprîpe pascile Iudeilor; și s'au suit mulți din țerră
 56 la Ierusalem mai 'nainte de pasci, si se curătescă. Atunci

căutau pre Iisus, și stând în templu convorbiau între sine: Ce vi se pare? că nu va veni la serbătore? Ear archiereii și 57 Fariseii dedeseră ordin, ca, de va sci cineva unde este, si de-muște, ca si 'l prindă.

CAP. XII.

Maria unge picioroale lui Iisus; el intră în Ierusalem; își predice morțea sa, și face a se simți trebuință de a crede într'însul.

Ear cu șese zile mai înainte de pasci a venit Iisus la 1 Bethania, unde era Lazar cel ce fusese mort, pre care 'l-a înviat din morți. Și 'i-au făcut acolo cină, și Martha servia; 2 ear Lazar era unul din cei ce ședea în mesă împreună cu dînsul. Atunci Maria luând o litră cu mir de nard adevărat, de 3 preț mare, a uns picioroale lui Iisus, și a sters picioroale lui cu pipirul seii; ear casa s'a împlut de mirosul mirului. Atunci di- 4 cea unul din discipulii lui, Iuda Iscariot al lui Simon, care era si 'l trădea: De ce nu s'a vîndut acest mir drept trei sute de 5 lei, și si se fi dat seracilor? Ear acêsta a ăis, nu pentru-că era 6 lei, și si se fi dat seracilor? Ear acêsta a ăis, nu pentru-că era fur, și avea punga, și îngrijit pentru seraci, ci pentru-că era fur, și avea punga, și 7 purta ce se punea într'însa. Atunci a ăis Iisus: Lasă-o; spre 8 ăia îngropărei mele a pădit acesta. Căci pre seraci pururea 'i-aveți cu voi; ear pre mine nu m'aveți pururea.

Deci mulțime mare din Iudei sciind că este acolo, a venit, 9 nu numai pentru Iisus, ci ca si vîdă și pre Lazar, pre care 'l-a sculat din morți. Ear archiereii s'au sfătuit, ca si omóre și 10 pre Lazar; Căci din cauza sa mulți din Iudei mergeau, și 11 credea în Iisus.

Ear a doua zi mulțime mare care venise la serbătore, au- 12 ăind că vine Iisus la Ierusalem, A luat ramuri de finic, și a ăis ăit spre întîmpinarea lui, și striga: Osanna, bine cuvîntat ăe 13 regele lui Israel care vine în numele Domnului. Și aflînd li- 14 sus un asin, a ședut pe el, precum este scris: Nu te teme, 15 ăica Sionului; ăca regele tîu vine la tine, ședînd pe mînzul asinei. Ear pre acestea nu le-au înțeles discipulii lui mai na- 16 inte; iuse după ce s'a glorificat Iisus, atunci 'și-au adus aminte că acestea erau scrise despre el, și că acestea 'i-au făcut.

Deci mărturisia poporul, care era cu el cînd a strigat pre 17 Lazar din mormînt, și 'l-a sculat din morți. Pentru acea 'l-a ăis 18 și întîmpinat poporul, căci a auăit că el a făcut acêstă minune. Deci au ăis Fariseii între sine; Vedeți, că nimic nu folosiți? 19 ăca lumea merge după dînsul.

Și erau ore-cari Ellini din cei ce se suiseră si se închine 20 la serbătore. Deci acestia s'au apropiat la Filip, care era din 21 Bethsaida Galileei, și 'l-au rugat, ăicînd: Domnule, voim si vedem pre Iisus. Venit-a Filip și a spus lui Andreii, și ea- 22

- 23 răși Andrei și Filip au spus lui Iisus. Ear Iisus li-a res-
 24 puns, *dicend*: A venit ora, ca si se glorifice Fiul omului. A-
 devăr, adevăr *dic* voue: Grăuntele de grâu, cădend pe pământ, A-
 de nu va muri, el rămâne singur; ear de va muri, aduce mult
 25 fruct. Cel ce și iubesce viața sa o va pierde; și cel ce și
 26 ternă. De mi servește cineva, si mi urmeze; și unde voiți fi
 eu, acolo va fi și servul meu; și de mi va servi cineva, il va
 onora Părintele meu.
- 27 Acum sufletul meu s'a turburat; și ce voiți *dice*? Părinte,
 mântuesc-mă de ora acesta; insee pentru acesta am venit la ora
 28 acesta. Părinte, glorifică numele tău. Atunci a venit voce din
 29 ceriu, *dicend*: Și l-am glorificat, și earăși il voiți glorifica. Ear
 poporul, care sta, și audia, *dicea*: TUNET se făcu. Alții *diceau*:
 30 Ōnger vorbi lui. Răspuns-a Iisus și a *dis*: Acestă voce nu s'a
 31 făcut pentru mine, ci pentru voi. Acum este judecata acestei
 32 lumi; acum se va alunga stăpânitorul acestei lumi. Și eu, de
 33 mă voiți înălța de la pământ, voiți trage la mine pre toți. Ear
 acesta *dicea*, însemnând cu ce mörte era si mörre.
- 34 Răspuns-a lui poporul: Noi am audit din lege, că Christos
 rămâne in etern; și tu cum *dic*: Fiul omului trebuie si se înalțe?
 35 cine este acesta Fiul omului? Atunci Iisus li-a *dis*: Ōncă pu-
 cin timp este lumina cu voi. Ōmblați până când aveți lumina,
 ca si nu vă cuprindă întunerecul; căci cel ce ōmblă in întu-
 36 nă nerek nu scie unde merge. Până când aveți lumina, credeți
 in lumină, ca si fiți fi ai luminei. Acestea a vorbit Iisus, și
 mergend s'a ascuns de dinșii.
- 37 Ear de și făcea atâtea semne înaintea lor, tot nu credeau
 38 într'insul; Ca si se împlinescă cuvântul profetului Isaia, pre
 care l-a *dis*: Dōmne, cine a cređut vestirea noastră? și brațu
 39 Domnului, cui s'a descoperit? Pentru acesta nu puteau si cređe,
 40 căci earăși a *dis* Isaia: El a orbit ochii lor, și a împetrit ōnima
 lor; ca si nu vedă cu ochii lor, nici si înțelegă cu ōnima, și si
 41 se întorcă, ca si i vindec. Acestea a *dis* Isaia, când a vedut
 42 gloria lui, și a vorbit despre dīnsul. Inse și din dregători
 mulți au cređut într'insul; dar din cauza Fariseilor nu l' măr-
 43 turisău, ca si nu fie scoși din sinagogă. Căci ei au iubit o-
 nōrea ōmenilor mai mult decăt onōrea lui Dūmneđu.
- 44 Ear Iisus a strigat și a *dis*: Cel ce crede in mine, nu crede
 45 in mine, ci in acela ce m'a trimis. Și cel ce mă vede pre mine,
 46 vede pre cel ce m'a trimis. Eū am venit lumină in lume, ca
 47 tot cel ce crede in mine, si nu rămăe in întunerec. Și de a-
 ude cineva cuvintele mele, și nu crede, eū nu l' judic; căci nu
 48 am venit si judic lumea, ci si mântuesc lumea. Cel ce se lē-
 pădă de mine, și nu primesce cuvintele mele, are pre cel ce l'

judicii, cuvântul care am vorbit, acela îl va judeca în ziua cea de po urră. Căci eu nu am vorbit de la mine însumi; ci Pă- 49
rintele ce m'a trimis, acela m'a dat ordine ce să țin și ce să vorbesc. Și știu că ordinea lui este viață eternă; deci cele 50
ce vorbesc eu, precum a țin Părintele, așa vorbesc.

CAP. XIII—XVI.

Iisus spală picioarele discipulilor săi, și i îndemână la umilință; el predice, că Iuda îl va trăda, și că Petru se va lepăda de dînsul. El arată discipulilor săi persecuțiunile ce i ascîptă; promite ajutorul Sântului Spirit, și i îndemână a se ruga în numele său.

Ear mai înainte de serbătorea pascilor, știind Iisus, că i-a 1
venit ora, ca să treacă dintr'această lume către Părintele, 2
iubind pre ai săi pre cei din lume, când diabolul deja pusese în înima lui Iuda 3
fiind-se cina, când diabolul deja pusese în înima lui Iuda 4
Isariot al lui Simon, să-l trădea; Știind Iisus că Părintele 5
i-a dat toate în mîni, și că a eșit de la Dumneșeu, și merge 6
la Dumneșeu; S'a sculat de la cină, și i-a pus vestmintele; 7
și luând stergar, s'a încins. După aceea a turnat apă în spă- 8
lătoare, și a început a spăla picioarele discipulilor, și a le sterge 9
cu stergarul cu care era încins. Atunci a venit la Simon Petru, 10
cu stergarul cu care era încins. Atunci a venit la Simon Petru, 11
și i-a țin acesta: Dîmne, aș tu vei să-mi speli picioarele? Res-
puns-a Iisus, și i-a țin: Ceea ce fac eu, tu nu știi acum; dar
vei cunoște după acestea. Țis-a Petru lui: Nu vei spăla pi-
ciorile mele nici odată. Răspuns-a Iisus lui: De nu te voi
spăla, nu ai parte cu mine. Țis-a Simon Petru lui: Dîmne,
nu numai picioarele mele, ci și mîinile și capul. Țis-a Iisus
lui: Cel spălat nu are trebuință a-și spăla decât numai picioarele;
fiind-că este curat tot; și voi sînteți curați, dar nu toți. Căci el
știa pre cel ce era să-l trădea; pentru aceea a țin: Nu toți sîn-
teți curați.

Deci după ce a spălat picioarele lor, și i-a luat vestmintele 12
sale, ședînd earăși, li-a țin: Înțelegeți ce v'am făcut? Voi mă 13
chiămați Învătătorul și Domnul; și bine țineti, căci sînt. Deci 14
dacă eu, Domnul și Învătătorul vostru, v'am spălat picioarele vós-
tre; sînteți datori și voi a spăla unul altuia picioarele. Căci 15
v'am dat esemplu, ca să faceți precum eu am făcut voue. Ade- 16
văr, adevăr țin voue: Servul nu este mai mare decât domnul
seu, nici cel trimis mai mare decât cel ce l-a trimis. De știți 17
acestea, fericiti sînteți de le veți face. Nu despre voi toți vor-
besc; știu pre cari i-am ales; ci ca să se împlinescă scriptura:
Cel ce mîinancă cu mine pîne a rădicat contra mea călcăiul
seu. Acum vi țin mai înainte de a se face, ca când se va 19
face, să credeți că eu sînt. Adevăr, adevăr țin voue: Cel ce 20

primesce pre care eü voiü trimit, primesce pre mine; ear cel ce primesce pre mine primesce pre cel ce m'a trimis.

- 21 Acestea ȋicend Iisus, s'a turburat in spirit, și a vorbit lămurit: Adevăr, adevăr ȋic voue: Că unul din voi va si m'e trăde.
- 22 Atunci discipulii căutau unul la altul, neînțelegend despre cius
- 23 vorbesce. Ear unul din discipulii lui pre care l' iubia Iisus,
- 24 era culcat pe sinul lui. Deci Simon Petru a făcut semn a-
- 25 cestuia si întrebe, cine ar fi de care vorbesce. Și acela ră-
- 26 dămându-se pe peptul lui Iisus i-a ȋis: Dómnne, cine este?
- 27 da. Și întingend bucățica o a dat lui Iuda Iscariotul al lui
- 28 Simon. Și după ce a luat bucățica, a intrat într'insul Satana.
- 29 Atunci i-a ȋis Iisus: Ce ai si faci fă mai iute. Ear acesta
- ȋimene din cei ce ședeau la mesă nu a înțeles pentru ce i-a
- ȋis-o. Căci unii socotiau, fiind-că Iuda avea punga, căl ȋice
- ceva seracilor.

- 30 Atunci el, după ce a luat bucățica, îndată a eșit; și era de-ja
- 31 nópte. Deci eșind el, a ȋis Iisus: Acum s'a glorificat Fiul
- 32 omului, și Dumneȋeu s'a glorificat prin el. Dacă Dumneȋeu
- s'a glorificat prin el, il va glorifica Dumneȋeu in sine, și in-
- 33 dată il va glorifica. Copiilor, încă puȋin sânt cu voi; m'e veȋi
- 34 căuta; și precum am ȋis Iudeilor: Unde eü merg voi nu puteȋi
- veni; așa acum ȋic voue. Comandament nou dau voue: Că
- 35 si v'e iubiȋi unul pre altul; precum eü v'am iubit, ca și voi si
- discipulii ai mei, de veȋi avé dragoste între voi.
- 36 ȋis-a Simon Petru lui: Dómnne, unde mergi? respuns-a Iisus
- lui: Unde merg eü, nu'mi poți urma acum, ear mai pe urmă
- 37 imi vei urma. ȋis-a Petru lui: Dómnne, de ce nu'ȋi pot urma
- 38 acum? Vięta mea imi voiü pune pentru tine. Respuns-a Iisus
- lui: Vięta ta o vei pune pentru mine? Adevăr, adevăr iti ȋic: Nu
- va cânta cocoșul, până ce de trei ori te vei lepăda de mine.

XIV S' nu se turbure așima vóstră; credeȋi in Dumneȋeu, cre-

- 2 deȋi și in mine. In casa Părintelui meu sânt multe
- locașuri; ear de nu, aș fi ȋis voue. Eü merg si vi gătesc loc.
- 3 Și de merg si vi gătesc loc, earăși voiü veni, și v'e voiü lua la
- 4 mine; ca unde sânt eü, acolo si fiȋi și voi. Și unde merg eü
- 5 sciȋi, și calea sciȋi. ȋis-a Thoma lui: Dómnne, nu scim unde
- 6 mergi; și cum putem si scim calea? ȋis-a Iisus lui: Eü sânt
- 7 mai prin mine. De m'aȋi fi cunoscut pre mine, aȋi fi cunoscut
- și pre Părintele meu; și de acum il cunósceȋi, și l-aȋi vȋȋut.
- 8 ȋis-a Filip lui: Dómnne, arată-ni pre Părintele, și ne ajunge.
- 9 ȋis-a Iisus lui: Atăta timp sânt cu voi, și nu m'ai cunoscut, fi-

lipo? cel ce m'a vădut pre mine a vădut pre Părintele; și cum
 141ci: Arată-ni pre Părintele? Aă nu cređi, că eă in Părintele, 10
 și Părintele in mine este? cuvintele, cari eă vi vorbesc, nu le
 vorbesc de la mine; ear Părintele cel ce locuesce in mine, a-
 11cela face lucrurile. Credeți mie, că eă in Părintele, și Părin- 11
 tele in mine este; ear de nu, credeți mie pentru inșeși lucrurile.
 12Adevăr, adevăr ăic voue: Cel ce crede in mine, și acela va face 12
 lucrurile, cari eă fac, da, va face mai mari decât acestea; căci
 eă merg la Părintele meă. Și ori-ce veți cere in numele meă, 13
 aceea voiă face; ca si se glorifice Părintele in Fiul. Ori-ce 14
 veți cere in numele meă, eă voiă face.

De meă iubiți, pădiți comandamentele mele. Și eă voiă ru- 15 16
 ga pre Părintele, și alt Mângăitor va da voue, ca si remăe cu
 voi in etern: Spiritul adevărului, pre care lumea nu'l pôte 17
 primi, pentru-că nu 'l vede, nici nu 'l cunõece; ear voi il cu-
 18nõeceți; căci petrece cu voi, și va fi in voi. Nu vė voiă lăsa 18
 orfani; voiă veni la voi. Âncă puțin, și lumea nu meă va mai 19
 vedė; ear voi meă veți vedė; fiind-că eă trăesc și voi veți trăi.
 Într'acea ăi veți cunõece voi, că eă sânt in Părintele meă, și 20
 voi in mine, și eă in voi. Cel ce are comandamentele mele 21
 și le pădesce, acela este care meă iubesce, și cel ce meă iubesce
 va fi iubit de Părintele meă, și eă il voiă iubi, și meă voiă face
 cunoscut lui.

Dis-a cătră dînsul Iuda, (nu Iscariot): Dómne, de unde vine, 22
 că noue veți si te arăți, și nu lumei? Respuns-a Iisus și 'i-a 23
 ăis: De meă iubesce cineva, va pădi cuvântul meă; și Părintele
 meă il va iubi, și vom veni la el, și vom face locaș la dînsul.
 Cel ce nu meă iubesce, nu pădesce cuvintele mele; și cuvântul 24
 care auđiți nu este al meă, ci al Părintelui ce m'a trimis. A- 25
 ăista v'ăic, âncă fiind la voi. Ear Mângăitorul, Spiritul cel 26
 Sânt, pre care 'l va trimite Părintele in numele meă, acela vė
 va învăța tôte, și vi va aduce aminte tôte cele ce am vorbit voue.
 Pace las voue, pacea mea daă voue; nu precum lumea dă, eă 27
 daă voue; si nu se turbure ânima vóstră, nici si se înfricoșeze.
 Ați auđit că v'am ăis: Eă merg, și viă earăși la voi. De m'ați 28
 iubi, v'ați fi bucurat, că am ăis: Merg la Părintele; căci Pă-
 rintele meă mai mare decât mine este. Și acum v'am ăis mai 29
 'nainte până a nu se întempla, ca, când se va întempla, si cre-
 deți. Nu voiă mai vorbi multe cu voi; căci vine stăpânitorul 30
 acești lumi, dar nu are nimic in mine. Înse si cunõeșc lu- 31
 mea, că iubesc pre Părintele, și că așa fac precum 'mă-a ordon-
 nat Părintele. Sculați-vė si mergem de aici.

Eă sânt vica cea adevărată, și vierul este Părintele meă.XV
 Tótă vița din mine, care nu face fruct, o scóte; și tótă 2
 care face fruct o curățesce, ca si facė mai mult fruct. Voi 3

- sunteți deja curați în privința cuvântului, care v'am vorbit
 4 Remâneți în mine, și eu în voi. Precum vița nu poate să facă
 fruct din sine, de nu va rămâne în vie, așa nici voi, de nu veți
 5 rămâne în mine. Eu sunt viea, voi vițele. Cel ce rămâne în
 mine și eu într'insul, acela aduce mult fruct; căci fără de mine
 6 nu puteți face nimic. De nu rămâne cine-va în mine, se scote
 afară ca vița și se usucă; și o adună, și o aruncă în foc, și
 7 arde. De remâneți în mine și cuvintele mele rămân în voi,
 8 ori-ce veți vră, veți cere, și vi se va face. Într'acesta se glo-
 rifică Părintele meu, ca să aduceți mult fruct, și ca să fiți dis-
 cipuli ai mei.
- 9 Precum me a iubit Părintele pre mine, așa eu v'am iubit pre voi;
 10 remâneți în dragostea mea. De veți pădi comandamentele
 mele, veți rămâne în dragostea mea, precum eu am pădit co-
 11 mandamentele Părintelui meu, și remăi în dragostea lui. A-
 curia voastră si fie plină.
- 12 Acesta este comandamentul meu, ca să vă iubiți unul pre altul,
 13 precum eu v'am iubit pre voi. Mai mare dragoste decât acesta
 nimene nu are, ca să și pue cine-va viața sa pentru amicilor sei.
- 14 15 Voi sunteți amicii mei, de faceți câte eu vi ordon. De acum
 nu vă mai dăc servi; căci servul nu scie ce face Domnul său;
 ci v'am dăc amici; căci toate câte am auzit de la Părintele meu
 16 am arătat și voue. Nu voi m'ați ales pre mine; ci eu v'am ales
 pre voi; și v'am orinduț, ca să mergeți, și să aduceți fruct, și
 ca să rămăe fructul vostru; ca ori-ce veți cere de la Părintele
 17 în numele meu, si vi dea. Acestea vi ordon, ca să vă iubiți
 unul pre altul.
- 18 De vă uresce lumea, sciți că m'a urit pre mine mai 'nainte
 19 decât pre voi. De ați fi din lume, lumea ar iubi pre al său;
 ear pentru-că nu sunteți din lume, ci eu v'am ales din lume,
 20 pentru-acesta vă uresce lumea. Aduceți-vă aminte de cuvân-
 tul, care v'am dăc: Servul nu este mai mare decât domnul său.
 De m'aū persecutat pre mine, vă vor persecuta și pre voi; de aū
 21 pădit cuvântul meu, vor pădi și al vostru. Înse toate acestea vi
 vor face pentru numele meu, pentru-că ei nu știu pre cel ce
 22 m'a trimis. De nu aș fi venit, și nu li-aș fi vorbit, nu ar avé
 23 păcat; ear acum nu aū pretecest pentru păcatul lor. Cel ce
 24 mă uresce, uresce și pre Părintele meu. De nu aș fi făcut
 lucruri între ei, cari nimene altul nu a făcut, nu ar avé păcat;
 ear acum aū și vėdūt, și m'aū urit și pre mine, și pre Părin-
 25 tele meu. Înse așa se va împlini cuvântul cel scris în legea
 lor: M'aū urit fără cauză.
- 26 Ear când va veni Mângăitorul, pre care eu voiū trimite de
 la Părintele, adică Spiritul adevărului, care purcede de la Pă-

rintele, acela va mărturisi despre mine. Încă și voi veți mă- 27

turisi, fiind-că sunteți cu mine de la început.

Acestea v'am vorbit, ca si nu v' scandalisați. Ei v' vor XVI 2
scote din sinagogi; și vine timpul, ca tot cel ce v' va u-
cide, si i se par' că face un serviciu lui Dumnezeu. Și aces- 3
tea vi vor face, pentru-că nu au cunoscut pre i ărintele, nici
pre mine. Inse acestea v'am vorbit, ca dacă va veni timpul, 4
si vi aduceți aminte de ele, că eu v'am spus. Și acestea nu v'am
spus de la început, pentru-că eram cu voi. Ear acum merg 5
la cel ce m'a trimis; și nimeni din voi nu mă întreabă: Unde
mergi? Ci pentru-că v'am vorbit acestea, intristarea a im- 6
plut ămna voastră.

Inse eu vi ăic adevărul: Vi este de folos, ca si mă duc; 7
căci de nu mă voiți duce, Măngăitorul nu va veni la voi; ear
de mă voiți duce, il voiți trimite la voi. Și viind acela, va 8
mustra lumea de păcat, și de dreptate și de judicată: De pă- 9
cat, pentru-că nu cred in mine; De dreptate pentru-că merg 10
la Părintele meu, și nu mă mai vedeți; De judicată, pentru- 11
că stăpănitorul acestei lume s'a judicat.

Încă multe am a vi ăice, inse nu puteți a le purta acum. 12
Ear când va veni acela, Spiritul adevărului, v' va conduce la 13
tot adevărul; căci el nu va vorbi de la sine; ci câte va auzi va
vorbi, și vi va vesti cele viitoare. Acela mă va glorifica; căci 14
va lua dintr'al meu, și va vesti voue. Tote câte are Părintele 15
sunt ale mele; pentru acăsta am ăis, că va lua dintr'al meu, și
va vesti voue.

Pucin, și nu mă veți vedé; și earăși pucin, și mă veți vedé, 16
că merg la Părintele meu. Atunci unui din discipulii lui au 17
ăis intre sine: Ce este acăsta ce ni ăice: Pucin, și nu mă veți
vedé; și earăși pucin, și mă veți vedé; și: Merg la Părintele
meu? Deci ăiceau: Ce este acăsta ce ăice: Pucin? nu scim 18
ce vorbesce. Ear cunoscând Iisus, că vreaș si'l intrebe, li-a 19
ăis: De acăsta v' întrebați intre voi, că am ăis: Pucin, și nu
mă veți vedé, și earăși pucin și mă veți vedé? Adevăr, ade- 20
văr ăic voue: Voi veți plânge și v' veți tângui; ear lumea se
va bucura; și voi v' veți intrista, inse intristarea voastră se va
preface in bucurie. Femea, când nasce, are intristare, pen- 21
tru-că a sosit ora ei; ear dacă nasce copilul, nuși mai aduce
aminte de dureri pentru bucurie, că s'a născut om in lume.
Deci și voi aveți intristare acum; inse earăși ve voiți vedé; și se 22
va bucura ămna voastră, și bucuria voastră nimeni nu o va lua
de la voi. Și într'ăcea ăi nu mă veți întreba nimic. Adevăr, 23
adevăr ăic voue: Ori-ce veți cere de la Părintele in numele meu
vi va da. Până acum nu ați cerut nimic in numele meu; ce- 24
reți, și veți lua, ca bucuria voastră si fie deplină,

- 25 Acestea v'am ȕis in parabole; inse va veni ȕra, cȕnd nu v' voiȕ mai vorbi in parabole, ci v' voiȕ vesti lȕmurit despre
 26 Pȕrintele. Intr'acea ȕi veȕi cere in numele meu, ȕi nu v' ȕic,
 27 cȕ eȕ voiȕ ruga pre Pȕrintele pentru voi; Cȕ insuȕi Pȕrin-
 tele v'ȕ iubesc, pentru-cȕ m'aȕi iubit, ȕi aȕi creȕut, cȕ am eȕit
 28 de la Dumneȕeȕ. Eȕit-am de la Pȕrintele, ȕi am venit in lu-
 me; earȕȕi las lumea, ȕi merg la Pȕrintele.
 29 ȕis-aȕ lui discipuliȕ: Eȕa, acum vorbesȕi lȕmurit, ȕi nu vor-
 30 besci in parabolȕ. Acum cunȕoscem, cȕ scȕi tȕte, ȕi nu'ȕi tre-
 31 32 bue, ca si te intrebe cineva; prin acȕsta credem, cȕ aȕ creȕeȕi de
 ne ȕra, ȕi acum a sosit, ca si v'ȕ risipiȕi fie-care la ale sale, ȕi
 si m'ȕ lȕsaȕi singur; dar nu sȕnt singur; cȕci Pȕrintele este cu
 33 mine. Acestea v'am vorbit, ca in mine si aveȕi pace. In lume
 strimtorare veȕi avȕ; inse inȕrȕsniȕi; eȕ am biruit lumea.

CAP. XVII.

Rugȕtunea lui Iisus.

- 1 Acestea vorbind Iisus 'ȕi-a rȕdicat ochiȕi sei la ceriȕ, ȕi a
 ȕis: Pȕrinte, a venit ȕra; glorifiȕȕ pre Fiȕl tȕ, ca ȕi
 2 Fiȕl tȕ si te glorifiȕe; Precum 'ȕ-aȕ dat putere preste tot
 3 corpuȕ, ca si dea vieȕȕ eternȕ tuturor celor ce 'ȕ-aȕ dat. Si a-
 cȕsta este vieȕȕ cea eternȕ, ca si te cunȕscȕ pre tine, pre unuȕ
 adevȕratul Dumneȕeȕ, ȕi pre Iisus Christos, pre care aȕ trimis.
 4 Eȕ te-am glorificat pe pȕmȕnt; am finit lucrul, care 'm'aȕ dat
 5 si'l fac. Si acum, Pȕrinte, glorifiȕȕ-mȕ tu la tine insuȕi cu
 gloria care am avuȕ la tine, mai 'nainte de a fi lumea.
 6 Eȕ am arȕtat numele tȕȕ ȕmenilor, pre cari 'm'aȕ dat din
 lume; aȕ tȕi eraȕ, ȕi mi 'ȕ-aȕ dat; ȕi aȕ pȕȕit cuvȕntuȕ tȕ.
 7 Acum aȕ cunoscut, cȕ tȕte cȕte 'm'aȕ dat sȕnt de la tine.
 8 Cȕci cuvintele, cari 'm'aȕ dat, le-am dat lor; ȕi ei le-au primit,
 ȕi aȕ cunoscut in adevȕr, cȕ am eȕit de la tine, ȕi aȕ creȕut,
 9 cȕ tu m'aȕ trimis. Pentru acestia mȕ rog, nu pentru lume mȕ
 10 rog; ci pentru acestia, pre cari 'm'aȕ dat, cȕci sȕnt aȕ tȕi. Si tȕte
 ale mele sȕnt ale tale, ȕi ale tale sȕnt ale mele; ȕi m'am glo-
 11 rificat intr'inȕȕi; Si eȕ nu mai sȕnt in lume; ear acestia sȕnt
 in lume, ȕi eȕ viȕ la tine. Pȕrinte sȕnte, pȕȕdesce-i in numele
 12 tȕȕ, pre cari 'm'aȕ dat, ca si fie una precum ȕi noi. Cȕnd e-
 ram cu ei in lume, eȕ iȕ pȕȕiam in numele tȕȕ; pre cari 'm'aȕ
 dat, 'ȕ-am pȕȕit, ȕi nimene dintr'inȕȕi nu s'a pierduȕ, decȕt nu-
 13 mai fiul perȕȕȕriȕ; ca si se implinȕscȕ scriptura. Ear acum
 viȕ la tine, ȕi acestea vorbesc in lume, ca si aibȕ bucuria mea
 deplinȕ intru ei.
 14 Eȕ li-am dat cuvȕntuȕ tȕȕ; ȕi lumea 'ȕ-a urit, pentru-cȕ ei nu
 15 sȕnt din lume, precum eȕ nu sȕnt din lume. Nu mȕ rog,

ca si' iul din lume, ci ca si' pãdesci de cel rêu. Ei nu 16
sunt din lume, precum nici eu nu sînt din lume. Sãntesce-î 17
iu adevêrul têu; cuvêntul têu este adevêr. Precum m'ai tri- 18
mis in lume, așa și eu î-am trimis pre ei in lume. Și pentru 19
dinsii eu mē sãntesc, ca și ei si fie sãnțiși într'adevêr. Și nu 20
numai pentru acestia mē rog, ci și pentru cei ce vor crede in
mine prin cuvêntul lor; Ca toți si fie una, precum tu Pãrinte 21
in mine și eu in tine, ca și acestia si fie una in noi; ca si crê-
de lumea, că tu m'ai trimis. Ancã și gloria, care m'ai dat, 22
am dat-o lor; ca si fie una, precum noi sîntem una. Eu in- 23
tru ei, și tu in mine, ca ei si fie perfecti într'una, și ca si cu-
noscê lumea, că tu m'ai trimis, și î-ai iubit pre ei, precum m'ai
iubit pre mine.

Pãrinte, voiesc ca acei, pre cari m'ai dat, unde sînt eu si 24
fie și ei cu mine, ca si vedê gloria mea, care tu m'ai dat; cãci
tu m'ai iubit mai nainte de întemeierea lumii. Pãrinte drepte, 25
lumea nu te-a cunoscut, ear eu te-am cunoscut, și acestia au
cunoscut, că tu m'ai trimis. Și li-am făcut cunoscut numele 26
têu, și 'l voi face cunoscut, ca dragostea, cu care m'ai iubit,
si fie într'înșii, și eu într'u ei.

CAP. XVIII.

*Iisus se prinde și se duce la Anna și la Caiafa. Petru se lepădă
de dînsul. Iisus înaintea lui Pilat.*

Acestea vorbind Iisus, a eșit cu discipulii sei dincolo de 1
pãriul Kedron, unde era o grãdină, in care a intrat cu
discipulii lui. Și scia și Iuda, cel ce l-a trãdat, locul; cãci 2
de multe-ori se aduna Iisus acolo cu discipulii sei. Atunci 3
Iuda luând cohorta și servitori de la archierei și de la Farisei,
a venit acolo cu felinare și cu fãclii, și cu arme.

Ear Iisus sciind tôte cele ce erau si vie asupra lui, eșind li-a đis: 4
Pre cine cãutați? Rêspuns-au lui: Pre Iisus Nazarinianul. Đis-a 5
lor Iisus: Eú sînt. Și era și Iuda cel ce l trãda cu dinsii. Deci 6
dupã ce li-a đis: Eú sînt, s'au întors înapoi, și au cãdût jos.
Și earăși î-a întreat: Pre cine cãutați? Ei au đis: Pre Iisus 7
Nazarianul. Rêspuns-a Iisus: V'am spus, că eu sînt; deci de 8
mē cãutați, lãsați pre acestia si se ducê. Ca si se împlinescã 9
cuvêntul, ce el a đis: Pre cari î-ai dat mie, nu am perdut din-
tr'înșii nici pre unul.

Atunci Simon Petru, avênd sabie, a scos-o, și a lovit pre 10
servitorul archiereului, și î-a tăiat urechea lui cea dreptã. Nu-
mele servitorului era Malch. Atunci a đis Iisus lui Petru: 11
Bagã sabia ta in tēcã; potirul care m'ai dat Pãrintele, au nu
'l voiu bêt?

Atunci cohorta și cãpitanul și servitorii Iudeilor au prins 12

- 13 pre Iisus, și l-au legat; Și l-au dus mai întâiu la Anna; căci
 14 era socru Caiafii, care era arhieru în anul acela. Și era Cai-
 iafa cel ce a sfătuit pre Iudei, că este de folos si moré un om
 pentru popor.
- 15 Ear Simon Petru urma lui Iisus, și ceta-l-alt discipul; acel
 discipul era cunoscut arhieruului, și a intrat împreună cu Iisus
 16 în curtea arhieruului. Ear Petru a stătut la ușă afară. Atunci
 a eșit ceta-l-alt discipul, care era cunoscut arhieruului, și a
 17 vorbit cu portăreșa, și a dus în intru pre Petru. Atunci
 vitore portăreșa a ăis lui Petru: Nu cumva și tu ești din disci-
 18 pulii acestui om? El ăicea: Nu sânt. Și sta servii și servi-
 torii, cari făcuseră foc, căci era frig, și se încălăiau; și Petru
 sta cu dinșii încălăindu-se.
- 19 Într'acestea arhierul a întreat pre Iisus de discipulii
 20 lui și de învăătura lui. Răspuns-a Iisus lui: Eu am vorbit
 lumii de față; eu tot-dea-una am învățat în sinagogă și în tem-
 21 plu, unde toți Iudeii se adună; și într'ascuns nu am vorbit ni-
 22 mic. Ce mă întrebî? întrebă pre cei ce au aădit, ce li-am
 vorbit; éca, acestia sciú cele ce am vorbit eu. Și acestea ăi-
 23 cënd el, unul din servitori ce sta înainte a palmuit pre Iisus,
 ăicënd: Așa răspunđi arhieruului? Răspuns-a Iisus lui: De am
 vorbit réu, mărturisesce de réu; ear de am vorbit bine, pentru
 24 ce mă bați? Ear Anna l-a trimis legat la Caiafa arhierul.
- 25 Ear Simon Petru sta și se încălăia. Decî ăiseră lui: Nu
 cumva și tu ești din discipulii lui? Ear el a negat, ăicënd: Nu
 26 sânt. Dar unul din servitorii arhieruului, fiind rudenie a
 celui ce l-a tăiat Petru urechea, a ăis: Aă nu te-am văăut eu
 27 în grăădină cu dînsul? Atunci Petru earăși a negat; si îndată
 a cãntat cocoșul.
- 28 Atunci aăuc pre Iisus de la Caiafa în pretoriú, și era de-
 miuță; dar ei nu au intrat în pretoriú, ca si nu se spuce,
 29 fiind-că aveau si mănãnce pascile. Drept aceea Pilat a eșit
 30 la ei, și a ăis: Care acusațiune aăuceți contra acestui om? Ră-
 spuns-au și l-au ăis: De nu ar fi fost acesta făcëtor de rele, nu
 31 l-am fi trăădat ție. Atunci Pilat li-a ăis: Luați-l voi, și ju-
 dicăți-l duple legea vóstră. Decî l-au ăis Iudeii: Nu ni este
 32 permis si omorîm pre nimene. Ca si se împlinească cuvêntul
 lui Iisus, carele a ăis, însemnând cu ce mórte era si mórë.
- 33 Atunci Pilat earăși a intrat în pretoriú, și a ăiămat pre
 34 Iisus, și l-a ăis: Tu ești regele Iudeilor? Răspuns-a Iisus lui:
 35 De la tine ăici acésta, seú l-au spus alții despre mine? Ră-
 spuns-a Pilat: Aă dóră sânt Iudeu? Poporul teú și arhierii
 36 te-au trăădat mie; ce ai făcut? Răspuns-a Iisus: Împărăăia
 meu nu este dintr'acéstă lume; dacă imperăăia mea ar fi din-
 tr'acéstă lume, apoi servii mei s'ar lupta, ca si nu me fi tră-

- 18 păineii, care se dice evreesce Golgotha; Aici l-au crucificat, și împreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în meșlioc pre Iisus.
- 19 Ear Pilat a scris titlu, și l-a pus pe cruce. Și era scris: 20 IISUS NAZARIANUL REGELE IUDEILOR. Deci mulți din Iudei au cetit acest titlu; căci locul unde s'a crucificat Iisus era aproape de oraș, și era scris evreesce, ellinesce și latinesce.
- 21 Atunci archiereii Iudeilor au ținut lui Pilat: Nu scrie: Regele Iudeilor; ci că el a ținut: Eu sunt Regele Iudeilor. 22 Pilat: Ceea ce am scris, am scris. Respons-a
- 23 Ear ostașii, când au crucificat pre Iisus, au luat vestmintele lui, și l-au făcut patru părți, fie-căruia ostaș parte; au luat și 24 chitonul. Și chitonul era necusut, țesut de sus preste tot; Deci au ținut între dinșii: Si nu l' sfășiam, ci si aruncăm sorți pentru dînsul, al căruia va fi; ca si se împlinescă scriptura, ce ținice: 25 Împărțit-au vestmintele mele loruși, și pentru chitonul meu au aruncat sorți. Acestea au făcut ostașii.
- 26 Ear lângă crucea lui Iisus sta mama lui, și sora mamei lui, 27 Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalena. Și Iisus vedînd pre mama sa, și pre discipulul stînd, pre care iubia, a ținut mamei 28 sale: Femeie, eăa fiul tîu! Apoi a ținut discipulului: Eăa mama ta! Si dintr'acea oră a luat-o discipulul intr'ale sale.
- 29 După aceea, sciind Iisus, că tôte s'au finit, ca si se împlinescă scriptura, a ținut: Mi l' sete. Și era acolo un vas plin de oțet; ear ei împlînd un burete de oțet, și puindu-l în issop, 30 l-au adus la gura lui. Deci Iisus, când a luat oțetul, a ținut: S'a finit; și plecându-și capul, și-a dat spiritul.
- 31 Ear Iudeii, ca si nu remăe pe cruce corpurile sâmbăta, fiind-că era vineri, (căci ziua sâmbătei aceleia era mare) au rugat pre 32 Pilat si li se sdrobescă fluierile și si se rădice. Deci au venit ostașii, și au sdrobit fluierile celui d'întăiu, și celui-l-alt ce 33 s'a crucificat cu el. Ear viind la Iisus, și vedînd că murise 34 deja, nu l-au sdrobit fluierile; Ci unul din ostași a împuns cu sulita cōsta lui, și îndată a eșit sînge și apă.
- 35 Și cel ce a vedut a mărturisit, și mărturia lui este adevărată; și acela scie, că ținicea deverate, ca și voi si credeți. Căci 36 acestea s'au făcut, ca si se împlinescă scriptura: Os nu se va sdrobi dintr'iusul. Și earăși altă scriptură ținice: Vor vedé pre 37 care l-au împuns.
- 38 Ear după acestea Iosef din Arimathea, fiind și el discipul al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, a rugat pre Pilat, ca si ia corpul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Deci a venit 39 și a luat corpul lui Iisus A venit și Nicodem, cel ce mai înainte venise la Iisus nōptea, aducînd amestecătură de smirna 40 nă și de aloe, ca o sută de litre. Atunci au luat corpul lui

Iisus, și l-au înfășurat în giulgiuri cu miresme, precum este datina Iudeilor a îngropa. Ear în locul unde s'a crucifixat era 41 grădină, și în grădină mormânt nou, în care nimeni nici o dată nu a fost pus. Decî acolo au pus pre Iisus, pentru că 42 era vinerea Iudeilor, și aproape mormântul.

CAP. XX.

Învieerea lui Iisus Christos. El se arată discipulilor sei. Necredința Thomei.

În ziua d'întăiu a septămânei de demineță, încă fiind în 1
tunerec, a venit Maria Magdalena la mormânt; și a vë- 2
dut piatra luată de la mormânt. Atunci ea a alergat, și a ve-
nit la Simon Petru, și la cela-l-alt discipul pre care îl iubia
Iisus, și li-a ȑis: Aū luat pre Domnul din mormânt, și nu scim
unde l-au pus. Decî a eșit Petru și cela-l-alt discipul, și ve- 3
niău la mormânt. Ear amēdoī alergău împreună, și cela-l-alt 4
discipul a alergat înainte mai curēnd de cāt Petru, și a venit
mai întăiu la mormânt. Și plecādu-se, a vëdut giulgiurile 5
jăcēnd, dar nu a intrat. Atunci a venit și Simon Petru ur- 6
mādu-ȑi, și a intrat în mormēt, și a vëdut giulgiurile jācēnd;
și pānza, care a fost pe capul lui, nu jācēnd cu giulgiurile, ci 7
deosebî invālātucitā intr'un loc. Atunci a intrat și cela-l-alt 8
discipul, care venise întăiu la mormēt, și a vëdut, și a cređut.
Cāci āncă nu sciaū scriptura, că el trebuia sî se scōle din morȑi. 9
Atunci discipulii s'au dus earāși la ai sei. 10
Ear Maria sta afarā la mormēt plāngēnd; și plāngēnd s'a 11
plecat și a cātat în mormēt; Și a vëdut doi āngerī în vest- 12
minte albe, ședēnd unul de cātrā cap, și altul de cātrā picīore,
unde jācuse corpul lui Iisus. Și l-au ȑis aceia: Femeē, de ce 13
plāngi? ȑis-a lor: Aū luat pre Domnul meū, și nu sciū unde
l-au pus. Și acestea ȑicēnd, s'a întors īnapoi, și a vëdut pre 14
Iisus stānd; și nu scia, cā este Iisus. ȑis-a ei Iisus: Femeē, 15
de ce plāngi? pre cine cauȑi? Ear ei pārendu-i-se, cā este grā-
dinarul, l'a ȑis: Domnule, de l-aȑ luat tu, spune'mī unde l-aȑ
pus, și eū îl voiȑ lua. ȑis-a ei Iisus: Marie! Ea intorcēn- 16
du-se, l'a ȑis: Rabbuni, ce se ȑice, Īnvēȑătorule. ȑis-a ei l- 17
sus: Nu te atinge de mine, cāci āncă nu m'am suit la Pārintele
meū; ci mergi la fraȑii mei și li spune: Mē suiȑ la Pārintele meū,
și Pārintele vostru, și la Dumneȑeul meū, și Dumneȑeul vostru.
A venit Maria Magdalena, vestind discipulilor, cā a vëdut pre 18
Domnul, și cā a ȑis ei acestea.

Apoi īntr'acea sērā, adicā în ziua īntāia a septāmānei, 19
cānd ușile erau īnchise, fiind discipulii adunaȑi, pentru frica lū-
deilor, venit-a Iisus, și a stātut în meȑiloc, și li-a ȑis: Pace
voue. Și acēsta ȑicēnd, li-a arātāt mānile și cōsta sa; atuncī 20

- 21 s'aă bucurat discipulii, v  d  nd pre Domnul. Ear Iisus ear   
li-a   is : Pace voue : precum m'a trimis l'  rintele, a  a eu tri-
22 mit pre voi.   i ac  sta   ic  nd, a suflat asupra lor,   i li-a   is :
23 Luați Spirit S  nt ; C  rora ve  i erta pecatele, li se vor erta ;
  i cărora le ve  i   inea, vor fi   inute.
24 Ear Thoma, unul din cei doi-spre-  cece, care se dice g  m  n,
25 nu era cu din  ii, c  nd a venit Iisus. Dec  i cei-l-  l  i discipuli
  i-a     is : V  dur  m pre Domnul. Ear el li-a   is : De nu voi  
vedea in m  nile lui semnul cuelor,   i de nu voi   pune degetul
me   in semnul cuelor,   i de nu voi   pune m  na mea in c  sta
lui, nu voi   crede.
26   i după opt   ile ear   i erau in lăuntru discipulii lui,   i Tho-
ma cu din  ii ; venit-a Iisus, fiind u  ile incuete,   i a st  tut : in me  i-
27 loc,   i a   is : Pace voue. Atunci a   is lui Thoma : Ad  -  i
incóce degetul t  u,   i ve  i m  nile mele ;   i ad   m  na ta,   i o
28 pune in c  sta mea ;   i nu fii necredinc  os, ci credinc  os.   i a
răspuns Thoma,   i   i-a   is : Domnul me     i Dumne  eul me   !
29   is-a Iisus lui : Thoma, pentru-că m'a  i v  d  t, a  i cre  ut ; feri-
ci  i sînt cei ce nu a  i v  d  t,   i a  i cre  ut.
30   i multe alte semne a făcut Iisus inaintea discipulilor sei,
31 cari nu sînt scrise in ac  st   carte. Ear acestea s'a  i scris, ca
si crede  i, că Iisus este Christosul, Fiul lui Dumne  e   ;   i cre-
  d  nd si ave  i vie  ta in numele lui.

CAP. XXI.

*Iisus se arată din nou discipulilor sei. El predice lui Petru ceea
ce 'l asc  pt  ,   i 'l intr  b   de trei ori de 'l iubesc.*

- 1 După ac  sta Iisus ear   i s'a arătat discipulilor sei, la ma-
2 rea Tiberiadei ;   i a  a s'a arătat. Era   impreun   Si-
mon Petru   i Thoma, ce se   ice g  m  n,   i Nathana  l din Cana
3 Galileei,   i j  nului Zebedei  ,   i   l  i doi discipuli ai lui.   is-a lor
Simon Petru : Mă duc si prind   pesce.   is-a   lui ei : Mergem   i
noi cu tine.   i a  i e  it,   i s'a  i suit in corabie in  dat   ;   i intr'
acea n  pte nu a  i prins nimic.
4 Ear f  c  ndu-se deminătă, a st  tut Iisus la   erm ; dar disci-
5 pulii nu sci  u că este Iisus. Atunci Iisus li-a   is : Copiilor,
nu cumva ave  i ceva de m  ncare ? R  spuns-a  i lui : Nu. Ear el
li-a   is : Aruncați mreja despre dr  pta corăbiei,   i veți a  a.
6 Dec  i a  i aruncat,   i nu mai putea   si o tragă de mult  imea
7 pescilor. Atunci discipulul acela, pre care 'l i  bia Iisus, a   is
lui Petru : Domnul este. Ear Simon Petru au  ind că este Domnul.
8 s'a incins cu f  t  , (căci era gol),   i s'a aruncat in mare. Ear
cei-l-  l  i discipuli a  i venit cu luntrea, (căci nu erau departe
de p  m  nt, ci ca la două sute de co  i), tr  g  nd mreja cu pesci.
9 Dec   e  iud la p  m  nt, a  i v  d  t j  aratec   i pesce pus d'asupra,

și pâine. Pis-a lor Iisus : Aduceți din pescii cari ați prins a- 10
cum. S'a suit Simon Petru, și a tras mreja la uscat, plină 11
de pesci mari, o sută cinci-deci și trei; și de și erau atăta, 12
nu s'a rupt mreja. Pis-a lor Iisus : Veniți de prânziți. Și ni-
mene din discipuli nu cuteza să 'l întrebe : Cine ești ? știind 13
că este Domnul. Și a venit Iisus, și a luat pâinea, și li-a dat, 14
și pescile asemenea. Cu acesta a treia oră s'a arătat Iisus 14
discipulilor sei, după ce s'a sculat din morți.

Îar când au prânzit, a ținut Iisus lui Simon Petru : Simone 15
al lui Iona, mă iubesci mai mult decât acestia ? țin-a lui : Da, 16
Dómnne, scii, că te iubesc. țin-a lui : Pasce miei mei. țin-a 16
lui earăși a doua oră : Simone al lui Iona, mă iubesci ? Re-
spuns-a lui : Da, Dómnne, scii că te iubesc. țin-a lui : Pasce oile mele.
țin-a lui a treia oră : Simone al lui Iona, mă iubesci ? Și s'a în- 17
tristat Petru pentru că 'i-a țin a treia oră, mă iubesci ? și 'i-a țin :
Dómnne, tóte scii; scii, că eu te iubesc. țin-a Iisus lui : Pasce 18
oile mele. Adevér, adevér țin ție : Când erai mai ténér, te în-
cingeai însuși, și ambla unde vrea; ear după ce vei îmbătrâni, vei
întinde mâinile tale, și altul te va încinge, și te va duce unde
nu voiesci. Ear acesta a țin, însemnând cu ce mórte va glo- 19
rifica pre Dúmneđu. Și acesta vorbind, 'i-a țin : Urméză-'mí.

Ear Petru întorcându-se, a văduț pre discipulul pre care iu- 20
bia Iisus urmând; care s'a și rădămat la cină pe pieptul lui,
și a țin : Dómnne, cine este cel ce te trădă ? Védendu-'l Petru, 21
a țin lui Iisus : Dómnne, dar acestuía, ce i se va întémpla ? 'I-a 22
țin Iisus : De voiú vré, ca si remăe acesta până voiú veni, ce 'ți
este ? tu urméză-'mí. Decí s'a răspândit acest cuvént între frați, 23
că acest discipul nu va muri; inse Iisus nu 'i-a țin, Că nu va
muri; ci : De voiú vré, ca si remăe acesta până voiú veni, ce 'ți este ?

Acesta este discipulul care mărturisesce despre acestea; și a 24
scris acestea, și scim, că mărturia lui este adevérată. Și sânt 25
și multe altele, câte a făcut Iisus, cari, de s'ar fi scris câte una,
mi se pare, că nici în lumea acesta nu ar încăpe cărțile ce s'ar
fi scris. Amin.

FAPTELE APOSTOLILOR.

CAP. I.

Înălțarea lui Iisus Christos. Mathia ales apostol în locul lui Iuda.

- 1 Prin tratatul d'întăiū te-am înformat, o Theofilē, despre tōte
2 cele ce a făcut și a învățat Iisus de la început, Până
3 în ziua în care s'a înălțat, după ce prin Spiritul Sânt dedese
4 ordine apostolilor, pre cari a ales; Cārora s'a și arătat viū
5 după patima sa, dāndu-li *despre acēsta* multe probe în curgere
6 de patru-șeci de zile, și vorbiindu-li despre imperăția lui Dumne-
7 deū. Și adunādu-*i împrejurul seū*, li-a ordonat si nu se de-
8 părteze de la Ierusalem, ci si ascepte *acolo* făgăduința Părinte-
9 lui, care, *șise el*, ați auzit de la mine. Căci Ioan a botezat cu
10 apă, ear voi v-e veți boteza cu Spirit Sânt după pucine zile.
11 Decī fiind adunați 'l-aū întrebāt, dīcēnd: Dōmne, aū intra-
12 cest timp vei si restabilești imperăția lui Israel? Ear el li-a
13 ăis: Nu vi se cuvine a sci timpii seū anotimpii, cari le-a re-
14 servat Părintele în a sa putere. Ci veți primi putere, viind
15 Spiritul Sânt preste voi, și 'mī veți fi marturi în Ierusalem, și
16 în tōtă Iudeea și Samaria, și până la marginile pământului.
17 9 Și acestea vorbind, s'a înălțat la privirea lor și nor 'l-a luat
18 10 de la ochii lor. Și căutānd ei cu privire așintită la ceriū pre
19 cānd el se suia, ēca doi bărbați în vestminte albe aū stātut ina-
20 11 teea lor; Cari aū și ăis: Bărbați Galiliani, de ce stați cu pri-
21 vire așintită la ceriū? Acest Iisus, care s'a înălțat de la voi la
22 ceriū, va reveni așa, precum 'l-ați vėdūt mergēnd la ceriū.
23 12 Atunci s'aū întors apostoliū în Ierusalem de la muntele ce
24 se chiamă al Olivilor, care este aprōpe de Ierusalem, o cale de
25 13 sāmăbătă. Și intrānd, s'aū suit în foisor unde locuiau; *adīcă*
26 Petru, și Iacob, și Ioan, și Andreiū, Filip și Thoma, Bartolomeiū
27 și Matheiū, Iacob al lui Alfeū, și Simon Zelotes, și Iuda *fratele*
28 14 lui Iacob. Acestia toți stăruiau cu un cuget în rugăciune, și
29 în cerere, cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus, și cu frații lui.
30 15 Și într'acele zile sculāndu-se Petru în meșilocol discipulilor,
31 a ăis: (era mulțime de nume împreună ca la o sută și doue-
32 16 decī;) Bărbați, frați, se cădea a se împlini scriptura acēsta,
33 care a ăis mai 'nainte Spiritul Sânt prin gura lui David despre
34 17 Iuda, care a fost conducător celor ce aū prius pre Iisus. Căci
35 el era numerat împreună cu noi, și luase parte în serviciul a-
36 18 cesta. Decī acesta 'și-a căscigat țerină din plata nedreptăței,

și cădând la pământ, a plesnit prin meșiloc, și s'a vărsat toate măruntaele lui. Și s'a făcut această cunoscut la toți cei ce 19 locuiau în Ierusalem, încât s'a chemat acea țerină în limba lor Acheldama, adică Țerina sângelui. Căci scris este în Cartea 20 Psalmilor: Facă-se curtea lui pustie, ca și nu fie cine și locuitorii să intre în ea. Și dregătoria lui și o ia altul. Deci dintr'acești 21 bărbați cari se adunau cu noi în tot timpul, în care Domnul li-lasă a petrecut între noi, începând de la botezul lui Ioan, până 22 sus a petrecut între noi, în care s'a înălțat de la noi, trebuie și fie orinduit unul, spre a fi cu noi martur învierii lui. 23

Și au pus pre doi: pre Iosef, ce se chiamă Barsaba, care 24 s'a și numit Just; și pre Mathia. Și rugându-se au zis: Tu Domne, care scii înimile tuturor, arată pre care dintr'acești doi ai ales; Ca și ia parte în serviciul și apostolia această, din care 25 a cădut Iuda, ca și meargă în locul lui. Și au dat sorți; și a cădut sörtea pe Mathia; și s'a numărat cu cei un-spre-zece apostoli.

CAP. II.

Pogorirea Spiritului Sânt; predicarea lui Petru, și venirea la credință a trei mii de suflete. Unirea și pietatea celor d'întăiiu Creștini.

Ear sosind ziua cincișecimeii, erau toți cu un cuget la un 1 loc. Și fără de veste s'a făcut sunet din ceriș, ca de 2 un vânt ce vine cu vifor, și a implut totă casa unde ședeau. Și li s'au arătat limbi împărțite ca de foc; și a ședut pre fie-care dintre ei. Și s'au implut toți de Spirit Sânt, și au început a vorbi într'alte limbi, precum li da Spiritul a vorbi. 3

Și petreceau în Ierusalem Iudei, bărbați pioși dintre totă națiunea ce este sub ceriș. Deci făcându-se sunetul acela, 4 s'a adunat mulțimea, și s'a turburat, că 'i aușia fie-care vorbind în limba sa. Ear toți se uimiau și se minunau, zicând unul 5 către altul: Au toți acestia ce vorbesc nu sunt Galiliani? Cum 6 dar aușim fie-care în limba noastră, în care ne-am născut? Partii și Medii și Elamiții, și locuitorii Mesopotamiei, ai Iudeei și ai Capadochiei, ai Pontului și ai Asiei; Ai Frigiei, și ai Pamfiliei, ai Egiptului și ai părților Libiei cele de lângă Cirena, și străinii din Roma, atât Iudei cât și proseliți; Criterii și Arabii, îi aușim vorbind în limbele noastre măririle ale lui Dumnezeu. 7

Și toți se uimiau și nu se înțelegeau, zicând unul 8 către altul: Ce va și fie această? Ear alții batjocorind diceau: 9 Sunt plini de must. 10

Ear Petru sculându-se cu cei un-spre-zece, 'și-a rădicat vócea lui, și li-a zis: Bărbați din Iudeea, și toți cari petreceți în Ierusalem, această si vi fie știută, și ascultați cuvintele mele. Căci 11 acestia nu sunt beți, precum vi se pare, fiind-că este a treia 12

- 16 oră din zi. Ci acesta este ceea ce s'a dis prin profetul Ioel:
 17 Și se va întâmpla în zilele cele de pe urmă, *zice Dumnezeu*,
 voi turna din Spiritul meu preste tot corpul; și fiii voștri și
 fetele voștre vor profeti, și tinerii voștri vor vedea viziuni, și be-
 18 trânii voștri vor visa visuri. *Încă și preste servii mei și preste*
servele mele voi turna într'acele zile din Spiritul meu, și preste
 19 *profeti*. Și voi arăta minuni în ceriul sus, și semne pe pământ
 20 jos: sânge și foc și fumegare de fum; *Sorele se va prefăce*
 în întuierec, și luna în sânge, mai înainte de a veni ziua Dom-
 21 nului cea mare și însemnată. Și va fi, că tot cel ce va chîi-
 ma numele Domnului se va mântui.
- 22 Bărbați Israeliti, ascultați cuvintele aceste; *Iisus Nazarianul*,
 bărbat adevărit de la *Dumnezeu* între voi cu puteri și cu mi-
 nuni și cu semne, cari a făcut *Dumnezeu* printr'insul și cu mi-
 23 locul vostru, precum și voi știți; Pre acesta, fiind trădat în me-
 pre sfatul otărit, și duple presciința lui *Dumnezeu*, luându-l și
 24 prin mâinile celor fără-de-lege crucifiindu-l, l-ați omorât. Pre
 care *Dumnezeu* l-a înviat, dislegând durerile morții, fiind că nu
 25 era posibil ca să fie el ținut de dinsa. Căci *David* *zice des-*
 pre dînsul: Vădut-am pre Domnul înaintea mea pururea; căci
 26 este d'a drépta mea, ca și nu mă clătesc. Pentru acesta s'a
 veselit ânima mea, și s'a bucurat limba mea, chiar și cor-
 27 pul meu se va repausa în speranță; Căci nu vei lăsa sufletul
 meu în infern, nici vei permite ca cel cuvios al tîu să vedă stri-
 28 căciune. Tu mi-ai făcut cunoscut căile vieței; tu mă vei îm-
 plé de veselie cu fața ta.
- 29 Bărbați, frați, și mi fie permis a vorbi liber cătră voi des-
 pre patriarchul *David*, că a și murit și s'a îngropat; și mor-
 30 mental lui este între noi până într'acéstă zi. Decî fiind pro-
 fet, și sciind că i s'a jurat *Dumnezeu* cu jurămint, că din fruc-
 tul cōpselor lui duple corp va rădica pre *Christos*, și ședé pe
 31 tronul lui; Mai înainte vădénd acéstă, a vorbit de învierea lui
Christos, că sufletul seú nu s'a lăsat în infern, nici corpul lui
 32 a vădut stricăciune. Pre acest *Iisus* l-a înviat *Dumnezeu*, că-
 33 ruia noi toți sîntem marturi. Decî înălțându-se prin drépta
 lui *Dumnezeu*, și luând de la Părintele Spiritul Sânt cel promis,
 34 a turnat aceea ce voi vedeți și auziți. Căci *David* nu s'a suit
 în ceriul, ci *zice însuși*: Dis-a Domnul Domnului meu: Ședî d'a
 35 drépta mea, Până ce voi pune pre inimiții tîi așternut picîorelor
 36 tale. Decî si scie cu siguranță tótă casa lui *Israel*, că *Dum-*
nezeu a făcut pre acest *Iisus*, pre care voi l-ați crucificat, și
 Domn și *Christos*.
- 37 Ear ei auzind *acéstă*, s'aú pătruns la ânimă, și aú dis cătră
 Petru, și cătră cei-l-alti apostoli: Bărbați, frați, ce si facem?
- 38 Atunci Petru li-a dis: Pocăiți-vé, și si se boteze fie-care din-

tre voi în numele lui Iisus Christos, spre ertarea păcatelor, și
 veți primi darul Sântului Spirit. Căci a voastră este făgădu- 39
 ința și a fiilor voștri, și a tuturor celor de departe, ori pe
 câți va chema Domnul Dumnezeu nostru. Și cu multe alte 40
 cuvinte mărturisise și îndemna, zicând; Mântuiți-vă de acest
 neam pervers.

Atunci cei ce bucuros au primit cuvântul lui s'au botezat; 41
 și s'au adăogit într'acea și ca la trei mii de suflete. Și stă- 42
 ruiau în învățătura apostolilor, și în împărțășire, și în frânge-
 rea pâinilor, și în rugăciuni. Și a căzut frică preste tot su- 43
 etul, și se făceau multe minuni și semne prin apostoli. Și toți 44
 cei ce au crezut erau împreună, și aveau toate în comun; Și și vin- 45
 deau moșile și averile lor, și împărțeau tuturor, după cum fie-
 dea area trebuință. Și în toate zilele stăruiind cu un cuget în 46
 templu, și frângând pâine prin case, primeau mănăcarea cu bucu-
 rie și simplitatea animiei; Lăudând pre Dumnezeu, și având 47
 har la tot poporul. Ear Domnul adăogia la biserică în toate zi-
 lele pre cei ce se mântuiau.

CAP. III.

Petru vindecă pre un schiop; chemă pre Iudei la pocăință și la credință.

Ear Petru și Ioan împreună s'au suit în templu în ora ru- 1
 găciunei, adică a noua. Și era un om schiop din mi- 2
 tra mamei sale, care se purta, și care 'l puneau în toate zilele
 înaintea ușei templului, carea se chema Frumósă, și cerea mi-
 lostenie de la cei ce intrau în templu. Acesta vedând pre 3
 Petru și pre Ioan vrând si între în templu, cerea milostenie.
 Ear Petru și Ioan uitându-se la dinsul au zis: Caută la noi. 4
 Ear el ațutia la dinșii, asceptând a primi ceva de la ei. Ear 5 6
 Petru a zis: Argint și aur nu am; ear ce am, aceea îți dau: În
 numele lui Iisus Christos Nazarianul, scólă și ămbliă. Și apu- 7
 când-'l de mână cea dreaptă 'l-a rădicat, și îndată i s'au întă-
 rit talpele și încheiăturile; Și sărind a stătut, și ămbli, și a 8
 intrat cu dinșii în templu, ămbland, și sărind, și lăudând pre
 Dumnezeu. Și 'l-a vădut tot poporul ămbland și lăudând pre 9
 Dumnezeu. Și'l cunoscără, că acesta era cel ce ședea pentru 10
 milostenie la ușa cea Frumósă a templului; și s'au împlut de
 mirare și de uimire pentru ceea ce i s'a făcut.

Și ținându-se schiopul cel vindecat de Petru și de Ioan, a 11
 alergat la dinșii tot poporul uimit în porticul, ce se chemă al
 lui Solomon.

Ear Petru vedând *acesta*, a luat cuvântul către popor: Băr- 12
 bați Israeliei, de ce vă minunați de acesta? seú de ce vă uitați
 la noi, ca cum cu a noastră putere seú pietate am fi făcut pre

- 13 acesta și ămble? Dumnezeu lui Abraam, și al lui Isaac, și al lui Iacob, Dumnezeu părinților noștri a glorificat pro copilul său Iisus, pre care l-ați trădat, și v-ați lepădat de dînsul înaintea
 14 lui Pilat, judecînd el și 'l elibereze. Ear voi v-ați lepădat de cel Sânt și Drept, și ați cerut a vi se dărui un bărbat ucigaș.
 15 Ear pre începătorul vieții l-ați omorit, pre care Dumnezeu ucigaș.
 16 sculat din morți; căruia noi sîntem marturi. Și numele lui prin credința în numele lui a întărit pre acesta, pre care l'amea deși și l'cunoscăți; da, credința ce avem în el l'a dat întregi-mea acesta înaintea voastră a tuturor.
- 17 Și acum, fraților, sciți că din nesciință o ați făcut, ca și
 18 dregătorii vostri. Ci Dumnezeu, cele ce mai 'nainte a vestit prin gura tuturor profeților lui, că va suferi Christos, le-a im-
 19 plinit așa. Decî pocăiți-vă și v'întorceți, ca si se stergă pe-
 20 catele voștre, și ca si vie timp de resuflare de la fața Domnu-
 20 lui; Și si retrimițe pre Iisus Christos, care vi este mai 'na-
 21 inte predicat; Pre care ceriul trebuie si 'l primescă, până la
 timpii restatornicirei tuturor, despre cari a vorbit Dumnezeu prin
 gura tuturor sântilor sei profeți din vechime.
- 22 Căci Moise a ăis cătră părinți: Profet va rădica voue Dom-
 nul Dumnezeu vostru d'între frații vostri, ca pre mine; pre el
 23 si 'l ascultați în tôte ori câte vi va ăice. Și va fi, că tot su-
 fletul care nu va asculta de acel profet, se va estermiina din
 24 popor. Da, toți profeții de la Samuel înainte, și cei ce l'au
 25 urmat, căți au vorbit, au prevestit acele ăile. Voi sînteți fi
 ai profeților și ai aședemîntului, care a făcut Dumnezeu cu pă-
 rinții noștri, ăicînd lui Abraam: Și în semînta ta se vor bine-
 26 cuvînta tôte semînțiile pămîntului. Voue întăiu, Dumnezeu, în-
 viînd pre copilul său Iisus, l'a trimis a v' bine-cuvînta, întor-
 cîndu-vă fie-care de la violențirea voastră.

CAP. IV, V.

Persecuțiunea apostolilor; unirea și iubirea credincioșilor. Morteu lui Anania și a Sappirei; minunile apostolilor; ei sînt aruncați în închisore; un ănger l' eliberează; ei se bucură de suferințele lor.

- 1 Și vorbind ei cătră popor, au venit la dînsii preuții și căpi-
 2 tanul templului și Sadukeii; Supărându-se, cū învetau
 3 pre popor, și vestiau întru Iisus învierea cea din morți. Și
 i-au prins pre dînsii, și i-au pus sub pață până a doua ăi.
 4 căci era deja séră. Ear mulți din cei ce au audît cuvîntul au
 cređut; și era numărul bărbaților ca la ciuci mi.
- 5 Ear a doua ăi s'au adunat dregătorii, și bătrânii, și cărtu-
 6 rarii în Ierusalem; Și Anna archiereul, și Caiafa, și Ioan, și
 7 Alessandru, și căți erau din neamul archieresc; Și puindu-l
 în medîloc, i-au întreat: Cu ce putere, seu în ce nume ați fă-

cut voi acesta? Atunci Petru, implându-se de Spirit Sânt, li-a 8
 dis: Dregători ai poporului, și bătrâni ai lui Israel, De vreme ce 9
 noi astă-zi sântem cercetați pentru o facere de bine cătră un
 om boluav, prin carea s'a mântuit; Si fie cunoscut voue tuturor și 10
 la tot poporul lui Israel, că in numele lui Iisus Christos Nazaria-
 nul, pre care voi l-ați crucifiat, pre care Dumneșeu l-a sculat din
 morți, prin acela stă acesta aici inaintea vóstră sănătos. Acesta 11
 este piatra care s'a deconsiderat de cătră voi ziditorii, care s'a
 făcut capul unghiului. Nici nu este mântuire in nimene altul; 12
 căci nici nu este alt nume sub ceriú dat între ómenii, in care
 trebuie si ne mântuim.

Ear vėdėnd îndrăznėla lui Petru și a lui Ioan, și sciind că 13
 sânt ómeni neinvėțați și de rőnd, se miraú; și i cunoscură că
 fusese cu Iisus. Și vėdėnd pre omul cel vindecát stănd cu ei, 14
 nu aveáu nimic a ȑice in contra. Ear ordouându-li si ėsė a- 15
 fără din sinedriú, se sfătuiau între sine, Dicėnd: Ce vom face
 ómenilor acestora? căci cum că s'a făcut printr'inșii semn ve-
 derat, este cunoscut tuturor celor ce locuesc in Ierusalem, și noi
 nu putem nega. Inse ca si nu se respăndescă mai mult între 17
 popor, si i amenințăm aspru, ca si nu mai vorbescă într'acest
 nume nimenii. Și chiámându-i li-au oprit, ca nici de cum si 18
 nu mai vorbescă nici si învețe in numele lui Iisus.

Ear Petru și Ioan respundėnd li-au ȑis: De este drept ina- 19
 intea lui Dumneșeu a asculta pre voi mai mult decât pre Dum-
 neșeu, judicați voi. Căci nu putem si nu vorbim despre cele 20
 ce am vėdút și am auȑit. Ear ei amenințându-i i-au dimis, 21
 nimic aflănd cum i-ar pedepsi, din cauza poporului; căci toȑi
 glorificăú pre Dumneșeu pentru ceea ce s'a făcut. Căci acel 22
 om era mai mult decât de patru-ȑeci de ani, in care se făcuse
 semnul acela al vindecărei.

Ear dimiși fiind, au venit la ai sei, și li-au spus căte 23
 au ȑis archiereii și bătrânii. Ear ei auȑind, toȑi împreună au 24
 rădicat vóce cătră Dumneșeu, și a ȑis: Dómne, tu Dumneșeule,
 cel ce ai făcut ceriul, și pământul, și marea, și tóte cele d'in-
 tr'insele; Care ai ȑis prin gura lui David, servul tėu: Pentru 25
 ce s'au infuriat naȑiunile, și popóarele au cugetat cele deșerte?
 Sculatu-s'au regii pământului și dregătorii s'au adunat împreună, 26
 contra Domnului și contra Unsului lui. Căci in adevėr con-
 tra sântului copil al tėu Iisus, pre care tu l'ai uns, s'au adunat
 Erod și Pontiú Pilat, cu păgânii și cu poporul lui Israel; Ca 28
 si făcė căte mânia ta și consiliul tėu mai nainte a otărit si fie.
 Și acum, Dómne, caută spre amenințările lor, și dă servilor tėi 29
 ca si vorbescă cuvėntul tėu cu tótă îndrăznėla; Înținđnd mă- 30
 na ta spre vindecare, și ca si se facė semne și minuni prin nu-
 mele sântului copil al tėu Iisus.

- 31 Și rugându-se ei. s'a clătit locul unde erau adunați; și s'au
implut toți de Spirit Sânt, și vorbeau cuvântul lui Dumnezeu
cu îndrăznală.
- 32 Ear multimea celor ce au creșt avea o inimă și un suflet;
și nici unul nu dicea de averea lui, că este a sa; ci li erau toate
33 comune. Și cu mare putere dau apostoli mărturie de învie-
rea Domnului Iisus, și mare har era preste ei toți. Și nu
34 era nimene între ei lipsit; căci toți cari aveau țărine sau case,
35 vîndându-le aduceau prețurile celor vîndute; Și le puneau la
picioarele apostolilor, și se împărția fie-căruia după cum el a-
36 vea trebuință. Ear Iose, supranumit de apostoli Barna-
37 ba, adică Fiul mîngăierii, Levit, și de națiune Ciprian, A-
vînd țărină, a vîndut-o, și aducînd prețul, l-a pus la picioarele
apostolilor.
- V Ear un om anume Anania, împreună cu Sappira femeea sa,
2 și-a vîndut țărina; Și a reținut o parte din preț, scind
și femeea lui; și aducînd o parte, a pus-o la picioarele aposto-
3 lilor. Ear Petru a dis: Anania, de ce a implut Satana anima-
ta, și minți Spiritului Sânt, și ai reținu parte din prețul țărinei?
4 Nevîndută fiind, a nu era a ta? și vîndută fiind, a nu era în
a ta stăpînire? de ce ai pus acest lucru în anima ta? nu ai
5 mințit omenilor, ci lui Dumnezeu. Ear Anania, auzind cîvin-
tele acestea, cădînd și-a dat sufletul; și a venit frică mare preste
6 toți cei ce auziau acestea. Și sculându-se cei mai tîneri, l-au
înfășurat, și scoțîndu-l l-au îngropat.
- 7 Și trecînd ca trei ore, femeea lui, nesciind ceea ce se în-
8 tîmplase, a intrat. Ear Petru i-a dis: Spune-mi, de ați ven-
9 dut țărina drept atîta? Ea a dis: Da, drept atîta. Atunci Pe-
tru i-a dis: Cum de v'ați înțeles între voi a ispiți Spiritul lui
Dumnezeu? că picioarele celor ce au îngropat pre bărbatul tău
10 sînt lângă noastră, și te vor scote pre tine. Atunci îndată a că-
dut la picioarele lui și și-a dat sufletul; și intrînd tînerii au a-
11 flat-o mortă, și scoțîndu-o, au îngropat-o lângă bărbatul ei. Și
a venit frică mare preste toată biserica, și preste toți cei ce au-
dăiau acestea.
- 12 Ear prin mîinile apostolilor se făceau multe semne și minuni
între popor; (și erau toți cu un cuget în porticul lui Solomon.
13 Ear din cei-l-alți nimene nu cuteza să se lipescă de ei; înse po-
14 porul îi lăuda foarte. Și mai mult se adăogiau cari credeau
15 în Domnul, mulțime de bărbați și de femei; Încât scoteau
pre cei bolnavi pe uliți, și i puneau pe paturi și pe cravaturi,
ca viind Petru măcar umbra lui să umbreze pre vre-unul din
16 ei. Și se aduna în Ierusalem și mulțimea din orașele d'impre-
jur, aducînd pre cei bolnavi, și pre cei chinuți de spiritele cele
necurate; și se vindeau toți.

Atunci sculându-se arhiereul și toți cei ce erau cu dinsul, 17
 (care era secta Sadukeilor) s'au împlut de invidiă; Și 'și-au 18
 pus mâinile lor pe apostoli, și 'i-au pus în închisorea comună.
 Ear ângerul Domnului năptea a deschis ușile închisorei, și sco- 19
 țându-'i a dis: Mergeți, și stând în templu vorbiți poporului 20
 toate cuvintele vieții acesteia. Și auzind *acesta*, au intrat de 21
 demință în templu, și învățau. Ear viind arhiereul și cei ce
 erau cu el, au adunat sinedrul și pre toți bătrânii fiilor lui Israel,
 și au trimis la închisore să 'i aducă. Ear servitorii mergând, 22
 nu 'i-au aflat în închisore; și întorcându-se, au spus, Dîcînd: 23
 închisorea o am găsit încuiată cu totă siguranța, și pre pădători
 stînd înaintea ușilor; ear dischișdînd, în intru nu am aflat pre
 nimeu. Ear arhiereul și căpitanul templului auzind aceste 24
 curinte, nu se dumeriau de dinșii ce ar fi *acesta*. Ear viind ôre- 25
 care li-a vestit, dîcînd: Eca bărbații pre cari 'i-ați pus în în-
 chisore stau în templu și învăță pre popor.

Atunci mergînd căpitanul cu servitorii 'i-a adus, *dar* nu cu 26
 silă; căci se temeau de popor, ca si nu 'i ucidă cu pîctre. Și 27
 aducîndu-'i, 'i-au pus în sinedrîu; și 'i-a întrebât arhiereul,
 Dîcînd: Aă nu v'am oprit aspru, ca si nu învățați într'acest nu- 28
 me? eca, ați împlut Ierusalemul cu învățătura voastră, și veți
 si aduceți asupra noastră sângele acestui om.

Atunci Petru și *cei-l-alți* apostoli răspundînd au dîs: Trebue 29
 a asculta pre Dumnezeu mai mult de cît pre ômeni. Dum- 30
 neșul părinților nostri a sculat pre Iisus, pre care voi 'i-ați
 omorit, spîndurându-'l pe lemn. Pre acesta 'l-a înălțat Dumne- 31
 deș cu drēpta sa, *a fi* Domn și Mîntuitor, ca si dea pocăință
 lui Israel și ertare păcatelor. Și noi îi sîntem marturi de lu- 32
 crurile acestea, precum și Spiritul Sânt, pre care 'l-a dat Dum-
 neșul celor ce 'l ascultă.

Ear ei auzind *acesta*, se infuriară, și se sfătuiu să 'i omóre. 33
 Atunci sculându-se un Fariseu în sinedrîu, a nume Gamaliel, 34
 învățător de lege, onorat la tot poporul, a ordonat ca si dea
 pre apostoli puciu timp afară. Și li-a dîs: Bărbați Israeliți, lua- 35
 ți-vă de sēmă în privirea acestor ômeni ce veți si faceți; Căci 36
 mai 'haiute de aceste șile s'a sculat Theuda, dîcînd că el este
 cineva mare; lângă care s'a lipit un număr de bărbați ca la
 patru-sute; care s'a omorit, și toți căți il ascultau s'au împră-
 sciat, și s'au făcut în nimic. După *acesta* s'a sculat Iuda Ga- 37
 lileu în șilele înscrierei, și a tras popor mult după dinsul; și
 acela a murit, și toți căți il ascultau s'au împrăsciat. Și acum dîc 38
 voue: Feriți-vă de acești ômeni, și 'i lăsați; căci acest plan, sêu
 acest lucru, de va fi de la ômeni, se va nimici; Dar 39
 de este de la Dumnezeu, nu'l veți puté resturna; *feriți-vă dar*,
 ca nu cumva si vă aflați și luptători contra lui Dumnezeu.

- 40 Și au consimțit; și chiamând pre apostoli și bictuindu-⁷. li-au
 41 oprit si nu vorbescă in numele lui Iisus; și 'i-au dimis. Dece
 ei se duceau de dinaintea sinedriului, bucurându-se că s'au socotit
 42 demni a fi defaimați pentru numele lui. Și totă ziua in tem-
 plu și prin case nu încetau a învăța și a predica pre Christos.

CAP. VI, VII.

*Alegerea a șapte diaconi. Stefan este acusat de blasfemie. Stefan
 înaintea sinedriului; el este ucis cu pietre, și mure rugându-se pen-
 tru ucigașii sei.*

- 1 Și într'acele zile, înmulțindu-se discipulii, s'a născut murmur
 din partea Ellinistilor contra Evreilor, pentru-că veduvelor
 lor se treceau cu vederea in împărțirea cea de toate zilele.
 2 Atunci cei doi-spre-zece chiamând pre mulțimea discipulilor,
 au dis: Nu este convenabil, ca lăsând cuvântul lui Dumnezeu
 3 si servim meselor. Drept aceea, fraților, căutați d'între voi
 șapte bărbați probați, plini de Spirit Sânt și de înțelepciune,
 4 pre cari si'l orinduim la acest serviciu. Ear noi vom stăru
 5 in rugăciune și in serviciul cuvântului. Și a plăcut cuvântul
 acesta înaintea a totă mulțimea; și au ales pre Stefan, bărbat
 plin de credință și de Spirit Sânt, și pre Filip, și pre Prochor,
 și pre Nicanor, și pre Timon, și pre Parmena, și pre Nicolae
 6 proslitul din Antiochia. Pre acestia 'i-au pus înaintea apos-
 tolor, cari rugându-se 'și-au pus mâinile peste dînșii.
 7 Și cuvântul lui Dumnezeu creștea, și se înmulția foarte nu-
 merul discipulilor in Ierusalem; și mare mulțime de preuți se
 supneau la credință.
 8 Ear Stefan, plin fiind de credință și de putere, făcea minuni
 9 și semne mari in popor. Atunci s'au sculat unii din sinagoga
 ce se dicea a Libertenilor, și a Cirinenilor, și a Alessandrenilor,
 și a celor de la Cilicia și de la Asia, disputând ca Stefan.
 10 Și nu puteau rezista înțelepciunii și spiritului, cu care vorbea.
 11 Atunci au pus pre nisce bărbați, cari diceau: 'L-am auzit vor-
 bind cuvinte de blasfemie contra lui Moise și a lui Dumnezeu.
 12 Și au întăritat pre popor și pre bătrâni, și pre cărturari, și nă-
 13 valind asupra lui, 'l-au răpit, și 'l-au adus la sinedriu. Și au
 pus marturi mincinoși, cari diceau: Acest om nu încetează a vorbi
 14 cuvinte de blasfemie contra acestui loc sânt și a legei. Căci
 'l-am auzit dicând, că acest Iisus Nazarianul va dărâna acest
 15 loc, și va schimba datinele, cari ni-a dat Moise. Și căutând
 spre el toți cei ce ședea în sinedriu, au vădit fața lui ca o
 față de ânger.

VII 2

A atunci a dis arhiereul: Oare așa sunt acestea? Ear el
 dicea: Bărbați, frați, și părinți, ascultați: Dumnezeu
 gloriei s'a arătat părintelui nostru Abraam, când era in Meso-

potamia, mai înainte de a locui el în Charran; Și Ț-a Țis; Eș 3
din țerra ta, și din rudenia ta, și vino în țerra, care eu îți voi Ț
răta. Atunci eșind din țerra Chaldeilor a locuit în Charran, 4
și de acolo, după ce a murit părintele lui, Ț-a mutat în țerra
acesta, în care voi acum locuiți. Îne nu Ț-a dat proprietate 5
intrînsa, nici un pas de picior; dar a promis că Ți va da-o spre
posesiune lui, și semênței lui după Ținsul, el încă neavând co- 6
pil. Ear DumneȚeu vorbîa așa: Că semênța lui va fi străină
în țerra străină, și o vor reduce în servitute, și o vor maltrata 7
patru-sute de ani. Dar națiunea căreia va servi, o voi Ț judica
eu, a Țis DumneȚeu, și după acestea vor eș, și Ț-mi vor servi 8
intr'acest loc. Și Ț-a dat aședemêntul circumcisiunei; și așa
a născut pre Isaac, și Ț-l-a circimcis în Țiua a opta; și Isaac a
născut pre Iacob, și Iacob pre cei doi-spre-Țece patriarhi.

Ear patriarhi Ți invidiând pre Iosef Ț-au vëndut pentru Egipt; 9
dar DumneȚeu era cu Ținsul; Și Ț-l-a scos din tôte strimtorările 10
lui, și Ț-a dat har și înȚelepȚiune înaintea lui Faraon, regele
Egiptului, și Ț-l-a pus guvernător preste Egipt și preste tôte casa 11
lui. Și a venit fômete preste tôte țerra Egiptului și a lui Ca-
naan, și strimtorare mare; și nu aflau nutrimênt părinȚii nostri.
Ear Iacob auȚind că este grâu în Egipt, a trimis pre părinȚii 12
noștri întăi. Și intr'al doilea rônȚ a fost recunoscut Iosef 13
de fraȚii seȚ; și s'a făcȚ cunoscut lui Faraon neamul lui Iosef.
Atunci Iosef trimiȚând, a chiămat la sine pre părintele seȚ Iacob, 14
și tôte rudenia lui, la șapte-Țeci și cinci de suflete. DecȚ s'a 15
pororit Iacob în Egipt, și a murit, el și părinȚii nostri. Și s'a Ț
mutat în Sichem, și s'a Ț pus în mormêntul, care a cumpărat
Abraam cu preȚ de argint de la fii lui Emor al lui Sichem.

Ear apropiindu-se timpul pentru împlinirea promisiunei, pen- 17
tru care s'a jurat DumneȚeu lui Abraam, a crescut poporul, și
s'a înmulȚit în Egipt; Până ce s'a sculat alt rege, care nu 18
scia pre Iosef. Acesta purtându-se cu viclenie contra popo- 19
rului nostru, a maltratat pre părinȚii nostri, ordonându-li si le-
pede pruncii lor, ca si nu vieze.

În acest timp s'a născut Moise, care era plăcȚ lui Dumne- 20
Țeu, și s'a nutrit trei luni în casa părintelui seȚ. Ear fiind el 21
espus, Ț-l-a luat fila lui Faraon, și Ț-l-a crescut ca fiu al seȚ.
Și s'a instruit Moise în tôte înȚelepȚiunea Egiptenilor; și era 22
puternic în cuvinte și în fapte. Ear împlinindu-se patru-Țeci 23
de ani, s'a suit în ânima lui, ca si cerceteze pre fraȚii seȚ, fii
lui Israel; Și vȚȚend pre unul d'intr'înșii suferind nedreptate, 24
Ț-a apărat, și a resbunat pre cel ce era asuprit, uciȚând pre
Egiptean. Căci gândia, că si pricepe fraȚii lui, cum că Dum- 25
neȚeu prin mâna lui li va da mântuire; înse ei nu au înȚeles.
Și a doua Ți el s'a arătat lor, când se certaȚ, și Ț-a îndemnat 26

- spre pace, dîcînd: Bărbați, voi sunteți frați; de ce faceți ne-
 27 dreptate unul altuia? Ear cel ce făcea nedreptatea apropielui,
 'l-a respins, dîcînd: Cine te-a pus domn și judicator preste noi?
 28 Aū voiesci tu si mî omori precum ai omorit erî pre Egipteanul?
 29 La acest cuvînt a fugit Moise, și a petrecut *ca* străin în țerra
 Madiam, unde a născut doi fii.
 30 Ear împlinindu-se patru-deci de ani, i s'a arătat în pustia
 31 muntelui Sina ângerul Domnului în para focului din rug. Ear
 Moise vîdînd, s'a minunat de vedenie; și apropiindu-se el si
 32 observe, 'i-a venit vîcea Domnului, *Dîcînd: Eū sint Dumne-*
deul pîrinților tîi, Dumne-deul lui Abraam, și Dumne-deul lui
Isaac, și Dumne-deul lui Iacob. Și tremurînd Moise nu cu-
 33 *teza si caute. Atunci Domnul 'i-a dîs: Dislîgî încîlțămîntea*
 34 *picîdoarelor tale, cîci locul în care stai sînt este. Vîdînd-am a-*
suprirea poporului meu celui din Egipt; și suspînul lor am aūdit,
și m'am pogorit si 'l scot. Și acum vino, te voi trimite în Egipt.
 35 Pre acest Moise, de care s'aū lepădat dîcînd: Cine te-a
 pus domn și judicator? pre acesta 'l-a trimis Dumne-deu a si
 Domn și liberător prin mîna ângerului celui ce i s'a arătat în
 36 rug. Acesta 'i-a scos, făcînd minui și semne în țerra Egipt
 37 tului și la Marea Roșie, și în pustie, patru-deci de ani. Acesta
 este Moise cel ce a dîs fiilor lui Israel: Profet ca mine vi
 va rădica Domnul Dumne-deul vostru dintre frații voștri; de el
 38 si ascultați. Acesta este cel ce a fost în adunare în pustie
 cu ângerul, care 'i vorbia în muntele Sina, și cu pîrinții nos-
 39 tri, carele a și primit cuvînte vii, spre a ni le da; Pre care
 nu aū vrut pîrinții nostri si 'l asculte, ci 'l-aū respins, și cu â-
 40 nima lor s'aū întors în Egipt; Dîcînd lui Aaron: Fă-ni gîei,
 cari vor merge înaintea noastră; cîci acest Moise, care ne-a scos
 41 din țerra Egiptului, nu scim ce i s'a întîmplat. Da, aū făcut
 vîfel într'acele dîle, și aū oferit sacrificiū idolului, și se vese-
 42 liau de lucrurile mînilor lor. Atunci s'a întors Dumne-deu, și
 'i-a trădat si servescă oștîrei ceriului, precum este scris în car-
 tea profetilor: Casa lui Israel! aū dîră 'mî-ați oferit vite junghiate
 43 și sacrificiū patru-deci de ani în pustie? Da, ați rădicat cor-
 tul lui Moloch, și steua deului vostru Remfam; chipuri, cari le-ați
 făcut, ca si vî închinați lor; și eū vî voiū strămuta dincolo de
 Babilon.
 44 Pîrinții nostri aveaū cortul mărturieî în pustie, precum a
 orînduit cel ce vorbia lui Moise, ca si 'l facî duple chipul care
 45 a vîdîut. Pre acesta luîndu-l pîrinții nostri, 'l-aū adus cu
 Iosua în țerra pîgînîlor, pre cari 'i-a alungat Dumne-deu dina-
 46 inte pîrinților nostri, pînă în dîlele lui David; Care a aūdat
 har înaintea lui Dumne-deu, și a cerut si afe locaș pentru Dum-
 48 ne-deul lui Iacob. Dar Solomon 'i-a zidit casă. Inse cel Pre-

Inalt nu locuesce in temple făcute de mâni, precum dice pro-
 fetul: Cerul imi este tronul, și pământul așternut piciorilor 49
 mele; ce casă imi veți zidi, dice Domnul, său care este locul
 meu de repaus? Aă nu mâna mea a făcut toate acestea? 50
 Voi cei tari la cerbice, și necircumciși la inimă și la urechi, 51
 tot-dea-una vë opuneți Spiritului Sânt; precum părinții vostri,
 așa și voi. Pre care din profeți nu aă persecutat părinții 52
 rostri? și aă omorit pre cei ce aă prelis venirea celui Drept,
 căruia acum voi v'ați făcut trădători și ucidători; Cari 53
 ați primit legea prin ordine de ângerî, și nu o ați pădit.
 Și aădind ei acestea s'aă infuriat, și scrișneau cu dinții con- 54
 tra lui. Ear el, plin fiind de Spirit Sânt, uitându-se la ceriū, 55
 a vedut gloria lui Dumneđeu și pre Iisus stând deadrepta lui
 Dumneđeu, Și a dis: Eca vëd ceriurile dischise, și pre Fiul 56
 omului stând deadrepta lui Dumneđeu. Atunci ei strigând cu 57
 vöce tare, 'și-aă astupat urechile lor, și aă năvălit asupra lui
 toți cu un cuget; Și scoțendu-l afară din cetate, il uicidea 58
 cu pietre; și marturii 'și-aă pus vestmintele lor la piciorile u-
 nui ténér, ce se chiâma Saul. Așa aruncau cu pietre asupra 59
 lui Stefan, carele se ruga și dicea: Dömnö Iisuse, primesce spi-
 ritul meu. Și ingenunchind, a strigat cu vöce tare: Dömnö, 60
 nu li imputa acest păcat. Și acësta đicënd, a adormit.

CAP. VIII.

*Saul persecută pre cei credincioși. Venirea la credință a Samarite-
 nilor, a lui Simon și a eunuchului Ethiopëan.*

Ear Saul consimția la uciderea lui. Și s'a născut într'acel 1
 timp persecuțiune mare contra bisericei cei din Ierusalem,
 și toți s'aă imprăsciat prin părțile Iudeei și ale Samariei, afară
 de apostoli. Ear bărbați pioși aă îngropat pre Stefan, și aă fă- 2
 cut plângere mare pentru dinsul. Ear Saul devasta biserica, 3
 mergënd prin case; și trăgënd bărbați și femei îi trăda la în-
 chisöre. Deci ei imprăsciându-se trecură din loc in loc pre- 4
 dicând cuvëntul.

Ear Filip pogorîndu-se in orașul Samariei, predica lor pre 5
 Christos. Și poporul lua aminte cu un cuget la cele ce se 6
 vorbeau de Filip, aădind și vedënd semnele cari le făcea. Căci 7
 spirite necurate, strigând cu vöce tare, eșiau din mulți cari le
 aveau; și mulți paralitici și schiopî s'aă vindecat. Și era bu- 8
 curie mare într'acel oraș.

Dar un bărbat, anume Simon, era mai 'nainte in oraș, fer- 9
 męcând, și amăgind pre poporul Samariei, đicënd cum că el ar
 fi ce-va mare. La acesta luaă aminte toți de la nic până 10
 la mare, đicënd: Acesta este puterea lui Dumneđeu cea mare.
 Și luaă aminte la el, pentru-că de mult timp 'i-aă fost amăgit 11

- 12 de farmece. Dar când au crezut lui Filip predicând de im-
 perăția lui Dumnezeu, și de numele lui Iisus Christos, s'au bo-
 13 tezat bărbați și femei. Încă și acel Simon a crezut, și bote-
 zându-se, petrecea cu Filip; și vedând minunile și semnele cele
 mari ce se făceau, se mira.
- 14 Ear apostolii, cari erau în Ierusalem, auzind că a primit Sa-
 maria cuvântul lui Dumnezeu, li-au trimis pre Petru și pre Ioan;
 15 Cari pogorindu-se, s'au rugat pentru ei, si primescă Spirit Sânt.
 16 (Căci încă nici preste unul dintre ei nu se pogorise, ci erau
 17 numai botezați în numele Domnului Iisus.) Atunci puneau
 mâinile preste ei, și primiau Spirit Sânt.
- 18 Și vedând Simon, că prin punerea mâinilor apostolilor se
 19 împărția Spirit Sânt, li-a oferit bani, Dîcînd: Dați și mie
 această putere, ca ori pre care voi pune mâinile si primescă
 20 Spirit Sânt. Ear Petru i-a dîs: Argintul tîu pîrî cu tine!
 21 Că ai socotit că darul lui Dumnezeu si căscigî cu bani! Tu
 nu ai parte, nici sîrtă într'acest cuvînt; căci ânima ta nu este
 22 drîptă înaintea lui Dumnezeu. Pocăesce-te drept aceea de
 reutatea ta această, și te rîgă lui Dumnezeu, dîră ți s'ar erta
 23 cugetul ânimei tale. Căci vîd că esci încă în amărăciunea
 24 fierii, și în lanțurile nedreptăței. Ear Simon răspundînd a
 dîs: Rugați-vî voi pentru mine cătră Domnul, ca nimic dintr'a-
 cesteia cari ați dîs si nu vie asupra mea.
- 25 Decî ei mîrturisind și vorbind cuvîntul Domnului, s'au în-
 tors la Ierusalem, și au predicat evanghelia în multe sate de ale
 Samaritenilor.
- 26 Și ângerul Domnului a vorbit cătră Filip, dîcînd: Scîlă-te,
 și mergi spre mîdă-dî, la calea ce pogîrî din Ierusalem în Gaza,
 27 ce este pustie. Și sculându-se a mers; și éca un bărbat E-
 thiopean, eunuch, cu mare putere sub Candacia, regina Ethio-
 pienilor, care avea privighere preste tîte tesaurile ei, și a fost
 28 venit la Ierusalem si se închine; Întorcîndu-se și ședînd în
 29 trăsura sa cetîa pre profetul Isaia. Ear Spiritul a dîs lui
 30 Filip; Apropie-te, și te lîpesc de această trăsură. Și alergînd
 Filip, i-a auzit cetînd pre profetul Isaia, și i-a dîs: Ore înțe-
 31 legî cele ce cetesci? Ear el a dîs: Cum voi pîtî, de nu mă
 va conduce cineva? Și a rugat pre Filip de s'a suit și a ședut
 32 cu el. Locul scripturei, care cetîa era acesta: El s'a adus ca
 o oaie spre junghiere, și ca un miel mut înaintea tundătorului,
 33 așa nu și dischidea gura sa; În înjosirea lui s'a luat judicata
 lui; și cine va spune neamul lui? căci viața lui se ia de pe
 34 pămînt. Și luînd cuvîntul eunuchul a dîs lui Filip: Te rog,
 despre cine dîce profetul această? despre sine, sîu despre alt
 35 cineva? Atunci Filip, dischidînd gura sa, și începînd de la
 scriptura această, i-a predicat pre Iisus,

Și mergând ei pe cale au venit la o apă; și a ȕis eunu- 36
 chul: *Ȇca, aici este apă; ce mē opresce a mē boteza?* Ear Filip 37
 a ȕis: De creȕi din totă ȃnima ta, se pōte. El rēspundēd a 38
 ȕis: Cred cȃ Iisus Christos este Fiul lui Dumneȕeȕ. Și a or- 38
 donat si stea trȃsura, și s'au pogorit amēdoi in apă, și Filip
 și eunuchul; și l-a botezat. Ear eșind ei din apă, Spiritul 39
 Domnului a rȃpit pre Filip, și nu l-a mȃi vȕȕut eunuchul; și
 mergea in calea sa bucurȃndu-se. Ear Filip s'a aflat in Azot; 40
 și trecēd prin orașe predica *arolo*, pȃnȃ a venit la Cesarea.

CAP. IX.

*Venirea la credinȃ a lui Saul. Petru vindecȃ pre un paralytic și
 inviēzȃ pre Tabitha.*

Ear Saul, respirȃnd ameniuȃre și ucidere contra discipu- 1
 lilor Domnului, a mers la archiereȕ; Și a cerut de la 2
 el cȃrȕi spre Damasc la sinagogi, ca, de va afla pre vre unȕ,
cari si sȃie din calea acēsta, si l aducē, și pre bȃrbaȕi și pre fe- 3
 meȕ, legaȕi la Ierusalem. Și cȃnd mergea, fiind apȃrȕe de Da- 3
 masc, fȃrȃ de veste a strȃlucit imprejurul lui luminȃ din ceriȕ.
 Și cȃȕēd pe pȃmēnt, a auȕit vōce ȕicēndu-l: Saule, Saule, de 4
 ce mē persecuȕi? Ear el a ȕis: Cine eșci, Dōmne? ȕis-a Dom- 5
 nul; Eȕ sunt Iisus, pre care tu persecuȕi; greȕ iȕi este a
 lovi cu pȕiōrul contra boldurilor. Atunci tremurȃnd și spȃf- 6
 mēntat a ȕis: Dōmne, ce voiesci cȃ si fac? Și Domnul l-a ȕis:
 Scōlȃ-te, și intrȃ in oraș, și ȕi se va spune ce trebue si faci.
 Ear bȃrbaȕiȕ, cari mergeau pe cale cu el, sta uȕimiȕ, auȕind 7
 vōcea, dar pre nimene vȕȕēd. Și s'a sculat Saul de la pȃ- 8
 mēnt, și dischiȕēdu-șȕ ochiȕi seȕ, nu vedea pre nimene; și du-
 cēdu-l de mȃni l-au bȃgat in Damasc. Și treȕ ȕile nu a 9
 vȕȕut, nici a mȃncat nici a bȕȕt.

Ear in Damasc era un discipul, anume Anania; acestuȕa a ȕis 10
 Domnul in visiune: Anania. Ear el a ȕis: *Ȇca aici sȃnt*, Dōmne.
 Ear Domnul l-a ȕis: Scōlȃ și mergȕ pe strada ce se chiamȃ 11
 Drēptȃ, și cantȕ in casa lui Iuda pre unul numit Saul Tarsean;
 cȃci ēca se rōȕē; . Și a vȕȕut in visiune pre un bȃrbat numit 12
 Anania intrȃnd, și puindu-șȕ mȃna pe el, ca earȃșȕ si vȕȕȕ.
 Atunci Anania a rēpsun: Dōmne, am auȕit de la mulȕi despre 13
 acest bȃrbat cȃte rele a fȃcut sȃnȕilor tȕȕi in Ierusalem. Ȃncȃ 14
 și aici are autoritate de la archiereȕ, si lege pre toȕȕ cari chȕia-
 mȃ numele tȕȕ. Ear Domnul l-a ȕis: Mergȕ, cȃci acesta imȕ 15
 este vas ales, si pōrte numele meȕ inaintea pȃȕȃnilor și a re-
 gilor și a filor lui Israel. Cȃci eȕ ii voiȕ arȃta cȃte trebue 16
 el si suferē pentru numele meȕ.

Și a mers Anania și a intrat in casȃ; și puindu-șȕ mȃnile 17
 pe el a ȕis: Frate Saule, Domnul Iisus, care ȕi s'a arȃtat pe

- calea pe care veniai, m'a trimis, ca si'ti primesci vederea, si si te
 18 impli de Spirit Sânt. Si îndată a cădut de pe ochii lui ca nise
 19 soldii, si a vëdut îndată; si sculându-se, s'a botezat. Atunci
 luând mâncare s'a întărit.
- 20 Ear Saul a fost câteva zile cu discipulii cari erau in Da-
 masc. Si îndată a predicat pre Christos in sinagogi, că acesta
 21 este Fiul lui Dumnezeu. Ear toți cari 'l auia se mira, și
 și diceau: Aii nu este acesta cel ce a cutropit in Ierusalem pre
 cei ce invocau numele acesta, și aici venise pentru aceea, ca
 22 si'i ducă legați la archierei? Ear Saul se întâria de ce in ce
 mai mult; și confusa pre Iudeii ce locuia in Damasc, dove-
 23 dind că acesta este Christos. Si implinindu-se multe zile,
 24 s'au sfătuit Iudeii si'l omore. Ear complutul lor s'a făcut cu-
 noscut lui Saul. Si ei pădiau porțile diua și năptea, ca si'l
 25 omore. Atunci discipulii luându-l năptea, 'l-au coborit preste
 zid intr'o coșniță.
- 26 Si mergend Saul la Ierusalem, se incerca si se lipescă de
 discipuli; dar toți se temeau de el, necredend că este discipul.
 27 Ear Barnaba luându-l, 'l-a dus la apostoli, și li-a spus cum a
 vëdut pre Domnul pe cale, și că 'i-a vorbit, și cum cu îndrăz-
 28 nălă a predicat in Damasc in numele lui Iisus. Așa intra și
 29 eșta cu dișii in Ierusalem; Si cu îndrăznălă vorbia in numele
 Domnului Iisus; și vorbia și disputa cu Ellinistii; ear ei cău-
 30 tau si'l omore. Dar aflând acesta frații, 'l-au dus in Cesarea,
 și 'l-au trimis in Tars.
- 31 Atunci bisericele aveau pace prin totă Iudeea și Galileea
 și Samaria, și se edifica; și ămblând in frica Domnului și in
 mângăerea Spiritului Sânt, se înmulțiau.
- 32 Si Petru trecend pe la toți, a venit și la sântii ce locuia
 33 in Lidda; Si a aflat acolo pre un om anume Enea, de opt
 34 ani jăcend in pat, care era paralytic. Si 'i-a dis Petru: Enea,
 te vindecă Iisus Christos; scólă-te și 'ți așterne. Si îndată s'a
 35 sculat. Si 'l-au vëdut toți cei ce locuia in Lidda și in Saron,
 cari s'au și întors la Domnul.
- 36 Ear in Ioppe era o discipulă a nume Tabitha, adică Ca-
 prióră; acesta era plină de fapte bune și de milostenii ce făcea.
- 37 Si într'acele zile bolnăvindu-se ea, a murit, și scaldându-o,
 38 au pus-o in foisor. Si fiind-că Lidda era aprópe de Ioppe,
 discipulii audind că Petru este într'insa, au trimis pre doi băr-
 39 bați la dișul, rugându-l si nu pregete a veni la ei. Atunci
 Petru sculându-se a mers cu dișii. Si când a venit, 'l-au dus
 in foisor; și au stătit inaintea lui tóte vëduvele plângend, și
 arătând vestimintele și îmbrăcămintele câte făcea Caprióra, când
 40 era cu dișele. Ear Petru scoțend afară pre toți, ingenui-
 chind s'a rugat; și întorcându-se către trup, a dis: Tabitha, scólă.

Ear ca 'și-a deschis ochii sei; și vedënd pre Petru a ședut.
 Și dându-î mâna, a rădicat-o, și chiâmând pre sânti și pre vë- 41
 duve, a trădat-o vie. Și s'a făcut cunoscut acesta prin tötă 42
 loppe; și mulți au creșut in Domnul. Și el a remas multe 43
 zile in loppe la un Simon curelar.

CAP. X.

Venirea la credință a lui Corneliu și a altor păgăni prin predicarea lui Petru.

Ear in Cesarea era un bărbat anume Corneliu, sutaș din 1
 cohorta ce se chiâma Italică: Pios și temetor de 2
 Dumneșu cu tötă casa lui, și făcënd milostenii multe po- 3
 porului, și rugându-se lui Dumneșu tot-dea-una. Acela a vë-
 dut in visiune lămurit, pe la ôră a noua din zi, pre ângerul 4
 Domnului intrând cătră el, și dicëndu-î: Corneliu. Ear el uî-
 tându-se la dinsul, și infricoșându-se, a dis: Ce este, Dômne? 5
 Și 'i-a dis: Rugăciunile tale și milosteniile tale s'au suit spre
 aducere aminte inaintea lui Dumneșu. Și acum trimite bār- 6
 bați la Ioppe, și chiamă pre un Simon, ce se numesce Petru.
 Acesta găzduesce la un Simon curelar, a căruia casă este lângă 7
 mare; acesta îți va spune ce trebue tu si faci. Și când s'a
 dus ângerul, care vorbîa cu Corneliu, chiâmând pre doi din ser- 8
 vitorii sei, și pre un sutaș pios din cei ce 'i serviau, 'și po-
 restindu-li tôte, 'i-a trimis la Ioppe.

Ear a doua zi, mergënd ei pe cale și apropiindu-se de o- 9
 raș, s'a suit Petru in casa de sus si se rögë, pe la ôră a șesea.
 Și forte flămândînd, vrea si guste; și pregătînd aceia, a cădut 10
 intr'o uimire; Și a vëdut ceriul deschis, și pogorîndu-se preste 11
 el un vas ca o pânză mare, legat de patru colțuri, și lăsându-se
 jos pe pământ. In care erau tôte patrupedele pământului, și 12
 iérole și tērētórele, și passerile ceriului. Și a venit voce cătră 13
 el: Scolă-te, Petre, junghe și mânâncă. Ear Petru a dis: Nici 14
 decum, Dômne; căci nici o-dată nu am mâncat tot ce este spur-
 cat sêu necurat. Și vócea earăși a doua ôră vorbîa cătră el: 15
 Cele ce Dumneșu a curățit, tu nu le numi spurcate. Și a- 16
 cesta s'a făcut de trei ôri; și earăși s'a rădicat vasul la ceriü.

Ear pre când Petru nu se dumeria ce ar însemna visiunea, 17
 care a vëdut, éca bārbații cei trimiși de la Corneliu întrebând
 de casa lui Simon, au stăut inaintea porții. Și strigând, in- 18
 trebuă de găzduesce aicea Simon ce se numesce Petru. Ear 19
 Petru cugetând asupra visiunei, 'i-a dis Spiritul: Éca trei bār-
 bați te caută. Decî scolă-te și te pogóre, mergi cu ei, nimic 20
 indoindu-te; căci eu 'i-am trimis. Atunci Petru pogorîndu-se 21
 cătră bārbații cei trimiși de la Corneliu cătră el, a dis:
 Éca, eu sînt pre care căutați; pentru care causă ați venit?

- 22 Ei 'i-au ȃis: Cornelie sutașul, bărbat drept și temător de Dum-
neȃeu, și probat de totă națiunea Iudeilor, a fost îndemnat de
23 tine. Atunci el chiămându-'i în intru, 'i-a ospetat.
Ear a doua ȃi Petru a eșit cu ei, și unui din frații cei din Ioppe
24 au mers cu dinsul. Și în cea-l-altă ȃi au intrat în Cesarea. Ear
Cornelie, care accepta pre dinșil, chiămase deja împreună rudenile
25 sale și amicii cei iubiți. Și când era si între Petru, 'l-a intim-
26 pinat Cornelie, și căȃdend la piciorere lui, i s'a închinat.
27 Petru 'l-a rădicat, ȃicend: Scolă; și eu însumi sânt om. Ear
vorbind cu el, a intrat, și a aflat pre mulți cari se adunaseră. Și
28 Și a ȃis lor: Voi sciți cum că nu este permis unui bărbat
Iudeu si se lipescă seú si se apropie cătră un străin; dar Dum-
neȃeu 'm-a rătat, ca si nu ȃic pre nici un om spurcat seú ne-
29 curat. Drept aceea fiind chiămat, am venit la voi fără prege-
30 tare. Decí vė întreȃ, pentru ce causă m'ați chiămat? ȃis-a
Cornelie: Din ȃiua a patra până într'această oră postim; și într-
noua oră mē rugam în casa mea, și éca un bărbat a stătu ina-
31 inteȃ mea în vestmēt strălucitor; Și a ȃis: Cornelie, rugă-
ciunea ta ȃi s'a auȃit, și milosteniile tale s'au amintit înainteȃ
32 lui Dumneȃeu. Decí trimite la Ioppe, și chiāmă pre Simon,
ce se numeșce Petru; acesta găzduesce în casa lui Simon cu-
33 relarul lângă mare; care viind va vorbi cu tine. Decí îndată
am trimis la tine; și tu bine ai făcut, că ai venit. Acum dar noi
toți stăm înainteȃ lui Dumneȃeu, si ascultăm toȃe căȃe iȃi sânt
mandate de la Dumneȃeu.
- 34 Atunci Petru dischiȃdend gura sa, a ȃis: În aȃvēr preȃe,
35 că Dumneȃeu nu este căutător la față; Ci în totă națiunea
36 cel ce se teme de el și face dreptate este primit lui. Acesta
este cuvēntul, care 'l-a trimis Dumneȃeu filor lui Israel, predi-
când pace prin Iisus Christos; (acesta este Domn al tuturor).
- 37 Voi sciți lucrurile ce s'au întēplat prin totă Iudeea, începēd
38 din Galileea, după botezul care 'l-a predicat Ioan; Cum Dum-
neȃeu a uns pre Iisus Nazarianul cu Spiritul Sânt și cu putere;
care a āmblat bine-făcēd, și vindecānd pre toȃi cei asupriȃi de
39 diabolul; căci Dumneȃeu era cu dinsul. Și noi sântem marturi
tuturor lucrurilor ce a făcut și în țerra Iudeilor și în Ierusalem;
40 pre care 'l-au omorit, spāndurādu-l pe lemn. Pre acesta
41 'l-a înȃiat Dumneȃeu a treia ȃi, și 'l-a făcut si fie arătȃ; Nu
la tot poporul, ci noue marturilor celor mai nainte aleși de la
Dumneȃeu, cari am māncat și am bēut împreună cu el, după
42 ce a înȃiat din morȃi. Și nī-a ordonat si predicām poporului, și si
mārturisim, că el este cel otărit de la Dumneȃeu a fi iudicătorul vii-
43 lor și al morȃilor. De acesta mărturisesc toȃi profeȃii, că prin nu-
mele lui tot cel ce va creȃe într'insul va lua ertare pēcatelor.

Încă vorbind Petru aceste cuvinte, a cădut Spiritul Sânt 44
 preste toți cei ce au auzia cuvântul. Și s'au uimit credincioșii 45
 cei circumciși, căți veniseră cu Petru, că și preste ginte s'a vēr-
 sut darul Spiritului Sânt. Căci îi au auzia vorbind in limbi și 46
 gloriificând pre Dumneșeu. Atunci a luat cuvântul Petru: Aū 47
 dōră pōte cineva opri apa, ca si nu se boteze aceștia, cari aū
 primit Spiritul Sânt, ca și noi? Și li-a ordonat si se boteze 48
 in numele Domnului. Atunci l-a rugat si petrécē la dinșii că-
 teva țile.

CAP. XI.

*Petru liniscesce pre Iudei pentru petrecerea sa la ginte. Barnaba
 și Saul predică in Antiochia.*

E ar apostoli și frați, cari erau in Iudeea, au auzia, că și 1
 gintele aū primit cuvântul lui Dumneșeu. Și suindu-se 2
 Petru la Ierusalem se certaū cu el cei circumciși, Dicend: Tu 3
 ai intrat la bărbați necircumciși, și ai mănca cu ei.
 E ar Petru a încep a li spune *tōte cele ce se întempleră* pe 4
 rōnd, dicend: Eū eram in orașul Ioppe rugându-mē, și am 5
 vēdū intru uimirea minței visiune: Un vas pogorindu-se ca o
 pânză mare in patru colțuri, lăsându-se jos din ceriū; și a venit 6
 până la mine; La care căutând luam sēma, și am vēdū pa-
 trupedeale pământului, și fērele, și tērētoarele, și paserile cerului;
 și am auzit vōce dicendu-mi: Scōlă-te Petre, junghie și mā- 7
 năucă. E ar eū am ȝis: Nici decum, Dōmne; căci tot ce este 8
 spurcat sēu necurat nici o-dată nu a intrat in gura mea. E ar 9
 vōcea mi-a respuns al doilea rōnd din ceriū: Cele ce Dum-
 neșeu a curățit, tu nu le numi spurcate. Și acēsta s'a făcut 10
 de trei ori; și earăși s'au rădicat tōte la ceriū. Și ēca, îndată 11
 trei ōmeni veniseră la casa in care eram, trimiși de la Cesarea
 la mine. Și mi-a ȝis Spiritul si merg cu ei, nimic indoiindu- 12
 mē. E ar acești șese frați aū venit cu mine, și am intrat in casa
 bărbatului. Și mi-a vestit cum a vēdū pre ānger in casa lui, 13
 stānd, și dicendu-i: Trimite bărbați la Ioppe, și chiamă pre
 Simon, ce se numesce Petru; Care ți va vorbi cuvinte prin 14
 cari te vei mântui, tu și tōtă casa ta. Și începēd eū a vorbi, 15
 a cădū Spirit Sânt preste ei, ca și preste noi la început. A- 16
 tunci mi-am adus aminte de cuvântul Domnului, cum a ȝis: Ioan
 a botezat cu apă, ear voi vē vēți boteza cu Spirit Sânt. Deci 17
 dacă Dumneșeu li-a dat asemenea dar ca și noue, pentru că aū
 creȝut in Domnul Iisus Christos, cine eram eū, ca si pot opri
 pre Dumneșeu. Și auzind ei acestea, s'au astēperat, și glori- 18
 ficăū pre Dumneșeu, dicend: Decī și gintelor a dat Dumneșeu
 pōcāință spre viēță.
 Intrăceșta cei ce s'au imprăsciat la persecuțiunea, ce s'a 19

- născut din cauza lui Stefan, au trecut până la Finicia și la Ci-
 20 pru și la Antiochia, nimeni vorbind cuvântul decât numai lu-
 rene, cari intrând în Antiochia, vorbeau către Ellinisti, predi-
 21 când pre Domnul Iisus. Și era mâna Domnului cu ei; și bu-
 22 măr mare creștând s'au întors la Domnul. Atunci vestea despre
 aceste a venit în urechile bisericii cei din Ierusalem; și au
 23 trimis pre Barnaba și mergând până la Antiochia; Care mergând
 și vedând harul lui Dumnezeu s'a bucurat, și îndemna pre toți
 24 ca cu inimă otărită și stăruescă în Domnul. Căci era bărbat
 bun, și plin de Spirit Sânt și de credință; și s'a adăogit mult
 25 26 Atunci a mers Barnaba la Tars, și caute pre Saul. Și a-
 flându-l, l-a adus la Antiochia. Și a petrecut acolo un an întreg,
 adunându-se în biserică, și învățând popor mult. Și s'au nu-
 27 mit discipulii Chrestini mai întâiu în Antiochia.
 28 Ear într'acele zile s'au pogorit profeți din Ierusalem la
 prin Spiritul, că va să fie fomete mare în totă lumea; care s'a
 29 și întemplat în zilele lui Claudie Cesarul. Ear discipulii, fie-
 care după averea lui, au determinat a trimite ajutor fraților
 30 ce locuiau în Iudeea. Ceea ce au și făcut, trimițând la cei
 bătrâni prin mâna lui Barnaba și a lui Saul.

CAP. XII.

Iacob fratele lui Ioan este ucis. Petru pus în închisore; un ânger îl eliberă. Mórtea lui Erod.

- 1 Într'acel timp regele Erod a pus mâinile, și maltrateze pre unii
 2 din biserică. Și a ucis pre Iacob fratele lui Ioan cu sa-
 3 bia. Și vedând că place Iudeilor, a adaos a prinde și pre Pe-
 4 tru; (Și erau zilele azimilor;) Pre care și prindându-l l-a pus
 în închisore, trădându-l la patru străji de câte patru ostași, și
 5 l'a pădăscă, vrând după pasci și l'a scoté la popor. Deci Petru
 se pădia în închisore; ear rugăciune se făcea neîncetat de la
 biserică către Dumnezeu pentru dînsul.
 6 Și vrînd și l'a scoté Erod, într'acea nópte Petru dormia între
 doi ostași, legat cu două lanțuri; și păditori înaintea uși pă-
 7 diau închisore. Și éca ângerul Domnului a stătut acolo, și
 lumină a strălucit în închisore, și lovind în costă pre Petru,
 l-a disceptat dicînd: Scolă-te curînd! Și au cădut lanțurile
 8 din mâinile lui. Și i-a dis ângerul: Încinge-te, și te încalță
 cu încălțămintele tale. Și a făcut așa. Și i-a dis: Îmbra-
 9 că-te în vestimentul tîu, și urmază-mi. Și esînd îi urma; și
 nu scia că este adevărat aceea ce se făcea prin ânger; ci i se

parea că vede viziune. Si trecând straja cea d'întîia și cea 10
a doua, au venit la porța cea de fer, ce duce în oraș, care
li s'a deschis de sine-și; și eșind, au trecut o stradă, și îndată
s'a dus îngerul de la el. Și Petru viindu-și în sine, a zis: 11
Acum știu cu adevărat, că a trimis Domnul pre îngerul seû,
și m'a scos din mîna lui Erod, și din totă acceptarea poporului
Iudeilor. Și luând a minte, a venit la casa Mariei mamei lui 12
Ioan, ce se chiamă Marcu, unde erau mulți adunați, rugându-se.
Și bătînd Petru în ușa porței, a mers o servitoare și asculte, 13
anume Rode. Și cunoscînd vócea lui Petru, de bucurie nu a 14
deschis ușa, ci alergînd în intru, a spus că Petru stă înaintea
porței. Ear ei au zis cătră dinsa: Esci neună; ear ea stă- 15
ruia, că este așa. Ear ei diceau: Este îngerul lui. Ear Petru 16
continua bătînd. Și deschidîndu-î, l-au vîdut și s'au uimit.
Ear el făcîndu-li cu mîna să tacă, li-a povestit în ce chip Dom- 17
nul l-a scos din închisóre. Și a zis: Spuneți acestea lui Iacob
și fraților. Și eșind, s'a dus într'alt loc.

Și făcîndu-se ziua, nu pucîna turburare era între ostași, ore 18
ce și se fi făcut Petru. Ear Erod căutîndu-l, și neaflîndu-l 19
a cercetat pre păditori, și a ordonat să 'i omóre. Și pogorîndu-se
de la Iudeea la Cesarea, petrecea acolo.

Și era Erod întăritat contra celor din Tir și din Sidon; ear 20
toți d'impreună veniseră la el, și plecînd pre Blast, care era
cămarasul regelui, cereau pace, pentru-că țerra lor se nutria
din țerra regelui. Ear într'o zi otărită Erod îmbrăcîndu-se 21
în vestmînt regal, și ședînd pe tron, cuvînta cătră dinșii. Ear 22
poporul striga: Vóce dumnezeescă și nu omenescă este! Și 23
îndată l-a lovit îngerul Domnului, pentru-că nu a dat lui Dum-
nezeu gloria, și mîncat fiind de viermî a murit.

Și cuvîntul lui Dumnezeu creștea și se înmulția. Ear 24 25
Barnaba și Saul împlinind serviciul, s'au întors de la Ierusalem,
luînd cu dinșii pre Ioan, ce se chiamă Marcu.

CAP. XIII.

*Barnaba și Pavel trimiși și predice evangelia. Elima orbit. Necre-
dința Iudeilor. Pavel predică gîntelor.*

Dar la biserica cea din Antiochia erau ore-cari profeți și 1
învețători: Barnaba și Simeon ce se chiamă Niger, și Lu-
cie Cireneanul, și Manain, care era crescut împreună cu tetrar-
chul Erod, și Saul. Și împlinind ei serviciul Domnului și pos- 2
lucrul, la care i-am chiamat. Atunci postind și rugându-se, 3
și puindu-și mînile, i-au dimis.

Deci acestia, trimiși fiind de Spiritul Sânt, s'au pogorit în 4
Seleucia; și de acolo au plutit la Cipru. Și viind la Salamina, 5

- predicaă cuvântul lui Dumnezeu în sinagogile Iudeilor; și avea
6 și pre Ioan ajutător. Și străbătând insula până la Paf, au a-
flat pre un fermecător, profet mincinos, Iudeu, al cărui nume
7 era Bar-iisus; Care era cu guvernătorul Sergiū Pavel, bărbat
înțelept; acesta chiamând pre Barnaba și pre Saul, bărbat
8 udă cuvântul lui Dumnezeu. Dar Elima, fermecătorul, (caci
așa însemnează numele lui,) li se opunea, căutând si întorcă pre
9 guvernătorul de la credință. Ear Saul, cel ce se dice și Pavel,
10 implându-se de Spirit Sânt, și ațintind la dînsul, A dis: O
plinule de totă viclenia și de totă înșelăciunea, fiul diabolului,
inimic a totă dreptatea, nu vei înceta de a perverti căile Dom-
11 nului cele drepte? Și acum éca mâna Domnului este preste
tine, și vei fi orb, nevêdend sôrele până la un timp. Și îndată
a cădut preste el ceta și întunerec; și âmbland împrejur căuta
12 conductor. Atunci proconsulul vêdend ceea ce s'a făcut, a
cređut, mirându-se de învățatura Domnului.
- 13 Ear Pavel și cei ce erau cu dînsul, pornind de la Paf, au
venit la Perga Pamfiliei; ear Ioan dispărîndu-se de dinșil, s'a
întors la Ierusalem.
- 14 Ear ei trecend din Perga, au venit la Antiochia Pisidiei;
15 și intrând în sinagogă în ziua sâmbătei, au ședut. Și după
cetirea legii și a profetilor, au trimis mai marii sinagogei la ei,
dicându-li: Bărbați frați, de aveți cuvânt de mângăiere cătră
16 popor, vorbiți. Atunci Pavel sculându-se, și făcându-li cu mâna,
a dis: Bărbați Israeliți și cei ce vă temeți de Dumnezeu, as-
17 cultați. Dumnezeuul acestui popor al lui Israel a ales pre pă-
rintii nostri, și a înaltat pre popor, care era străin în țerra E-
18 giptului, și cu braț înalt i-a scos dintr'însa. Și ca la timp de
19 patru-đeci de ani a răbdat năravurile lor în pustie; Și per-
đend șapte națiuni în țerra lui Canaan, li-a dat țerra lor spre
20 moscenire. Și după acestea în curgere aproape de patru sute
cinci-đeci de ani li-a dat judecători, până la profetul Samuel.
- 21 Și după aceea au cerut rege; și li-a dat Dumnezeu pre Saul
fiuul lui Kis, bărbat din sementeia lui Beniamin, cu la patru đeci
22 de ani. Și înlăturându-l, li-a rădicat pre David și li fie rege;
despre care a și mărturisit, dicend: Am aflat pre David al lui
Iesse, bărbat duple ânima mea, care va face tôte voile mele.
- 23 Din semênța acestuia Dumnezeu după făgăduință a rădicat înaintea
24 Israel Mântuitor, pre Iisus; După ce Ioan a predicat înaintea
25 venirii lui botezul pocăinței la tot poporul lui Israel. Ear
implinindu-și Ioan misiunea, dicea: Cine mă socotiți că sînt?
nu sînt eu; ci éca vine după mine, căruia nu sînt vrednic a i
dislega încălțămîntea picioarelor.
- 26 Bărbați frați, fii neamului lui Abraam, și cei ce între voi
temeți de Dumnezeu, voue s'a trimis cuvântul mântuirii ace-

tela. Căci cei ce locuiesc în Ierusalem și dregătoriilor lor, ne- 27
 cunoscându-l, nici înțelegând vocile profetilor cari se cetesc în
 totă sâmbăta, le-au împlinit, condemnându-l. Și măcar că 28
 nici o vină de moarte nu au aflat într'insul, au cerut de la Pilat
 si 'l omore. Și după ce au împlinit toate ce erau scrise despre 29
 el, pogorindu-l de pe lemn, 'l-au pus în mormânt. Ear Dum- 30
 nedeu 'l-a sculat din morți. Și el s'a arătat în multe Țile că 31
 lor ce s'au suit cu dinsul din Galileea la Ierusalem, cari sunt
 marturii sei către popor. Și noi vestim voue despre promisi- 32
 unea cea făcută părinților: Că Dumne-deu a împlinit aceea 33
 noue fiilor aceloră, înviind pre Iisus; precum este scris și în
 psalmul al doilea: Tu ești Fiul meu, eu astă-zi te-am născut.
 Ear cum că 'l-a sculat din morți, fără a si mai întorce spre 34
 stricăciune, așa a Țis: Voiu da voue promisiunile sante ale lui
 David, cele sigure. Drept aceea și într'alt loc Țice: Nu vei lăsa 35
 pre cel Sânt al tēu si vedē stricăciune. Căci David, servind 36
 generațiunei sale duple voința lui Dumne-deu, a adormit, și s'a
 adăogit la părinții sei, și a vedut stricăciune. Ear acela, pre 37
 care Dumne-deu 'l-a înviat, nu a vedut stricăciune.

Deci si fie cunoscut voue, bărbați frați, că prin acesta vi se 38
 anunță ertarea păcatelor; Și prin acesta tot cel ce crede se 39
 îndreptăză de la toate acele, de la cari nu ați putut a vē îndrepta
 prin legea lui Moise. Deci pădiți-vē, ca si nu vie asupra vōs- 40
 tră ceea ce s'a Țis prin profeți: Vedeți, voi disprețuitorii și 41
 vē mirați și vē perdeți; căci eu lucrez lucru în Țilele vōstre,
 lucru căruia nu veți crede, de 'l vi va spune cineva.

Ear eșind Iudeii din sinagogă, 'l-au rugat gintele, ca si li vor- 42
 bescă aceste cuvinte în sâmbăta următoare. Și împrăsciau 43
 du-se sinagoga, mulți din Iudei și din proseliții au urmat lui
 Pavel și lui Barnaba; cari vorbindu-li, îi îndemna si remăe în
 harul lui Dumne-deu. Ear în cea-l-altă sâmbăta mai tot orașul 44
 s'a adunat si audē cuvântul lui Dumne-deu. Și vedēnd Iudeii 45
 pre mulțime, s'au împlut de invidiă, și vorbeau contra celor
 Țise de Pavel, opunēdu-se și blasfemând. Ear Pavel și Bar- 46
 naba îndrăznind au Țis: Era de trebuință a se vorbi cuvântul
 lui Dumne-deu voue mai întâiu; dar de vreme ce'l lepădați, și
 vē judicați pre voi nevrednici de viața cea eternă, ēca ne în-
 tōrcem la ginte. Căci așa ni-a ordonat Domnul, Țicēnd: Te-am 47
 pus spre lumină națiunilor, ca si fii spre mântuire până la mar-
 ginile pământului.

Ear gintele auȚind acestă se bucurau, și gloriȚiau cuvântul 48
 Domnului; și au creȚut căți erau otăriți spre viața eternă.
 Și se respândia cuvântul lui Domnului prin totă țerra. Ear 49 50
 Iudeii au întăritat pre femeile pioase și însemnate, și pre cei
 de frunte ai orașului, și au rădicat persecuțiune contra lui

51 Pavel și a lui Barnaba, și 'l-au scos din părțile lor. Ear
oî scuturând pulberea picîoarelor lor asupra lor, au venit în l-
52 conia. Ear discipulii se împleau de bucurie și de Spirit Sânt.

CAP. XIV.

*Petrecerea lui Pavel și a lui Barnaba în Iconia, în Lистра și în Derbe.
Întorcerea lor la Antiochia.*

- 1 **S**i fiind în Iconia au intrat împreună în sinagoga Iudeilor,
și au vorbit așa, încât au creșut multime mare din Iudei
2 și din Ellini. Ear Iudeii cei necredincioși au întăritat și au
3 amărit sufletele gintelor contra fraților. Decî au petrecut mult
timp, și au vorbit cu îndrăznélă, încreșându-se în Domnul, care
4 minuni. Ear mulțimea orașului s'a disbinat, unii fiind cu Iu-
5 dei, ear alții cu apostoli. Și încercându-se gintele și Iudeii
6 cu dregătoriî lor, ca si 'i maltrateze și si 'i ucidé cu pietre; A-
flând ei de acésta, au fugit la orașele Licaonieî, Listra și Derbe,
7 și în împrejurimile lor; Și acolo predicau evangelia.
- 8 Și un bărbat în Listra neputincios la picîore ședea, care
era schiop din mitra mamei sale, și nici o-dată nu ămblase;
9 Acesta asculta pre Pavel vorbind, carele uitându-se la el, și
10 veldénd că are credință a se vindeca, A đis cu voce tare:
11 Școlă drept pe picîorele tale! Și a sărit și ămbla. Ear po-
porul veldénd ceea ce a făcut Pavel, au rădicat vócea lor, Li-
caonesce đicénd: Deî aseménându-se ómenilor, s'au pogorit că-
12 tră noi. Și numiaă pre Barnaba Joe, ear pre Pavel Mercurie,
13 pentru-că era cuvéntător mai mare. Atunci preutul lui Joe
care avea templu înaintea orașului lor, aducénd tauri și cununî
14 înaintea porților, vrea si li ofere sacrificiî cu glótele. Ear a-
postoliî, Barnaba și Pavel auđind acésta, 'și-au rupt vestmintele
15 lor, și au sărit între mulțime strigând, Și đicénd: Bărbați, de
ce faceți acestea? Sîntem și noi ómenî de aceleași pasiuni ca
voi, cari predicăm voue, ca si vė întórceți de la aceste deșerte
spre Dumneđeul cel viú, carele a făcut ceriul și păméntul, marea
16 și tóte cele ce sînt într'insele; Carele în timpî trecuți a lăsat
17 tóte națiunile si ămble în căile lor; Deși nu s'a lăsat pre
sine fără mărturiă, bine făcénd, dându-ni din ceriú ploî și timpî
fructiferi, bine-cuvéntându-ne cu hrană, și implénd ănimile nós-
18 tre de veselie. Și acestea đicénd, abia au oprit pre popor,
ca si nu sacrifice lor.
- 19 Și de la Antiochia și Iconia au venit Iudei, cari înduplecând
pre popor, loviaă cu pîetre pre Pavel, și 'l-au tras afară
20 din oraș, gândind că a murit. Ear încunjurându-l discipuli,
el s'a sculat și a intrat în oraș, și a doua đî a eșit împreună
cu Barnaba la Derbe.

Și predicând ei evangelia în acel oraș, și învățând pre mulți, 21
 s'au întors la Litra și la Iconia și la Antiochia, 22
 întărind su-
 fletele discipulilor, și îndemnându-i și remăe în credință, și ară-
 tându-li cum că prin multe strimtorări trebuie să intrăm în îm-
 perăția lui Dumnezeu. Și rugându-se cu posturi, au orinduit 23
 presbiteri pe la biserică, și i-au încredințat Domnului, în care
 au crezut. Și trecând prin Pisidia au venit la Pamfilia. Și 24 25
 predicând cuventul în Perga, s'au pogorit în Attalia. Și de a- 26
 colo au plutit la Antiochia, de unde erau recomandăți harului
 lui Dumnezeu, spre lucrul, care l-au implinit.
 Și viind și adunând biserică, au narat câte a făcut Dum- 27
 neșeu cu ei, și cum că a deschis gintelor ușa credinței. Și au 28
 petrecut acolo cu discipulii mult timp.

CAP. XV.

Otărirea apostolilor asupra ținerei ceremoniilor legei în privința gin-
 telor. Pavel și Barnaba se dispart.

Într'acestea ore-cari pogorindu-se din Iudeea învățau pre 1
 frați, 2
 Moise, nu vă puteți mântui. Deci făcându-se rezistență și dis-
 putațiune nu pucina din partea lui Pavel și a lui Barnaba con-
 tra acelora, au otărit și se ducă Pavel și Barnaba și ore-cari
 alții dintre ei la apostoli și la bătrâni în Ierusalem, în privirea
 acestei întrebări. Deci ei fiind trimiși de biserică, au trecut 3
 prin Finicia și Samaria, narând de întorcerea gintelor; și fă-
 ceau bucurie mare tuturor fraților. Și viind la Ierusalem, au 4
 fost primiți de biserică și de apostoli, și de bătrâni, și au na-
 rat câte a făcut Dumnezeu cu dinșii; Adăogind că s'au scu-
 lat ore-cari din secta Fariseilor cari creduseră, 5
 dicând, că tre-
 buie a-i circumcide și a li ordona să pădască legea lui Moise.
 Deci s'au adunat apostolii și bătrânii și cerceteze acest lucru. 6
 Și făcându-se multă disputare, s'a sculat Petru, și li-a dis: Băr-
 bați, frați, voi știți că de la început Dumnezeu a ales între 7
 noi, ca prin gura mea să audă gintele cuvântul evangheliei, și să
 credă. Și cunoscătorul de animi, Dumnezeu, li-a mărturisit, dă-
 du-li Spiritul cel Sânt, ca și nouă. Și nici o diferență nu a făcut 8
 între noi și între ei, curățind și animile lor cu credința. Acum 10
 dar de ce ispițiți pre Dumnezeu, a pune jug preste cerbicea
 discipulilor, care nici părinții nostri, nici noi nu l-am putut
 purta? Ci credem că și noi ne vom mântui ca aceia, numai 11
 prin harul Domnului nostru Iisus Christos.

Atunci totă adunarea a tăcut, și asculta pre Barnaba și pre 12
 Pavel, narând câte semne și minuni a făcut Dumnezeu între
 ginte printr'înșii.

- 13 Ear tăcând ei, a luat cuvântul Iacob, dîcînd: Bărbați, frați,
 14 ascultați-mă: Simon a narat, cum Dumnezeu întăi a cer-
 15 etat pre ginte, ca si ăa dintr'înși un popor *numit* duple nu-
 16 mele lui. Și cu acesta se potrivesc cuvintele profeților, pre-
 17 cum este scris: După acestea mă voiî întorče, și voiî reedifica
 18 cortul lui David cel cădūt; și voiî rezidi cele dărămate ale lui,
 19 și tôte națiunile, cari sînt numite duple numele meu, ăice Domnul,
 20 nul cel ce face tôte acestea. Cunoscute meu, ăice Domnul,
 21 Dumnezeu tôte lucrurile lui. Pentru aceea eu iudic a nu fi
 22 supărați cei ce din ginte se întorc la Dumnezeu; Ci trebuie
 23 să li se scrie, ca si se ferescă de pângăriturile idolilor, și de dis-
 24 are, încă din ăilele cele de demult, pre cei ce 'l predică in tôte
 25 orașele, cetindu-se in sinagogi in tôte sămbăta.
 26 Atunci apostoli și bătrâni cu tôte adunarea au decis, ca a-
 27 legînd bărbați dintre ei, si 'î trimițe la Antiochia cu Pavel și
 28 cu Barnaba: pre Iuda ce se chiăma Barsaba, și pre Sila, băr-
 29 lor acestea: Apostoli și bătrâni și frați cătră frați cei dintre
 30 ginte, ce sînt in Antiochia și in Siria și in Cilicia: De vreme
 31 ce noi am audit, că ore-cari dintre voi eșind v'au turburat cu
 32 cuvintele lor, și au resturnat sufetele vōstre, dîcînd, că *trebe*
 33 si vō circumcideți, și si pădiți legea, ceea ce noi nu li-am or-
 34 donat; Adunați fiind cu un cuget, am decis ca, alegînd bār-
 35 bați, si 'î trimitem la voi împreună cu iubiți nostri Barnaba și
 36 Pavel: Ōmeni cari 'ăi-au espus vieța lor pentru numele Dom-
 37 nului nostru Iisus Christos. Drept aceea am trimis pre Iuda
 38 și pre Sila, cari și ei vō vor spune acesteasi cu cuvîntul. Căci
 39 Spiritul Sânt și noi am decis, si nu se mai pue preste vōnici
 40 o sarcină decăt acestea necesari: Ca si vō feriți de cele
 41 sacrificate idolilor, și de sînge, și de animale sugumate, și de
 42 disfrânare; de cari de vō veți pădi, veți face bine. Fiți sănătoși.
 43 Deci acestia dimitîndu-se, au venit la Antiochia; și adunînd
 44 mulțimea credincioșilor au trădat epistola; Și cetindu-o, s'au
 45 bucurat pentru mîngăiere; Și Iuda și Sila, fiind și ei profeți,
 46 au îndemnat pre frați cu multe cuvinte, și 'ăi-au întărit. Și
 47 remînd acolo căt-va timp, s'au dimis cu pace de la frați cătră
 48 apostoli. Ear Sila s'a decis si remăe acolo. Ear Pavel și
 49 Barnaba au remas in Antiochia, învățînd și predicînd împreună
 50 cu mulți alți cuvîntul Domnului.
 51 Ear după căte-va ăile a dis Pavel cătră Barnaba: Întorče-
 52 du-ne, si cercetăm pre frați nostri priu tôte orașele, in cari
 53 am predicat cuvîntul Domnului, si vedem cum petrec. Și Bar-
 54 naba se determină si ăa și pre Ioan, supra-numit Marcu. Ear

Pavel nu a găsit de cuviință să'l ia cu dinșii, pentru-că se despărțise de el din Pamfilia, și nu mersese cu dinșii la lucrul. Drept aceea s'a născut certă între dinșii, încât el s'a dispărut unul de altul; și Barnaba luând pre Marcu a plutit în Cipru. Ear Pavel alegând pre Sila, s'a dus, incredințându-se harului lui Dumnezeu de cătră frați. Și trecea prin Siria și Cilicia, întărind bisericile.

CAP. XVI.

Pavel ia cu sine pre Timotheiū. Domnul îl chiamă în Macedonea. Petrecerea sa în Filippi.

A atunci a venit el la Derbe și la Listra; și éca era acolo un discipul anume Timotheiū, fiū unei femei Iudeă credinciose, ear de părinte Ellin; Care avea mărturie bună de la frații din Listra și Iconia. Pre acesta a voit Pavel și mergé împreună cu el; decî luându-'l, l-a circumcis din cauza Iudeilor ce erau în acele locuri, căci toți sciau că părintele lui era Ellin. Și cum treceau prin orașe, trădaū credincioșilor ordinea cele otărite de apostoli și de bătrânii cei din Ierusalem, ca si le urmeze. Decî bisericile se întăriaū în credință, și sporiau la numer în toate țările.

Ear ei trecend prin Frigia și prin laturea Galatiei, au fost opriți de Sântul Spirit a vorbi cuvântul în Asia; Și viind la Misia, se încercară a merge la Bithinia; dar nu l-a lăsat Spiritul. Decî trecend prin Misia, s'au pogorit la Troada. Și s'a arătat lui Pavel noptea vedenie: Un bărbat Macedonian sta rugându-'l, și dicend: Treci în Macedonia și ne ajută. Ear când a vădut vedenia, îndată am cercat si eșim în Macedonia, socotind că ne chiamă Domnul si li predicăm evangelia.

Drept aceea pornind de la Troada, am mers drept la Samotracia, și a doua zi la Neapoli; Și de acolo la Filippi, care este orașul cel întâiu al părții acesteia a Macedoniei, și colonie; și într'acel oraș am petrecut câte-va zile. Și în ziua sâmbetei am eșit afară din oraș, lângă riū, unde era îndatinat a se face rugăciune; și ședend, vorbiam cătră femeile ce se adunaseră. Și o femeie, anume Lidia, neguțătoresă de purpură, din orașul Thiatirilor, temetore de Dumnezeu, asculta; căreia Domnul i-a deschis ânima, ca si ia aminte la cele ce se vorbeiau de Pavel. Și botezându-se ea și casa ei, s'a rugat, dicend: De mă socotiți a fi credincioasă Domnului, intrați în casa mea și rămâneți aici. Și ne-a înduplicat.

Ear mergend noi la rugăciune, ne-a întimpinat o fată, care avea spirit pithonic, și care aducea câstig mult stăpânilor ei, vrăjind. Acesta urmând lui Pavel și nouă striga, dicend: Acești ômeni sânt servii lui Dumnezeu celui Pre-înalț, cari ni vestesc calea

- 18 mântuirei. Și acesta făcea în multe zile. Ear supărându-se Pavel, și întorcându-se, a dis spiritului: Eu îți ordon în numele lui Iisus Christos, să ești dintr'însa. Și a eșit în acea oră.
- 19 Și vedând stăpânii ei, că s'a perdut speranța câstigului lor, prindând pre Pavel și pre Sila, 'i-au ținut în tîrg la dregători.
- 20 Și ducându-'i la magistrați, au dis: Acești oameni, fiind Iudei, 21 turbură orașul nostru, și învătă datine, cari nu ni este permis a le primi, nici a le face, fiind noi Romani.
- 22 Și mulținea s'a rădicat în tumult contra lor; și magistrații, rupându-'și vestimenta, au ordonat să 'i bată. Și dându-li multe lovituri 'i-au pus în închisore, ordonând păditorului închisorei să 'i pădască cu s-sorea cea din întru, și a băgat picioarele lor în butuc.
- 25 Ear la miezul nopții Pavel și Sila rugându-se au cântat cantece de laudă lui Dumnezeu, încât îi auziau *cei-l-alți* arestați.
- 26 Și fără de veste s'a făcut cutremur mare, încât s'au clătite meliile închisorei; și îndată s'au dischis toate ușile, și lanțurile tuturor s'au dislegat. Și disceptându-se păditorul închisorei, și vedând dischise ușile închisorei, scoțend sabia, vrea să se oc-more, scotind că au scăpat arestații.
- 28 Ear Pavel a strigat cu voce tare, zicend: Nimic reu nu 'ți face, căci toți sîntem aici. Atunci el cerend luminare, a sîrit în intru, și tremurand se prosternea înaintea lui Pavel și a lui Sila; și scoțendu-'i afară a dis: Domnilor, ce trebuie să fac, ca să mă mântuesc?
- 31 Ear ei au dis: Crede în Domnul Iisus Christos, și te vei mântui, tu și casa ta. Și 'i-au vorbit cuvîntul Domnului, lui și tuturor celor din casa lui.
- 33 Și luându-'i într'acea oră a nopții, li-a spălat ranele, și s'a botezat el și toți ai lui îndată. Și ducendu-'i în casa sa, li-a pus măsă; și s'a bucurat cu toți casa sa, că a cređut în Dumnezeu.
- 35 Și făcendu-se ziua, au trimis magistrații pre servitori, dîcend: Dimite pre acei oameni. Și a spus păditorul închisorei aceste cuvinte lui Pavel: Magistrații au trimis să fiți eliberați; acum dar ești, și mergeți în pace.
- 37 Ear Pavel li-a dis: Ei ne-au bătut înaintea tuturor fără de judicată, măcar că sîntem Romani, și ne-au băgat în închisore; și acum ne scot pe ascuns; nu așa; ci să vie ei și ne scotă. Și au vestit servitorii aceste cuvinte magistraților; și acestia s'au temut, auzind că sînt Romani.
- 39 Și viind li s'au rugat; și scoțendu-'i îi poftiau să iasă din oraș. Și eșind din închisore au intrat în Lidia; și vedend pre frați și mângăiindu-'i, s'au dus.

CAP. XVII.

Petrecerea lui Pavel in Thessalonica, in Berea și in Athena.

Și trecând prin Amfipoli și Apollonia, aș venit la Thessa- 1
 lonica, unde era sinagoga a Iudeilor. Ear Pavel, după 2
 dăruia sa, a intrat la ei, și în trei săptămâni a disputat cu ei din 3
 scripturi; Dovedind și arătând, că trebuia Christos să sufere, 4
 și să învieze din morți, și că acest Iisus pre care eu vă vestesc 5
 este Christos. Și unii dintr'înșii au creșut, și s'au însoțit cu 6
 Pavel și cu Sila, și mulțime mare din Ellini pioși, și din femei 7
 însemnate nu pucine. 8
 Ear Iudeii, cari nu credeau, implându-se de invidiu, și luând 9
 cu sine pre nisce oameni rei din cei proști, și făcând glătă, au 10
 întăritat orașul; și năvălind asupra casei lui Iason, căutați să'i 11
 scoțé la popor. Dar neaflându-î, trăgeau pre Iason și pre unii 12
 din frații la mai marii orașului, strigând; Aceștia cari au turbu- 13
 rat totă lumea au venit și aici; Iason î-a găzduit pre ei. A- 14
 cestia toți făptuesc contra ordinilor Cesarului, zicând că este 15
 alt rege, Iisus. Și au turburat pre popor și pre mai marii 16
 orașului, cari auțiau aceste. Și luând garanție de la Iason 17
 și de la cei-alții, î-au dimis. 18
 Și frații îndată noptea au trimis pre Pavel și pre Sila la Berea; 19
 cari mergând, au intrat în sinagoga Iudeilor. Aceștia erau mai 20
 nobili decât cei din Thessalonica, primind cuvântul foarte bucurându- 21
 și în toate zilele cercând scripturile, de sunt acestea așa. Deci 22
 mulți dintr'înșii au creșut, și din Ellini însemnați, și femei și 23
 bărbați, nu pucini. Ear aflând Iudeii cei din Thessalonica, că 24
 și în Berea s'a predicat de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, au 25
 venit și acolo, ațitând pre popor. Și îndată au trimis frații pre 26
 Pavel și mergé la mare. Ear Sila și Timotheiș acceptau acolo. 27
 Ear cei ce însoțiau pre Pavel, î-au dus până la Athena, și luând 28
 ordine cătră Sila și Timotheiș, ca cât mai curând să vie la el, 29
 s'au dus. 30
 Ear acceptându-î Pavel în Athena, se irita într'însul spi- 31
 ritul lui, vedând cetatea plină de idoli. Drept aceea disputa 32
 în sinagoga cu Iudeii și cu proseliții, și în tîrg în toate zi- 33
 lele cu cei ce se întilnuia. Atunci ôre-cari filosofi din E- 34
 picurei și din Stoiici disputaș cu el; și unii ziceau: Ôre ce ar 35
 voi acest birfitor să zică? car alții: Se pare că este vestitor 36
 de deî străini; pentru-că li predica pre Iisus și învierea. Și 37
 prîndu-î l' î-au dus la Arcopag, zicând: Ôre putem săi ce 38
 este această învțătură nouă despre care tu vorbești? Căci tu 39
 bași în urechile noastre nisce lucruri străine; drept aceea voim 40
 să șcim ce ar fi acestea. (Căci toți Athenienii și străinii noș- 41
 veniți nu se ocupaș de nimic alta, decât de a vorbi său a auți 42
 ceva nou).

- 22 Atunci Pavel stând în mijlocul Areopagului a *dis*: Bărbați
 23 Athenei, în toate vă vede, că știți mult la *dei*. Căci trecând
 și privind obiectele de adorațiune ale voastre, am aflat și un al-
 tar pe care este înscris: NECUNOSCUTULUI DUMNEZEE.
 Deci pre care voi îl adorați necunoscându-l, pre acesta eu vi-l
 24 vestesc. Dumnezeu care a făcut lumea și toate cele ce sânt
 într'însa, acesta fiind Domnul cerului și al pământului, nu lo-
 25 cuesce în temple făcute de mâni; Nici de mâni omenesci se
 servește, ca cum având trebuință de ceva, de vreme ce el dă tutu-
 26 ror viață și suflare și toate; Și a făcut dintr'un sânge tot nea-
 mul omenesc, și locuiesc pe totă fața pământului, determinând
 27 timpii otăriși și marginile locuinței lor; Ca și caute pre Dom-
 28 de fie-care din noi. Căci într'însul viețuim și ne mișcăm și
 sântem; precum ore-cari din poezii vostri au *dis*: Căci și neam al
 29 lui sântem. Deci de vreme ce sântem neam al lui Dumnezeu,
 nu ni se cade a socoti, cum că dumnezeirea este asemenea au-
 30 șugului și a gândului omului. Deci timpii nesciinței acesteia
 trecându-și Dumnezeu cu vederea, acum ordonă tuturor ome-
 31 nilor pretutindenea să se pocăiescă; Pentru-că el a otărit o *șia*,
 în care va și judece lumea în dreptate, prin bărbatul pre care
 l-a orînduit, dând tuturor siguranță *despre acesta* prin învierea
 lui din morți.
 32 Ear auzind de învierea morților, unii își băteau joc; ear alții
 33 au *dis*: Si te auzim earăși despre acesta. Așa Pavel a eșit
 34 din mijlocul lor. Ear ore-cari bărbați lipindu-se de el au
 cređut; între cari *era* și Dionisie Areopagitul, și o femeie a nu-
 me Damaris, și alții cu dinșii.

CAP. XVIII.

Pavel rămâne în Corintn un an și jumătate; cercetéză în urmă mai multe biserici. Apolos.

- 1 După acestea eșind Pavel din Athena, a venit la Corintn.
 2 Și aflând pre ore-care Iudeu anume Akila, de neam din
 Pont, care de curând venise de la Italia, și pre Priskilla fe-
 3 meea lui, (pentru că Claudie ordonase și eșe toți Iudeii din
 4 Roma,) a venit la ei. Și fiind el de aceeși meserie, a ramas la din-
 5 Ellini. Ear sosind de la Macedonia Sila și Timothei, Pavel
 6 era cuprins de spirit, mărturisind Iudeilor că Iisus este Christos.
 7 Ear opunându-se ei și hulind, scuturându-și vestmintele li-a
dis: Sângele vostru *fi*e asupra capului vostru; eu sânt curat; de
 acum mă voi duce la ginte. Și mutându-se de acolo, a re-

nit la casa ôre-cărui om anume Iust, temător de Dumneșeu, 8
 a cărui casă era lângă sinagogă. Ear Crisp, mai marele si-
 nagogei, a creșut în Domnul, cu totă casa lui; și mulți din 9
 Corintheni auzind, credeau și se botezau. Atunci Domnul năp-
 tea în viziune a ăis lui Pavel: Nu te teme, ci vorbește și nu 10
 tea în viziune a ăis lui Pavel: Nu te teme, ci vorbește și nu
 face rău; căci eu sunt cu tine, și nimeni nu se va încerca a-ți 10
 rău; Căci eu sunt cu tine, și nimeni nu se va încerca a-ți
 acolo un an și șese luni, învățând între ei cuvântul lui Dumneșeu. 11

Și Gallion fiind proconsul în Achaia, s'a rădăcat Iudeii cu 12
 un cuget contra lui Pavel, și l-a dus la tribunal, ăicând: 13
 Acesta înduplecă pre ômeni și se închină lui Dumneșeu contra
 legii. Și vrând Pavel - și ăi dischidă gura, a ăis Gallion cătră 14
 Iudei: De ar fi fost vre-o nedreptate seú vre-o faptă rea, o
 Iudeilor, după reson v'ași fi suferit; Ear fiind că este între- 15
 bare despre cuvânt, și despre nume, și despre legea voastră, veți
 căuta voi; căci eu nu voi fi iudicător acestora. Și i-a go- 16
 nit de la tribunal. Atunci toți Ellinii apucând pre Sosthen, 17
 mai marele sinagogei, îl bătea înaintea tribunalului, și lui Gal-
 lion nu i păsă nimic de acestea.

Ear Pavel după ce a mai ramas încă multe ăile, dispărțin- 18
 du-se de la frați, a plutit la Siria, și împreună cu el Priskilla
 și Akila, tunduându-și capul în Cheneas; pentru-că făgăduise. 19
 Și viind la Efes i-a lăsat acolo; ear el întrând în sinagogă, 19
 disputa cu Iudeii. Și rugându-l ei ca si rămăe la dinșii mai 20
 mult timp, nu a voit; Ci s'a dispărțin de la ei, ăicând: Eu 21
 trebue neapărat si fac serbătorea viitoră în Ierusalem; dar ea-
 răși mă voi întorče la voi, de va voi Dumneșeu. Și a plutit
 de la Efes. Și desbărcând în Cesarea, s'a suit la Ierusalem, 22
 și salutând biserica de acolo, s'a pogorit la Antiochia. Și pe- 23
 trecând acolo câțva timp, s'a dus, trecând de rōnd prin latirea
 Galatiei și a Frigiei, întărind pre toți discipulii.

Într'acestea un Iudeu anume Apollos, Alessandrian de neam, 24
 bărbat elocent și puternic în scripturi, a venit la Efes. Acesta 25
 era învățat în calea Domnului; și fiind ferbinte la spirit, vorbă
 și învăța cu dinadinsul cele despre Domnul, deși scia numai
 botezul lui Ioan. Acesta a început a vorbi cu îndrăznělă în 26
 sinagogă; și auzindu-l Akila și Priskilla, l-a luat la sine, și
 mai lămurit i-a explicat calea lui Dumneșeu. Și vrând el si 27
 trecē în Achaia, frații au scris, îndemnând pre discipuli si l pri-
 mescă; care venind a ajutat mult celor ce prin har creșuseră;
 Căci el înfruntase și în public pre Iudei, arătându-li din scrip- 28
 tură că Iisus este Christosul.

CAP. XIX.

Predicarea lui Pavel in Efes. Rescôlă pornită contra lui.

- 1 Ear când era Apolos in Coriuth, Pavel trecând prin păr-
- 2 țile cele de sus, a venit la Efes; și aflând pre ore-cari
- 3 Ear ei 'i-au ȝis: Ancă nici nu am auȝit de este Spirit Sânt.
- 4 Și 'i-a întrebat: Dar cu ce botez v'aȝi botezat? Dis-au ei: Cu
- 5 botezul lui Ioan. Ear Pavel a ȝis: Ioan a botezat cu botezul
- 6 pocăinȝei, ȝicând poporului, ca si creȝe in cel ce vine după
- 7 dinsul, adică in Christos Iisus. Și auȝind acêsta, s'au botezat
- 8 in numele Domnului Iisus. Și puindu-și Pavel mâinele preste
- 9 ei, a venit Spiritul Sânt preste diuȝii; și vorbeau in limbi și
- 10 profeȝiau. Și erau toȝi bărbaȝi ca la doi-spre-ȝecc.
- 11 Și el intrând in sinagogă, cu îndrăznelă vorbea trei luni,
- 12 disputând spre a'ȝ convinge in cele de imperăȝia lui Dumnezeu.
- 13 Ear de vreme ce unii se impetriau și nu ascultau, vorbind rêu
- 14 de acêsta cale inaintea mulȝimei, Pavel depărtandu-se de la ei,
- 15 a osebit pre discipuli; și a convorbit in tôte ȝilele in scôla
- 16 unui Tirau. Și acêsta s'a făcut in doi ani, încât toȝi cei ce
- 17 locuiau in Asia au auȝit cuvântul Domnului Iisus, atât Iudei
- 18 cât și Ellinii. Și făcea Dumnezeu minuni insemnate prin mâ-
- 19 nile lui Pavel; Încât și preste cei bolnavi se puneau măcrămi
- 20 sêu basmale, ce se atinseseră de corpul seȝ, și se depărtau de
- 21 la ei bólele, și spiritele cele rele eȝiau dintr'inȝii.
- 22 Atunci ore-cari din esorcistiȝ iudeesci, cari cutrierau, s'au
- 23 încercat a chiâma preste cei ce aveau spiritele cele rele nu-
- 24 mele Domnului Iisus, ȝicând: Vê jurăm cu Iisus, pre care Pavel
- 25 predică. Și erau șapte fii ai unui Sheva, archiereu iudeu,
- 26 cari făceau acêsta. Și răspunȝend spiritul cel rêu, a ȝis: Pre
- 27 Iisus cunosc, și pre Pavel cunosc; dar voi cine sânteti? Și
- 28 sârind asupra lor omul in care era spiritul cel rêu, și biruin-
- 29 du-ȝi, 'i-a maltratat, încât au fugit dintr'acea casă goli și răniiȝi.
- 30 Și acêsta s'a făcut cunoscut la toȝi Iudei și Ellinii ce locuia
- 31 in Efes; și a căȝut frică preste toȝi aceia, și se glorifica nu-
- 32 mele Domnului Iisus. Și mulȝi din cei ce creduseră veniau, măr-
- 33 turisind și vestind ce au făcut. Mulȝi și din cei ce făcuseră
- 34 vrăjitorie, aducând cărȝile, le ardeau inaintea tuturor; și soco-
- 35 tind preȝurile lor, au aflat cincî-ȝeci de miȝ de arginȝi. Așa
- 36 de puternic creșcea și se întăria cuvântul Domnului.
- 37 Ear finindu-se acestea, 'și-a propus Pavel, ca trecând prin
- 38 Macedonia și Achaia, si mērgē la Ierusalem, ȝicând: După ce
- 39 voiȝ fi acolo, trebuie si vȝd și Roma. Și trimiȝtend la Mace-
- 40 donia doi din ajutătorii seȝ, pre Timotheiȝ și pre Erast, el sin-
- 41 gur a ramas in Asia cȝțva timp.
- 42 Ear intr'acel timp s'a nȝscut nu pucină turburare despre

Căci ore-care argintar, anume Demetrie, fă-
cea pentru Diana temple de argiut, și da mult câstig meșteri-
lor; Deci adunându-și pre acestia și pre lucrătorii lor a 25
Bărbaților, sciți că dintr'acest lucru este câstigul nostru; Îuse 26
vedeți și auziți, că nu numai în Efes, ci mai în totă Asia,
acest Pavel a înduplecat și a abătut mult popor, 27
sunt dumnezei cei ce se fac de mâni; Și nu numai această
meserie a noastră este în pericol a se nimici; ci și templul
marei 28
care totă Asia și lumea o adorează.
Auzind acesta și implându-se de mânie au strigat, 28
Mare este Diana Efesenilor! Și s'a împlut totă cetatea de tur- 29
burare; și s'au pornit toți cu un cuget la teatru, răpid cu sine
pre socii lui Pavel, pre Gaiu și pre Aristarch Macedonenii.
Ear Pavel vrând să între în popor nu l-au lăsat discipulii. 30
Încă și unii din mai marii Asiei, fiindu-și amici, au trimis la 31
dinsul, rugându-și nu se ducă la teatru. Într'acestea unii 32
cei mai mulți nu sciau pentru ce se adunaseră. Atunci au 33
făcut pre Alessandru și 34
făcând cu mâna, vrea să vorbescă către popor. Ear 34
cunoscând că este Iudeu, toți cu o voce, care ținu ca vre-o două
ore, striga: Mare este Diana Efesenilor.

Îuse cancelarul a potolit pre popor, 35
care om nu scie că cetatea Efesenilor este închinătoră a marei 36
Diana și a iconei căzute de la Ioe. Deci fiind acestea fără 36
contradicere, vi se cuvine să vă astemperați, și să nu faceți nimic
cu pripelă. Căci ați adus pre acești bărbați, cari nu sunt nici 37
furi de cele sante nici blasfemători de 38
Demetrie și meșterii ce sunt cu el au ceva contra cuiu, 38
de judicat se țin, și proconsuli sunt; pirescă-se unul pre altul.
Ear dacă aveți alt ceva de cerut, se va decide în adunare le- 39
gală. Căci suntem în pericol a fi piriți pentru rescôla de as- 40
tă-ți, fiind-că nici o cauză nu este, după care am pute să dăm
semă pentru această turburare. Și acesta 41
dunarea.

CAP. XX.

*Pavel se duce în Macedonia. Învierea lui Eutih. Pavel trece la
Milet, unde salută la despărțire pre bătrânii bisericeii din Efes.*

Ear după ce a încetat tumultul, Pavel chîmînd la sine 1
pre discipulii, și luându-și ziua bună de la dinșii, a eșit și
mêrgă în Macedonia. Și trecend prin părțile acelea, și în- 2
demnându-și cu cuvinte multe, a venit în Grecia; Și a remas 3
acolo trei luni. Ear pândindu-și Iudeii când era să se sue în

- 4 Siria, și-a propus să se întorcă prin Macedonia. Și mergeau
cu el până la Asia Sopatru Bereanul; și din Thessaloniceni
Aristarch și Secund, și Gaiu Derbeanul și Timothei; ear din
5 Asia Tichic și Trofim. Acestia mergând înainte ne-au ascep-
6 tat în Troada. Ear noi după zilele azimilor am plutit de
la Filippi, și în cinci zile am venit la ei în Troada, unde am
7 remas șapte zile.
Ear la întâia zi a săptămânei, fiind adunați discipulii și frân-
gă pâne, Pavel având a purcede a doua zi, convorbia cu diuși;
8 și și-a prelungit cuvântul până la miezul nopții. Și erau
9 multe luminări în foisorul unde erau adunați. Și erau
enér a nume Evtich la feréstră, fiind cuprins de somn greu;
și vorbind Pavel mult timp, biruit de somn a cădut jos din roudul
10 al treilea, și l-au rădicat mort. Ear Pavel pogorindu-se, a
cădut preste el, și îmbrătoșindu-l a dis: Nu ve turburați; căci
11 sufletul lui este într'insul. Atunci suindu-se, și frângend pâne,
și mâncând și vorbind in-de-ajuns până la ziua, apoi a poruit.
12 Ear pre ténér l-au adus viu, și s'au mângăiat nu pucin.
13 Ear noi mai 'nainte mergend cu corabia am plutit la Assos,
avend a lua de acolo pre Pavel; căci așa era orinduit, vrënd
14 el să mergé pe jos. Și intilnindu-se el cu noi la Assos, l-am
15 luat și am venit la Mitilena. Și de acolo plutind, a doua zi
am sosit în fața Chiului, ear în cea-l-altă zi am ajuns la Samos;
16 și remăind în Trogiliu, a doua zi am venit la Milet. Căci Pa-
vel se decisese să trecé alături Efesul, ca să nu i se întemple
să întărdie în Asia; căci se grăbia, de ar puté, să fie în Ierusa-
lem în ziua Cincidecimei.
17 Și din Milet trimițend la Efes a chiămat pre bătrânii bise-
18 ricei. Și viind ei la el, li-a dis: Voi sciți cum am fost cu voi
în tot timpul, din ziua cea d'întăia în care am intrat în Asia;
19 Servind Domnului cu totă umilința, și cu multe lacrimi și ispite,
20 cari mi s'au întemplat prin pândirile Iudeilor; Și că nu am
ascuns de la voi nimic dintre cele de folos, predicându-vi evan-
21 gelia, și învățându-vé în public și prin case; Predicând și
Iudeilor și Elinilor pocăința către Dumnezeu, și credința în
22 Domnul nostru Iisus Christos. Și acum éca eu împins de spi-
rit merg la Ierusalem, nesciind cele ce mi se vor întempla a-
23 colo; Decăt numai că Spiritul cel Sânt mărturisece în tote
24 orașele, dicend că lanțuri și strîmtorări mă asceptă. Inse nu
mă ocup de acésta, nici viața mea nu'mi-o socotesc mai prețioasă,
decăt a fini mersul meu cu bucurie, și serviciul ce am luat
de la Domnul Iisus, a mărturisi evangelia harului lui Dumnezeu.
25 Și acum éca știu că nu veți mai vedé fața mea voi toți, printre
26 cari am petrecut predicând imperăția lui Dumnezeu. Pentru
aceea vi mărturisesc în ziua de astă-zi, că curat sânt eu de

Căci nu m'am ferit de a vi vesti voue tot 27
 sângele tuturor. Drept aceea luați aminte de voi și 28
 consiliul lui Dumnezeu. în care Spiritul Sânt v'a pus episcopi, și păstoriți
 de totă turma, în care Spiritul Sânt v'a pus episcopi, și păstoriți
 biserica lui Dumnezeu, care a câștigat-o cu sângele său. Căci 29
 știu această, că după plecarea mea vor intra între voi lupi grei,
 cari nu vor cruța turma; Și diutre voi chiar se vor scula băr- 30
 bați vorbind cele perverse, ca și tragă pre discipuli după dinșii.
 Pentru aceea priveghiați, aducându-vi aminte, că trei ani noaptea 31
 și ziua nu am încetat cu lacrimi de a sfătuî pre fie-care din voi.
 Și acum, fraților, vă încredințez lui Dumnezeu, și cuvântului 32
 barului său, care poate a vă edifica și a vi da mosecure între toți
 cei sântiți. Argintul său aurul său vestmântul nici a unuia nu 33
 am poștit. Voi înși-vă știți, că aceste mâni au lucrat pentru 34
 trebuințele mele și ale socilor mei. În toate v'am arătat, cum 35
 că lucrând se cade și ajutați celor slabi, aducându-vi aminte
 de cuvântul Domnului Iisus, că el a zis: Mai fericit este a da
 decât a lua.

Și acestea zicând, plecându-și genunchiele sale, s'a rugat 36
 cu ei toți; Și au plâns toți mult, și cădând pe grumazul lui 37
 Pavel îl săruta; Amărindu-se cu deosebire pentru cuvântul ce
 li zisese, că nu vor mai vedea fața lui. Și l'escortați la corabie.

CAP. XXI—XXIII.

*Agab. Pavel vine la Ierusalem. Iudeii îl maltratează. Vorbirea lui
 Pavel către Iudei; acestia cer mărtașă lui; el este pus în închisoare;
 Pavel se apără înaintea sinedrului Iudeilor. Unii Iudei voiesc să-l
 omore. Guvernătorul îl trimite la Cesarea.*

Ear dispărându-ne cu greu de dinșii și îmbărcându-ne, 1
 am venit drept la Cos, și a doua zi la Rhodos, și de
 acolo la Patara. Și aflând o corabie trecând la Finicia, suin- 2
 du-ne într'însa am plutit. Și ivindu-se Cipru, și lăsându-l în 3
 stânga, plutiam la Siria, și ne-am debarcat în Tir; căci acolo
 era și fie discărcată corabia de povoră. Și aflând discipuli 4
 am ramas acolo șapte zile; acestia diceau lui Pavel prin Spiritul,
 că si nu se sue la Ierusalem. Ear după ce au trecut a- 5
 ceste zile, am plecat și mergem, escortați fiind de toți cu femei
 și cu copii, până afară din oraș; unde plecând genunchiele pe 6
 țerm, ne-am rugat. Și luându-ni ziua bună unii de la alții, ne-am
 suit în corabie; ear aceia s'au întors a casă.

Ear fiind noi călătoria pe apă de la Tir, am venit la Pto- 7
 lemaida, și salutând pre frați am ramas o zi la ei. Ear a doua 8
 zi eșind noi cari eram cu Pavel, am venit în Cesarea; și intrând
 în casa lui Filip evangelistul, care era din cei șapte, am ramas
 la el; Și acesta avea patru fii fecióre, cari profețiau. Și pe- 9 10
 trecând noi acolo multe zile, a venit din Iudeea un profet a-

- 11 nume Agab. Acesta viind cătră noi, și luând brăul lui Pavel, și legându-și mâinile și picioarele, a zis: Așa vorbesc Spiritul Sânt: Ast-feliu vor lega Iudeii în Ierusalem pre bărbatul al căruia ruia este acest brâu, și l' vor trăda în mâinile gintelor. Și așdind acestea, îl rugam noi și cei de loc de acolo, ca si nu se sue el la Ierusalem. Îuse Pavel a respuns: Ce faceți, de plăulegat, ci și a muri în Ierusalem pentru numele Domnului Iisus?
- 14 Așa neputând noi a' l'îndupleca, am încetat, dîcînd: Voea Domnului si fie.
- 15 16 După câteva zile gătindu-ne, ne suiam la Ierusalem. Și împreună cu noi au venit și unii discipuli de la Cesarea, ducându-ne la ôre-care Mnason Ciprian, discipul vechiu, la care și găzduiam.
- 17 18 Și sosind noi în Ierusalem, frații ne-au primit bucuros. Ear a doua zi a intrat Pavel împreună cu noi la Iacob; și toți băpe traniu s'au adunat acolo. Și salutându-l, spunea câte una pe rînd cele ce a făcut Dumnezeu între ginte prin serviciul lui. Și ei așdind gloriîcău pre Domnul, și l' au zis: Veți frate, câte miriade de Iudei sînt, cari au creșut, și toți sînt zeloși pentru lege. Și sînt informați despre tine, că înveți pre toți Iudeii cei d'între ginte, si se lepede de Moise, dîcînd ca si nu 'și circumcidă pre copiii lor, nici si âmbles duple.
- 22 Ce dar este? Neapărat se va aduna mulțime, căci vor așdî ca ai venit. Deci fă acêsta, care îți dîcem: Sînt la noi patru bărbați, cari au fîgăduință asupra-l. Pre acestia luându-l, curățesce-te împreună cu ei, și chieltuesce pentru ei, ca si si rază capul; așa vor cunósce toți, că din cele de cari au fost informați despre tine nimic nu este adeverat, ci că tu continui a pădi legea. Ear în privința gintelor cari au creșut noi am scris, otărînd, că ei nimic si nu pădêscă de acest feliu, decăt numai, ca si se ferêscă de cele sacrificate idolilor, și de sânge, și de cele sugrumate, și de disfrânare.
- 26 Atunci Pavel luând pre bărbați și a doua zi curățindu-se cu ei, a intrat în templu, și anunța că va împlini zilele curățeniei, până ce se va aduce sacrificii pentru fie-care dintr'înși.
- 27 Dar mai finindu-se acele șapte zile, Iudeii cei din Asia vedîndu-l în templu, au întăritat tot poporul, și au pus mâinile pe el, strigând: Bărbați Israeliti, ajutați! Acesta este omul care învêta pre toți în tot locul contra poporului și a legii și a locului acestuia; încă și Ellini a introdus în templu, și a spurcat acest sânt loc. (Căci veduseră pre Trofim Efeseanul în cetate cu el, pre care socoteau că l' a introdus Pavel în templu). Și se mișca totă cetatea, și a alergat împreună poporul; și prînd pre Pavel îl trăgeau afară din templu; și îndat s'au închis ușile.

Și cântând ei si'l omóre, a venit veste la căpitanul cohor- 31
 tei, cum că s'a turburat tot Ierusalemul; Care îndată luând 32
 ostași și sutași, a alergat cătră ei; ear ei vădënd pre căpita-
 nul și pre ostași, au încetat de a bate pre Pavel. Atunci că- 33
 pitanul apropiindu-se, l'a apucat, și a ordonat si'l lege cu doue
 lanțuri; și întreba cine este și ce a făcut. Și unii strigau u- 34
 na, alții alta între mulțime; și neputënd si înțelegë adevêrul
 pentru gîlcêvã, a ordonat si'l ducë la citadelã. Și ajungënd 35
 la trepte, a trebuit si fie purtat de ostași pentru violența po-
 porului. Căci mulțimea poporului mergea după el, strigând: Ia-l. 36
 Și vrënd si'l bage în citadelã, Pavel a đis căpitanului: 37
 Îmi este permis a đice ceva cătră tine? El a đis: Scii Elli-
 nesce? Ore nu esci tu Egipteanul, cel ce mai 'nainte de đilele 38
 acestea te-ai resculat, și ai scos în pustie pre cei patru mii de
 brigândi? Ear Pavel a đis: Eũ sũnt om Iudeũ Tarsean din 39
 Cilicia, cetățean al unei cetăți care nu este neînsemnată; și te
 rog, dá-mi voe si vorbesc cătră popor. Și dându-ți voe, Pa- 40
 vel stând pe trepte a făcut cu mânia poporului. Decí făcën- 41
 du-se mare tăcere, a vorbit în limba ebreescă, đicënd:
 Bărbați, frați și părinți, auđiți acum cuvêntul meu de a- XXII
 părare cătră voi. (Și auđind, că li vorbesce în limba 2
 ebreescă, au făcut mai mare tăcere.) Și el a đis: Eũ sũnt bär- 3
 bat Iudeũ, născut în Tarsul Ciliciei, și crescut în acéstã cetate
 la piclórele lui Gamaliel, învățat cu esactitate în legea părin-
 țescă, fiind zelos cătră Dumneđeu, precum voi toți sũnteți as- 4
 tă-đi; Și am persecutat acéstã doctrină până la mörte, legând 5
 și trădând la închisóre și bărbați și femei. Precum și archie-
 reul și totã bătrânimea póte mărturisi de mine, de la carele
 luând și epistole cătră frați, mergeam la Damasc, ca și pre cei
 ce erau acolo si'i aduc legați în Ierusalem, ca si se pedepsescă.
 Și mergënd eũ și apropiindu-më de Damasc, într'amêđă-đi fără 6
 de veste a strălucit din ceriũ lumină mare împrejurul meu.
 Și am căđut la pământ, și am auđit vöce đicëndu-mi: Saule, 7
 Saule, de ce më persecuți? Ear eũ am respuns: Cine esci, 8
 Dömnë? și a đis cătră mine: Eũ sũnt Iisus Nazarianul, pre care
 tu persecuți. Ear cei ce erau cu mine au văđut lumina, și 9
 s'au înfricoșat; dar vöcea celui ce'mi vorbea nu au auđit-o.
 Și am đis: Ce vöi face, Dömnë? Ear Domnul a đis cătră mine: 10
 Scólă-te și mergi în Damasc, și acolo ți se va vorbi despre
 tóte cele ce ți s'au orinduit si le faci. Și fiind-că nu puteam 11
 vedé de strălucirea luminei aceleia, condus fiind de mână de
 cătră cei ce erau cu mine am venit în Damasc. Ear öre-care 12
 Anania, bărbat pios dupre lege, probat de toți Iudeii ce lo-
 cuiaũ acolo, Viind la mine, și stând înainte, m'i-a đis: Frate 13
 Saul, veđi earăși. Și într'acea örä am căutat la el. Ear el a 14

- dis: Dumnezeuul părinților noștri te-a ales, ca și cunoscî voea
 15 lui, și si vești pre cel Drept, și si auzi voce din gura lui. Căci
 vei fi marturul lui cătră toți omenii de cele ce ai vădut și ai
 16 auzit. Și acum ce întârzi? scoli-te, și boteză-te, și ți spala
 17 păcatele tale, chiamând numele Domnului. Și s'a întemplat
 când m'am întors la Ierusalem și m'e rugam în templu, m'am
 18 aflat în uimire; Și l'am vădut dicendu-mi: Grăbește, și ești
 curînd din Ierusalem; căci nu vor primi mărturia ta despre
 19 mine. Și am dis: Dîmne, ei știu că eu am pus în închisoare
 20 și am bătut în sinagogi pre cei ce credeau în tine; Și când se
 vîrșea sîngele lui Ștefan marturului tîu, eram și eu de față, și
 am consimțit la omorîrea lui, pîdînd vestmintele celor ce l'o-
 21 morau. Și m'i-a dis: Mergi; căci eu te voi trimite departe
 la gînte.
- 22 Și l-au ascultat pînă la acest cuvînt, dar atunci au rădicat
 vocea lor, dicînd: Ia-l de pe pămînt pre unul ca acesta, căci
 23 nu se cade ca el si trăească. Și strigînd ei și rupînd vesti-
 24 mințele, și aruncînd pulbere în aer; A ordonat căpitanul si l'
 ducă în forteretă, dicînd ca el si se cerceteze cu bătăi; spre a se
 25 cunosce, pentru care causă strigau așa contra lui. Ear pre când
 îl legaui cu curele, a dis Pavel cătră sutașul cel ce sta de față:
 O're vi este permis a bate om Roman, și fără de judicată?
 26 Și auzînd sutașul, a mers de a spus căpitanului, dicînd: Caută
 27 ce vești si faci; căci acest om este Roman. Atunci viînd că-
 28 pitanul l'a dis: Spune-mi, de ești tu Roman. Ear el a dis:
 Da. Și a respuns căpitanul: Cu mulți bani am dobîndit ce-
 tățenia acasta. Ear Pavel a dis: Eu chiar sînt născut întru a-
 29 cesta. Atunci îndată s'au depărtat de la el cei ce vreau si l'
 bată; și căpitanul s'a înfricoșat după ce a înțeles că este Ro-
 man, și pentru-că îl legase.
- 30 Și a doua-zi vrînd si cunosce adevărul, pentru ce este acusat
 de Iudei, l'a eliberat din lanțuri, și a ordonat si vie archiereii
 și tot sinedriul lor, și aducînd pre Pavel, l'a pus în meșliocul lor.
- XXIII** Ear Pavel privind la sinedriu, a dis: Bărbați, frați, eu cu
 toată buna conștiință am viețuit înaintea lui Dumnezeu.
 2 pînă într'acastă zi. Ear archiereul Anania a ordonat celor
 3 ce l' sta înainte, si l' bată preste gură. Atunci Pavel i-a dis:
 Te va bate Dumnezeu, părete vîrui; căci sești si mă judeci
 4 dupre lege, și ordonî si mă bată contra legii? Ear cei ce sta
 înainte au dis: Dar tu insultî pre archiereul lui Dumnezeu?
 5 Ear Pavel a dis: Nu am știut, fraților, că este archiereu; căci
 este scris: Pre mai marele poporului tîu si nu l' vorbesci de rău.
 6 Ear cunoscînd Pavel, că o parte sînt Saddukei, ear alta
 Farisei, a strigat în sinedriu: Bărbați, frați, eu sînt Fariseu, fiu de
 Fariseu; pentru credința în învierea morților eu sînt tras în ju-

dicată. Ear vorbind el acesta, s'a făcut certă între Farisei și între Saddukei, și s'a despărțit adunarea. Căci Saddukeii dic, că nu este înviere, nici ânger, nici Spirit; ear Fariseii le mărturisesc amândouă. Și s'a născut strigare mare; și sculându-se căturarii din partea Fariseilor, se certău, dicend: Nici un reu nu aflăm într'acest om; ear de 'i-a vorbit spirit său ânger, și nu ne opunem lui Dumnezeu. Și nascându-se gilecă mare, și temându-se căpitanul ca si nu fie sfâșiat Pavel de dinșii, a ordonat ostașilor si vie, și si'l răpescă din mijlocul lor, și si'l ducă in forțetă. Ear in noptea următoare stându-'i Domnul înaintea, 'i-a dis: Îndrăznește, Pavele! căci precum ai mărturisit de mine in Ierusalem, așa și se cade si mă mărturisesc și in Roma.

Ear făcându-se ziua, s'au adunat unii Iudei, și s'a anatematicat, dicend, că nici vor mânca nici vor be, până nu vor omori pre Pavel. Și erau mai mulți de patru-șeci cei ce făcuseră acest jurământ. Acestia mergend la archirei și la bătrâni, au dis: Cu anatema ne-am anatematicat, că nimic nu vom gusta, până nu vom omori pre Pavel. Acum dar voi împreună cu sinedriul faceți cunoscut căpitanului, ca mâne si'l pogore la voi, ca cum ați vré si cercați mai cu amăruntul despre el; ear noi, mai înainte de a se apropie el, suntem gata si'l omorim.

Și auzind fiul surorii lui Pavel de complot, mergend a intrat in forțetă, și a spus lui Pavel. Atunci Pavel chiâmând la sine pre unul din sutași, a dis: Du pre acest ténér la căpitanul; căci are ceva si'i spue. Deci acela luându-'l, 'l-a dus la căpitanul, și 'i-a dis: Pavel arestatul, chiâmându-mă la sine, s'a rugat si aduc pre acest ténér la tine, căci are ceva si'i spue. Ear căpitanul luându-'l de mână, și ducându-se la o parte, 'l-a întrebat: Ce este aceea ce ai si'mi spui? El a dis: Iudeii 20 s'au sfătuit si te rōge, ca mâne si aduci pre Pavel la sinedriu, ca cum ar vré ceva mai cu amăruntul si întrebe despre dînsul. Deci tu si nu'i ascuți; căci il pândesc bărbați mai mulți de 21 patru-șeci, cari s'au anatematicat, ca nici si mânânce, nici si bea, până nu'l vor omori; și acum sunt gata, asceptând făgăduință de la tine. Deci căpitanul a dimis pre ténérul, oprindu-'i si nu spue nimenui, că 'i-a arătat acestea.

Ear chiâmând pre doi din sutași, a dis: Gătiți doue sute 23 de ostași, și doue sute de lănceri, și șapte-șeci de călăreți, si mergă până la Cesarea, la a treia oră din nopte. Și aduceți dobitoce, ca si pue pre Pavel, spre a'l duce la Felics guvernatorul. Și a scris o epistolă de cuprinsul acesta: Claudie Li- sia lui Felics pré-puternicului guvernător, salutare. Acest bărbat era prins de Iudei, și era si fie omorit de dinșii; atunci am venit eu cu ôste, și l-am scăpat, înțelegend că este Roman.

- 28 Și vrând să înțeleg cauza pentru care îl acuză, l-am pogorit la
 29 sinedriul lor. Și l-am aflat acuzat în cestiune de legea lor.
 30 ear neavând nici o vină vrednică de moarte său de lanțuri. Și
 vestindu-mi-se, cum că Iudeii pândesc pre acest hărbat, de in-
 dată l-am trimis la tine; ordonând și acuzătorilor să spue cele
 ce au contra lui înaintea ta. Fii sănătos.
 31 Atunci ostașii luând pre Pavel, dupe cum li se ordonase,
 32 l-au adus noaptea la Antipatrida. Ear a doua zi, lăsând pre
 33 călăreții și mergând cu el, s-au întors în fortetă. Aceștia in-
 trănd în Cesarea, și trădând guvernătorului epistola, au pus și
 34 pre Pavel înaintea lui. Și cetindu-o guvernătorul, a întreat
 35 pre Pavel din cari părți este; și aflând că este de la Cilicia, A
 dis: Te voi auzi pre tine, când și acuzătorii tăi vor veni. A
 a ordonat ca el să fie pădit în palatul lui Erod.

CAP. XXIV.

Acușăținea și apărarea lui Pavel. Pavel înaintea guvernătorului Felici.

- 1 Ear după cinci zile s'a pogorit archiereul Anania cu bă-
 trânii și cu un orator anume Tertil, cari au informat pre
 2 guvernător contra lui Pavel. Și chemat fiind el, Tertil a in-
 ceput a-l acusa, dicând: Că multă pace am câștigat prin tine,
 și că mai bune aședăminte s'au făcut pentru națiunea acasta
 3 prin a ta prevedere. Noi, pre-puternice Felice, o recunos-
 4 cem în tot timpul, și în tot locul, cu totă mulțumita. Inse ca
 si nu te mai ostenesc, te rog să ne auzi în scurt cu a ta in-
 5 dulgență. Căci am aflat pre omul acesta pestilentios, și ață-
 țând rescollă între toți Iudeii ce sunt în totă lumea, și care este
 6 mai marele sectei Nazarianilor; Care a și încercat a spurca
 templul; pre care l-am și prins, și am vrut să-l judecăm dupe
 7 legea noastră. Dar căpitanul Lisie viind, cu mare silă l-a luat
 8 din mâinile noastre; Ordonând acuzătorilor lui să vie la tine;
 de la care, însuși cercetând, vei pute să cunoști adevărul tutu-
 9 ror acestora, de cari noi îl acuzăm. Și au consimțit și Iudeii,
 dicând cum că acestea sunt așa.
 10 Atunci Pavel, după ce guvernătorul l-a făcut semn să vor-
 bescă, a respuns: Știindu-te, că de mulți ani ești judecător a-
 11 cestei națiuni, mai cu plăcere răspund pentru sine-mi. Căci tu
 poți cunoște, că nu sunt mai mult decât două-spre-zece zile,
 12 de când m'am suit și mă închin în Ierusalem; Și nici în tem-
 plu nu m'au aflat disputând cu cineva, nici atățând pre popor
 13 la rescollă nici în sinagogi nici în oraș; Nici pot dovedi a-
 14 căsta de care acum mă acuză. Inse acesta mărturisesc ție,
 că dupe doctrina pre care ei o dic eres, așa servesc Dumnezeu-
 lui părinților mei, credând toate cele scrise în lege și în profeți;
 15 Având această speranță în Dumnezeu, carea și însuși aceștia au,

că va si fie înviere a morților, și dreptilor și nedreptilor. De aceea 16
eu mă deprind, si am tot-dea-una o conștiință nevinovată către
Dumnezeu și către oameni. Ear după mulți ani am venit si fac 17
milostenie la națiunea mea, și sacrificii. *Ocupându-mă cu a-* 18
cesta, unii Iudei din Asia m'au aflat curățindu-mă în templu,
nici cu glătă nici cu gilcéva. Acela trebuia si fie de față 19
înaintea ta, și si mă acuse, de au ceva contra meu. Său a- 20
cestia singuri si spue, de au aflat ceva nelegiuit în mine, stând
eu înaintea sinedriului; Decât numai în privința acestei unei 21
voce, cu care am strigat, stând între ei: Pentru învierea morților
eu mă judic astă-zi de voi.

Ear Felics auzind acestea, și sciind mai cu esactitate des- 22
pre această cale, l-a mânat, dîcînd: Când va veni căpitanul
Lisie, voiți otări asupra celor relative la voi. Și a ordonat su- 23
tașului si pădăscă pre Pavel, și si l' ține în ore-care libertate,
și pre nimene si nu oprăscă dintr'ai lui de a'i servi, său a
veni la el.

Ear după câteva zile viind Felics cu Drusilla femeea lui, 24
care era Iudeică, a chiămat pre Pavel, și l-a auzit despre cre-
dința cea în Christos. Și vorbind el despre dreptate, în- 25
frânare și judicata ce va si fie, cutremurându-se Felics a dis:
Pentru astă dată mergi; și când voiți afla timp, te voiți mai chiă- 26
ma. Ancă și spera, că i se vor da bani de la Pavel, ca si l' 27
elibereze; pentru aceea și mai adese-orî chiămându-l vorbă cu el.

Ear implinindu-se doi ani, a venit Porciū Fest în locul lui 28
Felics; ear Felics vrînd si facé plăcere Iudeilor, a lăsat pre
Pavel legat.

CAP. XXV, XXVI.

*Pavel se apără înaintea lui Fest, și apelăză la Cesarul. El se apără
înaintea regelui Agrippa.*

Deci Fest intrînd în provincia, după trei zile s'a suit de 1
la Cesarea la Ierusalem. Atunci arhiereul și cei mai 2
însemnați ai Iudeilor l-au informat contra lui Pavel, și l'
rușă; Cerînd grația *loruși* contra lui Pavel, ca si l' trimițe 3
la Ierusalem. (Ear ei făcuseră complot, si l' ucidă pe drum.) Dar 4
Fest a respuns, că Pavel este sub pață în Cesarea, și că el
degrab va si mîrgă *acolo*. Deci, a dis el, cei dintre voi cari 5
pot, si se pogóre împreună, și si acuse pre acest bărbat, de
au ceva contra lui.

Și petrecînd la ei nu mai mult decât dece zile, s'a pogo- 6
rit în Cesarea; și a doua-zi ședînd în tribunal, a ordonat si
se aducă Pavel. Și viind el, au stătuț împrejurul lui Iudei, 7
cari veniseră din Ierusalem, multe și grele acuzări aducînd con-
tra lui Pavel, cari nu le puteau dovedi. Ear Pavel apărându- 8

- se a răspuns: Nici contra legei Iudeilor, nici contra templului,
 9 nici contra Cesarului nu am greșit ceva. Ear Fest vrând să te
 facă plăcere Iudeilor, răspundând a ădis lui Pavel: Voiesci să te
 sui la Ierusalem, și să te judeci acolo pentru acestea înaintea
 10 mea? Ear Pavel a ădis: Eu stau înaintea tribunalului Cesaru-
 lui, unde trebuie să mă judec; Iudeilor nici o nedreptate nu am
 11 făcut, precum și tu mai bine cunosci. Căci de am făcut nu am
 dreptate, și de am lucrat ceva vrednic de moarte, nu mă feresc
 de moarte; dar dacă nimic nu este *adevărat* din cele cu cari ei
 mă acuză, nimene nu poate să mă dăruască lor. Eu apelez la
 12 Cesarul. Atunci Fest conferind cu consiliul, a răspuns: Ai a-
 pelat la Cesarul? la Cesarul vei merge.
 13 Ear după câteva zile regele Agrippa și Bernica s'au pogo-
 14 rit în Cesarea, și salute pre Fest. Și petrecând zile multe
 acolo, Fest a informat pre rege despre Pavel, dicând: Este un
 15 bărbat lăsat legat de Felici; Despre care, fiind eu în Ieru-
 salem, m'au informat archierii și bătrânii Iudeilor, cerând con-
 16 demnarea lui. Dar li-am răspuns: Nu este datină la Romani,
 să trădea pre vre-un om la perđare, până ce cel pîrit nu are
 de față pre pirișii lui, și să își ia loc de răspuns pentru acu-
 17 sarea sa. Deci ei adunându-se aici, nu am făcut amănare, ci
 a doua zi ședînd în tribunal am ordonat să se aducă bărbatul.
 18 Contra căruia sculându-se pirișii, nici o vină aduceau dintr'a-
 19 celea cari eu presupuneam; Ci numai nisce întrebări despre
 a lor superstiții aveau contra lui, și despre un lisus ăre-care
 20 mort, pre care dicea Pavel că este viu. Și nedumerindu-mă
 eu în cestiunea ăceasta, l-am întrebat de voiesce să mîergă la
 21 Ierusalem, și acolo să se judece despre acestea. Ear Pavel a-
 pelând să fie păstrat pentru judicata împăratului, am ordonat
 22 să fie pădit până ce îl voi trimite la Cesarul. Ear Agrippa
 a ădis lui Fest: Așa voi și eu să aud pre acel om. Ear el a ădis:
 Măne îl vei auzi.
 23 Deci a doua zi viind Agrippa și Bernica cu mare pompă,
 și intrînd în auditoriu cu căpitaniii cei mai mari și cu cei mai
 24 însemnați ai cetăței, a ordonat Fest, și s'a adus Pavel. Și a
 ădis Fest; Rege Agrippa, și toți bărbații cei ce sînteți cu noi,
 vedeți pre acesta, despre care totă mulțimea Iudeilor mi s'a
 rugat și în Ierusalem și aici, strigînd că el nu trebuie să mai
 25 trăiescă. Ear eu cunoscînd că el nimic vrednic de moarte nu
 a făcut, și el însuși apelînd la Cesarul, am decis să îl trimit.
 26 Dar nu am nimic sigur a scrie despre el domnitorului meu.
 Pentru aceea l-am adus înaintea vóstră, și mai cu sémă înain-
 tea ta, rege Agrippa, ca, făcîndu-se cercetare, să am ce scrie.
 27 Căci mi se pare absurd să trimit un arestat, fără a însemna
 acușările aduse contra lui.

A tunci Agrippa a ȝis lui Pavel: Ți se dă voe si vorbesci XXVI
 pentru tine însuși. Ear Pavel întînd mîna, a respuns:
 Mă socotesc fericit, rege Agrippa, că astăzi pot responde 2
 pentru mine înaintea ta despre toate cele de cari mă pîrisc lu-
 dei; Mai cu seamă fiind-că te cunosc, că știu toate datinele și 3
 întrebările Iudeilor; de aceea te rog, ca și mă ascuți cu indul-
 gență. Viața mea din tînerețe, care din început a fost între 4
 națiunea mea în Ierusalem, o știu toți Iudeii; Cari mă cu- 5
 nosceau mai d'înainte, (de vor vré și mărturisescă,) că după
 secta cea mai essactă a lezei noastre am trăit ca Fariseu. Și 6
 acum stau judecându-mă pentru că mă încred în făgăduința care
 a dat-o Dumnezeu părinților nostri; La împlinirea căreia cele 7
 două-spre-dece seminții ale noastre, neîncetat ȝiua și noptea se-
 rind lui Dumnezeu, speră și ajungă. Pentru această speranță, 8
 rege Agrippa, sunt acusat de Iudei. — Ce? lucru incredibil se 9
 pare voue, că Dumnezeu învieză pre morți? Și eu am gân-
 dit, că trebuia si fac multe contra numelui lui Iisus Nazarianul. 10
 Ceea ce um și făcut în Ierusalem; căci luând autoritate de la ar-
 chierei, am închis în închisore pre mulți din sînți; și când e-
 rau si se omóre ei, am dat votul meu contra lor. Și în toate 11
 sinagogile de multe-ori muncindu-ȝi, îi siliam si hulescă; și forte
 infuriându-mă contra lor, îi persecutam până și prin orașele
 cele din afară. Ocupându-mă cu aceste am mers la Damasc 12
 cu autoritate și cu ordin de la archierei; Și la amedă-ȝi, rege, 13
 am vedit pe cale lumină din ceri, mai strălucitoare decăt so-
 rele, strălucind împrejurul meu și a celor ce mergeau cu mine.
 Ear noi toți cădend la pămînt, am audit eu vóce ȝicend cătră 14
 mine, și vorbind în limba ebrească: Saule, Saule, de ce mă per-
 secuți? greú îți este a lovi cu piciorul contra boldurilor. Ear 15
 eu am ȝis: Cine esci, Dómné? Ear el a ȝis: Eú sunt Iisus pre
 care tu persecuți; Ci te scólă, și stăi pe picioarele tale! căci 16
 spre acesta m'am arătat ȝie, ca si te orînduesc serv și martur
 a celor ce ai vedit, și a celor pentru cari mă voiú arăta ȝie;
 Scoțendu-te din acest popor și de la ginte, la cari acum te tri- 17
 mit; Si dischiȝi ochii lor, ca si se întorcă de la întunerec la 18
 lumină, și de la puterea Satanei la Dumnezeu, ca ei si ȝa er-
 tare păcatelor și moscenire între cei sînțiȝi prin credința cea
 în mine.

Pentru aceea, rege Agrippa, nu am fost neascultător vede- 19
 miei ceresci; Ci am mărturisit întăi celor din Damasc, și în 20
 Ierusalem, și prin totă țerra Indeei, și atunci gintelor, ca si se
 pocăiescă, și si se întorcă la Dumnezeu, făcend lucruri vrednice
 de pocăință. Pentru acestea Iudeii prindendu-mă în templu, 21
 s'încercară si mă omóre. Înse dobândind ajutor de la Dum- 22
 neđeu, stau până într-acastă ȝi, mărturisind la mic și la mare,

- nimic vorbind afară de cele ce și profeții și Moise au profețit, și că el va fi întâiul, care se va scula din morți, și va vesti lumină poporului acestuia și
- 23 Ear el acestea dicând, Fest cu tare voce a ȝis: Pavele, ai
24 nebunit; cartea cea multă te aduce spre nebulie. Dar el a
25 ȝis: Nu sânt nebun, puternice Feste, ci vorbesc cuvinte ale a-
26 cătră care și cu îndrăznélă vorbesc; nu cred că ȝi va fi ceva din-
27 tr'acestea nesciut; căci acestea nu s'au făcut în unghiū. Creȝi,
28 rege Agrippa, pre profeți? scii că creȝi. Ear Agrippa a ȝis
29 cătră Pavel: Cât pe ce si mă înduplici a deveni Chrestin. ȝis-a
Pavel: Aȝi dori de la Dumneȝeū, ca și in pucin și in mult nu
și eū sânt, afară de lanțurile acestea.
- 30 Și acestea dicând el, s'a sculat regele, și guvernătorul, și
31 Bernica, și cei ce ședeau cu ei; Și depărtându-se vorbia unul
cătră altul, dicând: Acest om nu face nimic vrednic de morțe
32 seū de lanțuri. Ear Agrippa a ȝis lui Fest: Acest om se pu-
tea elibera, de nu ar fi apelat la Cesarul.

CAP. XXVII, XXVIII.

*Plutirea lui Pavel și spargerea corăbiei. Petrecerea lui in insula
Melita; venirea sa lu Roma.*

- 1 Ear otărindu-se ca si mergem noi in Italia, s'au trădat
Pavel și ore-cari alți arestați unui sutaș anume Iulie,
2 din cohorta Augustă. Și intrând într'o corabie de la Adramit,
având a pluti pe lângă țermurile Asiei, am pornit, fiind cu noi
3 Aristarch Macedonean din Thessalonic. Și a doua ȝi am venit
in Sidon; și trătând uman Iulie pre Pavel, ȝi-a dat voc si mērgē
4 pe la amici si fie îngrijit. Și de acolo pornind, am plutit pe
5 lângă Cipru, pentru că vânturile erau contrarii. Și trecēd
6 marea Ciliciei și a Pamfiliei, am venit la Mira Licie. Și acolo
aflând sutașul o corabie din Alessandria plutind la Italia, ne-a
7 înbărcat într'insa. Și in multe ȝile plutind încet, și abia so-
sind lângă Cnid, nelăsându-ne vântul, am plutit pe lângă Creta
8 față de Salmona. Și de abia trecēd, am venit la un loc ce
se chîama: Limanuri bune, de care era aproape orașul Lasea.
- 9 Ear mult timp trecēd, și fiind plutirea periculōsă, pentru-că
10 și postul trecuse deja, ȝi îndemna Pavel, Dicēdu-li: Bărbați,
vēd că acēstă plutire va si fie cu necaz și cu multă pagubă
11 nu numai a povării și a corăbiei, ci și a vieței nōstre. Ear
sutașul asculta mai mult pre căpitanul corăbiei,
12 de cât cele ce vorbia Pavel. Și nefiind limanul bun de ernat,
cei mai mulți sfātuiaū si se ducē de acolo, ca, dacă se va

putea, și ajungé la Finica, și erneze, care este liman al Cretei,
jăcând despre sud-vest și despre nord-vest.

Și suflând vântul de sud, părându-li că vor isbuti în pro- 13
punerea lor, au rădicat *ancora*, și au plutit pe lângă marginile
Cretei. Ear nu după mult timp s'a rădicat contra insulei un 14
vânt vișoros, ce se chiamă Evroclidon. Așa răpită fiind cora- 15
bia, și neputând rezista, ne purtam, lăsându-ne după vânt. Și 16
trezind pe lângă o insulă ce se chiamă Claua, abia am putut
locește, încingând corabia cu *frâmbii*; și temându-se și nu cadé 17
preste un scruntar, au lăsat pânzele, și așa se purtau. Și forte 18
învalundu-ne, a doua *gi* au aruncat povora din corabie în mare.
Și a trefa *gi* noi cu mâinile noastre am lepădat toate lucrurile 19
corăbiei. Dar nearătându-se nici sôrele nici stelele mai multe 20
dile, și vișor nu pucin fiind contra *noastră*, s'a luat totă speranța
de a ne mântui.

Ear după ce nu au mâncat mult timp, Pavel stând în meș- 21
locul lor a dis: Bărbați, se cădea și mă ascultați, și si nu ple-
cați de la Creta, ca si fi fost scutiți de acest necas și pagubă.
Și acum vă îndemn si îndrăzniți; căci nu se va pierde nici un 22
suflet dintre voi, ci numai corabia; Căci 'mi-a stătit înainte 23
într'această noapte îngerul lui Dumnezeu, al căruia sunt eu, și
cărui serveșc, Dicând: Nu te teme, Pavele, tu trebuie si stai 24
înaintea Cesarului; și éca 'ți-a dăruit Dumnezeu pre toți cei
ce plutesc cu tine. Drept aceea, bărbați, fiți îndrăzneți; căci 25
cred lui Dumnezeu, că așa va fi precum mi s'a vorbit. Iuse 26
într'o insulă ôre-care este si cădem noi.

Ear când a sosit noaptea a patru-spre-șecea, învalundu-ne 27
în marea Adriatică, pe la miezul nopții, li părea marinarilor,
că se apropie de un pământ; Și pogorînd măsura, au aflat 28
stânjină doue-șeci; și trecând pucin de acolo, și earăși măsura-
rând, au aflat stânjină cinci-spre-șecea. Atunci temându-se ca 29
nu cum-va si cădem în locuri pietrôse, aruncând patru ancôre de-
spre cirna corăbiei, asceptau a veni ziua.

Ear marinarii căutând si fugé din corabie, și eliberând lun- 30
treia în mare, sub pretext ca cum ar vrea si arunce ancore
despre partea d'înainte, Dis-a Pavel sutașului și ostașilor: De 31
nu vor rămâne acestia în corabie, voi nu vă veți pute mântui.
Atunci ostașii tăiând funiile luntrei, au lăsat-o si cadé. 32

Ear când era si se facé ziua, Pavel ruga *pre toți* si mă- 33
nânce bucate, dicând: Patru-spre-șecea zile sunt astă-șii, de când
nu ați mâncat, asceptând și nimic gustând; Pentru aceea vă 34
rog si mâncați; căci acesta este de nevoie pentru conservarea
voastră; căci nici unuia din voi pēr din cap nu va cadé. Și a- 35
cestea dicând, și luând pâne, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea

- 36 tuturor, și frângând, a început a mânca. Atunci încuragându-
 37 se cu toții au luat și ei de a mânca. Și eram în corabie
 38 preste tot două sute și șapte-zeci și șese de suflete. Și să-
 turându-se de bucate, au ușurat corabia, aruncând grăul în mare.
 39 Și făcându-se ziua, nu cunoseau pământul, ear vedeau de
 departe un sin ce avea termuri, la care se sfătuiau, de ar fi
 40 cu puțință, si scote corabia. Și rădicând ancorele, s'au lăsat pe
 mare; în același timp au slăbit funiile cirmelor, și au lăsat pe
 pânza cea mică după *vântul* care suflă, trăgea spre termuri.
 41 Și cădând într'un loc dintre două mări, s'a înfipt corabia; și
 partea de d'inainte s'a implantat și sta neclătit; ear partea di-
 42 năpoi se rupea de puterea valurilor. Ear ostașii sfătuiră si
 43 omore pre arestați, ca si nu scape cine-va în not. Dar sutașul
 vrând si scape pre Pavel, 'i-a oprit de la cugetul lor; și a or-
 44 tăiū, și si eșe la pământ. Ear cei-l-alți, unii pe scânduri, alții
 pe sfărâmaturi din corabie.

Ast-feliū au scăpat toți la uscat.

XXVIII

- 1 Și când au scăpat, atunci au cunoscut că insula se cheama
 2 Melita. Ear barbarii au făcut nu pucină milă cu noi;
 căci făcând foc, ne-au primit pre toți, din cauza plōei și a fri-
 gului ce era.

- 3 Și strângând Pavel multe găteje, și puindu-le pe foc, a eșit
 4 o viperă din căldură, și s'a apucat de mâna lui. Și vedând
 barbarii fēra spânzurând de mâna lui, diceau unul către altul:
 De sigur acest om este ucigaș, pre care scăpând din mare,
 5 dreptatea nu 'l-a lăsat si trăiescă. Inse el scuturând fēra în
 6 foc, nici un rău nu a suferit. Ear ei acceptau si se umfle el,
 séu si cadē de odată mort; dar acceptând ei mult, și vedând
 că nu i se făcuse nici un rău, schimbând gândul, diceau că
 este deū.

- 7 Și împrejurul aceluī loc erau moșiile mai marelui insulei, a
 nume Poplie; care primindu-ne, ne-a ospetat cu buna-voință
 8 trei zile. Și jăcea părintele lui Poplie suferind de friguri și
 de disenteria; la acesta intrând Pavel, și rugându-se, și puindu-și
 9 mânil pe el, 'l-a vindecat. Acestea făcându-se, și cei-l-alți
 10 cari aveau bōle în insulă, veniau și se vindecau. Acestea cu
 multă onōre ne-au onorat, si pornind noi, n'au adus cele de
 trebuință.

- 11 După trei luni ne-am pornit cu o corabie Alessandriană
 12 ce ernase în insulă, căreia semnul era Castor și Polluc. Și
 13 sosind în Siracusa, am remas acolo trei zile. Și de acolo in-
 cunjurând, am venit în Regiū; și preste o zi suflând vânt de
 14 sud, a doua zi am venit la Potioli; Aici aflând frați, ei ne-au
 rugat si pretecem la ei șapte zile; apoi am venit la Roma.

Ear frații auzind cele despre noi, au eșit de acolo spre întim- 15
pinarea noastră, până la forul lui Appie și la Trei Taverne; pre
cari vedându-și Pavel, și mulțumind lui Dumnezeu, a luat în-
drăznela.

Ear viind noi la Roma, sutașul a trădat pre cei arestați că- 16
pitanului oștei; ear lui Pavel i s'a dat voe și petrecă deosebit,
cu sutașul cel ce-l pădăia. Ear după trei zile a chemat Pavel 17
pre mai marii Iudeilor; și adunându-se ei, li-a dis: Bărbați,
frați, eu nimic făcând contra poporului, seú datinelor părințesci,
am fost legat în Ierusalem și trădat în mâinile Romanilor;
Cari judecându-mă voiaú si me elibereze, fiind-că nici o vină 18
de morțe nu era în mine; Ear opunându-se Iudeii, am fost 19
silit a apela la Cesarul; nu că ași avé în ceva a acusa pre na-
țiunea mea. Pentru această cauză v'am chemat, si vë ved și 20
si vorbesc cu voi; căci pentru speranța lui Israel sunt legat cu
acest lanț. Ear ei i-au dis: Noi nici cărți am luat din Iudeea 21
despre tine, nici viind cine-va din frați ni-a spus, ear un vorbit
ceva rău despre tine. Dar ne rugăm si auzim de la tine pă- 22
rerea ce ai; căci de secta acesta scim că în tot locul i se dăce
de rău.

Și orînduindu-și di, au venit mulți la dinsul unde gazduia; 23
cărora mărturisind, li spunea de împărăția lui Dumnezeu, dove-
dindu-li cele despre Iisus din legea lui Moise și din profeți, de
demănăta până s'era. Și unii credeaú cele ce se diceau, ear 24
alții nu credeaú. Și împărechindu-se între dinșii, s'au dus, 25
dicând Pavel un cuvânt: Bine a vorbit Spiritul Sânt prin pro-
fetul Isaia către părinții nostri, Dicend: Mergi la acest po- 26
por, și di: Auzind veți auzi, și nu veți înțelege; și privind veți
privi, și nu veți vedé; Căci ánima acestui popor s'a îngroșat, 27
și urechile lor s'unt grele de auzit, și ochii lor 'și-au închis; ca
nu cumva si vedé cu ochii, și si auzé cu urechile, și si înțe-
legé cu ánima, și si se întórcé și eu si'i vindec. Drept aceea 28
si vi fie cuoscut, că mântuirea lui Dumnezeu s'a trimis gin-
telor, și ei o vor asculta. Și acestea el dăcend, au eșit Iudeii, 29
avend multă disputăune între dinșii.

Ear Pavel a petrecut doi ani deplin în casa sa închiriată, 30
și primia pre toți cari veniaú la dinsul; Predicând împărăția 31
lui Dumnezeu, și învățând cele despre Domnul Iisus Christos
cu tótă îndrăznela, și fără oprélă.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

ROMÂNÎ.

CAP. I.

Necesitatea evangheliei probată prin starea morală a gîntelor.

- 1 Pavel servul lui Iisus Christos, *chiămat a fi apostol, con-*
2 crat spre evangelia lui Dumneđeū, *(Cărea mai 'nainte*
3 a făgăduit-o prin profeții sei în santele scripturi,) *Despre Fiul*
seū Iisus Christos, Domnul nostru, care după corp s'a născut
4 din semēța lui David; Ear după spiritul santeinei s'a de-
clarat cu putere Fiū al lui Dumneđeū prin învierea din morți;
5 Prin care am primit harul și apostolia, spre a aduce *tōte na-*
6 țiunile la ascultarea credinței, pentru numele lui; *Intre cari*
7 sūnteți și voi, *chiămați ai lui Iisus Christos; Voue tuturor,*
celor din Roma, iubiți ai lui Dumneđeū, și *chiămați a fi santei:*
Har *fi* voue și pace de la Dumneđeū Părintele nostru, și de
la Domnul Iisus Christos.
- 8 Mai *ântăi* mulțumesc Dumneđeului meu prin Iisus Christos
despre voi *toți*, că credința vōastră se vestesc în *tōtă* lumea.
- 9 Căci Dumneđeū, căruia servesc cu spiritul meu în evāgelia Fiū-
lui seū, *imi* este martur, cum că neîncetat fac amintire de voi.
- 10 Tot-dea-una în rugăciunile mele rugāndu-mē, ca de m'ași in-
- 11 lesni vre-o-dată, voind Dumneđeū, si viū la voi; Căci doresc
si vē vēd, ca si vi comunic dar spiritual spre întărirea vōastră;
- 12 Adică, ca si mē mângăiū împreuna cu voi prin credința cea
mutuală a vōastră și a mea.
- 13 Decī voiū si sciți, fraților, că de multe ori 'mī-am propus
si viū la voi, ca si am fruct și între voi, precum și între ce-
- 14 le-l-alte ginte; dar am fost oprit până acum. Eū sūnt dator
- 15 și Ellinilor și Neellinilor, și înțelepților și neînțelepților. Așa
dar încāt atirnă de mine, sūnt gata a predica evāgelia și voue
celor din Roma.
- 16 Căci nu mē rușinez de evāgelia lui Christos; că este pu-
terea lui Dumneđeū spre mântuirea a tot celui ce crede: a lu-
- 17 deului mai *întăi*, și a Ellinului. Căci într'insa se descopere
dreptatea lui Dumneđeū din credință spre credință; precum este
scris: Dreptul va trăi prin credință.
- 18 Căci mânia lui Dumneđeū se descopere din ceriū *asupra* a
tōtă împietatea și nedreptatea ómenilor, cari silnicesc *adev-*

Căci ceea ce se poate cunoaște din ale lui 19
 Dumnezeu este vizibil într-însul; căci Dumnezeu li-a arătat.
 Căci cele nevizibile ale lui, *adică* eterna lui putere și dumne- 20
 deirea, se vedă lămurit de la crearea lumii, înțelegându-se din
 fapturi; încât ei sunt fără de răspuns; De ore-ce cunoscând 21
 pre Dumnezeu, nu l-au glorificat ca pre Dumnezeu, nici l-au
 mulțumit; ci s-au făcut vani în părerile lor, și s'a întunecat âni- 22
 ms lor cea neînțelegetoră. Dicându-se că sunt înțelepți, au 22
 devenit nebuni; Și au schimbat gloria nestricăciosului Dum- 23
 neșu în imaginea omului stricăcios, și a păsărilor și a patru-
 pedelor și a tărâștelor. Pentru aceea l-a trădat Dumnezeu 24
 în poftele ânimilor lor spre necurăția, ca și dionoreze corpu-
 rile lor în sine; Acei cari au schimbat adevărul lui Dumne- 25
 decă Creatorului, care este bine-cuvântat în etern. Amin.
 Pentru aceea l-a trădat Dumnezeu la poște înjositoare; căci și 26
 femeile lor și-au schimbat usul natural în cel ce este contra
 naturii. Asemene și bărbații părăsind usul natural femeesc, 27
 s-au aprins în poftele lor unul spre altul; bărbați cu bărbați
 comitând rușinea, au primit în sine respălătirea, ce li se cădea,
 pentru rețacirea lor. Și fiind-că nu au voit a avé pre Dum- 28
 neșu în cunoștință, l-a trădat Dumnezeu în minte reprobă, 29
 spre a face cele ce nu se cade; Plini fiind de totă nedrep-
 tatea, de disfranare, de nelegiuire, de lăcomie, de reutate; plini 30
 de invidiă, de ucidere, de sfadă, de vicleșug, de viții, șoptitori;
 Calomniatori, uritori de Dumnezeu, vătămători, îngânați, tru- 31
 fași, născocitori de rele, neascultători de părinți; Neînțele- 31
 gători, călcători de învoiele, fără dragoste naturală, neîmpăcați,
 nemulțumiri; Cari știind dreptatea lui Dumnezeu, că cei ce 32
 fac unele ca acestea sunt vrednici de morțe, nu numai fac a-
 cestea, ci încă se bucură de cei ce le fac.

CAP. II, III.

*Indei sunt vinovați ca și gintele, și păcătuiesc contra lui Dumnezeu
 și a legii lui. Omul se îndreptă prin credință, ear nu prin fapte.*

Pentru aceea ești fără de răspuns, O omule, veră-cine ai 1
 fi, carele judicii; căci în ce judicii pre altul, însuți te con- 2
 demni; căci tu, carele judicii, faci aceleași. Ear noi șcim, că 2
 judicata lui Dumnezeu este după adevăr contra celor ce fac 3
 unele ca acestea. Și ore socotești acesta, O omule, cel ce 3
 judicii pre cei ce fac unele ca acestea, și tu însuți faci aceleași, 4
 că vei scăpa de judicata lui Dumnezeu? Său au tu disprețuiesc 4
 bogăția bunătății lui, și a îngăduinței și a îndelungei lui răbdări,
 neconsiderând, că bunătatea lui Dumnezeu te aduce la pocăință?
 Ci după ânima ta cea împetrită și nepocăită, îți aduni mânie 5

pentru ziua mâniei și a descoperirii dreptei judecăți a lui Dumnezeu; Care va răsplăti fie-căruia după faptele lui: Celor ce prin răbdare în fapte bune caută gloriă și onoare și imortalitate—viața eternă; Ear celor prigonitori, cari nu se supun adevărului, ci se supun nedreptății—mânie și urgie, Necaz și strimțorare preste tot sufletul omului ce lucră rău: al Iudeului mai întâiu, și al Elulinului; Dar gloriă și onoare și pace tot celui ce face binele: Iudeului mai întâiu, și Elulinului. Dumnezeu nu este căutare în față. Căci căți au păcătuit fără lege, se vor și pierde fără lege; și căți au păcătuit după lege, vor fi judecați după lege; (Căci nu auditorii legii sunt drepti înaintea lui Dumnezeu, ci făcătorii legii se vor îndrepta. Căci când gintele ce nu au lege fac din fire cele ale legii, aceia negeți sunt scrise în inimile lor, fiind-că conștiințele lor li dau mărturie, și gândurile lor se acuză se cu se apăra între sine.) În ziua când va judeca Dumnezeu cele ascunse ale oamenilor prin Iisus Christos, după evangelia mea.

Eca, tu te numești Iudeu și te razăm pe lege, și te laudi în Dumnezeu, Și cunosti voea lui, și apreciezi cele utile, fiind învățat din lege; Și te încrezi a fi conducător orbilor, lumină celor din întunec; Îndreptător celor fără de minte; învățător pruncilor, având forma științei și a adevărului în lege. Deci tu, carele înveți pre altul, pre tine nu te înveți? tu, carele predici: si nu fure, fur? Tu, carele dici: si nu comiți adulteriu, comiți adulteriu? Tu, carele abominezi idolii, fură cele sante? Tu, carele te laudi cu legea, prin călcarea legii disonori pre Dumnezeu? Căci numele lui Dumnezeu se blasfemă între ginte prin voi, cum dice scriptura.

Căci circumcisiunea folosesce, dacă faci legea; ear dacă ești călcător de lege, a ta circumcisiune s'a făcut necircumcisiune. Drept aceea de va pădi necircumcisiunea prescrierea legii, au nu se va socoti necircumcisiunea sa în loc de circumcisiune? Și necircumcisiunea cea naturală, dacă împlinesce legea, au nu te va condamna pre tine, care având scriptura și circumcisiunea ești călcător de lege. Căci nu cel din afară este Iudeu, nici cea din afară, în corp, este circumcisiune; Ci acela este Iudeu cel din întru, și circumcisiune este cea a animei, în spirit, ear nu în literă: a căruia laudă nu este de la oameni, ci de la Dumnezeu.

III Care deci este prerogativa Iudeului? se cu este folosul circumcisiunei? Este mare din toate punctele de vedere; mai întâiu, că lor s'au încredințat cuvintele lui Dumnezeu. Căci ce este, dacă unui nu au creșut? nu cumva necredința lor va nimici fidelitatea lui Dumnezeu? Nici de cum; ear fie

Dumnezeu adevărat, și tot omul mincinos; precum este scris: (a si te îndreptezi în cuvintele tale, și si biruesci când vei judeca.

Dacă nedreptatea noastră pune în evidență dreptatea lui Dumnezeu, ce vom dice? nu dăru nedrept *este* Dumnezeu, care se mânia? (vorbesc omenesce.) Nici de cum; căci atunci cum va judeca Dumnezeu lumea? Și *carăși*, dacă adevărul lui Dumnezeu prin minciuna mea a prisosit mai mult spre gloria lui: de ce dar și eu mă mai judec ca un păcătos? Și *de ce* si nu facem cele rele, ca si vie cele bune? precum suntem calomniate, cînd unii că vorbim *așa*; a căroră condamnare este dreptă.

Ce deci? suntem noi mai buni decît *gintele*? Nu, nici de cum; căci mai înainte am dovedit, că toți, și Iudeii și Elini, sunt sub păcat; Precum este scris: Nu este drept nici unul; Toți este cel ce înțelege, nu este cel ce caută pre Dumnezeu; Toți s'au abătut, s'au făcut împreună netrebnici; nu este cel ce face binele, până la unul; Gîtlejul lor *este* grîpă deschisă; cu limbile lor viclenesc; venin de aspidă *este* sub buzele lor; Gura lor *este* plină de blestem și de amărăciune; Grabnice *sînt* picioarele lor a vîrsa sânge; Sfărămare și miserie *este* în căile lor; Și calea păcei nu au cunoscut. Nu este frica lui Dumnezeu înaintea ochilor lor.

Ear scim, că cele ce dice legea, *le* dice celor ce sînt sub lege; 19 ca totă gura si se astupe, și si fie vinovată totă lumea înaintea lui Dumnezeu. Drept aceea prin fapte de ale legei nu se va îndrepta nici-un corp înaintea lui; căci prin lege *este* cunoscința păcatului.

Ear acum afară de lege dreptatea lui Dumnezeu s'a arătat, fiind mărturisită de lege și de profeți; Adică dreptatea lui Dumnezeu, *care vine* prin credința în Iisus Christos la toți și preste toți cei ce cred; căci nu este osebite; Căci toți au păcătuit, și se lipsesc de gloria lui Dumnezeu; Îndreptați fiind în dar cu harul lui prin rescumpărarea lui Christos Iisus; Pre care l-a orînduit Dumnezeu a *ni* sacrificiū de împăcare prin credința în sângele lui, spre arătarea dreptăței sale, pentru lăsarea păcatelor de mai înainte făcute duple îngăduirea lui Dumnezeu. Spre arătarea dreptăței lui în timpul de acum, ca el si fie drept, și îndreptător celui ce crede în Iisus.

Deci unde *este* fala? S'a deschis. Prin care lege? a fapte lor? Nu; ci prin legea credinței. Socotim deci că prin credință se îndreptă omul, fără fapte de ale legei. Aș dăru Dumnezeu *este* numai al Iudeilor? au nu *este* și al gîntelor? Da, și al gîntelor. Căci unul *este* Dumnezeu, care va îndrepta pre cei circumciși prin credință și pre cei necircumciși earăși prin credință. Deci aș dăru disființăm legea prin credință? Nici de cum, ci întărim legea.

CAP. IV.

Îndreptarea prin credință se dorește prin exemplul lui Abraam.

- 1 **D**ecî ce vom ține că Abraam părintele nostru este aflat du-
pre corp?
- 2 Căci de s'a îndreptat Abraam prin fapte, are laudă, înse nu
- 3 la Dumnezeu. Căci ce ține scriptura? Abraam a creștut lui
- 4 Dumnezeu, și i s'a socotit spre dreptate. Dar celui ce lucrăză,
- 5 plata nu i se socotește ca har, ci ca datorie; Ear celui ce
- socotește credința lui spre dreptate.
- 6 Precum și David vorbește despre fericirea omului, căruia
- 7 Dumnezeu îi socotește dreptate fără fapte; *Picînd: Fericiti*
sînt cei cărora s'a ertat fără-de-legile, și cărora s'a acoperit
- 8 *păcatele; Fericit este omul, căruia Domnul nu i va socoti*
păcatul.
- 9 Decî această fericire *este numai* pentru circumciși, s'eu și pen-
tru necircumciși? căci ținem că s'a socotit lui Abraam credința
- 10 spre dreptate. Dar cum i s'a socotit? circumcis fiind s'eu ne-
- 11 circumcis? Nu circumcis fiind, ci necircumcis; Apoi a primit
- semnul circumcisiunii, pecetea dreptății credinței *ce avea* fiind
- necircumcis, ca si fie el părinte tuturor celor ce cred, necircumciși
- 12 fiind, ca si se socotescă și lor dreptate; *Și ca si fie și părinte*
celor circumciși, cari nu numai sînt circumciși, ci și amblă în
- urmele credinței care părintele nostru Abraam avea, necircum-
- cis fiind.
- 13 Căci făgăduința, ca el si fie moscenitorul lumii, nu era dată
- lui Abraam s'eu seminței sale prin lege, ci prin dreptatea cre-
- 14 dinței. Căci de *sînt* cei din lege moscenitori, în deșert s'a
- 15 făcut credința, și s'a disființat făgăduința. Căci legea lucrăză
- mânie; căci unde nu este lege, *acolo nici nu este călcare de lege.*
- 16 De aceea din credință *sîntem* moscenitori, ca si fie prin har,
- și pentru ca si fie sigură făgăduința la totă semința; nu un-
- 17 mai celor cu legea, ci și celor cu credința lui Abraam, care
- este părinte nouă tuturor; (Precum este scris: Te-am pus pă-
- rinte al multor națiuni;) înaintea lui Dumnezeu, căruia a cre-
- ștut, și care învieză pre morți, și chiamă cele ce nu sînt, ca
- 18 cum ar fi. Care peste acceptare a creștut în speranță, că va
- fi părinte al multor națiuni, duple cum i s'a țis: Așa va fi se-
- 19 mînța ta. Și nefiind slab în credință, nu s'a uitat la corpul
- seu cel omorît, mai de o sută de ani fiind, nici la sterpiciunea
- 20 mitrei Sarei. În făgăduința lui Dumnezeu nu s'a indoit prin
- necredință, ci fu tare în credință, dănd glorie lui Dumnezeu;
- 21 Și încredințat fiind, că ceea ce i s'a făgăduit pôte El si și face.
- 22 Pentru aceea i s'a socotit spre dreptate.

Ear nu numai pentru dînsul s'a scris, că i s'a considerat; Ci și 23 24
 pentru noi, căroră ni se va considera, de credem într'acela ce a
 sculat din morți pre Iisus Domnul nostru; Care s'a trădat 25
 pentru păcatele noastre, și s'a sculat pentru îndreptarea noastră.

CAP. V.

*Fructul îndreptăței prin credință. Asemănarea și deosebirea între
 Iisus Christos și Adam.*

Deci îndreptați fiind prin credință, avem pace cu Dumne- 1
 deu prin Domnul nostru Iisus Christos; Prin care a- 2
 venit și apropiere prin credință la acest har în care stăm, și ne
 lăudăm în speranța gloriei lui Dumnezeu. Pe lângă acesta 3
 ne lăudăm și de necasuri, știind că necasul lucră răbdare;
 Ear răbdarea esperiință, ear esperiința speranță; Ear spe- 4 5
 ranța nu rușinează; pentru-că dragostea lui Dumnezeu s'a vēr-
 sat în inimile noastre prin Spiritul Sânt, care ni s'a dat.

Căci încă fiind noi neputincioși a murit Christos la timp 6
 pentru impioși. Căci pentru un drept abia va muri cineva; 7
 înse pentru un bun pōte și îndrăzni cineva a muri. Dar Dumnezeu 8
 arată dragostea sa spre noi, că încă fiind noi păcătoși, Chris-
 tos a murit pentru noi. Cu mult mai virtos dar acum, fiind 9
 îndreptați prin sângele lui, ne vom mântui printr'insul de mînie.
 Căci dacă fiind noi inimiți ne-am împăcat cu Dumnezeu prin 10
 mōrtea Fiului său, cu mult mai virtos fiind împăcați ne vom
 mântui prin viața lui.

Pe lângă acesta ne și lăudăm întru Dumnezeu, prin Domnul 11
 nostru Iisus Christos, prin care acum am primit împăcarea.

Pentru aceea precum pr'într'un om a intrat păcatul în lume, 12
 și prin păcat mōrtea; și așa mōrtea a trecut la toți omenii,
 pentru-că toți au păcătuit; Căci până la lege păcatul era 13
 în lume; dar păcat nu se socotesce nefind lege; Cu tote a- 14
 ceștea a domnit mōrtea de la Adam până la Moise și preste
 cei ce nu au păcătuit duple asemănarea călcărei lui Adam,
 care este tip al celui ce era și vinē. Dar nu precum abate- 15
 rea, așa și darul; căci de au murit prin abaterea unuia cei
 mulți, cu mult mai virtos harul lui Dumnezeu și darul prin
 harul unui om Iisus Christos a prisosit la mulți. Nicī nu 16
 este darul ca abaterea comisă prin unul; căci judicata spre con-
 demnare a fost pentru o abatere, ear darul este spre îndrep-
 tare de multe abateri. Căci dacă prin abaterea unuia mōr- 17
 tea a domnit prin acest unul; cu mult mai virtos cei ce au
 primit prisosița harului și a darului dreptăței vor domni în viață
 prin unul, Iisus Christos. Deci precum prin abaterea unuia 18
 preste toți omenii a venit condamnarea, așa prin dreptatea u-
 nuia preste toți omenii a venit îndreptarea spre viață. Căci pre- 19

- cum prin neascultarea unui om mulți au devenit păcătoși, așa și prin ascultarea unuia mulți vor deveni drepti.
- 20 Ear legea a intrat ca să se înmulțească abaterea; înse unde
21 s'a înmulțit păcatul, *acolo* a prea-prisosit harul; Ca precum
a domnit păcatul spre moarte, așa și harul s'a stăpânească prin
dreptate spre viață eternă, prin Iisus Christos Domnul nostru.

CAP. VI.

*Îndreptarea prin credință nu dă dreptul de a păcătui, ci din con-
tra ea produce sănțenia.*

- 1 Ce vom dice dar? Vom rămâne în păcat, ca să se înmul-
țască harul?
- 2 Nici de cum! Noi, cari am murit păcatului, cum încă și
3 mai trăim într'insul? Aș nu cunoșteți că acei ce ne-am botezat
4 în Iisus Christos ne-am botezat în moartea lui? Deci ne-am
îngropat împreună cu el prin botez în moarte; ca precum s'a
sculat Christos din morți prin gloria Părintelui, așa și noi s'a
5 âmbălăm în înnoirea vieții. Căci dacă ne-am plantat împre-
ună cu el în asemnarea morții lui, ne vom planta și în ase-
6 mănarea învierii lui; Acesta știind, că omul nostru cel vechi
s'a crucificat împreună cu *dînsul*, ca să se nimicească corpul pă-
7 catului, ca să nu mai servim păcatului. Căci cel ce a murit
8 *păcatului* este îndreptat de păcat. Ear de am murit împreună
9 cu Christos, credem că vom și via împreună cu *dînsul*; Șciind,
că Christos, sculat fiind din morți, nu mai moare; moartea nu mai
10 are putere asupra lui. Căci că a murit el, a murit păcatului
11 odată; ear că viează, viează lui Dumnezeu. Așa și voi socoti-
ți-vă pre voi a fi morți păcatului, dar vii lui Dumnezeu în
Christos Iisus Domnul nostru.
- 12 Deci și nu domnescă păcatul în corpul vostru cel muritor, ca
13 să-l ascultați în poftele lui; Nici nu oferiți membrii vostri pă-
catului *ca* arme de nedreptate; ci prezentați-vă lui Dumnezeu
ca nisce vii din morți, ear membrii vostri lui Dumnezeu *ca* ar-
14 me de dreptate. Căci păcatul nu vă va domni; căci nu sîn-
teți sub lege, ci sub har.
- 15 Ce dar? vom păcătui, că nu sîntem sub lege, ci sub har?
16 nici de cum. Aș nu știți, că dacă vă faceți cui-va sclavi, spre
a-l asculta, servi sînteți aceluia pre care ascultați, seú păcatu-
17 lui spre moarte, seú ascultării spre dreptate? Înse mulțumită
lui Dumnezeu, că *deși* ați fost servi păcatului, v'ați supus din
18 inimă chipului învățătorei căruia v'ați dat. Acum eliberân-
19 du-vă de păcat, ați devenit servi ai dreptății. Omenesc vor-
besc pentru slăbiciunea trupului vostru; precum dar v'ați făcut
membrii vostri servi ai necurăției și ai fără-de-legei spre fă-
ră-de-lege; așa acum faceți membrii vostri servi ai dreptății

spre sântenie. Căci când erați servi ai păcatului, erați fără 20
dreptate. Dar ce fruct aveau atunci de la acelea, de cari 21
acum vă rușinați? căci finitul acelora *este* mörtea. Ear acum 22
eliberați fiind de păcat și deveniți servi ai lui Dumnezeu, a-
veți fructul vostru spre sântenie, ear finitul viață eternă. Căci 23
plata păcatului *este* mörtea; ear darul lui Dumnezeu *este* viața
eternă prin Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. VII.

Scutirea de lege. Supunerea la Christos. Sântenia legii. Lupta trupului contra spiritului.

A ũ nu sciți, fraților, (căci celor ce știu legea vorbesc,) cum 1
că legea are putere asupra unui om în cât timp trăește? 2
Căci femeia care are bărbat este legată prin lege de bărbat, 3
cât trăește; ear de mörte bărbatul, este liberă de la legea *care*
o legă cu bărbatul ei. Drept aceea de va fi cu alt bărbat, 4
trăind bărbatul ei, se va chiâma adulteră; ear de va muri bär-
batul ei, este liberă de lege, încât nu este adulteră fiind cu 5
alt bărbat. Pentru aceea, frații mei, și voi ați murit legii 6
prin corpul lui Christos; ca si fiți voi ai altuia, ai celui ce a
înviat din morți, ca si facem fruct lui Dumnezeu. Căci când 7
trăiam truesce, patimile păcatelor cele vederate de lege erau
lucrătoare în membrii noștri, si producă fruct morții. Ear a- 8
cum sântem scutiți de lege, morți fiind aceleia în care eram
ținuți; ca si servim lui *Dumnezeu* cu spirit înnoit, ear nu în
litera cea vechiă.

Ce vom dice dar? A ũ döră legea *este* păcat? Nicı de cum. 7
Din contra nu am cunoscut păcatul, decât numai prin lege;
căci nu ași fi știut pofta, de nu ar fi ăis legea: Si nu poftesci.
Dar păcatul luând ocașiune prin comandament, a lucrat în 8
mine tot felul de poftă. Căci fără lege păcatul *era* mort. Și 9
öre-când *fiind* fără lege, trăiam; ear viind comandamentul, pē-
catul a înviat, ear eu am murit. Și comandamentul, care *era* 10
spre viață, mı-a fost spre mörte. Căci păcatul luând ocașiune 11
prin comandament, m'a amăgit, și prin el m'a omorıt. Drept 12
aceia legea *este* sântă, și comandamentul sânt și drept și bun.

Deci öre ceea ce era bun mi s'a făcut mörte? Nicı de cum. 13
Ci păcatul, ca si se arete păcat, mı-a lucrat mörte prin ceea
ce era bun; ca păcatul prin comandament si devină preste
măsură pēcătös. Căci scim, că legea este spirituală; ear eu 14
sunt trupesc, vëndut sub păcat. Căci ceea ce fac, nu știu, 15
pentru-că nu fac aceea ce voiesc; ci ceea ce urăsc, aceea fac.
Ear de fac acēsta, care nu voiesc, recunosc legea că *este* bună. 16
Deci nu eu sunt cel ce fac aceea, ci păcatul care locuesce în 17
mine. Căci știu că în mine, adică în trupul meu, nu locu- 18

esce ce este bun; căci a voi se află în mine, ear a face binele
 19 nu aflu. Căci binele care voiesc nu fac; ci răul care nu voiesc,
 20 acela fac. Ear de fac acela ce nu voiesc, nu fac eu a-
 21 căsta, ci păcatul care locuesce în mine. Decî eu aflu legea,
 22 că vîind eu a face binele, răul se află la mine. Căci mî vî-
 23 selesc în legea lui Dumnezeu după omul cel din întru; Dar
 vîd altă lege în membrii mei, luptându-se contra legii minţii
 mele, şi făcându-mă serv legii păcatului, care este în membrii
 24 mei. Ticălos omi sînt eu! cine mî va elibera din acest corp
 25 de mîrte? Mulţumesc lui Dumnezeu prin Iisus Christos Dom-
 neul nostru. Aşa dar cu mintea mea servesc legii lui Dumne-
 deş, ear cu corpul legii păcatului.

CAP. VIII.

*Despre spiritul libertăţii; despre suferinţi, şi despre mîngăierea
 Creştinului.*

- 1 Drept aceea nu este acum nici o condamnare celor ce sînt
 în Christos Iisus, cari nu ămbă după trup, ci după
- 2 spirit. Căci legea spiritului vieţii în Christos Iisus, m'a eli-
 3 berat de legea păcatului şi a morţii. Căci ceea ce era im-
 posibil în lege, pentru-că era slabă prin trup, a făcut Dumne-
 deş, trimiţînd pre Fiul seş în asemnarea trupului păcătoş
 4 şi pentru păcat, condamnănd păcatul în trup; Ca dreptatea
 legii sî se împlinescă întru noi, cari ămbăm nu după trup,
 5 ci după spirit. Căci cei ce sînt după trup cugetă cele ale
 6 trupului; ear cei ce sînt după spirit cele ale spiritului. Căci
 cugetarea trupescă este mîrte; ear cugetarea spirituală este vieţi
 7 şi pace. Căci cugetarea trupescă este inimiă cătră Dumne-
 deş; căci nu se supune legii lui Dumnezeu, şi nici nu pôte.
 8 Decî cei ce trăesc trupesce nu pot si placé lui Dumnezeu.
- 9 Ear voi nu trăiţi trupesce, ci spiritualmente, dacă spiritul
 lui Dumnezeu locuesce în voi. Ear de nu are cineva spiritul lui
- 10 Christos, acela nu este al lui. Ear de este Christos în voi,
 trupul este mort în privinţa păcatului, dar spiritul este viu în
- 11 privinţa dreptăţii. Ear de locuesce în voi spiritul celui ce a
 sculat pre Iisus din morţi: acela ce a sculat pre Christos din
 morţi, va viu-face şi corpurile vîstre cele muritoare, pentru Spi-
 ritul lui ce locuesce în voi.
- 12 Drept aceea, fraţilor, sîntem datorî, nu trupului, ca sî trăim
- 13 trupesce; Căci de trăiţi trupesce, veţi muri; ear de veţi o-
 14 mori prin Spirit fapteles trupului, veţi trăi. Căci căţi sînt con-
 duşi de Spiritul lui Dumnezeu, acestia sînt fii ai lui Dumnezeu.
- 15 Căci nu aţi primit earăşi spiritul servituţei spre temere; ci aţi
- 16 primit spiritul înfierii, prin care strigăm: Abba, Părinte. În-
 suşi spiritul mărturisesce împreună cu spiritul nostru, că sîn-

tem fit al lui Dumnezeu. Ear de sîntem fiî, sîntem şi mos-
cenitori, *adică* moscenitori ai lui Dumnezeu, şi commoscenitori
ai lui Christos; dacă suferim împreună, ca şi ne şi glorificăm
împreună *cu dînsul*.

Căci socotesc, că nu *sînt* vrednice suferinţile timpului de 18
acum de a se compara cu gloria care va şi se descoperi în noi.
Căci creatura aşteaptă cunerăbdare descoperirea filor lui Dum- 19
neală. Căci creatura s'a supus deşertăciunii, (nu de voi, ci 20
pentru cel ce o a supus,) în speranţă, Că şi înasfă creatura 21
se va elibera din servitutea stricăciunii spre libertatea glorioasă
a filor lui Dumnezeu. Căci scim, că totă creatura suspină 22
şi chinuesce împreună *cu noi* până acum. Pe lângă acesta şi 23
noi înşine, cari avem primitiile Spiritului, suspinăm şi noi, aşcep-
tând iuşirea, *adică* rescumpărarea corpului nostru. Căci prin 24
speranţă ne mîntuim, înse speranţa, care se vede, nu este
speranţă; căci ceea ce vede cineva, pentru ce o şi speră?
Dar dacă sperăm ceea ce nu vedem, *atunci* o aşceptăm cu 25
răbdare.

Asemenea şi Spiritul ne ajută în neputinţile noastre; căci nu 26
scim a ne ruga precum se cade; înse însuşi Spiritul intervine
pentru noi cu suspinuri ce nu se pot spune. Ear cel ce cercă 27
ănnile scie ce *este* cugetul Spiritului; căci acesta intervine
pentru sînţi după *roea* lui Dumnezeu.

Şi scim, că celor ce iubesc pre Dumnezeu toate li se lucrăză 28
spre bine; acelora *adică* cari sînt chîamaţi după orînduirea
lui Dumnezeu. Căci pre cari mai 'nainte 'i-a cunoscut, mai 29
'nainte 'i-a şi hotărît *si* fie conformî chipului Fiului său, ca *si*
fie el întăiu-născut între mulţi fraţi. Ear pre cari mai 'na- 30
inte 'i-a hotărît, pre acestia 'i-a şi chîamat; şi pre cari 'i-a chîa-
mat, pre acestia 'i-a şi îndreptat; ear pre cari 'i-a îndreptat,
pre acestia 'i-a şi glorificat.

Deci ce vom dice la acestea? De *este* Dumnezeu pentru noi, 31
cine va *fi* contra noastră? Cel ce nu a cruţat pre Fiul său, 32
ci 'l-a trădat pentru noi toţi, cum nu ni va dărui împreună
cu el şi toate? Cine va acusa pre aleşii lui Dumnezeu? Ōre 33
Dumnezeu, cel ce 'i îndreptăză? Cine va condamna? Ōre 34
Christos, cel ce a murit, mai mult încă cel ce a înviat, care
şi şede d'a drépta lui Dumnezeu, şi mijlocesce pentru noi?
Cine ne va dispărî de la dragostea lui Christos? Ōre necasul, 35
său strîmtoarea, său persecuţiunea, său fometea, său golătatea,
său pericolul, său sabia? Precum este scris: Pentru tine sîn- 36
tem omoriţi totă ziua; ne-am socotit ca oi de junghiere. Ba 37
în toate acestea sîntem mai mult decăt biruitori prin cel ce ne-a
iubit. Căci sînt incredinţat, că nici mórtea, nici viaţa, nici 38
ăngerii, nici stăpînirile, nici puterile, nici cele de acum, nici

39 cele viitoare, Nici înălţimea, nici adîncimea, nici orî-ce făptură alta nu ne va pute dispărî de la dragostea lui Dumnezeu, care este în Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. IX.

Alegerea nu atîrnă de avantajele esteriore, ci de mila lui Dumnezeu.

- 1 **E**u dic adevărul în Christos şi nu mint, dându-mi conştiinţa mea mărturie în Spiritul Sânt, Că am mare tristare şi neîncetată durere în anima mea. Căci aş fi dorit eu însumi a fi blestemat de la Christos pentru fraţii mei, rudele mele după corp; Cari sînt Israeliţi; a căroră este înfărea şi gloria şi aşedămintele, şi legislaţia, şi cultul, şi misiunile; Ai căroră sînt părinţii, şi din cari a venit Christos după corp, care este preste toate, Dumnezeu bine-cuvîntat în etern. Amin.
- 6 Nu se pôte ca cuvîntul lui Dumnezeu să fie disfiinţat. Căci nu toţi sînt Israel, cari sînt din Israel; Nici nu sînt toţi fii, pentru că sînt semînţa lui Abraam; ci: În Isaac şi se va numi semînţa; Adică nu cei ce sînt copii după corp, nu acestia sînt fii ai lui Dumnezeu; ci fiii promisiunei se socotesc în semînţă.
- 9 Căci acesta este cuvîntul promisiunei: Într'acest timp voi veni, şi Sara va avea fii. Pe lângă această, şi Rebecca, concepînd din unul, din Isaac părintele nostru; (Căci copii încă nefiind născuţi, nici făcînd ceva bine sau rău, ca să rămăie orînduirea lui Dumnezeu după alegere); Nu pentru fapte, ci din voia celui ce cheamă, i s'a dat: Cel mai mare va servi celui mai mic; Precum este scris: Pre Iacob am iubit, ear pre Esau am urît.
- 14 Ce vom dice dar? Aşa dă rădăcină nedreptate la Dumnezeu? Nici de cum. Căci dice lui Moise: Voi milui pre care voiesc a milui, şi mă voi îndura de care voiesc a mă îndura. Aşa dar nu este nici a celui ce voiesc, nici a celui ce alergă, ci a lui Dumnezeu celui ce miluesce. Căci scriptura dice lui Faraon: Chiar pentru această te-am rădicat, ca să arăt în tine puterea mea, şi ca să se vestescă numele meu în tot pămîntul.
- 18 Deci pre care voiesc, miluesc; şi pre care voiesc, împetresc.
- 19 Îmi vei dice dar: Ce mă mai înfruntă? Căci cine se opune voiei lui? O omule! cine eşi tu care răspunzi lui Dumnezeu? Aşa dă rădăcină făptura celui ce o a făcut: De ce m'ai făcut aşa?
- 21 Aşa nu are putere olarul preste lut, ca dintr'aceeaşi frămîntătură să facă un vas de onoare, ear altul de disonore? Ear dacă Dumnezeu vrînd să-şi arete mânia, şi să-şi discore puterea sa, a suferit cu multă răbdare vase ale mîniei gătite spre peire; Şi ca să-şi arate bogăţia gloriei sale spre vase ale

milor, cari le-a gătit de mai 'nainte spre glorie; Adică pre noi, pre 24
cari ne-a și chemat, nu numai din Iudei, ci și din ginte.

Precum dice și Osee: Voi chema popor al meu pre cel ce 25
nu este poporul meu, și iubită pre ceea ce nu era iubită. Și 26
va fi, că în locul unde li s'a dis: Voi nu sunteți poporul meu,
acolo se vor chema fii ai lui Dumnezeu celui viu. Ear Isaia 27
strigă despre Israel: De va fi numărul fiilor lui Israel ca na-
șipul mării, rămășița se va mântui. Căci Domnul va fini lu- 28
crul, și 'l va scurta cu dreptate; da, lucru scurt va face Dom-
nul pe pământ. Și precum a dis mai 'nainte Isaia: De nu 29
ni-ar fi lăsat Domnul Sabaoth semănța, ca Sodoma ne-am fi fă-
cut, și cu Gomorra ne-am fi asemănat.

Ce vom dice dar? Că gintele cari nu amblau după dreptate, 30
au ajuns dreptatea, înse dreptatea care este prin credință; Ear 31
Israel, amblând după legea dreptății, nu a ajuns la legea drep-
tății. Pentru ce? Pentru-că nu o căutaș prin credință, ci prin 32
faptele legii. Căci s'au împedecat de piatra de împedecare; 33
precum este scris: Eca pui în Sion piatră de împedecare, și
stânca de sdruncinare; și tot cel ce va crede în el, nu se va
rușina.

CAP. X.

Îndreptarea prin credință comparată cu dreptatea prin lege.

Fraților, dorința animei mele și rugăciunea mea către Dum- 1
neșu pentru Israel este, și se mântuiescă. Căci mă- 2
turisesc lor, că au zel pentru Dumnezeu, înse nu duple cuno-
știță. Căci nesciind dreptatea lui Dumnezeu, și căutând si 'și 3
stabilăscă dreptatea lor, nu s'au supus dreptății lui Dumnezeu.
Căci Christos este finitul legii spre îndreptarea tot celui ce crede. 4
Căci Moise descrie dreptatea care este din lege, că omul 5
care face acelea va trăi printr'însele. Ear dreptatea cea din 6
credință așa dice: Si nu ții în anima ta: Cine se va sui în
ceri? (adică si pogore pre Christos;) Séu: Cine se va pogori 7
în adîncime? (adică si rădice pre Christos din morți). Dar ce 8
dice scriptura? Aprópe este de tine cuvântul, în gura ta și în
anima ta; adică cuvântul credinței care predicăm. Că de vei 9
mărturisi cu gura ta pre Domnul Iisus, și vei crede în anima
ta, că Dumnezeu 'l-a sculat din morți, te vei mântui. Căci 10
cu anima se crede spre dreptate, ear cu gura se mărturisește
spre mântuire. Căci dice scriptura: Tot cel ce crede într'in- 11
sul nu se va rușina.

Nu este deosebire între Iudeu și între Ellin; căci același 12
este Domn al tuturor, care avut este către toți cei ce 'l cheamă.
Căci ori-cine va chema numele Domnului se va mântui. 13

Cum dar vor chema pre acela, în care nu au creșut? și 14

- cum vor crede în acela de care nu au auzit? și cum vor auzi mite? precum este scris: Cât sunt de frumoase picioarele celor ce predică evanghelia păcii, ale celor ce bine-vestesc cele bune!
- 16 Însă nu toți au ascultat evanghelia; căci Isaia dădea: Dă-mă! cine a crezut vestirea noastră? Așa dar vine credința din auz.
- 18 Însă auzul prin cuvântul lui Dumnezeu. Însă eu dăc: Au dăc nu au auzit? Da, în adevăr în tot pământul a eșit resunetul lor, și-cuvintele lor la marginile lumii.
- 19 Au nu a cunoscut Israel? Întăiu Moise dăc: Eu vă voi întărita spre jălușie prin un popor ce nu este al meu, și prin națiune neînțelegetore voi iuri pre voi.
- 20 Ear Isaia îndrăznește și dăc: Sânt aflat de cei ce nu mă caută, m'am făcut cunoscut celor ce nu întărbă de mine.
- 21 Ear cătră Israel dăc: Tăta dăua am întins mânăle mele cătră un popor nesupus și contrariu.

CAP. XI.

Iudeii nu sânt lepădați toți și nici pentru tot-dea-una.

- 1 Drept aceea întreb: Au dăc a lepădat Dumnezeu pre poporul se? Nici de cum. Căci și eu sânt Israelit, din semănta lui Abraam, din tribul lui Benjamin.
- 2 Nu a lepădat Dumnezeu pre poporul se, pre care l-a cunoscut mai înainte. Au nu scrii ce dăc scriptura despre Iie? cum a vorbit lui Dumnezeu contra lui Israel; Dăcend: Dămne, pre profeții tăi au omorit, și altarele tale au surpat, și eu am remas singur, și caută sufletul meu.
- 3 Dar ce l-a respuns Dumnezeu? Mi-am rezervat șapte mii de bărbați, cari nu și-au plecat genunchiul înaintea lui Baal.
- 4 Așa dar și într'acest timp este remășiță dă pre alegerea harului.
- 5 Și de este dăpre har, atunci nu mai este dăpre fapte; altmintrelea harul nu mai este har. Ear de este dăpre fapte, atunci nu mai este har; altmintrelea fapta nu mai este faptă.
- 6 Ce vom dăc dar? Israel nu a căștigat ceea ce căuta; ear cei aleși au căștigat, și cei-l-alți s'au împetrit; (Precum este scris: Dumnezeu l-a dat spirit de adormire, ochi ca si nu vede, și urechi ca si nu aude,) până în dăua de astă-dă.
- 7 Și David dăc: Si se facă masa lor spre cursă și spre laș și spre pedică, și spre respătire lor; Si se întunece ochii lor ca si nu vede, și spinarea lor de tot si o girbovesc.
- 8 Drept aceea întreb: Au dăc s'au potecnit, încât si cadă? Nici de cum; ci mai virtos prin potecnirea lor mântuire a venit gintelor, ca si l' întărite spre jălușie.
- 9 Și dăc potecnirea lor este bogăția lumii, și diminuția lor bogăția gintelor: cu cât mai mult plinitudinea lor? Căci voue gintelor vorbesc; încât sânt eu apostolul gintelor, laud dregătoria mea; Ca dăc aș pro-

voca la jaluşie *pre cei de neamul meu, şi si mântuesc pre vre-*
unii dintr'înşii. Căci de este lepădarea lor împăcarea lumii, 15
 ce alt *va fi* reprimirea lor decât *vieţă din morţi?*

Căci de *sunt* primiţiile sante, este şi frământătura; şi de este 16
 rădiciua sântă, *sunt* şi ramurile. Ear de s'aū frânt unele din 17
 ramuri, tu inse fiind oliv silbatic, te-ai altuit in ele, şi te-ai
 făcut părtaş rădiciinei şi sucului olivului; Nu te lăuda asu- 18
 pra ramurilor. Ear de te laudi, nu porţi tu rădiciuă, ci rădi-
 cina pre tine. Vei dice: Ramurile s'aū frânt, ca si mă altu- 19
 esc eu. Bine; pentru necredinţă s'aū frânt ele, şi tu stai prin 20
 credinţă. Nu te înalţa cu mintea, ci teme-te. Căci dacă Dumne- 21

deu nu a cruţat ramurile cele fireşti, nici pre tine nu te va cruţa.
 Vei dar bunăteaa şi asprimea lui Dumnezeu! spre cei ce 22
 aū căduť asprime; ear spre tine bunăteaa, de vei remăne in
 bunăteaa; altmintrelea şi tu te vei tăia. Şi aceia, de nu vor 23
 remăne in necredinţă, earăşi se vor altui; căci pôte Dumnezeu
 earăşi a-i altui. Căci dacă tu te-ai tăiet pin olivul cel na- 24
 turalmente silbatic, şi afară de natură te-ai altuit in oliv bun;
 cu cât mai mult acestia, cari sânt ramuri fireşti, se vor altui
 intr'al lor oliv?

Căci eu nu voiesc, fraţilor, ca voi si nu sciti acest misteriu, ca si 25
 nu fii înţelepţi in sine-vă, că împetrire din parte s'a făcut lui
 Israel, până ce va intra numărul deplin al gintelor. Şi aşa 26
 tot Israelul se va mântui; precum este scris: Veni-va din Sion
 Mântuitorul, şi va întorce împietatea de la Iacob. Căci acesta 27
 este aşedământul meu cu dinşii când voiŭ lua păcatele lor. A- 28
 dev' *sunt* in privinţa evangheliei inimici pentru voi; dar in pri-
 vinţa alegerei iubiţi pentru părinţi. Căci darurile şi chiāmarea 29
 lui Dumnezeu *sunt* nerevocabili. Căci precum şi voi ore-când 30
 nu aţi cređut in Dumnezeu, ear acum aţi aflat milă prin ne-
 ascultarea acestora: Aşa şi acestia acum nu aū ascultat, ca 31
 prin mila voastră si se miluescă şi ei. Căci Dumnezeu a în- 32
 chis pre toţi in necredinţă, ca si miluescă pre toţi.

O adincimea bogăţiei şi a înţelepćiunei şi a sciinţei lui Dum- 33
 neđeu! cât *sunt* de nepătrunse judicările lui, şi neurmărite căile
 lui! Căci cine a cunoscut gândul Domnului? seū cine i s'a 34
 făcut consilier? Seū cine i-a dat mai 'nainte, ca si i se redea? 35
 Căci dintr'insul, şi printr'insul, şi pentru dinsul *sunt* toate; ace- 36
 lua *fi*e glorie in etern. Amin.

CAP. XII.

*Despre adorarea lui Dumnezeu! raţională, şi despre regulele vieţii
 Creştine.*

Vă rog dar, fraţilor, prin îndurările lui Dumnezeu, ca si 1
 oferiţi corpurile voştre sacrificiu viu, sânt, bine-plăcut

- 2 lui Dumnezeu, *ce este serviciul vostru cel rațional.* Și si nu
 3 ve conformati cu această lume; ci prefaceti-vă prin innoirea min-
 4 ței voștre, ca si cercați care este voea lui Dumnezeu cea bună
 5 și plăcută și deplină.
- 3 Căci eu ȋic prin harul ce mi s'a dat fie-căruia din voi,
 a nu cugeta in sine mai mult decât se cuvine a cugeta; ci si cu-
 getați modest, precum Dumnezeu a împărțit fie-căruia măsura
 4 credinței. Căci precum într'un corp avem mulți membri, și
 5 membrii nu au toți o funcțiune; Așa voi, fiind mulți, suntem
 6 un corp in Christos, ear fie-care unul altuia membri. Deci a-
 vând daruri de multe feluri dupre harul care ni este dat, ori
 7 profeție, si profeșim dupre măsura credinței; Ori diaconie si
 8 căntăm de diaconie; ori cel ce învătă, de învățatură; Ori cel
 ce îndemnă, de indemnare; cel ce împarte, si împartă cu sim-
 plitate, cel ce stă inainte, si fie cu sirguință; cel ce miluesce,
 si o face cu bună-voință.
- 9 Dragostea si fie neîfărmică. Urind răul, lipiți-vă de ce este
 10 bun. Cu dragoste frățească iubiți unul pre altul; cu onoare in-
 11 timpinați unul pre altul; Nu năsi lezeși in afaceri, ci ferbite
 12 in spirit, servind Domnului; Bucurându-vă in speranță; răb-
 13 dând in necas; stăruind in rugăciune; Luând parte in tre-
 14 buințele sânilor; urmărind ospitalitatea. Bine-cuvântați pre cei
 15 ce vă persecută; bine-cuvântați, și nu blestemați. Bucurați-
 16 vă cu cei ce se bucură, și plângeți cu cei ce plâng. Fiți cu
 acelaș cuget unul cătră altul. Nu cugetați cele înalte, ci am-
 blați cu cei umiliți. Nu fiți înțelepți in sine-vă.
- 17 Nu respăliți nimenui rău pentru rău. Îngrijiți-vă de cele
 18 bune înaintea tuturor ómenilor. De este posibil, cât atárnă
 19 de la voi, aveți pace cu toți ómenii. Iubiților, nu vă resbu-
 nați înșivă, ci mai bine dați loc mănii; căci este scris: Resbu-
 20 narea este a mea; eu voi răsplăti, ȋice Domnul. Drept aceea,
 de flămândește inimicul tău, nutresce-l; de însetează, dă-i de
 beut; căci acesta făcând vei grămădi cărbunii de foc pe capul
 21 lui. Nu te birui de rău, ci biruesce răul cu binele.

CAP. XIII.

Despre datoria cătră autorități, cătră aprópele, și cătră sine însuși.

- 1 **T**ot sufletul si se supune autorităților celor mai înalte. Căci
 nu este autoritate decât numai de la Dumnezeu: auto-
 2 toritățile cari esistă sunt orînduite de Dumnezeu. Pentru a-
 ceea cel ce se opune autorității se opune ordinului lui Dum-
 3 nezeu; și cei ce se opun își vor trage condamnare. Căci dre-
 gătorii nu sunt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Deci
 voiesc si nuți fie frică de autoritate? fă binele, și vei ave
 4 laudă de la dînsa. Căci ea îți este servitoare a lui Dumnezeu

spre bîce. Ear de faci rîu, teme-te; căci nu pîrtă sabia în
zadar; ci esto servitor al lui Dumnezeu, resbunător spre pedepsă
celui ce face rîul. Pentru aceea trebuie și vî supuneți, nu
numai pentru urgie, ci și pentru conștiință. Căci pentru a-
cesta plătiți și dări; și ei sînt servitori ai lui Dumnezeu, stă-
ruind întru acesta tot-dea-una. Dați deci tuturor ceea ce se
cuvine; celui cu darea, dare; celui cu impositul, imposit; celui cu
frica, frică; celui cu onîrea, onîre.

Nimeni cu nimic nu fiți datori, decât numai cu a iubi u-
nul pre altul; căci cel ce iubește pre altul a împlinit legea.
Căci aceea: Si nu comiți adulteriu; Si nu uciți; Si nu furi;
Si nu mărturisesci măturie mincinosă; Si nu poftesci; și ori-
care alt comandament, se cuprinde într'acest cuvînt, adică, Si
iubești pre aproapele tîu ca însuți pre tine. Dragostea nu
lucrîză rîu aproapei; de aceea dragostea este deplinirea legii.
Și acesta faceți, sciind timpul, că acum este ôra a ne scula
din somn; fiind-că acum este mîntuirea noastră mai aproape decît
cînd am creșut. Nîptea a trecut, ziua s'a apropiat; si lepă-
dam dar lucrurile întunerecului, și si ne îmbrăcăm în armele
luminei. Si âmb_lăm cu cuviință ca în timp de ziua; nu în
ospețe și în beții; nu în fornicățiune și în disfrânări; nu în
cîrtă și învidiă. Ci vî îmbrăcați în Domnul nostru Iisus Chris-
tos, și în îngrijii de corp, spre a împlini poftele lui.

CAP. XIV.

*Despre 'suferirea celor slabî în credință, și despre libertatea care
întărește.*

Pre cel slab în credință, primiți-l, dar nu duple deose-
birea cugetărilor. Căci unul crede că pîte mîncă tîte,
ear cel slab mînăncă legume. Cel ce mînăncă si nu dispre-
țuîscă pre cel ce nu mînăncă; și cel ce nu mînăncă si nu ju-
dice pre cel ce mînăncă; căci Dumnezeu l-a primit. Tu ciue
esci, care judici pre servitorul altuia? domnului seî stă seî cade.
Și va sta; căci pîte Dumnezeu a'l face si stea.

Unul deosebesce o ți de alta; altul socotește tîte țiilele a-
semenea. Fie-care si se convinge în mintea sa. Cel ce con-
sideră ziua, Domnului o consideră; și cel ce nu consideră ziua,
Domnului nu o consideră. Cel ce mînăncă, Domnului mî-
năncă; căci mulțumesc lui Dumnezeu; și cel ce nu mînăncă,
Domnului nu mînăncă, și mulțumesc lui Dumnezeu. Căci ni-
mene din noi nu trăesce pentru sine și nimeni nu mîre pen-
tru sine. De trăim, Domnului trăim; și de murim, Domnului
murim; deci seî de trăim seî de murim, ai Domnului sîntem.
Căci pentru acesta Christos și a murit și a înviat, și a trăit,
ca si fie Domn și preste cei morți și preste cei vii.

- 10 Dar tu, de ce judeci pre fratele tău? s'eu de ce disprețuiești pre
 11 fratele tău? Toți vom sta înaintea judecății lui Christos. Căci
 este scris: Viu sunt, zice Domnul, mie mi se va plăcea tot ga-
 12 nunchiul, și totă limba se va mărturisi lui Dumnezeu. Așa
 dar fie-care din noi își va da seamă de sine înaintea lui Dumnezeu.
 13 Deci si nu mai judecăm unul pre altul; ci acesta mai bine
 14 si judecați, ca si nu puneți pedică s'eu scandal fratelui.
 și sunt încredințați în Domnul Iisus, că nimic nu este spurcat
 15 prin sine; înse celui ce i se pare a fi ceva spurcat, acelaia se
 spurcat. Ear de se supără fratele tău pentru bucate, cea nu
 16 ămbli după dragoste. Nu perde cu bucatele tale pentru bucate, că nu
 17 vostru cel bun. Căci imperăția lui Dumnezeu nu este măn-
 care și băutură; ci dreptate și pace și bucurie în Spiritul Sânt.
 18 Căci cel ce în aceste servește lui Christos este bine-plăcut lui
 Dumnezeu și aprobat de omeni.
 19 Deci si urmău cele ce sunt ale păcei, și cele ce sunt spre
 20 edificarea unuia cătră altul. Pentru mâncare nu strica lucrul
 lui Dumnezeu. Tote sunt curate, înse este un rău pentru omul
 21 cel ce mănâncă spre scandal. Bine este a nu mânca carne,
 nici a bea vin, nici aceea prin care fratele tău se jignește, s'eu se
 22 scandalisă s'eu suferă. Ai tu credință? în sine însuși si o albi
 înaintea lui Dumnezeu. Fericit este cel ce nu se condamnă în
 23 ceea ce aprobă! Ear cel ce se îndoese, când mănâncă,
 se condamnă; pentru-că nu mănâncă în credință; căci tot ce nu
 este din credință este păcat.

CAP. XV.

*Despre datoria de a răbda pre cei slabi după eșmul lui Christos
 și al lui Pavel.*

- 1 **D**eci noi cei tari s'ntem datori si purtăm neputințele ce-
 2 lor slabi, și si nu ni plăcem noi înșine. Fie-care din
 3 noi si facă spre plăcere apropielui în bine spre edificare. Căci
 si Christos nu a făcut spre plăcerea sa; ci, precum este scris:
 Injurile celor ce te injură pre tine, au cădut preste mine.
 4 Căci câte s'au scris mai 'nainte, s'au scris spre învățatura noastră,
 ca prin răbdare și mângăierea scripturilor si avem spe-
 5 ranță. Ear Dumnezeul răbdării și al mângăierii si vi dă-
 ruiește si fiți de același gând între voi după Iisus Christos;
 6 Ca toți cu un cuget și cu o gură si glorificați pre Dumnezeu,
 7 și Părintele Domnului nostru Iisus Christos. Așa dar pri-
 miți unii pre alții, precum și Christos a primit pre voi, spre
 gloria lui Dumnezeu.

- 8 Dar eu dic, că Iisus Christos a fost servitor al circumci-
 siunei pentru adevărul lui Dumnezeu, ca si întărească făgădu-

iuile date părinților; Și ca si glorifice și gintele pre Dum- 9
 neșeu pentru mila sa; precum este scris: Pentru acesta mă voiū
 mărturisii ție între popōre, și voiū cânta numelui tōu. Și ea- 10
 răși dīce: Veseliți-vē, națiunilor, cu poporul lui. Și earāși: 11
 Lăudați pre Domnul, tōte națiunile, lăudați-l tōte popōrele.
 Și earāși Isaia dīce: Va fi rădicina lui Iessē, și cel ce se va scula 12
 si domnescă preste popōre, intr'acela vor spera națiunile. Ear 13
 Dumneșeu speraței si vē imple de tōtă bucuria și pacea in cre-
 dīnță, ca si prisoșiți in speranță priu puterea Spiritului Sânt.
 Sūnt incredințat despre voi, frații mei, că sūnteți plini de 14
 bunătate, plini de tōtă sciința, putēd și a vē sfātuu unii pre
 alții; Cu tōte acestea, fraților, r'am scris mai liber pe une-locuri, 15
 ca si vi aduc aminte de harul care mi s'a dat de la Dumneșeu,
 Ca si fiū servitor al lui Iisus Christos intre ginte, și preut al 16
 evangheliei lui Dumneșeu, ca prosfora gintelor si fie bine-primită,
 sântită prin Spiritul Sânt. Drept aceea am laudă in Christos 17
 Iisus in cele ce sūnt ale lui Dumneșeu. Căci mi-am permis 18
 a vi vorbi numai despre cele ce a lucrat Christos prin mine,
 spre a aduce pre ginte la ascultare, prin cuvēnt și prin faptă,
 Priu puterea semnelor și a minunilor, prin puterea Spiritului 19
 lui Dumneșeu, încāt din Ierusalem și împrejur până la Illiric
 am răspândit evangelia lui Christos; Sirguindu-mē a predica 20
 evangelia așa, nu unde se numise *deja* Christos, ca si nu zidesc
 pe temelie străină; Ci precum este scris: Cārora nu s'a vestit 21
 despre dīnsul, *il* vor vedē, și cei ce nu aū aūdit vor înțelege.
 Pentru aceea am fost împedecat de multe ori a veni la voi; 22
 Ear acum ne mai avēd loc intr'aceste părți, și de mulți ani 23
 avēd dorință a veni la voi: Când voiū merge in Ispania, 24
 voiū veni la voi; căci sper trecēd pe acolo si vē vedē, și si fiū
 condus de voi până acolo, după ce voiū sătura dīn parte *do-*
rința mea de a vē vedē. Ear acum merg la Ierusalem, spre a 25
 servi sântilor. Căci a bine-voit Macedonia și Achaia a face o 26
 contribuție pentru seracii sântilor, cari sūnt in Ierusalem. Ei 27
 aū bine-voit, și li sūnt datorī. Căci dacă gintele s'aū împărțășit
 de cele spirituale ale lor, sūnt datorī a li servi și in cele tim-
 porale. Acēstu dar finind, și asigurānd lor acest fruct, voiū 28
 merge pe la voi in Ispania. Ear sciū, că viind la voi, voiū 29
 veni in plinitatea bine-cnvēntărei evangheliei lui Christos.
 Ear vē rog, fraților, pentru Domnul nostru Iisus Christos, și 30
 pentru dragostea Spiritului, ca si vē luptați cu mine in rugă-
 cūni cătră Dumneșeu pentru mine; Ca si scap de cei cari nu 31
 cred in Iudeea; și ca serviciul meū in Ierusalem si fie bine-
 primit sântilor; Și ca, voind Dumneșeu, si reviu la voi cu 32
 bucurie, și si mē repausez împreună cu voi. Ear Dumneșeu 33
 păcei *fie* cu voi toți. Amin.

CAP. XVI.

Diverse salutări. Se recomandă pașă contra celor ce cauzăză discordii.

- 1 **V**ă recomand pre Fibi sora noastră, diaconă a bisericei din
- 2 Chencree; Ca si o primiți in Domnul, cum se cuvine
- 3 Salutați pre Prischilla și Achilla, conlucrătorii mei in Christos
- 4 Iisus; Cari pentru viața mea și-au spus pre a lor; căroră nu
- 5 numai eu mulțumesc, ci și toate bisericile din ginte. Salutați
- 6 mișul Achaiei in Christos. Salutați pre Epenet, pri-
- 7 s'a ostenit pentru noi. Salutați pre Mariam, care mult
- 8 rudele mele și socii mei in închisore, cari sunt însemnați între
- 9 tați pre Ampliū, iubitul meu in Domnul. Salutați pre Urban
- 10 conlucrătorul meu in Christos, și pre iubitul meu Stachiū. Sa-
- 11 lutați pre Apellas, cel ales in Christos. Salutați pre cei cu A-
- 12 ristobul. Salutați pre Erodion, ruda mea. Salutați pre cei cu
- 13 Narcis, cari sunt in Domnul. Salutați pre Trifena, și Trifosa,
- 14 cari s'au ostenit in Domnul. Salutați pre Iubita Persidă, care
- 15 mult s'a ostenit in Domnul. Salutați pre Ruf, cel ales in Dom-
- 16 nul și pre mama lui și a mea. Salutați pre Asincrit, pre
- 17 Flegont, pre Erman, pre Patroba, pre Ermin, și frații ce sunt
- 18 cu ei. Salutați pre Filolog, și Iuliū și Nireū, și sora lui, și
- 19 pre Olimpan, și pre toți sântii cei sunt cu ei. Salutați unul
- 20 pre altul cu sărutare sântă. Vă salută pre voi bisericile lui
- 21 Christos.
- 22 Ear vă îndemn, fraților, și vă pădiți de cei ce fac disbinări
- 23 și scandale, contra învățaturii care ați primit; și vă feriți de
- 24 dinșii. Căci unii ca acestia nu servesc Domnului nostru Iisus
- 25 Christos, ci pântecelui lor; și prin cuvinte bune și dulci înșelă
- 26 ănimile celor simpli. Ascultarea voastră s'a vestit la toți; drept
- 27 aceea mă bucur de voi; și voiesc, ca si fiți înțelepți spre bine,
- 28 și curați in privința răului. Ear Dumnezeul păcei si sdrô-
- 29 bescă pre Satana sub piciorole vostre in curând. Harul Domnului
- 30 nostru Iisus Christos fie cu voi. Amin.
- 31 Vă salută pre voi Timotheiū, conlucrătorul meu, și Luciū, și
- 32 Iason și Sosipatru, rudele mele. Și eu Tertiu, care am scris
- 33 această epistolă vă salut in Domnul. Vă salută Gaiū, gazda
- 34 mea și a totă adunarea. Vă salută Erast, îngrijitorul orașu-
- 35 lui, și Quart fratele. Harul domnului nostru Iisus Christos fie
- 36 cu voi toți. Amin.
- 37 Ear celui ce vă pôte întări duple evangelia mea, duple
- 38 predicarea lui Iisus Christos, duple discoperirea misterului, care
- 39 din seculi eterni era tăcut, Ear acum s'a arătat și s'a făcut

cunoscut prin scripturile profeților după ordinul eternului Dumnezeu, spre ascultarea credinței între toate națiunile: Unuia 27
 înțeleptului Dumnezeu *pe* glorie prin Iisus Christos în etern. Amin.
S'a scris către Romani de la Corinth, și s'a trimis prin
Fiba, diaconesa bisericii din Chenecrec.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNȚĂIA CĂTRĂ

CORINTHENI.

CAP. I.

Indemnare la unire. Învețătura despre cruce rușinează înțelepciunea lumii.

Pavel chemat *a fi* Apostol al lui Iisus Christos prin vocea 1
 lui Dumnezeu, și Sostene fratele: Bisericii lui Dumne- 2
 deu care este în Corinth, celor sfinți în Christos Iisus, celor
 chemați *a fi* sfinți, împreună cu toți cei ce în tot locul chea-
 mă numele Domnului nostru Iisus Christos, și al lor și al nostru.
 Har *pe* voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la 3
 Domnul Iisus Christos.

Mulțumesc Dumnezeului meu tot-dea-una despre voi, pentru 4
 harul lui Dumnezeu ce vi s'a dat în Iisus Christos; Că în 5
 toate v'ați îmbogățit într'insul: în totă învețătura și în totă sci-
 ința; Fiind-că mărturisirea lui Christos s'a întărit în voi; 6
 Încât voi nu aveți lipsă de nici un dar, acceptând arătarea Dom- 7
 nului nostru Iisus Christos; Care va și întări pre voi până 8
 la final, *ca si fiți* neinculpați în ziua Domnului nostru Iisus
 Christos. Credincios este Dumnezeu, prin care v'ați chemat 9
 spre comuniunea Fiului său Iisus Christos Domnul nostru.

Ear vă rog, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus 10
 Christos, ca toți si vorbiți aceiași, și *ca si* nu fie între voi dis-
 binări; ci *ca si* fiți tare uniți într-un gând și într-o înțelegere.
 Căci m'am informat despre voi, frații mei, de la cei de pe lângă 11
 Chloe, că sunt certe între voi. Și acesta dic, pentru-că fie- 12
 care din voi dic: Eu sunt al lui Pavel; ear eu al lui Apolos;
 ear eu al lui Chefa; ear eu al lui Christos.

Au dora s'a împărțit Christos? au Pavel s'a crucificat pen- 13
 tru voi? sau v'ați botezat în numele lui Pavel? Mulțumesc 14
 lui Dumnezeu, că nici pre unul din voi n'am botezat, decât
 numai pre Crisp și pre Gaiu; Ca si nu dic cine-va, că am 15
 botezat în numele meu; Am mai botezat și familia lui Ste- 16
 fana; ear afară de acestia nu știu si mai fi botezat pre cineva,

- 17 Căci Christos nu m'a trimis si botez, ci si predic evangelia;
 18 nu cu înțelepciunea cuvintelor, ca si nu se zădărnicească crucea
 19 lui Christos. Căci cuvântul crucei nebunie *este* celor peritori,
 20 ear noue celor ce ne mântuim *este* puterea lui Dumnezeu;
 21 Căci *este* scris: Perde-voiu înțelepciunea înțelepților, și nimici-
 22 turarul? unde *este* disputătorul lumei acesteia? *a*u nu a innebu-
 23 nit Dumnezeu înțelepciunea lumei acesteia? Că de vreme ce
 24 ințelepciunea lui Dumnezeu, lumea priu înțelepciune nu a
 25 cunoscut pre Dumnezeu, a bine-voit Dumnezeu priu nebunia
 26 predicării a mântui pre cei ce cred. Căci Iudeii cer semu,
 27 și Ellinii caută înțelepciune; Ear noi predicăm pre Christos
 28 cel crucifiat, Iudeilor scandal, ear Ellinilor nebunie; Ear a-
 29 celora ce sunt chiămați, și Iudeilor și Ellinilor, pre Christos,
 30 puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu. Căci ce
 31 este nebun a lui Dumnezeu este mai înțelept decât omenii; și
 32 ce este slab a lui Dumnezeu este mai tare decât omenii.
 33 Căci vedeți chiămarea voastră, fraților, cum-că nu *sunt* mulți
 34 înțelepți duple corp, nu mulți puternici, nu mulți nobili; Ci
 35 cele nebune ale lumei a ales Dumnezeu, ca si rușineze pre cei
 36 înțelepți; și cele slabe ale lumei a ales Dumnezeu, ca si ruși-
 37 neze pre cele tari; Și cele pröste și cele disprețuite ale lumei
 38 a ales Dumnezeu, și cele ce nu sunt, ca si disfințeze pre cele
 39 ce sunt; Ca si nu se laude nici un corp inaintea lui. Ear
 40 printr'insul *este*, că sunteți in Christos Iisus, care ni s'a făcut
 41 de la Dumnezeu înțelepciune și dreptate și sântire și rescum-
 42 părare; Ca, precum *este* scris, cel ce se laudă in Domnul
 43 si se laude.

CAP. II.

Evangelia este fără diferență în facia înțelepciunii și artei omenilor.

- 1 Si eü, fraților, viind la voi, nu am venit cu eleganța cu-
 2 vintelor și a înțelepciunii, vestind voue mărturisirea lui
 3 Dumnezeu. Căci nu m'am propus a sci ceva intre voi, de-
 4 căt numai pre Iisus Christos, și pre acesta crucifiat. Și am
 5 fost la voi in slăbăciune, și in frică, și in cutremur mare. Și
 6 cuvântul meu și predicarea mea nu *era* cu cuvinte înduplică-
 7 tóre ale înțelepciunii omenesci, ci in manifestarea spiritului și
 8 a puterei; Ca credința voastră si nu fie duple înțelepciunea
 9 omenilor, ci duple puterea lui Dumnezeu.
 10 Inse între cei perfecți vorbim înțelepciune; dar nu înleap-
 11 ciune a lumei acesteia, nici a domnilor lumei acesteia, cari se
 12 disfințează; Ci vorbim înțelepciunea lui Dumnezeu cea mi-
 13 sterioasă, cea ascunsă, care a hotărît-o Dumnezeu mai nainte
 14 de seculi spre gloria noastră; Pre care nimene din domni

lumei acesteia nu a cunoscut-o; căci de o ar fi cunoscut, nu ar fi crucificat pre Domnul gloriei. Ci, precum este scris, cele 9
 ce ochiul nu a vădut, nici urechiă nu a audit, nici la înima
 omului nu s'a suit, acestea a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-l
 iubesc. Ear noue ni-a descoperit *acestea* Dumnezeu prin Spi- 10
 ritul său; căci Spiritul cercă toate, până și adîncimile lui Dumne-
 zeu. Căci cine din oameni scie ale omului, decât numai spi- 11
 ritul omului, care este într'însul? așa și ale lui Dumnezeu ni-
 mene nu le scie, decât numai Spiritul lui Dumnezeu. Ear noi 12
 nu am primit spiritul lumei, ci Spiritul cel de la Dumnezeu;
 ca si cum cele ce ni sînt dăruite de la Dumnezeu. Cari le 13
 și vorbim, nu cu cuvinte învățate ale înțelepciunii omenesci, ci
 cu cele învățate ale Spiritului Sânt; comparând cele spirituale
 cu cele spirituale. Dar omul cel firesc nu primesce cele ce 14
 sînt ale Spiritului lui Dumnezeu; căci îi sînt nebulie, și nu le
 poate înțelege, pentru-că se discernе spiritualminte. Ear cel 15
 spiritual discernе toate, însă el de nimene nu se discernе. Căci 16
 cine a cunoscut mintea Domnului, ca s'il învețe? Ear noi a-
 vem mintea lui Christos.

CAP. III.

Iisus temeliea mântuirii.

Și eu, fraților, nu am putut vorbi voue, ca la nisce spiri- 1
 tuali, ci ca la nisce corporali, ca unor prunci in Chris-
 tos. V'am nutrit cu lapte, ear nu cu bucate; căci încă nu 2
 puteați încăpe; chiar și acum nu puteți. Încă sunteți tru- 3
 pesci; căci dacă *este* între voi invidie și certă și disbinare,
 ați nu sunteți trupesci? și ați nu amblați ca oameni *trupesci*?
 Căci dacă dăce unul: Eu sînt al lui Pavel; și altul: Eu sînt al 4
 lui Apollos; ați nu sunteți trupesci?

Cine dar este Pavel, și cine *este* Apollos, decât numai ser- 5
 vitori, prin cari ați creșut, precum a dat Domnul fie-cărui?
 Eu am plantat, Apollos a udat, ear Dumnezeu a făcut și creșcă. 6
 Încât nici cel ce plantază nici cel ce udă este ceva; ci Dum- 7
 nezeu cel ce face și creșcă. Ear cel ce plantază și cel ce 8
 udă sînt una; și fie-care va primi plata sa după ostenela sa.
 Căci noi sîntem conlucrători ai lui Dumnezeu; voi sunteți ogor 9
 al lui Dumnezeu și edificiu al lui Dumnezeu.

Dupre harul lui Dumnezeu, care este dat mic, ca un archi- 10
 tect înțelept am pus temelie, ear altul edifică pre ea. Însе fie-
 care si ia sēmă cum edifică. Căci altă temelie nimene nu 11
 poate pune afară de cea pusă, adică Iisus Christos. Ear de e 12
 dăcă cineva pe această temelie aur, argint, pietre scumpe, lemne,
 ian, trestie; Al fie-cărui lucru va fi arătat; căci ziua Dom- 13
 nului il va arăta; prin foc se va discoperi; la fie-cărui lucru

- 14 focul va proba ce feliu este el. Dacă lucrul cuiva, ceea ce a
 15 edificat, va rămâne, va primi plată; Ear dacă lucrul cuiva
 se va mistui, se va păgubi; ear el însuși se va mântui; inse
 așa ca prin foc.
 16 Aû nu știți, că sunteți templul lui Dumnezeu, și că Spi-
 17 tul lui Dumnezeu locuiesc în voi? De va strica cineva tem-
 plul lui Dumnezeu, pre acela îl va strica Dumnezeu; căci tem-
 18 plul lui Dumnezeu este sânt, care sunteți voi. Nimeni și nu
 se înșele. De i se pare cuiva între voi că este înțelept în lu-
 19 mea această, și se face nebun, ca și fie înțelept. Căci înțelep-
 ciunea lumii acesteia este nebunie înaintea lui Dumnezeu. Căci
 20 este scris: El prinde pre cei înțelepți în viclenia lor. Și earăși:
 Domnul cunoște gândurile înțelepților, că sunt deșerte.
 21 Drept aceea nimeni și nu se laude între oameni. Căci toate
 22 sunt a le vóstre: Ori Pavel, ori Apolos, ori Chela, ori lumea,
 ori viața, ori mórtea, ori cele de acum, ori cele viitoare; toate
 23 sunt ale vóstre; Ear voi sunteți ai lui Christos; ear Christos
 al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

*Datoriile servitorilor lui Iesus Christos dupre exemplul lui Pavel.
 Intristarea și umilința lui Pavel.*

- 1 Așa și ne socotescă fie-care ca pre nisce servitori ai lui
 Christos, și administratori ai misterilor lui Dumnezeu.
 2 Pe lângă acesta se cere de la administratori, ca ei și fie cre-
 3 dincioși. Ear mie pré pucin îmi rămâne, ca și mă judic de
 voi séu de judicata omenescă; da, nici insumi nu mă judic.
 4 Căci pre mine nu mă sciû culpabil de nimic; înse nu printr'a-
 5 căsta sunt îndreptat; dar cel ce mă judică este Domnul. Drept
 aceea mai 'nainte de timp nimic și nu judicați, până ce va veni
 Domnul, care va aduce la lumină cele ascunse ale întunerecului,
 și va face cunoscute consiliile animilor; și atunci fie-care va avea
 laudă de la Dumnezeu.
 6 Acestea, fraților, le-am întors asupra mea și asupra lui A-
 pollos pentru voi; ca în noi și vă învetați, ca și nu gândiți mai
 mult decât ce este scris, ca nimeni dintre voi și nu se fălăscă
 7 cu unul contra altuia. Căci cine te distinge de alții? și ce ai
 ce nu ai primit? ear dacă ai primit, de ce te lauți, ca cum nu
 ai fi primit?
 8 Acum sunteți sătuli; sunteți deja bogați; fără de noi dom-
 niți; și măcar de ați domni, ca și noi împreună cu voi și domnim.
 9 Căci mi se pare, că Dumnezeu pre noi Apostoli ne-a lăsat
 și fim arătați ca cei mai de pe urmă, ca hotărâți spre mórte;
 10 căci am devenit privelesco lumii și ângerilor și oamenilor. Noi
 suntem nebuni pentru Christos, ear voi înțelepți în Christos; noi

slabi, ear voi tari; voi însemnați, ear noi disprețuiți. Până în 11
 ora de acum și flămândim, și însetoșăm, și suntem goli, și sîn-
 tem palmuiți, și nu suntem așezați. Și ostenim, lucrând cu 12
 mâinile noastre; injuriați fiind, bine-cuvântăm; persecutați fiind,
 răbdăm; Huliți fiind, sfătuim; ca nisce gunoii ne-am făcut 13
 lumei, și *sîntem* tuturor lepădătură, până acum.
 Nu scriu acestea spre a vă înfrunta, ci ca pre nisce fii ai 14
 mei iubiți *vă* îndemn. Căci de ați ave de ce mii de învățatori 15
 în Christos, totuși nu *aveți* mulți părinți; căci eu v'am născut în
 Christos Iisus prin evanghelie. Pentru aceea vă rog, si'mi fiți 16
 următori.

Pentru căsta am trimis la voi pre Timotheiū, care este fiu al 17
 meu iubit, și credincios în Domnul, care vi va aduce aminte
 căile mele în Christos, precum învățu în tot locul, în totă biserica.
 Ear unii s'aū îngănfat, cu cum nu ași veni la voi. Iuse cu- 18 19
 rînd voiū veni la voi, de va vré Domnul, și voiū cunoște nu
 cuvîntul celor ce s'aū îngănfat, ci puterea. Căci imperăția lui 20
 Dumnezeu nu *este* în cuvînt ci în putere. Ce voiți? cu toę si 21
 viū la voi, seū cu dragoste și cu spiritul blîndeței?

CAP. V—VI.

*Despre fornicătorul trădat Satanei. Indemnare de a fugi de afa-
 ceri cu cei de moravuri rele. Ilustrarea celor ce ămbă în judecări.
 Indemnare de a preîntîmpina necurățiile corpului.*

În genere se aude, că *este* disfrău între voi, și ast-feliū de 1
 disfrău, care nici între păgani nu se află, ca si aibé ci-
 neva pre femeea părintelui seū. Și voi v'ați iugănfat; și nu 2
 mai bine ați plâus, ca cel ce a făcut această faptă si se la din
 medîlocul vostru. Eū dar absent fiind cu corpul, ear cu spiritul 3
 fiind de față, am judicat deja, ca cum ași fi de față, pre cel
 ce a făcut o așa faptă. Adunându-vē voi și spiritul meu în 4
 numele Domnului nostru Iisus Christos și cu puterea Domnului
 nostru Iisus Christos, Si trădați pre unul ca acela Satanei 5
 spre pierderea corpului, ca sufletul si se mîntuiescă în ziua
 Domnului Iisus.

Fala vōstră nu *este* întemeietă. Aū nu sciți, că pucin aluat dos- 6
 pesce totă frămîntătura? Curățiți dar aluatul cel vechiū, ca 7
 si fiți frămîntătura nouă, precum sunteți fura de aluat. Căci
 și Christos, pascile nōstre, s'a sacrificat pentru noi; De a- 8
 ceea si serbătorim, nu în aluatul cel vechiū, nici în aluatul reu-
 tăței și al vicleniei, ci în azimile sincerității și ale adevărului.

V'am scris în epistolă, si nu petreceți cu cei disfranați. Dar 9 10
 nu mci de cum cu disfranații lumei acesteia, seū cu lacomii, seū cu
 răpitori, seū cu idololatrii; căci atunci ar trebui si eșiți din lume.
 Ci v'am scris si nu petreceți cu vre un frate, dacă s'ar afla 11

disfrănat, seú lacom, seú idololator, seú calomniator, seú beţiv, seú răpitor; cu unul ca acesta nici si mâncaţi. Căci ce an
 12 eú si judic şi pre cei din afară? aú nu judicaţi voi pre cei din
 13 intru? Ear pre cei din afară Dumnedeş ii va judica. Deci
 scóteţi afară pre cel rău d'ntre voi.

VI Aú dóră cutădă cineva din voi, avēnd vre-o piră contra
 2 celor sânti? Aú nu sciţi, că sântii vor si judice lumea? şi nu înaintea
 se va judica lumea de voi, sūnteţi nedemni de a face judicāţi
 3 prea mici? Aú nu sciţi, că vom si judicăm pre āngeri? cu
 4 cât mai mult cele temporale? Deci de aveţi judicāţi tempo-
 rale, puneţi si judice pre cei nebăgaţi in sēmă in adunare.
 5 Spre ruşinarea vóstră şic acesta: Nu este între voi nici un in-
 6 ţelept, carele si póťă judica între fraţi seí? Ci frate cu frate
 7 se judică, şi āncă înaintea necredinciosilor. Chiar acesta este
 un defect între voi, că aveţi judicāţi între sinev. De ce mai
 bine nu suferiţi nedreptate? de ce mai bine nu suferiţi pagube?
 8 Înse voi înşivē faceţi nedreptate, şi aduceţi pagubă, şi āncă
 fraţilor.

9 Aú nu sciţi, că nedreptii nu vor mosceni imperātia lui Dum-
 nedeş? Nu vē rātăciţi; nici disfrānaţi, nici idololatrii, nici a-
 10 dulterii, nici efeminaţi, nici sodomii; Nici furii, nici lacomi,
 nici beţivii, nici calomniatorii, nici răpitorii, nu vor mosceni
 11 imperātia lui Dumnedeş. Si ast-feliú aú fost unii d'ntre voi;
 dar v'aţi spălat, dar v'aţi sântit, dar v'aţi îndreptat prin numele
 Domnului Iisus, şi prin Spiritul Dumnedeşului nostru.

12 Tóte imi sūnt permise, dar nu tóte imi sūnt de folos; tóte
 13 imi sūnt permise, dar eú nu vreú si fiú dominat de ceva. Buca-
 tele pentru pântece, şi pântecetele pentru bucate; ear Dumnedeş
 va disfiinţa şi pre acela şi pre acelea. Ear corpul nu este
 pentru disfrānare, ci pentru Domnul; şi Domnul pentru corp.
 14 Ear Dumnedeş şi pre Domnul 'l-a înviat, şi pre noi ne va învia
 15 prin puterea sa. Aú nu sciţi că corpurile vóstre sūnt membri
 ai lui Christos? deci voiú lua membrii lui Christos, şi 'i voiú
 16 face membri ai meretriceí? Nici de cum. Seú nu sciţi, că cel
 ce se lipesc de meretrice este un corp *cu dinsa*? căci vor fi,
 17 şice, amāndoi un corp. Ear cel ce se lipesc de Domnul este
 18 un spirit *cu dinsel*. Feriţi-vē de disfrānare; tot păcatul care
 face cineva este afară de corp; ear cel ce comite disfrānare pē-
 19 cătuesce într'al seú corp. Aú nu sciţi, că corpul vostru este tem-
 plul Spiritului Sânt, *ce locuesce* in voi, pre care 'l-aţi primit de la
 20 Dumnedeş, şi că nu sūnteţi ai vostri? Căci sūnteţi cumpă-
 raţi cu preş; glorificaţi dar pre Dumnedeş in corpul vostru şi
 in spiritul vostru, cari sūnt ale lui Dumnedeş.

CAP. VII.

Regule pentru căsătorie, pentru viață singulară, și pentru văduve.

Cât pentru cele ce 'mi-ați scris, *dic*, că bine este omului și
nu se atinge de femeie. Dar spre a *preintimpina* dis-
frânarea, fie-care și 'și aibă femeia sa, și fie-care femeie și 'și
aibă bărbatul său. Bărbatul și arete femeii cuvenita bună-vo-
ia; asemenea și femeia bărbatului. Femeia nu dispune de
corpul său, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu dispune de cor-
pul său, ci femeia. Si nu vă privați unul pre altul, decât nu-
mai cu consimțiment pentru un timp, ca și aveți timp pentru ru-
găciune și post, și earăși si vă întruniți; ca si nu vă ispitescă
Satană pentru neînfrânarea voastră. Ear acésta *dic* după con-
cesiune, *car* nu după ordin. Căci așa voi, că toți ómenii si fie
ca mine; inse fie-care are oșebit dar de la Dumnezeu, unul așa,
ear altul altmintrelea.

Ear acelor necăsătoriți și văduvelor *dic*, că bine li este, de
vor rămâne precum și eu. Ear de nu se înfrânéză, si se că-
sătoréscă; căci mai bine este a se căsători, decât a se aprinde.
Ear celor căsătoriți li ordinez, nu eu, ci Domnul: Femeia si nu se
dispărțé de bărbat. Ear de se va dispărți, si remăe nemăritată,
său si se împace cu bărbatul său; și bărbatul si nu lase pre femeie.

Ear celor-l-alti li *dic* eu, nu Domnul: De are vre-un frate fe-
mee necredinciosă, și ea voiesce si trăéscă cu el, si nu o lasă.
Și femeia, de are bărbat necredincios, și acela voiesce si trăéscă
cu dinsa, si nu 'l lasă. Căci bărbatul necredincios se sântéscé
prin femeia *credinciosă*, și femeia necredinciosă se sântéscé prin
bărbatul *credincios*; altmintrelea ar fi copiii vostri necurați; ear
acum 'sunt sânti. Ear de se disparte cel necredincios, dispar-
tă-se. Fratele său sora nu *mai* este obligat in asemenea *casuri*;
spre pace ne-a chiămat Dumnezeu. Căci ce scii, femeie,
poți si mântuesci pre bărbat, său ce scii, bărbate, poți si mân-
tuesci pre femeie? Inse fie-carele cum 'i-a împărțit Dumnezeu,
fie-carele cum este chiămat de Domnul, așa si âmble. Așa or-
donez eu in toate bisericile.

Este cine-va chiămat, circumcis fiind? si remăe circumcis. 18
Este cine-va chiămat, necircumcis fiind? si nu se circumcidé.
Circumcisiunea este nimic; și necircumcisiunea este nimic, ci pađa 19
comandamentelor lui Dumnezeu. Si remăe fie-care într'acea 20
stare in care s'a chiămat. Esci chiămat serv *fiind*? nu te in- 21
griji; inse dacă poți si fi liber, întrebuințéze mai bine *libertatea*.
Căci cel ce este chiămat in Domnul, serv *fiind*, este un emancipat 22
al Domnului; asemenea cel ce este chiămat, liber *fiind*, este
serv al lui Christos. Cu preț sunteți cumpărați; nu vă faceți 23
servi ai ómenilor. Fie-care, fraților, in ce este chiămat, in- 24
tr'acea si remăe înainteă lui Dumnezeu.

- 25 Ear despre virgine nu am ordin de la Domnul; inse dati
sfatul meu, ca unul ce a aflat milă de la Domnul a fi credincios.
26 Socotesc dar, că acesta este bine pentru nevoea de acum, *adică*,
27 că bine este omului si fie așa: Te-ai legat cu femeie? nu cauta
28 dislegare. Te-ai disfacut de femeie? nu căuta femeie. Ear de
te-ai și căsătorit, nu ai păcătuit; și de s'a măritat virgina, nu
a păcătuit. Dar unii ca acestia vor avé necaz in corp; cū inse
vé cruți.
- 29 Ear acesta dic, fraților, timpul este scurt de acum înainte;
30 deci cei ce au femei, si fie ca cum nu ar avé; Și cei ce plâng,
ca cum nu ar plânge; și cei ce se bucură, ca cură nu s'ar bu-
31 cura; Și cei ce cumpără, ca cum nu ar posedé; Și cei ce
se servesc de lumea acesta, ca cum nu s'ar servi; Căci forma
32 lunei acesteia trece. Dar voiesc si fiți fără de grijă. Cel ne-
însurat ingrijesce de ale Domnului, cum si placé Domnului;
33 Ear cel ce s'a însurat ingrijesce de ale lunei, cum si placé fe-
34 meii. Este o diferință între femei și virgină. Cea nemăritată
se ingrijesce de ale Domnului, ca si fie sântă și cu corpul și
cu sufletul; ear cea măritată se ingrijesce de ale lunei, cum si
35 placé bărbatului. Și acesta o dic spre folosul vostru; cum si
si vi puiă cursă, ci pentru bună cuviință și apropiere de Dom-
nul fără distragere.
- 36 Ear de gândesce cineva si se pörte necuviincios in privința
ficei sale, dacă este trecută in etate, și trebue a se face așa,
37 si facé ce voiesce, nu păcătuesce; mărte-se. Ear cel ce re-
mâne static in ânima sa, neavënd neccesitate, ci dispune de
voința sa, și otăresce in ânima sa a pădi fica sa nemăritată,
38 face bine. Așa că și cel ce o mărită, bine face, ear cel ce
nu o mărită și mai bine face.
- 39 Femea este legată de lege iu cât timp trăesce bărba-
tul ei; dar dacă va muri bărbatul ei, este liberă si se mă-
40 rite după care vre; inse numai in Domnul. Dar este mai fe-
ricită duple opiniunea mea, de va remâne așa; și mi se pare
că și eu am Spiritul lui Dumnezeu.

CAP. VIII.

*Regule pentru întrebuințarea cârmurilor ce se oferesc idolilor. Des-
pre întrebuințarea libertăței Chreștine.*

- 1 Căt pentru cele sacrificate idolilor. scim, (căci toți avem
cunoscință, dar cunoscința îngânfăză, ear dragostea edi-
2 fică. Ear de i se pare cui-va, că scie ceva, încă nimic nu a
3 cunoscut, precum se cade a cunósce; Ear de iubesce cine-
4 va pre Dumnezeu, acela este cunoscut de dinsul.) Deci căt
pentru măncarea celor sacrificate idolilor, scim că idolul este
nimic in lume, și că nu este alt Dumnezeu decât numai uql.

Căci deși sunt cari se numesc *dei*, seû în ceriû seû pe pământ: 5
cum adică sunt *dei* mulți, și domni mulți; Inse noi *avem* nu- 6
 mai un Dumneđeû, Părinte, din care *sunt* tôte, și noi într'insul;
 și nu Domn Iisus Christos, prin care *sunt* tôte, și noi într'insul.
 Inse nu toți nă acestă sciință; căci unii cu conștiință *că este* 7
 idol, până acum o mănâncă ca sacrificată idolului; și conștiința
 lor, fiind slabă, se spurcă.

Ear măncarea nu ne recomandă lui Dumneđeû; căci nici, 8
 de vom mânca, nu vom fi mai buni; nici de nu vom mânca, nu
 ni va lipsi ceva. Inse vedeți, ca nu cumva libertatea voastră 9
 acesta si fie scandal celor slabi. Căci de te va vedé cine-va 10
 pre tine, care ai sciință, ședând în templul idolilor, aû nu con-
 pre tîne, care ai sciință, se va incuragia si mănânce cele sacrifi-
 sciința lui, fiind slabă, se va incuragia si mănânce cele sacrifi- 11
 cate idolilor? Și pentru sciința ta se va pierde fratele tîu
 cel slab, pentru care Christos a murit. Dar așa păcătuiind 12
 contra fraților, și jignind conștiința lor cea slabă, păcătuiți con-
 tra lui Christos. Pentru aceea dacă măncarea este scandal 13
 fratelui meu, nu voiû mânca carne în etern, ca si nu fiû de scan-
 dal fratelui meu.

CAP. IX.

*Chiar cele ce în sine sunt permise trebuie si se lase din dragoste și
 spre înaintirea în cele bune.*

Aû nu sunt apostol? aû nu sunt liber? aû nu am vedût pre 1
 Iisus Christos Domnul nostru? aû nu sînteți voi lucrul
 meu în Domnul? De nu sunt apostol altora, dar voue sînt; 2
 căci pecetea apostoliei mele sînteți voi în Domnul. Respunsul 3
 meu la cei ce mă scrutéză este acesta: Aû nu avem dreptul 4
 a mânca și a bô? Aû nu avem dreptul a purta cu noi pre 5
 o soră femeie, ca și cei-l-alti apostoli, și frați Domnului, și Chefa?
 Seû numai eu singur și Barnaba nu avem dreptul a nu lucra? 6
 Cine servește în ôste vre-o-dată cu cheltuêla sa? seû cine plan-
 téză vie, și nu mănâncă din fructul ei? seû cine pasce turmă,
 și nu mănâncă din laptele turmei? Aû dóră dupre *opiniunea* 8
 ômenilor dic acestea? aû nu și legea dicé asemenea. Căci în 9
 legea lui Moise scris este: Si nu legi gura bouului ce treeră.
 Aû dóră de bôii se îngrijesce Dumneđeû? Seû dicé *acesta* de 10
 sigur pentru noi? Pentru noi s'a scris, ca cel ce ară si are de
 speranță, și cel ce treeră cu speranță si aibé parte de speranța
 sa. Dacă noi am seménat voue cele spirituale, aû *este* mare 11
 lucru, de vom secera noi cele corporale ale vóstre? Dacă alții 12
 profită de *acest* drept asupra voastră, aû nu mai bine noi? In-
 se nu am usat de acest drept; ci răbdăm tôte, ca si nu dăm vre
 un scandal evangheliei lui Christos.
 Aû nu sciți, că cei ce lucréză cele sante mănâncă din ale 13

- templului? și cei ce servesc altarului, se împărtășesc din altar?
- 14 Așa și Domnul a orinduit ca cei ce predică evanghelia să trăiească din evanghelia.
- 15 Ear eu nu am usat de nimic din acestea; nici nu am scris acestea, ca să se facă așa către mine; căci mi-ar fi mai bine a muri, decât să fac ceva fală mea deșertă. Căci dacă predică evanghelia, acesta nu mi este pentru fală; căci sunt sub necesitate, am plată; ear dacă de silă. *totuși* imi este încredințată dregătoria. Deci care este plata mea? *Este*, ca predicând evanghelia, să fac evanghelia lui Christos fără cheltuielă, ca să nu abuzez de dreptul meu în evanghelia.
- 19 Căci deși sunt liber de toți, tuturor m'am făcut serv, ca să dobândesc pre mai mulți: Iudeilor m'am făcut ca un Iudeu, ca să dobândesc pre Iudei; celor de sub lege ca sub lege, ca să dobândesc pre cei de sub lege; Celor fără lege ca un fără lege, ca să dobândesc pre cei fără lege, (nefiind fără lege lui Dumnezeu, ci sub lege în Christos); Celor slabi m'am făcut ca un slab, ca să dobândesc pre cei slabi; tuturor toate m'am făcut, ca orî-cum să măntuesc pre vre-unii. Și acesta fac pentru evanghelia, ca să fiu părtaș ei.
- 24 Aș nu știți, că cei ce alergă la circ, alergă toți, dar unul 25 ia premiul? Așa și alergați, ca să 'l apucați. Și tot cel ce combate, se înfrânază de toate; și acesta *fac ei*, ca să ia cunună stricăcioasă; ear noi nestricăcioasă. Eu drept aceea așa alerg, 27 nu ca nesigur; așa mă lupt, nu ca unul ce bate în aer; Ci mi țin aspru corpul meu, și 'l aservesc; ca nu cum-va altora predicând, însumi și mă fac netrebnic.

CAP. X, XI.

Apostolul se silescă a întorce pre Corintheni de la necurăție și de la idololatrie, îndemnându-i să nu se ducă la serbările idololatriilor. Despre unele abuzuri și despre comuniune.

- 1 Nu voiesc, fraților, ca să nu știți voi, că părinții nostri toți
2 au fost sub nor, și toți au trecut prin mare; Și toți
3 s'au botezat sub Moise în nor și în mare; Și toți au mâncat
4 aceeași mâncare spirituală; Și toți au băut aceeași băutură
5 ear Piatra era Christos. Înse cu cei mai mulți dintr'înșii nu
a bine-voit Dumnezeu; căci au căzut în pustie.
- 6 Și acestea s'au făcut spre exemple pentru noi, ca să nu fim
7 noi poftitori de rele, precum și aceia au poftit. Nici să ve
8 rulați de a mâncat și a băut, și să sculați și joce. Nici
să facem disfrânare, precum unii din ei au făcut, și au căzut într-o

de done-geol și trei de miș. Nicol și nu ispitim pre Christos, 9
 precum și unii dintr'înșu au ispitit, și s'au perdut de șerpil.
 Nicol nu murmurăți, precum unii dintr'înșii au murmurat, și s'au 10
 perdut de perdătorul. Și aceste toate s'au întâmpat acelora spre 11
 exemple; ear s'au scris spre a noastră învățătură, cari trăim în
 seculii cei de pe urmă. Drept aceea celui ce i se pare că 12
 stă, și la aminte, ca și nu cadă.
 Nici o ispită nu v'a ajuns, decât numai omenescă; ear Dum- 13
 negeu este credincios, care nu va lăsa și vă ispițiți mai mult
 decât puteți, ci împreună cu ispita va face și scăpare, ca s'o
 puteți suferi.

Pentru aceea, iubiții mei, fugiți de idololatrie. Ca celor 14 15
 înțelepți vorbesc; judecați voi ceea ce eu vorbesc. Potirul bine- 16
 cuvântărei, care bine-cuvântăm, au nu este împărțirea sân-
 gelui lui Christos? Pânea care frăugom, au nu este împărțirea
 corpului lui Christos? Căci noi, mulți fiind, suntem o pâne, 17
 un corp; căci toți ne împărțăm dintr'o pâne. Vedeți pre 18
 Israel duple corp; au nu sunt cei ce mănâncă sacrificiile părtași
 altarului? Deci ce ȋic eu? că doră idolul este ceva? séu cea 19
 sacrificată idolului este ceva? Dar eu ȋic, că cele ce sacrifică 20
 gintele, le sacrifică demonilor, ear nu lui Dumnezeu; nu voiesc
 dar, ca voi să fiți părtași demonilor. Nu puteți bé potirul 21
 Domnului și potirul demonilor? Nu puteți fi părtași mesei Dom-
 nului și mesei demonilor. Au vom irita pre Domnul? au sún- 22
 tem mai tară decât el?

Toate imi sunt permise, înse nu toate imi folosesc; toate imi 23
 sunt permise, înse nu toate edifică. Nimene și nu caute de ale 24
 sale, ci fie-care de ale altuia. Ori-ce se vinde în măcelărie, 25
 mâncați, nimic cercetând pentru conștiință; Căci al Domnu- 26
 lui este pământul, și plinitatea lui. Ear de vă invită la mesă 27
 cineva din cei necredincioși, și veți merge; ori-ce se pune în-
 teea voastră, mâncați, nimic cercetând pentru conștiință. Ear 28
 de vi va ȋice cine-va: Acesta este sacrificată idolilor, nu mân-
 cați, pentru acela ce v'a spus, și pentru conștiință; căci al
 Domnului este pământul și plinitatea lui; Conștiință înse, ȋic, nu 29
 a ta, ci a celui-l-alt; căci pentru ce se judecă libertatea mea
 de altă conștiință? Căci dacă eu gust cu mulțumire, de ce 30
 sunt hulit despre aceea pentru care eu mulțumesc. Deci ori 31
 de mâncați, ori de beți, ori de faceți alt ceva, și faceți toate spre
 gloria lui Dumnezeu. Nu dați scandal nici Iudeilor, nici Elli- 32
 nilor, nici bisericiei lui Dumnezeu. Precum și eu plac tutu- 33
 ror în toate, necăutând folosul meu, ci al celor mulți, ca să se
 mântuiescă.

Următorii fiți mie, precum și eu lui Christos. XI
 Vă înse laud, fraților, că în toate vă aduceți aminte de 2

- 3 mine, și ți-ai învățaturile, precum vi le-am trădat. Ear volesc
 și știți, că Christos este capul a tot bărbatul, ear capul femeii
 4 este bărbatul; ear capul lui Christos este Dumne-deu. Tot bărbatul, rugându-se se-
 5 capul lui. Ear totă femeia rugându-se se-
 pul disvalit, își dionoră capul ei; căci una și aceeși este ca
 6 cum ar fi rasă. Căci de nu se învâlesce femeia, pôte si se
 și tundă; ear de este lucru de rușine femeii a se tunde, se-
 7 se rade, învâlescă-se. Bărbatul nu trebuie și-și acopere capul,
 8 gloria bărbatului. Căci nu este bărbatul din femeie, ci femeia este
 9 din bărbat. Nici nu s'a făcut bărbatul pentru femeie, ci fe-
 10 mea pentru bărbat. Pentru aceea femeia trebuie și aibă semn
 11 de autoritate asupra capului, pentru ângerii. Înse nici bār-
 batul nu este fără femeie, nici femeia fără bărbat in Domnul.
 12 Căci precum este femeia din bărbat, așa este și bărbatul prin
 femeie; și tôte de la Dumne-deu.
 13 Judicați intru voi înșivă, de este cuviincios, ca femeia si se
 14 rōge lui Dumne-deu disvalită? Aū nu și însăși natura vō în-
 vēță, că bărbatul de-și lasă pērul si crēcșe lung, este spre ru-
 15 șine lui? Ear femeia, de-și lasă pērul si crēcșe, este spre
 ornament ei; căci pērul îi este dat spre învâlitōre.
 16 Ear de se vede cine-va că este gilcevitor, noi nu avem da-
 tină ca acesta, nici bisericile lui Dumne-deu.
 17 Ear despre aceea ce eū voiū si vī dīc nu vē laud, adică că
 18 vē adunați nu spre mai bine, ci spre mai rău. Căci întâiu,
 când vē adunați in biserică, aud că se fac disbinări între voi;
 19 și in parte o cred; Căci trebuie si fie și secte între voi, ca
 cei probați si se facē cunoscuți între voi.
 20 Decī adunându-vē voi într'un loc, acesta nu este pentru a
 21 mânca cina Domnului. Căci la mâncare fie-care cinēză mai
 22 'nainte; și unul este flământ, ear altul este bēt. Aū dōră nu
 aveți case in cari si mâncați și si beți? seū disprețuiți biserica
 lui Dumne-deu, și rușinați pre cei ce nu aū? ce voiū dīce voue?
 vē voiū lăuda? Eū nu vē laud pentru acesta.
 23 Căci eū am primit de la Domnul aceea, care am și trădat
 voue: Că Domnul Iisus in nōptea in care s'a trădat, a luat pāne;
 24 Și mulțumind, o a frânt, și a dīs: Luați, mâncați; acesta este
 corpul meū, care se frânge pentru voi; acesta faceți spre me-
 25 moria mea. Asemenea a luat și potirul după cină, dīcēnd:
 Acest potir este noul testament in sângele meū; acesta faceți
 26 do câte ori il veți bē spre memoria mea. Căci de câte-ori
 veți mânca această pāne, și veți bē acest potir, vestiți mōrtea
 Domnului, până când va veni.
 27 Drept-aceea ori-care va mânca această pāne, seū va bē acest

potir al Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat corpului și sângelui Domnului. Inse fie-care si se cerceteze pre sine însuși, 28 și așa si mănâncă dintr'această pâine și si bé dintr'acest potir. Căci cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, mănâncă și bea pentru condamnarea sa, nedistingând corpul Domnului. Pentru 29 această mulți *sunt* slabi și bolnavi între voi, și mulți dorm. Căci 30 de ne-am fi cercetat pre noi înșine, nu ne-am condamna. Ear 32 judecați fiind, ne pedepsim de la Domnul, ca si nu ne condamnăm cu lumea. De aceea, frații mei, când vă adunați si mănâncăți, si acceptați unul pre altul. Ear de flămândește cine-va, 34 si mănâncă a casă; ca si nu vă adunați spre condamnare. Ear celelalte voiți orindui, când voiți veni.

CAP. XII—XIV.

Despre darurile spirituale și despre întrebuințarea lor. Descrierea dragostei Creștine. Despre întrebuințarea darului de limbă.

Ear despre darurile spirituale, fraților, nu voiesc ca si nu 1
sciti voi. Sciti ca erați ginte, atrași la idolii cei muți, 2
ca cum ați fi fost duși. Pentru aceea vi declar, că nimeni vor- 3
bind prin Spiritul lui Dumnezeu nu ădice anathema pre Iisus;
și că nimeni nu pôte ădice că Iisus este Domn, decât numai
prin Spiritul Sânt.

În adevăr este diversitate de daruri, dar același Spirit. Și 4 5
este diversitate de servicii, dar același Domn. Și este diver- 6
sitate de lucruri, dar este același Dumnezeu, care lucrăză toate
în toți. Ear manifestarea Spiritului se dă fie-căruia după 7
folos. Căci unuia se dă prin Spiritul cuvântul înțelepciunei; 8
ear altuia cuvântul cunoștinței prin același Spirit; Altuia 9
credința prin același Spirit; ear altuia darurile vindecărilor
prin același Spirit; Altuia lucrarea minunilor; altuia pro- 10
feție; altuia discernerea spiritelor; altuia feluri de limbi; altuia
explicarea limbilor. Inse toate acestea le face unul și același 11
Spirit, împărțind de osebi fie-căruia, precum voiesce.

Căci precum corpul este unul, și are mulți membri; și toți 12
membrii unui corp, mulți fiind, sunt un corp: așa și Christos.
Căci prin un Spirit noi toți ne-am botezat într'un corp, orî 13
Iudei, orî Ellini, orî servi, orî liberi; și toți ne-am adăpat în-
tr'un Spirit.

Căci și corpul nu este un membru, ci mulți. De ar ădice 14 15
piciorul: Pentru-că nu sunt mână, nu sunt din corp; aș dăru
pentru aceea nu este din corp? Și de ar ădice urechea: Pen- 16
tru-că nu sunt ochi, nu sunt din corp; aș dăru pentru aceea
nu este din corp? De ar fi tot corpul ochi, unde ar fi auzul? 17
De ar fi tot auz, unde ar fi mirosul? Ear acum a pus Dumneze- 18
leă membrii, pre fie-care dintr'înși în corp, precum a voit,

- 19 20 Ear de ar fi toți un membru, unde ar fi corpul? Ear acum
 21 *sunt* mulți membri, dar un corp. Și nu poțe ochiul să dică
 22 mânei: Nu am trebuință de tine; seî earăși capul piciorului cor-
 23 pului, cari se pară a fi mai slabi, sunt mai necesari. Și acei
 24 *membri* ai corpului, cari ni se pară a fi mai puțin considerați,
 25 acestora li dăm mai multă considerațiune; și cele deformate ale
 26 noastre au mai bună formă. Căci cele frumoase ale noastre nu
 27 au trebuință de *acesta*; ci Dumnezeu a întocmit corpul, dând mai
 28 multă onoare părții celei mai din urmă; Ca si nu fie disbi-
 29 nare in corp, ci ea si îngrijescă unul de altul membrii între
 30 sine cu același interes. Și ori de suferi un membru, sufer
 31 toți membrii împreună cu *dinsul*; ori de se onoră un membru,
 32 împreună se bucură toți membrii.
- 27 28 Ear voi sunteți corpul lui Christos, și membri in parte. Și
 29 Dumnezeu a pus in biserică, întâiu pre apostoli, al doilea pre
 30 profeți, al treilea pre învățători, după aceea puteri, apoi darurile
 31 de vindecări, serviciile, dregătoriile, feliurile limbilor. Au dora
 32 toți *sunt* apostoli? au dora toți *sunt* profeți? au dora toți *sunt*
 33 învățători? au dora toți *sunt* lucrători de minuni? Au dora toți
 34 au darurile de vindecare? au dora toți vorbesc in limbi? au
 35 dora toți *esplică*?
 36 Inse si rivniți darurile cele mai bune; și încă vi arăt o cale
 37 mai escelintă.

XIII De ași vorbi in limbile omienilor și ângerilor, ear dragoste

- 1 nu am, am devenit ca o aramă sunătoare, seî cimbale resu-
 2 nător. Și de ași avé *darul de* profeție, și ași sci tôte miste-
 3 riile și tótă cunoscînța, și de ași avé tótă credința, încât si mut
 4 și munți, ear dragoste nu am, nimic nu sunt. Și de ași îm-
 5 părți tótă avuția mea *seracilor*, și de ași da corpul meu si'l
 6 ardé: ear dragoste nu am, nici un folos nu'mi este.
- 7 Dragostea îndelung rabdă, și este bine-făcătoare; dragostea
 8 nu se învidiază, nu se trufesce, nu se îngânfază; Nu se poartă cu
 9 necuviință; nu caută ale sale, nu se întărită, nu gândește rău;
 10 Nu se bucură de nedrept, ci se bucură de adevăr: Tôte le
 11 suferi, tôte le crede, tôte le speră, tôte le rabdă.
- 12 Dragostea nici odată nu încetază; chiar de se vor disființa
 13 profețiile, chiar de vor înceta limbile, ori chiar de va dispăré
 14 cunoscînța. Căci nu cunoscem decât in parte, și nu *profeșim*
 15 decât in parte; Ear când va veni perfecțiunea, atunci imper-
 16 fecțiunea va dispăré. Când eram prunc, vorbiam ca un prunc,
 17 cugetam ca un prunc, gândiam ca un prunc; ear când m'am
 18 făcut bărbat, am lepădat cele prunesce. Căci vedem acum
 19 ca prin oglindă in enigmă; ear atunci față câtră față; acum
 20 cunosc in parte, ear atunci voii cunósce precum și sunt cunoscut.

Și acum rămâne credința, speranța, dragostea, aceste trei; 13
 ear cea mai mare dintr'acestea este dragostea.

Urmăriți dragostea, și rivniți *darurile* spirituale, ear mai XIV
 mult ca și profețiți. Căci cel ce vorbește în limbă nu 2
 vorbește oamenilor, ci lui Dumnezeu; căci nimene nu-l înțelege;
 inse cu spiritul vorbește misterii. Ear cel ce profetesc vorbește 3
 oamenilor spre edificare și îndemnare și mângăiere. Cel 4
 ce vorbește în limbă se edifică însuși; ear cel ce profetesc e-
 difică biserica. Ași voi ca voi toți și vorbiți în limbă, ear mai 5
 bine și profețiți; căci mai mare este cel ce profetesc decât cel
 ce vorbește în limbă, decât numai de va esplica, ca biserica
 să se edifice.

Ear acum, fraților, de voi veni la voi vorbind în limbă, ce 6
 vi voi folosi, de nu vi voi comunica sevă descoperire, sevă cu-
 nosință, sevă profeție, sevă învățătură? Căci precum cele ne- 7
 insuflete ce dau sunet, ori fluierul, ori chithara, de nu vor da
 sunete diferite, cum se va cunoște ce se fluieră, sevă ce se cântă
 cu chithara? Căci o trimbiță de va da sunet nehotărît, cine 8
 se va găti la rebel? Așa și voi, de nu veți da prin limbă 9
 cuvânt cu bună înțelegere, cum se vor cunoște cele vorbite?
 Veți vorbi ca în aer. Sunt, pôte, multe feluri de voci în lume, 10
 și nici una dintr'insele nu este fără semnificare. Decî de nu 11
 voi înțelege semnificarea vocii, voi fi celui ce vorbește străin,
 și cel ce vorbește va fi mie străin.

Așa și voi, fiind-că rivniți *daruri* spirituale, căutați ca și le 12
 aveți în abundență spre edificarea bisericii. Pentru aceea cel 13
 ce vorbește în limbă, și se rîde așa, ca și pôte să fi esplicat.
 Căci de mă rog în limbă, spiritul meu se rîde, ear mintea mea 14
 este fără fruct. Ce și fac dar? Mă voi ruga cu spiritul, și 15
 mă voi ruga și cu mintea; voi cânta cu spiritul, și voi cânta
 și cu mintea. Altmintrelea, de veți bine-cuvînta cu spiritul, 16
 cel ce este neînvățat cum va dice Amin după mulțumirea ta,
 fiind-că el nu înțelege ce dici? Tu adevăr bine mulțumesci, 17
 dar cel-l-alt nu se edifică. Mulțumesc Dumnezeului meu, că 18
 vorbesc în limbă mai mult decât voi toți; Inse în biserică 19
 voiesc mai bine a vorbi cinci cuvinte cu mintea mea, ca și în-
 vîț și pre alții, decât dece mii de cuvinte în limbă.

Fraților, nu fiți prunci cu mintea; inse cu reutatea fiți prunci, 20
 ear cu mintea fiți bărbați. În lege este scris: Într'alte limbă, 21
 și cu alte buze voi vorbi acestui popor; și nici așa nu mă vor
 asculta, dice Domnul. Drept aceea limbile sînt spre semn, 22
 nu credincioșilor, ci celor necredincioși; ear profeția nu este
 pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși.

Decî când se adună totă biserica la un loc, și toți vorbesc în 23
 limbă, și întră sevă neînvățați sevă necredincioși, au nu vor dice,

- 24 că sînteți nebuni? Ear dacă profetesc toți, și întră vre-un necredincios s'eu neînvățat, se vîdesce de toți, se judecă de toți.
- 25 Și așa cele ascunse ale aîmei lui se fac aritate; și așa cînd pe față, se va închina lui Dumnezeu, și va mărturisii, că într'adevăr Dumnezeu este între voi.
- 26 Ce si se facă dar, fraților? cînd v'adunați, fie-care d'între voi are psalm, are învățătură, are limbă, are descoperire, are esplană, are cântec, și se facă spre edificare. De vorbesce cine-va în limbă, si vorbescă cîte doi, s'eu cel mult cîte trei, și pe rînd; ear unul si esplană. Ear de nu va fi cine si esplană, si tacă.
- 28 ear unul si esplană. Ear de nu va fi cine si esplană, si tacă.
- 29 în biserică; și si 'și vorbescă lui-și și lui Dumnezeu. Ear pro-
- 30 tești si vorbescă doi s'eu trei, și cei-l-alti si judice. Ear de
- 31 are cine-va altul ce șede descoperire, cel d'întăiu si tacă. Căci toți puteți profeti cîte unul, ca toți si se învețe si toți si se
- 32 33 mîngăie. Și spiritele profetilor se supun profetilor. Căci Dumnezeu nu este Dumnezeu al turburării, ci al păcii, precum în toate bisericile sântilor.
- 34 Femeile vîstre si tacă în biserică; căci nu li s'a dat voe si
- 35 vorbescă, ci si fie supuse, precum dice și legea. Ear de voiesc si se învețe ceva, si si întrebe pre bărbații lor a casă; căci
- 36 este rușine ca femeile si vorbescă în biserică. Aî de la voi a eșit cuvîntul lui Dumnezeu? s'eu a ajuns numai la voi?
- 37 De i se pare cui-va, că este profet, s'eu spiritual, si înțelege,
- 38 că cele ce v' scriu, sînt comandamente ale Domnului. Ear de
- 39 nu înțelege cine-va, si nu înțelege. Deci, fraților, rîvniți a
- 40 profeti, și nu opriți a vorbi în limbă. Tote si se facă dupre cuviință și orînduélă.

CAP. XV.

Despre înviere, și despre gloria corpurilor înviate.

- 1 Ear v'eu înștiințez, fraților, despre evanghelia, ce v'am pre-
- 2 dicat-o, care ați primit, în care și v'eu aflați; Prin care v'eu și mîntuiți, dacă o țineți cum v'am predicat-o, afară numai
- 3 de ați creșut în zadar. Căci v'am trădat mai întăiu ceea ce am și primit, cum că Christos a murit pentru păcatele noastre
- 4 dupre scripturi; Și că s'a îngropat, și că a înviat a treia zi
- 5 dupre scripturi; Și că s'a arătat lui Chefa, apoi celor doi-
- 6 spre-dece. După aceea s'a arătat la mai mult decăt cinci sute de frați odată; din cari cei mai mulți trăesc până acum, ear
- 7 unii aî și adormit. După aceea s'a arătat lui Iacob; apoi tu-
- 8 turor apostolilor. Ear mai pe urmă de toți s'a arătat și mie,
- 9 ca unuia abort. Căci eu sînt mai micul apostolilor, care nu sînt vrednic a mă chîama apostol, pentru-că am persecutat bi-
- 10 serica lui Dumnezeu. Ear prin harul lui Dumnezeu sînt ceea ce sînt; și harul lui care este în mine nu a fost în deșert; ci m'am

ostenit mai mult decât toți aceia; înse nu eă, ci harul lui Dumneđeu, care este cu mine. Decă ori eă, ori aceia, așa 11 predicăm, și așa ați cređut.

Ear dacă Christos se predică că s'a sculat din morții, cum 12 dic unii dintre voi, că nu este învierea morților? Ear de nu 13 este învierea morților, atunci nici Christos nu a înviat. Ear 14 dacă nu a înviat Christos, atunci predicarea noastră *este* deșertă, și credința voastră *este* deșertă. Ne aflăm încă și marturi min- 15 ciunoși ai lui Dumneđeu; căci am mărturisit asupra lui Dumne- deă, că a înviat pre Christos; pre care nu l-a înviat, dacă de- sigur morții nu învieză. Căci de nu învieză morții, nici Chris- 16 tos nu a înviat. Ear dacă Christos nu a înviat, deșertă *este* 17 credința voastră; încă sânteți în păcatele vóstre. Atunci și cei 18 ce au adormit în Christos sânt pierduți. De sperăm în Chris- 19 tos numai în viața acésta, sântem mai miserabili decât toți ómenii.

Ear acum Christos s'a sculat din morți, și s'a făcut primițul 20 celor adormiți. Căci precum priu om a venit mórtea, prin om 21 a venit și învierea morților. Căci precum toți cei întru Adam 22 mor, așa toți cei în Christos vor învia. Ear fie-care într'a sa 23 orinduelă: Christos primițul; după aceea cei ce sânt ai lui Christos la venirea lui. Atunci finitul, când va trăda impe- 24 riția lui Dumneđeu Părintelui; când va disființa tótă domnia, și tótă autoritatea și puterea. Căci trebuie el si domnescă, 25 până ce va pune pre toți inimiții sub picioarele sale. Inimicul 26 cel mai de pe urmă ce se va disființa *este* mórtea. Căci Dum- 27 neđeu a supus tóte sub picioarele lui. Ear când ăice, că tóte îi sânt supuse, *este* vederat că afară de cel ce l'a supus tóte. Ear când i se vor supune tóte, atunci și însuși Fiul se va su- 28 pune celui ce l'a supus tóte, ca si fie Dumneđeu tóte întru tóte.

Altmintrelea ce vor face cei ce se botéză pentru cei morți? 29 dacă nu se vor scula morții nici de cum, de ce se și botéză pentru cei morți? Pentru ce și noi sântem în tótă óra în 30 pericol? Pe lauda voastră, care am în Christos Iisus Domnul 31 nostru, eă mor în tóte ăilele! De m'am luptat după modul 32 ómenilor cu ferele în Efes, ce folos imăi *este*, dacă morții nu se vor scula? Si mănćăm și si bem; căci mâne vom muri. Nu vė 33 înșelați: vorbile cele rele strică moravurile cele bune. Discep- 34 tați-vė spre dreptate, și nu păcătuiți; căci unii nu au cunoscința lui Dumneđeu; spre înfruntare vi vorbesc *acésta*.

Înse va ăice cine-va: Cum se vor scula morții, și cu ce corp 35 vor veni? Nubene, tu ceea ce sémeni nu învieză, de nu va 36 muri; Si ce sémeni, nu este corpul care are si se producă, 37 ci grăuntele gol, fie de grău, séu de alt ceva. Ear Dumne- 38 deă îi dă corp, precum voiesce, și fie-cărei semințe corp pro- puiă. Nu tot corpul *este* acelaș corp; ci altul *este* corpul ó- 39

- menilor, și altul corpul dobitoacelor, și altul al pescilor, și altul al păsărilor. Și *sunt* corpuri ceresci, și corpuri pămîntesci; înse alta *este* gloria celor ceresci, și alta *este* gloria celor pămîntesci.
- Alta *este* strălucirea soarelui, și alta strălucirea lunii, și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se osebesce în strălucire.
- Așa *este* și învierea morților. Se sîmînă în stricăciune; se va scula în nestricăciune; Se sîmînă în neciuste; se va scula în gloriă; se sîmînă în slăbăciune; se va scula în putere; Se sîmînă corp firesc; se va scula corp spiritual. Este corp firesc, și este corp spiritual. Așa și este scris: Omul cel întăi, Adam, s'a făcut cu suflet viu; Adam cel de pe urmă s'a făcut cu spirit viu-făcător. Inse nu *este* întăi cel spiritual, ci cel firesc; apoi cel spiritual. Omul cel întăi, din pămînt fiind, *este* pămîntesc; omul cel al doilea *este* Domnul din ceri. Precum *este* cel ceresc, așa *sînt* și cei pămîntesci; și precum *este* cel ceresc, așa *sînt* și cei ceresci. Și precum am purtat chipul celui pămîntesc, vom purta și chipul celui ceresc.
- Ear *acesta* dic, fraților, că carnea și sângele nu pot mosceni împărăția lui Dumnezeu; nici stricăciunea va mosceni pre nestricăciune.
- Eu vă *dic* misteriu: Nu toți vom adormi, dar toți ne vom schimba; într'un moment, în clipa ochiului, la sunetul trimbiței celei de apoi; căci va trimbița, și morții se vor scula nestricăcioși, și noi ne vom schimba. Căci trebuie ca stricăciunea să se îmbrace în nestricăciune, și ceea ce este mortal să se îmbrace în nemurire.
- Ear când se va îmbrăca această stricăciune în nestricăciune, și acest mortal se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul ce este scris: Morte s'a înghițit în biruință. Morte, unde'ți *este* boldul tău? iadule, unde'ți *este* biruința ta?
- Ear boldul morții *este* păcatul; și puterea păcatului *este* legea.
- Ear lui Dumnezeu *sie* mulțumită, carele ni-a dat biruința prin Domnul nostru Iisus Christos. Drept aceea, iubiții mei frați, fiți tari, neclătiți, sporind în lucrul Domnului tot-dea-una; sciind că osteneala voastră nu este deșertă în Domnul.

CAP. XVI.

Despre strîngere de ajutoare. Despre stăruința în credință. Îndemnări și salutări.

- 1 Ear despre milostenia cea pentru sînți, faceți și voi așa,
2 precum am ordonat bisericilor Galatiei. În ziua d'întăia a săptămănei fie-care din voi să pue de-o-parte, strîngînd duple cum ar prospera; ca nu viind eu, să se facă colecțiunea
3 atunci. Ear când voi veni, voi trimite cu epistole pre cel pre cari îi veți aproba, ca să ducă milostenia voastră la Ierusa-

Iam. Și de va fi cu cuviință si merg și eu, vor merge cu mine. 4
 Ear voiū veni la voi, când voiū trece prin Macedonia; 5
 căci prin Macedonia voiū si trec. Și la voi póte voiū 6
 rămâne, sêū voiū și erna; ca voi si mă escortați ori încotro voiū 7
 merge. Căci nu voiesc si vă veđ acum numai in trecăt; ci 7
 sper si rămăiū cât-va timp la voi, de va permite Domnul. Și 8
 eu voiū rămâne in Efes până la cinci-đecime. Căci mi s'a 9
 deschis ușă mare și lucrătoră; dar sînt adversari mulți.
 De va veni Timotheiū, vedeți ca si fie fără frică la voi; căci 10
 lucrul Domnului lucrază, ca și mine. Deci nimeni si nu'l dis- 11
 prețuască; ci si'l conduceți cu pace, ca si vie la mine; căci il
 ascept cu frații. Căt pentru fratele Apollos, mult 'l-am rugat 12
 si mERGē la voi cu frații, dar nu a voit de loc si mERGē acum;
 ear va merge când va avē ocașiune.
 Priveghiați, stați in credință, îmbărbătați-vē, întăriți-vē. Tóte 13 14
 ale vóstre si fie cu dragoste.
 Ear, fraților, sciți casa lui Stefana, că este primițul Achaiei, 15
 și cā spre serviciul sântilor s'au orinduit pre sineși. Vē rog 16
 dar si ascultați de unii ca acestia, și de tot cel ce lucrază și
 se ostenesce cu ei. Mē bucur de venirea lui Stefana, și a lui 17
 Fortunat, și a lui Achaic; căci acestia au implinit absența vós-
 tră. Căci au reintărit sufletul meū și al vostru; si recunósceți 18
 dar pre unii ca acestia.
 Vē salută pre voi bisericile Asiei. Vē salută mult in Dom- 19
 nul Achilla și Prischilla, împreună cu biserica cea din casa lor.
 Vē salută pre voi toți frații. Salutați unul pre altul cu să- 20
 rutare sântă.
 Salutarea cu mâna mea a lui Pavel. Dacă cineva nu iu- 21 22
 besce pre Domnul nostru Iisus Christos, si fie anathema, Ma-
 ran-atha. Harul Domnului nostru Iisus Christos ne cu voi. 23
 Dragostea mea fie cu voi toți in Christos Iisus. Amin. 24
 Întăia **epistolă** către Corintheni s'a scris de la Filippi și
 ia trimis prin Stefana și Fortunat și Achaic și Timotheiū.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

A DOUA CĂTRĂ

CORINTHENI.

CAP. I, II.

*Mângăierea lui Pavel în predicarea evangheliei și în necesarile sale.
Ertarea disfrunatului. Evanghelia este unora un miros de viață, car
altora un miros de moarte.*

- 1 **P**avel apostol al lui Iisus Christos prin vocea lui Dumnezeu, și Timotheiū fratele, bisericei lui Dumnezeu care este în
- 2 Corinth, și tuturor sâunilor, cari sūnt în totă Achaia; Har și pace de la Dumnezeu, Părintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
- 3 Bine-cuvēntat sēe Dumnezeu și Părintele Domnului nostru Iisus Christos, Părintele îndurărilor, și Dumnezeu al totă mântem și noi mângăia pre cei ce sūnt în ori-care necas prin mântem
- 4 gāierea; Cel ce ne mângăie în tot necasul nostru, ca si puteam și noi mângăia pre cei ce sūnt în ori-care necas prin mântem
- 5 gāierea, cu care ne mângăiam noi de la Dumnezeu. Căci precum prisosesc suferințele lui Christos în noi, așa prisosesc
- 6 și mângăierea noastră prin Christos. Și sēu de suferim necas, este pentru a vōstră mângăiere și mântuire, care se lucrēză în răbdare acestorași suferinți, cari și noi suferim; sēu de ne mântem
- 7 gāiam, este pentru a vōstră mângăiere și mântuire. Și speranța noastră în privința vōstră este tare, sciind, că precum sūnteți părtași suferinților, așa veți și și ai mângăierei.
- 8 Căci nu voim si nu sciți, fraților, despre necasul ce ni s'a întâmplat în Asia, că am fost îngreuēți preste mēsură și preste
- 9 puțință, încāt nu eram siguri nici de viață; Da, aveam în noi hotărîrea morței, ca si nu ne încredem în noi, ci în Dumnezeu cel
- 10 ce înviează morții; Care din o mōrte ca acesta ne-a scăpat,
- 11 și ne scapă; în care ne încredem, că ne va mai și scapă; Dacă veți ajutori și voi cu rugăciunea pentru noi, ca si se facē mulțumită de mulți pentru noi, din cauza darului ce ni se dă prin
- 12 rugăciunile multora. Căci fala noastră este acesta: mărturisirea conștiinței noastre, că am petrecut în lume, și mai mult între voi, în simplitate și sinceritate plăcută lui Dumnezeu, nu într
- 13 înțelepciune trupescă, ci într harul lui Dumnezeu. Căci nu putem si scriem altele, decât numai cele ce cētiți și recunōșteți;
- 14 și cred că le veți recunōsce și până la finit; Precum ne-ați și recunoscut din parte, că sūntem fala vōstră, precum și voi veți și a noastră în ziua Domnului Iisus.

Și cu această încredere vream mai 'nainte și viû la voi, ca 15
 și aveți o nouă mulțumire; Și atunci și trec pe la voi la Ma- 16
 cedonia, și earăși din Macedonia și viû la voi, și si fiû însoțit de
 voi în Iudeea. Decî această vrînd, aû dóră am lucrat cu u- 17
 surință? sêu cele ce'mî propun, truesce le propun, ca si fie la
 mine da, da; și nu, nu? Ear *precum* Dumnezeu credincios 18
 este. cuvîntul nostru cîtră voi nu a fost da și nu. Căci Fiul 19
 lui Dumnezeu Iisus Christos, cel predicat între voi prin noi, prin
 mine și prin Silvan și prin Timotheiû, nu a fost da și nu, ci a
 fost da întru dînsul. Căci tôte promisiunile lui Dumnezeu în 20
 el sînt da, și in el Amin, ca si se glorifice Dumnezeu prin noi.
 Ear cel ce ne asigură împreună cu voi în Christos, și ne-a uns, 21
 este Dumnezeu; Care ne-a și pecetluit, și a dat arbuna Spiri- 22
 tului în inimile nîstre.

Ear eû chiâm pre Dumnezeu martur asupra sufletului meu, 23
 că nu am venit pînă acum la Corinth, spre a vî cruța. Nu 24
 că dóră avem autoritate preste credința vîstră, ci sîntem cou-
 lucrători ai bucuriei vîstre; căci prin credința stați.

Și mi-am propus această, ca si nu viû earăși cu intristare 11
 la voi. Căci de vî intristez pre voi, cine este cel ce 2
 mî veselesce pre mine, decît numai cel ce se intristeză prin
 mine? Și chiar această am scris voue, ca, cînd voiû veni, si 3
 nu am intristare de cei pentru cari mî se cădea si mî bucur;
 căci am această încredere în voi toți, că bucuria mea este a vîs-
 tră a tuturor. Căci din multă strîmtorare și durere a ânimei 4
 v'am scris cu multe lacrimi; nu ca si vî intristați, ci ca si cu-
 nôșteți dragostea care am mai cu sêmă spre voi.

Ear de m'a intristat cineva, nu numai pre mine a intristat, 5
 ci, ca si nu vî îngreuez pre toți, și din parte și pre voi. Destul 6
 este unui asemenea această pedepsă, care i se face de cîtră mai
 mulți. Încât din contra *trebuie* mai virtos si' l'ertați, și si' mîn- 7
 găiați, ca nu cumva si se înghițe un asemenea de pre multă du-
 rere. Pentru aceea vî rog ca si întăriți dragostea vîstră spre 8
 dînsul. Și pentru această am și scris, ca si vî cerc, de sînteți 9
 ascultători în tôte. Ear căruia ertați voi ceva, ert și eû; căci 10
 de am ertat ceva, căruia am ertat, pentru voi am ertat în fața
 lui Christos; Ca si nu fim cuprinși de Satana; căci nu sîntem 11
 în neciință despre planurile lui.

Ear viud eû la Troada, spre a predica evanghelia lui Christos, 12
 și ușa fiindu-mî dischisă prin Domnul, Nu am avut repaus 13
 în spiritul meu, neaflînd pre Tit fratele meu; decî lăsându-'î,
 am mers în Macedonia.

Ear mulțumită fie lui Dumnezeu, cel ce ne face tot-dea-una 14
 triumfători în Christos, și arată mirézma cunoscînței sale prin
 noi în tot locul. Căci sîntem lui Dumnezeu bună mirézmă, a 15

lui Christos între cei ce se mântuesc, și între cei ce se pierd:
 16 Unora *sântem* mirăzmă a morței spre mörte; car altora mirăz-
 17 mă a vieței spre viătă. Și cine *este* suficient la acestea? Căci
 nu sântem ca cei mulți, cari falsificăm curântul lui Dumnezeu;
 ci vorbim întru Christos ca din sinceritate, ca de la Dumnezeu;
 înaintea lui Dumnezeu.

CAP. III—VII.

Despre servirea literei și a spiritului. Evangelicia mai glorioasă decât legea. Despre purtarea cu cei reii. Indemnare la sfințire și la înfructuarea după Dumnezeu.

- 1 **A** ū döră începem earăși a ne recomanda? sēu ni trebuiec
 precum unora epistole de recomandare cătră voi, sēu a
 2 *piatole* de recomandare de la voi? Voi sūnteți epistola nōs-
 3 tră, scrisă în animile nōstre, cunoscută și cetită de toți omēni;
 Arătându-vē că sūnteți epistolă a lui Christos, cea lucrată de noi,
 scrisă nu cu cernelă, ci cu Spiritul lui Dumnezeu celui viă; nu
 în table de piatră, ci în tablele trupesci ale animei.
 4 Și încredere ca acesta avem prin Christos cătră Dumnezeu.
 5 Nu că sūntem capabili a cugeta ceva de la sine ca de la noi
 6 înși-ne, ci capacitatea nōstră *este* de la Dumnezeu; Care ne-a
 și făcut capabili a fi servitori ai aședământului nōu, nu ai literei,
 7 ci ai spiritului; căci litera omōre, ear spiritul face viū. Căci
 dacă serviciul morței cel scris și săpat în pietre a fost așa de
 glorios, încât fiii lui Israel nu puteau si caute la fața lui Moise,
 8 pentru strălucirea feței lui cea trecătoare: Cum nu va fi mai
 9 glorios serviciul spiritului? Căci dacă serviciul condamnării
 era glorios, cu mult mai mult întrece în glorie serviciul dreptăței.
 10 Căci ceea ce era glorios în această parte, nu mai este glorios din
 11 cauza gloriei covirșitoare a celei-l-alte părți. Căci dacă ceea
 ce se distiințēză *este* glorios, cu atât mai mult ceea ce rămāne
este glorios.
 12 Drept aceea avēnd asemenea speranță, întrebuințăm multă
 13 îndrăznelă; Și nu *facem* precum Moise, care punea vāl preste
 fața sa, ca si nu caute fiii lui Israel la finitul celei ce era a se
 14 distiința. Ear simțimintele lor s'au timpit; căci până astăzi
 rămāne acelaș vāl neluat în cetirea aședământului vechiū; care
 15 vāl se distiințēză în Christos. Și chiar până astăzi, când se
 16 cetesce Moise, jace vāl pe anima lor. Ear când se vor în-
 17 tōrce cătră Domnul, se va lua vālul. Ear Domnul este Spi-
 18 ritul, și unde *este* Spiritul Domnului, acolo *este* libertate. Ear
 noi toți privind cu fața descoperită ca prin oglindă gloria Dom-
 nului, ne schimbām într'aceeași imagine, din gloriā în gloriā, ca
 de la Spiritul Domnului.

Pentru acésta având acest serviciu, după cum am aflat IV
 milă, nu sîntem discurațiați. Ci am renunțat la cele as- 2
 cunse de rușine, neamblând în vicieșug, nici falcificând cuvên-
 tul lui Dumnezeu, ci cu manifestarea adevărului ne recomen-
 dăm conștiinței tuturor ômenilor înaintea lui Dumnezeu. Ear 3
 de este și acoperită evanghelia noastră, în cei peritori este aco- 4
 porită; Căror necredincioși dumnezeul acestei lume li-a or-
 dit cugetările, ca si nu li lucescă lumina evageliei celei glorioase 5
 a lui Christos, care este imaginea lui Dumnezeu. Căci nu pre-
 dicăm pre noi înși-ne, ci pre Christos Iisus Domnul; ear pre 6
 noi ca servitorii voștri pentru Iisus. Căci Dumnezeu, care a
 dat ca lumina si lumineze din întunec, a strălucit în ânimile
 noastre, spre răspândirea cunoscinței gloriei lui Dumnezeu în
 fața lui Iisus Christos.

Ear avem tesaurul acesta în vase de lut, ca acéstă putere 7
 mare si fie atribuită lui Dumnezeu, ear nu noue. Întru tôte 8
 sîntem impresurați, dar nu fără curagiu; sîntem în nedumerire,
 dar nu lipsiți de speranță; Persecutați, dar nu abandonati; 9
 repuși, dar nu prăpădiți; În tot timpul purtând în corp mórtea 10
 Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus si se arete în corpul nostru.
 Căci până când trăim, tot-dea-una sîntem espuși la mórte pen- 11
 tru Iisus, ca și viața lui Iisus si se arete în corpul nostru cel
 muritor; Încât mórtea lucră în noi, ear viața în voi. Ear 12 13
 având același spirit al credinței, precum este scris: Creșut-am,
 pentru aceea am și vorbit; și noi credem, și pentru aceea și
 vorbim; Încredințați fiind, că cel ce a sculat pre Domnul 14
 Iisus, ne va scula și pre noi prin Iisus, și ne va înfățișa impre-
 ună cu voi. Căci tôte sînt pentru voi, ca harul prisositor 15
 prin mulțumita mai multora si prisosescă spre gloria lui Dum-
 nezeu. Pentru aceea nu sîntem discurațiați; ci de se și strică 16
 omul nostru cel din afară, dar cel din întru se înnoesce din și
 în și. Căci ușurătatea întristărei noastre din present prin es- 17
 celință ni lucră un escelent pond de gloriă eternă; Nepri- 18
 vind noi la cele visibile, ci la cele nevisibile; căci cele visibile
 sînt trecetóre; ear cele nevisibile sînt eterne.

Căci scim, că de se va disființa acest cort pămêntesc în V
 care locuim, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută
 de mână, eternă în ceriuri. Căci într'acésta suspinăm, dorind 2
 si ne îmbrăcăm în locașul nostru cel din ceriș. Dacă după ce ne 3
 vom îmbrăca, nu ne vom afla golii. Căci cei ce sîntem în- 4
 tr'acést cort suspinăm sub sarcină, pentru-că nu voim a ne dis-
 brăca, ci a ne superîmbrăca; ca ceea ce este muritor si se
 înghite de viață. Ear cel ce ne-a făcut spre acésta este Dum- 5
 nezeu, care ni-a și dat arbuna Spiritului. Drept aceea în- 6
 drăznim în tot timpul, știind, că petrecend în corp sîntem

- 7 departe de la Domnul; (Căci amblăm prin credință, *ear nu*
8 prin vedere;) Îndrăznim, *dic*, și voim mai bine și fim disa-
9 cuți de corp, și si fim cu Domnul. Pentru aceea ne și
10 silim, ca, ori de față ori de departe, si'î fim plăcuți. Căci noi
toți trebuie si ne arătăm înaintea tribunalului lui Christos, ca
si la fie-care duple cum a făcut in corp, se'u bine se'u rău.
11 Sciind dar frica Domnului, înduplicăm pre omeni; ear Dum-
nedeu ne cunoste pre noi, și sper că și voi ne cunosteți in con-
12 scințele vostre. *Acésta dic*, nu ca si ne recomandăm earăși
la voi, ci ca si vi dăm ocasiune de a v'e fali pentru noi; și ca
si aveți *cuvânt* pentru cei ce se fălesc in față, ear nu in inimă.
13 Căci ori de sântem in uimire, *este* pentru Dumnedeu, ori de sün-
14 tem treși, *este* pentru voi. Căci dragostea lui Christos ne
constringe, socotind noi acésta, că, de a murit unul pentru toți,
15 deci toți au murit; Și *că* a murit pentru toți, ca cei ce vieză
si nu mai vieze loruși, ci celui ce a murit și a înviat pentru ei.
16 Pentru aceea de acum noi nu scim pre nimeni duple corp; ear
de am și sciut pre Christos duple corp, dar de acum nu' mai
17 scim. Deci de *este* cineva in Christos, *este* făptură nouă; cele
18 vechi au trecut, éca toate s'au făcut noue. Și toate acestea vin
de la Dumnedeu, care ne-a împăcat luiși prin Iisus Christos,
19 și ni-a dat serviciul împăcării. Căci Dumnedeu era in Chris-
tos, împăcând lumea luiși, neimputându-li păcatele lor; și ni-a
încredințat cuvântul împăcării.
- 20 Drept aceea sântem soli in locul lui Christos; ca cum Dum-
nedeu s'ar ruga prin noi, v'e rugăm in locul lui Christos, ca si
21 v'e împăcați cu Dumnedeu. Căci pre cel ce nu a cunoscut
păcat, l-a făcut păcat pentru noi, ca noi si ne facem dreptatea
lui Dumnedeu printr'insul.
- VI Noi dar ca conlucrători *cu el v'e și rugăm*, ca si nu primiți
2 harul lui Dumnedeu inderert. (Căci *dice*: In timp fa-
vorabil te-am ascultat, și in ziua mântuirii 'ți-am ajutat; éca
3 acum *este* timp favorabil, éca acum *este* ziua mântuirii.) Fără
si dăm in nimic nici un scandal, ca dregătoria *noastră* sinu se
4 prihănescă; Ci in toate arătându-ne ca servitori ai lui Dum-
nedeu: prin mare statornicie in necasuri, in nevoi și strimtorări;
5 In bătăi, in închisori, in tumulte, in osteuele, in privigheri, in
6 posturi; Prin curăție, prin cunoscință, prin îndelungă răbdare,
7 prin bunătate, prin spirit sânt, prin dragoste nefăcarnică; Prin
cuvântul adevărului, prin puterea lui Dumnedeu, prin armele
8 dreptăței d'a drépta și d'a stinga; Printre onóre și disonóre,
printre vorbire de rău și vorbire de bine; ca nisce înșelători,
9 dar adevărați; Ca nisce necunoscuți, dar bine cunoscuți; dar nu
cel ce murim, dar éca sântem vii; ca nisce pedepsiți, dar nu
10 omoriți; . Ca nisce întristați, dar tot-dea-una bucurându-ne; ca

născă seraci, dar pre mulți îmbogățind; ca nimic având, dar toate posedându-le.

O Corintheni, gura noastră s'a deschis către voi; ânsimă nă- 11
Nu aflați în noi strimtorire, ci ânsimă văstră 12
tră s'a lărgit. Plățiți-ni cu aceeași măsură, (vorbesec ca către 13
este strimă.

fil), lărgind ânsimile văstre.
Nu vă înjugați cu cei necredincioși; căci care împărtășire are 14
dreptătea cu nedreptătea? Său care comunitate are lumina cu în- 15
tunerecul? Său care acord are Christos cu Belia? Său care parte 16
are credinciosul cu cel necredincios? Său care însoțire are tem- 17
plul lui Dumnezeu cu idolii? căci voi sunteți templul lui Dumnezeu
celui viu; precum a ăis Dumnezeu: Voiă locui în ei, și voiă âmbra
între ei, și eu voiă filor Dumnezeu, și ei vor fi poporul meu. Pentru 17
aceea ești din meșilocul lor, și vă osebiți, ăice Domnul, și si nu vă
atingeți de necurăție, și eu vă voiă primi; Și vi voiă fi Părinte, 18
și voi îmi veți fi fi și fiice, ăice Domnul Atot-putintele.

Deci având aceste făgăduințe, iubiților, si ne curățim de VII
tăta spurcăciunea corpului și a spiritului, deplinind sân-
țire în frica lui Dumnezeu.

Înțelegeți-ne; pre nimene nu am nedreptățit, nimeni nu am 2
făcut pagubă, pre nimene nu am înșelat. *Acăta* nu ăic spre 3
a vă condamna; căci am ăis deja, că sunteți în ânsimile năstre,
spre a muri său a trăi cu voi. Mare este îndrăznăla mea că- 4
tră voi, mare este fala mea despre voi; m'am împlut de măn-
găiere, am mare bucurie în tot necazul nostru. Căci venind 5
în Macedonia, nici un repaus nu a avut corpul nostru, din toate
părțile am fost strimtorăți, din afară luptă, din întru temeri.
Înse Dumnezeu, cel ce mângăe pre cei umiliți, ne-a mângăieat 6
pre noi prin venirea lui Tit. Și nu numai prin venirea lui, 7
ci și prin mângăierea care avusese la voi, spuindu-ni dorința
văstră, durerea văstră, și zelul vostru pentru mine, încăt eu mai
mult m'am bucurat. Pentru aceea, de v'am întristat prin e- 8
pistolă, nu mă căses, măcar de mă și căiam; căci văd că acea
epistolă, măcar că v'a întristat, dar numai pentru un timp.
Acum mă bucur, nu că v'ați întristat, ci că v'ați întristat spre 9
pocăință; căci v'ați întristat dumnezeesce, ca în nimic si nu vă
păgubiți de către noi. Căci întristarea dumnezească lucrăză 10
pocăință spre mântuire fără de căință; ear întristarea lumel
lucrăză mărte. Căci éca chiar acăta, că v'ați întristat dum- 11
nezeesce, ce feliu de silință a produs în voi, ce apologia, ce in-
dignăție, ce frică, ce dorință, ce zel, ce revindecare! În toate
v'ați arătat, că sunteți curați într'acel lucru. Deci de am 12
și scris voue, înse nu pentru cel ce a nedreptățit, nici pentru
cel ce s'a nedreptățit, ci pentru a se arăta către voi silința nă-
tră, care avem pentru voi înainte lui Dumnezeu.

- 13 Pentru această ne-am mângâiat de mângâierea voastră; ear mult mai mult ne-am bucurat de bucuria lui Tit, pentru-că spi-
 14 ritual lui s'a reîntărit de cătră voi toți. Căci ori în ce m'am
 fălăt înaintea lui despre voi, nu m'am rușinat; ci precum am
 vorbit pururea după adevăr, așa și fala noastră în fața lui Tit
 15 s'a arătat adevărat. Și când își aduce aminte de ascultarea
 voastră a tuturor, cum cu frică și cu cutremur l-ați primit, âni-
 16 ma sa este mai mult la voi. Mă bucur dar, că în toate mă
 pot încrede în voi.

CAP. VIII.

Indemnare la stringere de ajutor pentru bisericile din Iudeea.

- 1 **V**ă înscuipăm, fraților, de harul lui Dumnezeu, ce s'a a-
 2 rătat în bisericile Macedoniei; Cum că strimtorarea
 lor cea mare li-a produs o mare bucurie, și profunda lor să-
 3 răciă a produs o mare avuție de liberalitate. Căci li mărtu-
 risesc, că după putere, și chiar preste putere *au contribuit bu-*
 4 curos. Rugându-ne cu multe rugăminte, ca si primim darul
 5 și împărțirea serviciului *destinat pentru sânti.* Și nu numai
 precum am acceptat, ci mai 'nainte s'au devotat pre sine Dom-
 6 nului și noue, după voea lui Dumnezeu; Încât am rugat noi pre
 Tit, ca precum mai 'nainte a început între voi această bine-facere,
 așa si o și finescă.
 7 Deci precum în toate prisosiți — cu credința, cu cuvântul, cu
 cunoscința și cu tot zelul, și cu dragostea voastră cătră noi —
 8 așa prisosiți și în această bine-facere. Nu vorbesc ca cum aș
 ordona, ci *vreu* prin zelul altora a încerca sinceritatea dragostei
 9 vóstre. Căci știți harul Domnului nostru Iisus Christos, că
 bogat fiind, pentru voi serac a devenit, ca voi prin sărăcia lui
 10 si vă îmbogățiți. Ear într'acest *lucru vi dau* opiniunea mea;
 căci vi este de folos, *voue* cari deja anul trecut ați început nu
 11 numai a face, ci și a face bucuros. Acum dar finiți de a
 face; ca precum *ați avut* dispozițiune de a voi, așa și a fini da-
 12 pre avere. Căci de este bună voință, *este* bine-primit după
 13 ceea ce are cineva, ear nu după ceea ce nu are. Căci nu
 14 *voi* ca, spre a ușura pre alții, voi si fiți însărcinați; Ci ca *si*
fie egalitate; ca în timpul de acum prisosința voastră *si depli-*
nescă lipsa aceloră, și ca prisosința aceloră *si deplinescă* lipsa
 15 voastră, ca așa si fie egalitate; Precum este scris: Cel ce a-
dunase mult nu avea prisos, și cel ce *adunase* pucin nu a-
 vea lipsă.
 16 Ear mulțumită *fi* lui Dumnezeu, că a inspirat în ânima lui
 17 Tit același zel pentru voi. Căci nu numai a primit el ruga
 18 mea, ci fiind mai zelos, de sine a mers la voi. Și împreună
 cu el am trimis și pre fratele, a căruia laudă în evanghelie *este*

prin toate bisericile; Și pe lângă acesta, *este și ales de bise-* 19
rici și fie soțul călătoriei noastre cu această milostenie, ce se ad-
ministră de noi spre gloria Domnului, și spre a arăta buna-
voința voastră. Ferindu-ne de acesta, ca și nu ne prilejuescă 20
 cineva în această contribuțiune liberală esecutată de noi; În- 21
 grijindu-ne de cele bune, nu numai înaintea Domnului, ci și
 înaintea oamenilor. Încă am trimis împreună cu ei și pre fra- 22
 tele nostru, pre care de multe ori l-am aflat zelos în multe, ear
 acum cu mult mai zelos pentru încrederea cea mare ce are pen-
 tru voi. *Cât pentru Tit, el este coleg și conlucrătorul meu* 23
pentru voi; și în privința celorlalte frați ai noștri, ei sunt apos-
tolii bisericii, gloria lui Christos. Drept aceea arătați proba 24
 dragostei voastre, și a falei noastre despre voi către ei și înain-
 tea bisericilor.

CAP. IX.

Darea cu mână liberală; Dumnezeu răsplătesce milostenia noastră.

Despre contribuțiunea cea pentru sânti, imi este de prisos 1
 a vi mai scrie; Căci știu bună-voința voastră, în pri- 2
 vința căreia mă laud despre voi către Macedoni, că Achaia este
 gata din anul trecut; și zelul vostru a escitat la imitațiune pre 3
 mulți. Însă am trimis pre frați, ca fala noastră despre voi si
 nu fie îndesat într-această privință; ca si fiți gata, precum am 4
 spus că sunteți. Ca nu cumva de vor veni împreună cu mine
 Macedonenii, și vă vor afla negătiți, noi (ca si nu dicem: Voi) 5
 si fim rușinați în realitatea acestei laude. Drept aceea am
 creșut necesar si rugăm pre frați ca si mergă mai înainte la 6
 voi, și si gătescă bine-facerea voastră cea de mai înainte promisă,
 ca aceea si fie gata, ca o bine-facere, ear nu ca ceva stors.
 Ear acesta *dic*: Cel ce sémână cu scumpetate, va și secera 7
 cu scumpetate; ear cel ce sémână cu liberalitate, va și secera cu
 liberalitate. Fie-care *si dea*, precum și-a propus în inimă, nu 8
 cu părere de rău, seu de silă, căci Dumnezeu iubește pre dă-
 tătorul voșos. Ear puternic *este* Dumnezeu si prisosescă tot 9
 harul spre voi, ca tot-dea-una având îndestulare în toate, si aveți
 și prisosință pentru tot lucrul bun; (Precum este scris; Im- 10
 prăsciet-a, dat-a seracilor, dreptatea lui rămâne în etern. Ear
 cel ce dă sémână sémănătorului, și pâne spre mâncare, va da 11
 și va înmulți sémența voastră, și va cresce fructele dreptăței vós-
 tre;) Ca în toate si fiți îmbogătiți, spre a face tot felul de li- 12
 beralitate, care lucrăză prin serviciul nostru mulțumită lui Dum-
 neșeu. Căci administrarea acestei ofrande nu numai impli- 13
 nesce lipsele sântilor, ci și produce mult fruct prin mulțumita
 multora către Dumnezeu, Cari glorifică pre Dumnezeu pen-

- tru proba ce li se dă din acest serviciu despre a voastră supunere mărturisită la evanghelia lui Christos, și despre sincera voastră liberalitate către dinșii și către toți alți; Si prin rugăciunea lor pentru voi, cari vă dorec pentru harul lui Dumnezeu ce abundeză asupra voastră. Ear mulțumită fie lui Dumnezeu pentru darul lui cel nespus.

CAP. X—XIII.

Armele spirituale ale servitorilor lui Dumnezeu. Apărarea autorității și a caracterului lui Pavel contra atacurilor înșușitorilor mincinoși. Escelența descoperirilor date lui Pavel. Indemnări, salutări și dorințe.

- 1 Și însumi eu Pavel vă rog prin blândețea și îndurarea lui Christos, care de față sunt umilit între voi, ear absent
2 fiind sunt îndrăzneț către voi; Vă rog, *dic, si nu fiu silit*, când voiți fi de față, si îndrăznesc cu acea încredere, cu care mi-am propus si îndrăznesc contra unora, cari ne socotesc că ămblăm
3 după corp. Căci deși ămblăm în corp, nu ne luptăm după corp; Căci armele luptei noastre nu sunt trupesci, ci puternice
4 prin Dumnezeu spre surparea fortarețelor; Surpând privirile și totă înălțimea ce se rădică contra cunoștinței lui Dumnezeu, și
5 captivând totă cugetarea spre ascultarea lui Christos; Fiind și gata a pedepsi totă neascultarea, când va fi deplină ascultarea voastră.
- 7 La cele de față uitați-vă! De se încrede cineva, că este al lui Christos, acesta si gândescă earăși în sine, că precum el este
8 al lui Christos, așa și noi suntem ai lui Christos. Căci de me voiți și lăuda ceva mai mult de autoritatea noastră, care ni-a dat Domnul spre edificarea, ear nu spre deripănarea voastră, nu me
9 voiți rușina; Inse ca si nu me arăt, ca cum v'ași amenința prin epistole; (Căci epistolele lui, *dic ei, sunt grele* și tari, ear
10 present fiind este slab și cuvântul lui disprețuibil.) Si socotească unul ca acela, că, precum suntem cu cuvântul prin epistole, nefiind de față, așa vom fi și în fapte, fiind de față. Căci
12 nu îndrăznim si ne considerăm seú si ne comparăm cu unii ce se laudă însuși; inse aceia măsurându-se pre sine prin sine, și
13 comparându-se pre sine între sine, sunt neînțelepți. Ear noi nu ne vom lăuda preste măsură, ci după măsura dreptarului
14 ce ni l'a împărțit Dumnezeu, a ajunge până la voi. Căci nu ne pre întindem, ca cum n'am fi ajuns la voi; căci și până
15 la voi am venit cu evanghelia lui Christos. Nu ne lăudăm preste măsură, adică în ostinele străine; ci avem speranță, ca crescând credința voastră între voi, ne vom lărgi după măsura noastră încă
16 mai departe; Si predicăm evanghelia și în părțile cele de dincolo

de voi, fără a ne lăuda cu măsură străină în cele deja gata.
 Ear cel ce se laudă, laude-se în Domnul. Căci nu cel ce se 17 18
 laudă însuși este probat, ci pre care 'l laudă Domnul.

O Căci sînt jalos de voi cu dumnezeesc zel, fiind-că v'am 2
 logodit unui bărbat, ca si v'presint virgină curată lui Christos.
 Inse mă tem, ca nu cumva precum șerpele a amăgit pre Eva cu 3
 viclenia sa, așa si se corupă mintea voastră de la simplitatea
 cea în Christos. Căci dacă vine cineva, și predică pre alt 4
 Iisus, pre care noi nu am predicat, său de ați primi alt spirit,
 care nu ați primit, său altă evanghelie, care nu ați primit, bine
 v-ați primi.

Dar socot că cu nimic nu sînt mai pucin decât apostolii 5
 cei mai mari. Ear deși sînt mărginit în cuvînt, nu inse și 6
 în cunoscînță; ci cu totul sîntem cunoscuți între voi în tôte.
 Aū dōră am comis păcat, însumi umilindu-mă, ca voi si v'înăl- 7
 țati, și pentru-că v'am predicat evanghelia lui Dumneșu gratis?
 Am jefuit alte biserici, luând plată de la dinșii, spre a servi voue. 8
 Și cînd eram de față la voi, și în lipsă, nu am îngreuiat pre 9
 nimenea; căci lipsa mea o-aū îndestulat frații cari veniseră de
 la Macedonia; și în tôte m'am pădit de a v'ingreuiă, și mă
 voi pădi. Protest prin adevărul lui Christos care este în mine, 10
 că nimene în ținuturile Achaiei nu'mi va răpi această laudă.
 Pentru ce? Pentru-că dōră nu v'îubesc? Dumneșu scie. Ear 11 12
 ceea ce fac, aceea voi și face, ca si iaū protecstul celor ce caută
 protecst; ca în ceea ce se laudă ei, si se afle ca și noi.

Căci nisce asemenea sînt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, 13
 prefăcîndu-se în apostoli ai lui Christos. Și nu este de mi- 14
 rare; căci însuși Satana se prefacă în ânger de lumină. Deci 15
 nu este lucru mare, de se prefacă și servitorii lui ca servitorii ai
 dreptăței; al căror finit va fi dupre faptele lor.

Earăși dic: Si nu mă socōtă cineva, că sînt nebul; alt-feliū 16
 măcar ca pre un nebul primiți-mă, ca si mă laud și eu pucin.
 Ceea ce dic în privirea acestei laude nu dupre Domnul dic, ci 17
 ca cum ași fi nebul. Fiind-că mulți se laudă dupre corp, și 18
 eu mă voi lauda. Căci bucuros suferiți pre cei nebuni, fiind 19
 voi înțelepți; Căci suferiți de v'aservesce cineva, de v'con- 20
 sumă cineva, de vi ia cineva al vostru, de se înalță cineva, de
 v'bate cineva preste față. Cu rușine vorbesc, ca și cînd noi 21
 am fi slăbit; dar în ori ce îndrăznesce cineva, (ca un nebul
 vorbesc,) îndrăznesc și eu. Ebrei sînt? și eu. Israeliti sînt? 22
 și eu. Semēnță a lui Abraam sînt? și eu. Servitorii ai lui 23
 Christos sînt? (ca un nebul vorbesc,) mai mult eu; în ostenele
 mai mult, în bătăi preste măsură, în închisōre mai ades, în morți
 de multe ori; De la Iudei am luat de ciuci-ori câte patru- 24

- 25 *decî fără una de lovitură;* De trei-ori am fost bătut cu toaie, odată am fost bătut cu petre, de trei ori am suferit naufragiu, 26 o di-noaptime am fost în adîncimea mării; În călătoriile de multe-ori, în pericole pe riuri, în pericole de cătră hoști, în pericole despre Iudei, în pericole despre gînte, în pericole în orașe, în pericole în pustie, în pericole pe mare, în pericole 27 între frații cei mincinoși; În ostenelă și în trudă, în privegheri de multe ori, în fîme și în sete; în posturi adeseori, în frig și în golătate; Fără de acestea, năvăliri asupra mea în 28 *tîte dîile, grija tuturor bisericilor.*
- 29 Cine este slab, și eu și nu fiu slab? cine se scandalizează, și eu și nu mă aprind? Dacă trebuie a mă lăuda, mă voi lăuda 30 de neputințele mele. Dumnezeu și Părintele Domnului nostru Iisus Christos, cel ce este bine-cuvîntat în etern, scie că nu mint. 32 În Damasc dregătorul regelui Areta pădăia cetatea Damascului, 33 vrînd și mă prîndă; Și pe o ferăstră într-o coșniță m'am lăsat preste zid, și am scăpat din mîinile lui.

XII **I**nse a mă lăuda nu'mi este de folos. Voiu veni la visiunile și descoperirile Domnului.

- 2 Cunosce pre un om în Christos cu patru-spre-dece ani mai înainte, (seu în corp, nu știu; seu afară de corp, nu știu, Dumnezeu scie;) unul ca acesta s'a răpit până la al treilea ceru. 3 Și cunosce, că acest om (seu în corp, seu afară de corp, nu știu, 4 Dumnezeu scie;) S'a răpit în Raiu, și a auzit cuvinte neesprimabile, cari nu este permis omului a le vorbi.
- 5 Despre unul ca acesta mă voi lăuda; ear despre mine nu 6 mă voi lăuda, decât numai în neputințele mele. Căci deși voi vră și mă laud, nu voi fi nebun; căci voi vorbi adevărul; ear las, ca și nu cugete cineva de mine mai mult decât mă vede, seu aude ceva de la mine.
- 7 Și ca și nu mă înalț preste măsură prin mulțimea descoperirilor, mi s'a dat corpului bold, ângerul Satanei, și mă pîlmuiască, ca și nu mă înalț preste măsură. Pentru acesta m'am 8 rugat Domnului de trei ori, ca si'l depărteze de la mine. Și mî-a dis: Harul meu îți ajunge; căci puterea mea se esercită în slăbăciune. Decî pré bucuros mă voi lăuda mai bine în neputințele mele, ca și locuască în mine puterea lui Christos.
- 10 Pentru aceea am plăcere în neputinți, în defaițe, în nevoi, în persecuțiuni, în strîmtorări pentru Christos; căci cînd sînt slab, atunci sînt tare.
- 11 M'am făcut nebun, lăudându-mă; voi m'ați silit; căci mi se cădea și fiu lădat de cătră voi; fiind-că în nimic nu sînt mai 12 pucîn decît apostolii cei mai mari, măcar că sînt nimic. Adevăr probele apostolului s'au operat între voi: prin răbdarea tuturor suferințelor, prin semne, și minuni și puteri. Căci în

ce ați fost mai jos decât celelalte biserici, fără numai că eu nu v'am îngreuiat; ertați-mi această nedreptate.

Eca a treia oră sunt gata a veni la voi, și nu vă voi în- 14 greui; căci nu caut ale voastre, ci pre voi; căci nu sunt datori copiii si agonisescă pentru părinți, ci părinții pentru copii. Ear eu pre bucuos voi chiebtui, și mă voi chiebtui și pre 15 mine pentru sufletele voastre; măcar că mai mult iubindu-vă pre voi, mai pucin sunt iubit de voi. Inse fie, eu nu v'am îngre- 16 uat, ci istet fiind, v'am prins cu iscusință. Aă dora m'am 17 folosit de la voi prin cineva din cei ce am trimis la voi? Am 18 rugat pre Tit, și împreună cu el am trimis pre un frate. Aă dora Tit s'a folosit ceva de la voi? aă nu am ămblat noi duple acelaș spirit? aă nu am ămblat duple aceleași urme.

Aă earăși vi se pare că ne aparăm inaintea voastră? inain- 19 tea lui Dumnezeu in Christos vorbim noi tôte acestea, iubiți mei, spre a voastră edificare. Căci mă tem, ca nu cumva, când 20 voi veni, si vă aflu precum nu voiesc, și ca eu si mă presiut la voi, precum nu voiți; ca nu cumva si fie certe, jalusie, mâni, stedi, calumii, șoptiri, iugămfări, desordini; Ca nu cumva, 21 când voi veni earăși, Dumnezeuul meu si mă umilescă între voi, și si plâng pre mulți, cari aă păcătuit de mai 'nainte, și nu s'aă și si fornicățiune și disfrânarea cari aă făcut. pocăit de necurățire și fornicățiune și disfrânarea cari aă făcut.

Eca a treia oră cu acesta vii la voi. In gura a doi seă XIII
a trei marturi va sta tot lucrul. V'am dis deja, și ea- 2
răși vi dic a doua oră, ca când ași fi de față; ear acum ne- 3
fiind de față, scriu celor ce mai 'nainte aă păcătuit, și tuturor celorl- 4
altă, că, de voi veni earăși, nu voi cruța; Fiind-că 5
căutați probă, că Christos vorbesce in mine, care nu este slab 6
cătră voi, ci este puternic între voi. Căci deși s'a crucifiat 7
din slăbăciunea corpului, dar trăesce prin puterea lui Dumnezeu. 8
Și noi suntem slabi asemenea lui; inse vom trăi prin puterea 9
lui Dumnezeu împreună cu dînsul între voi. Cercați-vă inși- 10
vă, de sunteți in credință; cercați-vă. Aă nu vă cunoșteți pre voi, cum că Iisus Christos este in voi, decât numai de sunteți neesperienți. Inse sper, că veți cunoște, că noi nu suntem ne- 11
esperienți. Ear mă rog lui Dumnezeu, ca si nu faceți nici un 12
rău; nu ca noi si ne arătăm probați, ci ca voi si faceți binele, 13
deși noi am fi ca nisce neesperienți. Căci nimic nu putem 14
contra adevărului, ci pentru adevăr. Căci ne bucurăm, când 15
noi suntem slabi, ear voi sunteți tari, și acesta și dorim, adică 16
a voastră perfecționare. De aceea nefind de față scriu a- 17
cestea, ca fiind de față si nu întrebuițez asprime, duple pu- 18
terea care mi-a dat Domnul spre edificare, ear nu spre suprare. 19
Deci, fraților, bucurați-vă; regulați-vă, mângăieți-vă, iți cu 20
un cuget; fiți in pace; și Dumnezeuul dragostei și al păcii va n

12 cu voi. Salutați-vă unul pre altul cu sărutare sântă. Vă sa-
 13 lută toți sântii. Harul Domnului Iisus Christos, și dragostea lui
 Dumnezeu, și împărtășirea Sântului Spirit fie cu voi toți. Amin.
*A doua epistolă către Corintheni s'a scris de la Filipii oraș
 al Macedoniei și s'a trimis prin Tit și Luca.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

GALATENI.

CAP. I, II.

*Apostolul mustră pre Galateni, că s'au abătut de la învățătura cea cu-
 rată a evangheliei. El li aduce aminte dumnezeesca origine a chi-
 mării sale. Chiămarea lui Pavel recunoscută de cei-l-alți Apostoli.
 Cum el s'a opus lui Petru.*

- 1 **P**avel apostolul, nu de la ômeni, nici prin om, ci prin Iisus
 Christos, și Dumnezeu Părintele, care l-a înviat din morți;
- 2 **Și** toți frații, cari sunt cu mine, bisericilor Galatiei: Har fie
 voue și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul nos-
 4 tru Iisus Christos; Care s'a dat pre sine pentru păcatele nos-
 tre, ca să ne scôte dintr'această lume viclenă, după voea lui Dum-
 5 needeu și Părintelui nostru; Căruia fie gloriă în seculii secu-
 lilor. Amin.
- 6 Mă mir, că așa de curând v'abateți de la *evangelia* cu care
 7 sunteți chiamați prin harul lui Christos, la altă *evangelie*; Care
 nu este altă, ci sunt unii cari vă turbură, și voiesc să per-
 8 vertescă *evangelia* lui Christos. Înse măcar noi, seú ânger
 din ceriú, de vi va predica altă *evangelie* afară de ceea ce noi
 9 v'am predicat, si fie anathema. Precum am dis deja, așa a-
 cum earăși dic; De vi va predica cineva o altă *evangelie* afară
 10 de ceea ce ați primit, si fie anathema. Ôre acum caut favoarea
 ômenilor, seú a lui Dumnezeu? seú caut si plac ômenilor? căci
 de ași plăcé încă ômenilor, nu ași fi servitor al lui Christos.
- 11 Har vi declar, fraților, că *evangelia*, care s'a predicat de
 12 mine, nu este după om; Căci nici eu nu o-am primit, nici
 m'am învățat de la om, ci prin descoperirea lui Iisus Christos.
- 13 Ați audit de petrecerea mea ôre-când în Iudaism, cum că preste
 14 măsură persecutam biserica lui Dumnezeu, și o devastam; Și
 înaintam în Iudaism mai mult decât mulți din cei de o etate
 cu mine în națiunea mea, foarte zelos fiind pentru părintescele
 mele tradițiuni.

Ear când a bine-voit Dumne-deu, cel ce m'a ales de la mi- 15
 tra mamei mele, și m'a chiămat prin harul seū, Si discopere 16
 pre Fiul seū in mine, ca si'l vestesc intre ginte: îndată nu m'am
 luat duple carne și sânge; Nici nu m'am suit la Ierusalem 17
 cătră apostolii cei mai 'nainte de mine; ci m'am dus in Arabia,
 și earăși m'am întors la Damasc. Apoi după trei ani m'am 18
 suit la Ierusalem și cercetez pre Petru, și am remas la el cinci-
 spre-șce zile. Ear pe altul din apostoli nu am vëgut, decăt 19
 numai pre Iacob, fratele Domnului. Ear cele ce vi scriu, 20
 ăca inaintea lui Dumne-deu nu mint. După aceea am venit 21
 in părțile Siriei și ale Ciliciei; Și eram necunoscut la fața 22
 de bisericile Iudeei cele in Christos; Ci numai aușiseră, că 23
 cel ce ne persecuta ôre-când, acum predică credința care ôre-
 când o strica. Și glorificău pre Dumne-deu pentru mine. 24

Apoi după patru-spre-șce ani earăși m'am suit la Ieru- II
 salem cu Barnaba, luând cu mine și pre Tit. M'am suit 2
 in urmarea unei discoperiri, și li-am spus evangelia care o
 predic intre ginte, ear deosebi celor mai însemnați, ca nu cum-
 va si alerg, seū si fi alergat in deșert. Inse nici chiar Tit, 3
 care era cu mine, Ellin fiind, nu a fost silit si se circumcidă;
 Și ăceta pentru frații cei mincinoși ce se furișară, și cari ve- 4
 niseră si iscodescă libertatea noastră, care avem in Christos li-
 sus, ca si ne aservescă; Căroră nu ne-am plecat cu supunere 5
 nici un moment; ca adevărul evangheliei si remăe între voi. Ear 6
 despre cei mai însemnați, (orî cari erau ei, nu'mi pêsă; Dum-
 ne-deu nu caută la fața omului;) cei mai însemnați, *dic*, nu'm-
 său comunicat mai mult; Ci din contra vëdend ei, că mi s'a în- 7
 credințat evangelia la cei necircumciși, precum lui Petru la cei
 circumciși; (Căci cel ce a lucrat in Petru spre apostolia circum- 8
 cisiunei, ăceta a lucrat și in mine între ginte;) Precepënd, 9
dic, Iacob, și Chefa, și Ioan, cari se consideraū ca stîlpi, harul
 ce mi s'a dat, mi-au dat mie și lui Barnaba drépta împărtășirei,
 ca noi *ei mergem* la ginte, ear ei la cei circumciși. Numai ca 10
 si ne aducem aminte de cei seraci, ăceea ce m'am și silit a face.

Ear când a venit Petru la Antiochia, făciș m'am opus lui, 11
 pentru-că era demn de reprobare. Căci mai 'nainte de a veni 12
 ôre-cari de la Iacob, el mânca cu gintele; ear după ce ei au
 venit, se retrăgea, și se osebia, temendu-se de cei circumciși.
 Asemenea s'au făcarnicit împreună cu el și cei-l-alti Iudei; 13
 încăt și Barnaba s'a ademenit de făcarnicia lor. Inse eu vë- 14
 dënd că nu ămblă drept duple adevărul evangheliei, am dis lui
 Petru inaintea tuturor: Dacă tu, Iudeu fiind, trăesci ca gintele,
 ear nu ca Iudeii, pentru ce silești pre ginte si trăescă ca Iu-
 dei? Noi, *cari sîntem* din fire Iudei, ear nu păcătoși din ginte, 15
 Șciind că omul nu se îndreptéză prin fapte de ale legei, ci prin 16

- credința în Iisus Christos, și noi am crezut în Iisus Christos, ca și ne îndreptăm prin credința în Christos; ear nu prin fapte de ale legei; căci prin fapte de ale legei nu se va
- 17 îndrepta nici un corp. Ear dacă căutând să ne îndreptăm prin Christos, ne-am aflat și înși-ne păcătoși: deci *este* Christos
- 18 tot servitor păcatului? Nici de cum. Căci dacă earăși editec
- 19 eece ce *odată* am darimat, mă arăt ca abătut de la lege. Ea
- 20 prin lege am murit legei, ca și viez lui Dumnezeu. M'am crucificat cu Christos; ear viez; inuse nu eu, ci Christos vieză în mine; ear intru cât viez acum în corp, viez prin credința în Fiul lui Dumnezeu, care m'a iubit, și s'a dat pre sine pentru mine.
- 21 Nu dishințez harul lui Dumnezeu; căci dacă dreptatea vine de la lege, atunci Christos a murit în deșert.

CAP. III, IV.

Apostolul continuă învățând cuvântul de îndreptare prin credință, și nu prin lege. Asemănarea stărei omului sub lege și sub har. A gar și Sara reprezintă cele două așteptări.

- 1 **O** Galateni fără minte! cine v'a fermecat pre voi, ca și nu ascultați de adevăr, pre voi în ochii cărora Iisus Christos
- 2 tot a fost reprezentat ca crucificat între voi? Acesta voiesc
- 3 numai să știu de la voi: Prin fapte de ale legei ați primit Spiritul, sau prin auzul credinței? Așa de fără de minte sunteți?
- 4 Incepând în Spirit, acum în trup finiți? Atâtea ați suferit
- 5 ferit inderert? dacă *era* și inderert. Deci cel ce vi comunică Spiritul, și lucrăză minuni între voi, ore prin fapte de ale legei
- 6 sau prin auzul credinței lucrăză? Precum Abraam a crezut lui Dumnezeu, și i s'a socotit spre dreptate.
- 7 Si știți dar, că cei ce sunt din credință, aceia sunt fiili lui
- 8 Abraam. Ear prevădend scriptura, că prin credință va, îndrepta Dumnezeu pre ginte, mai 'nainte a bine-vestit lui Abraam:
- 9 Întru tine se vor bine-cuvânta toate neamurile. Pentru aceea cei ce sunt din credință se bine-cuvântăză împreună cu credinciosul Abraam.
- 10 Câți sunt din fapte de ale legei sunt sub blestem, căci scris este: Blestemat *este* tot cel ce nu va rămân într-o toate cele scrise
- 11 în cartea legei, ca și le facă. Ear cum că nu se îndreptăză nimene înaintea lui Dumnezeu prin lege, *este* învederat; căci:
- 12 Dreptul prin credință va trăi. Ear legea nu este din credință, ci:
- 13 Omul care va face acestea, va trăi într-o ele. Christos ne-a rescumpărat din blestemul legei, făcendu-se pentru noi blestem; căci scris este: Blestemat *este* tot cel spândurat pe lemn;
- 14 Ca bine-cuvântarea lui Abraam să vie preste ginte prin Iisus Christos; ca și primim prin credință Spiritul cel promis.
- 15 Fraților, dupre om vorbesu; Aședământul unui om, dacă *este*

întărit, nimene nu l' disființeză, nici nu adaogă la el. Ear lui 16
 Abram și seminței lui s'a făcut făgăduințele. Nu dice: Se-
 minților, ca de multe; ci ca de una: Seminței tale, care este
 Christos. Și acesta dic: Aședământul cel întărit mai 'nainte 17
 de la Dumneđeu în Christos, nu s'a putut anula de legea, care
 s'a dat cu patru sute și trei-deci de ani mai târziu, încât si
 se disființeze făgăduința. Căci moscenirea de *este* din lege, 18
 nu mai *este* din făgăduință; ear Dumneđeu a dăruit-o lui A-
 braam prin făgăduință.

Pentru ce dar *este* legea? S'a adăogit pentru călcările de 19
 lege, până ce era si vie semința căreia s'a dat făgăduința; și
 a fost orinduită prin ângerî în mâna unui mijlocitor. Ear 20
 mijlocitorul nu este al unuia; ear Dumneđeu este unul.

Deci ore *este* legea contra făgăduințelor lui Dumneđeu? nici 21
 de cum; căci de s'ar fi dat o lege care si pôte viu-face, într'ade-
 văr priu lege ar fi fost dreptatea. Ear a închis scriptura tôte 22
 sub păcat, ca cea făgăduită si se dea prin credința întru Iisus
 Christos celor ce cred. Ear mai 'nainte de venirea credinței, 23
 eram pădiți sub lege, închiși fiind spre credința, care era si se
 discoperi; încât legea ni-a fost pedagog spre Christos, ca si 24
 ne îndreptăm prin credință.

Ear după ce a venit credința, nu mai sîntem sub pedagog. 25
 Căci toți sînteți fii ai lui Dumneđeu prin credință întru Christos 26
 Iisus. Căci ori-căți v'ați botezat întru Christos, cu Christos 27
 v'ați îmbrăcat. Nu este Iudeu, nici Ellin; nu este serv, nici 28
 liber; nu este parte bărbătească, nici femească; căci voi toți sîn-
 teți unul întru Christos Iisus. Ear dacă *sînteți* voi ai lui 29
 Christos, atunci semință a lui Abraam sînteți, și moscenitori
 duple făgăduință.

Ear dic, că moscenitorul, în căt timp este prunc, în nimic IV
 nu se osebesce de servitor, deși este domn tuturor; Ci 2
 este sub epitropi și îngrijitori, până la timpul otărit de părin-
 tele seî. Așa și noi cînd eram prunci, eram aserviți sub e- 3
 lemente lumii; Ear cînd a venit plinitatea timpului, a trimis 4
 Dumneđeu pre Fiul seî, cel născut din femece, venit sub lege;
 Si rescumpe pre cei de sub lege, ca si primim înfierea. Ear 5 6
 fiind-că sînteți fii, a trimis Dumneđeu pre Spiritul Fiului seî
 în ânimile vōstre, strigând: Abba, Părintele. Pentru aceea 7
 nu mai esci serv, ci fiu; ear de *esci* fiu, *esci* și moscenitor al
 lui Dumneđeu prin Christos.

Inse atunci, necunoscînd pre Dumneđeu, serviati celor ce 8
 din fire nu sînt dumneđei; Ear acum, după ce ați cunoscut 9
 pre Dumneđeu, seî mai bine, *după* ce v'ați cunoscut de Dum-
 neđeu, cum vō întorceți earăși la elemente cele slabe și serace,
 căroră earăși din nou voiți a li servi? Pilele pădiți, și lunile, 10

- 11 și timpii și anii. Mă tem de voi, ca nu cumva îndeșert și mă
fi ostenit la voi.
- 12 Fraților, vă rog, fiți ca mine; și eu *sunt* ca voi; intru nimic
13 nu m'ați nedreptățit. Știți că fiind slab cu corpul v'am restit
14 evanghelia mai întâiu. Inse *pentru* ispita mea ce era în corpul
meu nu m'ați defaimat, nici m'ați disprețuit; ci m'ați primit ca
15 pre un ânger al lui Dumnezeu, ca pre Iisus Christos. Deci
unde este *acum* fericirea voastră? căci vi dau mărturie, că de
ar fi fost cu puțință, ochii vostri scoțându-îi, i-ați fi dat mie.
16 Deci au inimic m'am făcut voue, pentru-că vi vorbesc adevărul?
17 Ei sunt zeloși de voi, *dar* nu bine; da, vor și vă esclude
18 *de la noi*, ca și fiți voi zeloși de ei. Ear bine *este* în tot tim-
pul a fi zeloși în *lucru* bun, și nu numai când sunt de față la
19 voi. Copiii mei, pre cari earăși cu durere vă nasc, până ce
20 se va forma Christos întru voi; Ași vré și fiu acum, la voi,
și si'mi schimb vócea mea; căci nu mă precep de voi.
- 21 Spuneți-mi, cei ce voiți si fiți sub lege, nu audiți legea?
22 Căci este scris, că Abraam a avut doi fii, unul din servă, ear
23 altul din cea liberă. Inse cel din servă s'a născut duple corp;
24 ear cel din cea liberă duple făgăduință. Cari au altă înțe-
legere; căci aceste *femei* sunt cele doue aședămente: una din
25 muntele Sinaei, ce nasce spre servitute, care este Agar; Căci
Agar semnifică muntele Sina, *care este* în Arabia, și este ală-
turea cu Ierusalemul de acum, și este în servitute cu fiii sei.
26 Ear Ierusalemul cel de sus este liber, care este mamă nouă tu-
27 turor. Căci scris este: Veselesce-te, stérpă, care nu nasci,
vociferă și strigă, ceea ce nu ai dureri de facere; căci mai mulți
28 sunt fiii cei singuratece, decât ai celeia ce are bărbat. Ear
29 noi, fraților, precum Isaac, sântem fii ai făgăduinței. Inse
precum atunci cel ce se născuse duple corp persecuta pre cel
30 *ce se născuse* duple Spirit; așa *este* și acum. Dar ce dăce
scriptura? Isgonesce pre servă și pre fiul seú; căci fiul servei
31 nu va mosceni cu fiul celei libere. Drept aceea, fraților, nu
sântem fii ai servei, ci ai celei libere.

CAP. V.

Libertatea evanghelică. Lucrările corpului se opun fructelor Spiritului.

- 1 Stați dar în libertatea, cu care Christos ne-a făcut liberi,
și nu vă implicați earăși în jugul servitutei.
- 2 Eca eu Pavel dăc voue, că de vă veți circumcide, Christos
3 nimic nu vi va folosi. Căci earăși declar fie-căruia ce se cir-
4 cumcide, că este dator si împlinescă *tótă* legea. V'ați disfa-
cut de la Christos, voi cari voiți si vă îndreptați prin lege; din
5 har ați cădút. Căci noi duple Spirit acceptăm speranța drep-
6 tăței, *care* vine din credință. Căci în Iisus Christos nici cir-

cumcisiune nu p^ote nimic, nici necircumcisiune; ci credin^{ta} care
se lucr^{ez}ă prin dragoste. Alerga^{ți} bine; cine v'a oprit ca sⁱ 7
nu asculta^{ți} de adev^{er}? Ac^{es}tă înduplicare nu este de la cel 8
ce v'a chiămat. Pucin aluat dospesce t^otă frămintătura. E^u 9 10
am incredere în voi întru Domnul, că alt nimic nu ve^{ți} cugeta;
ear cel ce v^e turbură va purta pedepsa sa, ori-care va fi. Ear 11
eu, fraților, de predic încă circumcisiune, pentru ce mai s^unt
eu, persecutat? atunci a încetat scandalul crucei. O de s'ar 12
esclude de tot cei ce v^e pervertesc.

Căci voi, fraților, v'a^{ți} chiămat la libertate; numai sⁱ nu 13
intrebui^{ți} libertatea v^ostră de pretecest pentru corp, ci în
dragoste sⁱ servi^{ți} unu^l altuⁱa. Căci t^otă legea se împlinește 14
într'un cuv^{en}t, adică într'acesta: Sⁱ i^ubescⁱ pre apr^op^olele t^eu ca
însu^{și} pre tine. Ear de v^e mușca^{ți} și v^e mânca^{ți} unu^l pre 15
altu^l, căuta^{ți} sⁱ nu v^e consuma^{ți} unu^l de cătră altu^l.

Ear eu d^{ic}: Âmbლა^{ți} duple Spirit, și nu ve^{ți} împlini pofta cor- 16
pului. Căci corpul poftesce contra spiritului, și spiritul con- 17
tra corpului; și acestia se opun unu^l altuⁱa, încât nu face^{ți}
cele ce a^{ți} voi. Dar de s^unte^{ți} condu^{și} de Spirit nu s^unte^{ți} 18
sub lege. Ear faptele corpului s^unt vederate, și s^unt aceste^o: 19
Adulteriul, fornicățiunea, necură^{ți}ea, disfrânarea, Idololatria, fer- 20
mecătorile, inimici^{ți}ile, ste^șile, jalușiile, mâniile, gâlceville, dis-
bină^{ri}le, eresurile, Invidiile, uciderile, be^{ți}ile, îmibuibă^{ri}le, 21
și cele asemenea acestora; de cari mai 'nainte vⁱ spun, precum
am și mai spus, că cei ce fac unele ca acestea nu vor mosceni
împ^{er}ă^{ți}ea lui Dumne^șeu. Ear fructul Spiritului este: Dra- 22
gostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de
bine, credin^{ta}; Blânde^{ța}, înfrânarea poftelor: contra acestora 23
lege nu este. Ear cei ce s^unt ai lui Christos 'și-au crucifiat 24
corpul cu patimile și poft^olele lui. De trăim duple Spirit, sⁱ și 25
âmbლăm duple Spirit. Sⁱ nu căutăm glorie deș^{er}tă, întăritând 26
unu^l pre altu^l, învidiând unu^l pre altu^l.

CAP. VI.

*Îndemnare de a ajuta unu^l pre altu^l. Pavel nu se laudă decât în
crucea lui Christos.*

Fraților, de se va oblici vre-un om în vre-o greșală, voi 1
cei spirituali îndrepta^{ți} pre unu^l ca acela cu spiritul
blânde^{ței}; păduⁱⁿdu-te pre tine, ca sⁱ nu fii și tu ispitit. Pur- 2
ta^{ți} sarcinile unu^l altuⁱa, și așa împlini^{ți} legea lui Christos.
Căci de socotesce cineva, că este ceva, nimic fiind, pre sine se 3
îșelă. Ear fie-care sⁱ cerceteze fapta sa, și atunci va av^e 4
laudă în sine însu^{și}, ear nu în altu^l. Căci fie-care își va purta 5
sarcina sa.

Ear cel înv^{et}at în cuv^{en}t sⁱ comunice celui ce înv^{et}ă 6

- 7 toate cele bune. Nu v^ă amăgiți; Dumnezeu nu se batjocu-
 8 resce; căci ori-ce s^ăm^ănă omul, aceea va și secera. Căci cel
 ce s^ăm^ănă pentru corpul său, din corp va secera stricăciune;
 ear cel ce s^ăm^ănă pentru spirit, din spirit va secera viața e-
 9 ternă. Și si nu ne obosim în facere de bine; căci la timpul
 10 său vom secera, dacă nu ne vom osteni. Așa dar până când
 avem ocasiune, si facem bine către toți, și mai cu s^ămă către
 cei ai nostri de o credință.
- 11 12 Vedeți ce epistolă mare v'am scris cu mâna mea. Câți vor
 si se fălăscă de corp, aceia v^ă silesc si v^ă circumcideți, numai
 13 ca si nu sufer^ă persecuțiune pentru crucea lui Christos. Căci
 însuși cei ce s^ănt circumciși nu pădesc legea; ci voiesc si v^ă
 14 circumcideți, ca si se laude în corpul vostru. Ear mie si nu'mi
 fie a m^ă lăuda, decât numai în crucea Domnului nostru Iisus
 15 Christos, prin care s'a crucificat lumea mie, și eu lumei. Căci
 în Christos Iisus nici circumcisiune nu este ceva, nici necir-
 16 cumcisiune, ci făptura cea nouă. Și câți vor ămbla după
 această regulă, pace fie preste ei și milă, și preste Israelul lui
 Dumnezeu.
- 17 Ear mai mult nimene si nu m^ă supere; căci eu port pe cor-
 18 pul me^ă semnele Domnului Iisus. Fraților, harul Domnului
 nostru Iisus Christos fie cu spiritul vostru. Amin.
- Cătră Galateni s'a scris de la Roma.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

E F E S E N I .

CAP. I, II.

*Harul lui Dumnezeu în Iisus Christos, care este capul bisericii.
 Unirea Iudeilor și gintelor în Christos.*

- 1 **P**avel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumnezeu,
 s^ănților celor ce s^ănt în Efes și credincioșilor în Chris-
 2 tos Iisus: Har fie voue și pace de la Dumnezeu Părintele
 nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
- 3 Bine-cuvântat fie Dumnezeu și Părintele Domnului nostru
 Iisus Christos, care ne-a bine-cuvântat cu totă bine-cuvântarea
 4 spirituală în cele ceresci în Christos; Precum ne-a ales în-
 tr'însul mai 'nainte de întemeierea lumei, ca si fim noi s^ănți
 5 și neprihăniți înaintea lui în dragoste; Mai 'nainte otărî-
 du-ne spre înfiere către sine prin Iisus Christos, după buna-
 6 voință a voei sale; Spre lauda gloriei harului său, cu care
 7 ne-a grațiat în cel iubit; În care avem rescumpărare prin

sângele lui, ertarea păcatelor, duple bogăția harului său; Pre 8
 care l-a prisosit cătră noi în totă înțelepciunea și priceperea;
 făcându-ni cunoscut misterul voei sale duple bună-voința sa, 9
 carea a otărit-o în sineși; Pentru pregătirea plinităței timpilor, ca si intrunăcă totă în Christos, și cele din ceriuri și cele 10
 de pe pământ; Într'insul, în care am primit și moscenire, 11
 mai 'naute otărită fiind duple bună-voința celui ce lucrăză totă
 duple consiliul voei sale; Ca si fim noi spre lauda gloriei 12
 sale, cari mai întâi am cređut în Christos; În care și voi 13
 ați cređut, auđind cuvântul adevărului, evangelia mântuirii vós-
 tre; în care și cređend v'ați sigilat cu Spiritul Sânt cel făgă- 14
 ăut; Carele este arbuna moscenirii năstre pentru rescum-
 ărit; Carele este proprietăței, spre lauda gloriei sale.

Drept aceea și eu, auđind credința văstră în Domnul Iisus 15
 și dragostea văstră cătră toți sântii; Nu încetez de a mul- 16
 ămi pentru voi amintindu-vă în rugăciunile mele: Ca Dum- 17
 neđeu Domnului nostru Iisus Christos, Părintele gloriei, si
 vi dea Spiritul inspirațiunei și al discoperirii spre cunoscință
 deplină a lui; Și ochi luminați minței văstre, ca si sciiți 18
 speranța chiamărei lui, și bogăția gloriei moscenirii lui în cei
 sânti; Și pré-inalță măriri a puterei sale cătră noi cari cre- 19
 ăm, duple lucrarea putericei sale țării; Cu care a lucrat 20
 în Christos, sculându-l din morți, și puindu-l a ședé d'a drépta
 sa în ceriuri. Mai pe sus decât totă începătoria, de totă pu- 21
 terea și stăpânirea și domniea, și decăt tot numele ce se nu-
 mesce nu numai în seculul acesta, ci și în cel viitor; Și totă 22
 le-a supus sub piclórele lui, și l-a pus cap preste totă în biserică;
 Carea este corpul lui, plinitatea celui ce implinesce totă în toți. 23

Și pre voi, cari erați morți prin abateri și prin păcate; II
 În cari ore-când ați ămblat duple cursul lumei acesteia, 2
 duple domnul puterei aerului, a spiritului celui ce acum lucrăză
 în fii neascultărei; Între cari și noi toți am petrecut ore- 3
 când în poftele corpului nostru, făcend voile corpului și ale cu-
 getelor; și eram din fire fii ai mănecii, ca și cei-l-ăli. Ear 4
 Dumneđeu, bogat fiind în milă, pentru dragostea sa cea mare
 cu care ne-a iubit; Și fiind noi morți prin păcate, ne-a viufă- 5
 ăcut împreună cu Christos; (prin har sântetți mântuiți); Și 6
 împreună cu dînsul ne-a sculat, și ne-a pus a ședé împreună
 în ceriuri în Christos Iisus; Ca si arete în seculii cei viitori 7
 bogăția cea mare a harului său prin bunătatea sa spre noi în
 Christos Iisus. Căci din har sântetți mântuiți prin credință; 8
 și această nu de la voi; darul lui Dumneđeu este; Nu din fapte, 9
 ca si nu se laude cineva. Căci noi sântem făptura lui, creați 10
 în Christos Iisus spre fapte bune, cari a făgăduit Dumneđeu,
 ca si ămblăm în ele.

- 11 Pentru aceea aduceți-vi aminte, că voi ôre-când păgâni fiind
 12 în corp, cari vă chîamași necircumcisiune de cîtră cel ce se
 13 chîamă circumcisiune în corp, făcută de mînă; Că într'acel
 14 timp erați fără Christos, înstrăinați de cetățenia lui Israel, și
 15 străini de aședămentele făgăduinței, neavînd speranță și fără
 16 ôre-când erați depărtați, v'ați făcut aproape prin sîngele lui
 17 Christos. Căci el este pacea noastră, care a făcut amîndone
 18 una, și a dărâmat murul despărțirii între noi: Inimiciția; dis-
 19 fințînd prin corpul lui legea comandamentelor din precepte,
 20 spre a zidi în sine pre amîndoi într'un om nou, așa făcînd
 21 pace; Și spre a împăca lui Dumnezeu pre amîndoi unși în-
 22 tr'un corp prin cruce, omorînd inimiciția printr'însa. Așa a
 venit și a vestit pace voue celor de departe, și celor de aproape.
 18 Căci printr'însul avem amîndoi apropierea într'un Spirit cîtră
 Părintele.
 19 Așa dar nu mai sînteți străini și pelerini, ci concetățeni al
 20 sîntilor, și casnici ai lui Dumnezeu; Edificați fiind pe te-
 21 melia apostolilor și a profeților, singur Iisus Christos fiind pia-
 22 tra unghiulară; În care tot edificiul alcătuiindu-se, crește spre
 templul sînt în Domnul; În care și voi împreună vă edifi-
 cați spre locaș al lui Dumnezeu în Spirit.

CAP. III.

*Misteriul chîmăreii gintelor, și mărirea nespusă a iubirei lui Chris-
 tos cîtră biserică.*

- 1 Pentru acêsta eû Pavel legatul lui Iisus Christos pentru voi
 2 gintele; De ați auzit de dregătoriea harului lui Dum-
 3 nedeu, care mi s'a dat pentru voi: Că prin descoperire mî-a
 4 făcut cunoscut misteriu; (precum am scris deja în scurt; Din
 5 care cetînd, puteți cunósce înțelegerea mea în misteriu lui
 6 Christos;) Care în seculii trecuți nu s'a făcut cunoscut filor
 7 ômenilor, precum s'a descoperit acum sîntilor lui apostoli și
 8 profeților prin Spirit: Ca gintele si fie comoscenitori, și din
 9 aceleași corp, și pârtași făgăduinței lui în Christos prin evan-
 10 gelie; Căreia m'am făcut servitor, duple darul harului lui
 11 Dumnezeu, care mi s'a dat duple lucrarea puterei lui; Mie,
 12 celui mai mic din toți sîntii, mi s'a dat acest har, spre a pre-
 dica între ginte bogăția lui Christos cea neurmărită; Și a
 lumina pre toți, care este împărțășirea misterului celui ascuns
 din eternitate în Dumnezeu, care a creat tóte prin Iisus Christos;
 10 Ca acum începătoriilor și puterilor în ceriú si fie cunoscută prin
 11 biserică înțelegciunea lui Dumnezeu cea mult variată; Duple
 otărîrea cea eternă, care a făcut-o în Christos Iisus Domnul
 12 nostru; În care avem îndrăznélă și apropiere cu încredere

prin credință într'insul. Pentru aceea vă rog, ca si nu fiți dis- 13
 curagiați în strimtorările mele pentru voi, cari sunt gloria voastră.
 Pentru acesta plec genunchiele mele către Părintele Dom- 14
 nului nostru Iisus Christos, De la care totă familia în ceriș și 15
 pe pământ se numește; Ca si vi dea, dupre bogăția gloriei 16
 sale, si vă întăriți cu putero prin Spiritul său în omul cel din
 intru; Ca Christos si locuască în inimile voștre prin credință; 17
 ca fiind înrădăcinați și întemeiați în dragoste, Si puteți cu- 18
 prinde împreună cu toți sântii, ce este lătimea și lungimea și
 adîncimea și înălțimea; Și si sciți dragostea lui Christos ce 19
 întrece totă cunoscînța, ca si vă depliniți în totă plinitatea lui
 Dumnezeu.

Ear celui ce pôte face pré de prisos preste tôte cele ce ce- 20
 rem său gândim, dupre puterea ce se lucrăză în noi, Aceluia 21
 fie glorie în biserică cea în Christos Iisus prin tôte genera-
 țunile în seculii seculilor.

CAP. IV—VI.

*Indemnare la unire în Christos, și a fugi de la corupțiunea lumii.
 ... Pavel îndemă la milostenie și condamnă necurăția. Sântirea și
 datoriile căsătoriei. Datoriile reciproce între copii și părinți, și
 între servitori și domni. Armele spirituale ale Creștinului.*

Drept aceea vă rog, eă legatul în Domnul, ca si ămblați 1
 vrednici de chîmarea în care sînteți chîamați; Cu 2
 tótă umilința și blîndeța, cu îndelungă răbdare, îngăduind unul
 altuia în dragoste; Silindu-vă a pădi unitatea Spiritului prin 3
 legătura păcei. Un corp și un Spirit, precum și sînteți chîă- 4
 mați într'o speranță a chîmărei voștre; Un Domn, o cre- 5
 dință, un botez; Un Dumnezeu și Părinte al tuturor, care 6
 este preste toți și prin toți și în voi toți.
 Ear fie-căruia din noi s'a dat har dupre măsura darului lui 7
 Christos. Pentru aceea ăice: Suindu-se la înălțime, a făcut 8
 mulți captivi, și a dat daruri ômenilor. (Ear aceea ce ăice că 9
 s'a suit, ce este decăt numai că s'a și pogorit mai ântăiu la
 părțile cele mai de jos ale pămîntului? Cel ce s'a pogorit, acela 10
 este care s'a și suit mai pe sus de tôte ceriurile, ca si împlé tôte.)
 Și acela a dat pre unii, apostoli; ear pre alții, profeți; ear pre 11
 alții, evangeliști; ear pre alții, păstori și învățători; Spre per- 12
 fecționarea sântilor, spre lucrul serviciului, spre edificarea cor-
 pului lui Christos. Până ce vom ajunge toți la unirea cre- 13
 dinței și a cunoscînței Fiului lui Dumnezeu, în bărbat perfect,
 la măsura statului deplin al lui Christos; Ca si nu mai fim 14
 prunci, învăluindu-ne și purtându-ne de tot vîntul învățătorei,
 prin amăgirea ômenilor, prin vicleșug spre meșteșugirea înșe-
 lăciunei; Ci urmărind adevărul în dragoste, si crescem în 15

- 16 *tôte cătră dînsul, care este capul, Christos; Din care tot corpul alcătuiindu-se și întocmindu-se prin tôte legăturile reciprocameinte ajutătoare, duple lucrare în măsura fie-cărui membru, face crescerea corpului pentru a sa edificarea în dragoste.*
- 17 *Drept aceea ȋdic, și v'ă conjur în Domnul: Si nu mai ămblați, precum ămblă și cele-l-alte gînte, în deșertăciunea minții lor; întunecați fiind la mințe, înstrăinați de la viața lui Dumnezeu prin necunoștința ce este în dinșii pentru împetrirea ănimelor lor; Cari fiind în nesimțire s'au trădat disfrânării, spre a comite tot felul de necurățire cu lăcomie. Ear voi nu așa*
- 21 *v'ați învățat despre Christos; Dar precum ați auzit de dînsul, și v'ați învățat într'însul, cum este adevărul în Iisus; Trebuie să vă disbrăcați de omul cel vechiu cu petrecerea sa de mai înainte, carele se corupe prin poftelile înșelăciunii; Și să vă înnoțiți în spiritul minții voștre; Și ca să vă îmbrăcați în omul cel nou, care s'a creat după Dumnezeu în dreptate și în sântine adevărată.*
- 25 *Drept aceea renunțînd la minciună, vorbiți adevărul fie-care cu apropiele lui; căci sîntem unii altora membri.*
- 26 *Măniati-vă, și nu păcătuiți; sôrele și nu apună între mânia vōstră; Nu dați loc diabolului.*
- 27 *Cel ce fură, și nu mai fure; ci mai bine să se ostenească, lucrînd binele cu mîinile sale, ca să aibă de dat celui în lipsă.*
- 29 *Nici un cuvînt rău și nu eșă din gura vōstră, ci numai cuvînt bun spre edificare după trebuință, ca să comunice har celor ce aud. Și să nu întristați Spiritul cel Sânt al lui Dumnezeu, prin care v'ați sigilat spre ȋdua rescumpărării.*
- 31 *Tôtă amărăciunea și mânia, și urgia și strigarea, și hula și se rădicesc de la voi, împreună cu totă reutatea; Și fiți unul cătră altul buni, îndurători, ertînd unul altuia, precum și Dumnezeu v'a ertat în Christos.*
- V *Imitați dar pre Dumnezeu, ca nisce copii ȋubiți; și ăm-*
- 2 *blați în dragoste, precum și Christos a ȋubit pre noi, și s'a dat pre sine pentru noi dar și sacrificiū lui Dumnezeu spre miros plăcut.*
- 3 *Dar disfrînarea și totă necurățirea sevă avarițiea, nici să se numescă între voi, precum se cade sântilor; Nici cuvintele urite, nici vorba nebună, nici glumirea, cari nu sînt convenabile; ci mai bine mulțumită. Căci acești scîiți, că nici cel disfrînat, sevă necuratul, sevă avarul, care este idololatriu, nu are moscenire în imperăția lui Christos și a lui Dumnezeu. Nimene și nu vă înșele cu cuvinte vane; căci pentru acestea vine mânia lui Dumnezeu preste fiii neascultării. Deci nu fiți părtași lor. Căci erați ȋre-cînd întunec, ear acum sînteți luminați în Domnul; ămblați dar ca fii ai luminei; (Căci fructul Spi-*

ritului *consistă* în *totă* bunătaea, și dreptatea și adevărul;) 10
 Cercând ce este bine-plăcut Domnului. Și nu luați parte la 11
 lucrurile nefruitifere ale întunerecului, ci mai bine muștrați-le.
 Căci cele ce se fac de către dișii într'ascuns, este rușine de 12
 a le și vorbi. Ear *tôte* acestea vëdindu-se de lumină, se a- 13
 rată; căci tot ce se arată este lumină. Pentru aceea *ține*: 14
 Disceputa-te cel ce dormi, și te scôlă din morți, și te va lu-
 mina Christos.

Vedeți dar, ca si *ămblați* cu pață, nu ca nisce neînțelepți, 15
 ci ca cel înțelepți; Rescumpărând timpul, pentru-că *șilele* 16
 sînt rele. Drept aceea nu fiți nepricepuți, ci înțelegeți ce 17
 este voea Domnului. Și nu vë îmbătați de vin, în care este 18
 disfrânare; ci vë împleți de Spirit; Vörbind între voi în 19
 psalmi și imne și cântări spirituale, cântând și lăudând în â-
 nimile vöstre Domnului; Mulțumind în tot timpul pentru *tôte* 20
 lui Dumneșeu și Părintele, în numele Domnului nostru, Iisus
 Christos; Supuneți-vë unul altuia în frica lui Dumneșeu. 21
 Femeilor, supuneți-vë bărbaților vöstri ca Domnului. Căci 22 23
 bărbatul este cap femeii, precum și Christos este cap biserice;
 și acesta este mântuitorul corpului. Deci precum biserica se 24
 supune lui Christos, așa *si se supunë* și femeile bărbaților lor
 în *tôte*.

Bărbaților, iubiți-vi femeile vöstre, precum și Christos a iu- 25
 bit biserica, și pre sine s'a dat pentru dișua; Ca si o sân- 26
 țescă, curățindu-o cu baea apei prin cuvënt; Ca si o presute 27
 luiși biserica glorioasă, neavënd pată seu sbărcitură, seu alt-*ceva*
 de acest felii; ci ca si fie sântă și neprihănită. Așa dătoresc 28
 bărbații siși iubescă femeile lor ca și corpurile lor proprie. Cel
 ceși iubesc pre femeia sa, se iubesc pre sine. Căci nimene 29
 nici odată nu și-a urit corpul seu; ci'l nutresce și'l încălădesce,
 precum și Christos biserica; Căci noi sîntem membri ai cor- 30
 pului seu, din carnea sa, și din ôsele sale. Pentru aceea va 31
 lăsa omul pre părintele seu și pre mama sa, și se va lipi de
 femeia sa, și vor fi amândoi un corp. Mare este acest mis- 32
 terii; ear eu vorbesc de Christos și de biserica; Inse și voi 33
 în parte fie-carele așa siși iubescă pre femeia sa ca pre sine;
 ear femeia si respecteze pre bărbat.

Copiilor, ascultați pre părinții vöstri în Domnul; căci a- VI
 cësta este drept. Onöra pre părintele têu, și pre mama 2
 ta; acesta este comandamentul cel d'întëi cu făgăduință; Ca 3
 siși fie bine, și si trăesci îndelung pe pământ.
 Și voi, părinților, nu întăritați pre copiii vöstri spre mânie; 4
 ci creșceți-i în învățatura și îndreptarea Domnului.
 Servilor, ascultați pre domni *vöstri* cei duple corp cu frică 5
 și cu cutremur, în simplitatea ânimei vöstre, ca pre Christos;

- 6 Nu cu serviciu de vedere, ca cei ce vor se placă oamenilor; ci ca servi ai lui Christos, făcând voia lui Dumnezeu din inimă;
- 7 Cu buna-voință servindu-li; ca Domnului, ear nu ca oamenilor;
- 8 Știind că ori-ce bine va face fie-care, aceea va primi de la Dumnezeu, *fie* el serv seü liber.
- 9 Și voi, domnilor, aceleași si faceți cătră dinșii, lăsând amănințarea; știind că și al vostru Domn este in ceriuri, și căutare in fața nu este la dînsul.
- 10 Pe lângă acesta, frații mei, fiți tari in Domnul, și in puterea
- 11 tăriei lui; Imbrăcați-vă in totă armarea lui Dumnezeu, ca si
- 12 puteți sta contra meșteșugirilor diabolului. Căci nu ni este luptă contra cărnei și sîngelui, ci contra începătorilor și puterilor și a domnilor întunerecului lumii acesteia, contra spiritelor rele din înălțimi. Pentru aceea luați tot-armarea lui Dumnezeu, ca si puteți resista in ziua cea rea, și toate indeplinind,
- 14 si stați. Stați deci, încingându-vi cîpselle voștre cu adevărul, și imbrăcându-vă cu platoșa dreptăței; Și încălțându-vi picioarele in gătirea evangheliei păcei; Preste toate luați paza credinței, cu care veți stinge toate săgețile cele arătore ale viclenului; Și luați coiful mîntuirii, și sabia Spiritului, care
- 18 este cuvîntul lui Dumnezeu; Rugându-vă in tot timpul cu rugăciunea și cererea in Spirit; și spre însăși acesta priveghind
- 19 cu totă stăruința și rugăciunea pentru toți sînții; Și pentru mine, ca si mi se dea cuvîntul, ca cu îndrăznelă si dischidă gura mea a vesti misterul evangheliei; Pentru care sînt sol in lanțuri; ca intrînsa cu îndrăznelă si vorbesc, precum mi se cade a vorbi.
- 21 Ear ca si știți și voi cele despre mine, și ce fac, Tichic iubitul frate și credincios servitor in Domnul, vi va face cunoscut. toate; Pre care pentru însăși acesta l-am trimis la voi, ca si știți cele despre noi, și ca si mîngăie animile voștre.
- 23 Pnce *fie* fraților și dragoste cu credință de la Dumnezeu
- 24 Părintele, și de la Domnul Iisus Christos. Harul *fie* cu toți cari iubesc pre Domnul nostru Iisus Christos in sinceritate. Amin.
- Cătră Efesenii s'a scris de la Roma și s'a trimis prin Tichic.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ FILIPPENI.

CAP. I, II.

Dragostea apostolului cătră Filippeni, și fructele întristărei sale. Christos este vieța sa, și mărtea lui îi este câștig. Îndemnare la unire în Christos. Lăudarea lui Timothei și Epafrodit.

Pavel și Timothei, servitori ai lui Iisus Christos, tuturor
săntilor în Christos Iisus, celor ce sânt în Filippi, îm-
preună cu episcopii și diaconii: Har fie voue și pace de la
Dumneșu Părintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
Mulțumesc Dumneșului meu în totă amintirea de voi;
In tot timpul în totă rugăciunea mea pentru voi toți cu bu-
curie făcând rugăciune, Pentru participarea voastră în evan-
gelie, din ziua d'întăiu până acum; Încredințat fiind de în-
săși acesta, că cel ce a început în voi lucrul cel bun, îl va în-
deplini până la ziua lui Iisus Christos; Precum am temei
a cugeta acesta despre voi toți, pentru-că și în lanțurile mele
și în apărarea și adevierirea evangheliei m'aveți în înima voastră,
voi, cari toți sunteți părtași harului meu. Căci Dumneșu
imi este martur, că vă iubesc pre voi toți cu înimă de a lui
Iisus Christos. Și de acesta mă rog, ca dragostea voastră încă
mai mult să abundeze în cunoscință și în totă priceperea, Ca
și cercați ce este drept și ce este nedrept, și ca să fiți curați
și neprihăniți în ziua lui Iisus Christos; Plini de fructele
dreptăței, cari prin Iisus Christos *servesc* spre gloria și lauda
lui Dumneșu.
Ear voiesc să știți voi, fraților, că cele ce mi s'au întemplat, 12
au contribuit chiar la progresul evangheliei; Fiind-că în tot 13
pretorii și la toți cei-l-alți s'au făcut cunoscute lanțurile mele;
Și cei mai mulți din frați în Domnul, încurăgiați fiind prin lan- 14
țurile mele, cu mai multă îndrăznélă au vorbit cuvântul, și fără
frică. Unii de-o-parte predică pre Christos din rivnă și emulațiune; 15
de altă parte alții din buna-voință; Unii vestesc pre Christos dine- 16
mulațiune, nu din sinceritate, socotind că vor agrava lanțurile mele;
Ear alții din dragoste, știind că sânt orinduit pentru apărare 17
evangeliei. Ce dar? în tot chipul, se în apărare se în sin-
ceritate Christos se predică; și pentru acesta mă bucur, și mă 18
voi bucura. Căci știu, că acesta imi va fi de mântuire prin 19
rugăciunea voastră, și prin ajutorul Spiritului lui Iisus Christos;

- 20 Dupre tarea mea aşteptare şi speranţă, că în nimic nu mă voi
ruşina, ci *că* cu toată îndrăznela, precum în tot timpul, *asa* a-
cum se va glorifica Christos în corpul meu, *său* prin viaţa mea
21 *său* prin mărtea mea. Căci viaţa mea *este* Christos, şi mărtea
22 *imi este* câştig. Ear dacă trăiesc în corp, acesta *imi este* fructul
23 lucrului meu; înse ce voi alege nu ştiu. Căci *mă strim-*
tozez în doue priviri: având dorinţa a *mă disface* de corp şi a
24 *fi împreună* cu Christos, ceea ce este cu mult mai bine; *luse*
25 a *remâne* în corp *este* mai necesar pentru voi. Deci având
această încredere, ştiu că voi rămâne şi voi petrece cu voi toţi,
26 pentru înaintirea voastră în credinţă, şi şi pentru bucuria voastră;
27 Ca fala voastră *si fie* mare în Iisus Christos despre mine, prin
venirea mea earăşi la voi. Numai si *ămblaţi* demni de evan-
gelia lui Christos, ca orî viind eu şi vedându-vă, orî nefind de
faţă la voi, si aud despre voi, că staţi într'un spirit, cu un cu-
28 get, împreună luptându-vă pentru credinţa evangheliei; Întru
nimic nesfiindu-vă de adversari; ceea ce acelora este dovadă de
perdare, ear voue de mântuire, şi acesta de la Dumnezeu;
29 Căci voue s'a dăruit în privinţa lui Christos, nu numai a crede
30 în el, ci şi a suferi pentru dînsul; Susţinînd aceeşi luptă,
care aţi vădut în mine, şi care aţi audit că am.
- II **D**eci de *este* vre-o consolatiune în Christos, de *este* vre-o
mângăiere a dragostei, de *este* vre-o comuniune a Spi-
2 ritului, de *este* vre-o duioşie şi îndurare, Îndepliniţi bucuria
mea, ca si cugetaţi aceeaşi, având aceeaşi dragoste, un suflet
3 *fiind* şi una cugetând; Nimic *făcînd* prin emulaţiune şi glorie
vană: ci în umilinţă unul pre altul socotind a *fi* superior sie-şi.
4 Si nu caute fie-care de ale sale, ci fie-care şi de ale altuia.
5 Si fie în voi acelaşi cuget, care era şi în Christos Iisus;
6 Care în chipul lui Dumnezeu fiind, nu a socotit ca o răpire a fi în-
7 tocma cu Dumnezeu; Ci s'a deşertat pre sine, luând chip
8 de serv, făcîndu-se în asemenarea omenilor; Şi aflîndu-se
în formă ca omul, s'a umilit pre sine, făcîndu-se ascultător pînă
9 la mărte, şi mărte de cruce. Pentru acesta şi Dumnezeu l'a
pre-înălţat, şi l'a dăruit nume, care este preste tot numele;
10 Ca în numele lui Iisus si se plece tot genunchiul al celor ce-
11 rescî, şi al celor pămîntesci, şi al celor de desubt; Şi ca toată
limba si mărturisască, că Iisus Christos *este* Domn, spre gloria
lui Dumnezeu Părintele.
- 12 Deci, iubiţii mei, precum în tot timpul aţi ascultat, nu nu-
mai cînd eram de faţă, ci cu mult mai mult cînd sînt absent,
13 lucraţi mântuirea voastră cu frică şi cu cutremur. Căci Dum-
neşeu este care lucră în voi şi a voi şi a face, dupre bună-
14 voinţa sa. Tote faceţi-le fără de murmuri şi fără de dispute;
15 Ca si fiţi neprihăniţi şi întegri, fii ai lui Dumnezeu nevinovaţi

în meşliocul unui neam îndărătnic şi pervers, între care stră-
luciţi ca nisele lumini în lume, Reţinându-vă la cuvântul vieţii 16
spre fala mea în ziua lui Christos, că nu am alergat indeşert,
mei nu m'am ostenit indeşert.

Că deşi mă vers asupra sacrificiului şi în serviciul credinţei 17
răstare, mă bucur; da, mă bucur cu voi toţi. Şi voi vă bu- 18
curaţi; da, vă bucuraţi cu mine. Şi sper în Domnul Iisus şi 19
trimit pre Timotheu în curând la voi, ca şi eu şi mă reanimez,
afăind cele despre voi. Căci pre nimene alt nu am asemenea 20
lui care şi se îngrijescă de voi cu sinceritate. Căci toţi caută 21
ale lor, ear nu ale lui Iisus Christos. Ear voi sciiţi proba lui, 22
că precum un fiu unui părinte, aşa a servit el împreună cu mine
în evanghelie. Deci pre acesta sper să-l trimit îndată, după ce 23
voi fi regulat cele de pe lângă mine. Ear am încredere în 24
Domnul, că şi eu în curând voi veni la voi.

Am socotit înse de trebuinţă a trimite la voi pre Epafrodit, 25
fratele şi conlucrătorul şi conluptătorul meu, ear al vostru a-
postol şi ajutător în trebuinţele mele. Căci se doria de voi 26
toţi, şi era foarte întristat, pentru-că aţi audit că a fost bolnav.
Căci într-adevăr a fost bolnav de moarte; înse Dumnezeu l-a mi- 27
luit; şi nu numai pre el, ci şi pre mine, ca să nu am întristare
preste intristare. Deci cât mai degrabă l-am trimis, ca să vă- 28
dându-l earăşi să vă bucuraţi, şi ca eu să fiu mai puţin întristat.
Deci primiţi-l în Domnul cu totă bucuria, şi si preţuiţi pre unii 29
ca acestia; Căci pentru lucrul lui Christos s'a apropiat până 30
la moarte, nebuşând în seamă viaţa sa, ca să îndeplinească lipsa
serviciului vostru către mine.

CAP. III, IV.

*Renunţarea lui Pavel de tot lucrul pentru Iisus Christos. Îndem-
nare la stăruinţă. Disinteresarea lui Pavel.*

Pe lângă acestea, fraţii mei, bucuraţi-vă în Domnul. A scrie 1
voue aceleaşi, mie nu'mi este de îngreuiere, ear voue vi este
de siguranţă. 2
Pădiţi-vă de căini; pădiţi-vă de lucrătorii cei rei; pădiţi-vă 2
de ruptură. Căci noi suntem cei circumcişi, cari servim 3
lui Dumnezeu în spirit, şi ne laudăm în Christos Iisus, dar nu
ne încredem în corp. Măcar că eu m'aşi puté bisui şi în corp. 4
De se pare cui-va altuia, că pôte a se bisui în corp, cu atăta
mai mult eu: Circumcis a opta zi, din neamul lui Israel, din 5
seminţia lui Beniamin; Ebreu din Ebrei; după lege, Fariseu;
Dupre zel, persecutând biserica; după dreptatea cea din lege, 6
fără de prihană. Înse cele ce'mi erau dobândă, acestea le-am
socotit pagubă pentru Christos. Mai mult încă socotesc 7
tote pagubă pentru escelinţa cunoştinţei lui Christos Iisus Dom- 8

- nul meu; pentru care m'am păgubit de toate, și le socotesc a fi,
 9 gunoă, ca si câștig pre Christos; Și si mă aflu într'insul, ne-
 având dreptatea mea cea din lege, ci ceea ce este prin cre-
 dință în Christos, aceea dreptate *care vine* de la Dumnezeu prin
 10 credință; Ca si cunosc pre el, și puterea învierii lui, și în-
 11 părțșirea suferinților lui, conformându-mă morței lui; Ca dă-
 cum-va ași ajunge la învierea morților.
 12 Nu că ași fi deja ajuns, sêu ași fi deja perfect; ci urmăresc,
 ca dă- cum-va ași ajunge *aceea* pentru care sînt și cuprins de Christos
 13 Iisus. Fraților, eu încă nu mă socotesc si fi ajuns, inse a-
 căsătă una fac; uitând cele din urmă, si întindându-mă la cele
 14 din 'nainte, Alerg la țintă cătră premiul chiamării celei ce-
 rescă a lui Dumnezeu în Christos Iisus.
 15 Deci căți sîntem perfecți, si cugetăm aceștia; și dacă cuge-
 16 tați ceva într'alt chip, Dumnezeu vi va descoperi și acêștia. Inse
 si âmbălăm duple aceeași regulă cu care am ajuns; si cugetăm
 17 aceeași. Fraților, fiți următori mie, și vî uități la cei ce âmbă-
 18 lăm așa, precum aveți esemplu pre noi. (Căci mulți âmbă-
 lăm cari de multe ori v'am dis, ear acum și plângend dîc, că sînt ini-
 19 de cătră crucei lui Christos; Al căroră finitul este perđarea, al
 căroră Dumnezeu este pântecel, și a căroră glorie este în ru-
 20 șinea lor, cari cugetă cele pămîntesci.) Ear noi ne purtăm
 ca cetățeni ai ceriului, de unde și acceptăm pre Mântuitorul, și
 21 Domnul nostru Iisus Christos; Care va schimba corpul nos-
 tru cel înșosit, ca si se facă asemenea corpului sêu cel glorios,
 duple lucrarea cu care pôte ași supune toate.

IV **D**eci frații mei cei iubiți și doriți, bucuria și cununa mea,

- așa stați în Domnul, iubiților!
- 2 Rog pre Evodia, și rog pre Sintiche, ca si cugete aceeași
 3 în Domnul. Încă te rog și pre tine sociule credincios, ajută-
 lor, cari împreună cu mine s'au luptat pentru evanghelie; impre-
 ună cu Clement, și cei-l-alți conlucrători ai mei, ale căroră nu-
 me sînt scrise în cartea vieței.
- 4 Bucurați-vă în Domnul tot-dea-una, și earăși dîc: Bucura-
 5 ți-vă. Blandeță voastră si se arete tuturor ômenilor. Aprôpe
 6 este Domnul. Întru nimic si nu fiți îngrijși; ci în toate prin
 rugă și rugăciune cu mulțumită si se facă cunoscut cererile
 7 vōstre lui Dumnezeu. Și pacea lui Dumnezeu, care întrece
 toată înțelegerea, va pădi animile și cugetele vōstre în Christos
 Iisus.
- 8 Pe lângă acestea, frații mei, câte sînt adevărate, câte sînt
 respectuôse, câte sînt drepte, câte sînt curate, câte sînt de iubit
 câte sînt demne de laudă, ori ce virtute, și ori ce laudă, la a-
 9 cestea si vî gândiți; Cari v'ați și învățat, și ați primit, și ați
 vîdut în mine, *aceștia* si le faceți; și Dumnezeul păcei va fi cu voi.

M'am bucurat foarte în Domnul, că în fine s'a dişteptat ea- 10
raşi îngrijirea voastră de mine, la care şi gândiaţi, dar v'a lipsit
ocasiunea. Nu dără că dic acesta pentru lipsa mea; căci m'am 11
deprins în ori-ce prisos; în tot şi în toate m'am învăţat şi a me să-
tura şi a flămânzi; şi a ave de prisos şi a suferi lipsă. Tote 13
le pot prin Christos care mă întăresc.

Înse bine aţi făcut, de aţi luat parte la strimtorarea mea. 14
Înse bine aţi făcut, că la începutul evangheliei, când am eşit 15
Sciţi şi voi, Filipenilor, că la începutul evangheliei, când am eşit
din Macedonia, nici o biserică nu a stat în relaţiune cu mine
în privinţa de dare şi de luare, decât numai voi singuri. Căci 16
în privinţa de dare şi de luare, decât numai voi singuri. Căci 16
chiar în Thessalonic şi o-dată şi de doue-ori aţi trimis cele spre
trebuinţa mea. Nu că caut dare, ci caut fructul ce abundează 17
pe socotela voastră. Dar am de toate, şi am de prisos; m'am 18
împlut, luând de la Epafrodit cele trimise de la voi, miros de
bună mirăsmă, sacrificiu bine-primit, plăcut lui Dumnezeu. Ear 19
Dumnezeul meu si îndeplinescă toate trebuinţele voastre, după
bogaţia sa în glorie prin Christos Iisus. Ear lui Dumnezeu 20
şi Părintelui nostru fie glorie în seculii seculilor. Amin.
Salutaţi pre toţi sântii în Christos Iisus. Vă salută pre voi 21
fraţii, cari sunt cu mine. Vă salută toţi sântii, mai ales cei 22
din casa Cesarului. Harul Domnului nostru fie cu voi toţi. Amin. 23
Cătră Filipenii s'a scris de la Roma şi s'a trimis prin
Epafrodit.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

COLASSENII.

CAP. I.

Credinţa Colassenilor. Suferinţile lui Pavel.

Pavel apostol al lui Iisus Christos prin vocea lui Dumnezeu 1
şi Timotheiū fratele, Sântilor şi credincioşilor fraţi în 2
Christos ce sunt în Colasse: Har fie voue şi pace de la Dum-
nezeu Părintele nostru, şi de la Domnul Iisus Christos.
Mulţumim lui Dumnezeu şi Părintele nostru Iisus Christos, 3
tot-dea-una rugându-ne pentru voi. Auînd de credinţa voastră 4
cea în Christos Iisus, şi dragostea voastră cătră toţi sântii; Pentru 5
speranţa cea păstrată voue în ceriuri, de care aţi auzit mai
'nainte în cuvântul adevărului evangheliei; Care a venit la voi, 6
precum şi în totă lumea, şi produce fruct, precum şi în voi, din
ciua în care aţi auzit şi aţi cunoscut harul lui Dumnezeu în-
tr'adever; Precum v'aţi şi învăţat de la Epafra, iubitul con- 7

- lucrător cu noi, care este pentru voi servitor credincios al lui
 8 Christos; Care ni-a și arătat dragostea voastră în Spirit.
 9 Drept-aceea și noi din care di am audīt de *acestea*, nu in-
 cetăm rugându-ne pentru voi, și cerând ca si v̄e împleți de cu-
 10 noscînța voei lui, în tōtă înțelegciunea și înțelegerea spirituală;
 10 Ca si ămblați cu vrednicie Domnului spre a'i plăcē în tōte, fruc-
 11 tiferi fiind în tot lucrul bun, și crescând în cunoscința lui Dum-
 neđeu; Întărindu-vē cu tōtă puterea duple potestatea lui Dum-
 gloriōsă a sa în tōtă îngăduirea și îndelunga răbdare cu bucurie;
 12 Mulțumind Părintelui, care ne-a învrednicit a fi părtași ai sōtel
 13 sântilor în lumină; Care ne-a scăpat diu puterea întunere-
 cului, și ne-a strămutat în imperăția Fiului său celui iubit;
 14 În care avem rescumpărarea prin sângele lui, ertarea păcatelor;
 15 Care este imaginea lui Dumnezeu celui nevisibil, întâiū-năs-
 16 cutul a tōtă creatura. Căci printr'insul s'au creat tōte, cele
 16 din ceriuri și cele de pe pământ, cele vizibile și cele nevizibile;
 16 său tronurile său domniile, său începătoriile, său stăpânile; tōte
 17 s'au creat printr'insul și pentru dînsul; Și el este mai 'nainte
 18 de tōte, și tōte printr'insul subsistă; Și el este capul corpului,
 18 bisericei; carele este și începutul, întâiū-născutul din morți;
 19 ca si fie el în tōte cel d'ântăiū.
 19 Căci Părintele a bine-voit, ca în el si locuescă tōtă plinitatea;
 20 Și făcând pacea prin sângele crucei lui, si împace printr'insul
 20 tōte pentru sine; printr'insul, *dic*, său celor de pe pământ, său
 celor din ceriuri.
 21 Și pre voi, cari erați ôre-când înstrăinați și inimiți cu mintea
 22 prin lucruri rele, inse acum v'a împăcat, În corpul cărnei lui
 prin mōrte, ca si v̄e presinte sânti și fără de prihană și nevinovați
 23 înainte sa; De veți rămâne întemeiați și întăriți în credință, și
 nu veți părăsi speranța evangheliei, de care ați audīt, carea sa
 și predicat la tōte creaturile cele de sub ceriū; căreia eū Pavel
 sūnt servitor.
 24 Acum mă bucur în suferințele mele pentru voi, și îndeplinesc
 24 lipsele suferinților lui Christos în corpul meu pentru corpul său,
 25 care este biserica; Căreia eū m'am făcut servitor, duple dre-
 gătoria care Dumnezeu 'ni-a dat pentru voi, ca si vestesc cu
 26 deplinitate cuvēntul lui Dumnezeu; Adică misterul cel ascuns
 26 din toți seculii și din tōte generațiunile, ear acum s'a arătat sânti-
 27 lor lui; Cārora a voit Dumnezeu a li face cunoscut, care *este*
 bogăția gloriei misterului acestuia între ginte, care este Christos
 28 între voi, speranța gloriei; Pre care noi predicăm, îndemnând
 pre tot omul, și învățând pre tot omul în tōtă înțelegciunea;
 29 ca si presint pre tot omul perfect în Christos. Spre acesta
 mă și ostenesec, luptându-me prin puterea lui care lucreză pu-
 teric prin mine.

CAP. II—IV.

*Treasure de înțelepciune în Iisus Christos. Învățători mincinoși, în-
demnare la pietate și la urmarea datorităilor casnice. Despre stăru-
ință în rugăciune. Salutări.*

Căci voiesc să știți cât de mare luptă susțin pentru voi, și
pentru cei din Laodicea, și pentru aceia cari nu au vă-
dit fața mea în corp; Ca să se mângăie animile lor, unite
în dragoste, și ca să fiți deplin informați de totă înțelep-
ciunea înțelegerii, spre cunoscința misterului lui Dumnezeu, și
a Părintelui și a lui Christos; În care sunt ascunse toate te-
surile înțelepciunii și ale cunoștinței. Și acesta ȳic, ca ni-
mene să nu vă amăgescă cu cuvinte de înduplecare. Căci de și
eu sunt de față cu corpul, dar cu spiritul sunt împreună cu voi,
bucurându-mă, și vădând orându-la voastră și tăria credinței voștre
în Christos. Deci precum ați primit pre Christos Iisus Dom-
nul, așa și îmblățiți într'însul; În rădicinați și edificați fiind
într'însul, și întărindu-vă în credință, precum v'ați învățat, în-
măntind în ea cu mulțumită.

Căutați ca să nu vă răpescă cineva prin filosofie, și prin
îngelăciune desărtă, după tradițiunea omienilor, după elemen-
tele lumii, și nu după Christos. Căci într'însul locuiesc totă
plinitatea dumnezeirii trupești. Și sunteți deplin într'însul,
care este capul a totă începătoria și puterea. În care sunteți
și circumciși cu circumcisiune nefăcută de mâni, în disbrăcarea
corpului păcatelor cărnei în circumcisiunea lui Christos. Îngro-
pați fiind împreună cu el în botez, în care v'ați și sculat im-
preună, prin credință faptică a lui Dumnezeu, care 'l-a sculat
din morți. Și pre voi, cari erați morți în păcate și în necir-
cumcisiunea cărnei voștre, v'a vii-făcut împreună cu dînsul, er-
tându-vi toate greșelele; Stergînd înscrisul, cel contra noastră,
fost în comandamente, ceea ce ni era contrariu; și 'l-a luat din
medioloc, prionindu-l pe cruce; Disbrăcînd începătoriile și
puterile, 'l-a vădit de față, triumfînd asupra lor prin ea.

Deci nimene să nu vă condamne pentru mîncare sîu bîu-
tură, sîu în privința serbătorei, sîu a lunei noue, sîu a sîm-
betelor: Cari sînt umbră celor viitoare; ear corpul este al lui
Christos. Si nu vi răpescă cineva premiul vostru, sub pre-
textul umilinței și adorării ângerilor, îmblînd în cele ce nu
le-a vădut, îndeșert îngînfîndu-se din mintea sa trupescă; Și
neștiind Capul, din care tot corpul prin încheieturi și legături
primind nutriment și alcătuiindu-se, face crescere după Dumnezeu.

Deci de ați murit împreună cu Christos în privința elemen-
telor lumii, de ce primiți comandamente, ca cum ați trăi încă
în lume? (Cum sînt: Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi.
Cari sînt toate spre stricăciune prin întrebuintare:) după ordi-

- 23 nile și învățăturile omenilor. Cari într-adevăr au părere de
 înțelepciune în adorarea după voință și umilință, și în negri-
 jirea corpului, nu cu vre-o onoare spre îndestularea corpului.
- III De v-ați sculat împreună cu Christos, căutați cele de sus,
 2 unde șede Christos d'a dreapta lui Dumnezeu. Căci ați mu-
 3 la cele de sus, *car* nu la cele de pe pământ. Căci ați mu-
 4 rit, și viața voastră este ascunsă cu Christos în Dumnezeu. Când
 se va arăta Christos, viața noastră, atunci și voi împreună cu
 dînsul veți arăta în glorie.
- 5 Drept aceea omoriți membrii vostri cei de pe pământ: dis-
 frânarea, necurăția, patima, pofta cea rea, și avariția, care este
 6 idololatrie; Pentru cari vine mânia lui Dumnezeu preste fii
 7 neascultării; Între cari și voi oare-când ați amblat, când trăiați
 8 într'acelea. Ear acum lepădați toate acestea: mânia, iușimea,
 9 reutatea, hula, cuvîntul de rușine din gura voastră. Nu vorbiți
 10 vechi cu împreună cu faptele lui; Și v-ați îmbrăcat de omul cel
 care se înnoiesce spre cunoștință, după imaginea celui ce l-a
 11 creat; Unde nu este nici Ellin, nici Iudeu, circumcis nici ne-
 circumcis, barbar, Scit, serv seû liber, ci Christos toate și în toate.
- 12 Deci îmbrăcați-vă ca nisce aleși ai lui Dumnezeu, sînțiți și
 iubiți, în inimă de îndurări, în bunătate, în umilință, în blân-
 13 dețe, în îndelungă răbdare; Îngăduind unul pre altul, și er-
 tând unul altuia, de are cineva de a se plînge contra cuiva;
 14 precum și Christos a ertat voue, așa și voi. Ear preste toate
 acestea *îmbrăcați-vă* în dragoste, care este legătura perfecțiunii.
- 15 Și pacea lui Dumnezeu și domnescă în inimile voastre, la care
 sînțiți și chiămați *ca membri* ai unui corp; și fiți mulțumitori.
- 16 Cuvîntul lui Christos și locuască în voi cu bogăție în totă
 înțelepciunea; învățându-vă și îndemnându-vă unul pre altul cu
 psalmi, și cu imne, și cu cântări spirituale, cântând cu har în
 17 inimile voastre Domnului. Și ori-ce faceți, cu cuvîntul seû cu
 lucrul, *și faceți* toate în numele Domnului Iisus, mulțumind lui
 Dumnezeu și Părintele prin el.
- 18 Femeilor, supuneți-vă bărbaților vostri, precum se cade în
 Domnul.
- 19 Bărbaților, iubiți-vă femeile voastre, și nu vă amăriți asupra lor.
- 20 Copiilor, ascultați pre părinții vostri în toate; căci acesta este
 bine-plăcută Domnului.
- 21 Părinților, nu întăritați pre copiii vostri spre mânia, ca și
 nu se discurageze.
- 22 Servitorilor, ascultați în toate pre domnii vostri cei după
 corp, nu numai servind la vedere, ca cei ce vor și plăcă ome-
 23 nilor; ci în simplitatea inimii, temându-vă de Dumnezeu; Și
 tot ori-ce faceți, și faceți din suflet, ca Domnului, ear nu

Scind că de la Domnul veți primi resplăti- 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNȚĂLA CĂTRĂ

THESSALONICENII.

CAP. I.

Pavel laudă pre Thessaloniceni pentru statornicia lor în credință.

- 1 Pavel și Silvan și Timotheiū bisericei Thessalonicenilor în
Dumnezeū Părintele și Domnul Iisus Christos: Har fie
voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la Dom-
nul nostru Iisus Christos.
- 2 Mulțumim lui Dumnezeu în tot timpul pentru voi toți, făcând
- 3 amintire de voi în rugăciunile noastre; Neîncetat amintindu-
no de lucrul credinței voștre, și ostenéla dragostei, și răbdarea
speranței, în Domnul nostru Iisus Christos, înaintea lui Dum-
4 nezeū și Părintele nostru; Șciind, frați iubiți de Dumnezeu,
- 5 alegerea voastră. Căci evanghelia noastră nu a fost la voi numai
în cuvânt, ci și în putere și în Spiritul Sânt, și cu multă siguranță,
precum și sciți în ce chip ne-am purtat între voi pentru voi.
- 6 Și voi ne-ați imitat pre noi și pre Domnul, primind cuvântul
- 7 în multă strimtorare, cu bucuria Spiritului Sânt: Încât v'ați
făcut exemple tuturor celor ce cred în Macedonia și Achaia.
- 8 Căci de la voi s'a vestit cuvântul Domnului, nu numai în Ma-
cedonia și Achaia, ci și în tot locul s'a făcut cunoscută credința
voastră în Dumnezeu; încât nu avem trebuință să mai vorbim.
- 9 Căci aceia singuri spun de noi, ce fel de intrare am avut la voi,
și cum v'ați întors la Dumnezeu de la idoli, a servi Dumnezeu-
- 10 lui celui viu și adevărat; Și a accepta pre Fiul lui din ceriū,
pre care l-a sculat din morți, adică pre Iisus, care ne mântu-
ește de mâniea ce va să fie.

CAP. II, III.

Zelul și disinteresarea apostolului în predicarea evangheliei. Buna credință a Thessalonicenilor. Dragostea și urările lui pentru ei.

- 1 Căci voi singuri sciți, fraților, că intrarea noastră la voi nu
- 2 a fost îndesert. Ci deși mai 'nainte am suferit, și am
fost maltrățați precum sciți în Filippi, am îndrăznit în Dumne-
deul nostru a vorbi cătră voi evanghelia lui Dumnezeu cu multă
- 3 luptă. Căci predicarea noastră nu s'a făcut din înșelăciune, nici
- 4 din intențiuni necurate, nici cu vicleșug; Ci precum ne-am
socotit vrednici de Dumnezeu, ca să ni se încredințeze evan-

celui ce cercă ănimile noastre. Căci nici o-dată nu am între- 5
 bușat cuvinte lingușitoare, precum scriți, nici-un pretecest pen- 6
 tru ararișă; Dumneșeu este martur; Nici nu am căutat laudă 6
 de la ămeni, nici de la voi, nici de la alții; deși am putut și v'e 7
 îngreum ca apostoli ai lui Christos; Ci am fost cu linitate 7
 în meșilocol voștru, precum doica își caută de copiii sei: Așa 8
 dorind de voi, am voit a vi împărtași nu numai evanghelia lui 9
 Dumneșeu, ci încă și suflitele noastre, pentru-că ați fost noue 9
 iabiti. Căci vi aduceți aminte, fraților, de ostenela și truda 10
 noastră, că diua și năptea lucrând, ca si nu îngreum pre cineva 10
 din voi, v'am predicat evanghelia lui Dumneșeu. Voi *sunteți* 10
 marturi, și Dumneșeu, cum cu pietate, și cu dreptate, și fără 11
 de prihană ne-am purtat cătră voi cari ați creșut; Precum 11
 singuri scriți cum am îndemnat și am mângăiat pre fie-care din 12
 voi, ca un părinte pre copiii sei; *conjurându-vă*, Ca si ăm- 12
 blați demni de Dumneșeu, care v'a chămat la împărăția și
 gloria lui.

Drept aceea și noi mulțumim lui Dumneșeu neîncetat, că pri- 13
 mind cuvântul lui Dumneșeu, care l-ați audț de la noi, l-ați 13
 primit nu ca cuvântul ămenilor, ci precum este într'adevăr, cu- 13
 vântul lui Dumneșeu, care se și lucrăză în voi cari credeți. 14
 Căci voi, fraților, ați imitat bisericile lui Dumneșeu cari sânt 14
 în Iudeea în Christos Iisus; căci aceleași ați suferit și voi de 15
 la cei de un neam cu voi, precum și aceia de la Iudei; Cari 15
 au omorit și pre Domnul Iisus și pre profeții lor, și pre noi 15
 ne-au persecutat; și nu plac lui Dumneșeu, și sânt contrari tu- 16
 turor ămenilor; Cari ne opresc si nu vorbim gintelor ca si 16
 se mântuască, ca si și îndeplinască păcatele lor pururea; și a sosit 16
 asupra lor mânia spre perșare.

Ear noi, fraților, dispărțiți fiind de voi pentru un timp, cu 17
 fața, nu cu ănima, mai mult ne-am silit a vedé fața voștră cu 17
 mare dorință. Pentru aceea am vrut si venim la voi, adică 18
 eu Pavel, și odată și de doue ori; ear Satana ne-a oprit. Căci 19
 care *este* speranța noastră, séu bucuria, séu cununa laudei? Aă 19
 nu și voi *veți fi* înaintea Domnului nostru Iisus Christos la ve- 19
 nirea lui? Da, voi *sunteți* gloria și bucuria noastră. 20

Drept aceea neputend mai mult răbda, am bine-voit a re- III
 mâné în Athena singuri; Și v'-am trimis pre Timotheiă, 2
 fratele nostru, și servitorul lui Dumneșeu și conlucrătorul nos-
 tru în evanghelia lui Christos, si v'e întărăscă și si v'e sfātuescă 3
 în privrea credinței voștre. Ca nici unul si nu se clătěscă 3
 într'aceste strimtorări; căci singuri scriți, că spre acésta sântem 3
 otăriți. Căci când am fost la voi, v'am đis mai 'nainte, că 4
 vom avé strimtorări; precum s'a și întemplat și scriți. Drept 5

aceea neputând mai mult răbda, V-am trimis și se informeze despre credința voastră, ca nu cumva și vă fi ispitit ispititorul și ostenela noastră și fie inderșert.

- 6 Ear sosind Timotheiū la noi de la voi, și vestindu-ni credința și dragostea voastră, și cum că în tot timpul vă amintiți de noi, dorind a ne vedé pre noi, precum și noi pre voi; De aceea, fraților, ne-am mângaiat de voi în totă strimtorarea și nevoea noastră prin credința voastră. Căci acum trăim noi, dacă 9 stați statornici în Domnul. Căci ce mulțumită vom puté în tórce lui Dumneđeu în privirea voastră, pentru totă bucuria cu care ne bucurăm din cauza voastră înaintea Dumneđeului nostru! 10 Nópcea și diua pré mult rugându-ne, ca si vedem fața voastră, și si indeplinim aceea ce lipsește credinței voștre.
- 11 Ear însuși Dumneđeu și Părintele nostru, și Domnul nostru Iisus Christos, si îndrepteze calea noastră către voi; Și si vă facé Domnul si cresceți și si abundați în dragoste unul către 13 altul, și spre toți, precum și noi spre voi; Ca si se întărescă animile voștre în sântire, fiind voi fără prihană înaintea lui Dumneđeu și Părintele nostru, la venirea Domnului nostru Iisus Christos cu toți sântii sei.

CAP. IV.

Indemnare la sântire. Mângăieri provenite din învierea mortilor.

- 1 Pe lângă acestea, fraților, vă rugăm și vă indemnăm în Domnul Iisus, ca, precum v'ați învățat de la noi, cum se cade si âmbლაți, și si plăceți lui Dumneđeu, așa si abundați 2 tot mai mult. Căci sciți ce ordinî v'am dat prin Domnul Iisus. 3 Căci acesta este voea lui Dumneđeu: sântirea voastră, si ca si 4 vă feriți de disfrânare; Încât si scie fie-care din voi cum ați 5 pădi vasul în sântire și onóre; Nu în poftă disfrânată, precum și gintele cari nu cunosc pre Dumneđeu. Ca nimene si 6 nu facé nedreptate și si nu înșele pre fratele seu în afaceri; căci Domnul este resbunător de tóte acestea, precum mai înainte v'am đis, și v'am prevenit. Căci Dumneđeu nu ne-a 7 chiămat spre necurăție, ci spre sântire. Drept aceea cel ce 8 deconsideră acestea, nu deconsideră pre om, ci pre Dumneđeu, care ni-a și dat Spiritul cel sânt.
- 9 Ear despre iubirea de frați nu trebuie si vi mai scriu, căci însivé voi sunteți învățați de la Dumneđeu, si iubiți unul pre 10 altul. Și într'adevăr și faceți aceea spre toți frații, cari sunt în totă Macedonia; ear noi vă rugăm, fraților, ca si sporiiți tot mai mult; Și ca si vă siliți a fi linisciți, și si faceți ale 11 voștre, și si lucrați cu mânilé voștre, precum v'am ordonat; 12 Ca si âmbლაți cu cuviință către cei de afară, și de nimene si nu aveți trebuință.

Ear nu voi, fraților, si fiți in necunoscință despre cei ce 13
 adormit, ca si nu vë intristați, ca și cei-l-alți cari nu au
 speranță. Căci de credem, că Iisus a murit și a înviat, așa 14
 și pre cei adormiți in Iisus îi va aduce Dumnezeu împreună cu
 el. Căci acestea vorbim voue duple cuvântul Domnului, că 15
 noi cei vii, cari vom fi remași până la venirea Domnului, nu
 vom întrece pre cei adormiți; Căci însuși Domnul se va po- 16
 gori din cerii întru strigare, in vócea arhângerului, și in trîm-
 biza lui Dumnezeu; și cei morți in Christos vor învia întâiu;
 Apoi noi cei vii, cari vom fi remași, împreună cu dinșii ne vom 17
 rîpi in nori, spre întîmpinarea Domnului in aer; și așa vom fi
 cu Domnul tot-dea-una. Drept aceea mângăiați-vë unii pre 18
 alții cu cuvintele acestea.

CAP. V.

*Indemnare spre a priveghia și a ne pregăti, acceptând ziua Domnu-
 lui. Învătători și salutări.*

Ear de timp și anotimp, fraților, nu aveți trebuință si vi 1
 scriu. Căci înșivë sciți bine, că ziua Domnului așa va 2
 veni ca un fur nóptea. Căci când vor dice: Pace și siguranță; 3
 atunci fără de veste va veni preste dinșii perđarea, ca și du-
 rerea preste cea îngrecată; și nu vor scăpa. Ear voi, fraților, 4
 nu sunteți in întunec, ca si vë apuce acea zi ca un fur. Voi 5
 toți sunteți fi ai luminei, și fi ai zilei; nu sîntem ai noptei,
 nici ai întunerecului. Drept aceea si nu dormim ca și cei-l-alți, 6
 ci si priveghiăm, și si fim treji. Căci cei ce dorm, nóptea 7
 dorm; și cei ce se îmbată, nóptea se îmbată. Ear noi fiind 8
 ai zilei, si fim treji, îmbrăcându-ne in platoșa credinței și a
 dragostei, și cu coiful, speranța mântuirii. Căci Dumnezeu 9
 nu ne-a otărit spre mânia, ci spre dobândirea mântuirii, prin
 Domnul nostru Iisus Christos, Care a murit pentru noi; ca 10
 ori de priveghiăm, ori de dormim, împreună cu el si trăim. Deci 11
 mângăiați-vë unul pre altul, și edificați unul pre altul, precum
 și faceți.

Și vë rugăm, fraților, si recunósceți pre cei ce se ostenesc 12
 între voi, și pre mai marii vostri in Domnul, și pre cei ce vë
 stătuesc. Și si'i pré-prețuiți in dragoste pentru lucrul lor. Și 13
 fiți in pace între voi.

Dar vë rugăm, fraților, îndemnați pre cei fără de orînduélă, 14
 mângăiați pre cei pucini la suflet, sprijiniți pre cei slabi, fiți
 îndelung-răbdători spre toți.

Căutați ca nimene si nu resplătéscă cuiva reu pentru reu; 15
 ci in tot timpul si urmați cele bune, și între voi înșivë și spre toți.

Bucurați-vë tot-dea-una. Rugați-vë neîncetat. In tóte mul- 16—18
 țiuniți; căci acesta este voea lui Dumnódeu in Christos Iisus
 pentru voi.

- 19 Nu stingeți Spiritul.
 20 21 Nu disprețuiți profețiile. Cercetați toate; țineți ceea ce este
 22 bun. Feriți-vă de tot lucrul rău.
 23 Ear însuși Dumnezeu păcii și vă sântescă deplin; și întreg
 spiritul vostru și sufletul și corpul și se pădăscă fără de pri-
 24 hană la venirea Domnului nostru Iisus Christos. Credincios
 este cel ce v'a chemat, care va și face.
 25 Fraților, rugați-vă pentru noi. Salutați pre toți frații cu
 26 27 sărutare sănă. Vă jur pe Domnul, ca și se cetescă această
 epistolă tuturor fraților sanți.
 28 Harul Domnului nostru Iisus Christos fie cu voi. Amin.
Întăia epistolă către Thessaloniceni s'a scris de la Athena.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

A DOUA CĂTRĂ

THESSALONICENI.

CAP. I.

Indemnare spre pietate și statornicie în întristări.

- 1 Pavel și Silvan și Timotheiū bisericei Thessalonicenilor în
 Dumnezeu, Părintele nostru, și în Domnul Iisus Chris-
 2 tos: Har fie voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru,
 și de la Domnul Iisus Christos.
 3 Sântem datorî a mulțumi lui Dumnezeu în tot timpul pen-
 tru voi, fraților, precum se cade, pentru-că credința voastră
 4 crește foarte, și dragostea fie-căruia d'între voi prisosesc de la
 unul către altul; Încât și noi înșine ne lăudăm în voi în bi-
 sericile lui Dumnezeu, pentru răbdarea și credința voastră în
 5 toate persecuțiunile și strîmtorările, cari suferiți; Carea este
 o dovadă a dreptei judecări a lui Dumnezeu, că veți afla
 6 vrednică imperăției lui Dumnezeu, pentru care și suferiți. Fînd-
 că este cu dreptate la Dumnezeu a face strîmtorare celor
 7 ce vă strîmtorează; Ear voue celor strîmtorați repaus cu noi,
 când se va descoperi Domnul Iisus din ceriū cu ângerii puterei
 8 sale, Cu văpae de foc, dând resbunare celor ce nu cunosc pre
 Dumnezeu, nici nu ascultă evanghelia Domnului nostru Iisus
 9 Christos; Cari vor fi pedepsiți cu eterna pierdere de la fața
 10 Domnului, și de la gloria puterei sale; Când va veni și se
 glorifice în sanți seî, și si se facă minunat în toți cei ce au
 creșut, (căci și mărturia noastră între voi s'a creșut,) într-acea di.
 11 Pentru aceea ne și rugăm în tot timpul pentru voi; ca Dum-
 nezeul nostru și vă facă demni chemării sale, și si împlinescă

cu putere în voi totă bună-voința sa, și lucrul credinței; Ca 12
 și se glorifice numele Domnului nostru Iisus Christos în voi, și
 voi în el, după harul Dumnezeuului nostru, și al Domnului Ii-
 sus Christos.

CAP. II.

Caracterul lui Antichrist.

În privința venirii Domnului nostru Iisus Christos, și a reu- 1
 nirei noastre cu dînsul, vă rugăm, fraților, Ca nu degrab 2
 si vă clătiți din minte, nici si nu vă spăimîntați, nici prin spi-
 rit, nici prin cuvînt, nici prin epistolă, ca cum ar fi trimisă de 3
 la noi, cum că s'ar fi apropiat ziua lui Christos. Si nu vă
 amăgescă cineva nici într'un chip; căci *acea și nu va veni*, de 4
 nu va veni mai întîiu apostasia, și de nu se va ivi omul păca-
 tului, fiul perđărei; Adversariul, cel ce se înalță mai presu-
 de tot ce se ȳice Dumnezeu și se adoră, ședînd el în tem-
 plul lui Dumnezeu ca Dumnezeu, arătîndu-se pre sine, că
 el este Dumnezeu.

Au nu vă aduceți aminte, că încă fiind eu la voi, v'am ȳis 5
 acestea? Și acum știți ceea ce opresce, ca si se arete el la 6
 timpul seü. Căci misterii fără-de-legei se lucrăză deja; fără 7
 numai cel ce opresce *va opri* până se va lua din mijloc. Și 8
 atunci se va arăta acel Nelegiuit, pre care Domnul îl va mistui
 cu suflarea gurei sale, și'l va perde cu strălucirea venirii sale;
 Pre acela, a căruia venire este după lucrarea lui Satana cu 9
 totă puterea și cu semne și minuni mincinoșe; Și cu totă a- 10
 măgirea nedreptăței în cei peritori; pentru-că nu au primit dra-
 gostea adevărului, ca si se mîntuescă. Pentru aceea li va 11
 trimite Dumnezeu puteri lucrătore de înșelăciune, ca si crêde
 minciunei; Ca si se condemne toți cei ce nu au cređut adevê- 12
 rului, ci au avut plăcere în nedreptate.

Ear noi sîntem datori în tot timpul a mulțumi lui Dumne- 13
 deü despre voi, fraților iubiți de Domnul, că Dumnezeu v'a a-
 les de la început spre mîntuire prin sântirea Spiritului și prin
 credință în adevêr; La care v'a chiămat prin evanghelia nôs- 14
 tră, spre cîștigarea gloriei Domnului nostru Iisus Christos.

Drept aceia, fraților, stați statornici, și țineți învățăturile, 15
 cari v'ați învățat, ori prin cuvînt ori prin epistola noastră. Ear 16
 însuși Domnul nostru Iisus Christos, și Dumnezeu și Părintele
 nostru, care ne-a iubit, și ni-a dat mîngăiere eternă și spe-
 ranță bună din har, Si mîngăie ânimile vóstre, și si vă 17
 întărescă în tot cuvîntul și lucrul bun.

CAP. III.

Îndemnare de a se ruga pentru progresul evangheliei, și de a se despărți de cei ce au viață neregulară.

- 1 **P**e lângă acesta, fraților, rugați-vă pentru noi, ca cuvântul Domnului să se propage, și să se glorifice, precum
 2 a ajuns la voi; Și ca să scăpăm de omenii cei rei și vicleni;
 3 căci credința nu este a tuturor. Ear credincios este Domnul,
 4 care vă va întări, și vă va păzi de cel rău. Ear avem această
 5 încredere în Domnul despre voi, că și faceți și veți face cele
 6 ce vi ordonăm. Ear Domnul și îndrepteze animile voastre spre
 dragostea lui Dumnezeu și statornicie pentru Christos.
 7 Ear vi ordonăm, fraților, în numele Domnului nostru Iisus
 Christos, ca să vă feriți de tot fratele ce ambă fără de orin-
 8 duelă, și nu după învățătura care a primit de la noi. Căci
 însivă știți, cum vi se cade a ne urma; căci noi nu am ambat
 9 fără de orindu-lă între voi; Nici nimeniuia pâinea nu am
 mâncat-o gratis, ci cu ostenelă și trudă noptea și ziua lucrăm,
 10 ca să nu îngreuem pre cine-va din voi; Nu că doră nu avem
 dreptul, ci ca să vi dăm pre noi însine esemplu, spre a ne urma.
 11 Căci și când eram la voi, acesta vi ordonam, că dacă cine-va
 nu voiesce să lucreze, nici să mănance. Căci auzim, că unii
 12 d'între voi ambă fără de orindu-lă, nimic nelucrând, ci ames-
 tecându-se în lucrările altora. Ear unora ca acestora ordonăm,
 și-l îndemnăm prin Domnul nostru Iisus Christos, ca cu linis-
 13 lucrând și-l mănance pâinea lor.
 Ear voi, fraților, să nu vă discurați în a face bine. Ear
 14 de nu ascultă cineva de cuvântul nostru din această epistolă, să-l
 însemnați pre acela, și să nu vă însoțiți cu el, ca să se ruși-
 15 neze. Inse să nu-l socotiți ca pre un inamic, ci să-l îndemnați
 ca pre un frate.
 16 Ear însuși Domnul păcii să vi dea pace pururea în tot chi-
 pul. Domnul fie cu voi toți.
 17 Salutare cu mâna mea a lui Pavel, care este semn în totă
 18 epistola; așa scriu. Harul Domnului nostru Iisus Christos fie
 cu voi toți. Amin.

A doua epistolă către Thessaloniceni s'a scris de la Athena.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNȚĂIA CĂTRĂ

TIMOTHEIŪ.

CAP. I.

Circumspecțiune și întrebuițarea de lege. Pavel se dă de exemplu ală milei lui Dumnezeu în evanghelie.

Pavel apostol al lui Iisus Christos, duple ordinul lui Dumne- 1
neșău Mântuitorului nostru, și Domnului Iisus Christos,
speranței noastre; Lui Timotheiū, adevăratului fiū în credință: 2
Har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la
Iisus Christos Domnul nostru.

Precum te-am sfătuit și rămăi în Efes, când mergeam în 3
Macedonia, ca și ordoni unora, ca si nu învețe într'alt chip;
Nici si ia aminte la fabule și la genealogii nefinite, cari nasc 4
dispute mai mult decât dumnezească edificare cea în credință,
așa si faci.

Ear scopul comandamentului este dragostea din inimă cu- 5
rată, și din conștiință bună, și din credință nefăcarnică; De 6
la care unii abătându-se, s'au întors la cuvinte deșerte; Dă- 7
du-se de învățatori de lege, ear singuri neînțelegând cele ce
vorbescu, nici despre cele ce dovedesc. Înse scim că legea 8
este bună, de o întrebuițeză cineva legitim. Sciind acesta, 9
că legea nu este dată pentru cel drept, ci pentru cei fără de
lege și nesupuși, pentru impioși și păcătoși, pentru nesânți și
spurcați, pentru ucidători de părinte și ucidători de mamă, pen- 10
tru ucigași; Pentru disfranați, pentru sodomiți, pentru furi
de oameni, pentru mincinoși, pentru cei sperjuri; și pentru ori-
ce alt ceva contrariu învățătorei celei sănătoșe; Duple e- 11
vangelia glorioasă a fericitului Dumnezeu care mi s'a încredințat.

Mulțumesc lui Christos Iisus, Domnului nostru, cel ce m'a 12
întărit, că m'a socotit credincios, otărindu-mă pentru serviciū;
Pre mine, cel ce eram mai 'nainte hulitor și persecutor, și vâ- 13
tămător; ci am fost miluit, pentru-că nesciind o-am făcut în
necredință. Dar prea a abundat harul Domnului nostru în 14
credința și dragostea cea în Christos Iisus. Acesta este cu- 15
vântul credincios și demn de totă primirea: că Christos Iisus
a venit în lume si mântuască pre cei păcătoși, din cari cel
d'întăiu sūnt eu. Înse pentru acesta am fost miluit, ca în 16
mine mai întâiu si arete Iisus Christos totă îndelunga răbdare,
ca exemplu celor ce vor si credă într'insul spre viața eternă.

- 17 Ear Regelui etern, celui immortal, celui nevisibil, unuia pre-in-
 18 teleptului Dumnezeu *fie* onore și glorie în seculii seculilor. Amin.
 18 Acest mandat îți recomand, fiule Timotheiule, ca după pro-
 fețiile cari s'au făcut mai înainte despre tine, și te lupți după
 19 dinsele cu luptă bună; Pășind credință și bună conștiință,
 care unui lepădându-o au suferit naufragiu în privirea credin-
 ței, d'între cari este Imeneu și Alesandru; pre cari i-am tră-
 dat Satanei, ca și se învețe și nu hulască.

CAP. II.

*Apostolul îndemnă a se ruga pentru toți oamenii, și recomandă fe-
 meilor modestia.*

- 1 Deci *vă* îndemn, ca mai întâiu de toate și se facă cereri,
 rugăciuni, rugăminți și mijlociri și mulțumite pentru toți
 2 oamenii: Pentru regi, și pentru toți cari sunt în autoritate, ca
 să petrecem viață lină și cu odihnă, în totă pietatea și onesti-
 3 tatea. Căci acesta *este* bine și bine-primit înaintea lui Dum-
 4 nezeu, Mântuitorului nostru; Care voiesce ca toți oamenii să
 5 se mântuiescă, și să vie la cunoștința adevărului. Căci unul
 este Dumnezeu, unul și mijlocitor între Dumnezeu și între oameni,
 6 omul Iisus Christos; Care s'a dat pre sine preț de rescum-
 7 parare pentru toți, marturie pentru timpii sei; Spre care eu
 sunt orînduit predicator și apostol, (dic adevărul în Christos,
 nu mint,) învțător gîntelor în credință și în adevăr.
 8 Deci voiesc, ca și se rîce oamenii în tot locul, rădicînd mîni
 9 sante, fără de mînie și fără de disputațiune. Asemenea și
 femeile, *rugându-se* cu gătélă modestă, cu respect și cu înțelep-
 cîune, și se orneze, nu cu împleteturi, fie de aur, fie cu mîrga-
 10 ritare, fie cu vestminte lucșuriöse; Ci (precum se cade fe-
 11 meilor celor ce profesază pietate) cu fapte bune. Femeea să
 12 se învețe în linisce cu totă supunerea; Ear femeii nu dau voe
 13 să învețe, nici a'și stăpâni bărbatul, ci să fie în linisce. Căci A-
 14 dam s'a creat întâiu, apoi Eva. Și Adam nu s'a amăgit, ear
 15 femeea amăgindu-se a călcat comandamentul. Dar se va mîn-
 tui prin nascerea de copii, de vor stărui în credință și în dra-
 goste, și în sântire, cu castitate.

CAP. III.

Cualitatea presbiterilor și a diaconilor. Demnitatea bisericii.

- 1 Acesta este cuvânt adevărat: De postesce cineva episcopie,
 2 bun lucru postesce. Dar episcopul trebuie să fie fără
 de prihană, bărbat al unei femei, treaz, prudent, cuvinčios, in-
 3 bitor de străini, capabil de a învăța; Nebețiv, nebatăuș, ne-
 4 rău-interesat, blând, nesfaduic, neavar; Bine îngrijindu-se de
 5 casa sa, avînd copii sei ascultători cu totă modestia. (Căci dacă

CAP. 3, 4.

nu scoi cineva a'și îngriji casa sa, cum va îngriji de biserica lui
Dumnegeu?). Nu noviciu, ca nu îngânându-se și cadă în
cursa diabolului. Ear trebuie să fie și bine-probat de la cei
din afară; ca și nu cadă în defaimare și în cursa diabolului.
Asemenea și diaconii trebuie să fie modeste, nu dupli în cu-
rințe, nu dedați la vin mult, nerăuinteresăți; Pășind miste-
riul credinței în conștiință curată. Și acestia întâiu și se
cercețeze, după aceea și se diaconescă, fiind fără de prihană.
Asemenea și femeile lor trebuie să fie modeste, necalomniatōre.
treze, credincioase în tōte. Diaconii și fie bărbați ai unei femei,
bine îngrijindu-se de copiii și casele lor. Căci cei ce dia-
conesc bine, își dobândesc treptă bună, și multă îndrăznală în
credință cea în Christos Iisus.

Acēsta îți scriu, sperând a veni la tine curēnd, Sēu de
mă voiți întârția, și scii cum trebuie să petreci în casa lui Dum-
negeu, carea este biserica lui Dumnegeu celui viu, stîlp și în-
tărire a adevărului. Și într'adevăr mare este misterul pie-
tăței: Dumnegeu s'a arătat în corp, s'a justificat în spirit; s'a
rețut de āngerī, s'a predicat gîntelor; s'a crețut în lume, s'a
înălțat în glorie.

CAP. IV.

Predicarea unei mari apostasii, și îndemnare la milostivire.

Ear Spiritul vorbesce rostit, că în timpii de apoi se vor
abate unii de la credință, luānd aminte la spiritele cele
îneșelātōre, și la învățăturile demonilor; Ale celor ce cu fă-
cārie vorbesc minciuni, fiind inerați în a lor conștiință; Oprind
a se însura, și ordonānd a se reținē de bucatele, cari Dumne-
geu le-a făcut spre gustare cu mulțumită de cătră cei ce cred și
cunosc adevērul. Căci tōtă creatura lui Dumnegeu este bună,
și nimic nu este de lepădat, care se ia cu mulțumită; Căci
se sântesc prin cuvēntul lui Dumnegeu și prin rugăciune.
De vei aduce aminte fraților de acestea, vei fi bun servitor
al lui Iisus Christos, crescut în cuvintele credinței, și ale buneī
învățături, căreia ai urmat. Ear de fabulele cele profane și bă-
besci feresce-te; și deprinde-te mai bine în pietate; Căci e-
sercițiul corporal pucin folosește; ear pietatea este spre tōte de
folos, avēnd promisiunea vieței de acum, și a acelei viitōre; Cre-
dincios este cuvēntul, și demn de tōtă primirea. Căci spre a-
cēsta ne și ostenim, și sūntem defaimați, pentru-că ne-am în-
credințat în Dumnegeu cel viu, care este Māntuitor tuturor
învēță. Acestea ordonă și

Nimene și nu disprețuēscă tinerețile tale; ci te fă esemplu
credincioșilor în cuvēnt, în petrecere, în dragoste, în inspirațiune,

13 in credință, în curățire. Până ce voi veni, ia aminte la ce-
 14 tire, la îndemnare, la învățătură. Nu negligă de darul ce este în
 tine, care și s'a dat prin profeție cu punerea mânilor pe ție
 15 teriului. Acestea cugetă; într' acestea stăi, ca progresul tău
 16 să fie văderat în toate. Pădesce-te pre tine și învățătura; re-
 măi într'acestea; căci acestea făcând, te vei mântui și pre tine
 și pre cei ce te vor asculta.

CAP. V.

Îndemnare în privirea datoriilor de presbiteri, și asupra alegerii lor.

- 1 Si nu înfrunzezi pre cel bătrân, ci'l îndemni ca pre un
 2 părinte; și pre cei mai tineri ca pre nisce frați; Pre
 cele bătrâne ca pre nisce mame; pre cele tineri ca pre nisce
 surori, cu totă curăția.
- 3 Onoră pre văduve, pre acelea ce sunt într'adevăr văduve.
 4 Ear dacă vre-o văduvă are copii seü nepoți, si se învețe mai
 întâiu a'și face pietate în casa sa, și si respălătescă pre strămoși;
 5 căci acesta este bine și plăcut înaintea lui Dumnezeu. Ear
 cea cu adevărat văduvă și isolată, se încrede în Dumnezeu, și
 6 stăruiesc în rugăciuni și în cereri noptea și ziua. Ear ceea
 7 ce petrece în disfatări, a murit de vie. Acestea ordonă, ca
 8 si fie neprihanite. Ear dacă cineva nu portă grija de ai sei,
 și mai cu semă de ai casei sale, a renunțat la credință, și este
 mai rău decât un necredincios.
- 9 O văduvă si se considere nu mai pucin de șese-șeci de ani,
 10 care a fost femeie unui bărbat; Și este mărturisită de fapte
 bune: de a crescut copii; de a primit străini; de a spălat pi-
 cioarele sântilor; de a ajutat celor strimorați; de a urmat la tot
 11 lucrul bun. Ear de văduve tineri te feresce; căci când se
 12 înferbintă contra lui Christos, vor si se remărite; Trăgându-și
 13 condamnare, pentru-că au lepădat făgăduința cea d'întăiu. Pe
 lângă acesta se deprind a fi leneșe, ămblând din casă în casă;
 și nu numai leneșe, ci și limbute, și curioșe, vorbind cele ce nu
 14 se cade. Drept aceea voiți ca cele tineri si se remărite, si
 nască copii, si conducă case, si nu dea adversarului nici o o-
 15 casiune spre defăimare: Căci unele s'au întors deja în urma
 16 Satanei. Ear de are vre-un credincios seü credinciosă văduve,
 si le ajute, și si nu îngreueze biserica, ca si potă ajuta acelor
 ce sunt cu adevărat văduve.
- 17 Presbiterii cei ce și căută bine de dregătorie, si se învredni-
 cescă de îndoiță onore, mai ales cei ce se ostenesc în cuvânt
 18 și în învățătură; Căci scriptura ăice: Boului ce treeră si nu
 legi gura; și: Vrednic este lucrătorul de plata sa.
- 19 Contra presbiterului nu primi piră, decât numai prin doi seü
 20 trei marturi. Pre cei ce păcătuiesc muștră-ți înaintea tuturor;

ca și cei-l-alți si se tîmă. *Te conjur înaintea lui Dumnezeu și 21*
a Domnului Iisus Christos, și a îngerilor lui celor aleși, ca si pă-
desci acestea fără prejudiciată, nimic făcînd cu părtinire;
 Mîinile si nu'ți pui pe nimene curînd, nici te face pîrtaș in 22
 păcate străine; pădesce-te pre tine curat. De acum nu mai 23
 bea apă, ci întrebuințază pucin vin pentru stomahul tîu, și pen-
 tru desele tale slăbiciuni.
 Păcatele unor ômenî sînt vîderate, conducînd la judicată; 24
 ear ale altora vin in urmă. Asemenea și faptele cele bune 25
 sînt vîderate; și cele ce sînt într'alt chip nu pot a se ascunde.

CAP. VI.

Datoriile servitorilor. Amăgitori. Pericolul și întrebuințarea bogăției.

Căți sînt sclavi sub jug și socôté pre domnii lor demni de 1
 totă onôrea, ca si nu se defaime numele lui Dumnezeu, 2
 nici învătura. Ear cari aû domni credincioși, si nu'z dis-
 prețescă, pentru-că sînt frați; ci mai mult si li servescă, pen-
 tru-că sînt credincioși și iubiți cei ce primesc facerea de bine.
 Acestea învătă și îndemnă.
 De învătă cineva altmîntrelea, și nu convine la cuvintele cele 3
 sănătose ale Domnului nostru Iisus Christos, și la învătura 4
 cea duple pietate; Acela s'a trufit, nesciind nimic, ci este 4
 inclinând la întrebări și la disputațiuni, din cari se nasce invidia,
 sînda, defaimela, presupurile viclene; Disputele deșerte ale 5
 ômenilor corupți la minte, și lipsiți de adevăr, cari socotesc
 căstig pietatea; de la unii ca acestia depărtéza-te.

Inse pietatea cu indestulare este căstig mare; Căci nimic 6 7
 nu am adus in lume, și este vîderat, că nici nu putem a scôte
 ceva dintr'însa. Inse avînd hrană și îmbrăcăminte, cu acestea 8
 si fim indestulați. Ear cei ce vor si se îmbogățescă cad in 9
 ispită, și in cursă, și in multe poște nebunesci și vătămătore.
 cari cufundă pre ômenî in peire și perđare. Căci iubirea de 10
 argint este rădăcina tuturor reutăților; care unii rîvnindu-o aû
 rătăcit din credință, și s'aû încurcat in multe dureri.

Ear tu, omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea, și ur- 11
 mează dreptatea, pietatea, credința, dragostea, răbdarea, blân-
 deța. Luptă-te cu lupta cea bună a credinței, apucă-te de 12
 viața cea eternă, la care și esci chiămat, și despre care ai făcut
 bună mărturisire înaintea multor marturi. Îți ordon înaintea 13
 lui Dumnezeu, care viu-face tôte, și înaintea lui Christos Iisus,
 care înaintea lui Pontiû Pilat a făcut bună mărturisire; Ca si 14
 pădesci ordinul fără pată și fără prihană, până la venirea Dom-
 nului nostru Iisus Christos; Care in timpîi sei o va arăta 15
 cel fericit și singur Puternic, Regele regilor, și Domnul domni-
 lor; Care singur are immortalitate, și locuesce in lumină ne- 16

- apropiată; pre care nimene din ômeni nu l-a vëdut, nici nu pôte a'l vedë; cãruia *sie* onóre şi domnie eternã. Amin.
- 17 Recomandã celor bogaţi in lumea de acum, ca si nu se înalţe cu gândul, nici si nu se încredë in bogăţia cea nesigurã, ci in Dumnezeuul cel viũ, care ni dã tôte in abundenţã spre in-
- 18 destulare; Ca si facë lucruri bune; ca si *sie* bogaţi in fapte
- 19 bune, dãruitori, împãrtãşitori; Agonisindu-şi temelie bunã pentru viitor, ca si capete vieţã cea eternã.
- 20 O Timothee, pãdesce lucrul bun cel incredinţat ţie, depãr-tându-te de vorbirile profane şi deşerte şi de controversele sciinţei false, pre care unii profesându-o s'aũ abãtut de la cre-dinţã. Har *sie* cu tine. Amin.
- Intãia epistolã cãtrã Timotheiũ s'a scris de la Laodicea, care este Capitalã a Frigiei Pacatiane.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL.

A DOUA CĂTRA

TIMOTHEIŢ.

CAP. I.

Dragostea lui Pavel pentru Timotheiũ. Indemnare la stãruinţã.

- 1 Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumnezeu,
- 2 dupre fãgãduinţã vieţei care este in Christos Iisus, Lui Timotheiũ, iubitului meu fiiũ: Har, milã şi pace de la Dumnezeu Pãrintele, şi de la Iisus Christos, Domnul nostru.
- 3 Mulţumesc lui Dumnezeu, cãruia servesc de la strãmoşi, in curatã consciinţã, aşa precum fac amintire neincetatã de tine
- 4 in rugãciunile mele noptea şi ziua; Amintindu-mi de lacri-
- 5 mile tale, doresc si te vëd, ca si më implu de bucurie, Aducându-mi aminte de credinţã cea nefãcarnicã care este in
- 6 tine, care avu loc mai întâiũ in bunica ta Loida, şi in mama ta Evnica, şi sũnt incredinţat cã şi in tine.
- 7 Pentru care causã îţi aduc aminte, ca si reincãldesci darul lui Dumnezeu, care este intru tine prin punerea mâinilor mele.
- 8 Cãci Dumnezeu nu ni-a dat spiritul temerei, ci al puterei, şi al dragostei, şi al minţei sãnãtose.
- 9 Deci nu te ruşina de mãrturisirea Domnului nostru, nici de mine legatul lui; ci suferë impreunã pentru evanghelie dupre puterea lui Dumnezeu; Care ne-a mântuit, şi ne-a chiãmat cu chiãmare sãntã, nu dupre faptele nãstre, ci dupre a sa propu-
- nere, şi dupre harul, care ni s'a dat in Christos Iisus mai na-

Ear acum s'a făcut cunoscut prin ară- 10
 terea Mântuitorului nostru Iisus Christos, care a disființat mörtea,
 și a adus la lumină viața și immortalitatea prin evanghelie;
 La care sunt pus eu predicator și apostol și iuvățător gîntelor. 11
 Pentru care cauză sufer și acestea; înse nu mă rușinez; căci 12
 celui cui am creștut, și sunt încredințat, că el pöte pădi lucrul
 cel încredințat mie până la jina aceea.
 Fine forma cuvintelor celor sănătöse, cari ai audit de la 13
 mine, în credință și în dragostea cea în Christos Iisus. Lu- 14
 crul bun cel încredințat ție si'l pădesci prin Spiritul cel Sânt
 care locuiesc în noi.
 Scii acösta, că toți cei din Asia s'au întors de la mine; d'in- 15
 tre cari este Figel și Ermogen. Dea Domnul milă casei lui 16
 Onesifor; căci de multe ori m'a reîntărit, și nu s'a rușinat de
 lanțul meu: Ci fiind în Roma mai cu silință m'a căutat, și 17
 m'a aflat. Dea-îi lui Domnul, ca si afle milă de la Domnul 18
 în acea di; și cu câte mi-a servit în Efes tu mai bine scii.

CAP. II.

Indemnare către Timotheu de a urmări lucrul dregătoriei sale, suferind cu tărie și îndrăznélă.

Deci tu, fiul meu, fiu tare în harul cel în Christos Iisus; 1
 Și cele ce ai audit de la mine în fața multor marturi, 2
 acestea le încredințeză la ömeni credincioși, cari vor fi capabili
 a învăța și pre alții. Tu dar suferă ca un bun ostaș al lui 3
 Iisus Christos. Nimene fiind ostaș nu se împlică în lucruri 4
 de ale vieței, ca si placă generalului. Și de se și va lupta 5
 cinera, nu se încununéză, de nu se va lupta duple regulă.
 Agricultorul ce se ostenește trebuc mai întâiu si se împărtășescă 6
 din fructe. Înțelege cele ce ȃic; și dea-îi Domnul înțelegere 7
 în töte.

Adu-îi aminte de Domnul Iisus Christos din semința lui 8
 David, care s'a sculat din morți, duple evangheliea mea; Pen- 9
 tru care sufer până la lanțuri ca un făcător de rele; înse
 cuvântul lui Dumneșeu nu se légă. Pentru acösta töte 10
 le răd pentru cei aleși, ca și aceia si dobândescă mântuirea
 care este în Christos Iisus, cu glorie eternă. Credincios este 11
 cuvântul: de am murit împreună cu *dinsul*, vom și via împreună;
 De răbdăm, vom și domni împreună cu *el*; de ne vom 12
 lepăda de *el*, și el se va lepăda de noi; De sîntem necre- 13
 dincioși, el remăne credincios; a se tăgădui el pre sine nu pöte.
 Acestea si *li* aduci aminte, conjurându-îi înaintea Domnului, 14
 ca si nu se certe în cuvinte spre nici un folos, decât numai
 spre surparea celor ce aud. Silește-te a te înfășăa lui Dum- 15
 neșeu capabil lucrător, care si nu se rușineze, drept împărțind

- 16 cuvântul adevărului. Ear de vorbirile deșerte cele profane
 17 te feresce, căci vor spori spre mai multă impietate. Și cu-
 vântul lor va mânca ca cangrena; d'între cari sunt Imeneu și
 18 Filet; Cari de la adevăr s'au abătut, gîcind că învierea s'a
 făcut deja, și *ast-feliu* restornă credința unora.
 19 Însă temelia cea tare a lui Dumnezeu stă, avînd sigilul a-
 cesta; cunoscîe Domnul pre cei ce sînt ai lui; și: Si se depăr-
 teze de la nedreptate tot cel ce numesc numele lui Christos.
 20 Ear in casă mare nu sînt numai vase de aur și de argint, ci
 și de lemn, și de lut; și unele spre trebuință de cinste, ear
 21 altele spre trebuință de necinste. Deci de se va curăți ci-
 neva de acestea, va fi vas de onoare, sîntit și de bună trebă-
 22 stăpînului, gătît spre tot lucrul bun.
 Fugi și de poftele tîneretelor; și urmază dreptatea, credin-
 23 ța, dragostea și pacea cu cei ce chiamă pre Domnul din ani-
 mă curată. Ear de întrebările cele nebune și inepte te fe-
 24 resce, sciind că nasc certe. Și servitorului Domnului nu i
 se cade să se certe, ci să fie blînd către toți, învățător, tole-
 25 rant; Cu blîndeță muștrînd pre adversari; pôte că li va
 26 da Dumnezeu pocăință spre cunoștința adevărului; Și că
 vor scăpa din cursa diabolului, ca unii ce sînt prinși de dlu-
 sul spre a lui voe.

CAP. III.

Predicarea unei mari corupții de moravuri. Escelinta scripturii.

- 1 Și acésta si scii, că in zilele cele de pe urmă vor veni
 2 timpî cumpliți; Căci vor fi ômenii iubitori de sine, a-
 varî, falnici, trufași, defăimători, neascultători de părinți, ne-
 3 mulțumitori, profani, Fără de dragoste firască. neimpăcați,
 4 calomniatori, neînfrînați, cruđi, inimici binelui; Trădători,
 furioși, îngânfați, iubitori de disfătări mai mult decăt iubitori
 5 de Dumnezeu; Avînd forma pietăței, ear puterea ei tăgă-
 6 duindu-o; de acestia te feresce. Căci dintr'acestia sînt cei
 ce se viră prin case, și duc captive femeiuscile cele îngreuețe de
 7 pécate, împinse de diferite pofte; Cari pururea se învăță, și
 8 nici odată nu pot veni la cunoștința adevărului. Precum și
 Iannes și Iambres s'au opus lui Moise, așa și acestia se opun
 adevărului, ômenî fiind corupți la minte, reprobați in credință.
 9 Însă nu vor înainti mai mult; căci nebunia lor va fi cunoscută
 tuturor, precum s'a făcut și *nebunia* aceloră.
 10 Ear tu ai urmat învățătura mea, conduita, dispozițiunea, cre-
 11 dința, îndelunga răbdare, dragostea, îngăduința, Persecuți-
 nile, suferințele, cari m'au întimpinat în Antiochia, în Iconia, în
 Lистра; cō fel de persecuțiune am răbdat; dar din tōte m'a
 12 scăpat Domnul. Și toți cari voiesc a trăi cu pietate in Chris-

tos Iisus vor fi persecutați. Ear ămăni celi vicleni și ămăgi- 13
 tori vor propăși spre mai rău, ămăgind și ămăgindu-se.
 Ear tu reamă în cele ce te-ai învățat și despre cari te-ai în- 14
 credințat, sciind de la cine te-ai învățat; Și că din copilărie 15
 scrii santele scripturi, cari pot și te înțeleptescă spre mântuire
 prin credința cea în Christos Iisus. Tota scriptura este în- 16
 suflata de Dumneđeu, și de folos spre învățatură, spre muștrare,
 spre coregere, spre înțeleptirea cea întru dreptate; Ca omul 17
 lui Dumneđeu si fie deplin, pregătit spre tot lucrul bun.

CAP. IV.

*Datoriile presbiterului. Pavel predice mórtea sa încurênd. Încrê-
 derea sa în făgăduințele lui Dumneđeu.*

Te conjur drept aceea înaintea lui Dumneđeu și Domnu- 1
 lui Iisus Christos, care va și judice pre vii și morți în
 arătarea sa și imperăția sa: Predică cuvêntul, stăruiesce la 2
 timp și fără timp; muștră, cêrtă, îndemnă cu totă îndelunga
 răbdare și cu învățatură. Căci va veni timp, când nu vor su- 3
 feri învățatura cea sănătôsă; ci duple poștele lor își vor gră-
 madi învățatori gūdilindu-și auđul. Șiși vor întorče auđul de 4
 la adever, ear la fabule se vor pleca. Ear tu priveghieză în 5
 tôte, suferi, fă lucrul evangelistului, împlinesce serviciul têu.
 Căci me sacrific deja, și timpul dispărțirei mele s'a apro- 6
 piat; Lupta cea bună am făcut, am finit cursul meu, am 7
 pădit credința; De acum imi este păstrată cununa dreptăței, 8
 care imi va da-o Domnul, judicătorul cel drept, în ziua aceea;
 și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit venirea lui.
 Silesce-te a veni la mine curênd; Căci Demas m'a pără- 9 10
 sit, iubind lumea de acum, și s'a dus la Thessalonic; Cresc 11
 la Galația, Tit la Dalmația. Singur Luca este cu mine. Pre
 Marcu luându-l si'l aduci cu tine; căci imi este de folos pen-
 tru serviciu. Ear pre Tichic l-am trimis la Efes. 12
 Mantaua, care o-am lăsat în Troada la Carp, viind si o a- 13
 duci, și cărțile, mai cu sêmă pergamentele.
 Alesandru arămarul m'a făcut multe rele; plătescă-l Dom- 14
 nul duple șaptele lui; De care și tu te pădesce, căci fôrte 15
 s'a opus cnvintelor nôtrec.
 La întâia mea apărare nimene nu m'a asistat, ci toți m'a 16
 părăsit; si nu li se socotescă. Ear Domnul a stătuț lângă 17
 mine, și m'a întărit; ca prin mine predicarea si se împlinescă,
 și ca si o aude tôte gintele; și am scăpat din gura leului. Și 18
 mă va scăpa Domnul de tot lucrul rău, și mă va mântui spre
 imperăția sa cea cerescă; căruia fie glorie în seculi seculi-
 lor. Amin.

Salutați pre Prischilla și pre Achilla, și casa lui Onesifor. 19
 19*

20 Erast a ramas in Corinth; ear pre Trofim l-am lasat in Melita,
 21 bolnav. Sileste-te a veni mai 'nainte de érnă. Te salută
 22 Evbul, și Pud, și Lin, și Claudia și toți frații. Domnul Iisus
 Christos *șie* cu spiritul tău. Harul *șie* cu voi. Amin.
*A doua epistolă către Timotheu, cel întâiu orinduit episcop
 bisericeî Efesenilor, s'a scris de la Roma, când a doua oară a stă-
 tut Pavel înaintea Cezarului Neron.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

T I T.

CAP. I.

*Cum trebuie să se poarte presbiterii bisericilor. Viciuri comune la
 Creteni.*

- 1 Pavel servitor al lui Dumnezeu, și apostol al lui Iisus Chris-
 tos, după credința aleșilor lui Dumnezeu, și după cu-
 2 noștința adevărului, celui după pietate; În speranța vieții
 celei eterne, care o-a făgăduit Dumnezeu, cel ce nu poate minți,
 3 mai 'nainte de seculi eterni; Ear în timpul seii a descoperit
 cuvântul seii prin predicarea, care mi s'a încredințat, după
 4 comandamentul lui Dumnezeu, Mântuitorului nostru: Lui Tit
 adevăratului meu fiu după credința cea comună: har, milă și
 pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul Iisus Chris-
 tos, Mântuitorul nostru.
- 5 Pentru acesta te-am lăsat în Creta, ca să îndreptezi cele ce
 lipsesc, și să orînduiești presbiteri în fie-care oraș, precum ți-am
 6 ordonat; De este cineva neprihănit, bărbat al unei femei, a-
 vînd copii credincioși, cari nu sînt calificați de disfranare, seii
 7 de neascultare. Căci episcopul trebuie să fie neprihănit, ca un
 îngrijitor al lui Dumnezeu; nesumeț, nemânios, nebețiv, nebă-
 8 teus, nerăuînterent; Ci iubitor de străini, iubitor de bine,
 9 tréz, drept, sânt, înfrînat; Țiîndu-se de cuvîntul cel credin-
 cios după învățătură, ca să poată prii învățătura cea sănătoasă
 și a sfătui și a înfrunța pre cei ce se opun.
- 10 Căci sînt mulți și neascultători, limbuți și amăgitori, mai
 11 cu sémă cei din circumcisiune; Căroră trebuie a li astupa
 gura, cari restornă întregi case, învățînd cele ce nu se cade,
 12 pentru un câștig necuvios. Un profet al lor d'între dinșii a
 dis: Creteni sînt tot-dea-una minciunoși, fére rele, pantece le-
 13 neșe. Mărturia această este adevărată. Pentru aceea cértă-Țas-

pru. ca si fie sănătoși in credință; Pentru ca si nu dea lua-
re aminte la fabule iudeesci, și la comandamentele oamenilor,
cari se întorc de la adevăr. Tote *sunt* curate color curăț, 15
car celor necurați și necredincioși nimic nu *este* curat; ci li s'a
pusgărit și mintea și conștiința. Ei mărturisesc că știu pre 16
Dumnezeu; ear cu faptele il tăgăduesc, urți fiind și neascu-
tători, și spre tot lucrul bun netrebnici.

CAP. II.

Datorii diverse. Învățătura despre harul lui Dumnezeu.

Ear tu vorbește cele ce sunt conforme cu învățătura să-
nătosă: Bătrânii si fie treji, moderați, prudenți, sănă- 1
toși in credință, in dragoste, in răbdare. Asemenea și bă- 3
trânele, si aibă conduită convenită sântirei: necalomniatore, ne-
bețive, învățătore de bine; Ca si învețe pre cele teneșe si și 4
iubescă bărbații lor, si și iubescă copiii, Si si fie caste, curate, 5
stătătore in case, bune, supuse bărbaților lor, ca si nu se de-
faime cuvântul lui Dumnezeu. Asemenea pre cei teneși in- 6
damnă-i si fie înfrânați. In tote dându-te pre tine esemplu 7
de fapte bune, arătând in învățătura necorupțiune, serioșitate,
sinceritate, Cuvânt sănătos și neprihănit, ca adversarul si 8
se rușineze, neavând nimic a vorbi rău de voi.

Servitorii si se supue domnilor lor, și si li placă in tote, necontra- 9
dicându-li; Neviclenindu-i, ci arătându-li totă bună-credință, 10
ca si orneze învățătura lui Dumnezeu Mântuitorul nostru in tote.

Căci harul lui Dumnezeu cel mântuitor s'a arătat tuturor 11
oamenilor, Învățându-ne, ca renunțând la impietate și poștele 12
cele lumesci, si trăim discepti, cu dreptate și cu pietate in
lumea de acum; Aceptând fericita speranță și arătarea glo- 13
riosoș a marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Christos;
Care s'a dat pre sine pentru noi, ca si ne scape de totă ne- 14
dreptatea, și si și curățescă luiși popor propriu, zelos de fapte
bune. Acestea vorbește, și sfătuesce, și mustră cu totă auto- 15
ritate. Nimene si nu te disprețuiescă.

CAP. III.

*Supunere la autorități. Mila lui Dumnezeu in Iisus Christos, și
faptele bune.*

Adu-li aminte si se supue guvernelor și autorităților, si le 1
asculte, si fie gata spre tot lucrul bun; Pre nimene 2
si nu defaime, si nu fie sfadnici, ci lini, arătând totă blândete
cătră toți oamenii. Căci eram si noi ore-când fără de minte, 5
neascultători, rătăcind, sclavi fiind feliuritelor poște și disfătări,
trăind in reutate și invidie, urți fiind, și urind unul pre altul.
Ear după ce s'a arătat bunătatea și iubirea de oameni a lui 4

- 5 Dumneđeu, Mântuitorul nostru; Ne-a mântuit el, nu pentru
lucrurile cele cu dreptate cari am făcut noi, ci după a lui mi-
6 lă, prin baea renascerei și a înnoierii Spiritului Sânt; Pre
care l-a vârsat preste noi în abundență prin Iisus Christos,
7 Mântuitorul nostru; Ca îndreptându-ne prin harul lui, și sim
moscenitori ai vieții eterne după speranță.
8 Credincios *este* cuvântul, și pentru acestea voiesc și adevē-
rezi, ca cei ce au cređut lui Dumneđeu și se îngrîșcî și facē
9 fapte bune. Acestea sînt bune și de folos ȃmenilor. Ear de
întrebările cele nebune, și de genealogii, și de certe și dispu-
tațiunii despre lege, feresce-te; cāci sînt nefolositoare și deserte.
10 De omul eretic după una și a doua sfātuire dispărtesce-te;
11 Sciind că unul ca acesta este abătut, și pēcătuesce, condamnat
fiind de sine însuși.
12 Când voiți trimite pre Arteman la tine, seú pre Tichic, si-
lesce-te și vii la mine în Nicopoli; cāci 'mi-am propus și erner
13 acolo. Pre Zina legistul și pre Apolos degrab sîi trimiți, ca
14 nimic și nu li lipsescă. Și si se învețe și ai noștri și facē
15 fapte bune spre trebuințele necesare, ca și nu fie nefructiferi. Te
salută pre tine toți cei ce sînt cu mine. Salută pre cei ce ne
iubesc în credință. Harul fie cu voi toți. Amin.
*Cătră Tit, cel întâiu orînduit episcop bisericei Cretenilor, s'a
scris de la Nicopoli, oraș al Macedoniei.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

FILEMON.

CAP. I.

*Pavel rōgă pre Filemon și erte pre Onesim, servitorul seú, și cu în-
bire s'îl primescă earăși.*

- 1 Pavel legat al lui Iisus Christos, și Timotheiú fratele, lui
2 Filemon iubitului, și conlucrătorului nostru; Și Apiei
celei iubite, și lui Archip conluptătorului nostru, și bisericei ce-
3 lei din casa ta: Har fie voue și pace de la Dumneđeu, Pa-
rintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
4 Mulțumesc Dumneđeului meú, în tot timpul făcēnd amintire
5 de tine în rugăciunile mele; Auđind de dragostea și credința
6 ta cătră Domnul Iisus și cătră toți sântii; Ca credința ta
comună cu a noastră și se facē lucrătoare în cunoștința de tot
7 binele ce este între voi în Christos Iisus. Cāci mare bucurie

și mângâiere avem în dragostea ta, fiind-că animile sântilor s'au
reîntărit prin tine, frate.

Pentru aceea, deși în Christos ași fi putut foarte îndrăzni, 8
și-ți ordon ceea ce se cuvine, Cu toate acestea mai bine te 9
rog din dragoste, un asemenea fiind ca Pavel bătrân, ear a-
cum și legat al lui Iisus Christos. Te rog pentru fiul meu 10
Onesim, pre care 'l-am născut în lanțurile mele; Care ôre- 11
când era ție neutil, ear acum și ție și mie pre util, pe care 'l-am
și trimis înapoi. Deci primesce-'l pre el, adică pre ânima mea. 12

Pre acesta vream si' l' țiiu la mine, ca în locul tău si'mi ajute în 13
lanțurile evangheliei; Dar fără voea ta nimic nu am voit si 14
fac, ca fapta ta cea bună si nu fie ca din silă ci de voe. Căci 15
pote pentru acesta s'a depărtat pe un timp, ca în etern si'l
aibi; De acum dar si nu'l mai consideri ca un serv, ci mai 16

pe sus de serv, frate iubit, ceea ce mai cu seamă el este mie, și
cu atât mai mult ție, și duple corp și în Domnul. Căci de 17
me socotesci sociu, primesce-'l pre dinsul ca pre mine. Ear de 18
te-a nedreptățit în ceva, se'u îți este dator, aceea mie si o so-
cotesci; Eu Pavel am scris cu mâna mea, eu voiți plăti; 19
ca si nu'ți dic, că și tu însuși imi esci dator. Da, frate, eu 20
si mă bucur de tine în Domnul; liniscesce ânima mea în Dom-
nul. Acesta am scris ție, încredându-mă în ascultarea ta, scind 21
că vei face și mai mult decât dic. Tot-o-dată gătesce-'mi și 22
gazdă, căci sper că prin rugăciunile vâstre voiți fi dăruit voue.

Te salută pre tine Epafiras cel împreună cu mine legat în 23
Christos Iisus; Marcu, Aristarch, Demas, Luca conlucrătorii 24
mei. Harul Domnului nostru Iisus Christos fie cu spiritul vos- 25
tru. Amin.

Cătră Filemon s'a scris de la Roma și s'a trimis prin ser-
vul Onesim.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

EBRANII

CAP. I, II.

Iisus Christos, Fiul lui Dumnezeu, înălțat mai pe sus de îngeri și
de toate creaturile. Îndemnare de a primi învătătura lui Iisus Chris-
tos, carele a venit spre a ne mântui.

În multe părți și în diverse moduri vorbind Dumnezeu 1
de demult cătră părinți prin profeți, în zilele acestea 2
mai de pe urmă ni-a vorbit prin Fiul, Pre care 'l-a pus 2
moscenitor tuturor, prin care a făcut și seculii; Care fiind 3

strălucirea gloriei, și imaginea ființei lui, și purtând toate cu cuvântul puterii sale, făcând prin sine inuși curățirea păcatelor noastre, a ședut de-a-drépta maiestăței în înălțimi: Cu atât mai bun făcându-se decât ângerii, cu cât a moscenit nume mai escelinte decât dinșii.

5 Căci căruia din ângeri a ăis când-va: Fiul meu ești tu, eu
astă-ăli te-am născut? și earăși: Eu voi fi lui Părinte, și acela
6 va fi mie Fiul. Și earăși, când duce pre cel întâi-născut în
7 lume, ăice: Și si se închine lui toți ângeri lui Dumnezeu. Și
în privirea ângerilor ăice: Cel ce face pre ângeri seii spirite,
8 și pre servi seii pară de foc. Ear cătră Fiul ăice: Tronul tău,
Dumnezeule, este în seculii seculilor; scepstrul dreptăței tale
9 trul împărăției tale. Iubit-ai dreptatea, și ai urit fără-de-le-
gea; pentru aceea te-a uns pre tine Dumnezeu, Dumnezeuul tău,
10 cu eleul bucuriei mai mult decât pre socii tei. Și: La in-
put tu, Dămine, ai întemeiat pământul, și lucrurile mânilor tale
11 sânt cerșurile; Acelea se vor perde, ear tu remăi, și toate ca
12 un vestmânt se vor învechi; Și ca o îmbrăcăminte le vei înă-
șura, și se vor schimba; ear tu același ești, și anii tei nu se
vor fini.

13 Ear căruia d'între ângeri a ăis când-va: Șezi de-a-drépta
mea, până când voi pune pre inimici tei așternut piciorilor
14 tale? Aă nu toți sânt spirite servitoare, cari se trimit spre
serviciu pentru cei ce vor si moscenescă mântuirea?

II Pentru aceea ni se cade mai mult si luăm aminte la cele
2 ce s'au audit, ca nu când-va si ne alunecăm. Căci de
a fost sigur cuvântul ce s'a vorbit prin ângeri, și totă abaterea și ne-
3 ascultarea a primit dréptă resplătire, Cum vom scăpa noi,
negligind o ast-feliu de mântuire? care luând incepere a se vesti
4 de la Domnul, ni s'a adevărit prin cei ce l-au audit; Împreună
mărturisind Dumnezeu cu semne, și cu minuni, și cu feliurite
puteri, și cu împărășiri de ale Spiritului Sânt, duple voea sa.

5 Căci nu ângerilor a supus Dumnezeu lumca cea viitoare, des-
6 pre care vorbim; Ci a mărturisit ôre-cine unde-va, ăicând:
Ce este omul, căl amintesci, seă fiul omului, căl cercetezi?
7 L-ai micșorat puțin ceva decât ângeri; l-ai incununat cu glorie
8 și cu onóre, și l-ai pus preste lucrurile mânilor tale; Tote
le-ai supus sub piciorole lui. Și dacă i-a supus toate, nimic nu
9 ear pre Iisus cel micșorat puțin ceva decât ângeri il vedem
incununat cu glorie și cu onóre, pentru suferirea morței; ca el
10 prin harul lui Dumnezeu si gaste môte pentru toți. Căci se
cădeă aceluia pentru care sânt toate, și prin care sânt toate. a-
ducând mulți fi la glorie, si facé pre autorul mântuirii lor per-
fect prin suferinși.

Căci cel ce sântesc și cei ce se sântesc *sunt* toți dintru- 11
 nul; pentru care cauză nu se rușinează a-ți numi frați; *Vișind:*
 Anunța-voi numele tău fraților mei; în medlocul adunării te 12
 voi lăuda. Și earăși: Eu voi pune încrederea mea într-un- 13
 sul. Și earăși: Eca eu și copiii, cari mi-a dat Dumnezeu. Deci 14
 fiind-că copiii sunt părtași cărnei și sângelui, și el de aseme-
 ne a participat la aceleși, ca prin moarte și disfințeze pre cel 15
 ce are stăpânirea morții, adică pre diabolul; Și si elibereze
 pre cei ce prin frica morții în totă viața erau supuși servitutei.
 Căci de sigur pre îngeri nu a luat pentru sine; ci semina lui 16
 Abramu a luat. Pentru aceea trebuia în toțe a se asemăna 17
 fraților, ca si fie milostiv și credincios archiereu în cele ce *sunt*
 cătră Dumnezeu, spre a face împăcare pentru păcatele popo-
 rului. Căci în ceea ce a suferit inusuși fiind ispitit, pōte si 18
 ajute și celor ce se ispitesc.

CAP. III—VI.

Despre ascultarea ce datorim lui Iisus Christos. Superioritatea lui Iisus Christos asupra lui Moise. Despre participarea la repausul lui Dumnezeu, și despre puterea cuvântului. Prețuia lui Iisus Christos de la Dumnezeu. Despre pericolul de a părăsi credința. Speranța creștină.

Pentru aceea, frați sânti, părtași chîmării celei ceresci, 1
 priviți pre Apostolul și Archiereul mărturisirei noastre,
 pre Iisus Christos; Care era credincios celui ce l-a orînduit, 2
 precum și Moise în totă casa lui. Acesta s'a socotit demn de 3
 mai multă onoare decăt Moise, cu cât are mai mult onoare cel
 ce a zidit casa decăt casa. Căci totă casa se zidesce de ci- 4
 neva, ear cel ce a zidit toțe este Dumnezeu. Moise adevăr a 5
 fost credincios în totă casa lui Dumnezeu ca serv, spre mărtu-
 ria celor ce erau si se vorbescă. Ear Christos ca un fiu 6
 în casa sa, a căruia casă sîntem noi, dacă vom ține neclătit
 până la finit îndrăznéla și fala speranței.

Drept aceea, precum dice Spiritul Sânt: Astă-ți, de veți auzi 7
 voce mea, Nu vi învîrsoșiți înimile voștre, ca și în întări- 8
 tare, în ziua ispitei în pustie; Unde m'au ispitit părinții vos- 9
 tri. m'au cercat, și au vădut lucrurile mele patru-deci de ani.
 Pentru aceea m'am îndignat asupra generațiunei acesteia, și am 10
 dis: Pururea se rătăcesc cu înima, și nu au cunoscut căile mele;
 Incăt m'am jurat în mânia mea, că nu vor intra în repausul 11
 meu. Socotiți, fraților, ca si nu fie când-va în vre-unul din voi 12
 inimă viclenă de necredință, care si se depărteze de la Dum-
 neșeu cel viu. Ci îndemnați-vă unul pre altul în toțe zilele, 13
 până ce se dice astă-ți, ca si nu se impetrăscă cineva d'intre
 voi cu înșelăciunea păcatului. Căci ne-am facut părtași lui 14

- Christos, dacă ținem începutul încrederei noastre până în finit
 15 neclătit; De vreme ce se dice: Astă-ți de vești auzi vocea
 16 sa, nu v^o impetriti^{ți} ânimile v^ostre, ca și în întăritare. Căci
 unii auzind l-au amărit; dar nu toți cari au eșit din Egipt cu
 17 Moise. Și asupra cărora s'a indignat patru-deci de ani? au
 nu asupra celor ce au păcătuit, ale cărora corpurile au cădut
 18 în pustie? Și cărora s'a jurat, ca si nu între în repausul lui,
 19 decât numai celor ce nu au creșut? Vedem dar că nu au
 putut si între din cauza necredinței.
- IV Deci si ne temem ca nu cumva, având promisiune de a în-
 2 tra în repausul lui, si se socote cineva lipsit de dinsa. Căci
 și noi avem promisiune ca și aceia; inse nu a folosit pre a-
 cea cuvântul cel vestit, nefiind amestecat cu credința celor ce
 3 au auzit. Căci numai dacă am creșut, intrăm noi în repaus,
 precum a dis: M'am jurat în mâniea mea, de vor intra în repaus,
 4 rile. Căci a dis ore unde de ziua a șeptea ast-feliu: Și s'a
 repausat Dumnezeu în ziua a șeptea de toate lucrurile sale.
 5 Și într'acest loc earăși: De vor intra în repausul meu. Deci
 fiind-că rămâne ca ore-cari si între în el: și aceia cărora mai
 'nainte li s'a vestit din cauza necredinței nu au intrat,—
- 7 Earăși după atâta timp otăresce o di, dîcînd în David:
 Astă-ți de vești auzi v^ocea lui, nu v^o impetriti^{ți} ânimile v^ostre.
 8 Căci dacă Iosua li-ar fi dat repaus, nu ar fi vorbit după acestea
 9 de altă di. Drept aceea rămâne repaus pentru poporul lui
 10 Dumnezeu. Căci cel ce a intrat în repausul lui, și acela s'a
 repausat de lucrurile sale, precum Dumnezeu de ale sale.—
- 11 Deci si ne silim a intra într'acel repaus, ca si nu cad^e ci-
 12 neva dupre același esemplu al neascultărei. Căci cuvântul lui
 Dumnezeu este viu și puternic, și mai ascuțit decât ori-ce sabie
 cu doi tășuri, și pătrunde până ce disparte sufletul și spiritul,
 13 închieturile și măduva, și este judecator cugetelor și gândurilor
 14 și a da sémă.
- 14 Drept aceea având archiereu mare, care a străbătut coriurile,
 15 pre Iisus, Fiul lui Dumnezeu, si ținem mărturisirea. Căci nu
 avem archiereu, care si nu p^otă compătimi cu neputințele noastre;
 16 ci pre unul ispitit în toate ca și noi, inse fără de păcat. Si ne
 apropiăm dar cu îndrăsnélă la tronul harului, ca si luăm milă,
 și si aflăm har spre ajutor la ocaziune,
- V Căci tot archiereul luându-se d'între ômeni, se orînduea
 2 pentru ômeni în cele ce s^unt ale lui Dumnezeu, ca si
 oferescă daruri și sacrificii pentru păcate: Care si p^otă com-
 pătimi cu cei ignoranți și rătăciți, fiind-că și el este cuprins

de neputință. Și pentru acesta trebuie, precum pentru popor, 3
 așa și pentru sine și oferă pentru păcate. Și nimene nu și 4
 la luiși onorea acesta, ci cel chemat de Dumnezeu, cum era
 Aaron. Așa și Christos nu și-a luat sieși onore de a fi ar- 5
 chiereu, ci o-a primit de la cel ce a vorbit către dînsul: Fiul
 meu ești tu, eu astăzi te-am născut. Precum și într'alt loc 6
 dice: Tu ești preut în etern duple ordinea lui Melchisedec.

Care în zilele, când a fost în corp, oferind rugăciuni și ru- 7
 găminți cu strigare tare și cu lacrimi către cel ce putea a-l
 mântui de moarte, și eliberat fiind de temere; Măcar că era 8
 fiu, s'a învățat ascultarea din cele ce a suferit; Și așa per- 9
 fecționându-se, s'a făcut tuturor celor ce-l ascultă autor de măn-
 tuire eternă; Numit fiind de Dumnezeu archiereu duple or- 10
 dinea lui Melchisedec; Despre care mult avem a vorbi și greu 11
 de explicat, fiind-că sînteți tîrziu la auz.

Căci voi, când duple timp trebuie să fiți învățatori, vă tre- 12
 buesce înșivă să vă învățați cari sînt cele d'antăie elemente ale
 cuvîntului lui Dumnezeu; și ați devenit a ave necesitate de 13
 lapte, ear nu de nutriment virtos. Căci tot cel ce se nutrește 14
 cu lapte nu înțelege cuvîntul dreptăței, căci este prunc. Ear 14
 pentru cei de vîrstă deplină este un nutriment virtos, cari prin
 multă deprindere și-au exercitat simțirile, spre a distinge bi-
 nele de rău.

Pentru aceea lăsând elementele învățătorei lui Christos, și VI
 propășim spre perfecțiune; nu earăși puind temelie a po- 2
 căinței din lucruri moarte, și a credinței în Dumnezeu; A în-
 vătăreii botezurilor, și a punerii mînilor și a învierii morților, 3
 și a judecăței celei eterne. Și acesta vom face, de va permite 3
 Dumnezeu. Căci este imposibil, ca cei ce odată s'au luminat, 4
 și au gustat darul cel ceresc, și s'au făcut părtași Spiritului
 Sânt, Și au gustat cuvîntul cel bun al lui Dumnezeu, și puterile 5
 seculului celui viitor; De vor cădé, ca earăși si se înnoască 6
 spre pocăință; fiind-că a doua oră crucifică loruși pre Fiul
 lui Dumnezeu, și'l espun la batjocorire.

Căci pămîntul care se adapă de ploăe ce vine de multe ori 7
 asupra sa, și produce érbă de trebă acelora pentru cari se lu-
 crează, primesce bine-cuvîntare de la Dumnezeu; Ear care 8
 aduce din sine spină și ciulină este netrebnic și aпроpe de blestem,
 al cărora finit este arsura.

Inse sîntem incredințați despre voi, iubiților, de cele mai 9
 bune și cari se țin de mîntuire, deși vorbim așa. Căci Dum- 10
 nezeu nu este nedrept, si uite lucrul vostru și ostenela dragostei,
 carea ați arătat pentru numele lui, servind sântilor, și mai 11
 înainte și acum. Ear dorim ca fie-care din voi si arete a-
 căstași silință spre deplină siguranță a speranței până în finit;

- 12 Ca și nu fiți leneși, ci următori celor ce prin credință și prin
 13 răbdare moscenesc promisiunile. Căci Dumnezeuși promisiune
 14 s'a jurat pe sineși, Dicând: Cu adevărat te voiu bine mare,
 15 veni și te voiu înmulți foarte. Și așa acceptând cu răbdare,
 16 a dobândit promisiunea. Omenii în adevăr se jură pe cel mai
 17 mare, și jurământul li este finitul a totă certa, servind pe cel mai
 18 verite. Pentru care, vrând Dumnezeuși si arete mai bine mo-
 19 scenitorilor promisiunei neschimbarea voci sale, a pus la meșloc
 20 jurământul; Ca prin doue lucruri nemutabile, în cari era
 21 imposibil si minți Dumnezeuși, si avem noi tare mângăiere, cari
 22 avem adăpost a apuca speranța cea pusă înaintea noastră; Ca-
 23 rea o avem ca o ancoră a sufletului, sigură și tare, și care
 24 intră din cele în intru după catapetasmă; Ude înainte-mer-
 25 gător pentru noi a intrat, adică Iisus, făcut archiereu în etern
 26 duple ordinea lui Melchisedec.

CAP. VII - X.

Comparatiunea lui Iisus Christos și a preuției lui cu Melchisedec, și cu preuția lui Levi. Cele doue așezăminte. Cortul și sacrificiile legii tipî ai bunurilor viitoare. Răscumpărarea făcută de Christos odată pentru tot-dea-una.

- 1 Căci acest Melchisedec, regele Salemului, preutul lui Dum-
 2 nedeu celui pré-inalt, care a întimpinat pre Abraam,
 3 când s'a întors acesta de la tăierea regilor, și l'a bine-cuvântat;
 4 Căruia Abraam i-a și dat deciuélă din toate; al căruia nume
 5 însemnéză mai întâiu regele dreptăței, ear apoi a fost regele
 6 Salemului, care este rege al păcei; Fără părinte, fără mamă,
 7 fără genealogie, neavând nici început zilelor, nici finit vieței;
 8 asemănat fiind Fiului lui Dumnezeuși, rămâne preut pururea.
 9 Vedeși dar cât de mare a fost acesta, căruia și patriarcul
 10 Abraam i-a dat deciuélă din prédă! Adevăr cei din fiii lui
 11 Levi, cari primesc preuția, au pentru sine ordin si la deciuélă
 12 de la popor duple lege, adică de la frații lor, măcar că și a-
 13 cea au eșit din cōpsele lui Abraam; Ear cel ce nu se trăgea
 14 de la dinșii a luat deciuélă de la Abraam, și a bine-cuvântat
 15 pre cel ce avea promisiunile. Și fără de contrașicere cel mai
 16 mic se bine-cuvântéză de cel mai mare.
 17 Și aici omenii cei muritori iau deciuiele, ear acolo el le ia,
 18 de care se mărturisesce că este viu. Și în scurt, și Levi, care
 19 ia deciuélă, a dat deciuélă prin Abraam. Căci încă în cōp-
 20 sele părintelui seii era, când l'a întimpinat Melchisedec.
 21 Decî de ar fi fost perfecțiune prin preuția Levitică, (caci
 22 sub aceea poporul a primit legea,) pentru ce mai era trebuință.
 23 si se rădicesc alt preut duple ordinea lui Melchisedec, și si nu se

dice după ordinea lui Aaron? Căci schimbându-se preuția, 12
de necesitate se schimbă și legea. Căci acesta, de care se 13
dică acestea, este de altă seminție, din care nimeni a funcțio-
nat la altar. Căci învederat este, că din Iuda a răsărit Dom- 14
nul nostru, despre care seminție Moise nu a vorbit nimic de
preuție. Și încă cu mult mai învederat este, fiindcă după 15
asemenarea lui Melchisedec se rădăcă alt preut, Care nu s'a 16
făcut după legea unui comandament trupeș, ci după puterea
unei vieți nemărginite. Căci mărturisesc *scriptura*: Tu ești 17
preut în etern după ordinea lui Melchisedec.

Căci disființarea unui comandament, care mai înainte a fost, 18
se face pentru slăbiciunea și nefolosul ei. Căci legea nu a făcut 19
nimic perfect, ci este introducerea unei mai bune speranțe, prin
care ne apropiăm de Dumnezeu. Și pe cât nu fără de jură- 20
ment s'a făcut preut; (Căci aceia fără de jurământ se făceau 21
preuți; ear acesta cu jurământ prin cel ce a dăd cătră dînsul:
Juratu-s'a Domnul, și nu se va căi: Tu ești preut în etern du-
pre ordinea lui Melchisedec); Cu atăta s'a făcut Iisus garan- 22
tul unui aședământ mai bun.

Aceia mai mulți erau preuți, pentru-că din cauza morței nu 23
puteau rămâne; Ear acesta, pentru-că rămâne în etern, are 24
preuție neîncălcată. Pentru aceea poate și a mântuii cu depli- 25
nitare pre cei ce vin prin el la Dumnezeu, pururea trăind și
mijlocescă pentru dînșii.

Căci un asemenea arhieru ni se cuvine, care este sânt, ino- 26
cent, fără de pată, separat de cei păcătoși, și mai înalt decât
ceriurile; Care nu are trebuință în toate zilele, ca acei ar- 27
chiere, a oferi sacrificii mai întâiu pentru păcatele sale, și
apoi pentru ale poporului; căci acesta o-a făcut odată, oferindu-
se pre sine. Căci legea orînduesce pre ômeni arhierii cari 28
au neputinți; ear cuvîntul jurămintului, celui ce a fost în urma
legei, pune pre Fiul, care este perfecționat în etern.

Ear suma celor dîse este: Avem un asemenea arhieru, VIII
care s'a aședat d'a drepta tronului majestăței în ceriuri;
Servitor sântelor și cortului celui adevărat, care l-a înfipt Dom- 2
nul și nu omul.

Căci tot arhierul s'a orînduit si oferescă daruri și sacri- 3
ficii; pentru aceea este necesar ca și acesta si aibă ceva de
oferit. Căci de ar fi pe pământ, nu ar fi preut, fiind că sînt 4
preuți ce oferesc daruri după lege; Cari servesc chipulul 5
și umbrei' celor ceresci, precum s'a vestit lui Moise, când vrea
si face cortul; căci, veđi, dice, ca si faci toate după chipul care 6
și s'a arătat în munte. Ear acum a dobândit un serviciu mai
superior, cu cât este mijlocitorul unui mai bun aședământ, care
este stabilit cu mai bune promisiuni.

- 7 Căci cel întâiu *aședământ* de ar fi fost fără de prihană, nu
 8 s'ar fi cerut loc pentru un al doilea; Dar muștrându-*i* *dice*:
 9 Eca vin *șile*, *dice* Domnul, când voi face *aședământ* nou cu
 10 casa lui Israel și cu casa lui Iuda; Nu după *aședământul*,
 care am făcut cu părinții lor în ziua, când *i-am* apucat de
 mână si *i* scot din pământul Egiptului; pentru că ei nu au
 11 ramas în *aședământul* meu, și eu *i-am* părăsit, *dice* Domnul.
 12 Căci acesta este *aședământul* care voi face cu casa lui Israel
 după acele *șile*, *dice* Domnul: Voi pune legile mele în cuge-
 13 tul lor, și le voi scrie în inimile lor; și voi fi lor Dumne-
 14 deu, și ei vor fi mie popor; Și nu va mai învăța fie-care pre
 15 aproapele său, și fie-care pre fratele său, *dicând*: Cunoște pre
 16 Domnul; căci toți mă vor cunoște de la cel mic până la cel
 17 mare. Căci voi fi milostiv nedreptăților lor, și păcatele lor
 18 și fără-de-legile lor nu le voi mai aminti. *Dicând*: Un nou
aședământ, a învechit pre cel d'întăiu. Ear ce se învechiesce și
 19 îmbătrânește este aproape de peire.

IX
 2 Deci și cel întâiu *aședământ* avea regulile de serviciu, și
 3 sanctuariu pământesc. Căci s'a format un cort; și in
 4 partea d'întăiu era sfecnicul, și masa, și pânile de punere in-
 5 te; care se numesc santele. Ear după a doua perdea cor-
 6 tul cel ce se cheama: Santele sântelor; Care avea tămăditore
 7 de aur, și arca *aședământului*, ferecată preste tot cu aur, in
 8 care era vasul cel de aur, care avea manna, și toéglul lui Aaron
 9 ce înflorise, și tablele *aședământului*; Ear pe d'asupra lui che-
 10 ruvimii gloriei, cari umbreau propițiatorul; despre care nu tre-
 11 bue acum a vorbi cu de amăruntul.

- 12 Ear acestea fiind tocmită așa, preuții intrau în tot timpul
 13 in cortul cel d'întăiu, când făceau serviciul; Ear in cel de
 14 al doilea *intra* odată in an singur archiereul, nu fără de sânge,
 15 pre care *il* oferia pentru sine și pentru răstăcirile poporului.
 16 Spiritul cel Sânt *dicând* acesta: că calea ce intră in Sân-
 17 tele sântelor nu se arătase, încă esistând cortul cel d'întăiu;
 18 Care simbol *privesce* timpul de acum, in care se oferesc daruri
 19 și sacrificii, cari nu pot face perfect după conștiință pre cel
 20 ce servește lui Dumnezeu; *Cuprîndându-se* numai in mâncări și
 21 băuturi și in feliurite spălări, și in reglemente trupesti, impuse
 22 până la timpul îndreptării.
 23 Ear Christos venind archiereu bunurilor viitoare, a trecut prin
 24 un cort mai mare și mai perfect, nefăcut de mână, adică nu
 25 al acestei făpturi, Nici cu sânge de capre și de vițel, ci cu
 26 sângele său, a intrat odată in cele sante, câștigând eternă re-
 27 scumpărare pentru noi. Căci dacă sângele taurilor și al capre-
 28 lor, și cenușa de junice stropind pre cei necurați *și* sântăsece
 29 spre curățirea corpului; Cu cât mai mult sângele lui Chris-

tos, care prin Spiritul cel etern s'a oferit pre sine fără pată
lui Dumnezeu, va curăți conștiința voastră de faptele cele morțe,
spre a servi Dumnezeului celui viu!

Și pentru acesta este mijlocitorul unui aședământ nou, ca 15
supunându-se morței spre rescumpărare de la abaterile comise
sub aședământul cel d'întăiu, și primescă cei chiămați promi-
siunea moseceniței eterne. Căci unde este testament, acolo tre- 16
buie să fie vorbă despre morțea celui ce face testament. Căci 17
testamentul are putere în privirea celor morți; alt-mintrelea este
fără putere până când trăește cel ce face testamentul.

Pentru aceea nici cel d'întăiu aședământ nu s'a introdus fără 18
sânge. Căci după ce a vorbit Moise tot comandamentul la in- 19
tregul popor după lege, luând sânge de viței și de capre cu apă
și lână roșie și cu issop, a stropit cartea și tot poporul, di-
când: Acesta este sângele aședământului, care Dumnezeu l-a 20
ordonat voue. Încă și cortul și toate vasele de serviciu ase- 21
menea le-a stropit cu sânge. Și după lege mai toate se cu- 22
rădesc cu sânge; și fără versare de sânge nu se face ertare.

Trebuia dar ca tipurile celor ceresci să se curățescă cu 23
acestea; ear însuși cele ceresci cu mai bune sacrificii de cât
acestea. Căci nu în sante făcute de mâni a intrat Christos, 24
cari sînt antitipe celor adevărate; ci chiar în ceri, spre a se
arăta acum înaintea lui Dumnezeu pentru noi. Nici ca de 25
multe ori să se oferescă pre sine, precum arhierul intră în
cele sante în fie-care an cu sânge străin; Căci atunci ar fi 26
trebuit să sufere de multe ori de la întemeierea lumii; ci acum
odată la finitul seculilor s'a arătat, spre a disființa păcatul prin
sacrificiul său. Și precum este hotărit omenilor odată să moră, 27
ear după aceea judicată, Așa și Christos o dată fiind oferit 28
și rădăce păcatele multora, se va arăta a doua oară fără păcat
spre mântuire celor ce-l ascăptă.

Căci legea având umbra bunurilor viitoare, ear nu însaș- X
imaginea lucrurilor, nici odată nu pôte cu aceleași sa-
crificii, cari în fie-care an se oferesc neconținut, să facă per-
fecți pre cei ce le oferesc. Căci atunci au nu ar fi încetat 2
ele a se oferi? pentru că odată fiind curățiți cei ce oferesc,
nu ar mai avé nici o conștiință de păcate. Inse prin acestea 3
se face în fie-care an amintire de păcat. Căci nu este posibil, 4
ca sânge de tauri și de capre să rădăce păcatele. Pentru aceea 5
intrând în lume ăice: Sacrificiū și prosforă nu ai voit, ear
corpul mi-ai pregătit; Olocauste și sacrificii pentru păcat 6
nu ți plac. Atunci am ăis: Eca viu, (în începutul cărței este 7
scris despre mine,) să fac voea ta, o Dumnezeule. Mai sus 8
dicând: Sacrificiū și prosforă și olocauste și sacrificii pentru
păcat nu ai voit, nici nu ți plac, cari se oferesc după lege;

- 9 Atunci a zis: Eca viu si fac voea ta, o Dumnezeu!; el rădică pre cea d'intău, pentru ca si stabilăscă pre cea de a doua.
- 10 Prin această voe suntem sântiți prin sacrificarea corpului lui Iisus Christos odată.
- 11 Si tot preutul stă in toate zilele făcând serviciu, și oferesce de multe ori aceleași sacrificii, cari nici odată nu pot si rădice
- 12 păcate. Ear acesta, după ce a oferit un singur sacrificiu pentru păcate, s'a aședat pentru tot-dea-una d'a drépta lui Dumnezeu; Asceptând in urmare până se vor pune inimicii lui
- 13 neșeu; Așternut piciorélor lui. Căci cu un sacrificiu a adus la perfectiune pentru tot-dea-una pre cei ce se sântesc.
- 14 Acesta ni mărturisesce și Spiritul cel Sânt; căci după ce a
- 15 dis mai înainte: Acesta este aședământul care voiți face cu diușii după acele zile, dice Domnul: Pune-voiți legile mele in
- 16 diușii lor, și in cugetele lor le voiți scrie, el oduge: Si pându este ertare de acelea, acolo nu mai este sacrificiu pentru păcate.
- 17 Drept aceea, fraților, având îndrăsuélă a intra in cele sante
- 18 prin sângele lui Iisus, Pe cale nouă și vie, care ni-a innoit-o,
- 19 prin perdeua, adică prin corpul său; Si având preut mare
- 20 preste casa lui Dumnezeu; Si ne apropiăm cu adevărată animă, asigurați fiind in credință, și stropiți la animi pentru
- 21 curățire de consciința cea rea, și spălați la corp cu apă curată; Si ținem mărturisirea speranței noastre neclătită; (căci
- 22 credincios este cel ce a promis); Si si căutăm si escităm unul
- 23 pre altul spre dragoste și spre fapte bune; Nepărăsind adunarea noastră, precum au unii datină; ci si ne îndemnăm unul
- 24 pre altul; și cu atăta mai mult, cu cât vedeți apropiindu-se ziua.
- 25 Căci dacă păcătuim de bună voe după ce am primit cunoștința adevărului, nu mai rămâne sacrificiu pentru păcate; Ci
- 26 ore-care asceptare infricoșată a judicăței, un zel ardător, care
- 27 va si consume pre cei adversari. Lepădând cineva legea lui
- 28 Moise, móre fără de milă prin doi său trei marturi; Cât de
- 29 mai aspru socotiți că trebe si fie pedepsa celui ce a călcat pre Fiul lui Dumnezeu, și a socotit spurcat sângele aședământului cu care s'a sântit, și a insultat Spiritul harului? Căci
- 30 șcim pre cel ce a zis: A mea este resbunaren, eu voi replăti, dice Domnul. Si earăși: Domnul va judica pre poporul său.
- 31 infricoșat lucru este a cădă in mâinile Dumnezeului celui viu.
- 32 Ear aduceți-vi aminte de zilele cele mai d'înainte, in cari
- 33 luminându-vă ați supportat mare luptă de suferinți; De o parte făcându-vă privelă prin defăimări și strimtorări; ear de
- 34 altă parte socii fiind celor ce au fost tractați ast-feliu. Căci ați compătimit la lanțurile mele, și jefuirea de averile voștre ați primit-o cu bucurie, știind că aveți in ceruri mai bună și

mal sigură existentă.
are mare resplădire.

Nu lepădați dar încrederea voastră, care 35
Căci aveți trebuință de răbdare, ca, făcând voea lui Dum- 36
neșu, și primiți promisiunea. Căci încă pucin timp, și cel 37
ce este și vie va veni, și nu va întârzia. Ear dreptul va trăi 38
prin credință; ear de se va sfi cine-va, sufletul meu nu va
ave plăcere într'insul. Ear noi nu suntem din cei ce se sfi- 39
esc spre perșare; ci din cei ce cred spre dobândirea sufletului.

CAP. XI.

*Esemples luate din Vechiul Testament, cari descriu natura, puterea
și resplătirea credinței.*

Ear credință este adevărul celor sperate, învederarea lu- 1
crurilor celor nevădute. Căci prin acesta s'aș probat 2
cei de demult.

Prin credință pricepem că lumea s'a făcut prin cuvântul lui 3
Dumneșu, că cele ce se vâd nu s'aș făcut din cele vâdute.

Prin credință Abel a oferit lui Dumneșu sacrificiu mai es- 4
celent decât Cain, prin care a luat mărturisirea, că a fost drept,
mărturisind Dumneșu de darurile lui; și printr'acesta deși mort,
âncă vorbește.

Prin credință Enoch s'a strămutat, ca și nu vâdă mörte; și 5
nu s'a așat, pentru-că Dumneșu l'a strămutat; căci mai na-
inte de strămutarea lui a luat mărturia această, că a bine-plăcut
lui Dumneșu. Dar fără credință nu este posibil a'î bine-plăce; 6
căci cel ce se apropiă de Dumneșu trebuie și crede că el este,
și că este resplătitor celor ce'l caută.

Prin credință Noe înștiințat fiind de Dumneșu despre cele 7
ce âncă nu se vâduseră, temându-se a gătit arcă spre mântu-
irea casei sale; și prin această a condamnat lumea, și s'a făcut
moscenitor dreptăței celei din credință.

Prin credință Abraam, chiămat fiind de a eși la locul, care 8
era si'l la spre moscenire, a ascultat; și a eșit, nesciind unde
merge. Prin credință a petrecut în pământul promisiunei, ca 9
într'un pământ străin, în corturi locuind cu Isaac și cu Ia-
cob, moscenitorii aceleși promisiuni; Căci accepta cetatea, 10
care are temelii, al căreia architect și creator este Dumneșu.

Prin credință și însași Sarra a primit putere spre conceperea 11
seminței, și preste timpul etăței a născut, pentru-că a socotit
credincios pre cel ce a promis. Pentru aceea s'aș născut din- 12
tr'unul, și acela ca și mort, ca stelele cerului în mulțime, și
ca nășipul cel nenumărabil de pe malul mării.

Acestia toți aș murit în credință, neprimind cele promise, 13
ci de departe vâdându-le, și convingându-se de ele, și îmbră-
țișându-le, și mărturisind că erau străini și perigrini pe pământ.

- 14 Căci cei ce dic unele ca acestea, declară învederat că caută
 15 patrie. Și de 'și-ar fi adus aminte de aceea din care au eșit,
 16 au avut destul timp a se întorce. Ear acum doresc de
patria cea bună, adică de cea cerescă; pentru aceea nu se ru-
gătit cetate. șineză de dinșii Dumneșu a se numi Dumneșul lor; căci li-a
- 17 Prin credință Abraam, ispitit fiind, a oferit sacrificiū pre
 Isaac, și cel ce primise promisiunile oferă pre cel unu-născut;
 18 19 Despre care s'a dis: In Isaac ți se va numi semință; Socotind
 că pôte Dumneșu a'l scula și din morți; de unde 'l-a și pri-
 mit într'un feliū de asemănare.
- 20 Prin credință Isaac a bine-cuvântat pre Iacob și pre Esau
 in privința celor viitoare.
- 21 Prin credință Iacob murind, a bine-cuvântat pre fie-care din
 fiii lui Iosef, și s'a închinat, *rădîmându-se* pe capul toégului său.
- 22 Prin credință Iosef murind a făcut mintire de eșirea fiilor
 lui Israel, și a dat ordin despre ôsele sale.
- 23 Prin credință Moise, când s'a născut, a fost ascuns de pă-
 rinții sei trei luni, fiind-că 'l-au vëdut prunc frumos; și nu s'au
 24 temut de ordinul regelui. Prin credință Moise făcându-se
 25 mare, a refusat a se numi fiul fiecei lui Faraon; Preferind a
 suferi cu poporul lui Dumneșu, decât a gusta plăcerile păca-
 26 tului cele trecătoare; Socotind defaimarea lui Christos mai
 mare avuție decât tesaurile Egiptului; căci se uita la resplătre.
- 27 Prin credință a lăsat Egiptul, netemându-se de urgia regelui;
 28 căci a remas statornic, ca cum ar vedé pre cel nevisibil. Prin
 credință a făcut pascile și vërsarea sângelui, ca cel ce perdea pre
 cei ântăiū-născuți si nu se atingé de dinșii.
- 29 Prin credință au trecut Marea Roșie ca pe uscat; ceea ce
 Egiptenii încercându-o, s'au înecat.
- 30 Prin credință muii Ierichonului au cădūt, după ce au fost
 incunjuțați șapte zile,
- 31 Prin credință Rahab, meretricea, nu s'a perdut împreună cu
 cei necredincioși, pentru-că primise iscôdele cu pace.
- 32 Și ce voiū mai dîce? căci nu'mi ajunge timpul a spune de
 Ghedeon, și de Barac, și de Samson, și de Iefthae, și de David,
 33 și de Samuel, și de profeți; Cari prin credință au biruit re-
 gate, au lucrat dreptate, au căștigat promisiunile, au scăpat de ascuți-
 34 gurile leilor; Au stins puterea focului, au scăpat de ascuți-
 tul sabiei, s'au făcut tari din slăbiciune, au fost tari in resbele,
 35 au întors armatele inamicilor in fugă; Femeile au primit prin
 înviere pre morții lor *copiți*, și unii s'au torturat, neascăptând
 36 scăparea, ca si dobândescă mai bună înviere; Ear alții au avut
 37 ispitire de batjocuri, și âncă și de lanțuri și de închisore; S'au
 ucis cu petre, s'au tăiat cu ferestreul; au fost ispitiți, au murit

acisei de sabie; au cutrierat in cojoc si in piei de capre, fiind
in lipsa, necajiti, reu tritati; (De cari lumea nu era demna;) 38
ratcind in pustii, si in munti, si in pesceri si in crapaturile
pamantului.

Acestia toti, desi probati prin credinta, nu au primit cele 39
promise; Dumnezeu prevedend ceva mai bun pentru noi, ca 40
acea fara de noi si nu se perfectioneaza.

CAP. XII.

Indemnare spre a suferi tote pentru Iisus Christos si duple esemplul se.

Drept aceea si noi avend imprejurul nostru atata nor de 1
marturi, si lepadam tota sarcina, si pecatul cel ce lesne
ne incunjură, si si facem cu rabdare cursul, care sta inaintea
nostra; Cautand la Iisus, autorul si implinitorul credintei; 2
care in locul bucuriei ce ii presta a rabdat crucea, disprezind
rusinea, si a sedut d'a drepta tronului lui Dumnezeu.

Dar ganditi-va la cel ce a rabdat ast-feliu de contravorbire 3
din partea pacatoşilor asupra sa, ca si nu ve osteniti, discu-
ragiati fiind in cugetele vostre. Caci inca nu ati resistat pana 4
la sange, luptandu-va contra pecatului. Si ati uitat mangă-
ierea, care vi vorbeste ca unor fi: Fiul meu, nu dispreui co- 5
regerea Domnului, nici nu fi discragiat, muştrat fiind de el.
Caci pre care iubeste Domnul il corege, si bate pre tot fiul, 6
pre care primesce. De suferiti coregere, Dumnezeu ve trateza 7
ca pre nise fi; caci care fiu este, pre care parintele nu l
corege? Ear de sunteti fara coregere, careia toti sunt partasi, 8
atunci sunteti bastardi, ear nu fi.

Pe langa acesta am avut parinti duple corp, cari ne-au co- 9
regeat, si i-am respectat; au nu ne vom supune cu atata mai
mult Parintelui spiritelor, si si traim? Caci aceia ne-au co- 10
regeat pentru puşine dila duple parerea lor; ear acesta spre
folosul nostru, ca si participam la santirea lui. Ear tota core- 11
gerea in timpul de faşa nu se pare a fi de bucurie, ci de in-
tristare; ear mai pe urma produce fructe pacifice ale dreptatei
pentru cei ce s'au deprins prin ea.

Pentru aceea radicati manile cele slabite, si genunchile cele 12
neputincioase; Si faceti carari drepte picioarelor vostre; ca cel 13
ce este schiop si nu se abatē; ci mai bine si se vindece. Urmati 14
pace cu toti, si santirea fara care nimene nu va vede pre Dom-
nul; Ferindu-va, ca nimene si nu se lipsesca de harul lui 15
Dumnezeu; ca nu radicina de amaraciune, odrasind in sus si
te turbure, si priut'aceea mulţi si se spurce. Ca si nu fie ci- 16
neva disfranat seu profan ca Esaú, care pentru o mancare 'si-a
vendut primogenia sa. Caci sciţi cum ca dupa aceea, vrend 17
20*

- și moscenenască bine-cuvântarea a fost disaprobat; căci nu a aflat loc de căință, măcar că și cu lacrimi o căuta.
- 18 Căci nu v'ați apropiat de muntele ce se putea pipăi, nici de
 19 focul ce ardea, nici de nor, nici de ceta, nici de vifor, Nici de
 20 sunetul trâmbiței, și de vócea cuvintelor; ca sunetul căreia cei ce
 20 o auđiau, s'aú rugat ca si nu li se mai repetescă cuvânt. Căci nu
 21 puteaú suferi ceea ce li se ordona, că măcar fêrá de s'ar atinge de
 21 munte, cu pietre se va omori, séu cu săgêta se va săgeta. Și
 22 așa înfricoșat lucru era ceea ce se arata, că Moise a ăis: M'am
 22 spăimêntat și mē cutremur. Ci v'ați apropiat de muntele
 23 Sion, și de cetatea lui Dumnezeu celui viu, de Ierusalemul cel
 23 ceresc, și de miú de ângerii; De adunarea generală și bise-
 23 rica celor întâiú-născuți, cari sânt scriși in ceriú, și de Dum-
 24 neđeú, Judicătorul tuturor, și de spiritele dreptilor ce au ajuns
 24 la perfecțiune; Și de Iisus, Mediatorul aședământului nou, și
 24 de sângele stopirei, care vorbește mai bine decât al lui Abel.
 25 Vedeți, ca si nu vê lepădați de cel ce vorbește! Căci de nu
 25 aú scăpat aceia cari s'aú lepădat de cel ce vorbea pe pământ,
 26 cu atâta mai mult noi nu vom scăpa, de ne întorcem de la cel
 26 ce vorbește din ceriú; A căruia voce atunci a cutremurat
 26 pământul; ear acum a promis, ădicend: Âncă odată voiú clăti nu
 27 numai pământul, ci și ceriul. Ear aceea ce ădice: Âncă odată,
 27 însemnêză schimbarea celor ce se clătesc, ca a unor lucruri fă-
 28 cute, ca si rămăe cele ce nu se clătesc. Drept aceea prim-
 28 mind o împêrâție neclătita, si avem har, prin care putem servi
 29 lui Dumnezeu cu plăcere, cu temere și cu sfială; Căci Dum-
 29 neđeul nostru este foc mistuitor.

CAP. XIII.

Feliurite îndemnări, urări și salutări.

- 1 2 Dragostea frățescă si rămâne între voi. Nu uitați iubirea
 2 de străini; căci prin acesta unii nesciind au ospetat ân-
 3 gerii. Aduceți-vi aminte de cei legați ca împreună legați, și
 4 de cei strimtorați ca cei ce și voi sunteți in corp. Cinstită
 4 fie căsătoria in tóte, și patul fără pată; ear pre disfranați și
 5 pre adulteri va judica Dumnezeu. Fără avariție fie conduita
 5 voastră, și fiți îndestulați cu cele ce aveți; căci el a ăis: Nu te
 6 voiú părăsi, nici te voiú lăsa; Încât ne încurăgêză de a ădice:
 6 Domnul imi este ajutor, și nu mē voiú teme ce'mi va face omul.
 7 Aduceți-vi aminte de conducătorii vostri, cari v'aú vorbit cu-
 7 vântul lui Dumnezeu, la al căroră finit al vieței privind, si li
 8 urmați credință. Iisus Christos același este eri și astă-ăi și
 9 in etern. Si nu vê lăsați a vê invăluí de invêțături feliurite
 9 și străine; căci bine este ca prin har si se întăresc ânima, nu
 cu mănăcări, din cari nu s'aú tolosit cei ce au petrecut într'insele.

Avem altar, din care nu aŭ drept a mânca cei ce servesc 10
cortului. Căci ale căroră dobitoce sângele de archiereŭ se 11
vîră în întru în cele sante pentru păcate, ale acelora corpurile
se ard afară de taberă. Pentru aceea și Iisus, ca si sântescă 12
pre popor cu sângele seŭ, a suferit afară de portă. Deci si 13
eșim la dînsul afară din taberă purtând defaimarea lui. Căci 14
aici nu avem cetate stătătoare, ci căutăm pre cea viitoare. Prin- 15
trînsul dar si oferim sacrificiŭ de laudă pururea lui Dumnezeuŭ,
adică fructul buzelor ce se mărturisesc numelui seŭ.

Ear a face bine și a împărți si nu ultăți; căci de sacrificiŭ ca 16
acestea Dumnezeuŭ are plăcere. Ascultați de conducătorii vostri, 17
și vè supuneți lor; căci ei priveghiază pentru sufletele vòstre, ca
cei ce aŭ si dea sémă, ca si facé acésta cu bucurie, ear nu
suspînând; căci acésta nu vî este de folos. Rugați-vè pentru 18
noi; căci ne credem că avem bună conștiință, în tôte vrënd
a vieții cuviincios. Ear cu atăta mai mult vè rog si faceți 19
acésta, ca si fiŭ redat voue mai curënd.

Ear Dumnezeuŭ păcei, care a sculat din morți pre Domnul 20
nostru Iisus, pre Păstorul oilor cel mare, prin sângele aședă-
mântului etern, Si vè facé gata spre tot lucrul bun, ca si 21
faceți voea lui, lucrând în voi ceea ce este plăcut înaintea lui,
prin Iisus Christos; căruia fie glorie în seculii seculilor. Amin.

Și vè rog, fraților, primiți cuvëntul îndemnărei; căci pe scurt 22
vam scris. Sciți că fratele Timotheiŭ este eliberat; de va veni 23
curënd, vè voiŭ vedé împreună cu el. Salutați pe toți con- 24
ducătorii vostri și pre toți sântii. Vè salută pre voi cei din 25
Italia. Harul fie cu voi toți. Amin.

Cătră Ebrei s'a scris de la Italia și s'a trimis prin Timotheiŭ.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

IACOB.

CAP. I.

*Îndemnare la răbdare și veselie în suferință, și la adevărata primire
a cuvëntului lui Dumnezeuŭ.*

Iacob serv al lui Dumnezeuŭ și al Domnului Iisus Christos, 1
celor doue-spe-dece seminții cari sînt împrăsciate, si se
bucure.

Frații mei, si aveți tot-dea-una bucurie, când cădeți în fe- 2
liurite ispite; Sciind că cercarea credinței vòstre lucrăză răb- 3
dare. Ear răbdarea si fie deplină, ca si fiți perfecti și întregi, 4
în nimic avënd lipsă.

- 5 Ear de este cineva d'între voi lipsit de înțelepciune, și cîră
de la Dumnezeu, care dă tuturor liberalminte, și nu înfruntă;
6 și i se va da. Ear și cîră în credință, nimic îndoiindu-se;
căci cel ce se îndoesce este asemenea cu valul mării, care de
7 vînturi se aruncă și se învaluesce. Acel om și nu gîndescă
8 că va primi ceva de la Domnul. Bărbatul dublu la suflet este
nestatornic în toate căile sale.
- 9 10 Laude-se fratele umilit în înălțimea sa; Și cel avut în
11 umilirea sa; căci ca florea erbei va trece. Căci sîrele resare
cu arșiță, și uscă erba, și florea ei cade, și frumuseța ei se perde;
așa și avutul se va vesteji în căile sale.
- 12 Fericit este bărbatul, care rabdă ispită; căci cercându-se
va primi cununa vieții, care o-a promis Dumnezeu celor ce-l
13 iubesc. Nimene ispitindu-se și nu dică: Mă ispitesc de la
Dumnezeu; căci Dumnezeu este neispitit de rele, și nu ispitesce
14 pre nimene; Ci fie-care se ispitesce, fiind tras și amăgit de a
15 sa poftă. Apoi pofta concepînd, nasce păcat; ear păcatul
făptuindu-se, nasce mîrte.
- 16 17 Nu vă rătăciți, frații mei iubiți. Tot darul bun și tot darul
perfect vine de sus, pogorîndu-se de la Părintele luminilor,
18 la care nu este schimbare, nici umbră de mutare. Din a sa
voe ne-a născut cu cuvîntul adevărului, ca și fim noi un felu
de prîmît al creaturilor sale.
- 19 Drept aceea, frații mei iubiți, și fie tot omul grabnic la
20 auzit, tîrziu la vorbit, tîrziu la mînie; Căci mîniea omului
21 nu lucrăză dreptatea lui Dumnezeu. Pentru aceea lepădănd
tota necurăția și prisosința reuțăei, prîmît cu blîndeță cu-
vîntul cel împlăntat în voi, care poțe mîntui sufletele vîstre.
- 22 Dar fiți făcători cuvîntului, ear nu numai ascultători, amăgind
23 pre voi înșivă. Căci de este cineva ascultător cuvîntului, și
nu făcător, acela este asemenea cu omul, care 'și caută fața
24 sa naturală în oglindă; Și care căutându-se pre sine s'a dus,
25 și îndată și a uitat cine era. Ear cel ce privesce în legea
cea perfectă a libertății, și remîne într'însa, acela nefînd as-
cultător cu uitate, ci făcător al lucrului, acesta va fi fericit în
lucrarea sa.
- 26 De se pare cui-va între voi a fi religios, și nu 'și înfrîneză
limba sa, ci 'și înșelă ânima sa, acestuia religia este vană.
- 27 Religie curată și fără pată înaintea lui Dumnezeu și Părintele
este acesta: A cerceta pre cei orfani și pre veduve în strîmto-
rarea lor, și a se pădi pre sine nepătat de cătră lume.

CAP. II.

Credința Creștinului trebuie să fie fără căutare în fața duple legi iubirei. Credința fără fapte este înșală în sine murtă.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
Frații mei, și nu aveți credința Domnului nostru Iisus Chris-
tos al gloriei cu făcările. Căci de va intra în aduna-
rea voastră vre-un om, purtând inel de aur, cu vestmânt stră-
lucit; și va intra și vre-un serac cu haină proustă; și veți
canta la cel ce poartă vestmânt strălucit, și i veți dice: Tu, po-
tim, ședă aici; și seracului veți dice: Tu stăi acolo, seă ședă aici
la picioarele mele; Aă nu suneți pârinitori între voi? și aă
nu judecați duple măsime rele? Ascultați, frații mei iubiti!
Aă nu Dumneșu a ales pre seraci lunei acesteia, bogați în
credință și moscenitori îperăției, care o-a promis celor ce l
iubesc? Ear voi ați disprețuit pre cel serac. Aă nu bogați
vă asupresc pre voi, și aceia vă trag la judecăți? Aă nu ei
desafimă numele cel bun, duple care suneți chiamați? De
impliniți legea cea regală duple scriptură: Si iubesci pre aprô-
pele têu ca însuți pre tine, bine faceți; Ear de vă făcăriți,
comiteți păcat, condemnându-vă de lege ca nisce călcători de lege.
Căci ori-cine va pădi totă legea, și va greși într'un punct
s'a făcut tuturor vinovat. Căci cel ce a dis: Si nu comiți a-
dulteriū, a dis și: Si nu uciți. Decă de nu comiți adulteriū, dar
uciți: te-ai făcut călcător lelei.

Aă si vorbiți și așa si faceți ca cei ce vor si se judece prin 12
legea libertăței. Căci va avé judicată fără milă cel ce nu face 13
milă; și mila se laudă contra judicăței.

Ce folos este, frații mei, de ar dice cineva, că are credință, 14
ear fapte nu are? aă pôte credința si l mântuescă? De va fi 15
vre-un frate seă soră goli și în lipsă de hrana cea de tôte zilele,
și li va dice cineva d'între voi: Mergeți în pace, încălțiți-vă și 16
săturați-vă; înse voi nu li-ați da cele necesare pentru corp,
care-i folosul? Aă și credință, dacă nu are fapte, este murtă 17
de sine înșală. Va dice cineva: Tu ai credință, ear eă am 18
fapte; arată-mi credința ta fără faptele tale, și eă i voi arăta
credința mea prin faptele mele. Tu creți că Dumneșu unul 19
este, bine faci; și demonii cred și se cutremură. Voiesci dar 20
si înțelegi, O omule deșerte, că credință fără fapte este murtă?
Abraam pârintele nostru aă nu s'a îndreptat prin fapte, când 21
a oferit pre Isaac fiul seă pe altar? Vedeți că credința lucra 22
d'impreună cu faptele lui, și prin fapte s'a perfecționat credința?
și s'a implinit scriptura, care dice: Și a creșut Abraam lui Dum- 23
neșu, și i s'a considerat ca dreptate, și amic lui Dumneșu
s'a chiămat. Vedeți dar, că prin fapte se îndreptăză omul, 24
ear nu numai prin credință. Asemenea încă și Rahab, me-
retricea, aă nu s'a îndreptat prin fapte, primind pre cei trimiși,

- 26 și scoțându-î pe altă cale? Căci precum corpul fără spirit este mort, așa și credința fără fapte este mîrtă.

CAP. III.

Limba pôte vesti multe rele. Caracterul de înțelepciune ce vine de sus.

- 1 **F**rații mei, nu fiți mulți învătători, știind că vom și lua
2 mai mare condamnare. Căci în multe greșim toți. De
3 nu greșesc cineva în cuvînt, acesta este bărbat perfect, și pôte
4 a-și înfrîna și tot corpul. Eca cailor punem frînele în gură,
5 ca și ni se supue; și printr'insele întorcem tot corpul lor. Eca
6 și corăbiile, deși sînt atît de mari, și se împing de vînturi vio-
7 lente, tot se întorc de prea-mică cărmă încotro voiesc cărmașul.
8 Așa și limba mic membru este, dar mult se laudă. Eca pucin
9 foc, și cît de mare materie arde! Și limba este foc, o lume
10 a nedreptăței: așa se află limba între membrii nostri, încît spurcă
11 tot corpul, și aprinde cursul firei, și este însași aprinsă de focul
12 iadului. Căci natura tuturor fîrelor și a păsărilor, și a tîră-
13 tîrelor, și a pescilor, se domolesce, și s'a domolit de ômeni.
14 Ear limba nimene din ômeni nu o pôte domoli; este o neînfră-
15 nată reutate, plină de otrava aducătoare de mîrtă. Cu dînsa
16 bine-cuvîntăm pre Dumnezeu și Părintele, și cu dînsa bleste-
17 măm pre ômeni, cari sînt făcuți duple imaginea lui Dumnezeu.
18 Dintr'aceeași gură ese bine-cuvîntarea și blestemul. Frații mei,
19 acesteia nu trebuie să fie așa. Aû dîră izvorul pîntr'aceeași
20 gură izvoresce dulce și amar? Aû dîră pôte, frații mei, smo-
21 chinul și producă masline? seû vița de vie smochine? așa nici
22 un izvor nu pôte face apă sărată și dulce.
23 Cine este înțelept și bine-știitor între voi? și-și arăte din viața
24 cea bună faptele sale în blîndeța înțelepciunii. Dar de aveți
25 zel amar și cîrtă în ânimile vîstre, nu vî lăudați, nici mințiți
26 contra adevărului. Acesta nu este înțelepciunea, ce se po-
27 gîrî din sus, ci este pămîntescă, simțuală, demonescă, Căci
28 unde este zel amar și cîrtă, acolo este neorînduélă și tot lucrul
29 rău. Ear înțelepciunea cea de sus întăiu este curată, apoi
30 pacifică, blîndă, lesne de convins, plină de milă și de fructe
31 bune, fără părtinire și fără făcărie. Ear fructul dreptăței se
32 sîmînă în pace de cătră cei ce fac pace.

CAP. IV.

Despre neuniri și certe. Acela păcătuesc carele scie a face binele și nu-l face.

- 1 **D**e unde vin resbele și sfeși între voi? aû nu de aici, din
2 poftele vîstre, cari se luptă în membrii vostri? Voi
3 pofțiți, și nu aveți; ucideți și învidiați, și nu puteți dobândi;
4 vî sfădiți și faceți resbele, și nu aveți, pentru-că nu cereți;

Voi cereți, și nu primiți, pentru-că rău cereți, ca și consumați 3
 în pozele voastre.
 Adulterilor și adulterelor, ați nu știți, că amicia lumii ini- 4
 micia este cătră Dumnezeu? deci ori-care va vré si fie amic
 lumii se face inamic lui Dumnezeu. Ați vi se pare, că scrip- 5
 tura îndesert vorbeste: Spiritul cel ce locuesce în noi poftesce
 spre invidie? Înse mai mare har dă. Pentru aceea dă: 6
 Domnul se opune celor mândri, și dă har celor umiliți. Su- 7
 puneți-vé drept aceea lui Dumnezeu. Opuneți-vé diabolului, și
 va fugi de la voi. Apropiati-vé de Dumnezeu, și se va apro- 8
 pia de voi. Curățiți-vé mâinile, păcătoșilor; și vé purificați âni-
 mile voastre, cei dupli la suflet. Fiți suferinți, și lăcrimați, și 9
 plângeți; risul vostru si se întorcé spre jale, și bucuria voastră
 în inristare. Umiliți-vé înaintea lui Dumnezeu, și el vé va 10
 înălța.

Nu vorbiți de rău unul pre altul, fraților; cel ce vorbeste 11
 de rău pre fratele său, și judică pre fratele său, vorbeste de
 rău legea, și judică legea; ear dacă judici legea, nu esci făcê-
 tor legii, ci judicător. Unul este legislatorul, care pôte mân- 12
 tu și perde; ear tu cine esci, care judici pre altul?

Veniți acum cei ce dicité: Astă-đi său mâne vom merge în- 13
 tr'acel oraș, și vom sedé acolo un an, și vom neguțatori, și vom
 câștiga; Cari nu știți ce se va întâmpla mâne; căci ce este 14
 viața voastră? Este abur, care în pucin se arată, și după aceea
 pere. În loc de a dăce voi: De va vré Domnul și vom trăi, 15
 vom face acésta său aceea. Acum vé lăudați în trușia 16
 voastră; ori-ce asemenea laudă este rea. Drept aceea celui ce 17
 scie a face bine, și nu'l face, îi este păcat.

CAP. V.

*Rea întrebuințare a bogățiilor. Răbdare în necasuri. Rugăciuni
 pentru bolnavi. Mărturisirea păcatelor.*

Veniți acum, bogăților, plângeți și vé tânguți de nenoro- 1
 cirile ce vor si vie asupra voastră. Avuția voastră a pu- 2
 treșit, și vestimentele voastre le-ați mâncat molile. Aurul și 3
 argintul vostru a ruginit; și rugina lor va fi mărturie asupra
 voastră, și va consuma corpurile voastre ca focul. Ați strîns te- 4
 saur la ăilele cele de pe urmă. Eca plata lucrătorilor celor
 ce au secerat ținurile voastre, carea o ați oprit, strigă; și strigă- 5
 rile secerătorilor au intrat în urechile Domnului Sabaoth. 6
 Ați trăit în desfătări și disfrânări pe pământ; v'ați nutrit ca în
 ăia junghierei. Ați condamnat și ați omorit pre cel drept; 7
 și el nu s'a oppus voue.
 Drept aceea, frații mei, fiți îndelung-răbdători până la ve-
 nirea Domnului. Eca agricultorul ascéptă fructul cel scump al

- pământului, îndelung-răbdând pentru dînsul, până ce va primi plôe timpurie și tîrîdie. Decî și voi răbdați îndelung; întăriți-vî a-
- 8 nimile vîstre; cîci venirea Domnului s'a apropiat.
- 9 Nu oftați unul contra altuia, fraților, ca si nu vî condem-
- 10 nați; eca judecatorul stă înaintea ușilor. Luați spre esemplu de suferinți și de îndelungă-răbdare pre profeții cari au vorbit
- 11 in numele Domnului. Eca fericim pre cei ce au răbdat. De răbdarea lui Iob ați auzit, și finitul Domnului ați vîdut; cîci Domnul este mult milostiv și îndurat.
- 12 Ear mai 'nainte de tôte, frații mei, si nu vî jurați, nici pe ceriî, nici pe pămînt, nici cu alt ori-care jurămînt; ci fie al vostru da, da; și nu, nu, ca si nu cădeți in cîndemnare.
- 13 De suferi cineva între voi? si se rîge. De este cineva re-
- 14 sel? si psalmodieze. De este cineva bolnav între voi? si chiăme presbiterii bisericeî; și si se rîge pentru dînsul, ungendu-l
- 15 cu oleu in numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mîntui pre cel bolnav, și Domnul il va rădica; și de va fi făcut
- 16 pîcate, i se vor erta. Mărturisiți-vî unul altuia pîcatele și vî rugați unul pentru altul, ca si vî vindecați. Mult pôte ru-
- 17 găciunea cea eficace a dreptului. Ilie era om asemenea pîtimași ca noi, și s'a rugat ferbinte, ca si nu ploae; și nu a plouat
- 18 pe pămînt trei ani și șese luni. Și earăși s'a rugat, și ceriul a dat ploae, și pămîntul a produs fructul seû.
- 19 Fraților, de se va rătăci cineva între voi de la adevîr, și'l
- 20 va întorci cineva; Si scie, că cel ce a întors pre pîcîtos de la rătăcirea căiei sale, va mîntui suflet din mîrte, și va acoperi mulțime de pîcate.

EPISTOLA GENERALĂ

ÎNTĂIA A LUI

PETRU.

CAP. I, II.

Despre renascere. Despre încercarea credinței noastre. Datoriile celor renăscuți, ale celor supuși, ale servitorilor și ale altora.

- 1 **P**etru, apostol al lui Iisus Christos, nemernicilor celor im-
- 2 prinția; Aleși duple prescința lui Dumnezeu Pîrintelui, in sînțirea Spiritului, spre ascultarea și stropirea sîngelui lui Iisus
- Christos: Har fie voue, și pace si se imultescă.
- 3 Bine-cuvîntat fie Dumnezeu și Pîrintele Domnului nostru Iisus Christos, care duple mare mila sa ne-a renăscut spre spe-

rauță vie, prin învierea lui Iisus Christos din morți, Spre mo-
 scenire nestrăcătioasă, și nepătată, și nevastă, păstrată în ce-
 riuri pentru voi; Cari sunteți pășiți cu puterea lui Dumnezeu
 prin credință spre mântuire, gata a se descoperi în timpul de
 pe urmă; In care vă bucurați, deși acum pentru pucin timp,
 dacă trebuie și fie, sunteți amăriți prin feliurite ispite; Ca
 cercarea credinței voștre cea cu mult mai prețioasă decât aurul
 cel peritor și care se cercă prin foc, si se afle spre laudă și
 onoare și glorie în arătarea lui Iisus Christos; Pre care ne-
 reșându-l il iubiți; in care înse credend, deși acum nu'l vedeți,
 vă bucurați cu bucurie nespūsă și glorioasă; Dobândind scopul
 credinței voștre, mântuirea sufletelor voștre.

Pentru care mântuire au căutat și au cercetat profeții, cari
 au profeșit despre harul ce vi era hotărît; Cercetând in care
 și in ce felii de timp li arăta Spiritul lui Christos cel dintr'înșii,
 mai 'nainte vestind suferințele lui Christos și gloria de pe urmă;
 Căroră s'a descoperit, că nu lor însuși, ci noue serviau in a-
 ceștea cari acum se vestesc voue, prin cei ce v'au predicat e-
 vangelia prin Spiritul Sânt trimis din ceriū; spre care doresc
 ângerii si privescă.

Pentru aceea incingend cōpșele cugetului voștru, fiți treji,
 și acceptați cu speranță deplină harul, care vi se aduce in ară-
 tarea lui Iisus Christos; Ca fiii ascultători neconformându-vē cu
 poștele cele de mai 'nainte ale necunoscinței voștre; Ci precum
 cel ce v'a chiamat este sânt, așa și voi fiți sânti in totă petre-
 cerea. Căci scris este: Fiți sânti, că eu sânt sânt.

Și dacă învocați pre Părintele, care judică fără părtinire
 duple lucrul fie-căruia, si petreceți timpul înstrăinării voștre cu
 frică; Sciind, că nu cu cele stricătore, precum argint și aur,
 v'ați rescumpărat de petrecerea voastră deșertă tradițională;
 Ci cu scumpul sânge al lui Christos, ca al unui miel inocent
 și nepătat; Care era hotărît mai 'nainte de întemeierea lu-
 mei, dar s'a arătat in anii cei de pe urmă pentru voi, Cari
 printr'insul ați creșut in Dumnezeu, care l-a inviat din morți
 și l-a dat glorie, ca credința și speranța voastră si fie in Dumnezeu.

Deci curățind sufletele voștre cu ascultarea adevărului prin
 Spirit, spre nefăcarnica iubire de frați, din ânimă curată iubi-
 ti-vē unul pre altul ferbinte; Fiind renăscuți nu din semință
 stricăcioasă, ci din nestricăcioasă, prin cuvântul lui Dumnezeu
 cel viu, care remâne in etern. Căci tot corpul este ca erbă, și
 și totă gloria omului ca flōrea erbei; Erba se uscă, și flōrea
 ei cade; Ear cuvântul Domnului remâne in etern. Și acesta
 este cuvântul cel ce vi s'a vestit.

Deci lepădând totă reutatea și totă viclenia, și făcâria, și
 și invidiile, și vorbirea de rău, Ca nisce prunci de

- curând născuți, doriți laptele rațional și nefalsificat, ca și creșteți prin el; Dacă într'adevăr ați gustat, că Domnul *este bun*.
- 3 Cătră care apropiindu-vă, *ca cătră o piatră vie*, deconsiderată
4 într'adevăr de omeni, ear alasă la Dumnezeu și prețioasă; Și
5 voi înși-vă ca nisce pietre vii, vă edificați casă spirituală, preție
sântă, si oferiți sacrificii spirituale, plăcute lui Dumnezeu prin
6 Iisus Christos. Pentru acesta se și cuprinde în scripturi: Eca
puiū in Sion piatră anghiulară, alasă, prețioasă; și cel ce va
7 crede in ea nu se va rușina. A voastră *este onorea* celor ce
8 credeți; ear celor necredincioși, piatra ce o ați deconsiderat zi-
9 ditorii, acesta s'a făcut piatră anghiulară; Și piatră de po-
10 tecnire și piatră de struncinare celor ce se potecnesc de curvent,
fiind neascultători; spre care sunt și hotărâți. Ear voi *sunteți*
neam ales, preție regală, națiune sântă, popor câștigat, ca si
vestiți bunătățile celui ce v'a chiămat din întunec la minu-
10 nata sa lumină; Cari odinioară nu erați popor, ear acum *sun-
teți* miluiți.
- 11 Iubiților, *vă* îndemn ca pre nisce înstrăinați și perigrini si vă
feriți de poștele cele trupesci, cari se luptă contra sufletului;
12 Având petrecerea voastră bună între ginte; ca fiind voi calom-
niați ca nisce făcători de rele, ei, vădend faptele *voastre* cele
bune, si glorifice pre Dumnezeu in ziua cercetărei.
- 13 Deci supuneți-vă la totă ordinea omenescă pentru Domnul;
14 ori Imperatului, ca celui mai pe sus; Ori guvernătorilor, ca
celor trimiși de el spre pedepsirea făcătorilor de rele, și spre
15 laudă făcătorilor de bine. Căci așa este voea lui Dumnezeu,
ca cu facerea de bine si amuțiți necunoscința omenilor celor
16 fără de minte; Ca cei liberi, și nu ca cum ați avé libertatea
17 ca un acoperiment reutăței, ci ca servii lui Dumnezeu. Res-
pectați pre toți; iubiți frăția; temeți-vă de Dumnezeu; ono-
rați pre Imperatul.
- 18 Servitorilor, supuneți-vă stăpânilor *vostri* cu totă frica, nu
19 numai celor buni și blânți, ci și celor aspri. Căci acesta este har,
de răbdă cineva tristeță pentru consciința cătră Dumnezeu, su-
20 ferind cu nedreptate. Căci ce laudă *este*, dacă greșind și pe-
depsindu-vă, veți răbda? Inse dacă bine-făcend și suferind veți
21 răbda, acesta este bine-primit înaintea lui Dumnezeu. Spre a-
cuesta v'ați chiămat; căci și Christos a suferit pentru noi, lăsân-
22 du-ni esemplu, ca si urmați urmelor lui; Care nu a făcut
23 păcat, nici s'a aflat vicleșug in gura lui; Care insultat fiind,
nu a contra-insultat; suferind, nu a amenințat; ci se supunea
24 celui ce judică drept; Care însuși a rădicat păcatele noastre
cu corpul seū pe lemn, ca noi disfacându-ne de păcate, si trăim
25 in dreptate; cu a cărui rană v'ați vindecat. Căci erați ca

nisce oi rătăcite; înse v'ați întors acum la Păstorul și Episcopul sufletelor văstre.

CAP. III.

Datoriile femeilor și ale bărbaților. Îndemnare la dragostea de frați și la suferința cu răbdare.

Asemenea, femeilor, supuneți-vă bărbaților vostri; ca, dacă unii nu ascultă cuvântul, fără de cuvânt si se dobândescă prin petrecerea femeilor; Vădând petrecerea voastră cea curată unită cu frică. Al cărora ornament si fie nu impletirea din afară a părului, și întrebuițarea lucrurilor de aur, seu îmbrăcarea vestmintelor; Ci omul cel ascuns al animei, care constă în nesticarea spiritului blând și lin; acesta este înaintea lui Dumnezeu de mult preț. Căci așa odinioară și santele femei, cari sperau în Dumnezeu, se ornau, supuinđu-se bărbaților lor; Precum Sarra asculta pre Abraam, chiamându-l domn; căreia sunteți fi, dacă faceți bine, și nu vă temeți de nimic.

Asemenea, bărbaților, iocuiți împreună cu dinalele cu chibșu ință, dând onore femeii ca unui vas mai slab, și commoscenitoare ale harului vieții, ca si nu se impiedice rugăciunile văstre.

În fine, toți *si fiți* cu un cuget, milostivi, iubitori de frați, îndurători, umiliți; Neresplătind rău pentru rău, seu insultă pentru insultă, ci din contra, bine-cuvântând; sciind că spre aceasta sunteți chemați, ca si moscenii bine-cuvântarea. Căci cel ce voiesce si iubescă viața, și si vedă zile bune, si si oprască limba sa de la rău, și buzele sale si nu vorbescă violenție; Si se abat de la rău, și si facă bine; si caute pacea, și si o urmeze. Căci ochii Domnului *sunt* spre cei drepti, și urechile lui spre rugăciunea lor; ear fața Domnului *este* contra celor ce fac rele. Și cine *este* cel ce vi va face rău, de veți fi următorii binelui? Ci de veți suferi pentru dreptate, fericiți *veți fi*; și si nu vă temeți de dinșii, nici si nu vă turburați; Ci si sântiți pre Domnul Dumnezeu în inimile văstre, și *si fiți* gata pururea a da răspuns la cel ce vi cere cuvânt despre speranța voastră, cu blândete și cu frică; Având conștiință bună, ca, când vă calomniează ca pre nisce făcători de rele, si se rușineze cei ce hulesc petrecerea voastră cea bună în Christos. Căci mai bine *este*, dacă voiesce Dumnezeu, ca si suferiți făcând bine, ear nu făcând rău.

Căci și Christos odată a suferit pentru păcate, cel drept pentru cei nedrepti, ca si ne aducă la Dumnezeu, omorindu-se cu corpul, ear înviind cu spiritul. În care s'a și dus, și predicat spiritelor din închisore; Celor ce fuseseră neascultători odinioară, acceptând îndelungă-răbdarea lui Dumnezeu în zilele lui Noe, precând se făcea arca, în care pucine, adică opt

- 21 suflète, s'aû mântuit prin apă; A căreia antitip, botezul, şi acum ne mântuesce, (nu lepădarea necurăţirii corpului, ci respunsul unei bune conştiinţe către Dumnezeu,) prin învierea lui
- 22 Iisus Christos; Care şede d'a dreapta lui Dumnezeu, după ce s'a suit la ceriû, supuindu-i-se ângerii şi stăpânile şi puterile.

CAP. IV.

Indemnare spre a trăi în trezie, în priveghiere şi în rugăciuni.

- 1 **D**eci fiind-că Christos a suferit pentru noi în corp, înarmaţi-vă şi voi cu acelaşi cuget; căci cel ce a suferit în corp a încetat de păcat; Ca şi nu mai trăescă restul timpului *seu* în corp duple poştale omenesci, ci duple voea lui Dumnezeu. Căci destul *ni* este, că în timpul cel trecut al vieţii am împlinit voea păgânilor, âmbând în disfrânări, în poşte, în beţii, în ospeţe, în bături, şi în cele urite a idolatriei;
- 4 Pentru care se minunază că nu alergaţi cu *dinzi* la acelaşi escos de disfrânare, defaimându-ră. Cari vor da sémă la cel ce este gata să judece pre cei vii şi pre cei morţi. Căci şi spre această s'a predicat evangelia morţilor, ca să se judece duple om în corp, înse să vieze duple Dumnezeu în spirit.
- 7 Ear fînitul tuturor s'a apropiat; deci fiţi treji, şi priveghiaţi spre rugăciune. Ear mai 'nainte de tôte, aveţi dragoste ferbinte între voi; căci dragostea acopere mulţime de păcate.
- 9 10 F'ţi iubitori de străini între voi fără de murmur. Fie-care precum a primit darul, si'l întrebuinţaţi unul pentru altul, ca nise buni îngrijitori ai harului celui variat al lui Dumnezeu.
- 11 De vorbeşte cineva, *si vorbescă* ca cuvintele lui Dumnezeu; de serveşte cineva, *si servescă* ca din puterea care o dă Dumnezeu; ca în tôte să se glorifice Dumnezeu prin Iisus Christos, căruia fie gloriă şi domnie în seculii seculilor. Amin.
- 12 Iubiţilor, nu vă miraţi de aprinderea spre ispită ce vi se 13 întemplă, ca de o întemplare străină; Ci *mai bine* bucuraţi-vă, fiind-că participaţi la suferinţile lui Christos; ca şi în arătarea gloriei lui să vă veseliţi cu bucurie mare. De sunteţi defaimaţi pentru numele lui Christos, fericiţi *sunteţi*; căci spiritul gloriei şi al lui Dumnezeu repausă preste voi; din partea lor se hulesce, ear din partea voastră se glorifică. Ear nimene din voi si nu suferă ca ucigaş, seû fur, seû făcător de rele, seû observător de cele străine; Ear dacă ca un Creştin, si nu se ruşineze; ci *mai bine* si glorifice pre Dumnezeu în această privinţă. Căci timpul *a venit*, ca si se începă judicata de la casa lui Dumnezeu; ear dacă *începe* mai întâiu de la noi, care va fi fînitul celor ce nu ascultă de evangelia lui Dumnezeu? Şi dacă dreptul abia se mântuesce, cel împios şi păcătos unde se

ra arăta? Pentru aceea și cei ce sufer după voea lui Dum- 19
neșeu, și și încredințează sufletele lor lui ca unui Creator cre-
dincios în facerea de bine.

CAP. V.

*Datoriile presbiterilor bisericii și ale tinerilor. Îndemnare la trezvie
și la priveghiere.*

Pre presbiterii cei d'între voi îi îndemn, ca cel ce sînt 1
împreună presbiter, și martur al suferințelor lui Christos, 2
și pîrtăș al gloriei celei ce va și se descopere; Păstoriți 2
turma lui Christos cea d'între voi, priveghiînd *asupra*-î, nu cu 3
sila, ci de voe, nu din interes rîu, ci cu promptitate; Nici 3
așa ca cum ați domina preste parochii, ci făcîndu-vă exemple 4
turmei. Apoi cînd se va arăta Păstorul cel mare, veți primi 4
cununa gloriei cea nevostejită.

Asemenea cei mai tîneri, supuneți-vă celor mai bătrîni. Toți 5
și vă supuneți unul altuia, și îmbrăcați-vă cu umilință; căci Dum- 6
neșeu se opune celor mândri, și dă har celor umiliți. Drept 6
aceea umiliți-vă sub mîna cea tare a lui Dumnezeu, ca și vă 7
înălțe la timp; Tîntă grija vîstră aruncați-o spre dînsul; căci 7
el se îngrijesce pentru voi.

Fiiți treji, priveghiați, căci adversarul vostru diabolul ca un 8
leu rîcnind âmblă, căutînd pre cine și înghițe; Căruia oppu- 9
neți-vă, tari fiind în credință, sciînd că aceleși suferinți întim-
pină și cei-l-alți frați ai voștri din lume.

Ear Dumnezeu a tot harul, care ne-a chiămat la gloria sa 10
cea eternă prin Christos Iisus, acela pre voi, după ce ați su-
ferit pucin, și vă dirigă, și vă întărescă, și vă facă puternici, și 11
vă întemeieze. Aceluia *fie* glorie și domnie în seculi seculi 11
lor. Amin.

Prin Silvan, credinciosul frate, precum socotesc, am scris 12
voue pucin, îndemnîndu-vă și adevînd, că acesta este adevî-
ratul har al lui Dumnezeu, în care stați. Vă salută pre voi 13
biserica din Babilon cea împreună alésă; și Marcu fiul meu.
Salutați-vă unul pre altul cu sărutarea dragostei. Pace *fie* voue 14
tuturor celor în Christos Iisus. Amin.

EPISTOLA GENERALA

A DOUA A LUI

PETRU.

CAP. I.

Valoarea învățăturii Creștine. Fructele credinței. Importanța măr-turiei socalor lui Iisus și a profeșilor.

- 1 **S**imon Petru, servitor și apostol al lui Iisus Christos, celor
ce au dobândit asemenea credință cu a noastră, intru drep-
tatea Dumnezeului nostru și a Mântuitorului Iisus Christos:
- 2 *Har fie voue, și pace si se înmulțescă prin cunoștința lui Dum-
neșu și a Domnului nostru Iisus Christos.*
- 3 Precum dumnezeșca putere a lui ni-a dăruit tôte cele ce
sunt spre viață și spre pietate, prin cunoștința celui ce ne-a
- 4 *chiamat dupre glorie și virtute; Prin cari ni s'au dăruit mari și*
*scumpe făgăduinți; ca prin acestea si ve faceți părtași dumne-
deșcei naturi, fugind de corupțiunea cea din lume prin poftă.*
- 5 *Și pentru acesta întrebuițând totă silința, adăogiți la credința*
văstră virtutea, ear la virtute cunoștința; Ear la cunoștința
- 6 *înfrânarea; ear la înfrânare răbdarea; Ear la răbdare pietatea;*
ear la pietate iubirea frățescă; ear la iubirea frățescă dragostea.
- 8 *Căci acestea fiind intru voi și abundând, ve vor face a nu fi*
nici leneși nici ne-fructiferi in cunoștința Domnului nostru Iisus
- 9 *Christos. Căci cel ce nu are acestea este orb și scurt la ve-*
- 10 *dere, și uită curățirea păcatelor sale celor de demult. Pentru*
aceea, fraților, mai mult siliți-ve si faceți sigură chiamarea și
alegerea văstră; căci acestea făcând, nu ve veți potecni nici o-
- 11 *dată; Căci ast-feliu se va da voue deplină intrare in eterna*
împărăție a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos.
- 12 Pentru aceea nu voi neglijé a vi aduce aminte pururea de
acestea, măcar că știți, și sunteți întăriți într'acest adevér.
- 13 Înse mi se pare a fi cu dreptul, până când sunt într'acest cort,
- 14 a vă discepta cu aducerea aminte; Șciind că preste puciu
voi depune acest cort al meu, precum și Domnul nostru Iisus
- 15 Christos mi-a arătat. Ear mă voi sili, ca, după trecerea mea
din viață, si puteți tot-dea-una a vă aduce aminte de acestea.
- 16 Căci noi nu urmând fabulelor maestrite v'am făcut cunoscut
puterea și venirea Domnului nostru Iisus Christos, ci marturi
- 17 oculari fiind ai majestăței acestuia. Căci a primit de la Dum-
neșu Părintele onóre și glorie, viind către dînsul o asemenea
vóce de la gloria cea mărétă: Acesta este Fiul meu cel iubit,

în care am bine-voit. Și această voce noi o-am auzit din ceriș 18
 pogorîndu-se, fiind cu dînsul în muntele cel sânt.
 Și acum mai sigur ni este cuvîntul cel profetesc, la care 19
 bine faceți luînd aminte, ca la o lumină ce strălucesce în loc
 întunecos, până ce ziua va lumina, și luceaferul va răsări în
 tru ănimile vîstre; Sciind această mai întăi, că ori-ce pro- 20
 feție a scripturii nu este de dislegare particulară; Căci nu 21
 prin voea ômenilor s'a făcut cînd-va profetie; ci purtați de
 Spiritul Sânt aû vorbit ômenii cei sînți ai lui Dumnezeu.

CAP. II.

*Predicere despre venirea de învățatori minciunoși. Caracterul și pe-
 deșpa lor.*

Înse aû fost și profeți minciunoși în popor, precum și între 1
 voi vor fi învățatori minciunoși, cari pe ascuns vor întro-
 duce eresuri pernicioase, lepădându-se de Domnul ce 'i-a re-
 scumpărat, și aducîndu-'și lor grabnică perflare. Și dupre dis- 2
 trînările lor vor urma mulți; din cauza cărora se va defăima
 calea adevărului. Și prin avariție cu cuvinte fictive vî vor 3
 precupi pre voi; a cărora judicata, încă de demult hotărîtă, nu
 întărdă, nici perderea lor nu dormiteză.
 Căci dacă Dumnezeu pre ângerii, cari aû pécătuit, nu 'i-a 4
 cruțat, ci cu lanțurile întunerecului legându-'i, 'i-a aruncat în
 tartar, și 'i-a trădat spre a se pădi la judicată; Și lumea cea 5
 vechiă nu a cruțat-o, ci pre Noe al optulea predicător al dreptăței
 'i-a pădit, aducînd diluviu asupra lunei împioșilor; Și orașele 6
 Sodomei și ale Gomorei reducîndu-le în cenușă, le-a condamnat
 spre perflare, făcîndu-le esemple celor ce vor si petrecă în im-
 pietate; Și pre dreptul Lot, ce era chinuit de petrecerea cea 7
 distrînată a celor vițioși 'l-a scăpat; (Căci dreptul acela lo-
 cuind între dinșii, și vîdînd și auzînd de faptele lor cele fără-
 de-lege își muncea sufletul seû cel drept din ăi în ăi;) Scie 9
 Dumnezeu a scăpa de ispită pre cei pioși, ear pre cei nedrepți
 s'i pădi la ziua judicăței, spre a se pedepsi; Cu atăta mai 10
 mult nu va cruța pre cei ce ămblă trupesce în poște necurate,
 și disprețuesc domnia; îndrăzneți, aroganți fiind, nu se cutre-
 mură a vorbi de reû autorității. Pre cînd ângeri, cari aû mai 11
 mare putere și tărie, nu aduc piră hulitoare asupra lor înaintea
 Domnului. Ear acestia ca nisce dobitóce fără de minte și 12
 sensuale, născute spre cotropire și stricate, vorbesc de reû de
 cele ce nu înțeleg; și în corupțiunea lor se vor perde; Și vor 13
 primi plata nedreptăței; plăcerea socotind disfătarea cea de
 toate dîile; pătați și vițioși fiind, se disfăteză cu înșelăciunile
 lor, ospătându-se cu voi; Ochi avînd plini de adulteriu, și 14
 neputînd inceta de la pécăt; ademenind sufletele cele nestatornice,

- 15 având inimă deprinsă în avaritie, fii blestemului; Cari au lăsat calea cea dreaptă, și au rătăcit, urmând pe calea lui Balaam
 16 al lui Bosor, care a iubit plata nedreptății; Ear s'a muștră pentru fără-de-legea lui; asinul cel mut vorbind cu voce ome-
 17 nescă a oprit nebunia profetului. Acestia sunt izvoare fără de apă; nori cari se poartă de vifor; cărora se păstrează negura
 întunecului în etern.
- 18 Căci vorbind *cuvinte* îngânate ale deșertăciunii, ademenesc prin poște trupesci, și prin multe disfrânări pre cei ce d'abia
 19 au scăpat de cei ce trăesc în rătăcire. Făgăduindu-li libertatea, ei însuși sunt sclavi ai stricăciunii; căci de care este
 20 învins cineva, de acela s'a și aservit. Că dacă după ce au scăpat de la necurăția lumei prin cunoștința Domnului și Mântuitorului Iisus Christos, în acelea earăși incurcându-se se înving,
 21 li s'au făcut cele de pe urmă mai rele decât cele d'întăiu. Căci mai bine era lor a nu fi cunoscut calea dreptății, decât, după ce o au cunoscut, a se întorce înapoi de la sântul comandament
 22 ce li s'a dat. Ear li s'a potrivit adevărul proverbului: Cânele s'a întors la vomitura sa, și porcul scăldat la tăvelitură în tină.

CAP. III.

Batjocoritori ce vor veni în zilele de pe urmă. Despre a doua venire a lui Iisus Christos, și despre reînvierea tuturor lucrurilor.

- 1 **A**căsta a doua epistolă, iubiților, vi scriu acum; în care discept mintea voastră cea curată cu aducerea a minți;
 2 Ca să vă aduceți aminte de cuvintele cele mai 'nainte vorbite de sântii profeți, și de comandamentul nostru, cari suntem a
 3 postoli ai Domnului și Mântuitorului; Acăsta mai 'nainte știind, că vor veni în zilele cele de pe urmă batjocoritori, am-
 4 blând duple poștele lor, Și dicând: Unde este promisiunea venirii lui? căci de când părinții au adormit, toate rămân așa
 5 precum *au* fost din începutul creațiunei. Căci ei nu voiesc a ști această, că prin cuvântul lui Dumnezeu ceriurile au fost de
 6 demult, și pământul s'a așezat din apă și prin apă; Prin carea
 7 lumea cea de atunci cu apă înecându-se s'a perdut. Ear ceriurile și pământul de acum printr'același cuvânt sunt păstrate, pădindu-se pentru foc în ziua judecății și a pierderii omelor celor împioși.
- 8 Ear, iubiților, despre această și nu fiți în necunoștință, că înaintea Domnului o *di este* ca o mie de ani, și o mie de ani ca o di. Nu va întârzia Domnul făgăduința sa, precum unii socot că întârziă; ci rabdă îndelung pentru noi, nevrând a se
 10 perde cineva, ci ca toți să vie la pocăință. Și va veni ziua Domnului ca un fur noptea; în care ceriurile vor trece cu su-

net mare, și elementele se vor topi ardând; și pământul și lucrurile cele de pe dinsul vor arde.

Deci dacă toate acestea se vor disființa, ce feliu trebuie să fiți voi în sânta petrecere și pietate, Asceptând și grăbindu-vă spre venirea dăilei lui Dumnezeu, în care ceriurile ardând se vor disființa, și elementele se vor topi ardând? Înse noi, după promisiunea lui, asceptăm ceriuri noue și pământ nou, în care locuiesc dreptatea.

Pentru aceea, iubiților, acestea asceptând, siliți-vă ca și vă alățați înaintea lui în pace, nepătați și fără de prihană, Și si socotiți că îndelung-răbdarea Domnului nostru este mântuire; precum și iubitul nostru frate Pavel după înțelepciunea dată lui l'a scris; Precum și în toate epistolele sale, vorbind de acestea; în cari sunt unele greș de înțeles, pre cari cei ignorați și nestatornici le pervertesc, ca și pre cele-l-alte scripturi, spre a lor perdere.

Deci voi, iubiților, acestea mai înainte sciind, pădiți-vă, ca nu și voi, ademeniți fiind cu rătăcirea celor rei, și cădeți de la statornicia voastră. Ci și creșteți în harul, și în cunoștința Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos. Aceștia fie glorie și acum și în etern. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

ÎNȚĂIA A LUI

I O A N .

CAP. I.

Cuvântul vieței, communiunea cu Christos, și mărturisirea păcatelor noastre.

Ceea ce era din început, ce am auzit, ce am vădut cu ochii nostri, ce am privit, și mâinile noastre au pipăit, în privirea cuvântului vieței; (Căci viața s'a arătat, și o-am vădut, și mărturisim, și vestim voue viața cea eternă, care era la Părintele, și s'a arătat noue;) Ceea ce am vădut și am auzit vestim voue, ca și voi să aveți communiune cu noi; și communiunea noastră este cu Părintele, și cu Fiul lui, Iisus Christos. Și acestea scriem voue, ca bucuria voastră să fie deplină. Și acesta este vestirea care am auzit de la dinsul și anunțăm voue, că Dumnezeu este lumină, și într'insul nu este nici-o întunecime. De vom dice, că avem communiune cu dinsul, și âmbălăm în întunec, mințim, și nu facem adevărul; Ear de vom âmbla în lumină precum el este în lumină, avem com-

munione unii cu alții, și sângele lui Iisus Christos, Fiului său, ne curățește de tot păcatul.

8 De vom dice, că nu avem păcat, ne înșelăm pre noi înșine,
9 și adevărul nu este în noi. De vom mărturisi păcatele noastre,
el este credincios și drept, și ni erte păcatele, și si ne curățească
de totă nedreptatea. De vom dice că nu am păcătuit, îl fa-
cem minciunos, și cuvântul lui nu este în noi.

CAP. II, III.

Fericirea cea mare a fiilor lui Dumnezeu, și cugetarea ce-i distinge.

- 1 Copiii mei, acestea vi scriu, ca si nu păcătuiți. Și de pă-
cătuesce cineva, avem mijlocitor către Părintele, pre Iisus
- 2 Christos cel drept. Și acesta este împăcarea pentru păcatele
nóstre; și nu numai pentru ale nóstre, ci și pentru ale toței lumi.
- 3 Și pentru acesta scim că l-am cunoscut, de vom pădi co-
4 mandamentele lui. Cel ce dice: 'L-am cunoscut, și coman-
damentele lui nu le pădesce, este minciunos, și adevărul nu este
- 5 într'insul. Ear cel ce pădesce cuvântul lui, într'adevăr in-
tr'insul este dragostea lui Dumnezeu deplină; prin acesta cu-
- 6 nóscem că suntem într'insul. Cel ce dice că rămâne într'in-
sul, datoresce si âmble așa, precum el a âmblat.
- 7 Fraților, nu vi scriu comandament nou, ci comandament vechiū,
care a fost la voi din început. Acest comandament vechiū este
- 8 cuvântul, care ați audīt din început. Earăși comandament
nou scriū voue, care este adevărat într'insul și in voi; pen-
tr-că întunerecul trece și lumina cea adevărată acum răsare.
- 9 Cel ce dice că este in lumină și uresce pre fratele său, este in
- 10 întunerec până acum. Cel ce iubesce pre fratele său, este in
- 11 in lumină, și într'insul nu este scandal. Ear cel ce uresce
pre fratele său este in întunerec, și âmblă in întunerec, și nu
scie încotro merge, pen-
tr-că întunerecul a orbit ochii lui.
- 12 Scriū voue, fraților, pen-
tr-că vi se ertă păcatele vóstre pen-
tr-că ați cunoscut
- 13 tru numele lui. Scriū voue, părinților, pen-
tr-că ați cunoscut
pre cel ce este din început. Scriū voue, tēnerilor, pen-
tr-că ați
invins pre cel viclean. Scriū voue, copiilor, pen-
tr-că ați cu-
- 14 noscut pre Părintele. Am scris voue, Părinților, pen-
tr-că ați
cunoscut pre cel ce este din început. Am scris voue, tēnerilor,
pen-
tr-că sūnteți tari, și cuvântul lui Dumnezeu rămâne in voi,
și ați invins pre cel viclean.
- 15 Nu iubiți lumea, nici cele din lume. De iubesce cineva lu-
16 mea, dragostea Părintelui nu este într'insul. Căci tot ce este
in lume, adică pofta trupului, și pofta ochilor, și trufia vieței,
- 17 nu este de la Părintele, ci este din lume. Și lumea trece cu
pof-
ta ei; ear cel ce face voea lui Dumnezeu rămâne in etern.
- 18 Copiilor, este ora cea de pe urmă; și precum ați audīt că

antichrist vine, și acum mulți s'au făcut antichristi; dintr'acesta
 cunoștem, că este ora cea de pe urmă. D'intre noi au eşit, 19
 dar nu erau d'intre noi; căci de ar fi fost d'intre noi, ar fi ră-
 mas cu noi; dar au eşit, ca si se arăte că nu sânt toți d'intre
 noi. Inse voi aveți ungere de la cel Sânt, și știți tote. Nu 20 21
 am scris voue, ca cum nu ați sci adevărul, ci ca cum 'l-ați sci,
 și cum că nici o minciună nu este din adevăr. Cine este min- 22
 ciunosul, decât numai cel ce tăgăduesce că Iisus este Christos;
 acesta este antichrist, care tăgăduesce pre Părintele și pre Fiul.
 Tot cel ce tăgăduesce pre Fiul nu are nici pre Părintele; ear 23
 cel ce mărturisește pre Fiul are și pre Părintele.

Deci aceea si rămăe in voi ce ați audīt de la început. Dacă 24
 aceea ce ați audīt de la început va rămăne in voi, și voi veți
 rămăne in Fiul și in Părintele. Și acesta este promisiunea, 25
 care el ni-a făcut, viața eternă. Acestea am scris voue in pri-
 virea celor ce vë înșelă. Ear ungerea, care ați luat de la 27
 dînsul, rămăne in voi, și nu aveți trebuință, ca si vë învețe ci-
 nera; și precum aceeași ungere vë învătă despre tote, și este
 adevărată, și nu este minciunosă, și precum v'ați învățat, si ră-
 mâneți intr'aceea.

Și acum, copiii mei, rămăneți într'însul; ca când se va arăta, 28
 si avem încredere și si nu ne rușinăm înaintea lui la venirea
 lui. De știți că este drept, cunoșteți că tot cel ce face drep- 29
 tate s'a născut de la dînsul.

Vedeți ce felii de dragoste ni-a arătat Părintele, ca si ne III
 numim fii ai lui Dumnezeu; pentru acesta lumea nu ne
 cunoșce pre noi; căci nu 'l-a cunoscut pre dînsul.

Iubiților, acum sîntem fii ai lui Dumnezeu, și încă nu s'a 2
 arătat ce vom fi; inse scim că, când se va arăta, vom fi ase-
 menea lui; căci il vom vedé precum este. Și tot cel ce are 3
 această speranță într'însul, se curătesce, precum și el este curat.
 Tot cel ce comite păcatul calcă și legea, căci păcatul este căl- 4
 care de lege. Și știți că el s'a arătat si rădice păcatele nós- 5
 tre; și într'însul nu este păcat. Tot cel ce rămăne într'însul 6
 nu păcătuiesce; tot cel ce păcătuiesce nu 'l-a vedūt, nici nu 'l-a
 cunoscut.

Copiii mei, uimene si nu vë înșele; cel ce face dreptate este 7
 drept, precum și el este drept. Cel ce comite păcatul este 8
 de la diabolul; căci diabolul păcătuiesce din început. Spre a-
 cestă s'a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca si dishințeze lucrurile
 diabolului. Tot cel născut de la Dumnezeu nu comite păcat; 9
 căci semința lui rămăne într'însul; și nu pôte păcătui, pentru-
 că s'a născut de la Dumnezeu. Intr'acesta sînt arătați fii 10
 lui Dumnezeu și fii diabolului: tot cel ce nu face dreptate nu
 este de la Dumnezeu, precum nici cel ce nu iubesce pre fratele seü.

- 11 Căci acesta este vestirea care ați auzit din început, ca și
 12 iubim unul pre altul; Nu precum Cain, care era de la vi-
 13 tru-că lucrările lui erau rele, car ale fratelui său drepte. Pen-
 14 vē mirați, frații mei, de vē uresce lumea. Noi șcim, că am
 15 trecut din mörte la viață, pentru-că iubim pre frați. Cel ce nu
 16 iubesce pre fratele rămâne în mörte. Tot cel ce uresce pre
 fratele său este ucideător de ömeni, și știți că tot ucideătorul nu
 are viața eternă rămândă într'insul.
- 16 Într'acesta am cunoscut dragostea, că el 'și-a pus viața sa
 pentru noi; și noi trebuie să ni punem viața noastră pentru frați.
 17 Ear cel ce are bogăția lumii acesteia, și vede pre fratele său
 în lipsă, și 'și închide ânima sa despre dinsul, cum rămâne dra-
 18 gostea lui Dumnezeu într'insul? Copiii mei, si nu iubim cu
 cuvântul nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul.
- 19 Și prin acesta cunoșcem, că suntem din adevăr, și ni vom
 20 asigura ânimile noastre: De ne condamnă ânima noastră, mai
 21 mare este Dumnezeu decât ânima noastră, și scie tôte. Iubiți
 22 mei, de nu ne condamnă ânima noastră, atunci avem încredere
 23 cătră Dumnezeu; Și orî-ce vom cere, vom lua de la dinsul,
 pentru-că pădim comandamentele lui, și facem cele plăcute ina-
 24 intea lui. Și acesta este comandamentul lui, ca si credem
 în numele Fiului său Iisus Christos, și si iubim unul pre altul,
 precum ni-a dat comandament. Și cel ce pădesce comanda-
 mentele lui rămâne într'insul, și acela în el. Și într'acesta cu-
 noscem că rămâne în noi, prin Spiritul care ni l'a dat.

CAP. IV.

Trebuie a cerca spiritele, și a iubi pre Dumnezeu și pre apröpele.

- 1 Iubiților, si nu credeți la tot spiritul, ci si cercați spiritele,
 de sînt de la Dumnezeu; pentru-că mulți profeti minciu-
 2 noși aū eșit în lume. Prin acesta si cunoșteți Spiritul lui
 Dumnezeu: Tot spiritul care mărturisesce pre Iisus Christos,
 3 că a venit în corp, este de la Dumnezeu; Și tot spiritul,
 care nu mărturisesce pre Iisus Christos, că a venit în corp, nu
 este de la Dumnezeu; și acela este *spiritul* lui antichrist, de
 care ați auzit că va veni, și care acum este deja în lume.
- 4 Voi sînteți de la Dumnezeu, copiii mei, și ați învins pre a-
 ceia; pentru-că mai mare este cel ce este în voi decât cel ce
 5 este în lume, Aceia sînt din lume, pentru aceea vorbesc din
 6 lume, și lumea îi ascultă. Noi sîntem de la Dumnezeu; cel
 ce cunoște pre Dumnezeu ne ascultă; cel ce nu este de la Dum-
 nedeu nu ne ascultă; prin acesta cunoșcem spiritul adevărului,
 și spiritul rătăcirei.
- 7 Iubiților, si ne iubim unul pre altul, căci dragostea este de la

Dumnezeu; și tot cel ce iubește este născut de la Dumnezeu și cunoște pre Dumnezeu. Cel ce nu iubește nu a cunoscut pre Dumnezeu; căci Dumnezeu este dragostea. Într'acesta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că Dumnezeu a trimis pre Fiul său cel unul-născut în lume, ca să viăm printr'insul. Într'acesta este dragostea, nu că noi am iubit pre Dumnezeu, ci că el ne-a iubit pre noi, și a trimis pre Fiul său a fi împăcare pentru păcatele noastre. Iubiților, dacă Dumnezeu ne-a iubit pre noi, și noi trebuie să iubim unul pre altul. Nimene nici odată nu a vădut pre Dumnezeu. De iubim unul pre altul, Dumnezeu rămâne în noi, și dragostea lui este deplină în noi. Prin aceasta cunoștem că rămânem într'insul, și el în noi, că ni-a dat din Spiritul său.

Și noi am vădut, și mărturisim, că Părintele a trimis pre Fiul a fi Mântuitorul lumii. Cel ce mărturisește, că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, într'acesta rămâne Dumnezeu, și acela în Dumnezeu. Și noi am cunoscut și am creșt dragostea, care are Dumnezeu către noi. Dumnezeu este dragoste; și cel ce rămâne în dragoste rămâne în Dumnezeu, și Dumnezeu într'insul. Într'acesta s'a deplinit dragostea cu noi, ca să avem înșul. Într'acesta judecăm; pentru-că precum el este, așa și noi suntem într'această lume. Frica nu este în dragoste, ci dragostea cea deplină scote afară frica; căci frica are tortură. Cel ce se teme nu este deplin în dragoste. Noi îl iubim, pentru-că el întâi ne-a iubit pre noi. De ăceia cineva, că iubește pre Dumnezeu, ear pre fratele său uresce, minciunos este; căci cel ce nu iubește pre fratele său, pre care l-a vădut, cum poate iubi pre Dumnezeu, pre care nu l-a vădut? Și acest comandament avem de la dinsul, că cel ce iubește pre Dumnezeu, și iubescă și pre fratele său.

CAP. V.

Credința învinge lumea, și este întemeietă pe mărturie netăgăduită. Puterea rugăciunii.

Tot cel ce crede că Iisus este Christos este născut de la Dumnezeu; și tot cel ce iubește pre cel ce l-a născut iubește și pre cel născut dintr'insul. Prin acești cunoștem că iubim pre fiii lui Dumnezeu, când iubim pre Dumnezeu, și pădăm comandamentele lui. Căci acești este dragostea lui Dumnezeu; ca să pădăm comandamentele lui; și comandamentele lui nu sunt grele. Căci tot cel născut de la Dumnezeu învinge lumea; și această biruință ce a învins lumea este credința noastră. Cine este cel ce învinge lumea, decât numai cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?

Acesta este cel ce a venit prin apă și prin sânge, Iisus Chris-

- tos; nu numai prin apă, ci prin apă și sânge. Și Spiritul este
 7 cel ce mărturisește; căci Spiritul este adevărul. Căci trei sunt
 cari mărturisesc în ceriu: Părintele, Cuvântul și Santul Spirit;
 8 și acești trei sunt una. Și trei sunt cari mărturisesc pe pământ:
 9 Spiritul și apa și sângele; și acești trei într'una sunt.
 De primim mărturia oamenilor, mărturia lui Dumnezeu mai
 mare este; căci acesta este mărturia lui Dumnezeu, ce a făcut
 10 despre Fiul său. Cel ce crede în Fiul lui Dumnezeu are
 mărturia în sine; cel ce nu crede lui Dumnezeu l-a făcut min-
 cinos, pentru-că nu a crezut mărturia care a făcut Dumnezeu
 11 despre Fiul său. Și acesta este mărturia; că Dumnezeu ni-a
 12 dat viața eternă, și această viață este în Fiul său. Cel ce are
 pre Fiul, are viața; *ear* cel ce nu are pre Fiul lui Dumnezeu
 nu are viața.
 13 Acestea am scris voue celor ce credeți în numele Fiului lui
 Dumnezeu; ca să știți că aveți viața eternă, și ca să credeți în
 14 numele Fiului lui Dumnezeu. Și acesta este încrederea, care
 15 avem într'insul, că de cerem ceva după voea lui, ne aude. Și
 dacă scim că ne aude în ori-ce vom cere, scim că avem cele
 ce am cerut de la dînsul.
 16 De vede cineva pre fratele său comițînd păcat *ce nu este* spre
 mîrte, și cîrî, și îl va da viață pentru cei ce nu păcătuiesc spre
 mîrte. Este păcat spre mîrte; nu ȳic ca să se rîge pentru a-
 17 cela. Tîtă nedreptatea este păcat, și este păcat nu spre mîrte.
 18 Scim că tot cel născut de la Dumnezeu nu păcătuiesc; ci
 cel născut de la Dumnezeu se pădesce, și cel rău nu se atinge
 19 de el. Scim că sîntem de la Dumnezeu, și tîtă lumea jace
 20 în reutate. Și scim că Fiul lui Dumnezeu a venit, și ni-a
 dat pricepere, ca să cunoștem pre cel adevărat, și sîntem în
 cel adevărat, în Iisus Christos Fiul lui. Acesta este Dumnezeu
 cel adevărat, și viața eternă.
 21 Copiii mei, păȳiți-vă de idoli. Amin

EPISTOLA GENERALĂ

A DOUA A LUI

IOAN.

CAP. I.

Iubirea lui Dumnezeu este a ține comandamentele lui. Trebuie să fugim de amăgitori și de oameni răi.

- 1 Bătrînul, alesei Dîmne și copiilor ei, pre cari eu iubesc
 2 cut adevărul; Și nu numai eu, ci și toți cei ce au cunoș-
 Pentru adevărul care rămîne în noi și va fi

cu noi pururea; Fie cu voi har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul Iisus Christos, Fiul Părintelui, într'adevăr și în dragoste. 3

M'am bucurat foarte, că am aflat despre copiii tăi că ămbălă într'adevăr, precum am primit ordin de la Părintele. Și acum te rog, Dămnă, nu ca cum ași scrie ție comandament nou, ci care avem din început, ca să ne iubim unul pre altul. Și această este dragostea, ca să ămbălăm după comandamentele lui. Acesta este comandamentul: Ca, precum ați auzit din început, să ămblați într'însul. 4 5 6

Căci mulți amăgitori au intrat în lume, cari nu mărturisesc că Iisus Christos a venit în corp. Acesta este amăgitorul și Antichrist. Păștiți-vă pre voi iuși-vă, ca să nu pierdeți ce am lucrat, ci ca să primim plată deplină. Tot cel ce calcă comandamentul, și nu rămâne în învățătura lui Christos, nu are pre Dumnezeu. Cel ce rămâne în învățătura lui Christos, acela are și pre Părintele și pre Fiul. De vine cineva la voi, și nu aduce această învățătură, să nu'l primiți în casă, nici să-l salutați; Căci cel ce-l salută se face părtaș faptelor lui celor rele. 7 8 9 10 11

Multe având a vi scrie, nu am voit cu hârtie și cernelă; 12 înse sper a veni la voi, și a vorbi gură către gură, ca bucuria noastră să fie deplină

Te salută pre tine copiii surorii tale celei alese. Amin. 13

EPISTOLA GENERALA

A TREIA A LUI

I O A N .

CAP. I.

Milostenia lui Gaiū, mândria lui Diotrefes, și zelul lui Dimitriū.

Bătrânul, lui Gaiū celui iubit, pre care eu iubesc într'adevăr. 1

Iubitule, doresc ca să sporesci și să fii sănătos în totă viața, precum sporește sufletul tău. Căci m'am bucurat foarte, după ce au venit frații, și au mărturisit de credința ta, precum tu ămbli într'adevăr. Mai mare bucurie nu am de cât aceasta, când aud că fiii mei ămbălă într'adevăr. Iubitule, cu credință faci ori-ce lucrezi către frați și către cei străini; Cari au mărturisit de dragostea ta înaintea biserice; pre cari de'i vei escorta într'un mod vrednic de Dumnezeu, bine vei face. Căci pentru numele lui au eșit, neluând nimic de la ginte. Noi 7 8

dar trebuie să primim pre unii ca acestia, ca și fim conlucrători ai adevărului.

- 9 Am scris bisericei; înse Diotrefes cel ce iubesc și li fie lor
10 căpitanie, nu ne primesce. Pentru acesta de voiți veni îi voiți
aminti faptele cari li face, clevetindu-ne cu cuvinte rele; și ne-
fiind îndestulat cu acestea, nu primesce pre frați, și pre cei ce
11 vor să-i primescă îi oprește, și îi scote din biserică. Iubitul,
nu urma răului, ci binelui. Cel ce face bine de la Dumnezeu
12 Dimitriū este probat de către toți, și de către însuși ade-
vărul; înse și noi mărturisim de dînsul; și știți că mărturia
noastră este adevărată.
13 Multe aveam a scrie, înse nu voiesc cu cernelă și condeiu
14 a'ți scrie; Înse sper că curînd te voi vedé, și vom vorbi
gură către gură. Pace fie ție. Te salută pre tine amici. Sa-
lută pre amici pe nume. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

I U D A.

CAP. I.

*Îndemnare la statornicie și la sinceritate în credință contra învîșă-
torilor minciunoși.*

- 1 Iuda servitor al lui Iisus Christos, și frate al lui Iacob,
celor chiămați cari sînt sînțiți în Dumnezeu Părintele,
2 și păstrați de Iisus Christos; Milă fie voue și pace, și dra-
gostea si se înmulțescă.
3 Iubiților, puind totă silința a vi scrie de mîntuirea cea co-
mună, am găsit de trebuință a vi scrie, îndemnându-vă, ca si ve
4 luptați pentru credința ceea ce odată s'a trădat sînților. Căci
s'aū furisiat ore-cari omeni, cari de mai 'nainte erau otăriți spre
acastă condamnare, impioși, cari schimbă harul Dumnezeului
nostru în disfrînare, și tăgăduesc pre singur stăpînul Dumnezeu,
și Domnul nostru Iisus Christos.
5 Deci voiți si vi aduc aminte de aceea ce odată ați știut:
cum că Domnul, după ce a scăpat pre popor din pămîntul E-
6 giptului, mai pe urmă a pierdut pre cei ce nu aū creșut. Și
pre āngerii, cari nu și-aū pădit starea lor cea d'întăiu, ci și-aū
lăsat locașul lor, îi are păstrați în eterne lanțuri sub întunec, spre
7 judicata zilei celei mari. Precum Sodoma și Gomorra și o-
rașele cele d'împrejurul lor, cari asemenea aceloră aū facut dis-

frinare, și au ămblat duple carne străină, sunt propuse de e-
sempu, suferind pedepsa focului celui etern. Asemenea și 8
acestia visând își spurcă corpul, disprețuesc domnia și defaimă
demitățile. Ear Michael archi-ângerul, când, certându-se cu 9
diabolul, disputa despre corpul lui Moise, necuteșdând și hu-
lescă a ăis: Certe-te Domnul. Ear acestia hulesc ceea ce nu 10
înțeleg: și ceea ce știu duple natură ca nisce dobitoce fără de
minte, într'acelea se corump. Val lor! căci au ămblat in calea 11
lui Cain, și au alergat voioși în rătăcirea lui Balaam pentru
plată, și s'au perdut cu contradicerea lui Core.

Acestia sunt pete in ospețele vóstre de dragoste, mănăcând 12
cu voi, și păsându-se fără de frică; nori *sunt* fără de apă,
purându-se de vânturi; arbori tomatici și fără fruct; de două 13
ori morți și disrădicați; Valuri furioase de mare, spumă-
gându-și rușinea lor; stele rătăcitoare, căroră se păstrează negura
intunerecului in etern.

Ear și Enoch, cel al șeptelea de la Adam, a profetii de a- 14
cestia, dăcând: Eca vine Domnul cu miriadele de sânti ai sei,
Si escercite judicată contra tuturor *ómenilor*, și si mustră pre 15
toți impioșii între dișii de tóte faptele lor cele impioșe cari
au comis, și de tóte *cuvintele* lor cele aspre, cari au vorbit con-
tra lui pécătoșii cei impioși. Acestia sunt cărtitori, nemulțu- 16
miți, ămbland duple poștele lor; și gura lor vorbesce *cuvinte*
trufase, mirându-se de persóne pentru folosul lor.

Ear voi, iubiților, aduceți-vi aminte de cuvintele cari s'au 17
ăis mai 'nainte de apostoli Domnului nostru Iisus Christos;
Cum v'au ăis, că in timpul de pe urmă vor fi batjocoritori, 18
cari vor ămbla duple poștele lor cele impioșe. Acestia sunt 19
cari se deosebesc, simțuali, neavând Spirit.

Ear voi, iubiților, edificându-vă in credința vóstră cea mai sântă, 20
și rugându-vă in Spirit Sânt, Pădiți-vă pre voi in dragostea 21
lui Dumneșeu, asceptând mila Domnului nostru Iisus Christos,
spre viața cea eternă. Și cu unii compătimiți, făcând osebite; 22
Ear pre alții si mântuiți cu frică, răpindu-și din foc; urind și 23
vestmântul cel intinat de corp.

Ear celui ce póte si vă pădescă neclătiți, și si vă pue ina- 24
ntea gloriei sale fără prihană cu bucurie, Unuia înțeleptu- 25
lui Dumneșeu, Mântuitorului nostru, *fie* glorie și majestate, dom-
nie și putere și acum și in toți seculii. Amin.

APOCALIPSUL

SÂNTULUI

IOAN TEOLOGUL.

CAP. I—III.

Iisus Christos se arată lui Ioan și îi ordonă a scrie la cele șapte biserici din Asia. Prevenirea făcută de Iisus Christos bisericilor din Efes, Smirna, Pergam, Thiatira, Sardes, Filadelfia și Laodiceea.

- 1 **D**iscoperirea lui Iisus Christos, care Dumnezeu i-a dat-o, și arăte servilor sei cele ce trebuie să se întempe în curând, și pre care o a spus și trimis prin îngerul său servului său
- 2 Ioan; Care a mărturisit cuvântul lui Dumnezeu, și mărturia
- 3 lui Iisus Christos, și câte a vădut. Fericit *este* cel ce cetesce, și cei ce aud cuvintele acestei profeții, și pădesc cele scrise intrînsa; căci timpul *este* aproape.
- 4 Ioan celor șapte biserici cari sînt în Asia: Har *fie* voue și pace de la cel ce este și cel ce era și cel ce vine, și de la cele
- 5 șapte spirite cari sînt înaintea tronului său; Si de la Iisus Christos, martorul cel credincios, și cel întâiu-născut din morți, și Domnul regilor pămîntului. Celuia ce ne-a iubit și ne-a
- 6 spălat de păcatele noastre cu sângele său, Și ne-a făcut regi și preuți lui Dumnezeu și Părintelui său, aceluia *fie* glorie și domnie în seculii seculilor. Amin.
- 7 Eca vine cu norii, și l' va vedé tot ochiul, și cei ce l-au împuns; și vor plînge la fața lui tóte semințiile pămîntului. Da,
- 8 Amin. Eū sînt Alfa și Omega, începutul și fîitul, dice Domnul, cel ce este și cel ce era, și cel ce vine, Atot-puternicul.
- 9 Eū Ioan, cel ce sînt și fratele vostru și pârtaș în strămătorirea și în împărăția și în statornicia lui Iisus Christos, eram în insula ce se chiamă Patmos, pentru cuvântul lui Dumnezeu
- 10 și pentru mărturisirea lui Iisus Christos. Eram în Spirit în ziua Duminicei, și am audit după mine vóce tare ca de trimiță,
- 11 biță, Dicînd: Eū sînt Alfa și Omega, cel d'întăiu și cel de pe urmă, și: Ce veđi, scrie în carte, și o trimite celor șapte biserici din Asia: la Efes, și la Smirna, și la Pergam, și la Thiatira, și la Sardes, și la Filadelfia, și la Laodiceea.
- 12 Și m'am întors, și véd de unde vine vócea care vorbía cu
- 13 mine. Și întorcîndu-mă am vădut șapte sfeșnice de aur; Și în meșilocol celor șapte sfecnice *pre unul* asemenea Fiului omului, îmbrăcat cu vestmînt lung, și încins la meșilocol cu briu de aur;

Capul și părul lui erau albe ca lâna cea albă, ca zăpada; și o- 14
 chii lui ca para focului; Și picioarele lui asemenea cu arama 15
 înărsă în cuptor, și vocea lui ca sunet de ape multe. Și 16
 avea în mâna sa cea dreaptă șapte stele; și din gura lui egia
 sabie cu două tășuri; și fața lui era ca soarele când luminează
 în puterea sa. Și vedându-l, am căzut la picioarele lui ca un 17
 mort. Ear pându-și mâna sa cea dreaptă peste mine mi-a zis:
 Nu te teme; eu sunt cel d'întăiu, și cel de pe urmă; Și cel 18
 ce sunt viu, și am fost mort; și éca trăesc în seculi seculilor,
 Amin; și am cheile iadului și ale morței. Scrie cele ce ai ve- 19
 dut și cele ce sunt, și cele ce vor să fie după acestea; Mistre- 20
 riul celor șapte stele cari le-ai vădut în dreapta mea, și cele
 șapte sfecinice de aur. Cele șapte stele sunt ângerii celor șapte
 biserici; și cele șapte sfecinice cari le-ai vădut sunt șapte biserici.

Angerului bisericei Efesului si'i scrii: Acestea dice cel ce 11
 ține cele șapte stele în dreapta sa, care âmbă în medi-
 locul celor șapte sfecinice de aur; Sciū faptele tale, și ostenela 2
 ta, și răbdarea ta, și cum că nu poți suferi pre cei rei; și ai
 cercat pre cei ce dic că sunt apostoli, și nu sunt; și i-ai aflat
 minciunoși; Și ai suferit, și ai răbdare, și pentru numele meu 3
 te-ai ostenit, și nu te-ai discragiat. Anse am asupra ta a- 4
 cista, că ai părăsit dragostea ta cea d'întăiu. Drept aceea a- 5
 du-ți aminte de unde ai cădut, și pocăsește-te, și fă faptele cele
 d'întăiu; altmintrelea voi veni la tine curând, și voi mișca 6
 sfeciulul tău din locul seu, de nu te vei pocăi. Inse acesta
 ai, că uresci faptele Nicolaiților, cari și eu le uresc.

Cel ce are urechi audă ce dice bisericilor Spiritul: Celui ce 7
 învinge voi da lui și mănâncă din arborel viței, care este în
 mediulocul rafului lui Dumneșeu.

Și ângerului bisericei Smirnei si'i scrii: Acestea dice cel 8
 d'întăiu și cel de pe urmă, care a fost mort și a înviat: Sciū 9
 faptele tale, și strimtorarea și serăciea ta, (inse esci bogată,) și
 blasfemia celor ce dic că sunt Iudei, și nu sunt, ci sinagogă a
 Satanei. Nimic nu te teme de cele ce ai a suferi; éca diabo- 10
 lul va să arunce pre unii d'între voi în închisore, ca si vă cer-
 cați; și veți ave strimtorare de ce dîle; fi credincioși până la
 morte, și iți voi da cununa viței.

Cel ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul: Cel ce 11
 învinge nu se va vătămă de a doua morte.

Și ângerului bisericei celei din Pergam si'i scrii: Acestea 12
 dice cel ce are sabiea ascuțită cu două tășuri: Sciū faptele 13
 tale, și unde locuesci, unde este scaunul Satanei; și ții numele
 meu, și nu ai lepădat credința mea în zilele în cari era Antipa
 martorul meu cel credincios, care s'a ucis la voi, unde locuesce
 Satana. Inse am contra ta pucine, că ai acolo pre cei ce țin 14

- invătătura lui Balaam, care învăța prin Balac și pue scandal înaintea
 15 fiilor lui Israel, și mânânce de cele sacrificate idolilor, și si comite
 16 disfrânare. De asemenea și ai pre cei ce țin invătătura Nicolai-
 tine curând, și voiți face rebel contra lor cu sabia gurei mele.
 17 Cel ce are urechi, audă ce dăce bisericilor Spiritul: Celui ce
 învinge îi voiți da și mânânce din manna cea ascunsă, și îi voiți
 da semn alb, și pe semn nume nou scris, care nimene nu l' scie,
 18 decât numai cel ce l' ia.
 Și ângerului bisericeii celei din Thiatira si l' scrii: Acestea
 19 dăce Fiul lui Dumnezeu, care are ochii sei ca para focului, și
 picidorele sale asemenea cu arama fină: Sciū faptele tale,
 și dragostea, și serviciul și credința și răbdarea ta și faptele
 20 tale; și cele de pe urmă sunt mai multe decât cele d'întăiu.
 Inse am contra ta pucine, că lași pre femeia Ezabel, care se
 dăce că este profetăsă, de învăță și amăgesce pre servii mei
 și comite disfrânare, și si mânânce cele sacrificate idolilor.
 21 Am dat ei timp și se pocăiescă de disfrânarea sa; dar nu s'a
 22 pocăit. Eca eu o voiți pune in pat, și pre cei ce comit dis-
 frânare cu ea in strimtorare mare, de nu se vor pocăi de fap-
 23 tele lor. Și pre copiii ei îi voiți ucide, și vor cunósce toate
 24 bisericile, că eu sunt cel ce cerc rerunchii și ânimile; și voiți
 da voue fie-căruia duple faptele vóstre. Ear voue și celor-l-
 25 alți din Thiatira, căți nu aū acéstă invătătură, și cari nu aū
 cunoscut adincimile Satanei, precum dăc, nu voiți pune preste
 26 voi altă sarcină. Inse ceea ce aveți, țineți până voiți veni. Și
 celui ce învinge și pădesce faptele mele până in finit, acelaia
 27 îi voiți da putere preste ginte; Și le va păstori cu toég de
 fer; și se vor sdrobi ca vasele de lut; precum și eu am luat de
 28 29 la Părintele meu. Și l' voiți da steua cea de deminătă. Cel
 ce are urechi, audă ce dăce bisericilor Spiritul.

- III
 Și ângerului bisericeii celei din Sardes si l' scrii: Acestea
 dăce cel ce are cele șapte spirite ale lui Dumnezeu, și
 cele șapte stele: Sciū faptele tale, că ai nume că trăesci, și esci
 2 mort. Priveghéză, și întăresce pre cele-l-alte cari aū se móră;
 căci nu am aflat faptele tale depline înaintea lui Dumnezeu.
 3 Drept aceea adu'ti aminte, cum ai primit și ai audit, și ține, și
 pocăiesce-te. Ear de nu vei priveghia, voiți veni asupra ta ca
 4 un fur, și nu vei cunósce in care óră voiți veni asupra ra. Ai
 pucine nume și in Sardes, cari nu și-aū întinat vestmintele lor;
 aceia vor âmbra împreună cu mine in haine albe: căci sunt demni.
 5 Cel ce învinge, acesta se va îmbrăca in vestminte albe; și nu
 voiți sterge numele lui din cartea vieței, și voiți mărturisi nu-
 6 mele lui înaintea Părintelui meu, și înaintea ângerilor lui. Cel
 ce are urechi, audă ce dăce bisericilor Spiritul.

Și ângerului bisericeî celeî din Filadelfiea si'î scriî: Acestea 7
 dice cel sânt, cel adevărat, cel ce are cheia lui David, cel ce
 dischide, și nimene nu închide; și închide, și nimene nu dis- 8
 chide: Sciû faptele tale; éca am pus înaintea ta ușă dischi-
 să, și care nimene nu o pôte închide; căci putere mică ai, și 9
 ai pădit cuvântul meu, și nu ai tăgăduit numele meu. Éca,
 voiû face pre cei din sinagoga Satanei, acela ce se dic că sânt
 Iudei, și nu sânt, ci mintesc: éca 'î voiû face si vie, și si se
 închide înaintea picîórelor tale, și si scie că te-am iubit pre 10
 tine. Pentru-că ai pădit cuvântul răbdărei mele, și eû te voiû
 pădi de óra ispitei, ce are si vie preste tótă lumea, si cerce
 pre cei ce locuesc pe pământ. Éca viû curënd; ține ceea ce 11
 ai, ca nimene si nu'ți ia cununa ta.

Cel ce învinge îl voiû face stîlp in biserica Dumneđuului 12
 meu, și nu va mai eși afară; și voiû scrie preste el numele Dum-
 neđuului meu, și numele cetăței Dumneđuului meu, Ierusalemu-
 lui celui nou, care se pogóre din ceriû de la Dumneđuul meu
 și voiû scrie preste el numele meu cel nou. Cel ce are urechi 13
 audé ce dicé bisericilor Spiritul.

Și ângerului bisericeî celeî din Laodiceea si'î scriî: Acestea 14
 dice cel Amin, martorul cel credincios și adevărat, începutul
 creării lui Dumneđu: Sciû faptele tale, că nici rece esci 15
 nici ferbinte; o de ai fi rece séu ferbinte! Ear fiind-că esci 16
 călduț, și nici ferbinte nici rece, te voiû vërșă din gura mea.
 Pentru-că đici: Bogat sânt și m'am înavuțit, și de nimic nu am 17
 lipsă; și nu scîi, că tu esci mișel și ticălos, și serac și orb și gol.
 Te sfătuesc si cumperi de la mine aur lămurit prin foc, ca si te 18
 îmbogățesci; și vestminte albe, ca si te îmbraci, și si nu se a-
 râte rușinea goliciunei tale; și unge ochiî tăi cu collurion, ca
 si veđi.

Eû ori pe căți iubesc, îi mustru și'î cert; si albi decî zel, 19
 și pocăesce-te! Éca staû la ușă, și bat; de va audî cineva vócea 20
 mea și va dischide ușa, voiû intra la el, și voiû cina cu el și
 el cu mine.

Celui ce învinge 'î voiû da si ședé cu mine pe tronul meu, 21
 precum și eû am învins, și m'am aședat cu Părintele meu pe
 tronul lui. Cel ce are urechi, audé ce dicé bisericilor Spiritul. 22

CAP. IV.

*Descoperirea majestăței lui Dumneđu încunjurat și adorat de cele
 patru fere, și de cei doue-đeci și patru de bătrâni.*

După acestea am veđut, și éca o ușă discișă in ceriû; și 1
 vócea care o audisem mai 'nainte vorbindu-mi ca o trîm-
 biță, dicëndu-mi: Sue-te aici, și'ți voiû arăta cele ce trebue si
 se întemple după acestea.

- 2 Și îndată am fost în Spirit; și ăca tron era pus în ceriū, și
 3 unul ședea pe tron. Și cel ce ședea era la vedere asemenea
 4 cu piētra iaspis și sardinul; și circubeu era împrejurul tronului,
 5 deci și patru alte tronuri; și pe tronuri am vėdut pre cei douē-
 6 deci și patru de bătrāni ședēnd, îmbrācați cu vestminte albe;
 7 și avēnd pe capetele lor cununī de aur. Și din tronuri eșiau
 8 fulgere, și tunete și voci; și erau șapte lampe de foc ardēnd
 9 înaintea tronului, cari sūnt cele șapte spirite ale lui Dumnezeu.
 10 Și înaintea tronului era o mare de stecłā asemenea cu cristalul;
 11 și în meșilocol tronului și împrejurul tronului erau patru fere
 12 pline de ochi, din 'nainte și din'napoi. Și feara cea d'intăi
 13 era asemenea unui leu, și a doua feară asemenea unui vițel, și
 14 a treia feara avea fața de om, și a patra feară era asemenea
 15 unui vultur sborānd. Și cele patru feare aveau fie-care câte
 16 șese aripi de jur împrejur, și în intru erau pline de ochi; și nu
 17 incetēză ziua și nōptea de a dice: Sânt, sânt, sânt este Dom-
 18 nul Dumnezeu Atot-puternicul, cel ce era, și cel ce este, și cel
 19 ce vine. Și când fearele acestea dau glorie și onōre și mulțumitā
 20 celui ce șede pe tron, care trāesce în seculi seculilor, Cei douē-
 21 deci și patru de bătrāni se prosternă înaintea celui ce șede pe
 22 tron, și se închină celui ce trāesce în seculi seculilor, și pun
 23 cununile lor înaintea tronului, dicēnd: Demn ești, Dōmne, a
 24 lua gloria și onōrea și puterea; căci tu ai creat tōte, și pen-
 25 tru voea ta sūnt și s'au creat.

CAP. V.

*Visiunea cărței sigilate. Cāntare în onōrea Mielului singur demn
 de a o deschide.*

- 1 Și am vėdut în drēpta celui ce ședea pe tron o carte scri-
 2 2 să din intru și din afară, sigilată cu șapte sigile. Și
 3 am vėdut un ānger tare, strigānd cu vōce mare: Cine este demn
 4 a deschide cartea, și a dislega sigilele ei? Și nimeni în ceriū,
 5 nici pe pāmēnt, nici sub pāmēnt nu putea deschide cartea, nici
 6 a o privi. Ear eū plāngeam mult, că nimeni nu s'a aflat demn
 7 a deschide și a ceti cartea, nici a o privi. Și unul din bătrāni
 8 mi-a ȑis mie: Nu plānge; ăca Leul cel din semēnția lui Iuda,
 9 Rādicina lui David, a isbutit si dischiȑe cartea, și si dislege
 10 cele șapte sigile ale ei.
 11 Și am vėdut, și ăca în meșilocol tronului și al celor patru
 12 feare, și în meșilocol bătrānilor sta un Miel ca junghiat, avēnd
 13 șapte cōrne, și șapte ochi, cari sūnt cele șapte spirite ale lui
 14 Dumnezeu, trimise în tot pāmēntul. Acesta a venit, și a luat
 15 cartea din drēpta celui ce ședea pe tron.

Și luând el cartea, cele patru feare și cei douăzeci și pa- 8
 tru de bătrâni s'au prosternat înaintea Mielului, având fie-care
 chitare și cupe de aur pline de tămăeri, cari sunt rugăciunile
 sântilor; Și cântău cântare nouă, dîcînd: Demn ești a lua 9
 cartea, și a deschide sigilele ei; căci te ai junghiat, și ne-ai re-
 scumpărat lui Dumnezeu cu sîngele tîu din totă semînția și
 limba și poporul și națiunea; Și ne-ai făcut Dumnezeului 10
 nostru regi și preuți, și vom domni pe pămînt. Și uitându-
 mă am auzit voce de îngeri mulți împrejurul tronului și a fea- 11
 relor, și a bătrînilor, și era numărul lor miriade de miriade, și
 mil de mil. Acestia au dîs cu voce tare: Demn este Mielul 12
 cel junghiat a primi puterea, și bogăția, și înțelepciunea, și
 tăria, și onôrea, și gloria, și bine-cuvîntarea. Și totă crea- 13
 tura din ceriș și de pe pămînt și de sub pămînt, și cele din
 mare, și toate cele ce sînt într'însese, le-am auzit dîcînd: Bine-
 cuvîntarea, și onôrea, și gloria, și puterea fie celui ce șede pe
 tron și Mielului în seculii seculilor. Și cele patru feare dîceau:
 Amin. Și cei douăzeci și patru de bătrâni s'au prosternat, 14
 și s'au închinat celui ce trăește în seculii seculilor.

CAP. VI—XI

*Mielul deschide cele d'întăiu șese sigile. Numărul celor aleși însem-
 nați cu sigiliul lui Dumnezeu. Cântarea celor pre-fericiți. Dischi-
 derea celor șapte sigile; cei d'întăiu patru îngeri suflă în trîmbiță,
 și mai multe plăgi se trimit pe pămînt. Al cincilea și al șeselea în-
 ger suflă în trîmbiță, care este semnul de plăgi nouă. Un ânger se
 coborî din ceriș fiind în mână o carte, care o dă lui Ioan ca să o
 înghite. Cei doi marturi sînt omoriți de feară, dar ei înviează și se
 înalță la ceriș. Ângerul al șeptelea suflă în trîmbiță, și mai multe
 voci anunță, că toate sînt reduse sub puterea lui Dumnezeu și a lui
 Christos.*

Și am vîdut cînd a deschis Mielul una din cele șapte si- 1
 gile, și am auzit pre una din cele patru feare dîcînd ca
 cu voce de tunet: Vîno și veți. Și am vîdut, și éca un cal 2
 alb; și cel ce ședea pe el avea arc; și i s'a dat cunună; și a
 eșit învingînd și spre învingere.

Și deschidîndu-se al doilea sigil, am auzit pre cea a doua 3
 feară dîcînd: Vîno și veți. Și a eșit alt cal ca focul; și ce- 4
 lui ce ședea pe el i s'a dat putere să ia pacea de pe pămînt,
 și ca să se junghie unul pre altul; și i s'a dat sabie mare.

Și deschidîndu-se al treilea sigil, am auzit pre a treia feară 5
 dîcînd: Vîno și veți. Și am vîdut, și éca un cal negru; și cel 6
 ce ședea pe el avea cumpăna în mîna sa. Și am auzit voce
 din meșilocol celor patru feare, dîcînd; O măsură de grău pen-
 tru un dinar, și trei măsuri de orz pentru un dinar; eleul și
 vinul și nu vătămî.

- 7 Și deschidându-se al patrulea sigil, am auzit a patra feară
8 dicând: Vino și vezi. Și am văzut, și éca un cal galbăn; și
numele celui ce ședea pe el era Mórtea; și ladul urma după
ea; și li s'a dat putere preste a patra parte a pământului, și
omóre cu sabie, și cu fómete, și cu pestilență, și prin fearele pământului.
- 9 Și deschidându-se al cincilea sigil, am văzut sub altar su-
fletele celor uciși pentru cuvântul lui Dumnezeu, și pentru mă-
10 turisirea care făceau; Și strigau cu voce tare, dicând: Până
când, Domnul cel sânt și adevărat, nu judeci și nu răsbuni sân-
11 gele nostru de la cei ce locuiesc pe pământ? Și vestimente
albe s'a dat fie-căruiă dintr'înșii; și li s'a dis, si se repauseze
âncă pucin timp, până ce se vor împlini și conservii lor și frații
lor, cari au si se omóre ca și ei.
- 12 Și am văzut când a deschis al șeselea sigil, și éca s'a făcut
cutremur mare, și sórele a devenit negru ca un sac de pâr, și
13 luna a devenit ca sângele. Și stelele ceriului au căzut pe pământ,
precum smochinul lăpădă smochinele cele crude ale lui, când
14 se clătesce de vânt mare. Și ceriul a dispărut ca o carte în-
vălătucită; și tot muntele și insula s'a mișcat din locurile lor.
- 15 Și regii pământului, și domnii, și bogații și căpitani și cei pu-
ternici, și tot servul și cel liber, s'a ascuns în pesceri și în
16 pietrele munților: Și diceau munților și pietrelor: Cădeți
preste noi, și ne ascundeți de cătră fața celui ce șede pe tron
17 și de la mâniea Mielului; Căci a venit ziua cea mare a măn-
niei sale; și cine va pute să stea.
- VII Și după acestea am văzut patru ângeri stând în cele pa-
tru ângiuri ale pământului, ținând cele patru vânturi ale
pământului, ca si nu sufle vânt pe pământ, nici preste mare,
nici preste vre-un arbor.
- 2 Și am văzut alt ânger suindu-se de la răsăritul sórelui, a-
vând sigilul lui Dumnezeu celui viu; și a strigat cu voce tare
la cei patru ângeri, cărora s'a dat si vătămă pământul și marea;
3 Dicând: Nu vătămați pământul nici marea, nici arborul, până
ce vom sigila pre servitorii Dumnezeului nostru pe frunțile lor.
- 4 Și am auzit numărul celor sigilați: O sută patru-zeci și pa-
5 tru de mii, sigilați din totă semănția fiilor lui Israel. Din se-
mănția lui Iuda două-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui
Ruben două-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Gad două-
6 spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Asser două-spre-dece
mii sigilați. Din semănția lui Neftali două-spre-dece mii sigi-
7 lați. Din semănția lui Simeon două-spre-dece mii sigilați. Din se-
mănția lui Levi două-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui
8 Issachar două-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Za-

bulon doue-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Iosef doue-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Beniamin doue-spre-dece mii sigilați.

După acestea am vădut, și oca mulțime mare, pre care ni-
mene nu putea a o numera, din toate națiunile, și semințiile și
poporele, și limbele, stând înaintea tronului, și înaintea Mielu-
lui, îmbrăcați în vestimente albe, și finici în mânilor; Și stri-
gau cu voce tare, dicend: Mântuirea Dumneșului nostru care
șede pe tron, și Mielului. Și toți ângerii stău împrejurul tro-
nului, și a bătrânilor, și a celor patru feare, și s'au prosternat în-
aintea tronului pe fețele lor, și s'au închinat lui Dumneșeu,
Dicend: Amin; bine-cuvântarea, și gloria, și înțelepciunea, și 12
mulțumita, și onôrea, și puterea, și tăria *sic* Dumneșului nos-
tru în seculii seculilor. Amin.

Atunci luând cuvânt unul d'între bătrâni, mi-a đis: Acestia 13
cari sânt îmbrăcați cu vestimentele cele albe, cine sânt, și de
unde au venit? Și i-am đis: Dómné, tu scii. Și 'mi-a đis: 14
Acestia sânt cei ce vin din strimtorarea cea mare, cari 'și-au spă-
lat vestimentele lor, și le-au albit în sângele Mielului. Pentru 15
acesta sânt înaintea tronului lui Dumneșeu, și'i servesc đua și
nóptea în templul lui; și cel ce șede pe tron va locui întru
dinsii. Nu vor mai fiamândi, nici vor mai însetoșa, nici va 16
mai căde preste ei sórele, uici vre o arșiță; Căci Mielul cel 17
din medilocol tronului îi va pasce, și'i va conduce la isvóre de
ape vii; și va sterge Dumneșeu tótă lacrima de la ochii lor.

Și dischidându-se al șeptelea sigil, s'a făcut tăcere în ceriú, VIII
Și ca la o jumătate de órá.

Și am vădut pre cei șapte ângeri cari stău înaintea lui Dum- 2
neșeu; și li s'au dat șapte trîmbițe. Și alt ânger a venit, și 3
sta la altar, avend tãmăitoare de aur; și i s'a dat tãmăe multă,
ca si o aducé cu rugăciunile tuturor sântilor pe altarul cel de
aur, care este înaintea tronului. Și fumul tãmăei cu rugă- 4
ciunile sântilor s'a suit înaintea lui Dumneșeu din mâna ânge-
rului. Și a luat ângerul tãmăitoarea, și o a împlut din focul 5
altarului, și o a aruncat pe pământ; și s'au făcut voci, și tunete,
și fulgere, și cutremur.

Și cei șapte ângeri, cari aveau cele șapte trîmbițe, s'au 6
gătut si trîmbițeze.

Și ângerul cel d'întăiú a trîmbițat, și s'a făcut grândină și 7
foc amestecat cu sânge, și s'au aruncat pe pământ; și a treia
parte din arbori a ars, și tótă érba verde a ars.

Și al doilea ânger a trîmbițat, și ceva ca un munte mare 8
arđend cu foc s'a aruncat în mare; și a treia parte din mare
s'a făcut sânge; Și a treia parte din creaturile mărei, cari 9
aveau viétă, a murit; și a treia parte din corăbii s'au stricat.

- 10 Și al treilea ânger a trimbițat, și a cădut din ceriū o stea
mare ardend ca o lampă, și a cădut preste a treia parte din
11 riuri, și preste isvórele âpelor; Și numele steloī so dice Pelin;
și a treia parte din ape s'a făcut ca pelinul; și mulți din ó-
menī aū murit de ape, pentru-că se făcuseră amare.
- 12 Și al patrulea ânger a trimbițat, și s'a rânit a treia parte
a sórelui, și a treia parte a lunei, și a treia parte a stelelor;
ast-feliū încât s'a intunecat a treia parte din ele, și ziua nu a
luminat decât a treia parte, și nóptea asemenea.
- 13 Și uitându-me am aūdit pre un ânger sburând prin medi-
cul ceriului, și dicend cu vóce tare: Vaiū, vaiū, vaiū celor ce lo-
cuesc pe pământ de cele-lalte voci de trimbiță ale celor trei
ângerī, cari aū si trimbițeze!
- IX Și al cincelea ânger a trimbițat, și am vėdut o stea din
ceriū cādend pe pământ; și i s'a dat cheia fótânei a-
2 bisului. Și a dischis fótána abisului; și s'a suit fum din
fótána ca fum de un cuptor mare; și s'a intunecat sórele și
3 aerul de fumul fótânei. Și din fum aū eșit locuste pe pământ;
și li s'a dat putere, precum aū putere scorpiile pământ-
4 tului. Și li s'a dis, ca si nu vătămē erba pământului, nici vre-
o verdetă, nici vre-un arbor; decât numai pre ómenī, cari nu
5 aū sigilul lui Dumneđeu pe frunțile lor. Și li s'a dat ordín
ca si nu-'i omóre, ci ca si-'i chinuéscă cincī luni; și chinul lor
6 era ca chinul scorpiei, când lovesce pre om. Și într'acele
 zile vor căuta ómenīi mórtea, și nu o vor afla; și vor poști si
7 mórē, și mórtea va fugi de la ei. Și formele locustelor erau
asemenea cailor gătīți spre resbel; și pe capetele lor erau cu-
8 nuni ca de aur, și fețele lor asemenea fețelor omenesci. Și
9 aveaū pēr ca pērul femeilor, și dinții lor ca de leū. Și zale
aveaū ca zalele de fer; și sunetul aripilor lor era ca sunetul de
10 carē cu mulți cai alergând la resbel. Și aveaū putere a vătāma
scorpiū, și erau bolduri in códele lor; și aveaū putere a vătāma
11 pre ómenī cincī luni. Și rege aveaū preste ele, care este ân-
gerul abisului, al căruia nume Ebreesce este Abaddon, ear in
limba Ellinésă are nume Apollion.
- 12 Un vaiū a trecut; éca mai vin încă douē vaiuri după acestea.
- 13 Și al șeselea ânger a trimbițat, și am aūdit o vóce din cele
patru colțuri ale altarului celui de aur, care este înaintea lui
14 Dumneđeu. Dicend ângerului al șeselea, care avea trimbiță:
Dislegă pre cei patru ângerī legați la riul cel mare Euftrat.
15 Și s'aū dislegat cei patru ângerī, cari erau gătīți spre óra, și
16 ziua, și luna, și anul, ca si omóre a treia parte din ómenī. Și
numérul oștilor călărimei era douē miriade de miriade; și am
17 aūdit numérul lor. Ast-feliū am vėdut caii in visune, și
pre cei ce ședeau pe ei, avēnd zale ca de foc, și de iacint,

și de puciosă; și capetele cailor *erau* ca de leu; și din gurile lor *esia* foc și fum și puciosă. De acestea trei plăgi s'a o-
morit a treia parte din oameni: de foc, și de fum, și de puciosă
ce *esia* din gurile lor. Căci puterea lor este în gura lor și 19
în codelor lor; căci codelor lor *erau* asemenea șerpilor, cu ca-
pete, cu cari vătămă. Și cei-l-alți oameni, cari nu au murit de 20
plăgile acestea nu s'au pocăit de faptele mânilor lor, ca și nu
se închine demonilor, și idolilor celor de aur, și de argint, și
de aramă, și de piatră, și de lemn; cari nu pot nici vedea, nici
auzi, nici ambia; Nici nu s'au pocăit de uciderile lor, nici 21
de farmăcăturile lor, nici de disfrânarea lor, nici de furturile lor.

Și am vădut alt ânger tare pogorindu-se din ceriū, îmbră- X
cat cu nor, și curcubeu *era* pe capul lui, și făca lui ca
sorele, și picidorele lui ca nisce stilpi de foc; Și avea în mână sa 2
cârticică dischisă; și a pus piciorul lui cel drept pe mare, ear
cel stîng pe pământ; Și a strigat cu voce tare, precum răc- 3
nesce leul; și când a strigat, au sunat cele șapte tunete vocile
lor. Și sunând cele șapte tunete, vream si scriu; și am au- 4
dit voce din ceriū dicendu-mi: Sigilează ceea ce au vorbit cele
șapte tunete, și nu scrie. Și ângerul, pre care l-am vădut 5
stând pe mare și pe pământ, și-a rădicat mâna sa spre ceriū;
și s'a jurat pe cel ce trăesce în seculii seculilor, care a creat 6
șii și cele ce sînt într'însul, și pământul și cele ce sînt într'
însul, și marea și cele ce sînt într'însa, că timp nu va mai fi; 7
Ci în zilele vocei ângerului al șeptelea, când va trimbița, se va
fîni misterul lui Dumnezeu, precum a vestit servilor sei pro-
feților.

Și vocea care o-am auzit din ceriū earăși a vorbit cu mine, 8
și a dis: Mergi de la cârticică cea dischisă din mâna ângerului
ce stă pe mare și pe pământ. Și am mers cătră ânger, și 9
l-am dis: Dă-mi cârticică; Ear el m'a dis: Ia-o, și o mănân-
că; și va amări pântecel teū, ear în gura ta va fi dulce ca
mierea. Și am luat cârticică din mâna ângerului, și o am 10
măncat; și era în gura mea dulce ca mierea; și după ce o am
măncat, s'a amărit pântecel meu. Și m'i dicea: Trebuie ca 11
tu earăși si profetești la multe popore și limbă și regi.

Și mi s'au dat trestie asemenea unui tocg; și sta ânge- XI
rul, dicend: Scolă-te, și măsură templul lui Dumnezeu
și altarul, și pre cei ce se închină într'însul. Ear curtea cea 2
din afară de templu lasă-o, și si nu o măsuri; căci s'a dat giu-
telor; și cetatea cea sântă o vor călca patru-deci și două de luni.

Și voiū da *putere* celor doi marturi ai mei a profeti o mie 3
două sute șese-deci de zile, îmbrăcați în sac. Acestia sînt 4
cei doi olivii, și cele două sfecinice, cari stau înaintea Dumne-
șului pământului. Și de va vré cineva si vătăme, foc va eși 5

- din gura lor, și va mistui pre inimicii lor; da, de va vré cineva
 6 si'î vătămă, ast-feliu trehuc acela si se omóre. Acestia au
 putere a inchide ceriul, ca si nu ploué in zilele profeției lor;
 și au putere preste ape a le întórce in sânge, și a lovi pământul
 7 cu totă plaga, ori de câte ori vor voi.
- Și când vor fini mărturisirea lor, feara care se sue din abis va
 8 face resbel cu ei, și'î va învinge, și'î va omóri. Și trupurile
 cele mórte ale lor vor *jăce* in ulița cetăței celei mari, care spiri-
 tualminte se chiamă Sodoma și Egipt; unde și Domnul nos-
 tru s'a crucifixat.
- 9 Și cei din popóre și din seminții și din limbă și din națiuni
 vor vedé trupurile cele mórte ale lor trei zile și jumătate, și
 nu vor lăsa si pue trupurile cele mórte ale lor in morminte.
 10 Și cei ce locuesc pe pământ se vor bucura de ei, și se vor ve-
 seli, și vor trimite daruri unul altuia; pentru-că acesti doi pro-
 feți au chinuit pre cei ce locuesc pe pământ.
- 11 Și după acele trei zile și jumătate Spirit de viétă de la
 Dumnezeu a intrat in ei, și au stătut pe picioarele lor; și frică
 12 mare a cădut preste cei ce 'î priveau: Și au audit vóce tare
 din ceriú dicendu-li: Suiți-vé aici; și s'au suit in ceriú pe nor;
 13 și 'i-au vedut inimicii lor. Și intrăcea óră s'a făcut cutremur
 mare, și a cădut a deca parte din cetate, și intr'acel cutremur
 s'a ucis număr de ómeni șapte mi; și cei-l-alti s'au înfricoșat,
 și au dat glorie Dumnezeului ceriului.
- 14 Al doilea vaiú a trecut; éca al treilea vaiú vine curénd.
- 15 Și al șeptelea ânger a trîmbițat; și s'au făcut voci tari
 in ceriú, dicend: Împerățiile lumei s'au făcut *împerăția* Dom-
 nului nostru și a Christosului seú; și el va domni in seculi
 seculilor.
- 16 Și cei doue-deci și patru de bătrâni, cari ședeau pe tronur-
 rile lor inaintea lui Dumnezeu, s'au prosternat pe fețele lor, și
 17 s'au închinat lui Dumnezeu, Dicend: Mulțumim ție, Dómne
 Dumnezeu Atot-puternice! cel ce esci, și cel ce erai, și cel
 18 ce vii, că ai luat puterea ta cea tare, și ai domnit. Și na-
 ționile s'au mâniat, și a venit mâniea ta, și timpul celor morți,
 ca si fie judicați, și si dai plată servilor tei profeților și sân-
 ților, și celor ce se tem de numele tău, celor mici și celor mari;
 și si strici pe cei ce strică pământul.
- 19 Și templul lui Dumnezeu s'a deschis in ceriú, și in templul
 lui s'a vedut arca aședământului seú; și s'au făcut fulgere, și
 voci, și tunete, și cutremur, și grândină mare.

CAP. XII.

Vișineea femeii îngreunată și a draconului învins, carele tot mai persecută încă pre femeie și pre cei din semenția ei.

Și s'a arătat semn mare în ceriū: o femeie îmbrăcată cu
sorele, și luna sub picioarele ei, și pe capul ei cunună
din douē-spre-dece stele; Și îngreunată fiind, striga, chinu-
indu-se și sfărâmandu-se și nascē.

Și s'a arătat alt semn în ceriū, și ēca un dracon mare la vedere
ca focul, avēnd șapte capete și dece cōrne, și șapte cununī pe ca-
petele lui. Și cōda lui trage a treia parte din stelele ceriū-
lui, și le-a aruncat pe pământ; și draconul a stătut înaintea
femeii celei ce avea și nascē, ca, nascēnd ea, și mânānce co-
pilul ei. Și a născut copil parte bărbătēscă, care are a pasce tōte
națiunile cu tōg de fer; și copilul ei s'a răpit la Dumneḃeū
și la tronul lui. Și femeea a fugit în pustie, unde are loc
gătit de la Dumneḃeū, ca acolo si se nutrească o mie douē sute
șese-deci de zile.

Și s'a făcut resbel în ceriū: Mihael și āngerii lui aū dat
resbel cu draconul; și draconul cu āngerii lui aū dat resbel.
Și nu aū isbutit; nici s'a mai aflat locul lor în ceriū. Și s'a
aruncat draconul cel mare, șerpele cel vechiū, care se chiamă
Diabolul și Satana, cel ce înșelă tōtă lumea; s'a aruncat pe pā-
mēt, și āngerii lui s'aū aruncat cu el. Și am aūdit vōce tare
în ceriū, ḃicēnd: Acum s'a făcut mântuirea, și tāriea, și impe-
rāția Dumneḃeului nostru, și puterea Christosului seū; cāci s'a
aruncat pīritorul fraților nostri, cel ce'ī pira înaintea Dumne-
ḃeului nostru ḃiua și nōptea. Și ei 'l-aū învins pentru sân-
gele Mielului, și pentru rațiunea martiriului lor; și nu 'și-aū iu-
bit viēta lor până la mōrte. Pentru acēsta bucurāți-vē, ceriū-
rilor, și cei ce locuiți într'insele! Văi celor ce locuesc pāmēn-
tul și marea! cā s'a pogorit diabolul la vōi avēnd mānie mare,
pentru-cā scie cā are pucin timp.

Și vēdēnd draconul cā s'a aruncat pe pāmēt, a persecutat
pre femeea, care a născut *copil* parte bărbătēscă. Și s'aū dat
femeii douē aripi ca de vultur mare, ca si sbōre în pustie la
locul seū, unde se nutresce un timp și timpī și jumătate de
timp, departe de la fața șerpelui. Și a aruncat șerpele după 15
femei din gura sa apā ca un riū, ca si o facē dusă de riū. Și 16
a ajutat pāmēntul femeii, și 'și-a dischis pāmēntul gura sa, și
a înghițit riul pre care 'l-a aruncat draconul din gura sa. Și 17
s'a māniat draconul asupra femeii, și a plecat si facē resbel
cu cei-l-ālți din semenția ei, cari pādesc comandamentele lui
Dumneḃeū, și țin mărturiea lui Iisus Christos.

Doce feare es din marea și din pământ spre a blestema și a omăgi.

- 1 **Ș**i am stătut pe năsipul mării, și am vădut o feară suin-
du-se din mare, care avea șapte capete și dece corne,
și preste cornele ei dece diademe, și pe capetele ei nume de
- 2 blasfemie. Și feara care o-am vădut era asemenea pardosu-
lui, și picătoarele ei ca de urs, și gura ei ca o gură de leu; și
- 3 și i-a dat draconul puterea sa, și scaunul său, și domnie mare.
- 4 Și am vădut un cap de ale ei, ca rănit de mörte; și rana mor-
teii lui s'a vindecat; și tot pământul s'a mirat despre feară;
- 5 Și s'a închinat draconului celui ce a dat putere fearii; și s'a
închinat fearii, dîcînd: Cine *este* asemenea fearii? cine pöte si
face resbel cu ea? Și i s'a dat gură care vorbea multe bles-
tame; și i s'a dat putere a face *resbel* patru-deci și doue de luni.
- 6 Și 'și-a deschis gura sa spre blasfemie contra lui Dumnezeu, și
hulăscă numele lui, și cortul lui, și pre cei ce locuesc in ceriü.
- 7 Și i s'a dat a face resbel cu sântii și a'i învinge; și i s'a dat
- 8 9 putere preste totă semîntiea și limba și națiunea. Și i se
vor închina toți cei ce locuesc pe pământ, ale căroră nume nu
sunt scrise in cartea vieții Mielului celui înjunghiat de la în-
temeierea lumii. De are cineva urechi, audă. Cel ce asser-
vesce se va asservi; cel ce ucide cu sabia cu sabie trebue si
se ucidă. Aici este răbdarea și credința sântilor.
- 11 Și am vădut altă feară suindu-se de pe pământ; și avea doue
- 12 corne asemenea mielului, și vorbea ca un dracon; Și essercita
totă puterea fearii celei d'întăiü in prezența sa, și făcea ca pă-
mîntul și cei ce locuesc pe dinsul si se inchine fearii celei
- 13 d'întăiü, a căreia rană de mörte se vindecase; Și făcea semne
marî, încăt si se pogöre și foc din ceriü pe pământ inaintea
- 14 ömenilor. Și înșela pre cei ce locuesc pe pământ priu seme-
nele cari i s'a dat si le facă inaintea fearii; dîcînd celor ce
locuesc pe pământ, ca si facă imagine fearii, care avea o rană
- 15 de sabie, și a trăit. Și i s'a permis a da spirit imaginii fear-
rei, ca imaginea fearii si vorbescă, și si facă ca cei ce nu se
- 16 vor închina imaginii fearii si se omöre. Și făcea pre toți, pre
cei mici și pre cei marî, și pre cei bogăți și pre cei seraci,
și pre cei liberi și pre cei servi, si li dea semu pe mîna lor
- 17 cea drăptă, său pe frunțile lor; Și ca nimene si nu pötă cum-
păra său vinde, decăt numai cel ce are semnul, său numele fear-
rei, său numărul numelui ei. Aici este înțelepciunea: Cel ce
- 18 are minte si socotescă numărul fearii; căci este număr de
om; și numărul ei *este*: Șese sute șese-deci și șese.

CAP. XIV.

*Pericirea și finitul norocit al sfinților. Căderea Babilonei. și pe-
depsa adorătorilor fearei.*

Și am vădut, și éca un Miel stând pe muntele Sionului, și
cu el o sută patru-deci și patru de mii, cari aveau nu-
mele Părintelui lor scris pe frunțile lor. Și am audit voce
din ceriū, ca voce de ape multe, și ca voce de tunete mari; și
am audit voce de chitaristi cântând cu chitarele lor; Și cân-
taū o cântare nouă inaintea tronului, și inaintea celor patru
feare, și a bătrânilor; și nimene nu putea cunósce cântarea,
decât numai cele o sută patru-deci și patru de mii, cei re-
scumpărați de pe pământ. Acestia sūnt cei ce nu s'au întinat
cu femeii, căci sūnt feciorelnici. Acestia sūnt cei ce urmăză Mie-
lului ori-unde merge. Acestia sūnt cei rescumpărați din ómeni,
primitiul lui Dumneđeu și al Mielului. Și in gura lor nu s'a
afiat viclesug; căci sūnt nevinovați inaintea tronului lui Dumneđeu.
Și am vădut alt ánger sburând in mediulocul ceriului, avēd
evangelie eternă și vestescă celor ce locuesc pe pământ, și la
tótă națiunea, și semēția, și limba, și poporul. Dicēd cu
voce tare: Temeți-ve de Dumneđeu, și dați-i glorie; căci ora
judicāței lui a venit; și vē inchinați celui ce a făcut cerul și
pământul, și marea și isvórele apelor.
Și urma alt ánger, dicēd: A cădut, a cădut Babilona, ce-
tatea cea mare, pentru-că a adăpat tóte națiunile din vinul mă-
niei disfrânrei sale.
Și al treilea ánger li urmă, dicēd cu voce tare: Óri-cine
se inchină fearei și imaginei ei, și ia semnul ei pe fruntea sa,
seu pe mâna sa, Acesta va bé din vinul mâniei lui Dumneđeu, 10
cel turnat neamestecat in paharul mâniei lui; și se va chinui cu
foc și cu puciosă inaintea sánților ángeri, și inaintea Mielului. Și 11
fumul chinului lor se sue in seculii seculilor; și nu au repaus
diua și nóptea acei cari se inchină fearei și imaginei ei, și cel ce
ia semnul numelui ei. Aici este rábdarea sánților; aici sūnt 12
cei ce pădesc comandamentele lui Dumneđeu și credința lui
Iisus. Și am audit voce din ceriū, dicēdu-mi: Scrie: Feri- 13
ciți sūnt cei morți, cari mor in Domnul, de acum, Da, dice Spi-
ritul, ca si se repause de ostenelele lor; ear faptele lor li urmăză.
Și am vădut, și éca nor alb, și unul ședea pe nor asemenea 14
cu Fiul omului, avēd in capul lui cunună de aur, și in mâna
lui secere ascuțită. Și alt ánger a eșit din templu, strigând 15
cu tare voce cătră cel ce ședea pe nor: Trimite secerea ta, și se-
ceră; căci 'ți-a venit ora de a secera; secerișul pământului s'a
copt. Și cel ce ședea pe nor a aruncat secerea sa pe pământ 16
mēt; și pământul s'a secerat.
Și alt ánger a eșit din templul cel din ceriū, avēd și el se- 17

- 18 cere ascuțită. Și alt ânger a eșit din altar, având puter preste foc; și a strigat cu strigare tare celui ce avea secere cea ascuțită, dicând: Trimite secerea ta cea ascuțită, și culeg
19 strugurii pământului; căci strugurii lui s'au copt. Și ângerul a aruncat secerea lui pe pământ, și a cules viea pământului
20 și o a pus în téscul cel mare al mâniei lui Dumneșeu. Și tés- cul s'a călcat afară de cetate, și a eșit sânge din tés până la frânele cailor, de o mie și șese sute de stadii.

CAP. XV, XVI.

Cântare de triumf pentru cele din urmă judecăți ale lui Dumneșeu contra fearei. Descrierea celor șapte plăgi din urmă vârsate pe pământ.

- 1 **Ș**i am vădut alt semn în ceriș, mare și minunat, șapte â-
geri având șapte plăgi cele de pe urmă; căci într'ace-
lea s'a fînit mânia lui Dumneșeu.
2 Am vădut ca o mare de stecă amestecată cu foc; și pe cel
ce biruiau asupra fearei, și asupra imaginei, și asupra semnului
ei, și asupra numărului numelui ei, stând pe marea cea de ste-
clă, având chitarele lui Dumneșeu. Și cântau cântarea lui Moise
3 servului lui Dumneșeu, și cântarea Mielului, dicând: Mari și mi-
nunate sînt lucrurile tale, Dîmne Dumneșeule Atot-puternice!
4 drepte și adevărate căile tale, Rege al sântilor! Cine nu se
va teme de tine, Dîmne, și nu va glorifica numele tău? căci tu
singur ești sânt; căci toate națiunile vor veni, și se vor închina
înaintea ta; căci judecățile tale s'au arătat.
5 Și după acestea am vădut, și éca templul cortului mărturiei
6 în ceriș s'a deschis; Și cei șapte ângeri au eșit din templu,
având cele șapte plăgi, îmbrăcați cu în curat și strălucit, și în-
7 cinși împrejurul pieptului cu brăe de aur. Și una din cele
patru feare a dat celor șapte ângeri șapte vase de aur, pline
8 de mânia lui Dumneșeu celui viu în seculii seculilor. Și tem-
plul s'a împlut de fum din gloria lui Dumneșeu și din puterea
lui; și nimene nu putea întra în templu, până se vor fini cele
șapte plăgi ale celor șapte ângeri.

XVI

- Ș**i am audit voce tare din templu, dicând celor șapte â-
geri: Duceți-vă și vîrsați vasele mâniei lui Dumneșeu pe
pământ.
2 Și s'a dus cel d'întăiu, și a vîrsat vasul său pe pământ; și
s'au iscat bube rele și mari în ômenii cari aveau semnul fearei,
și în cei ce s'au închinat imaginei ei.
3 Și al doilea ânger a vîrsat vasul său în mare: și s'a făcut
sânge ca de mort; și tot sufletul viu în mare a murit.
4 Și al treilea ânger a vîrsat vasul său în riuri și în isvórele
5 apelor, și s'au făcut sânge. Și am audit pre ângerul apelor
dicând: Drept ești, Dîmne, cel ce ești, și cel ce era, și cel

sînt, că a   făcut aceste judic   i. Căci s  ngele s  n  ilor    6
al profe  ilor a   v  rsat,   i s  n  ze li-a   dat si bea; căci ei merita
ace  sta.   i am a  dit pre altul din altar   ic  nd: A  a D  mne 7
Dumnezeule Atot-puternice! adevărate   i drepte s  nt judic  -
  ile tale!

  i al patrulea   nger a v  rsat vasul se   preste s  re,   i i s'a 8
dat putere si ard   pre   meni cu foc.   i s'a   ars   meni cu 9
un foc mare,   i a   hulit numele lui Dumnezeu celui ce are pu-
ture preste aceste plăgi;   i nu s'a   pocăit si    dea glorie.

  i al cincilea   nger a v  rsat vasul se   preste scaunul fear  i, 10
  i imper   ia sa s'a făcut intunec  s  ;   i   i mu  ca   limbile lor
de durere.   i a   hulit pre Dumnezeu cerului pentru dure- 11
rile lor   i pentru ranele lor,   i nu s'a   pocăit de faptele lor.

  i al șeselea   nger a v  rsat vasul se   preste riul cel mare, 12
Eufratul;   i apa lui a secat, cu si se g  tesc   calea regilor ce-
lor de la r  sariturile s  relui.   i am v  dut trei spirite necurate 13
asemenea br  stelor c  ind din gura draconului,   i din gura fear  i,
  i din gura profetului celui minciunos. Căci s  nt spirite ale 14
demonilor, f  c  nd semne,   i merg  nd la regii p  m  ntului   i a
tótă lumea, si   i adune la resbelul   ilei celei mari a lui Dumne-
  eu Atot-puternicul.   ca viu ca un fur. Fericit este cel 15
ce priveghie  z  ,   i p  desce vestmintele sale, ca si nu   mble gol,
spre a se ved   ru  inea lui.   i   i a strins la locul ce se chia- 16
m   Ebreesce Armagheddon.

  i al șeptelea   nger a v  rsat vasul se   in aer;   i a e  it v  ce 17
tare din templul cerului de la tron,   ic  nd: S'a făcut.   i 18
indată s'a   a  dit voci   i fulgere   i tunete;   i s'a int  mplat cu-
tremur mare, in ce feli   nu s'a făcut de c  nd ómeniĭ a   fost
pe p  m  nt, ca acest cutremur a  a mare.   i cetatea cea mare 19
s'a imp  r  it in trei părți,   i ora  ele gintelor a   cădut;   i Babi-
lona cea mare a venit in amintire inaintea lui Dumnezeu, si   i
dea p  haral vinului iu  imeii m  nieii sale.   i t  t   insula a fu- 20
git,   i muntii nu s'a   aflat.   i grândină mare ca talantul se 21
pog  r   din cerii preste   meni;   i ómeniĭ a   hulit pre Dum-
neze   de plaga grîndinei; căci plaga era f  rte mare.

CAP. XVII, XVIII.

*Descrierea meretrice  i celei mari   i a pierd  rei   i c  derei sale. De-
scriere profetică a stric  rei   i c  derei Babilonei.*

  i a venit unul din cei   epte   ngeri, cari aveau cele   epte 1
vase,   i a vorbit cu mine,   ic  ndu-mi: Vino si   i arăt
judicata meretrice  i celei mari, care   ede preste ape multe;
Cu care a   comis disfr  nare regii p  m  ntului,   i s'a   imb  tat 2
de vinul disfr  n  rei ei cei ce locuiesc pe p  m  nt.   i m'a dus 3
in spirit in pustie,   i am v  dut o femeie   ed  nd pe o feară ro    ,

- plină de nume de blasfemie, care avea șapte capete și deșce córne.
- 1 Și femeea era îmbrăcată cu purpură și cu roș, și ornată cu aur și cu piatră scumpă și cu mărgăritare, având păhar de aur în mâna ei plin de abominațiunii și de necurăția disfrânării sale;
- 5 Și în fruntea ei nume scris: Misteriū, Babilona cea mare, mama Meretricilor și a abominațiunilor pământului. Și am vădut pre femeie beată de sângele sântilor și de sângele martirilor lui Iisus; și vedându-o m'am mirat cu mirare mare. Și ângerul mi-a dis: Pentru ce te-ai mirat? eu îți voi spune misteriu despre femeie și despre feara ce o pörtă, care are cele 8 șapte capete și cele deșce córne. Feara care o ai vădut era, și nu este, și va si se sue din abis, și si mērgē în perđare; și se vor mira cei ce locuiesc pe pământ, ale cărora nume nu sânt scrise în cartea vieței de la întemeierea lumii, vedēnd pre feară 9 că era, și nu este, deși este: Aici este mintea ceea ce are înțelepciune: Cele șapte capete sânt șapte munți unde șede femeea preste ei; Și sânt șapte regi; cinci au cădut, și unul este, și cēla-l-alt încă nu a venit; și când va veni, trebue si ră- 11 măe pucin. Și feara care era și nu este, și acesta este al 12 optulea, și este din cele șapte, și merge în perđare. Și cele deșce córne, cari le-ai vădut, sânt deșce regi, cari încă nu au primit imperăție; ci primesc putere ca nisce regi odată cu feara.
- 13 14 Acestia au un gând si dea puterea și tăriea lor fearei. Acestia vor face rebel cu Mielul, și Mielul îi va învinge; căci el este Domnul domnilor și Regele regilor, și cei ce sânt cu el sânt chiămați și aleși și credincioși.
- 15 Și mi dicea: Apele, cari le-ai vădut, unde șede meretricea, 16 sânt popore, și glóte, și națiuni, și limbi. Și cele deșce córne, cari le-ai vădut la feară, acestea vor uri pre meretrice, și o vor face desolată și gólă, și vor mânca carnea ei, și o vor 17 arde cu foc. Căci Dumneđeu a pus în-ânimile lor si facē voea lui, și si fie de un gând, și si dea imperăția lor fearei, până ce se vor îndeplini cuvintele lui Dumneđeu.
- 18 Și femeea, pre care o-ai vădut, este cetatea cea mare, care domnesce preste regiū pământului.
- XVIII Sî după acestea am vădut alt ânger pogorindu-se din ceriū, care avea putere mare, și pământul s'a luminat de stră- 2 lucirea lui. Și a strigat în tărie cu voce mare, dicēnd: A cădut, a cădut Babilona cea mare, și a devenit locaș demonilor, și pađă a tot spiritul necurat, și pađă a tótă pasărea necurată și abominabilă. Căci tóte națiunile au bēut din vinul mâniei 3 și disfrânării ei, și regiū pământului au comis disfrânare cu ea, și neguțitorii pământului s'au îmbogățit prin abundența disfrânării ei.
- 1 Și am auđit altă voce din ceriū, dicēnd: Eșiți dintr'insa, po-

porul meu, ca nu participând în păcatele ei, si luați parte la plâgile ei. Căci păcatele ei au ajuns până la ceri, și Dumne-
 neșu și-a adus aminte de nedreptățile ei. Resplătești ei pre-
 cum și ea v'a resplătit voue, și i întorceli indoit după faptele
 ei; cu paharul care a turnat, turnați-i indoit. Pe cât s'a mă-
 rit pre sine, și s'a disfatat, pe atata dați-i chin și strimtorare;
 căci ea dăce în ânima ei: Șed ca o imperătoasă, și nu sunt veduvă,
 și dureri nu voi vedé. Pentru aceea într'o di vor veni plâ-
 gile ei: mörte și dureri și fomete; și cu foc se va arde; căci
 tare este Domnul Dumneșu care o judică.

Și roșii pământului, cari au comis disfrânare și s'au disfatat
 cu ea, o vor plânge, și o vor tângui, când vor vedé fumul ar-
 derei ei. Stând departe pentru frica muncii ei, vor dăce: Vaii,
 vaii cetăței celei mari, Babilona, cetatea cea tare! căci într'o
 oră a venit judicata ta.

Și negușitorii pământului o vor plânge și o vor jăli pre ea; 11
 căci nimene nu mai cumpără marfa lor. Marfă de aur, și de 12
 argint, și de piatră scumpă, și de mărgăritare, și de bisson, și
 de purpură, și de mătasă și de roșu; și tot lemnul de teiu, și
 tot vasul de fildeș, și tot vasul de lemn scump, și de aramă,
 și de fer, și de marmură; Și scortişoră și tămălieri, și mir, și 13
 vin, și eleu, și făină de grâu, și grâu, și dobitoce, și oi, și cai,
 și căruțe, și servi, și suflete de ômeni. Și fructele cari le po-
 tesce sufletul tēu s'au dus de la tine, și tôte cele grase și stră-
 lucite s'au dus de la tine, și nu le vei mai afla. Negușitorii 15
 de acestea, cari s'au îmbogățit de la ea, vor sta departe pentru
 frica chinului ei, plângend și tânguindu-se; Și dăcend: Vaii, 16
 vaii de cetatea cea mare! cea îmbrăcată cu bisson și cu pur-
 pură și cu roșu, și ornată cu aur și cu piatră scumpă, și cu
 mărgăritare; Căci într'o oră s'a pustiit atata bogăție. 17

Și tot cărmaciul, și tótă glôta cea din corabii, și corăbierii,
 și ori-căți lucréză pe mare, au stăut de departe; Și strigau, 18
 vedend fumul arderei ei, dăcend: Cine era asemenea cu cetatea
 cea mare? Și și puneau țărână pe capetele lor, și strigau, 19
 plângend și tânguindu-se, dăcend: Vaii, vaii de cetatea cea
 mare, în care s'au îmbogățit tōți cei ce au corăbii în mare din
 tesaurile ei! cum într'o oră s'a pustiit!

Veselesce-te de dinsa, ceriurile, și sânti apostoli și profeți; 20
 căci v'a resbunat pre voi Dumneșu despre dinsa.

Și un ânger tare a rădicat o piatră mare ca de möră, și 21
 o a aruncat în mare, dăcend: Așa de cu furie se va arunca Babi-
 lona, cetatea cea mare; nu se va mai afla. Și vóce de chi- 22
 taristi, și de musici, de fluerași și de trîmbițași nu se vor mai
 auzi în tine; și nici un meșter de ori-care meștesug nu se va
 afla în tine; și sunet de möră nu se va mai auzi în tine. Și 23

- lumină de luminare nu se va mai ivi în tine; și voce de mire și de mirsă nu se va mai auzi în tine; deși neguțitorii tei erau cei mai însemnați ai pământului; căci cu fermecătoria ta s'au înșelat toate națiunile. Și într'însa s'a aflat sânge de profeți, și de sfinți, și de toți cei uciși pe pământ.

CAP. XIX.

Urmasi glorioase de la judicata lui Dumnezeu asupra fetei și asupra meretriceii celei mari.

- 1 După acestea am auzit o voce tare de glotă multă în ceriū, dicend: Alleluia! Mântuirea și gloria și puterea s'nt
- 2 Domnului Dumnezeuului nostru; Că adevărate și drepte s'nt
- 3 judicările lui; căci a judicat pre meretricea cea mare, care a
- 4 corupt pământul cu disfrânarea sa, resbunând sângele servilor
- 5 sei asupra'i. Și a doua oră au dis: Alleluia! și fumul ei se
- 6 suia în seculi seculilor. Și cei doue-deci și patru bătrâni,
- 7 și celo patru feare s'au prosternat, și s'au închinat lui Dum-
- 8 neșeu celui ce șede pe tron, dicend: Amin, Alleluia. Și voce
- 9 a eșit de la tron, dicend: Lăudați pre Dumnezeuul nostru, toți ser-
- 10 vii lui, și cei ce vō temeți de dinsul și cei mici și cei mari.
- 11 Și am auzit ca o voce de glotă multă, și ca o voce de ape
- 12 multe, și ca o voce de tunete tari, dicend: Alleluia! căci Dom-
- 13 nul Dumnezeu Atot-puternicul s'a făcut rege. Si ne bucurăm,
- 14 și si ne veselim, și si'i dăm onore; căci a venit nunta Mielului,
- 15 și femeea lui s'a gătit. Și s'a dat ei, ca si se îmbrace cu
- 16 bisson curat și strălucit, căci bissonul este dreptatea sântilor.
- 17 Și'mi dicea: Scrie: Fericiți s'nt cei chiămați la cina nuntei Mielului.
- 18 Și'mi dicea: Acestea s'nt cuvinte adevărate ale lui Dum-
- 19 neșeu. Și m'am prosternat înaintea piciorilor lui și mē in-
- 20 chin lui. Și'mi dicea: Feresce-te de a face acesta; conser-
- 21 vul tēu s'nt, și al fraților tēi, cari au mărturiea lui Iisus; in-
- 22 chină-te lui Dumnezeu; căci mărturiea lui Iisus este spiritul
- 23 profeției.
- 24 Și am vădut ceriul dischis, și eca un cal alb; și cel ce șede
- 25 pe el se chiăma Credincios și Adevărat, și în dreptate judică
- 26 și face resbel. Ochiū lui erau ca para focului, și pe ca-
- 27 pul lui erau diademe multe; și avea nume scris, care nimene
- 28 nu'l scie, decât numai el singur. Și era îmbrăcat în vestment
- 29 imuiet în sânge; și se chiamă numele lui: Cuvēntul lui Dum-
- 30 neșeu. Și oștile ceresci urmau după el pe cai albi, îmbrăcați
- 31 în bisson alb și curat. Si din gura lui ese sabie ascuțită, ca
- 32 cu dinsa si lovescă națiunile; și el le va pasce cu toég de fer;
- 33 și el calcă tēscul vinului iuțimei și mănעי lui Dumnezeu Atot-
- 34 puternicul. Și-și are preste vestmintele și preste cōpsa sa nu-
- 35 mele scris: Regele regilor, și Domnul domnilor.

Și am vădut pre un ânger stând în sôre; și a strigat cu vöce tare, dicënd tuturor paserilor ce sbörä în meșilocol ceriului; Ve-
niți și vë adunați la cina marelui Dumneđeu; Ca si mâncați 18
corpuri de regi, și corpuri de căpitani, și corpurile celor tari,
și corpurile cailor și ale celor ce șed pe ei, corpurile tuturor
celor liberi, și celor servi, și ale celor mici și ale celor mari.

Și am vădut pre feară, și pre regi pământului, și oștile lor 19
adunate, si facë rebel cu cel ce șede pe cal și cu oștea lui.
Și s'a prins feara, și cu el profetul cel minciunos, care a făcut 20
semnele înaintea ei, cu cari a amăgit pre cei ce au luat sem-
nul feară, și pre cei ce s'au închinat imaginei ei. Acestia a-
mândoi s'au aruncat vii în lacul de foc, care arde cu puciosă,
și cei-l-alți s'au ucis cu sabia celui ce ședea pe cal, carea e- 21
șă din gura lui; și tôte paserile s'au săturat din trupurile lor.

CAP. XX.

*Fericirea celor d'intăiü înviați. Despre imperăția d o mie de ani,
și despre judicata cea de pe urmă.*

Și am vădut ânger pogorîndu-se din ceriü, avënd cheea 1
abisului și lanț mare în mâna lui. Și a prins pre dra- 2
con, pre șerpele cel vechiü, care este Diabolul și Satana; și l-a
legat o mie de ani. Si l-a băgat în abis, și l-a închis, și a 3
sigilat d'asupra lui, ca si nu mai înșele pre națiuni, până se vor
implini o mie de ani; și după acësta trebue si se dislege pu-
cin timp.

Și am vădut tronuri, și au ședut pe ele; și judicată li s'a 4
dat; și am vădut sufletele celor tăiați pentru mărturisirea lui Ii-
sus, și pentru cuvëntul lui Dumneđeu, și cari nu s'au închinat
feară nici imaginei ei, nici nu au luat semnul ei pe fruntea
lor, și pe mâna lor; și au viețuit, și au domnit cu Christos o 5
mie de ani. Ear cei-l-alți morți nu au înviaț până nu s'au
finit miea de ani. Acësta este învierea cea d'intăiü. Fericit 6
și sânt este cel ce are parte în învierea cea d'intăiü; preste nisce
asemene mörtea cea de a doua nu mai are putere, și vor fi preuți
ai lui Dumneđeu și ai lui Christos, și vor domni cu el o mie
de ani.

Și când se va fi implinit acea mie de ani, se va dislega 7
Satana din închisörea lui; Și va eși si înșele națiunile ce sânt 8
în cele patru părți ale pământului; pre Gog și pre Magog, și l-
adune la rebel; al căroră numărul este ca nășipul mării. Și 9
s'au suit pe latul pământului, și au încunjurat tabăra sântilor,
și cetatea cea iubită, și s'a pogorit foc de la Dumneđeu din 10
ceriü, și l-a mistuit. Și diabolul cel ce l-a înșelat s'a arun-
cat în lacul cel de foc și de puciosă, unde se află feara și profetul
cel minciunos; și se vor chinui ziua și nöpte în seculi seculilor.

- 11 Si am vădut un tron alb mare și pre cel ce ședea pe el, de
a căruia față a fugit pământul și ceriul; și loc nu s'a aflat pen-
12 tru dinsele. Si am vădut pre morți, pre cei mici și pre cei
mari, stând înaintea lui Dumnezeu; și cărți s'a'u deschis; și altă
carte s'a deschis care este cartea vieții, și cei morți s'a'u judicat din
13 cele scrise într'acele cărți, după faptele lor. Si marea a
dat pre morții cei dintr'însa; și morțea și iadul au dat pre morții
14 cei dintr'însele, și s'a'u judicat fie-care după faptele sale. Si
15 morțea și iadul s'a'u aruncat în lacul cel de foc. Acesta este
morțea cea de a doua. Si oricare nu s'a aflat scris în cartea
vieții s'a aruncat în lacul cel de foc.

CAP. XXI, XXII.

Descrierea deplinei mângăeri și fericiri a celor mântuiți în Ierusalemul ceresc Adevărul profeților în astă privință.

- 1 Si am vădut ceriul nou și pământ nou; căci ceriul cel d'în-
tăiu și pământul cel d'întăiu au trecut; și marea nu mai
2 este. Ear eu Ioan am vădut cetatea cea sântă, Ierusalemul
cel nou, pogorindu-se de la Dumnezeu din ceriul, gătit ca o mi-
3 resă ornată pentru bărbatul său. Si am audit voce tare din
ceriul, zicând: Eca cortul lui Dumnezeu cu oamenii și va locui
cu ei, și ei vor fi popor al lui; și însuși Dumnezeu va fi cu ei,
4 și va fi Dumnezeu al lor. Si va șterge Dumnezeu toată lacri-
ma din ochii lor; și nu va mai fi morțe, nici plângere, nici strigăre,
nici durere nu va mai fi; căci cele d'întăiu au trecut.
5 Si cel ce ședea pe tron dicea: Eca toate le fac noue. Și mi
dicea: Scrie; căci aceste cuvinte sunt adevărate și credincioase.
6 Si m'a dis: S'a făcut. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și fi-
7 nitul. Eu voi da celui însetat din isvorul vieții în dar. Cel
ce învinge va mosceni toate; și eu îi voi fi Dumnezeu, și el
8 îmi va fi fiu. Ear celor fricoși și necredincioși și abominabili,
și ucigași, și disfrânați, și fermăcători, și idololatri, și tuturor
celor mincunoși, partea li va fi în lacul ce arde cu foc și cu
pucioasă; acesta este morțea cea de a doua.
9 Si a venit cătră mine unul din cei șapte îngeri, cari avu-
seră cele șapte vase pline de cele șapte plăgi cele mai de pe
urmă; și a vorbit cu mine, zicând: Vino și ți arăt femeea, mi-
10 resă Mielului. Si m'a dus în spirit într'un munte mare și
înalt, și m'a arătat cetatea cea mare, Ierusalemul cel sânt, po-
11 gorindu-se din ceriul de la Dumnezeu, Având gloria lui Dum-
neșu; și luminătorul ei era asemenea cu o piatră pre-scupă.
12 ca piatra iaspis, ce este ca cristalul; Si avea mur mare și
înalt, la care erau două-spre-dece porți, și la porți, doi-spre-
dece îngeri. și nume scrise d'asupra, cari sunt ale celor două-
13 spre-dece seminții ale fiilor lui Israel. Despre răsărit, trei

porți; despre mēdă-nōpte, trei porți; despre mēdă-đi, trei porți; și despre apus, trei porți. Și murul cetăței avea douē-spre-dece temelii, și într'ınsele numele celor doi-spre-dece apostoli ai Mielului. Și cel ce vorbīa cu mine avea trestie de aur, și mēsurat cetatea și porțile sale și murul seū. Și cetatea era trată; lungimea este atāta cāt și lățimea; și a mēsurat cetatea cu trestiea ca la douē-spre-dece mii de stadii. Lungimea și lățimea și înălțimea sa sūnt întocma. Și a mēsurat murul seū de o sută patru-deci și patru de coți, duple mēsură omului, adică a āngerului. Și murul era zidit de ȧspis; și cetatea era de aur curat, asemenea steclei celei curate. Și temeliele murului cetății erau ornate cu tot felul de piatră scumpă: Temeliea cea d'intăi, ȧspis; a doua, safir; a treia, halcidon; a patra, smaragd; A cincea, sardonics; a șesēa, sardion; a șeptea, hrisolit; a opta 20 beril; a noua, topaz; a đecēa, hrisopras; a un-spre-decea, iacint; a douē-spre-decea, ametist. Și cele douē-spre-dece porți, douē-spre-dece mărăgăritare; fie-care pōrtă era dintr'un mărăgăritar; și ulița cetăței aur curat, ca stecla cea străvăziă. Și templu nu am vėdut într'ınsa; căci Domnul Dumneđeu Atotputernicul și Mielul sūnt templul seū. Și cetatea nu are trebunță de sōre nici de lună și lumineze în ea; căci gloria lui Dumneđeu o lumineză, și Mielul este luminătorul ei. Și națiunile celor ce se mântuesc vor āmbra în lumina sa; și regii pāmēntului aduc gloria și onōrea lor într'ınsa. Și porțile ei nu se vor închide điuā, și nōpte nu va fi acolo. Și vor aduce gloria și onōrea națiunilor într'ınsa. Și nu va intra în tr'ınsa tot ce este spurcat și face abominațiune și minciună; ci numai cei scriși în cartea vieței Mielului.

Și mī-a arătat rīu limpede al apei vieței, luminos ca cristalul, eșind din tronul lui Dumneđeu și al Mielului. În meșlocul uliței sale, și de o parte și de alta a rīului era arborele vieței, producēnd douē-spre-dece feluri de fructe, dāndu-și fructul seū în fie-care lună; și frunzele arborelui erau spre vindecarea națiunilor. Și nu va fi nici un blestem acolo; ear tronul lui Dumneđeu și al Mielului vor fi într'ınsa; și servitorii lui fi vor servi; Și vor vedē fața lui; și numele lui va fi pe frunțele lor. Și nōpte nu va fi acolo, și nu āu trebunță de făclie, nici de lumina sōrelui; căci Domnul Dumneđeu li lumineză; și vor domni în seculii seculilor.

Și mī-a đis: Aceste cuvinte sūnt credincioșe și adevărate; și Domnul Dumneđeu sântilor profeți a trimis pre āngerul seū, și arāte servilor seī cele ce trebue și se întemple curēnd. Eca rīu degrab; fericit este cel ce pādesce cuvintele profeției din această carte.

Și eū Ioan sūnt cel ce vedeam și āuđiam acestea; și āuđind

- și vedând, m'am prosternat și mă închin înaintea piciorului
 9 gerului, care 'mi arăta acestea. Atunci îmi zicea: Feresce-te
de a face acesta, căci eu sunt conservul tău și al fraților tăi
 10 profeți, și al celor ce pădesc cuvintele acestei cărți; închină-te
 lui Dumnezeu.
- 11 Și'mi zicea: Si nu sigilezi cuvintele profeției acestei cărți;
 12 căci timpul este aproape. Cel ce este nedrept, și mai fie ne-
 drept; și cel ce este spurcat, și mai fie spurcat; și cel ce este
 13 drept, și mai fie drept; și cel ce este sânt, și mai fie sânt.
 14 Eca vin degrab; și plata mea cu mine, și dau fie-căruia după
 15 fapta lui. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și finalul, cel d'in-
 16 tîi și cel de pe urmă. Fericiți *sunt* cei ce fac comanda-
 mentele lui, ca si albe drept la arborele vieții, și si între pe
 17 porți in cetate. Căci afară *sunt* câni, și fermecători, și dis-
 18 franații, și ucigași, și idololatrii, și tot cel ce iubesce și face
 19 minciună. Eu Iisus am trimis pre ângerul meu, ca si mărtu-
 risescă voue acestea in biserici. Eu sunt rădicina și semința
 lui David, steua cea strălucitoare și de dominetă.
- 20 Și Spiritul și mirésa zic: Vino. Și cel ce aude si zică: Vino.
 Și cel insetat si vie, și cel ce voiesce si în apa vieții in dar.
- 21 Căci mărturisesc la tot cel ce aude cuvintele profeției a-
 22 cestei cărți: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
 23 Domnul plăgile cele scrise într'această carte; Și de va scôte
 24 cineva din cuvintele cărții acestei profeții, va scôte Dumnezeu
 25 partea lui din cartea vieții, și din cetatea cea sântă, și din cele
 scrise într'această carte.
- 26 Cel ce mărturisesce acestea zice: De sigur vin curând. A-
 27 min. Așa, vino, Dómné Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
 Christos fie cu voi toți. Amin.

- ca păgânii; căci ei gândesc, că vor fi audii pentru multa lor vorbire. Deci nu ve asemănați lor, căci scie Părintele vostru de ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la dînsul. Deci așa si ve rugați voi. Părintele nostru, carele esci in ceriuri, sântescă-se numele tîu. Vie imperăția ta. Fie voca ta, precum în ceriuri și pe pămînt. Pănea noastră cea de toate dîile dă-ți. Și ni eartă datoriile noastre, precum și noi ertăm datornicilor nostri. Și nu ne duce în ispită, ci ne scapă de cel rău. Căci a ta este imperiția și puterea și gloria în etern. Amin. Căci de veți erta oamenilor greșelele lor, vi va erta și voue Părintele vostru cel ceresc. Dar de nu veți erta oamenilor greșelele lor, nici Părintele vostru nu vi va erta voue greșelele vîstre.
- 16 Și cînd postiți, nu fiți ca făcarnicii posomorîți; căci ei disfigurează fețele lor, ca si se arete oamenilor că postesc. Adevărul ție voue, că-și iaă plata lor. Dar tu, cînd postesci, unge-ți capul tîu și spală fația ta; Ca si nu te arăți oamenilor că postesci, ci Părintelui tîu celui în ascuns; și Părintele tîu cel ce vede într'ascuns îți va respăti la arătare.
- 19 Nu vi adunați tesauri pe pămînt, unde molia și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vi adunați tesauri în ceriuri, unde nici molia nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă nici le fură. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va fi și înima vîstră. Luminaătorul corpului este ochiul; deci de veți fi ochiul tîu curat, tot corpul tîu va fi luminat. Dar de va fi ochiul tîu rău, tot corpul tîu va fi întunecat. Deci dacă lumina care este în tine este întunecă, întunecăcel ore cît de mare va fi!
- 24 Nimene nu pôte servi la doi domni, căci seă pre unul va urî, și pre altul va iubi; seă de unul se va alipi și pre altul va dispregui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon.
- 25 Pentru acêsta eă ție voue: Nu ve îngrijii de viața vîstră, ce veți mănca și ce veți be; nici de corpul vostru, cu ce ve veți îmbrăca. Aă nu viața este mai mare de cît hrana, și corpul decăt haîna. Căutați la paserile ceriului! căci nici sémănă nici secără nici adună în grănărie, și Părintele vostru cel ceresc le nutresce. Aă nu sunteți mai mult decăt acestea? Și cine din voi prin grija sa pôte si-și adaogă un cot la statura sa.
- 28 Și de haîna ce ve îngrijii? Priviți crinii cîmpului cum cresc, ei nu se ostenesc, nici nu torc; Ear ție voue, că nici Solomon în totă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr' acestia. Deci dacă Dumnezeu așa îmbracă ierba cîmpului, care este astă-ție, și mâne se aruncă în cuptor, aă nu cu mult mai vîrtos pre voi, puțin-credincioșilor! Deci nu ve îngrijii, țiecînd: Ce vom mănca? seă ce vom be? seă cu ce ne vom îmbrăca?
- 32 Căci aceste toate le caută păgânii, și scie Parintele vostru cel

ceresc, că aveți trebuință de toate acestea. Ci căutați mai 33
 întâiu imperația lui Dumnezeu și dreptatea lui; și toate a-
 cestea se vor adauge voue. Drept aceea nu ve îngrijii de 34
 ziua de mâne, căci ziua de mâne se va îngriji de sine. Ajunge
 zilei reutatea ei.

Nu judecați, ca și nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care VII
 veți judeca, veți fi judecați; și cu măsura cu care veți mă-
 sura, vi se va măsura și voue. Și pentru ce veți paui ce 3
 este în ochiul fratelui tău, ear birna care este în ochiul tău
 nu-o bagi în semă? Său cum ții fratelui tău: Lasă și scotă 4
 paui din ochiul tău, și ăca birna este în ochiul tău. Făcar- 5
 nice! scote întâiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedea și
 scoti paui din ochiul fratelui tău.

Nu dați cele sante cânilor, nici aruncați mărgăritarii vostri 6
 înaintea porcilor, ca nu cumva și-i calce cu piciorul lor, și
 întorcându-se și ve sfășie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se 7
 va deschide. Căci tot cel ce cere ia, și cel ce caută află, și 8
 celui ce bate i se va deschide. Său care este omul dintre 9
 voi, de la carele va cere fiul lui pâne și i va da piatră? Său 10
 de va cere pesce i va da șerpe? Deci dacă voi fiind rei, 11
 știți și dați dări bune copiilor vostri, cu cât mai mult Părin-
 tele vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul.

Deci toate câte voiți și vi faceți omeni, faceți și voi lor asc- 12
 menea; căci acesta este legea și profetia.

Intrați prin porța cea strîmtă; că largă este porța și lată 13
 este calea ce duce spre pierdere; și mulți sunt cei ce intră prin-
 trînsa; Inse strînta este porța, și îngustă calea, carea duce 14
 la viață, și pușini sînt cei ce o află.

Păditi-ve de profetia cei mincinoși, cari vin la voi în vest- 15
 minte de oi, dar pe din lăuntru sînt lupi răpitori. Din fruc- 16
 tele lor îi veți cunoște. Se culeg ore struguri din spini, sau
 smochine din cîlini? Ast-feliu tot arborele bun face fructe 17
 bune, ear arborele putred face fructe rele. Nu pôte arborele 18
 bun și face fructe rele, nici arborele putred și face fructe bu-
 ne. Tot arborele care nu face fructe bune se taie, și se arun- 19
 că în foc. Așa dar dupre fructul lor îi veți cunoște. 20

Nu tot cel ce'mi ăce: Dămine! Dămine! va intra în imperația 21
 cerurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu carele este în ce-
 riuri. Mulți înai vor ăce în ziua aceea! Dămine! Dămine! nu am 22
 profetit în numele tău? și nu am scos demoni în numele tău?
 și nu am făcut lucruri minunate în numele tău? Și atunci li 23
 voi mărturisi: Nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-ve de
 la mine, voi cei ce lucrăți fără-de-legea!

Deci tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și le face, îl voi 24

- 38 Și ducându-se ei, el a intrat într'un sat; ear o femeie anume
 39 Martha l-a primit în casa sa. Și aceea avea o soră, ce se chema
 Maria, care și ședând la picioarele lui Iisus asculta cuvintele lui.
 40 Ear Martha era distrasă de multa servire, și viind la dînsul a
 41 ȕis: D      ,    nu'   p    , că s  ra mea singură m'a lăsat    ser-
 42 vesc? deci    ei ca si'mă ajute. Și r  spund  nd Iisus,   -a   is:
 Martho, Martho, te ingrijesci    te turburi de multe.   nse un lu-
 va lua de la d  nsa.

CAP. XI.

Iisus inv     pre discipul   sei cum trebuie si se r  ge: r  nd   pre un demoniat,    ref  t   pre Farisei cari   nsu  esc   c     minune lui Beelzebub.    m  str   pentru moravurile rele    f  c  ria lor.

- 1    c  nd el era intr'un loc, rug  ndu-se, după ce a   nc  tat,
    a   is unul din discipulii lui c  tr   d  nsul: D    ne, inv  -
   -ne si ne rugăm, precum    Ioan a inv    t pre discipulii sei.
 2    li-a   is: C  nd v   ruga  i,   ice  i: P  rintele nostru, carele esci
 in ceriuri, S  nt  sc  -se numele tău. Vie   mper    ia ta. F  c  -se
 3 voea ta, precum in ceri  ,    pe p  m  nt. P  nea n  str   cea de
 4 t  te   ilele d  -ni-o ast  -  .    ni   rt   p  catele n  stre, precum
    noi   rt  m tuturor celor ce ni s  nt datori.    ni nu ne duce
 in ispită, ci ne scapă de cel rău.
 5    li-a   is: dacă cineva dintre voi ar av   un amic,    ar veni
 la d  nsul la m  edul nopții,      -ar   ice: Amice, dă-mi im-
 6 mut tre   p  n  ; Căci a venit din cale un amic la mine,    nu
 7 am ce pune înaintea lui;    acela din întru r  spund  nd ar
   ice: Nu mă supăra; deja s'a încuiat u  a,    copiii mei s  nt in
 8 așternut cu mine; nu pot si me scol si'  i d  u.   ic voue: M  -
 char de nu se va scula si'  i dea pentru că este amic al se  , dar
 9 pentru st  ruin  a lui se va scula si'  i dea c  te    trebuie.      ic
 voue: Cere  i,    vi se va da; c  uta  i,    ve  i afla; bate  i,    vi
 10 se va deschide. Căci tot cel ce cere,   a;    cel ce caută,
 află;    celui ce bate i se va deschide.
 11 De va cere fiul p  ne de la unul dintre voi care este p  rinte,
    d  r      va da p  atr  ? Său de va cere pesce,    d  r      va da
 12   rpe in loc de pesce? Său de va cere ouă,       va da scor-
 13 pie? Dec   dacă voi, fiind rei, sci  i si d    i daruri bune copil-
   r vostri: cu c  t mai mult P  rintele vostru cel din ceri   va
 da Spirit S  nt celor ce cer de la d  nsul?
 14   i scotea un demon,    acela era mut.   i după ce a     t
 15 demonul, a vorbit mutul;    s'a mirat mul  imea. Ear   re-cari
 d  intr'  n  i   ice  u: El sc  te demoni   prin Beelzebub, domnul de-
 16 monilor. Al  i ispitindu-   cere  u de la d  nsul semn din ceri  .
 17 Ear el sciînd g  ndurile lor, li-a   is: T  t     mper    ia ce se dis-

bină între sine, se pustiesce; și casă *care este* contra sa cade.
 Dacă chiar Satana s'a disbinat între sine, cum va sta imperația 18
 lui? pentru-că *diceți*, că eu scot demonii prin Beelzebul. Ear 19
 dacă eu scot demonii prin Beelzebul, prin cine *fi* scot fiii vos-
 tri? pentru acesta ei vi vor fi judecatori. Ear dacă eu scot 20
 demonii prin degetul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi impe-
 rația lui Dumnezeu. Când cel tare înarmat pădesece curtea 21
 sa, este în pace averea lui. Dar când vine un mai tare de 22
 cât el, și 'l biruesce, ia toate armele lui, în cari se încredea, și
 împarte prădile lui. Cel ce nu este cu mine este contra mea, 23
 și cel ce nu adună cu mine risipește.

Când spiritul cel necurat ese din om, âmbă *acesta* prin 24
 locuri seci, căutându-și repaus; dar neaflând, *dice*: Mă voi
 întorce în casa mea, de unde am eșit. Și viind, o află măt- 25
 rată și înfrumșetată. Atunci merge și mai ia alte șapte spirite 26
 mai rele decât sine; și ei intrând locuiesc acolo; și se fac cele
 de pe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele d'întăiu.
 Vorbind el acestea, o femeie rădicându-și voce din popor 27
 i-a *dis*: Fericită *este* mitra care te-a purtat, și țigete cari ai supt.
 Ear el a *dis*: Da, fericiti *sunt* cei ce ascultă cuvântul lui Dum- 28
 nezeu și 'l pădesece.

Ear adunându-se glótele, a început a *dice*: Acastă gene- 29
 rațiune este rea; cere semn; și semn nu i se va da, decât nu-
 mai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost semn 30
 pentru Nineviți, așa va fi și Fiul omului pentru generațiunea a-
 cеста. Regina de la mēdă-*di* se va scula la judicată cu bār- 31
 bații acestei generațiuni, și 'l va condamna; căci a venit de la
 marginile pământului și auzé înțelepciunea lui Solomon; și éca
 mai mult decât Solomon aici. Bărbații de la Nineve se vor 32
 scula la judicată cu această generațiune, și o vor condamna;
 căci ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și éca mai mult decât
 Iona aici.

Nimene aprindēd lumină o pune în loc ascuns, nici sub o- 33
 broc, ci în sfecinic, ca cei ce intră și vedē lumină. Lumină- 34
 torul corpului este ochiul; deci de este ochiul tēu curat, tot
 corpul tēu este luminat; dar de este rău, și tot corpul tēu ra-
 fi întunecat. Drept aceea caută, ca lumina care este în tine 35
 să nu fie întunerec. Deci dacă corpul tēu *este* tot luminat, ne- 36
 arēnd vre o parte întunecósă, tot va fi luminat, ca și când lu-
 minătorul te-ar lumina cu strălucirea lui.

Ear vorbind el, îl ruga un Fariseu să prândēscă la el; și 37
 intrând a șēut la mēsă. Ear Fariseul vedēnd, că nu s'a spă- 38
 lat întâiu, mai 'nainte de prând, s'a mirat. Dar Domnul i-a 39
dis: Acum voi Farisei curățiți partea cea din afară a paharu-
 lui și a blidului; dar cea din intrul vostru este plină de răpire